༄། །ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་གསུང་འབུམ།

གླེགས་བམ་བཅུ་པ།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
Paldan Drepung Gomang Library

2015

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་
འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་
གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་
བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིགས་བམ་བཅུ་པ།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

Drepung Gomang Library

2015

Copyright © 2015 by Drepung Gomang Library

First Print. 1,000 Copies

Typesetting: Computer Section-Drepung Gomang Library

All rights reserved.

No part of this book may be reproduced in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

~~~*~~~

These books *(Kunkhyen Sungbum)* are dedicated to the memory of the Venerable Geshe Kalsang Monlam, Benjamin Cohen and Gerald Esner.

Ama-Sandra Esner, Geshe Ngawang Samten and His Eminence Drepung Tripa Khensur Rinpoche Geshe Lobsang Tenpa.

Published by:-Drepung Gomang Library Computer Section,

L.C # 2 P.O.Tibetan Colony, Mundgod-581411

Dist: North Kanara, Karnataka, INDIA

Tel: 0091-8301-245687

Email: gomanglibrary@yahoo.com
~~~

དཀར་ཆག

གནས་དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པ།

མཆོད་བརྗོད། 1

སྐད་ཀྱི་དོན། 3

བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག 5

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་མདོར་བསྟན། 31

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྒྱས་བཤད། 37

འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སོགས། 45

མིང་གི་རྣམ་གྲངས། 51

དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ། 55

དོན་ལྔ་བཤད་པ། 57

རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས། 67

ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འཇོག་ཚུལ། 83

གཟུགས་སེམས་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ། 87

ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས། 103

ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ། 119

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། 131

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

དབང་པོ་སྤྱི་བཤད། 159

དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན། 161

དབང་པོའི་གྲངས་ངེས། 167

དབང་པོའི་ངོ་བོ། 169

དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་དངོས། 177

དབང་པོ་སྲིད་གཏོང་གི་ཚུལ། 189

དབང་པོ་དུས་ཐོབ། 193

དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ། 199

གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ། 203

མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད། 211

ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད། 225

རྒྱུ་བཤད་པ། 253

འབྲས་བུ་བཤད་པ། 261

རྒྱུ་འབྲས་ཐུན་མོང་གི་ཆོས། 273

རྐྱེན་སྤྱིར་བསྟན། 283

དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 293

གནས་གསུམ་པ་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པ།

ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། 305

འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ། 311

སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ། 317

བར་སྲིད་བཤད་པ། 321

སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་ཚུལ། 331

སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན། 333

སྐྱེ་བ་གནས་པའི་ཐབས། 369

འཆི་འཕོ་བའི་སེམས། 375

སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྡུད་པ། 381

སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྤྱིར་བཤད། 383

རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ། 385

རི་མཚོ་གླིང་གསུམ་བཤད་པ། 391

ཚ་གྲང་དམྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ། 411

ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ་དང་ཚད། 419

ལྷ་གནས་བཤད་པ། 439

སྟོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། 449

འགྲོ་བའི་ལུས་ཚེའི་ཚད། 451

ཚད་དེ་གཞལ་ཐབས། 459

སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། 479

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག 488

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ལ་ལགས་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཀླས་པ་ཡིག་འཇོག་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐུ་དྲིན་ནི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་མཐར་ཡང་བཀའ་དྲིན་གཟོ་བར་མི་ནུས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འཕགས་བོད་ཀྱི་པཎ་དག་གིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྦྱར་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། རྫོངས་པའི་སྐལ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུའང་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པས། གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་རྩ་བ་རབ་ཏུ་བརྟན་ཅིང་། ཤེས་བརྩོན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་ཟ་བའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱུ་སྐར་དང་། ས་ཡི་རྩྭ་ཤིང་ལྟ

བྱུར་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་ལྡན་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།

དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་བ་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོར་མཚན་དཔེ་མེ་ཏོག་གངས་ཅན་སྣ་ལའི་སྨན་ལྗོངས་སུ་བཞེད་ཅིང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། སྒྲ་ཚད་སྡེབ་སྦྱོར་སྙན་དངགས་མངོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པར་འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་དག་གི་ཟླ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་ཕྱུག ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དུ་མས་ནི་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་ཕན་དབང་པོའི་སྡེ་ཞེས་གྲགས་སྙན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཛིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྟ་སྤྱོད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དཔྱད་འཇོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་ཞིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་མར་སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྲོལ། སློབ་དཔོན་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་འབུམ་གྱིས་ཕྱུག་པ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཚང་ལ་མནོར་བའི་ལུགས་བཟང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཙམ་ལའང་ཟུང་

འཇུག་གི་གོ་འཕང་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བའི་སྒྱུར་ལམ། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བར་མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །ཇི་བཞིན་འདོམས་པ་ཆེས་དཀོན་ཡང་། །འཇིགས་བྲལ་ཁྲིད་གསུང་གླེགས་བམ་རྣམས། །གདུང་སེལ་དབུགས་དབྱུང་མཆོག་སྦྱིན་འགྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྩོམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་དགུའི་རྨོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་བླག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་བསྒྲོན་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། པོ་ཏི་ལྡིའི་མཐའ་དཔྱོད་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་འང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེའི་ཕྱི་རྩོམ་ཡིན་ག་ཤིས། སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་གི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། ཚིག་གི་འབྲི་བ་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་བདར་ཤ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཐུབ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དབང་པོར་བཞག་སྟེ་གནད་ལ་འཁྲིལ་བའི་དཔྱད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབབ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དཀྲུས་ཡུད་ཙམ་གཡོས་པས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །

སྔོན་ཆུ་ཡོས་དུས་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འཕོར་བྱར་དུ་སོང་སྟེ་བརླགས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་བཀའ་རྩོམ་རྣམས་ལས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོར་བརླགས་སུ་སོང་བའང་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་དུས་ཚིགས་ལོ་ཆེན་བློ་བཟང་འོད་ཟེར་བས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ། ཙན་དྲ་བའི་ཊཱི་ཀ་རྩོམ་འཕྲོ། བསྟན་རྩིས་ཚིགས་བཅད། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་བུམ་ཚོག གཏོར་མའི་བཤད་པ། འཇིགས་འཁོར་དང་ལྷུགས་མཁར་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་ཆུང་མང་པོ། ཁྲི་བཅུའི་ཚོ་ག་མི་འདྲ་བ། ནག་པོ་མདའ་འཕོངས་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཚན་མང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་སོགས་དང་། གཞན་མཚན་མ་ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྣང་ཞིང་། དེང་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཀྱི་ཤིང་དཔར་མ་གླེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་འདི་ཉིད་ཆ་ཚང་ཤོས་སུ་སྣང་ལ། ད་ལམ་གསུང་འབུམ་དེབ་ཐྲང་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་པར་དུ་བཞེངས་ཆེད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་རེ་

སྐྱོལ་ཞུས་པ་བཞིན། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་པ། འབྲས་སྤུངས་ཁྲི་པ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་༧རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ཨ་རིར་བཞུགས་པ་རང་གྲྭ་ཚུ་བཟང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་གཉིས་ནས་ ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཨ་རི་པ་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཨ་མ་(Ama- Sandra Esner) སེན་ཏེ་ཊྲ་ལགས་ལ་གཞེན་བསྐུལ་དང་། ལམ་སྟོན་མཚམས་སྦྱོར་གནང་བས་རྐྱེན་བྱས། ཨ་མ་རང་ཡང་གསུང་རབ་པར་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ལ་ཏ་ཅང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོས་དང་ལེན་གྱིས། ཁོ་མོར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་སྨོན་ལམ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན། ཆེ་ལས་འདས་པ་བྱུ་ཛེན་ཧྨ་མིན་ཁྲོ་ཧེན་(Benjamin Cohen)དང་། བཟའ་ཟླ་ཇེ་རལ་ཊེ་ཨེ་སུ་ཨུ་ནར་(Gerald Esner) གཉིས་ཀྱི་དགེ་རྩར་དམིགས་ཏེ། ད་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་པོ་ཚར་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་པར་དུ་བཞེངས་རྒྱུའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གི་སྦྱིན་བདག་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པའི་དྲིན་ལས། གསུང་འབུམ་དཔེ་རིང་མར་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་ལས་ད་རེས་གསུང་འབུམ་༼ཐ༽པར་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་པར་ཇ་སྤར་གློག་ཀླད་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་བསྐྱར་མ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་དང་། སྤར་མེད་གསར་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་ལན་གྲངས་བདུན་ཙམ་རེ་འགྲོ་ཁྱུལ་བགྱིས་ཀྱང་། མ་དཔེ་དང་བསྡུར་དཔེའི་ཚིག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟ་བུ་ལ། མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡིན་ཀྱང་ལྟ་བུ་ལ། ཡིན་ཡང་དང་། འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ལ། འགྲེལ་བ་དང་། སྙིང་ག་ལྟ་བུ་ལ། སྙིང་ཁ་སོགས་མིང་མཐའ་དང་ཚིག་ཕྲད་རྗེ་སྙེད་ཅིག་བརྗོད་བདེ་དང་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ལས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་པར་ཆེར་མི་གནོད་པས་དེ་རིགས་ལ་མཚན་རྟགས་བཀོད་མེད་ལ། མ་དཔེ་༡༩༧༥ལོར་ལྡི་ལི་གསར་བར་པར་དུ་བཏབ་པའི་ཕྱི་དེབ་གཟུགས་དང་ནང་དཔེ་རིང་ཤོག་ངོས་ཉིན་སྲིབ་ལྟ་བ་ཅན་དེ་ཉིད་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་པར་རྙིང་གི་བསྐྱར་པར་ཡིན་འདུག་པས་ཁུངས་བཙན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་དབུས་པར་གང་བཞུགས་དང་སྣག་ཤའི་རྗོ་པར་མ་གང་བཞུགས། སྟོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལྟས་མཚོན་པའི་སྤར་ཡོད་དེབ་གཟུགས་པར་མ་སོགས་བསྡུར་དཔེ་རྣ་བཟུང་སྟེ་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་མཚན་རྟགས་སུ་(དབུས་པར)(སྣག་ཤ)(པར་ཐེངས་གཉིས་པ)ཞེས་བཀོད་ཅིང་། དོགས་གནས་ཅན་རེ་ཟུང་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་གུག་རྟགས་སུ་བཞག་ཅིང་གཡས་མཆན་དུ་(ཡིན་ནམ་སྙམ)ཞེས་སོགས་བཀོད་ཡོད། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་འདས་

པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་ངེད་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གསར་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་ནས་འབད་འབུངས་ཞུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངོམ་རི་བ་ཞིག་ཏུ་ཚོམ་མོད། འོན་ཀྱང་ངེད་དཔེ་མཛོད་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་གི་ཉམས་མྱོང་དང་། གཞུང་བརྒྱུའི་ནམ་འཕང་གཅོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་དམན་པས། ནོར་འཁྲུགས་མི་ཚུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །

མདོར་ན་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་༧གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༧སྐྱབས་མགོན་༧རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མ་ལུས་གེགས་མེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། རྣམ་དཀར་གྱི་བགྱི་བ་འདི་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལྷག་བསམ་མཚུངས་མེད་ཨ་མ་སེན་ཏེ་ར་དང་།དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཡིད་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་པ། གསུང་རབ་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཐུགས་མ་ཐུན་ཁྲིམས་གཙང་བའི་ངོས་ནས། ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་འགྲན་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢ རབ་བྱུང་༡༧ རབ་གནས་ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་༦ ཚེས་༢༡ ༧གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༧སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལུགས་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐྱིའི་བྲུ་སྟོན་ཉིན་སྤེལ་བ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་གོ །

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

སྣང་མཐའི་སྤྲུ་འཕྲུལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་དཔལ་གྱི་གསུང་ལས། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡི། །མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། །བརྩོན་འགྲུས་ལྡོག་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྔགས་པ་སྲིད་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་བསང་གི་རྫོ་གེར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒན་གྱ་རྫིང་རིང་ལྷས་ཁྲ་ཧྲིང་ཞེས་པར་ལྡོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དབལ་ཤུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབུམ་ཐེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་ཐེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ་༧རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཕེབས་སྐབས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཚེ་ཁུ་བོ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག རི་མོ་འབྲི་བ། སྒྲུབ་ཐབས། སྨན་དཔྱད། ཟ་ཡིག ས་དཔྱད། སྟགས་འབྱུམ། མཁྲུད་དཔྱད་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་ནས་སྒྲུབ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྐུ་མཚམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཛ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཚན་ལམ་དུ་རྭ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཆིབས་བཀྱོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།

དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་སྐུ་བསྟུན་པར་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྗེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་

ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་པར་སྤྲ་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང་། གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང་། ལྷང་ལར་ཕེབས་མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང་། ལྷ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། འཇམ་དབྱངས་གྱང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཛུམ་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལྷ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་སྐོ་དང་དགྱེས་བརྩེ་ཚད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་དུང་བཏང་བ་དང་། དན་འབག་སྨ་ནས་དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང་། འབྲས་སྤུངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་༧རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྗེར་སྐུ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐུ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྱོན། ༧རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང་། ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་ཉིན་བློ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྟི་གནས་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་གླུ་འབུམ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བརྩེ་བཞག་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་རྩོད་གྲྭ་རྙེད་ཅིང་སྔོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བགྲོ་གླེང་ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་།

དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་བློ་ལྷུང་སྐྱ་དགེ་དབང་ཆོས་ལྡན་དགེ་རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ལྕགས་ཕྲིའི་ལོ་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་གྲྭ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང་། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་ཐལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང་། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་ཐུགས་སྐྱིད་ཆེ་བར་བྱུང་། བརྩེ་བཞག་སྦྱོར་ལམ་དུ་སླེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་བོངས་ཚོད་ཙམ་པ་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་གྱི་དོན་ལྟག་མ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྭངས་ཧེའུ་ལྟར་ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང་། ཆོས་གྲྭར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱ་ཆས་བཀྲེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྲན་མ་ཆུར་སྦྲངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་འཛིན་གྲྭ་ཕར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྲེང་གི་དཀའ་གནད་དང་། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་

རང་རྒྱུད་པའི་བར་བཅས་བཟུང་། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྟོད་ཆ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང་། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གློང་བརྡོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་ཕྱག་རིམ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང་། སྒྲ་དང་སྙན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མོའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཆུ་བྱི་ལ་འཛིན་གྲྭ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལ། སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་གནད་ལ་དཔྱད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གསང་ཕུ་ནེ་ཙུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བསེ་ཁྲབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།

དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་ཊཱི་ཀཱ་ཆུང་བའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ཆུ་མིག་ལུང་དུ་ཁྲི་ཁང་བརྩེ་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་མྱོང་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས།

དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤུངས་རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཁྲི་སྨིན་པ་རྒྱ་མཚོ། སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་བྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྦྲུལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བརྩམས་ཤིང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕག་ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བསྐུལ་ངོར་དུ་ཡོད་དྲིས་པའི་ལན་དུ་བསྐུལ་གྲྭའི་རྩ་ཚིག་བརྩམས་པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཕོར་ལོ་རིན་

པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་བསྐུལ་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུའི་ངོར་མ་ཎི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཅིང་བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གློང་བརྗོད། ཞར་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྡེ་བཙུར་ཉེ་བ་དང་། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང་།

སྒོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། ༧རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བཟློག་མ་ཐུས་པར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༠ ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཚན་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲྭར་མཇལ་རྟེན་གསུམ་འབུལ་ཚན་བཅས་ཕུལ་ཏེ་གྲྭ་ཚང་གི་བཅའ་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྩོམ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བརྩམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་སྐུས་ཞུས་ངོར་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་བརྩམས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་ཉེ་ཐང་བ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གི་ཁང་པར་སྤོས་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབུས་གཙང་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐངས། དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་བར་སྒོ་མང་བླ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྨད་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང་། དཔོན་ཇུ་ནང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང་། རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱགས་བཏེགས།

རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གླང་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་བུམ་བཞེངས། ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ནི། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ། སེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྕགས་མོ་གླང་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ་༡༧༢༡ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་སོ། །ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་རྩོམ་པོད་བཅོ་ལྔ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཚལ།

འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༡ ལ།

མནྡ་ལཾ།

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་དང་པོ་བཞུགས་སོ། །

ཚོགས་གཉིས་རིན་ཆེན་ལས་གྲུབ་མཚན་དཔེས་རབ་སྤྲས་ལྷ་བས་མི་ངོམས་སྐུ། །
དབྱངས་ཀྱི་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུས་སྐྱེ་དགུ་མ་ལུས་ཚིམ་པར་མཛད་པའི་གསུང་། །
སྒྲིབ་གཉིས་ལས་གྲོལ་ཏིང་འཛིན་བྱེ་བས་རྣམ་བཀྲའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས། །
འགྲོ་བ་འཁོར་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་ཞབས་སེན་གཙུག་ན་མཛེས། །

མ་ལུས་བློ་གྲོས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་གཏེར། །གསུང་གི་གསང་བའི་མཛོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི། །གཞོན་ནུའི་སྐུ་ཅན་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་ལ། །སྒོ་གསུམ་གུས་འདུད་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྐྱོངས། །མཛེས་སྡུག་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་བཞིན་མཁྱེན་རབ་ཀྱང་། །མ་ལུས་ངོ་མཚར་བསྡུས་མིན་སྲིད་ཞི་ན། །ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་འདི་ཅི་དབྱངས་ཅན་མ། །བློ་གྲོས་ཕྱོད་བཞིན་མཛོད་ཅིག་བུ་རྣམས་ལའོ། །བཀའ་རྣམས་སྤྱད་མཛད་བྱམས་མགོན་གསང་བའི་བདག །འཇམ་དབྱངས་སོགས་དང་འོད་སྲུང་སོགས་གཏད་རབས། །ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་གང་སྤེལ་རྒྱལ་སྲས་དང་། །ཡོ་པཎ་རོག་

ཉོལ་ཁྱུ་དང་མཆིམས་སྨྲ་ཕྱི། །རྒྱ་བོད་ཆོས་མངོན་མིག་སྤྲེལ་རྒྱལ་བའི་ཟླ། །ཐུབ་དབང་གཤེགས་ཀྱང་རྒྱལ་བའི་ཉི་མ་སླར། །འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པར། །སྤྲུལ་པའི་བློ་གྲོས་བཟང་པོའི་གྲགས་སྙན་གྱིས། །ཐུབ་བསྟན་གདུགས་དཀར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་གསོས། །མཁྱེན་པའི་ལང་ཚོ་དར་ཞིང་འགྲོ་ལ་མ་ལྟར་བརྩེ། །ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་མ་ལུས་འབྱུང་གནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་མཐུའི་དགེ་ལེགས་ངོ་མཚར་དཔལ་ལྡན་པས། །ལམ་བཟང་སྟོན་མཛད་རིགས་ལྡན་ས་ཡི་ཉི་ཟླ་རྨད། །འཇམ་དབྱངས་གྲུབ་བརྙེས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་དང་། །ཕྱག་ན་པདྨ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས། །ཞྭ་སེར་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གསལ་མཁས་མང་དང་། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་རིམ་བྱོན་ཐུབ་བསྟན་བདག །ངག་གི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་བརྩེ་བའི་བདག །བློ་བཟང་གྲགས་བསྟན་སྤྲེལ་སྣང་དུར་སྒྲིག་གར། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མགོན་པོ་རྒྱལ་བའི་དབང་། །མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གུས་ཕྱག་འཚལ། །བལྟམས་དང་ཐེབས་པའི་ཚེ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་། །གུས་པས་མེ་ཏོག་ཆར་འབེབས་བློ་བཟང་བསྟན། །སྤྲེལ་མཛད་ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྤྲུལ་པའི་སྐུ། །སྐྱེས་རབས་ཕྲེང་བས་ཁེངས་ལྡན་དེ་བསྟོད་འོས། །སྙིགས་མའི་ཐུན་པ་ལང་ཡོང་རབ་རིབ་དག །བལྟམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཞི་མཛད་འཛིག་རྟེན་མགོན། །བློ་བཟང་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་སོགས། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་བཤེས་རྣམས་ལྷ་མིའི་མགོན། །དུལ་དུལ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསླབ་པའི་ནོར་གྱིས་ཕྱི། །མང་མང་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པས་མཁའ་མཐར་སྙེགས། །བཟང་བཟང་བྱམས་བརྩེའི་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་མི་དཔོག །ཡོངས་འཛིན་ཚོགས་མང་ཡབ་གཅིག་འཇམ་དབྱངས་དངོས། །ལ་ལས་མཐོང་ཚད་བྲིས་པའི་སྐུ་ཧྲོའི་ཕྱི། །ཕལ་ཆེར་སྨྲ་མའི་འཁྲུལ་འབྱམས་བྲིས་བཤུས་དང་། །ལུང་རིགས་མེད་པའི་འོལ་ཚོད་གཞི་ལམ་འབྲས། །རི་གླིང་དུས་ཚིགས་སྨྲོན་པའི་གར་དེ་མཚར། །མང་མང་དཔྱད་ན་བློ་གྲོས་ཅན་མགུ་ཡང་། །ཆུང་ཆུང་སྙིང་སྟོབས་བརྟོན་པ་ཞན་སྐྱག་པས། །དམ་དམ་དཀའ་གནས་ལུང་དང་རིགས་པ་བརྒྱུས། །ལྷག་ལྷག་གསལ་བ་འདོད་ན་ད་ལྟོས་ཤིག །

དེ་ལ་འདིར་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ཉི་མའི་གཉེན་ཟས་གཙང་གི་སྲས་པོ་འདི་དང་པོར་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་རིམ་པས་བསྐྱེད་དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་ནས་དུས་འཁོར་ཊཱི་ཀ་ཆེན་སོགས་ལྟར་ན་ཟིལ་གནོན་མེ་ཏྲ་ལ་སྐུ་བལྟམས་ཉེར་དགུར་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་ནས་ཤིང་ཁྲི་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་། ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་རྗེས་ཟས་གསོལ་རྗེས་སོ་བདུན་པ་ཚུ་རྟའི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཐུན་ཐ་མའི་དང་པོའི་ཆ་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ་བདུན་ཕྲག་བདུན་འདས་པའི་ཧོར་ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་དྲུག་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཞིང་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཞི་བའི་ཐབས་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མ་མོ་ཆོས་མངོན་པ་འཆད་པ་ལ། སྐད་ཀྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་དང་། མཇུག་གི་དོན་གསུམ།

དང་པོ་ལ་མཚན་དོན་དང་། འགྱུར་ཕྱག་གཉིས། དང་པོ་ནི། **རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ཨ་བྷི་དྷརྨ་ཀོ་ཥ་ཀཱ་རི་ཀཱ། བོད་སྐད་དུ། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ།** ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་གར་བས་སླ་བའི་ལྷའི་སྐད་དམ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ་ཨ་བྷི་སོགས་སུ་འབོད་པ་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པའམ་ཚིགས་བཅད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་དོན་དུ་མར་འཇུག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ཨ་བྷི་མངོན་པ། དྷརྨ་ཆོས། ཀོ་ཥ་མཛོད། ཀཱ་རི་ཀཱ་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཨ་བྷི་དོན་དུ་མར་འཇུག་སྟེ། ཨ་བྷི་མུ་ཁ་མངོན་ཕྱོགས་དང་། ཨ་བྷི་བྷཱུ་ཡང་ཡང་དང་། ཨ་བྷི་བྷཱུ་ཟིལ་གནོན་དང་། ཨ་བྷི་ས་མ་ཡ་མངོན་རྟོགས་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་མངོན་པའི་མིང་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མངོན་དུའི་ཕྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། །ཟིལ་གནོན་རྟོགས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྷརྨ་འམ་ཆོས་ཞེས་པ་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་སྟེ། རྣམ་བཤད་

རིགས་པ་ལས། ཆོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །མྱ་ངན་འདས་དང་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ། །བསོད་ནམས་ཚེ་དང་གསུང་རབ་དང་། །འབྱུང་འགྱུར་ངེས་དང་ཆོས་ལུགས་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བསྒྱུར་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མར་ལོ་ཆེན་པོས། སྒྲ་ཐད་ལོག་སྐད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བསླབས། ཞེས་པ་ལྟར། སྐད་དོད་གོ་རིམ་ཐད་ཀར་བསྒྱུར་བ་དང་གོ་རིམ་ལོག་ནས་བསྒྱུར་བ་གཉིས་དང་། རྣམ་གྲངས་བསྒྱུར་བ་དང་། བརྒྱུད་དེ་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་ཨ་བྷི་དྷརྨ་ཆོས་མངོན་པར་བསྒྱུར་བ་ནི་ལོག་བསྒྱུར་དང་ལྷག་མ་ནི་ཐད་བསྒྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།** །ཞེས་བྱུང་། ལོ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་སྡེས། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་ཡབ་གཅིག་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་གསུང་ཅན་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པས་འཇམ་དཔལ། ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདི་བཀས་བཅད་ལྟར་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཤེས་པ་དང་འགྱུར་སོགས་དོན་གཉིས་གྲུབ་པ་དང་དམ་པའི་མཛད་པ་དང་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དང་། གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། ཆོས་མངོན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། མངོན་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། **གང་ཞིག་ཀུན་ལ་**ནས། **ཕྱག་འཚལ་**ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཐུབ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བསྟོད་ནས་མགོ་བོས་བཏུད་དེ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱག་འཚལ་བས་བསོད་ནམས་འཕེལ་བ་དང་། དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལ་གུས་པས་ཐོས་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པར་འདོད་པས་རང་གི་སྟོན་པའི། ནས། ཕྱག་འཚལ་བ་རྩོམ་མོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཕྱག་འཚལ་བ་རྩོམ་པས་ནི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། དགོས་པ་ནི་དེར་ཟད་དོ། །ཞེས་སོ། །

ཕུན་ཚོགས་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྐང་པ་དང་པོས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས། གཉིས་པས་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། གསུམ་པས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཞིག་ལ་ཆོས་ཅན། ཕུན་ཚོགས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པའི་མུན་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གཏན་ནས་ཏེ་ཡོང་ཡེའམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཅོམ་པའི་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང་། དེ་ལྟར་མུན་པ་གཉིས་སྤངས་པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་ཏེ་འགྲོ་བ་བརྒྱལ་དཀའ་བ་འཁོར་བའི་འདམ་དུ་བྱིང་བའམ་ལྷུང་བ་དག་སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ལ་རིམ་པས་ཆོས་བསྟན་ནས་དྲངས་པར་མཛད་པའི་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་དང་། དེ་ལྟར་འདྲེན་པའི་ཐབས་ཀྱང་རང་གིས་མ་

རྟོགས་ཀྱང་ཁྱབ་འཇུག་ལྟར་ལུས་སྣ་ཚོགས་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མཐུ་དང་དབང་ཕྱུག་ལྟར་ཁྱོད་དེ་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ལྟ་བུའི་དམ་པ་སྨིན་པའི་མཐུས་མ་ཡིན་པར་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྟོན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྨིན་པའི་མཐུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚོམས་ལས། ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་མི་འཁྲུ་ཞིང་། །འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕོ་མིན་ཏེ། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དཔྱོད་ལྡན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨྲས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཟློས་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རུང་ཞིག་སྨྲས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཟློས་པ་ནི་མ་གུས་པ་བཟློག་ཕྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེ་བ་བརྗོད་པའི་ཚིག་ཉེ་བར་མ་སྦྱར་བར་མིང་ནས་ཟློས་པ་ནི་མ་གུས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷས་སྦྱིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་གཉིས་པ་ཟློས་པས་ནི་མ་གུས་པར་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ཉེ་བའི་ཚིག་མེད་པ་རྣམས་ནི་མ་གུས་པར་སྣང་སྟེ། ལྷས་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་པ་དེ་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་རུང་རེ་ཟློས་མི་རིགས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བཤད་པ་གང་རུང་རེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་

རང་རྒྱལ་དང་། དེར་བཤད་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཤད་ལ། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་མ་རྫོགས་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེ་བ་དྲུག་དང་ལྡན་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ཨུ་བཞིན་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅོམ་ལྡན་གྱི་དོན་ཡང་ལེགས་པ་དྲུག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ལེགས་པ་རྣམ་པ་དྲུག་པོ། རང་དབང་དང་། རབ་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། གཟུགས་བཟང་བ་དང་། གྲགས་པ་དང་། དཔལ་ལྡན་དང་། ཆེ་བ་ཉིད་ཚོགས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ལས། ཇི་སྐད་དུ། རང་དབང་དང་ནི་རབ་སྦྱངས་དང་། །ཞེས་སོགས་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱི་མ་འདིས་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བས་སྒྲ་ངེས་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་ཡང་མངོན་བརྗོད་ཡིན་པ་ཤེས་པར་གྱིས། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཚོགས་རྫོགས་ལ་སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདུད་བཞི་བཅོམ་པ་བྱང་སེམས་འདིས་མ་ཐོབ་པར་གཞི་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་ནི་ལེགས་པ་དྲུག་ལ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་བཤད་དོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྨོས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་ཉེ་བའི་ཚིག་དང་

བྲལ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཆ་གྱིས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་མུན་པ་བཅོམ་པའི་དོན་གཉེན་པོ་འདིས་བཅོམ་པའི་དོན་ཁོ་ནར་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱེད་པས་བཅོམ་ཚུལ་ཙམ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་མུན་པ་བཅོམ་པའི་དོན་ལ་འདིའི་མུན་པ་བཅོམ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་ལ་སྦྱར་བ་དང་། འདིས་མུན་པ་བཅོམ་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་བྱེད་ཚིག་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིའི་འམ་འདིས་མུན་པ་བཅོམ་པས་མུན་པ་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་དང་པོ་དགོས་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དྲུག་སྒྲ་བསྡུས་ནས་སྦྱར་བས་ལམ་བྱེད་པ་བོར་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དྲུག་པའི་འབྲུ་མང་པོ་ལ་སྦྱར་ན་ནི་ལམ་གྱི་བཅོམ་པའོ་ཞེས་ལམ་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཁོང་ནས་དྲང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པའི་འབྲུ་མང་ཞེས་པ་ནི་དྲུག་སྒྲ་བསྡུས་པའི་བདག་སྒྲ་ཁོང་ནས་འདོན་དགོས་པའི་ཚིག་སྦྱོར་གྱི་མིང་སྟེ། མུན་པ་བཅོམ་པ་ལམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པར་སྟོན་པས་མུན་པ་བཅོམ་པ་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བྱེད་ཚིག་བསྡུས་ནས་སྦྱར་བས་ལམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་པོར་སྦྱར་ན་ནི་ལམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཁོང་ནས་དྲང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་ནི་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པའི་བྱེད་ཚིག་བསྡུས་པའི་བྱེད་ཚིག་ཁོང་ནས་འདོན་དགོས་པའི་ཚིག་སྦྱོར་ཅིག་གི་མིང་སྟེ། འདིས་མུན་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་ཅེས་འདོན་དགོས་པའོ། །གཞན་ཡང་། འདིའི་འམ་འདིས་མུན་པ་བཅོམ་པ་ཞེས་བཤད་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྦྱར་

ནས་བཅོམ་པ་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་འདིའི་བཅོམ་པ་ཞེས་དྲུག་སྒྲ་བྱས་ན་བཅོམ་པའི་དོན་བྲལ་བ་ལ་བྱེད། བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་འདིས་བཅོམ་ཞེས་གསུམ་པའི་སྒྲ་བྱས་ན་བཅོམ་པ་གནོད་པའི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་སུན་པ་བྲལ་བྱེད་ལ་མི་འགྲོ་བར་བྲལ་བའི་གཞིར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཚེ་བཅོམ་པ་ཅན་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲུག་པ་བདག་པོའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་འདིའི་སུན་པ་བཅོམ་ཞེས་འབྲེལ་གཞིའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རིའི་སུན་པ་སངས་ཞེས་པ་བཞིན། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་གི་ཚེ་འདིའི་སུན་པ་བཅོམ་ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་བ་དེའི་ཚེ་ནི་བཅོམ་པ་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་པར་བཟུང་སྟེ། འདིའི་སུན་པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་དང་། གང་སྐྱེལ་ལས། དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀྱི་སུན་པ་འཇོམས་པ་པོ་དང་། འདིས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སུན་པ་བཅོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བདག་སྒྲར་མི་འགྲོ་བར་སུན་པར་གནོད་བྱེད་ལ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསུམ་པ་བྱེད་ཚིག་ཡིན་ཞིང་བཅོམ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཅོམ་པའི་དོན་དེ་དང་བྲལ་བ་དང་དེ་ལ་གནོད་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་འདིའི་འམ་འདིས་སུན་པ་བཅོམ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཅོམ་པ་ནི་གནོད་པ་དང་བྲལ་བ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཅོམ་པའི་དོན་གཉིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སུན་པ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འདོད་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེ་སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་རང་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་སྤ་ཕྱི་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་ལ་དེ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་བཅོམ་ཀྱང་། གཏན་སྤངས་སམ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་དང་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་ལ་

མྱུར་བ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་། །ཞེས་པའི་ཀུན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཆོས་ཀུན་དང་། མྱུར་བ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཏན་སྤངས་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མྱུར་བ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་སྤངས་ལྡན་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་བརྒྱད་པ་ལས། ཡན་ལག་སྔ་སྔ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཉོན་མོངས་སྤངས་(པ)ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། [1]རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་དང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་སྤངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ང་ནི་ཆོས་གཅིག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཤིང་མ་སྤངས་པར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བདེན་ཏེ་དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡང་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྤངས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གི །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ནི་སྤངས་ཟིན་པན་ཆད་ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བོད་སྔ་མ་མང་པོ་དང་བར་གྱི་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། གང་སྤེལ་ལུགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མྱུར་བ་དགྲ་བཅོམ་དག་གིས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། །དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་སྤངས་ལ་དགྲ་བཅོམ་གཞན་གྱིས་མ་སྤངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར

1 སྣག་ས། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ།

ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྨུན་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་སྤྱངས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྨུན་པ་གཏན་བཅོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤྱངས་པ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །གང་སྤེལ་ལས། སྤྱངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་མོངས་དེ་སྤྱངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ན་དེ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་བརྟགས་འགོག་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉམས་པའི་དེ་ལྷ་རང་གི་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྷ་འབྲས་ལས། །ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཉམས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། གནས་བརྒྱ་པར། འཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེར་སྤྱོད་ལས། །ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཉམས་པ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་དོན་དང་། འཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་དེ་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པའི་དོན་དང་། ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉེར་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་(མ་ཡིན)པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགྲ་བཅོམ་དྲུག་གི་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དེ་ཆོས་ཅན། སྟོབས་བཅུ་སོགས་འཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་གང་ཞིག །དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཉམས་པ་གསུམ་གྱི་[1]བར་མའང་ལྡན་པའི་ཁྱབ་ལ། དགྲ་བཅོམ་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་བརྒྱ་པར། མི་གཡོ་ལ། །བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་

1 སྣག་ས། བར་མ་དང་ལྡན་པའི།

ཅིག །སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་གང་ལས་ཀྱང་མི་ཉམས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ཉེར་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འགོག་སྙོམས་ཉེར་སྤྱོད་ལས་ཉམས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་དྲུག་པར། སྟོན་ལ་ཐམས། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དབང་ཤེས་ལྔ་མངོན་གྱུར་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་སོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པར་འཇོག་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞི་སོགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པར་འཇོག་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། འོ་ན། ཤེས་བྱ་རིང་བ་སོགས་རིང་བ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པར་ཐལ། མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་བཞིར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་རིང་བ་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་དང་སྐྱེ་གནས་དང་སྐྱེ་བ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། ཡུལ་རིང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབུམ་གྱིས་བར་ཆོད་པ་ལྷ་བུའི་ཡུལ་དང་། དུས་རིང་བ་བསྐལ་བ་ཆགས་འཇིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་ཆོད་པའི་འདས་མ་འོངས་དང་། དབྱེ་བ་རིང་བ་ཤེས་བྱའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་པ་བཞིར་འཇོག་ཀྱང་དེ་དག་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདིར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་བྱ་རིང་བ་ཉིད་དང་། ཡུལ་རིང་བ་ཉིད་དང་། དུས་རིང་བ་ཉིད་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིང་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཡུལ་དང་རབ་དབྱེ་དང་། །དུས་ནི་རིང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ན། །རིང་བ་ཉིད་བཞི་རབ་བཤད་པ། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་མཁྱེན། །ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་དག་གིས་མི་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཆོས་ཟབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཡུལ་དང་དུས་ཤིན་ཏུ་བསྐལ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པར་འདོད་པ་ཡང་ཁེགས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དྲངས་འོས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྐལ་ལྡན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ལམ་མ་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་མ་ཞུགས་དཔག་མེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་སྨིན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་དྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྐལ་ལྡན་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག་ཅེ་ན་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་དྲངས་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང་དམ་པ་སྨྲིན་པའི་མཐུས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་ལ་རང་གིས་ལམ་མ་བསྒོམས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་གྲོལ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་རེས་འགའ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རྫུ་འཕྲུལ། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་དེ་དག་དད་པར་བྱ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ནི་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོ་སྒོམ་པའི་རིམ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་ནས་ངན་འགྲོ་ལས་བདེ་འགྲོར་དྲངས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་དད་པས་རིམ་པས་ཐར་བའི་བར་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་མགོ་བརྙན་མི་འདྲ་བའི་ཚུ་སྲིན་དུ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ནི། །རྒྱུ་མེད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་

དང་། གང་སྤེལ་ལས། གདུལ་བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་ངོ་བོའི་འགྲོ་བ་སྟེ། ངན་འགྲོ་གསུམ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམ་ང་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདྲེན་པས་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་དོན་འཐད་དོ། །ཞེས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་དྲངས་པ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ངན་འགྲོ་དང་། །སྲིད་པ་དག་ལས་འདྲེན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དམ་བཅའ་འཆད་པར། **ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ།** །ཞེས་བྱུང་། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཕྱག་འཚལ་ནས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་བསྟན་བཅོས་མཛོད་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་ལ། མངོན་པའི་དེ་བཤད་པ་དང་། མཛོད་ཀྱི་དེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དང་། བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས།** །ཞེས་བྱུང་། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དོན་དམ་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་དོན་དམ་པ་དང་། ཆོས་ལམ་བདེན་དང་མྱང་འདས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའམ་དེའི་ཚ་འགོག་བདེན་[1]མངོན་རྟོགས་སམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་མངོན་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་དམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའམ། དོན་དམ་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དོན་དམ་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པའི་དོན། མངོན་དུ་དང་། ཡང་ཡང་དང་། ཟིལ་གནོན་དང་། རྟོགས་པའི་དོན་བཞིར་བཤད་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་དུའི་དོན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པར། མྱ་ངན་

1 སྣག་ས། མངོན་ཕྱོགས་སམ།

ལས་འདས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ནི་མངོན་པའི་ཆོས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོགས་པའི་དོན་འགྲེལ་བ་དེ་ཉིད་ལས། འདིས་མདོ་སྡེའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ན་ཆོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་སྐྱེ་འཕོར་དུ་བྱུས་པའི་གཟུགས་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་མན་ཆད་དུ་དེའི་དངོས་གཞིའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གང་རུང་དང་འདུ་ཤེས་དང་ཤེས་རབ་སོགས་དང་སྐྱེ་བ་དང་ཐོབ་པ་འདུ་བྱེད་དང་དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བས་བསྡུས་པ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གསུམ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་བཅས་པའི་ལྔ་པ་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་ཕུང་པོ་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་མི་ལྡོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བས་བསྡུས་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚོགས་པ་དེ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་ཤེས་གཙོ་བོ་དང་། ཤེས་རབ་འཁོར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ནམ་ཁྲབ་སྟེ། ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་དུས་ན་ཤེས་རབ་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་འཛོག་དགོས་ལ་རྣམ་ཤེས་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་འཛོག་པ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ལམ་དེ་

གསུམ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་དེའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལྡན་མིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྔའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེས་ན་ཤེས་རབ་ཉིད་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་པར་ངེས་ཀྱི་སེམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་ན་བདེན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་དེའི་ཚོར་བ་དང་དེའི་འདུ་ཤེས་རེ་རེ་ནས་ལྡན་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་དེ་ལྔའི་རྗེས་འབྲང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་ན[1]ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་གང་ལ་ཡང་འདོད་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཚོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། །འདུ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། །སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་

---

1 སྤག་ས། ཤེས་རབ་མ་ཡིན།

ཀྱི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ལྔ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་དང་ལྡན་མིན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་མེད་པས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། ཡང་ཅི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་སླ་བ་འདི་ལའང་བློན་པོ་དག་གིས་དེ་ལྟར་སྨྲས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། གནས་བཞི་པ་ལས། ཟག་མེད་ནི། །བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་གོང་གི་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་དེ། ཞེས་དང་། སྔར་གཟུགས་མེད་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཕུང་པོ་བཞི་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་སས་བསྡུས་དང་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སྡོམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་པ་ནས། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་[1]ཡོད་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ན། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་དོན་དང་དམ་པ་དང་མངོན་པ་གསུམ་ག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་དེ་གསུམ་དོན་

1 སྣག་ས། ཡིད་ཀྱི།

གཅིག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྐྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་དོན་ལ་ཤེས་བྱའི་དོན་དང་དགོས་དོན་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐྱང་འདས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱང་འདས་སྙིང་གི་འགོག་པ་དང་ཞི་བ་དང་གྱ་ནོམ་དང་ངེས་འབྱུང་བཞི་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུའི་དོན་ཡིན། སྐྱང་འདས་དགོས་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དོན་གྱི་སྒྲ་ནི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་ན་དོན་ཀྱི་སྒྲ་ནི་དགོས་པ་བརྗོད་པའོ། །དགོས་པ་དམ་པ་ནི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དོན་ལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ལ། སྐྱང་འདས་དེ་འདིའི་ཟུར་གྱི་དོན་དང་དམ་པ་དང་ཆོས་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱ་དན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྐྱང་འདས་ཆོས་ཅན། དྲི་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཇུས་སྤྱི་སོགས་ཚོད་ན་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་འཐོབ་པར་བྱ་བ་དང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཆོས་ནི་ཆོས་མངོན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཐུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་མངོན་པ་ལ་མི་སློབ་ལམ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱང་འདས་འཐོབ་ཕྱིར་དུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་སྐྱ་དན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་བྱེད་པས་ན་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཏར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཐོབ་བྱ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་

འགྲེལ་བ་ལ་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ཆོས་མངོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུ་མ་བྱས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡིན་ན། གཟུགས་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་རྟེན་གང་གིས་བསྡུས་པ་དེའི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པར། ཟག་མེད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་ནི་ས་གང་དུ་སྐྱེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ངོ་སོགས་དཔྱད་དགོས།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་སྡོང་སྡོམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉེར་བསྡོགས་

མི་ལྡོག་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་དེའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་སྤོང་སྡོམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་ཡོད་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་འཆལ་དང་དེའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པར། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་དེ་གཉིས། །མི་ལྡོག་མེད་ལ་སྤོང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གིས་ཁྱབ། སོ་ཐར་གྱི་དེ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པར། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྒོམ་ལམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

རང་ལུགས་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའི་མཚན་ཉིད། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་དང་། མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། ལམ་གསུམ་ཡང་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་དང་། མ་བཅས་ན་ཤེས་པ་འཛིན། །གཉིས་པ་ནི། **དེ་འཐོབ་བྱ་ཕྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་།** །ཞེས་བྱུང་། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་དེ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་དེའི་ཚོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་(ཟག་བྲུས་ཀྱི)མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མངོན་པ་དང་། དེའི་ཚོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་མངོན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གང་རུང

གིས་བསྡུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་མངོན་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པའི་ཟེའུ་གནོན་དང་ཡང་ཡང་གི་དོན་གྱི་ཚོགས་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་མངོན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན། བརྡར་བཏགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་མངོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག །ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་འཇམ་དབྱངས་པའི་ཊཱི་ཀཱ་ལས། སྟྭ་ཡ་ཏི་ན་སྐྱོབ་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་ལས་འཚོས་ཤིང་ངན་འགྲོ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་སྐྱོབ་པས་ན་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །སོགས་འདྲེན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲ་བཤད་དེ་ཤུན་རྗེ་ཡིན་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཏྲ་དང་ཏྲཡ་གང་རུང་བྱུས་ན་ཡང་སྐྱོབ་པར་འཇུག་པས་སྟྭ་ཡ་ཏི་ན་ཞེས་པ་ཡང་འབྱུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚོགས་སྦྱོར་གང་རུང་ཡིན་ན་ལམ་མངོན་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྟོན་སོང་གི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་ལས་ལོག་ནས་སངས་རྒྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་སྐྱེ་བ་སྣ་ཚོགས་འཛིན་པ་དང་འགལ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་འོག་མར། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འདོད་ཁམས་ན་བརྡར་བཏགས་པའི་མངོན་པ་ལ་སྒོམ་བྱུང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་

སས་བསྡུས་ཀྱི་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་སམ་གོང་མའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་
རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་ལ་སྒོམ་བྱུང་གི་དེ་མེད།
གཟུགས་ཁམས་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སས་བསྡུས་ཀྱི་དེ་གཉིས་མེད་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཡོད།
གཟུགས་མེད་ན་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་མེད་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་
ན་བསམ་ཡོངས་མེད་པར་སྒོམ་བྱུང་དུ་འགྱུར་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འདོད་ཁམས་
ན་ལམ་མངོན་པ་ལ་སྒོམ་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ཁམས་ན་སྦྱོར་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
སྦྱོར་ལམ་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲུག་པ་ལས། སྒོམ་བྱུང་མི་ལྡོགས་མེད་པ་དང་། །ཁྱད་པར་
བསམ་གཏན་ས་བལོ། །ཞེས་པས་ངོ་བོ་སྒོམ་བྱུང་དང་སེམས་རྟེན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྡོགས་
མེད་དང་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་ཁྱད་གཉིས་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་དྲུག་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ག་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་རྟེན་ཆོས་མཆོག་བུད་མེད་ཀྱི། །གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
པས་དང་པོ་གསུམ་འདོད་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་གསར་སྐྱེ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལའང་ཡོད་ལ།
ཆོས་མཆོག་ལྷའི་རྟེན་ལའང་གསར་སྐྱེ་ཡོད་ཅིང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕོའམ་མོར་སྐྱེ་བ་ཡང་
ཡོད། ཆོས་མཆོག་ནི་མོར་མི་སྐྱེ་བས་བུད་མེད་ཡིན་ན་ཆེ་དེ་ལ་བུད་མེད་དང་། ཕྱི་མ་སྐྱེས་པའི་
དངོས་པོ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་ཆོས་མངོན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་མངོན་པ་བསྡིག་པའི་ཆོས་སྡོང་གི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྗོད་
པར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པས་དེ་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་
ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞན་དུ་ན་མངོན་པའི་གླེགས་བམ་ནི་
ལུང་གི་ཆོས་མངོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སྨྲ་མེས་སྲེག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྦྱོར་ལམ་དང་
མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་ལོགས་ཀྱི་སེམས་དེ་དེའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལ་

དེའི་སེམས་རྟེན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་སེམས་རྟེན་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གསུམ་གའི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱི་སེམས་རྟེན་བྱས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིས་པར། འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་དེའི་སེམས་རྟེན་བྱེད་པ་ནི་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་སེམས་རྟེན་དེའི་རང་བཞིན་དུ་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལས། རྣམ་པར་ཐར་བརྒྱད་དང་པོ་གཉིས། །མི་སྡུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་མི་སྡུག་པ་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཡང་དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཛོད་ཀྱི་མཚན་དོན་ནི། **འདིར་དེ་**སོགས་རྐང་པ་གཉིས་སྨོས་སོ། །ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་རེ་རེའི་མངོན་པ་གསུམ་པོ་གཙེས་གཙེས་རྣམས་བསྟན་བཅོས་འདིར་བཪྫོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གཙེས་གཙེས་ཀྱི་ནོར་བུ་རྣམས་འཇོག་པའི་གནས་ལ་མཛོད་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཚིག་དོན་གྱི་མངོན་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རལ་གྲི་འབྱུང་འཇུག་གི་གནས་ལ་རལ་གྲིའི་གནས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྡེ་བདུན་གྱི་ཚིག་རྣམས་འདིར་ཆུད་པར་བྱས་པར་ཐལ། སྡེ་བདུན་གྱི་ཚིག་དོན་གྱི་མངོན་པ་གཙེས་གཙེས་རྣམས་(འདིར)ཆུད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཇི་ལྟར་གཙེས་གཙེས་རྣམས་དོན་དུ་འདིར་ཆུད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་འདིའི་མཛོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་གྱི་གཙེས་གཙེས་རྣམས་ཆུད་ལ་ཚིག་རྣམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

ལས། གཅེས་གཅེས་རྣམས་དོན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དོན་དུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་སྐྱོན་ནས་མེད་པ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་གྱི་སྐྱོན་ནས་ཆུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་དེའི་ཕྱིར་གཅེས་གཅེས་རྣམས་ཞེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འདིའི་མངོན་པ་མཛོད་ཡིན་ན། དབྱིག་གཉེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྡེ་བདུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་སྡེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་མཛོད་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་འབྲུ་མང་གི་བསྡུ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་དེ་ལས་འདི་བྱུང་བས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ན་ཆོས་མངོན་པའི་གཙུག་ལག་དེ་ལས་བདག་གི་བསྟན་བཅོས་འདི་བྱུང་བས། ཆོས་མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ། བདག་གི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ནས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་མཛོད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འོག་མ་ནི་འབྲུ་མང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ལ། འདིའི་མངོན་པ་མཛོད་དང་འདི་ལ་མངོན་པའི་མཛོད་ཡོད་ཅེས་པའི་དྲུག་པའི་སྐྱེས་བུའི་བསྡུ་བ་དང་། འབྲུ་མང་པོའི་བསྡུ་བ་གཉིས་བྱས་ནས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བཞག་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་ཚིག་དོན་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་ནེ་ཙོའི་འདོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚིམ་མ་སླ་ཞིག །

བཞི་པ་མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པར་སྦྱོར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་མེད་ལ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོར་འཁྱམས་པའམ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་ལས་ཐར་བ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བས་རྒྱུ་མཚན་དེ་བས་ན་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་འདི་ནི་དང་པོར་ལྷ་མིའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་།

དགྲ་བཅོམ་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པར་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ལ་གྲགས་པའི་ལེགས་ཆའམ་གཅེས་གཅེས་རྣམས་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སློས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་པའི་དོན་སྟོན་པས་གསུངས་ཀྱང་སྡེ་བདུན་དགྲ་བཅོམ་པའམ་དེའི་མིང་ཅན་བདུན་གྱིས་བརྩམས་པར་བཞེད་པས། བྱེ་སྨྲའི་སྡེ་བདུན་གསུངས་ཚུལ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་བའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་གྱི་ཐོག་མའི་གསུང་བ་པོ་དང་སྡུད་པ་པོ་ཡོད་དེ། དང་པོར་སྟོན་པས་གསུངས་པ་དེ་རྗེས་སྡུད་པ་པོའམ་བྱེད་པོ། རྒྱལ་སྲས་མའི་དོན་ལྷ་རྗེ་གོ་ཆའི་སྦོམ་ལས། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀཱ་ཏྱཱའི་བུས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱེག་བཤེས་ཀྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་ལྷ་སྐྱིད་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཤཱ་རིའི་བུས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོའུ་འགལ་བུས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་གསུམ་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱ་དང་། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་རྣམས་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་ཉམས་སུ་བླངས་ནས་ཐོབ་རྒྱུའི་མྱང་འདས་གཉིས་ཉིང་དགོས་དང་། འདིའི་ཉིང་དགོས་ཀྱི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་འབྲེལ། དེ་བསྟན་བཅོས་ལ་འབྲེལ་བ་འབྲེལ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དགོས་འབྲེལ་ངག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་བཞི་བརྗོད་བྱ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་དེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཉིང་དགོས་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་དེའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། ཤཱསྟྲ་སྒྲུབ་ན། ཤཱསུ་རྗེས་སྟོན་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་ལ། [1]ཨུཎ་ལས། ཨི་མན་ཏུ་ཨུ་སུ་ཀཪ་ཞེས་པའི་ཏུ་བྱིན་ནས་ཤཱ་སུའི་ཨུ་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིས། སིའམ་སུ་བྱིན་ནས་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིས། རྣམ་བཅད་བྱས་པ་ཤཱསྟྲ་གྲུབ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་ངན་འགྲོ

1 སྔགས་ས། ཨུ་ཎས།

དང་ཉོན་མོངས་ལས་འཚོས་ཤིང་སྐྱོབ་པས་ན་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤཱསྟྲའི་ཤཱ་ས་ནའམ་ཤཱ་ས་འཚོས་པ་འམ་བསྟན་པ་དང་། ཏྲའམ་ཏྲ་ཡ་སྐྱོབ་པ་ལ་འཇུག་པས། སྔ་མ་བྱིངས་སྒྲུབ་དང་། ཕྱི་མ་ཏྲ་ཡ་བྱས་ན་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་ལེའུ་ལྔ་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཚོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་དང་། བློ་བརྟན་གྱི་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་འཚོས་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་པས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་སྙམ་ན། [1]དེ་ལ་པླ་ཏི་ཙླ་ཛྲ་པ་དབྱངས་ཅན་གསུམ་ལས་མང་དུ་བཤད་དེ། ཚིག་གམ་མིང་དེ་ལ་ཡི་གེ་ཨཱ་ག་མའམ་གློ་བུར་བ་བསྣན་ནས་དང་། ཡི་གེ་དེ་དག་གོ་རིམ་བཟློག་ནས་དང་། ཡི་གེ་ཉམས་པར་བྱས་ནས་དང་། ཡི་གེ་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ནས་དང་། བྱིངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱངས་ཅན་ལས། ཡི་གེ་གློ་བུར་ཡི་གེ་བསློལ་བ་དང་། །གཞན་ཡང་གཉིས་ནི་ཡི་གེ་རྣམ་འགྱུར་ཉམས། །བྱིངས་ཀྱི་དོན་དེ་ཕྲལ་བྱུང་སྦྱོར་བ་སྟེ། །[2]ངེས་གསུངས་ཚོ་ག་ལྔ་བོ་ངེས་པར་བཤད། །ཅེས་དང་། འཆི་མེད་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་འདོད་འཇོ་ལས། ངེས་ཚིག་ནི་ཡི་གེ་ཨཱ་ག་མ་དང་ཡི་གེ་བཟློག་པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པས་བཤད་པ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བློ་གྲོས་ཡངས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་ཚིག་གི་དགའ་སྟོན་བྱས་སོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འཕགས་བོད་ཀྱི་མངོན་པར་མཁས་པ་...སཾ་ཛྙ་རྣ་བ། སིདྡྷི། སོགས་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ལོ་གྲག་ཟེར་གསུམ་བཤད་པའི་རྒྱན་ཡིན་པས་ལོ་ཡང་རྒྱན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་ལོ་

1 སྣག་ས། རེ་ལོ།

2 སྣག་ས། ངེས་གསུང་།

ཞེས་པ་གཞན་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་བྱེད་དང་མ་རངས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྣང་དང་སྲུན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པའི་ལོ་ཡང་མ་རངས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནམ་མཁའ་སྣང་སྲུན་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྣང་དང་སྲུན་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་དང་(བཅས་པའི)རྫས་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རང་གི་བསྟན་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྟོན་སོང་གི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བཤད་བྱ་རྒྱ་བའི་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོ་ཞེས་པའི་ཚིག་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ། བྱེ་སྨྲས་སྡེ་བདུན་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྡེ་བདུན་གྱི་བརྗོད་དོན་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་ཡང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྡེ་བདུན་བཀར་འདོད་པ་རང་ལུགས་མ་བྱས་པར་བྱེ་སྨྲས་འདོད་ཅེས་ཕྱོགས་སྔར་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སིལ་བུར་བཤད་ལ། བཙུན་པ་ཀཱ་ཏྱའི་བུ་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་ནས་བཞག་སྟེ། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་སྡེ་ཚན་དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཕ་རོལ་གྱི་འདོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་སྐབས

འདིར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནམ་མཁས་སྣང་བརྟེན་པའི་དོན་བྱེད་ནུས། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པ་གང་། །བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི། །ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ཚུལ་གྲུབ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྫས་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁས་ལེན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་སློབ་དཔོན་སོགས་བྱེ་སྨྲར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་མདོ་སྡེ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་གཉིས་ཀས་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཅན། སྡེ་བདུན་བཀར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྱེ་སྨྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤྱིར་གྱི་བྱེ་སྨྲ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཁས་ལེན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་བཀར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དེ་དག་ཀཱ་ཏྱའི་བུ་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ་བཀའ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པ་དེ་ག་ལས་གྲུབ། བསྟན་བཅོས་ལས་སོ། །ཁོ་བོ་ཅག་མདོ་ཚད་མར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་བཀར་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་ཞི་འཚོ་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པས་སོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། མཛོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་སྨྲ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བའི་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། སྡེ་བདུན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཞེན་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྡེ་པ་བཅོ་

བརྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡེ་བདུན་བཀའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡེ་བདུན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡེ་བདུན་བྱེད་པ་པོ་ཀཱ་ཏྱཱའི་བུ་སོགས་མང་པོས་སོ་སོར་བྱས་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པ་ནི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ནི་གསུམ་པོ་ཞེས་བྱས་པ་གྲག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གྲག་ཅེས་པ་མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་པས་བྱས་པར་གྲགས་ཙམ་དུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་བརྩམས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་འཕགས་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་རྣམས་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་པས་བཏགས་པའི། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། འོན་དགེ་སློང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་ཞེས་པའི་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཞེས་པའི་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་མི་བྱེད་ན། ཞེས་པ་ནས། སྡེ་སྣོད་གསུམ་པ་ཞེས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་དང་འདུལ་བར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་སེལ་བྱུར་བཤད་པ་རྣམས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། སོགས་བྱུང་། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་མངོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེལ་བྱུར་བཤད་པ་དེ། ཕྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་གྱིས་སོ་སོར་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱིས་ཚོམས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེལ་བྱུར་བཤད་ལ། བཙུན་པ་ཀཱ་ཏྱཱའི་བུ་ལ་སོགས་པས་བསྡུས་ནས་བཞག་སྟེ། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་

ཀྱིས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་སྡེ་ཚན་དུ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ཆོས་མངོན་གཞི་ལྗིའི་རྣམ་སད་ལྷ་རྫས་གོས། །
རྣམ་དཔྱོད་ཆོན་མང་བཀྲ་བའི་ལྷབ་ལྷུབ་ཅན། །
དཔྱད་གསུམ་དག་པའི་ཚད་མའི་ཏོག་འབར་བའི། །
ཆོས་མངོན་རྒྱལ་མཚན་མངོན་པར་མཐོན་པོར་བསྒྲེང་། །

ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་ཀུན་འདྲེན་ཤིང་རྟ་ཆེའི། །ཟུར་རྒྱན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ཆེས་མང་བ། །སྤེལ་མཛེས་ལུང་རིགས་བཀྲ་བ་སྤེལ་སྦྱོར་གྱི། གཡེར་ཁའི་སིལ་སིལ་སྒྲོགས་པའི་སྙེ་དགུ་ཙིམ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་གཞུང་གི་བརྗོད་དོན་ལ། ལུས་བཤད་པ་དང་། ཡན་ལག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་དག་མཚན་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་།** །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ལྔ་དང་བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འཆད་པར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་སོགས་སུ་མི་འདུ་ལ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྔར་ཞེས་ཕུང་པོ་བསྟན་པ་མ་སྨྲས་ཤེ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཀྱང་མི་སྟོན་པར་འདིར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གི་གོ་རིམ་མེད། འདིར་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་དེ་གཉིས་ཟག་བཅས་སྔོན་དང་ཟག་མེད་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། [1]དེ་ལྟར་ན་འོན་ཁམས་བསྟན་དང་སྐྱེ་མཆེད་བསྟན་པར་ཡིན་ལ་རག་གོ་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་ལ། འདིར་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་བྱང་བ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྔར་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ཆོས་ཞེས་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བདག་དང་བདག་གི་བས་སྟོང་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཆོས་སྨོས་པས་ནི་འདི་ནི་ཆོས་ཙམ་ཁོ་

1 སྣག་ས། དེ་ལྟར་ན་འོག་ན་ཁམས་བསྟན་པ་དང་།

ན་སྟེ། འདི་ནི་བདག་གམ་བདག་གི་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་རུང་བ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྤོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཅུ་དང་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལྔ་ལ་སྤོམ་སྤང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བཅུ་ནི་སྤོམ་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན། །ལྔ་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མདོ་སྡེ་པ་སྔ་རབས་དག་ན་རེ། ཟག་པ་གང་ལ་སྐྱེ་རུང་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་སྔ་རབས་རྣམས་གང་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་སོ། །འོ་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དམིགས་མཚུངས་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་དེ་དག་དང་། །ལྡན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་པ། །དྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་

མི་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དག་ཁོ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཕྱིའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱིའི་ཟག་བཅས་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འོན་ཏེ་ཟག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ན་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ཅི་རིགས་པར་སེམས་ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་དག་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་མི་སྤྱོད་པའི་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་ཆེན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ན་རེ། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུ་བྱས་ཁོ་ན་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་དག་ཁོ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྲེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མངོན་པ་སྤྱི་བདུན་སོགས་དང་འགལ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་མངོན་པ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དག་ཟག་པའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དེ་གཉིས་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཞན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་སྲེད་པ་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དམིགས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བདག་གིར་མ་བྱས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཟག་པའམ་ཕྲ་རྒྱས་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྒྱས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་སྲེད་པ་དག་གིས་བདག་གིར་བྱས་པ་དེ་ལ་ནི་ཕྲ་རྒྱས་གཞན་དག་ཀྱང་རྒྱས་པར་ནུས་ཏེ། རས་གཤེར་པ་ལ་རྡུལ་ཆགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འདུ་མ་བྱས་གསུམ་དང་ལམ་བདེན་ལ་ཡང་བདག་ལྟ་དང་སྲེད་པས་བདག་གིར་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ཟག་མེད་གོང་མའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་པའི་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ལ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཅི་སྟེ་ཟག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ན་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཁོ་ན་ཟག་པ་དང་

བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྤྲོས་ཏེ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལ་ལྟོས་ཤིག །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཟག་བཅས་གཉིས་ཡོད། གང་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ལྟ་བུ། གང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་མཚུངས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཕྲ་རྒྱས་རྣམས་ལྟ་བུ། དམིགས་པའམ་མཚུངས་ལྡན་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་འདུ་བྱས་འདུ་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་རུང་གི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དྲུག་དང་ལྷག་མའི་ཕྲ་རྒྱས་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་ལས། དྲུག་ནི་ཟག་མེད་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲུག་ནི་ཞེས་པའི་རྣམ་བཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ཡིན་པས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་གོ་དོན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟག་པ་རྒྱས་ཚུལ་གྱི་དོན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྲ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར

འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོ་མདོ་སྡེ་པས་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དང་ས་བོན་དུ་འདོད་པ་མདོ་དང་མཐུན་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཐེ་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་[1]དམིགས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་དང་ཐེ་རྒྱས་ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྡུ་མ་རང་གིས་ཐམས་ཅད་དང་ཕྱི་མ་རང་རིས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། ཐེ་རྒྱས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི། །དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐེ་རྒྱས་དགུ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དྲུག་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་སུ་བསྟན་ལ། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་དང་རང་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་གཉིས་མི་འདྲའོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་མ་ཡིན་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི། དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཐེ་རྒྱས་དག་ལྟ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཐེ་རྒྱས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་གྲུབ་ན། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གསུམ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

1 སྦྲག་ས། དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་ཟག་བཅས།

ཐལ། འཕགས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་དགོས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་དེ་དང་། སོ་སྐྱེའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཟག་བཅས་དང་། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སོ་སྐྱེས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་སྤོན་གྱི་འདོད་ཉོན་ལྔ་པ་སོགས་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆགས་བྲལ་སྤོན་སོང་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ཟག་བཅས་བཤད་པ། ཟག་མེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་དང་དེ་དངོས་མིན་ཀྱང་དེའི་

ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་གཟུགས་ཕུང་ལྔ་བུ་དེར་གཏོགས་པ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འདུ་བྱས་དེ་དག་ལ་རང་གཞན་གྱི་ཟག་པ་རྣམས་གང་རུང་རེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཟག་པ་སྤངས་པའི་མིག་སོགས་ཇི་ལྟར་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་སུ་ཟིན་པ་དང་རྒྱས་བཞིན་པ་དང་རྒྱས་འགྱུར་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེ་རྒུ་དགའ་བས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པ་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དག་སྤངས་ཟིན་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། །གང་དག་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱས་པར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ།** །ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁས་ཀླུང་རྟེན་པའི་དོན་བྱེད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་སྤང་བྱ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་འགོག་པས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཡོད་དེ། ལམ་བདེན་དང་། དང་སྒྲས་དེར་མ་ཟད་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དང་གི་སྒྲ་ནི་བསྡུ་བའི་དོན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲའི་དོན་ཡོད་དེ། གནས་མ་བུ་བས་འདུས་མ་བྱས་མྱང་འདས་གཅིག་ཕུར་སྨྲ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སོགས་མང་པོར་སྨྲ་བ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་རྣམ་གསུམ་དང་ཡང་སྒྲ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་གི་སྒྲ་ནི་ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཏོ་ལུགས་གཞན་དགག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྣམ་གསུམ་སྨོས་པ་ནི་འདི་ཙམ་ཡིན་པས་ངེས་པར་གཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་འདུས་མ་བྱས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་པར་སྨྲ་བ་ཡོད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ་གནས་མ་བུ་བའི་སྡེ་པ་དག་ལྟ་བུའོ། །བྱེ་བྲག

པ་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བརྗོད་དེ། དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་འདི་ཙམ་ཞིག་ཁོ་ངེས་པར་གཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡང་སྒྲའི་དོན་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེའི་དོན་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པར་འདོད། མཁས་པ་གཞན་དག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲ་སྨོས་ཟེར། དགེ་སྟོན་སྡེ་པས་རྣམ་གྲངས་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡིན་གྱི་ངོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གསུམ་ཡང་སྨོས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ནི། **དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པའོ།** །ནས། **འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས།** །ཞེས་བྱུང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་ཐར་མི་སྒྲིབ་པར་མ་ཟད་གཟུགས་གཞན་གྱིས་ཚུར་མི་སྒྲིབ་པའི་རྟག་རྫས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་གང་ཞིག་གཞན་དག་ལ་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་པ་འམ། གཞན་དག་གིས་སྒྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ནམ་མཁར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་གིས་ཐར་སྒྲིབ་པ་དང་ཚུར་སྒྲིབ་པ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་སྒྲིབ་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་གཞན་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཐུས་གཞན་གྱི་འགྲོ་སོགས་ལ་གེགས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞན་དག་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་མཐུས་གཞན་དག་གི་འགྲོ་བའམ་སེམས་ལ་སོགས་པའི་གེགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་སྒྲིབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ནམ་མཁས་གཟུགས་སོགས་གཞན་ལ་གོ་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལའམ་དེས་སྒྲིབ་ན་དེ་དང་དེ་ལ་གོ་འབྱེད་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་གོ་སར་ནམ་མཁའ་མེད་པར་ཐལ། དེར་གཟུགས་ཅན་གཞན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་གཟུགས་གཞན་མི་འབྱུང་བ

གཟུགས་ཀྱིས་གེགས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ནམ་མཁའ་མེད་ན་གཟུགས་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་གི་མཛོད་འགྲེལ་གནད་སྒྲོན་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། གང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། གོ་འབྱེད་པས་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ན་རེ། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། འདིའི་ནང་ན་དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་སྣང་བས་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་ཟེར། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཁོ་ནར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ནི་གོང་འོག་ཞི་རགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་གོ །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གཟུང་སྟེ། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤངས་སོགས་བཞི་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་བཞི་ཆོས་ཅན། རྫས་སོ་སོ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་བྱེད་ཀྱི་རྫས་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་བཞི་སྤངས་པའི་འགོག་པ་རྫས་གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་ན་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤངས་པར་ཐལ་བ་དང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་ན་སྤང་བྱ་ཀུན་སྤངས་པར་ཐལ། འགོག་པ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཆོད་སྦྱིན་མའི་མདོ་ལས། འགོག་པ་ནི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་ཐལ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ལ་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འགོག་པ་ནང་ཕན་ཚུན་འདྲ་བ་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དོན་འགོག་པ་འདུ་མ་བྱས་ཡིན་པས་འགོག་པ་ལ་རང་གི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མེད་ཅིང་

འགོག་པས་ཀྱང་ཆོས་གཞན་གྱི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚིག་དོན་ནི་འདིའི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་ཡང་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་གང་གི་ཡང་འདྲ་བའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་ཡི། འདི་ལ་འདྲ་བ་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་སུ་གྱུར་ཅིང་། བྲལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་ལས་གཞན་ཞེས་པས་བརྟགས་འགོག་གཅོད་དེ། འདི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པ་མིན་གྱི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། འདི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་ལས་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་འགོག་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པས་ཁྱབ་བམ་ཞེ་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསུང་རབ་ནས་འགོག་པ་ལྔ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་དང་། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལྔར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འགོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། མི་རྟག་པ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་སྐྱེ་བ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལ་གེགས་བྱེད་སློས་པས་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་སེལ་ཏེ། མི་རྟག་པས་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་གི་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལ་གཏན་ཏུ་གེགས་བྱེད་པ་སློས་པས་སྙོམས་འཇུག་གི་འགོག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་འགོག་པ་གཉིས་སེལ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་དགག་བྱ་མ་འོངས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་དུས་ཙུང་ཟད་ཅིག་གེགས་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཏན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་གཞན་སློས་པས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གཅོད་དེ། འདི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་གྱི་རྐྱེན་བཞི་འམ་གསུམ་མམ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་མ་ཚང་བའམ་བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་

པའི་ཕྱིར། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་ཚུལ་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་པ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་དང་། འགོག་པ་གཉིས་ཀ་མི་ཐོབ་པའི་ཆོས་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་པ་མེད་པའི་འདུ་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཀྱི་བརྟགས་འགོག་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དག་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་སྤྲངས་པའི་བརྟགས་འགོག་མེད་ལ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་སྨོས་པས་ཟག་མེད་འདུ་བྱས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་དང་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ཡོད་པ་གཅོད། ཟག་མེད་སྨོས་པས་ཟག་བཅས་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་གཅོད། འདུ་བྱས་སྨོས་པས་འདུ་མ་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགོག་པ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། འདུ་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གི་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་འདིའི་འགོག་པ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན་ཅིག་ཅར་གྱི་ངེས་པ་མེད་དེ། དུས་ནམ་རུང་བ་ན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་ལ་ཆོས་དེའི་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་ནས་རྗེས་སུ་ཆོས་དེའི་བརྟགས་མིན་གྱི་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད། དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡང་ཡོད། ཅིག་ཅར་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་གཟུགས་གཅིག་ལ་མིག་དང་ཡིད་

གཡེང་བའི་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔའི་འགོག་གཉིས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པར་ངན་འགྲོའི་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་སྟོན་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་ངན་འགྲོའི་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཅིག་ཅར་ཏེ་མཐོང་བས་ཐོབ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོའི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དེ་དག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ཅིག་ཅར་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་ན་འགོག་ལམ་ཐོབ་ཚུལ་དང་། རྐྱེན་རེ་ཞིག་མ་ཚང་བ་ཡང་བརྟགས་མིན་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་འཁྲུལ་སྣུན་མི་སངས་པས་གསལ་བྱེད་ཉི་མ་ལྟ་བུ་འདི་ཁོ་བོས་བྱས་སོ། །

སྨྲས་པ།

ཆོས་མངོན་རྩ་འགྲེལ་གཏིང་ཟབ་རྒྱ་མཚོའི་གཏམ། །

ཇི་བཞིན་བཤད་ཚེ་ཐོས་ཤུང་ཁྲོན་ནང་གི །

བློ་དམན་ཟུས་སྦྲུལ་འཇིགས་པ་སྐྱེད་དོགས་ནས། །

ལུང་མང་མ་སྤྲོས་ཤུང་གསལ་རྨད་བྱུང་བྱས། །

ཨེ་མ་ཉོན་མོངས་མི་སྤྱོང་ཤེས་རབ་སྤྱོང་། །ལེགས་བཤད་མི་སློབ་དུག་གསུམ་སྤྲོད་པ་སློབ། །སངས་རྒྱས་གསུང་འགལ་ཕྱུགས་རྫི་ར་གྲུབ་ཐོབ་ཅེས། །ཐུབ་བསྟན་དགྲ་རྣམས་ཉི་མས་སྲུན་བཞིན་བཅོམ། །དཔྱད་གསུམ་རི་དབང་སྤྱོར་གནས་ཆོས་མངོན་མཛོད། །གནས་ལྔའི་དཀའ་གནད་སེ་ཧྲུ་ཕ་རའི་འདབ། །བོད་རྒན་ཉི་མའི་འོད་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པ། །འཇམ་མགོན་དེ་སེའི་འཁྲམ་ཚང་བཏབ་པས་བཞད། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་མཁས་པར་བྱ་བའི་གནས་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཁས་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཁས་བྱའི་གནས་དང་། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡུལ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་སྒོས་དབྱེ་བ་དང་། མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། **འདུ་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ། །**ཞེས་བྱུང་། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་འདུ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདུ་བྱས་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་སྔར་བཤད་པའི་འདུ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ཆོས་ཅན། འདུ་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པས་ན་འདུ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་རྐྱེན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པ་དག་ནི་འདུ་བྱས་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་བྱས་པ་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཞེས་པས་ཆོག་མོད་འདུས་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་ཚིག་སོ་སོའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་ཡོད་དེ། བྱས་ཞེས་པས་རྐྱེན་གཅིག་གིས་བྱས་སམ་སྙམ་པ་མི་ཁེགས་པས་འདུས་ཤིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྐྱེན་ཉུང་ཡང་གཉིས་ངེས་ཅན་དགོས་པས་རྐྱེན་འདུས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། འདུས་པའི་སྒྲ་ནི་ཕྲད་པ་དང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར

ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བྱས་ཞེས་བརྗོད་ན་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྐྱེན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་མ་བཀག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འདུ་བྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་སཾ་སྐྲི་ཏ་འདུ་བྱས་དང་ལེགས་སྦྱར་ལ་འཇུག་པ་འདིའི་སཾ་ཀུན་དང་ཡང་དག་སོགས་དང་སྐྲི་ཏ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ངེས་ཚིག་ས་མ་ཡ་འདུས་པ་དང་ས་མ་ག་མཇལ་བ་འམ་ཕྲད་པ། སཾ་སྐྲ་བསྐྱུན་པ་དང་འདུ་འཛོ་དང་ཕྲད་པར་འཇུག་པས་ན་རྐྱེན་ཀུན་རྣམས་འདུས་ཤིང་ཕྲད་ནས་བྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། ཚིག་སོ་སོའི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་དག་ཡོད་དེ། ཡང་སྒྲས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་མ་ཟད་སྔར་ཡང་དབྱེ་བ་དང་ཚོས་ཞེས་པས་བདག་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་། དེ་དག་ཅེས་རིང་ཚིག་སློས་པས་བར་དུ་འདུ་མ་བྱས་བཤད་ཀྱང་སྔར་བཤད་པའི་འདུ་བྱས་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་བྱེད་རིམ་པ་བཞིན། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་གོང་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཅེས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན་ཏེ། འདིར་ནི་ཡང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ནི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་གོང་མ་དང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱས་ཕུང་པོ་ལྔ་མི་གསུང་བར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་དེ་འཛིན་ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་དང་རྣམ་གྲོལ་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་སྨོས་པས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆོས་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་བདག་མེད་པ་སྟོན་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་ཆོས་ཞེས་བདག་མེད་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདུ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པོ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

བདག་མེད་སྟོན་འདོད་མིན་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་གི་ནུས་པ་བརྗོད་འདོད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ནི་བརྗོད་འདོད་རྗེས་འབྲང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདུ་བྱས་ཞེས་པའི་ཚིག་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་དོགས་པ་མི་འདྲ་བ་རེ་གཙོད་རྒྱུ་མེད་པར་ཐལ། འདུས་ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་དང་། བྱས་ཞེས་པ་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་ཞེས་པ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པ་དང་ཐྲད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། སྔ་མ་ནི་བསྟན་པའི་ཚིག་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་བཤད་པའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ཁོ་ནའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདུས་ཞེས་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་སྟོན་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་རེ་རེས་བསྐྱེད་དམ་སྙམ་པ་སེལ། བྱས་ཞེས་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། སྔ་མས་ནི་ཕན་ཚུན་ཕྲད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་ནི་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱེད་པ་སྟོན་ཏོ། །སྔ་མའི་སྒྲོས་ནི་རེས་འགའ་རྐྱེན་གཅིག་གིས་ཀྱང་བྱས་སོ་སྙམ་དུ་དོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རྐྱེན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདིའི་འདུ་བྱས་ཡིན་ན་བྱུང་ཟིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀྲི་ཏ་བྱས་པ་ཞེས་པ་བྱུང་ཟིན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བྱས་ཟིན་དང་བྱེད་འགྱུར་དང་དུས་ལ་ལྟོས་པའི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱས་པ་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་པ་དེ་བྱས་ཟིན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་བྱེད་འགྱུར་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འོ་མའི་སྒྲ་ནི་བཞོས་ཟིན་དང་འཇོ་བར་གྱུར་པ་དང་འཇོ་འགྱུར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འགལ་ཏེ་འོ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདུས་བྱས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་དཔེར་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྒྲའི་ཁམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཕུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་སྟེ་ཁམས་དང་པོ་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་ཡོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་བཅུའི་ནང་ནས་གཟུགས་(ཁམས)ཁོ་ན་བསྟན་ཡོད་གཞན་དགུ་བསྟན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་པུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འདུ་བྱེད་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚོར་འདུ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྡན་མིན་ཞེས་པ་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་གནད་སྒྲོན་ལས། འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་མ་ཡིན་པས་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུ་བྱེད་འདི་དག་ནི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཤེས་པ་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པ་སོགས་ཁེགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་གང་རུང་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནང་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་དང་གཟུགས་ཁམས་འགལ་བ་ནས་ལུས་དབང་དང་རེག་བྱ་འགལ་བའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཅོ་བརྒྱད་རེ་རེ་ནས་ཕན་ཚུན་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ནས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དྲུག་གང་རུང་ལ་ཡིད་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་མིའི་བར་དོ་བའི་རྒྱུད་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་པར་ཐལ། གཉིད་ལོག་པ་ལའང་དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དོ་བ་ལ་དབང་པོ་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དོ་ལ་དབང་ཤེས་ལྔ་ལྡན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་ལ་སྣ་ལྕེའི་རྣམ་ཤེས་དང་དྲི་རོ་གཉིས་ཏེ་ཁམས་བཞི་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སས་བསྡུས་ལ་དེ་བཞི་མེད་པས་བཅུ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཅུ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྒྲ་ཡིན་ན། ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལག་པ་བརྡབ་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མ་ཟིན་བའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲ་ཡིན་ན་མ་ཟིན་པའི་ཁམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དོན་དབང་པོས་ཟིན་མ་ཟིན་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱད་སྒྲ་དང་དགུ་པོ་མ་ཟིན་པར་འཇོག །གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཞན་དགུ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་ཚ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མ་ཟིན་དགུ །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གོ་བོ་ན་རེ། སོ་

ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་དང་བར་མ་གསུམ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ལས། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྡོམ་དང་སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རང་ཡིན་གྱི་དེ་གསུམ་ཡོད་ཙེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ལས། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་པོ་དག་ནི་སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་སྡིག་པ་ལས་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་འདོད་པ་ཡང་རྫས་སྨྲ་མ་ཚོད་པ་དང་ཆོས་ཅན་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁས་བླངས་ཚོག་ན་གཟུགས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་བོ་གང་རུང་ཡིན་ཞེས་ཁས་བླངས་ཚོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། བསྟན་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་བར་བ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་ལྔ་པོ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེའི་རྟེན་ཅན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། རྟེན་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་དང་ལྷག་མ་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ། རྟེན་དང་རྣམ་ཤེས་དང་པོའི་སས་བསྡུས་དང་ལྷག་མ་གཉིས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་དེས་བསམ་གཏན་[1]བཞི་པ་བའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་རྟེན་གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་དང་། མིག་དབང་བཞི་པའི་སས་བསྡུས་དང་། ཡུལ་གཉིས་པའི་སས་བསྡུས་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ཀྱི་འོག་མའི་དབང་ཤེས་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །རང་གི་ས་ཡིད་མ་ངེས་ཏེ། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། གནས་བརྒྱད་པ་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སློང་། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འདུས་བྱས་སྤྱིའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། དང་པོ་ནི། **དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། །**ཞེས་བྱུང་། འདུ་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ཆོས་ཅན། དུས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་

1 སྣག་ས། བཞི་པའི་མིག་ལ།

མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། གཏམ་གྱི་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཏམ་ནི་ངག་སྟེ་ཚིག་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཞིའམ་རྒྱུ་ནི་མིང་སྟེ་དོན་དང་བཅས་པའི་མིང་ངམ་གཞིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གཞི་མིང་ཁོ་ནར་མི་ཟུང་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེར་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་གཏམ་གྱི་གཞི་རྣམས་ནི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྡུས་སོ་ཞེས་བྱུང་བའི་གཞུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་གཏམ་གྱི་གཞི་ཡོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཅིའི་ཕྱིར་གཏམ་གྱི་གཞིར་མ་བཤད་ཅེ་ན། དེ་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དུས་མ་ཡིན་པ་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་ལ་གཏམ་གྱི་ཡུལ་དང་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་ཞིག་གཏམ་གྱི་ཡུལ་དང་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏམ་གྱི་གཞི་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ནི་གཏམ་གྱི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་མ་ཡིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་གཏམ་མམ་ངག་ནི་ཚིག་དུ་མ་འདུས་པ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཙོནྡྲ་བའི་སྐབས་དྲུག་པའི་ཀང་པ་གསུམ་པར། ཀང་པའི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚིག་ལས་ངག་གཅིག་ལའོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་[1]ཧླཱཛ་དཱ་པར། ཚིག་ཅེས་པ་འདི་ཡི་དོན་ནི་སུབ་ཀྱི་མཐའ་དང་ཏིང་གི་མཐའ་ཚིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཚིག་ཚོགས་པ་ནི་ངག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་ལྟོས་ནས་ལམ་བདེན་སོགས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྐབས་འདིའི་མྱ་ངན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ན་ངེས་འབྱུང་དང་། ངེས་འབྱུང་དེ་འདུས་བྱས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། འདུ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདུ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

1 སྤག་ས། ཧླཱཛ་དཱ་སར།

མྱ་ངན་ལས་འདས་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མ་ལུས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། [1]ལྷག་མེད་ལ་ལྟོས་ནས་ལམ་བདེན་ཡང་སྤང་བྱར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མྱ་ངན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་བདེན་ཡང་སྤང་བྱར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མེད་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྡོག་དགོས་པས་ལམ་བདེན་ཡང་དོར་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་ལྟ་བུར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་ཞེས་བྱུང་བས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། [2]ཆོས་ཀྱང་སྤང་བར་བྱ་ན། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ལམ་ཡང་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་བར་བཤད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གཞི་དང་བཅས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པས་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་རྒྱུ་དང་བཅས་པས་གཞི་བཅས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་དང་བཅས་པའི་དོན་ལྔ་གསུང་རབ་ལས་བཤད་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་དམིགས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བའམ་ལྡན་པ་དང་རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་སྟེ་ལྔའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་གཞི་ནི་ཆོས་གང་ཐོབ་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་། དམིགས་པའི་གཞི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་སྦྱོར་རམ་ལྡན་པའི་གཞི་ནི་ཆགས་སྡང་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱུའི་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་གཞི་ནི་ཞིང་གི་གཞི་དང་ཁྱིམ་གྱི་གཞི་དང་ཟོང་གི་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གསུང་རབ་ལས་ནི་གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ངོ་བོ་དང་། དམིགས་པ་དང་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བར་བྱ་བ་

1 སྡག་ས། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་ལྟོས་ནས།

2 སྡག་ས། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་།

དང་། རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དང་དོན་ལྡོ་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གསུང་རབ་ལས་ནི་དོན་ལྡོ་ལ་གཞིའི་[1]སྒྲ་མཐོང་སྟེ། རང་བཞིན་དང་། ཡུལ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྒྱུ་དང་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། གཞིའི་སྒྲ་རྒྱུ་ཁོ་ནར་འདོད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། གཞི་ལྡར་བཤད་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། གཞི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་རྒྱུའི་ཚིག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་འི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི། །ཕུང་པོའང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །ལྟ་གནས་སྲིད་པའང་དེ་དག་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། མཛོད་ལས། ཕུང་པོ་དང་འཐབ་བཅས་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འཇིག་རྟེན་དང་ལྟ་གནས་དང་སྲིད་པ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ལས། འདི་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དོན་དང་མཐུན་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉེར་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྩྭའི་མེ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དང་རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་རག་ལས་པའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བརྗོད་དེ། [2]ཁྱད་ཆོས་ཉེར་ལེན་ཉོན་མོངས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་གི་ཤིང་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཐབ་བཅས་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཉོན་མོངས་ནི་རང་གཞན་ལ་གནོད་པས་འཐབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་འཐབ་བཅས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཞེས་བྱ་

1 སྔག་ས། སྒྲ་མང་བ་སྟེ།
2 སྔག་ས། ཁྱོད་ལས་ཉེར་ལེན།

སྡེ་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིད་ལས་སྡུག་བསྔལ་ཀུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟ་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྱིད་ལ་ལྟ་བ་རྒྱས་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ལས་གཞན་པས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ་དང་། སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཟུགས་ཕུང་གི་རང་བཞིན་དང་། དེ་ལས་ཕྱུང་སྟེ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **གཟུགས་ནི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན། །ལྔ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །**ཅེས་བྱུང་། མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ། དོན་ལྔ་དང་རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་དང་བཅུ་གཅིག་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ། བློའི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་སྤུངས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དེ་གཟུགས་ཕུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་སུ་རུང་བས་ནི་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དོན་ལྔ་དང་དབང་པོ་ལྔ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབང་པོ་ལྔ་དང་། དོན་ལྔ་དང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། **དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །མིག་ལ་སོགས་གཟུགས་དང་བ་རྣམས། །**ཞེས་བྱུང་།

རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ནང་གི་གཟུགས་དྭང་བ་ཡིན་པ་དེ། རང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་པའོ། །ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གཟུགས་དང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་གནས་སློས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་བསྡུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནང་གི་གཟུགས་དང་བ་དེ་མིག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་ནས། རེག་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནང་གི་གཟུགས་དང་བ་དེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། རྟེན་བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་དང་པོ་ལྡུ་གཉིད་དུས་ཀྱི་དེ་ལྡུ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡིན།

གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། **གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །སྒྲ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །རོ་ནི་རྣམ་དྲུག་དྲི་རྣམ་བཞི། །རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ།** །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུགས་གང་ཞེ་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་མིག་གི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྩ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རང་ཡིན་པའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱིབས་འདི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དབྱིབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཁ་དོག་བཅུ་གཉིས་དང་། དབྱིབས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནས་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་པའི་བར་གྱི་དབྱིབས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྷག་མ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་ཡན་ལག་གམ་བྱེ་བྲག་གི་ཁ་དོག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དཀར་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྡུལ་དང་ཁུག་སྣ་དང་གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མ་དང་སྣང་བ་དང་མུན་པ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིང་པོ་ཐུང་ངུ་ལྷམ་པ་ཟླུམ་པོ་མཐོ་བ་དམའ་བ་ཕྱ་ལེ་བ་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་དང་ལྷམ་པ་དང་ཟླུམ་པོ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་དང་། ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྡུལ་དང་ཁུག་སྣ་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྣང་བ

དང་ཉུང་བའོ། །ཞེས་བྱུང་། སྣང་བ་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་དང་མེ་དང་སྨན་དང་ནོར་བུ་རྣམས་ཀྱི་འོད་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲིབ་མ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གྲིབ་མ་ནི། གང་ན་གཟུགས་རྣམས་སྣང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མུན་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མི་སྣང་བར་བྱེད་པའི་ཁ་དོག་ནག་པོ་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཟློག་པ་ནི་མུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷམ་པ་ཡོད་དེ། ངོས་ཀུན་ནས་མཉམ་པའི་གྲུབ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལྷམ་པ་གྲུ་བཞིའོ། །ཞེས་སོ། །ཟླུམ་པོ་ཡོད་དེ། རིལ་རིལ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཟླུམ་པོ་ནི་རིལ་རིལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐོན་པོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་རགས་པ་སོགས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དམའ་བ་ཡོད་དེ། གཟུགས་དམའ་བ་སོགས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདིར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཉི་ཤུར་ལྡང་ཁུ་སོགས་མ་འདུས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་སྐྱུ་མའི་གཟུགས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དགག་པའི་ཕྱིར་སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཤད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་དག་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ལ་འབྲེན་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་ཤེས་པར་བྱ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་རྣམ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དབྱིབས་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁ་དོག་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་སྔོ་སེར་སོགས་ཡང་ཡོད། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་མེད་

པ་ལུས་ཀྱིས་སྐྱོང་བྱར་གྱུར་པའི་རིང་པོ་སོགས་ཡང་ཡོད། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་སྤྲིན་སོགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྣང་བ་དང་མུན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། རིང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་དང་ལྷམ་པ་དང་ཟླུམ་པོ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་གཅིག་ཅེས་པ་འདིའི་གོང་འོག་ཀུན་ལ་ཞིབ་ཆ་ཐོན་ཅིག །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དང་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྡུལ་དང་ཁུ་སྣ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྣ་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སྒྲ་གང་ཞེ་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་རྣ་བའི་དབང་པོས་བཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་པོས་ཟིན་པ་དང་དེས་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱུར་བྱས་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ལག་པ་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་སྒྲ་ལྟ་བུ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གིས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་ཡང་སེམས་

ཅན་དུ་སྟོན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་མི་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བ་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་བགྲང་བ་ཟེར་ཞིང་དེའི་དོན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དང་དེ་ལས་མ་གཏོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡང་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ནི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲའོ། །གཞན་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གནད་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་ལག་གིས་ཕྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟིན་པའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལ་སྙན་མི་སྙན་གཉིས་དང་། ཟིན་པའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྙན་མི་སྙན་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མ་ཟིན་པའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཡང་སྙན་མི་སྙན་གཉིས་དང་། མ་ཟིན་པའི་སྒྲ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་ལ་ཡང་སྙན་མི་སྙན་གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེས་བུས་གླུ་ལེན་པ་དང་སྐྱེས་བུས་ཚིག་རྩུབ་སྨྲ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་གླིང་བུ་འབུད་པ་དང་། ཁུ་ཚུར་གྱི་སྒྲ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲུལ་པས་ཆོས་འཆད་པ་དང་། སྤྲུལ་པས་ཚིག་རྩུབ་དང་ཞ་སྒྲ་དང་ཆུ་སྒྲ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ལག་པའི་[1]རྫ་ཟ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་ཀུན་བཏུས་དང་མཐུན་ཀྱང་སློབ་དཔོན་འདིས་བཀག་གོ །

སྣ་ཤེས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་དྲིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དྲི་གང་ཞེ་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་སྣའི་དབང་པོས་བཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་པ་དང་དྲི་ང་བ་གཉིས་ཡོད་

1 སྡག་ས། རྫ་ཟ་བརྡུང་བ་ལྟ་བུ།

པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། དྲི་ཞིམ་པ་ལ་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་དང་། དྲི་ང་བ་ལ་མཉམ་མི་མཉམ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཉམ་པའི་དྲི་དང་མི་མཉམ་པའི་དྲིའི་དོན་ཡོད་དེ། ཤས་མི་ཆེ་བའི་དྲི་ནི་མཉམ་པའི་དྲིའི་དོན་དང་། ཤས་ཆེ་བའི་དྲི་ནི་མི་མཉམ་པའི་དྲིའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་དྲི་མཉམ་པ་ནི་གང་ཤས་མི་ཆེ་བའོ། །དྲི་མི་མཉམ་པ་ནི་ཤས་ཆེ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དྲི་མཉམ་པ་དང་དྲི་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དྲི་ཤས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཉམ་མི་མཉམ་ལྷན་སྐྱེས་རེ་རེ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་སྦྱར་བའི་དྲི་འམ་ཚོགས་པའི་དྲི་དགོས་ཏེ། མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་ཚུལ་དཔྱད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། སྣོམ་པས་ན་དྲི་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ལྕེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་རོའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རོ་གང་ཞེ་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ལྕེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་གཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། རྩ་བའི་དབྱེ་བ་དྲུག་དང་དེ་ལས་ཉིང་ལག་གིས་ཕྱེ་ན་དྲུག་དྲུག་སྟེ་སོ་དྲུག་དང་། དེ་དག་གི་རོ་འཇུ་བ་དང་ཕན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་དང་། བསྲེས་པས་སྦྱོར་བས་ཕྱེ་ན་མངར་བ་གཅིག་པུ་ལའང་རོ་མང་པོ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མངར་སྐྱུར་གཉིས་ཁ་བ་དང་སྐ་བ་གཉིས་ཚྭ་བ་དང་ལན་ཚྭ་བ་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིག་ཏའི་རོ་ལྟ་བུ་ཁ་བ་དང་ཨ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུ་སྐ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངར་བའི་མངར་བ་སོགས་དྲུག་དྲུག་ཕྱེ་བས་སོ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་སོ་དྲུག་གི་རེ་རེ་ལའང་མྱང་ཆེ་ལྕེ་ཤེས་ལ་ཕན་པའི་རོ་རེ་དང་། འཇུ་བར་མདོན་དུ་ཕྱོགས་ཆེ་ལུས་ཤེས་ལ་མི་གནོད་པའི་རོ་རེ་དང་། ཞུ་ཆེ་ལུས་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རོ་རེ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་ཕྱེ་བས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་

སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཁས་བླངས་ནས་བྱེ་བྲག་དྲུག་བསྟན་གྱི་དེ་དག་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་ནི་མཐའ་ཡས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞིའི་རིགས་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱི་རོ་དྲུག་ཕན་ཚུན་སྦྱར་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ནི་རོའི་རྣམ་པ་མང་པོར་འགྱུར་ཏེ། སྨན་དཔྱད་ཙ་ཀྲ་ཀ་ལས། གཅིག་དང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་དང་ལྔ་དང་དྲུག་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་བ་ལས་རོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། སྦྱང་བར་བྱ་བས་ན་རོ་ཞེ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྦྱང་བར་བྱ་བས་ན་རོ་སྟེ། ཞེས་སོ། །

ལུས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་གང་ཞེ་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ལུས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཅེས་པ་འབྱུང་བ་བཞི་ཡང་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དེ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཚིག་གོ །སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ལ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིས་རྒྱུར་བྱས་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྐྱེད་པའི་དང་རྟེན་པའི་དང་གནས་པའི་དང་རྟེན་པའི་དང་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་བར་ལྔ་པོ་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ནི་སྐྱེད་པ་དང་བརྟེན་པ་དང་གནས་པ་དང་རྟེན་པ་དང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་གའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྔ་ལ་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་འཇོག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་འཇམ་པ་ཉིད་དང་རྩུབ་པ་ཉིད་དང་ལྩི་བ་ཉིད་དང་། ཡང་བ་ཉིད་དང་གྲང་བ་དང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྩི་ཡང་གི་དོན་ཡོད་དེ། ཞོ་སྲང་སོགས་སུ་གཞལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྩི་བ་དང་། དེ་མེད་པའི་རེག་བྱ་ཡང་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་གསེར་ལྷ་བུ་སྤུ་མ་དང་བྱ་སྒྲོ

ལྔ་བུ་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་ཁམས་ན་བཀྲེས་སྐོམ་མེད་ཀྱང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རིག་བྱ་ལྷག་མ་ཡོད་དེ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རིག་བྱ་ལྷག་མ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་རྣམ་པ་ལྔ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོན་གདགས་པ་ལས། བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་གོས་ནི་སྲང་གཅིག་འཇལ་ལོ། །རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེའི་ཕྱེད་དོ། སུམ་ཅུ་གསུམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་དེའི་ཕྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་གོས་ནི་སྲང་གི་བཞི་ཆའི་བཅུ་དྲུག་ཆ་འཇལ་གྱི་དེ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གོས་དག་ནི་མི་འཇལ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིས་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་གོས་ལ་ལྗིད་སྲང་གང་། རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞིའི་གོས་དེ་ལ་ལྗིད་སྲང་ཕྱེད། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་དེ་ལ་ལྗིད་དེ་ཡི་ཕྱེད་དང་། དེ་ལྟར་རིམ་པས་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ལྷག་མའི་གོས་སྔ་མ་སྔ་མའི་གོས་ལས་ལྗིད་ཕྱེད་ཕྱིན་ནས། གཞན་འཕྲུལ་པའི་དེ་ལ་ལྗིད་སྲང་གི་བཞི་ཆའི་ཡང་བཅུ་དྲུག་ཆ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་གཟུགས་ན་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ན་ལྗི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། ལྗི་བ་ཡོད་ན་གཞལ་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། དེ་ན་དེ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་རྣམས་དང་། དེའི་རྟེན་རྣམས་ནོར་བུའི་འོད་བཞིན་དྭངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། དེ་ན་གོས་རེ་རེ་ནས། མི་འཇལ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཡང་དུ་མ་བསགས་ཤིང་འདུས་ན་འཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཀ་ཤིའི་མེ་ཏོག་གི་སྣལ་མ་བསྡུས་པ་དང་བརྐྱངས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ན་གོས་རེ་རེ་ནས་མི་འཇལ་ཡང་བསགས་པ་དག་ནི་འཇལ་ལོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞུང་གཟིགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ནས་འདི་ཇི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། བསྡུས་པ་དང་བརྐྱངས་པ་ལས་ཏེ། ཀ་ཤིའི་མེ་ཏོག་གི་སྣལ་མ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲང་བ་ཡོད་ཚུལ་ལ་བརྟད་ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྤྲོས།

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དབྱེ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཉེར་ལྔར་བཤད་པ་དེ། མཚན་ཉིད་དང་། གནས་དང་། ཕན་གནོད་དང་། བྱེད་པའི་རྟེན་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱན་དང་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཞག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཚན་ཉིད་ལས་ཁ་དོག་བཞི་དང་། གནས་ལས་རིང་པོ་ནས་དམའ་བའི་བར་བཅུ་དང་། ཕན་གནོད་ཀྱིས་གྲིབ་མ་ནས་ཁུག་སྣའི་བར་བརྒྱད་དང་། བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་དང་། བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྒྱན་གྱིས་རྒྱན་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་རིང་པོ་དང་ཐུང་ངུ་དང་ལྷམ་པ་དང་ཟླུམ་པོ་དང་ཕྲ་མོ་དང་རགས་པ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་དང་ཕྱ་ལེ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་མཐོན་པོ་དང་དམའ་བ་དང་གྲིབ་མ་དང་ཉི་མ་དང་སྣང་བ་དང་མུན་པ་དང་སྤྲིན་དང་དུ་བ་དང་རྡུལ་དང་ཁུག་སྣ་དང་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ནམ་མཁའ་ཁ་དོག་གཅིག་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ནི་མཚན་ཉིད་དང་གནས་པ་དང་ཕན་གནོད་དང་བྱེད་པའི་རྟེན་དང་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱན་དང་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་རྣམ་པར་གཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་དང་བཅུ་དང་བརྒྱད་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་གཅིག་དང་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་དག་གིས་ལས་བྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རིགས་གཅིག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རིགས་མང་པོས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁྲ་བོ་དང་ནོར་བུའི་འོད་སྣ་ཚོགས་པ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་རྣ་བ་དང་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཤེས་རྣམས་ལ་རིགས་བསྒྲེ་བར་བྱ་སྟེ། རྣ་ཤེས་སྒྲ་གཅིག་གིས་སྐྱེད་པ་ཛ་བ་ཏ་ཧ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང་དེ་སྒྲ་དུ་མས་བསྐྱེད་པ་ཅ་ཅོ་དང་གླུ

དབྱངས་དུ་མ་ཅན་པ་ལྷ་བུ་ནས། ལུས་ཤེས་རེག་བྱ་གཅིག་གིས་སྐྱེད་པ་འཛམ་པ་ལྷ་བུ་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་དང་། དུ་མས་སྐྱེད་པ་འབྱུང་བ་གཉིས་གཙོད་པ་ལྷ་བུའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུ་མས་སྐྱེད་ན་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཇི་ཙམ་དུས་གཅིག་ཏུ་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་གཙོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དང་ཐྲད་མི་དགོས་པའི་མིག་རྣ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཡང་གཙོད་ནུང་བར་མ་ཟད་ཐྲད་དགོས་[1]པར་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལ་ཡང་རང་གི་ཡུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྔ་དང་དྲུག་དང་བདུན་དང་ཤིན་ཏུ་མང་ཆེ་བཅུ་གཅིག་གི་བར་ཡང་གཙོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་ཆེན་ལྔ་བཀུག་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་གཙོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། ཡང་རེས་འགའ་ནི་གསུམ་དང་བཞི་ནས་ལྔའི་བར་གྱི་སྐྱེ་འབྱུང་བ་རྣམས་དང་འཛམ་པ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཕྱིར་དྲུག་དང་བདུན་དང་བཅུ་གཅིག་གི་བར་དག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་ལྔ་བཀུག་པ་རྣམས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་གི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་དུ་མ་བཅད་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྕེ་ཤེས་དང་ལུས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་རྣམ་ཤེས་སྔ་ཕྱིར་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་མཉམ་ན་ཡུལ་གང་ཤས་ཆེ་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་དང་ཐྲད་ན་ལྕེ་ཤེས་སྔོན་ལ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ལྔས་ཡུལ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ལྔའི་ཡུལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པ་དགོས་པར་ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འོ་ན་རང་སྤྱི་གང་ལ་དམིགས་ཞེ་ན་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་སྤྱི་མཚན་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཀྱང་དུ་མ་བསགས་པའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་མཚན་དུ་བཤད་པའི་རང་མཚན་ལ་དམིགས་བ་མི་འགལ་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དུ་མ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་ནུང་ལྷ་བུ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཚོགས་སྤྱི་དང་དེ་འདྲ་བའི་རང་མཚན་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྗེས་སུ་

1 སྨྲག་ས། པའི།

རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀའི་རང་མཚན་སྤྱི་མཚན་སོགས་ཀྱི་རྗོད་ཚུལ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་བཀོད་པས་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་ནས་མ་སྤྲོས། ཡུལ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཤེས་པ་ནི་མངོན་པ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པས་ཞིབ་དཔྱོད་བྱེད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་དང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འཛིན་པ་ཡང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

མ་སྨད་དབང་པོ་ལྔ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་དུ། །
དོན་ལྔའི་ཉེར་སྤྱོད་ལྷ་རྫས་བཀྲ་བའི་མདངས། །
རྣམ་ཤེས་རི་མོ་མཁན་གྱིས་མང་བཀོད་པས། །
སྐྱེ་འཕགས་ཚོགས་ཀུན་ངོ་མཚར་གཟིགས་མོས་བྲེལ། །

ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་འཇའ་ལྟར་བཀྲ་བའི་ཚ། །བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེ་ཡང་རྟག་གཅིག་རིལ་པོའི་བདག །མི་དམིགས་སྟོང་དང་བདག་མེད་མཐུན་པའི་དཔེར། །འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་འདི་ཇི་བཞིན། །དབང་དོན་བཅུ་ཕྲག་སྐྱེ་གནས་ངོ་བོ་སོགས། །མ་འདྲེས་མ་འཁྲུལ་དབྱེ་གཉེན་ཕེབས་པ་བཞིན། །ལྷོད་ལྷོད་མགྲིན་པའི་ལམ་ནས་འཆད་པ་པོ། །འཕགས་བོད་ལྗོངས་སུ་གཉིས་པ་འདིར་གཞན་སུ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད།** །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་དང་། མཛོད་འགྲེལ་མཁན་རྣམས་བཞེད་ཚུལ །བོད་ཀྱི་མངོན་པ་བའི་ལུགས་དཔྱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲ་དང་ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དེ་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་སྨྲ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེས་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ། །ཞེས་དང་། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། སྲིད་པ་དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་ཕུང་པོ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཏེ། ཞེས་དང་། འཕགས་པ་ལྷའི་སྤྱོད་བསྡུས་ལས་ཀྱང་། རང་རིག་པ་ཙམ་ཞིག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི། ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལྔ་ནི་དངོས་སྨྲའི་གྲུབ་མཐའི་བརྟགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་དེ་ལྟར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡུལ་སྤྱོད་པ་དང་རིག་པ་གང་རུང་གིས་གཟུགས་སུ་རུང་བས་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་ལ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་གྱི་པདྨ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རྨི་ལམ་

ན་དབང་ཤེས་མེད་པས་ཡུལ་ལྔར་སྣང་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བས་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྔར་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཀེང་རུས་གསལ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་པ་དང་འདྲ་བས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དེའི་གཟུགས་ལྔའི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། འདིས་ནི་འདི་འདྲ་མང་པོ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཙ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྷས། མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་སུ། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་མཚན་ཉིད་པར་གྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གནས་བཞི་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་ཚུལ་ཀུན་བཏུས་ལས། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་དང་། ནས། རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དབྱིག་གཉེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་བྱེད་ལས་ཀྱང་། ས་ཆུ་སོགས་བཞི་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནས། དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔར་བལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། དེས་ན་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་[1]ཞེས་པ་ནི་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མངོན་སྨྲ་བའི་རྟོག་གེའི་དབང་པོ་སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། མཛོད་ཀྱི་སྐབས་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ལ་མ་ཚང་བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །ཡང་སྨྲ་ལྷག་བརྗོད་ཁྱད་པར་དུ། །བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གྱི་སྐྱོན་

1 སྣག་ས། ཞེས་པ།

དྲུག་འདྲུག་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་མ་ཚང་བའི་སྐྱོན་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བའི་དང་། རྣམ་རིག་མིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་ཉམས་པའི་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་སུ་ཐལ་བའི་དང་། འགྲེལ་པའི་ཡང་སྒྲ་ལྷག་པའི་དང་། དགེ་བའི་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་དགོས་པ་མ་བྱས་པའི་སྐྱོན་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། འདིར་མ་ཚང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་རྒྱུན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལན་ནི་འདིར་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་གཉིས་པ་སོགས་བསགས་པ་རྒྱུན་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཆེ་ཙུ་མགོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པར་མཚོ་རྒྱུན་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པས། འདིས་རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་ཡང་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་རྗེས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་འགལ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། རྒྱུན་ཡང་རྗེས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་རྒྱུན་དུ་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ཡང་རྒྱུན་དུ་བྱེད་དགོས་པས་རྗེས་ཡོད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་(ཡིན་པར)མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། [1]དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལྟར་མ་ཤེས་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད་པར་སྣང་བས་ཞིབ་ཆ་གྱིས། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་ན་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དེས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཙམ་

1 སྡེ་པར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡང་།

ལས་མེད་པས་མ་གཡེངས་པའི་མཉམ་བཞག་དང་སེམས་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉམས་དང་། ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། [1]མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་མི་གནོད་དེ། ཡང་སྒྲས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་དུ་མ་ཟད་མ་གཡེངས་པའི་དང་སེམས་བཅས་ཀྱང་སྡུད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མ་བསྡུས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཧྲུགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་འབྲེལ་ཞེས་པས་མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་རྗེས་འབྲེལ་བྱས་ན་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། ཞེས་དང་འགྲེལ་པར། གལ་ཏེ་མ་གཡེངས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་འདི་ཡང་གཏན་ནས་མི་ཡོང་བར་ཐལ། གཡེང་མ་གཡེངས་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་མེད་དུའང་འཇུག་པ་ཡང་སྒྲས་བསྟན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སེམས་བཅས་ཀྱི་སྐབས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བར་བཤད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་སེམས་མ་གཡེངས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། ཞེས་བ་ནས། འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་ཧྲུགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡང་ཡིན་པའོ། །སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་པ་འདི་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་སྒྲ་གོང་མས་ཚིག་

1 སྒྲག་ས། མཉམ་པར་བཞག་པ་ནི་ཉིད་གཡེང་བ།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་སྒྲ་ལྟག་བརྗོད། ཅེས་དང་། འགྲེལ་པར། གོང་མ་ཁོ་ནས་ཚིག་བའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱོན་འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩ་བར་ཡང་སྒྲ་གཅིག་ལས་མེད་ལ་འགྲེལ་བ་ལས་ཡང་སྒྲ་སྐབས་གཉིས་ཀར་སྦྱོར་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྨོས་པ་ལྷག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མདོ་ལས་ནི་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་ངོ་། །འགྲེལ་པ་ལས་ནི་དེའི་དོན་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀ་དང་སྦྱོར་བར་བྱེད་པས་གཉིས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་ཐུག་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁྱད་པར་དུ། བྱ་བ་ཁྱད་པར་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པར། སེམས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་དགོས་པ་ལས། ནས། ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན་སྐྱོན་འདི་ཀྱི་ན་་པར་ཐལ། དེའི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་འདིར་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་འོག་ཏུ་འཆད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྨྲས་པ་འདི་ཡང་ཀྱི་ན་ཞིག་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་པ་ན། བྱས་པ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི། །སེམས་ལའང་སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལུང་བསྟན་ཐོགས་པ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སེམས་མེད་ལ་དགེ་བའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ནང་འགལ་སྣང་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་སྐྱེས་པའི་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་ཉམས་པར་ཐལ། སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་

ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཁས་ཧྲེ། ཉམས་དང་དེ་མིན་དེ་ཉིད་ཐལ། །སྨྲས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་གང་སྤེལ་གྱིས་བཤད་པ་རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་ན་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་སྣང་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འདིར་སྨྲས་པ། རིག་བྱེད་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་ཞིང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་རྗེས་འབྲེལ་གང་། དགེ་སློང་སོགས་བྱེད་གཟུགས་ཅན་དེ། །རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་གོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དག་གིས། དེ་གནས་སྐབས་དང་ངོ་བོ་དང་རྒྱུན་གྱི་དང་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་ངེས་ཚིག་གི་སྐབས་སུ་ཁྱད་པར་ལྔ་པ་སྨོས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྔ་ཕྱི་མང་པོས་སྨྲས་སོ། །འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དོན་ཡང་མ་བཤད་ཅིང་མི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཆེས་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དགག་སྒྲའི་དོན་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཀག་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་ཡང་མི་རུང་། དེས་ན་འདྲ་བ་སྟོན་པའི་དགག་ཚིག་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་[1]རིག་པ་བཀག་ཙམ་ཡང་མིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བུམ་པ་ཡང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་ཅུང་ཟད་གཅིག་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

1 སྣག་ས། རིག་བྱེད་བཀག་ཙམ།

པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟར་ནང་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡོད་པ་གཞན་ལ་རིག་བྱེད་དམ་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་དེ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་གཅིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་དགག་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེ་དང་འདྲ་བའི་རྗེ་རིགས་གཅིག་ལ་འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པས་བྲམ་ཟེ་དང་འདྲ་བར་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་གཞན་ཞིག །ཅེས་པ་ནས། འདྲ་བ་ལ་དགག་ཚིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྨོས་ཤེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་བཟློག་པའི་དཔེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲས་ཚིག་ཟུར་གྱི་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་མི་འགོག་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཁོ་ན་འགོག་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཟུགས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ་དང་གསུམ་བཅད་ནས་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་མི་བྱེད་པ་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་[1]རྣམ་པར་རིག་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཞེས་པས་དེ་གསུམ་གཅོད་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཟུགས་སྨོས་པ་ནི་སེམས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་སྨོས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀ་སྨོས་ཤེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དེ་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པ་གཞན་ཞིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་འདྲ་བའི་གཟུགས་གཞན་ཞིག་རང་ཀུན་ནས་སློང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་འདྲ་བ་ལ་དགག་ཚིག་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་བརྗོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡང་ཆེས་འཐྲུལ་བར་ཐལ། འདིའི་རྗོད་མཁན་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་གཏན་ནས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་བརྗོད་ཅེས་པ་དབྱིག་གཉེན་རང་གི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའམ་བཤད་ཅེས་པའམ། མདོ་ལས་ཀྱང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་བརྗོད་པའམ་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྗོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་དེའི་རྣམ་བཅད་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་རང་གི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་གྱི་སྟོན་པའི་གསུང་གི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས་བསྟན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་དང་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གསུམ་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་གསུངས་ཀྱང་གཟུགས་མ་ཡིན་སྙམ་དུ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པར། རྣམ་གསུམ་དྲི་

མེད་གཟུགས་གསུངས་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ན་བརྗོད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་གང་ལས་ཤེ་ན་མདོ་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་བོད་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་ཆེན་མཐའ་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་གིས་ཀྱང་། རྩ་བར། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་པའི་ཚིག་སོར་བཞག་གི་ཊཱི་ཀཱ་དང་རྒྱལ་སྲས་མ་ལྟར་རྩ་བར་སེམས་མེད་ཅེས་པའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་སྒྲ་མེད་པའི་ལན་མཛད་པ་ནང་འགལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་རྩ་བར་གཡེང་དང་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་དང་ཞེས་པའང་ཡང་དང་ཀྱང་དང་འང་སྒྲའི་དོན་ཡིན་ཅིང་སྐད་དོད་ཙ་འབྱུང་བ་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བཟང་གིས་བརྩད་ཚུལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། གོང་མ་ཁོ་ནས་ཚོག་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་གཡེང་བའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་སྲས་མ་ལྟར་ན་རྩ་བར་གཡེང་བ་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་རྩ་བར་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའོ་ཞེས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཁ་ཅིག་སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་འདོན་པས། དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར་གཡེང་བ་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་སྦྱོར་རིག་པ་གང་ཞིག །ཡང་འགྲེལ་པར། ཁ་ཅིག་གཡེང་བ་དང་ཞེས་འཆད་པས་དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པའོ་ཞེས་སྦྱོར་བ་གཉིས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་འདི་ལ་སེམས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་ཡོད་པའམ། ལྡན་པས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་ཅེས་སེམས་ཀྱི་སྒྲ་སྤྱི་མ་བསྡུས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་འགྲེལ་པ་སེམས་གཡེང་བ་ཞེས་བྱ་བར་འདོན་ཏེ། འདོན་པ་འདི་ལ་ནི་མདོའི་ཚིག་འདི་ལྟར་རྣམ་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་སེམས་གཡེང་བའམ་མེད་པ་ཡོད་པས་ན། ཞེས་པ་ནས་སེམས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་གཅིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དེང་སང་གི་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་ལྟར་བཤད་སྣང་ངོ་། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཡེང་བ་གང་ཟག་ལ་བྱས་ནས་གང་གཡེང་ན་སེམས

གཡེང་ཞེས་བཤད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་བར་གྱི་དང་སྒྲ་བསྡུས་ཏེ་འབྲུ་མང་གི་ཚིག་སྡུད་ཡིན་
ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཡེང་བ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
གང་ཟག་སྟེ་སེམས་གཡེང་བའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་
གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་དང་། ཡང་སྒྲ་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་གང་ཟག་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་མ་གཡེང་བ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་འདི་དག་ལས་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གའི་ཡང་ཡིན་
ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་སྒྲས་གཡེང་བ་སེམས་བཅས་
ཀྱི་གང་ཟག་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་འདི་དག་ལ་མ་གཏོགས་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ཀྱི་
གང་ཟག་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་གཡེང་བ་དང་ཞེས་བྱ་བར་འདོན་ཏེ། འདོན་པ་འདི་ལ་ཚིག
ཕྱི་མ་གཉིས་འབྲུ་མང་པོར་བྱས་པ་མཇུག་ཏུ་འདི་སྐད་ཅེས་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་ནི་གཡེང་
བ་དང་སེམས་མེད་པའོ། །ཞེས་ཚིག་རྣམ་པར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་
མཁན་པོར་ཚིག་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟར་མང་ལ་དཀའ་བར་མཛད་ཀྱང་ཁྲིད་རྣམས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡང་མེད་
པར་རྒྱལ་བ་གོང་མའི་གསུང་བཞིན་དུ་སླ་སར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་འགྲེལ་བཤད་དཀའ་འགྲེལ་
མཁན་དང་རྒྱས་བཤད་མཁན་མང་པོ་བྱུང་སྣང་མོད་ཚིག་སྡུད་སོགས་ཡང་ཡང་བཤད་ཀྱང་སྒྲ་མི་
ཤེས་ན་མི་གོ་བས་མ་བཤད་ཅིང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་འདོད་ཀྱང་འདི་ལས་
རྒྱས་མི་སྣང་བས་སྐབས་འདིར་མང་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་བློ་དམན་རྣམས་ཀྱིས་མིག་
ལྟར་གཅེས་པར་གྱིས་ཤིག །

སྡུས་པ།

རྣམ་པར་རིག་མིན་གནས་ཚུལ་འབོད་སྒྲོག་གཟུགས། །
པཎ་ཆེན་སོ་སོའི་གཞུང་ལུགས་དྲངས་ཤེལ་ངོར། །
བརྒྱ་ཕྲག་ཤར་བའི་དོན་རྡོད་སྒྲོག་གི་ཚས། །
དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་མཆོག་ལ། །

ཚུལ་འདིའི་གྲུ་རྡིངས་ལ་ཞུགས་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི། །མཁས་དབང་དོན་མཐུན་བློ་གྲོས་ཡོལ་གོ་དུ། །ཆོས་མངོན་ཚིག་དོན་རིན་ཆེན་འཕྲུར་སྤྱུངས་པས། །དུས་གསུམ་ཡིད་ཅན་ཀུན་གྱི་རེ་བ་སྐོང་། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དང་རང་ལུགས་སྨྲ་རྟེ་བཤད་ན། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ཁྱད་པར་ལྔ་བཤད་པ། སྒྲུབ་བྱེད། ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཀུན་ནས་སློང་བའི་སེམས་གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན། རང་གི་ཟ་སྣང་འཇུག་པ་གཟུགས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་དེ། རང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་གོ་ཐོབ་གཞིར་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ལ་དེའི་ཀུན་བཏགས་པའི་གཟུགས་དང་། སྒྲོམ་བཏགས་པར་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་ནི། མི་སྡུག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་ས་གཞི་རུས་ཁྲབ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པར་གྱུར་པའི་རྣམ་རིག་མིན་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུ་བྱས་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། སྡོམ་པའི་དེ། སྡོམ་མིན་གྱི་དེ། བར་མའི་དེ་དང་

གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ལས། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་བྱ། །སྡོམ་དང་སྡོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་ལྔ་དང་ལྡན་ཏེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་དང་། ངོ་བོའི་དང་། རྒྱུན་གྱི་དང་། རྒྱུའི་དང་། ངེས་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཡེང་བ་དང་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་སེམས་བཅས་ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གཡེང་བའི་དུས་སུ་མ་ཟད་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་སེམས་མེད་གཉིས་ཀྱི་དུས་དང་ཡང་སྨྲས་བཤད་པའི་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་མཉམ་བཞག་གི་དུས་སུ་ཡང་གང་ཟག་དེ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །ཞེས་བྱུང་། ཁྱད་པར་དང་པོས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། སེམས་དེ་དག་ལ་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། གཡེང་དང་སེམས་མེད་པའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སེམས་མེད་པ་དང་གཞན་གྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་འབྱུང་སྟེ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱད་པར་དང་པོས་སྙོམས་འཇུག་དེ་ཡིན་པ་གཅོད་ཟེར་བ་ཤིན་ཏུ་འཐྲུལ་ལོ། །ཁྱད་པར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གཉིས་པས་ལུང་མ་བསྟན་དང་མིག་སོགས་དེ་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དག་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །འདིས་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་བསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐོབ་པ་བཅད་ཟེར་བ་དངོས་འགལ་དང་ལུང་རིགས་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་ཐོབ་པ་ཡང་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་ལ་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་རྒྱུན་སྔ་ཕྱི་གང་རུང་དང་བཅས་པའི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡང་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་སྔ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པའམ་རྒྱུན་མཆོག་ཡོད་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་སྔ་མ་དེའི་རྒྱུན་ལ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ལ་རྒྱུན་འབྱུང་བའམ་མཆོག་ཡོད་པས། དེ་ཉིད་རྒྱུན་གྱི་ཚོས་སུ་བསྟན་གྱི་དེའི་རྒྱུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་གསུམ་པ་འདིས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་དེ་ཡིན་པ་གཙོད་དེ། དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རྗེས་འབྲེལ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྗེས་འབྲེལ་གང་ཞེས་བྱ་བ་ཚོས་གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞིའི་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྐྱེད་རྟེན་གནས་རྟོན་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་བཞི་པ་འདིས་དགེ་མི་དགེའི་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་དེ་ཡིན་པ་གཙོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཡང་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་འདིའི་རྒྱུའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་འབྱུང་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེའི་སྐྱེད་རྟེན་གནས་རྟོན་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ལྔ་བྱེད་དེ། སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་རྟེན་པའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་གནས་པའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་རྟོན་པའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད། འཕེལ་བའི་རྒྱུ་ཡང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྟེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་རྟགས་འདི་འཐད་བཤད་པས་རྣམ་འགྲེལ་ལྟོས། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འབྲས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རི་མོའི་རྩིགས་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

དཔེར་ན་མར་མེའི་འོད་དང་མར་མེ་ལྟ་བུ། ལྟ་བ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་སྐྱེས་པས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་འབྱུང་འགྱུར་ཡང་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་(རྒྱུའི་ངོ་བོ)ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྐྱེད་དང་རྟེན་དང་གནས་པ་དང་། །རྟེན་པ་དང་ནི་[1]འཕེལ་བ་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་བཤད་པས་སློམས་འཇུག་གི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་མིན་དེ་ཡིན་པ་གཙོད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །ཁྱད་པར་ལྟ་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་རང་གི་ཀུན་སློང་གི་སེམས་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་ནས་དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྗོད་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་རིག་མིན་པའི་དེ་གཟུགས་ཡིན་པ་རང་གིས་མི་འདོད་པ་སྟོན་པ་དང་། རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པར་སྟོན་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱོགས་གླང་གི་གནད་སྒྲོན་ལས། བརྗོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ནི། འབྱུང་བའི་དབྱེ་བ། བྱེད་ལས། ངོ་བོ། འཕྲོས་པའི་དོགས་གཅོད་བཞི། དང་པོ་ནི། **འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། །ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཁམས་རྣམས།** །ཞེས་བྱུང་། འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྣ་ཚོགས་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བས་ན་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་པོ་འབྱུང་བ་མཆེད་པར་བྱས་པས་(ན)འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འབྱུང་བ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་འབྱུང་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལ། དེ་དང་དེ་དག་གི་རྣམ

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། འཕེལ་བའི་ཕྱིར།

པར་འབྱུང་བས་ན་འབྱུང་བ་དག་གོ །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཆེན་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱབ་པས་རྒྱ་ཆེ། རྟེན་པས་གནོས་པ་ཆེ། [1]གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཆེན་པོར་གནས་ཤིང་ཆེན་པོར་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆད་པར། **འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྲུབ། །**ཅེས་བྱུང་། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། སས་འཛིན་པ་དང་། ཆུས་སྡུད་པ་དང་། མེས་སྨིན་པ་དང་། རླུང་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ལས་དག་རང་རང་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། **སྲ་གཤེར་དྲོ་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །**ཞེས་བྱུང་། སའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྲ་བའི་འབྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྲ་བ་ནི་སའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་བྱུང་། ངོ་བོ་བྱེད་ལས་ཚང་བའི་མཚན་ཉིད་འཛོག་ན་སྲ་ཞིང་འཐས་པའི་འབྱུང་བ་དེ་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་(རྣམས)ལའང་གཉིས་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆུའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཤེར་བའི་འབྱུང་བ་འམ་རླན་ཞིང་གཤེར་བའི་འབྱུང་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཤེར་བ་ནི་ཆུའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས། མེའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། དྲོ་བའི་འབྱུང་བའམ་ཚ་ཞིང་སྲེག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་དྲོ་བ་ནི་མེའི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རླུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཡོ་བ་འམ་ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཡོ་བ་ནི་རླུང་གི་ཁམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ན་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱིངས་མདོ་ལས། ཊྷླཉ་འཛིན་པ་ལའོ་ཞེས་པའི་འཛིན་པའི་བྱིངས། ཊྷླཉ་བཞག །ཊ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཚེར་བ་ལ་ཊྲི་མ་ཀའོ་ཞེས་པས་ཊ་ཕྱིས། ཨིན་དང་ཉ་དང་ཡ་ཛ་སོགས་ལ་གཉིས་ཀའོ་ཞེས་པས་ཉ་ཡང་ཕྱིས། ཊྷླ་ལས་སི་ཏ་ནི་ག་མི་མ་[2]སི་ས་ཙི་ཨ་བི་ཊྷླཉ་གྲུ་ཤེ་རྣམས་

1 སྣག་ས། གནས་ས་ཐ་གྲུ་ཆེ།

2 སྣག་ས། སི་ས་ཙི་ཨ་སཊྷླ་ཉ།

ལས་ཏུན་འོ་ཞེས་པས། ཏུན་རྐྱེན་བྱིན་རྗེས་འབྲེལ་ཕྱིས་པས་ཏླ་ཏུ་ཞེས་པ་ཁམས་དང་རི་དང་སེམས་ཅན་དང་དབྱིངས་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག །ཊཱ་ཏླིཎ་འཛིན་པ་ལ། ས་ཙ་སོགས་རྣམས་ལས་ཨ་ཙའོ་ཞེས་པས་ཨ་ཙའི་རྐྱེན་བྱིན་ནཱི་ཤཱུར་བྱས། ཙ་དབྱངས་དོན་ཕྱིས་འཚམས་སྦྱར་བས། ཏླ་ར་ཞེས་པ་འཛིན་པ་དང་འཆང་བ་སོགས་ལ་འཇུག་ཅིང་། སྒྲུབ་ལུགས་དང་བཤད་ལུགས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། **འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྙད་དུ། །**ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སའི་ཁམས་དང་སོགས་པས་སའི་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་ན་ས་ཁ་དོག་སེར་པོ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མེ་ཡང་ཁ་དོག་དམར་པོ་དབྱིབས་གྲུ་གསུམ་དང་། ཆུ་ནི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་དང་། རླུང་ཡང་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་དབྱིབས་ཟླ་གམ་ལ་འཇོག་པས་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ལ་ས་ཆུ་མེ་རླུང་གི་ཚོགས་བཞི་པོ་ལ་ས་སོགས་ཀྱི་ཁམས་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཕྱུང་སྟེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཛོག་པ་ལ། **དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ།། སྐྱེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད།** །ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལྔ་དང་དེའི་དོན་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུར་འཛོག་སྟེ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་དོན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ནས་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་དོན་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཛོག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཁོ་ན་ཁམས་བཅུར་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་གི་ཁམས་དང་དེའི་གཟུང་དོན་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནས་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དང་དེའི་གཟུང་དོན་རེག་བྱའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདིའི་མཐའ་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལ་འབྱུང་གནས་དག་ནི་རིགས་ཞེས་བྱ་ན་ཞེས་སོགས་ལྟར་འབྱུང་གནས་དང་ས་བོན་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཡང་མིག་གི་ཁམས་དང་མིག་དོན་གཅིག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དབང་ལྷག་མ་དགུ་ལའང་འཛོག་ཟེར་ན། འོ་ན། དཔྲ་བཅོམ་པའི་མིག་ཐ་མ་ཆོས་ཅན། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རང་གི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མིག་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་མིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་ཁམས་དང་སྔོན་དང་མངལ་གྱི་མིག་དབང་མ་དོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་ཁམས་རྣམས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། མིག་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ། མིག་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱད་པ་ལས། གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་

དང་། ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང་། མིག་གི་ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྒོ་ངའི་ནང་ན་འདུག་པ་དང་། ནུར་ནུར་པོར་གྱུར་པ་དང་། མེར་མེར་པོར་གྱུར་པ་དང་། ནར་ནར་པོར་གྱུར་པ་དང་། མའི་མངལ་ན་གནས་པའི་མིག་མ་དོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་མུ་བཞི་རྩི་བ་ལྟར་དབང་པོ་ལྷག་མ་ལྔ་ལ་འང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། མིག་དང་མིག་གི་ཁམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤྱེལ་ལས། རིགས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ་ས་བོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱིར་མཛོད་ལུགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་འཁྲུལ་ནས་ཁ་ཅིག་གིས་མིག་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་ནམ་ཁམས་ཙམ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་སྐབས་ཀྱི་ཁམས་དོན་དུ་མཛོད་ལུགས་ལ་ཡང་འཛོག་ཟེར་ན། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཁམས་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་འཛོག །ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བཅོ་ལྔ་ནི་དེ་དང་དེའི་རིགས་སམ་འབྱུང་གནས་སྒོ་ནས་འཛོག་ཀྱང་ས་བོན་སྒོ་ནས་མི་འཛོག །སྐབས་འདིའི་ཁམས་དོན་དེ་ཡང་ཡིན་ཁམས་ཀྱང་ཡིན་པ་གཅིག་དེའི་ཁམས་སུ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཁམས་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མའི་མིག་སོགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་དྲུག་གང་རུང་བྱེད་པས་དེ་དག་གི་འབྱུང་གནས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་དེར་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་གི་འབྱུང་གནས་ཡིན་ཞེ་ན། ནས། འདུས་མ་བྱས་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་སོགས་དང་དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྤྱེལ་ལས། འོན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་བདག་པོའི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་འབྱུང་གནས་ཉིད་དུ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ སྲས་མ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་མིག་ཉིད་ཁམས་ཡིན་པ་སྐབས་འདིའི་མིག་གི་ཁམས་ཀྱི་དོན་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་ཉིད་ཁམས་ཡིན་པ་དེ་སྐབས་འདིའི་ས་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་ལྟར་ཁམས་ལྷག་མ་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ས་ཉིད་ཁམས་ཡིན་པ་ནི་སའི་ཁམས་ཏེ། ལྷག་མ་དག་ལ་ཡང་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མིག་ཐོབ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཡང་ཐོབ་པས་(མ)ཁྱབ་པ་དང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཐོབ་ན་མིག་ཡང་ཐོབ་པས་(མ)ཁྱབ་པར་ཐལ། མིག་མེད་པར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་ན། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མེར་མེར་སོགས་ཀྱི་མིག་སོགས་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་མིག་མེད་པའི་འདོད་པའི་མི་འཆི་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མིག་གི་ཁམས་གསར་དུ་ཐོབ་དགོས་ལ་མིག་ཤེས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་འདས་མ་འོངས་དང་བར་དོའི་དུས་ནས་ཐོབ་ཅིང་ལྡན་བཞིན་པ་ཡིན་པས་གསར་ཐོབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་གི་ཁམས་ཡང་ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་རིམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པར་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་ནི་ སྔར་སྲིད་པ་བར་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་ན་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར་སྐྱེས་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་དང་གསུམ་པ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་པ་ཁས། དེའི་མིག་སྔར་ནས་ལྡན་པས་གསར་དུ་མ་ཐོབ་ལ་རྣམ་ཤེས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཛོད་ལས། མིག་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་མུ་བཞིར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སོ་སོ་ཞེས་པས་མིག་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་མ་ཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་བཟློག་པའི་མུ་དང་གཉིས་བསྟན། ལྷན་ཅིག་ཅེས་པས་གཟུགས་མེད་ནས་འཕོས་ནས་འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་བར་དོའི་སྐབས་ནས་མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཆར་ཐོབ་པར་བཤད་ནས་ཤུགས་ལ་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སོ་སོར་ཐོབ་ཅེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མུ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་བསྟན་ཏོ། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་མུ་གསུམ་པ་བསྟན་ཏོ། །བཞི་པ་ནི་བཤད་པར་མ་གཏོགས་པ་ཡིན་නོ། །ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདི་ཐོབ་ཚུལ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་བར་ཐལ། བཤད་བྱེད་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚིག་བསྒྱུར་ན་མིག་དང་གཟུགས་གཉིས་དང་མིག་ཤེས་དང་གཟུགས་གཉིས་དང་སོགས་ལའང་སྦྱོར་ལ་མིག་དང་མིག་ཤེས་ལྡན་ཚུལ་མུ་བཞི་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་དེ། ཞེས་པ་ནས། སོ་སོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མུ་བཞི་པ་ཉིད་དང་ཡང་བསྒྲེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །མིག་དང་མིག་ཤེས་ཐོབ་ཚུལ་མི་མཉམ་ཡང་དེ་དག་ལྡན་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གང་མིག་གི་ཁམས་དང་ལྡན་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་ཡང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྡན་ཚུལ་ཁྱོད་ལྟར་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པར་སྐྱེས་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་གསུམ་པའི་ལྷ

ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གསུམ་པའི་མིག་དང་ལྡན་ཡང་དེའི་མིག་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསུམ་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་མིའི་གང་ཟག་མིག་ཉམས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མིག་ཤེས་དང་ལྡན་ལ་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མིག་མ་ཐོབ་པ་དང་ཉམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྡོམས་པ།

ཆོས་གསུམ་རྣམ་དབྱེ་སྒྲ་དོན་ཐ་ཞིབ་ཀྱི། །
སྤྱི་རིས་མ་འདྲེས་སོ་སོར་རབ་ཕྱེ་ཚེ། །
མངོན་པའི་མཁས་དབང་གོང་འོག་ཨ་སུ་རས། །
རང་གི་ཁུར་བཞིན་འཁྱུལ་བའི་གསེར་ལྡན་ཞུགས། །

ཐ་ཞིབ་ཚོན་བརྒྱུས་སྤྲས་པའི་དཔལ་མཐོང་ཚེ། །རགས་རགས་ཚིག་ཊཱི་ཀ་མཐའ་དཔྱོད་ཀ་ཏ་ཀའི། །གོས་གྱོན་མཛེས་རློམས་ལེགས་བཤད་ལྷ་དབང་གི །མདུན་དུ་བསྒྲིགས་ཀྱང་རྣམ་སད་མགུ་འམ་ཅི། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་སེམས་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཤད་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་། དེ་ལས་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་འཇོག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཚོར་བ་མྱོང་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། །མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན།** །ཞེས་བྱུང་། སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད། སིམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སེམས་བྱུང་དུ་མ་འདུས་པ་དེ་ཚོར་ཕུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ན་དེའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བས་མྱོང་བའོ། །ཡང་ན་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་

པས་སྐྱོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་ཡོད་དེ། བདག་རྐྱེན་གྱིས་ཕྱེ་ན་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དྲུག་ཡོད། དྲུག་པོ་དེ་རེ་རེ་ལ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་ལས། དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས། །ཚོར་བ་(རྣམ་པ)དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། །ཞེས་སོ། །བསྡུ་ན་ལུས་ཚོར་དང་སེམས་ཚོར་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། འདི་ཉིད་ལས། ལྔ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཚོར་དང་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དོན་གཅིག །སེམས་ཚོར་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དོན་གཅིག །འདི་ཉིད་ལས། ཚོར་བ་སྐྱོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོང་བའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱོང་བྱེད་གསུམ་ལ་བཤད་ཅིང་། ཉམས་སུ་ཞེས་པ་རེག་པས་བཅད་པ་དང་སྐྱོང་ཞེས་པ་དེ་སྐྱོང་བའམ་ཚོར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རང་ཡུལ་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་མའམ་སྤྱི་རིས་མ་འདྲེས་པར་འཛིན་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སེམས་བྱུང་དེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དུ་མ་སྤྱུངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་དེ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས། འདུ་ཤེས་ནི། མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མཚན་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རམ་སྤྱི་རིས་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་ནི་དེ་གཅོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མཚན་མ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་འཛིན་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དྲུག་དང་། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མཚན་མ་ཙམ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། བཀྲ་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སྒོ་ལྔའི་དབང་པོའི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ

ལས། མཚན་མར་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔ་ཡང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ནས། དེ་ཁོ་ན་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཚོར་འདུ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དུ་མ་སྤུངས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཕུང་པོ་བཞི་ལས་གཞན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱེད་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དོན་གཅིག་ལ། འདུས་བྱས་དང་འདུ་བྱེད་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདུ་བྱེད་ལ་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་སེམས་བྱུང་ཞེ་དགུ་ཡོད་དེ། ཚོར་འདུ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱུང་ཞེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་བཅུ་བཞིའམ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ཐོབ་པ་ནས་ཚོགས་པའི་བར་ཉེར་གཉིས་དང་། འདི་ལྟར་ན་བཅུ་བཞི་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞེ་ན། སེམས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་པ་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་འདུ་བྱེད་ལྷག་མའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སེམས་བྱུང་ལྷག་མ་ཞེ་དགུ་བདེན་བཞི་གང་རུང་དུ་མི་འདུ་བར་ཐལ་བ་དང་ཕུང་པོ་ལྔ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་སྡུག་ཀུན[1]གང་རུང་དུ་མི་འདུ་ཞིང་། ཕུང་པོ་གཞན་དུ་མི་རུང་ཞིང་གཞན་དུ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། [2]འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་

1 སྣག་ས། གང་དུ་ཡང་མི་འདུ།

2 སྣག་ས། འོ་ན།

ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་ཡང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །གང་སྤེལ་ལས། མངོན་པར་མ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སོ། །ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་འདིའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་དང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འདས་ལམ་དུ་འགྲེལ་བ་ཤད་གཉིས་ཀ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནས། དེ་ལྟ་བས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་དག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཕུང་པོར་བསྡུས་པར་ཁས་བླངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསླབས་ནས་ཤེས་རབ་ལ་མ་བརྟེན་པར་གྲོལ་བ་འདི་ནང་པ་གཅིག་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་པས་ཁ་ཐོན་ཙམ་ལ་གྲོལ་ཆོས་སུ་མི་བལྟ་བར་ཐོག་མར་དོན་ཤེས་ཤིང་དེ་རྗེས་དེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འབུངས་ཤིག །བློ་གྲོས་ཅན་དག་གང་སྤེལ་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་བྱུང་སྟེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་ཚུལ་ནི། **དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ།** །ཞེས་བྱུང་། ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་བཞི་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་དང་བདུན་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་གང་དུ་བཞག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལྷག་མ་གཞན་དུ་མི་རུང་བས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་དེའི་ཁམས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། [1]རྫས་བདུན་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་དང་ཁམས་བཅུ་བདུན་གྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་མཆེད་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། དེ་ལྟར་ན་རྫས་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི།

ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་གསུམ་བཤད་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། ཞར་ལ་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་རྣམ་རིག་པ།** །ནས། **ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདོད།** །ཅེས་བྱུང་། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ཏེ། བློའི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་སྣང་བ་ལྟར་སྣང་ཞིང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་རིག་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་རིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། [1]གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བསྟན་པ་སྨོས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ལ་ཞེས་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རིག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཡུལ་རིག་པར་མཚུངས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་། ཁྱད་པར་རིག་པ་སེམས་བྱུང་གིས་བྱེད་པ་གཙོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་ཅིང་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཙམ་འཛིན་པའོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས་ཀྱང་། ངོ་བོ་རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྣམ་

1 སྔེ་པར། གང་སྤེལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོ་སོར་བསྟན་པར་བརྗོད་དེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡུལ་དང་ཡུལ་སོ་སོ་རྣམ་པར་རིག་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །

ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་[1]གྲངས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་ཏུ་མ་ཟད། བདུན་དག་དང་འང་སྒྲས་གྲངས་དེ་ལྟར་འདྲེན་པར་མ་ཟད་བདུན་པོ་རེ་རེ་ནས་ཁམས་རེ་རེ་ཡིན་པར་ཡང་འདོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་ཡིད་ཁམས་ཏེ་ཁམས་བདུན་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། ཁམས་བདུན་དག་ཏུའང་འདོད་པ་སྟེ། བདུན་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། འང་གི་སྒྲ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྫས་རེ་རེ་ཞིང་ཁམས་ཉིད་ཡིན་གྱི་འདི་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་དམ་མེད་ན་ཡིད་ཀྱི་[2]ཁམས་བདུན་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན། ཚོགས་དྲུག་གང་རུང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བདུན་མི་རུང་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་གི་སྔོན་དུ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་དེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་ཀར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་ཕར་གྱུར་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་གཞན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི་ནས། ས་བོན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱུང་།

འདིར་དྲུག་ལས་ཡིད་ཁམས་ཟུར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྔའི་རྟེན་མིག་ནས་ལུས་ཀྱི་བར་ཡོད་ལ་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གཞན་མེད་པས་རང་གི་སྔ་རོལ་དེ་མ་ཐག་འགགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་རུང་གིས་དེའི་རྟེན་བྱེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་སྔ་རོལ་ཏུ་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་

1 སྣག་ས། གྲངས་ངེས་ལ།

2 སྣག་ས། ཁམས་མི་རུང་ངོ་སྙམ་ན།

དག་གི་[1]རྟེན་ནི་མིག་གི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་[2]ཡིན་ན། དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་གཞན་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་རྟེན་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་མིག་མེད་པར་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་རྣམས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔ་མ་འདུས་པ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འགག་མ་ཐག་པ་ཞེས་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྟེན་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དབང་པོ་དྲུག་དང་བརྟེན་པ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་། དམིགས་པ་གཟུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བར་ཡུལ་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་གནད་སྒྲོན་གཉིས་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་དམིགས་པ་དྲུག་ཚན་རྣམ་པར་བཞག་པས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཇུས་ཀྱིས་ཙུང་ཟད་བསྡུས་ན་བཅུ་བདུན་དང་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་ཡང་འདུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་བསྡུས་ན་བཅུ་བདུན་དང་། རྣམ་ཤེས་བདུན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། འོ་ན་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཇུས་སུ་ན་ཁམས་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འང་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དངོས་སུ་ན་དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་བཅུ་བདུན་ནམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟེན་དང་བརྟེན་པས་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། **ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །ཁམས་**

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། རྟེན་ལྔ་ནི།

2 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། ཡིན་ན་དྲུག་པོ་ཡིད་ཀྱི།

གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྡུས། །རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། །གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྡན་ཕྱིར།།

ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཆོས་ཁམས་གཅིག་པུ་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་གསུམ་གྱི་[1]གཙོ་བོ་བསྡུ་བྱ་མང་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་གཟུགས་རྣམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་གསུམ་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་སྡུད་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྒྱས་པ་སྤྱི་ལ་མི་བྱ་བར་སྡུད་བྱེད་བསྡུས་པ་སྟེ་རྒྱ་ཆུང་ཡང་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་ནི་ཞེས་པའི་སྒྲས་རེ་རེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་རེ་ཞིག་རྒྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། མདོར་བསྡུས་ན་ནི། ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དང་གི་སྒྲ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་ཚུལ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ཤེས་དགོས་སོ། །འོ་ན་བསྡུས་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་པས་ཇི་ལྟར་བསྡུས་སྙམ་ན། སྐབས་འདིའི་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བསྡུས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་བསྡུས་ཤིང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མང་བས་ཉུང་བ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཆུང་ངུ་དང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། གླང་པོའི་རྗེས་ཀྱིས་བྱའི་རྗེས་བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་འདྲ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་པ་ཞེས་བྱ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་པ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་བསྡུས་པ་མེད་དེ། ཆོས་གང་

1 སྔག་ས། གཙོ་བོ་བསྡུས་བྱེད་མིང་ཅན་ཡིན་ཏེ།

ཡིན་པ་ཚོས་རང་ལས་གཞན་པ་སྟེ་རང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མིག་སྡུག་བདེན་ཡིན་པས་འགོག་ལམ་མ་བསྡུས་པ་དང་མིག་གིས་གཟུགས་དང་སྒྲ་མ་བསྡུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བསྡུས་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་ངོ་བོས་བསྡུས་ན་ཚོས་གཅིག་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་ན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་དང་གཅིག་སྤངས་ན་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཇུག་པར་གང་སྤྱིལ་ལས་བཤད་དོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གོང་འོག་གི་གཞུང་དག་གི་དཀའ་གནས་ལ་དཔྱད་པའི་སྒོ་ཙམ་བསྟན་ན། ཁོ་ན་རེ། ཚོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཚོས་ཅན། མྱོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཚོར་བར་ཐལ། མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། དེ་དག་ཚོས་ཅན། ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཡུལ་ཚོར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། ཡང་རྒྱ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཚོས་ཅན། མཚན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་མཚན་མ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཚན་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་རྟག་གཅིག་ལྟ་བུ་སོགས་དགོས། འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚོས་ཙམ་གྱིས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། [1]མཚན་མ་ནི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་འོ་ན། སྔོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་མ་འཛིན་པའི་བློ་ཚོས་ཅན། མཚན་འཛིན་དུ་ཐལ། རང་ཡུལ་མཚན་མ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟགས་མཚན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་གམ་ང་འཛིན་པའི་བློ་ཚོས་ཅན། བདག་འཛིན་

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། མཚན་མ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི།

དང་དར་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་བདག་གམ་ང་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་བཀྲ་བར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་ཕྱེ་ནས་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་རིས་ཕྱེ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་མངོན་གྱིས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་མ་རྟོགས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སོ་སོར་རྟོགས་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱོད་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དུས་སུ་རྒྱུ་མཚན་མ་བཟུང་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ངེས་པར་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ་ངེས་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་འདི་དང་། མཛོད་ལས། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག །ཅེས་དང་། དྲུག་བའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་ལུགས་ལའང་བོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་མི་འབྱུང་བར་གསལ་བར་བཤད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱོད་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་ན་ནི་ལོང་བ་ཡང་ལོང་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་ཐིགས་ལས། རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་ལས་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་བྱེད་དེ་འདི་ལྟར་དེ་གཉིས་ནི་གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་དང་ཡུལ་གཟུགས་གཉིས་ཀས་ཡིད་མངོན་སྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་དང་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མིན་ཚུལ་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །

སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། སྔོན་གྱི་དུས་ཀྱི་སྐལ་ལྡན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་རེ། སེམས་སེམས་བྱུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་དེ། སེམས་གཅིག་པུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐ་དད་སོགས་སུ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཉིད་གཉིས་སུ་སྣང་བ་སྟེ། །དེ་བཞིན་ཆགས་སོགས་སྣང་བའམ། །དད་ལ་སོགས་པར་སྣང་བར་འདོད། །ཉོན་མོངས་དགེ་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་ཁུངས་ཡིན་གྱི་སེམས་གཅིག་ལས་མེད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །བཙུན་པ་ཏླ་ཧླ་ཤྲི་ན་རེ། སེམས་བྱུང་ལ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཕུང་པོ་རེ་བྱས་པས་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱང་གཞན་རྣམས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ནི་ཚོར་འདུ་ཕུང་པོ་རེ་བྱས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མ་ཤེས་པས་ནོངས་སོ། །བཙུན་པ་ཀུ་མ་ཏླ་ཧླ་ན་རེ། ཚོར་འདུ་རེག་པ་སེམས་པ་བཞི་སེམས་ལས་ཐ་དད་ཀྱང་གཞན་ནི་གནས་སྐབས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །འདི་དག་ཀྱང་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་སོགས་ལྟར་སྔོན་ནས་བྱུང་བ་བྱེ་བྲག་བཤད་མཚོན་ཡང་འདོད་པ་བཀོད་ཡོད་པར་མངོན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། དགེ་སློང་དམ་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྫས་སུ་འདོད་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དང་སེམས་ཚོར་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དང་། ཐ་དད་མེད་ན་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དང་སེམས་བྱུང་དགེ་མི་དགེ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་སོགས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་བཟང་ངན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པར་བཤད་པ་དང་ཉོན་མོངས་བྱ་དང་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་བཤད་པ་དང་། དད་སོགས་སེམས་གྲོལ་བྱེད་དུ་བཤད་པའི་མདོ་མཐའ་དག་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྔ་ཉིད་

འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་ཅན་ཕྱིར་དང་། །ཕྱེད་རྒྱུ་ཕྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ལུང་འདི་ལ་འཁྲུལ་ནས་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་དང་རྫས་མི་གཅིག་ཟེར་ན། འོ་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ན་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ངོ་བོ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྫས་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་ན་རྫས་མི་གཅིག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་དང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྫས་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྫས་སོ་སོར་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་བསལ་ཡང་གཟུགས་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་མི་གཅིག་པར་ཐལ། རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་[1]རྫས་དང་བྱེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རྟེན་དམིགས་པ་རྣམ་པ་དུས་རྫས་ལྔ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྫས་མཚུངས་པ་རྫས་རེ་རེར་འདྲ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་དང་གནད་སྒྲོན་གཉིས་ལས། མཚུངས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པ་དག་གིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ན་རྫས་དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་ཆོས་ཅན། རྫས་དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་པ་ལས། མི་དགེ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ནང་གི་ཤེས་རབ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་རྫས་དང་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཁོ་ནར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།

1 སྣག་ས། རྫས་ཐ་དད་བྱེད་པ་ལ།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཏི་མུག་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་རྗེས་མི་མཐུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ငན་པའོ་མིན་ལྟའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་རྟོག་པ་གཉིས་རྗེས་དང་བྱེད་པ་མཐུངས་པ་པོ་ནར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ཡང་བློ་བརྟན་གྱི་གསུང་ལ་འབྲུལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྔོན་དུས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ན་རེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་སེམས་དང་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་ཤེས། །དེ་ཡི་ཁྱད་པར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པ་དང་གསལ་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལག་རྗེས་དང་། [1]དོན་དེ་སྤྱོང་བའི་ཁྱད་པར་ཚོར་བའི་དང་དེའི་སྨྱུ་རིས་འབྱེད་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་དང་། དེ་ལ་ཡིད་འཇུག་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལག་རྗེས་སོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། [2]སེམས་ནི་དངོས་པོ་ཙམ་འཛིན་པའོ། །ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ནི་ཁྱད་པར་འཛིན་པའི་ངོ་བོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཐད་ལྡན་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་དོན་ཙམ་འཛིན་པའོ། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། །བྱེ་བྲག་གི་གནས་སྐབས་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ཀུན་བཏུས་དང་ཊཱི་ཀ་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་དེར་ལྟ་ཞིང་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་དང་ཚིག་གསལ་གྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་འོ་ན། སྔོན་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྔོན་པོའི་ངོ་བོ་ཙམ་དང་། དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་སོགས་ཀྱིས་སྔོན་པོའི་ཁྱད་པར་ཙམ་བཟུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཕྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་སེམས་དང་[3]སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མི་མཐུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཐུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐུངས་ལྡན་

1 སྣག་ས། དོན་གྱི་དེ།

2 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་ཙམ་འཛིན་པའོ། །

3 སྣག་ས། སེམས་བྱུང་རྣམས་མི་མཐུངས།

རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྐྱེན་ལ་རང་གི་སྔ་རོལ་གྱི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དྲུག་པའི་རྐྱེན་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱེ་སྨྲ་སྡེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀུན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གོས་དམར་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་རྐྱེན་སྣང་ལ་འདོད་ཅིང་། ཁམས་གསུམ་ག་ན་དེའི་རྐྱེན་སྣང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གོས་དམར་བའི་སྡེ་པ་[1]རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་སྣང་གི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། དེ་ནི་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདི་གོང་འོག་འགལ་བར་ཐལ། གཞུང་འདིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཐ་མའི་སེམས་དེ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །ཐ་མའི་སེམས་དེ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐ་མའི་སེམས་དེ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མའི་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཐ་མ་ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གང་གི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་འདས་པར་གྱུར་པ་དེ་ནི་མེད་དོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་པས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ལན་དུ། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཐ་མ་འང་ཡིད་ཀྱི་[2]རྐྱེན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཐ་མ་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་རྐྱེན་ཉིད་དུ་གནས་པའི་

---

1 སྡེ་པར། རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ།

2 སྣག་ས། རྐྱེན་མ་ཡིན་པར།

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྔར་གྱི་མ་ཁྱབ་པ་དེ་ལ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཐམས་སེམས་རྗེས་མའི་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཐམས་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་དེའི་རྐྱེན་བྱེད་ཀྱང་སེམས་ཕྱི་མ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གཉིས་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་གཞན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེ་བར་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་ལ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་མེད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་གཉིས་ཀ་ལས་ཉོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྒྱུ་གཞན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་སྲིད་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཚིག་ལ་འགལ་བ་ལྟ་བུ་མང་པོ་སྣང་བས་ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས་སོ། །འདིའི་ས་བོན་དང་ཁམས་སོགས་ལ་དཔྱད་ཤེས་པར་གྱིས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕུང་པོས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན། དེ་ལས་བསྡུས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཕུང་པོ་དང་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །སོགས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། མདོར་བསྡུ་ན་ཞེས་པས་བསྡུས་པ་དེ་སྡུད་བྱེད་བསྡུས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བསྡུས་ཚུལ་བསྡུས་པ་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། དེ་ལས་བསྡུས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཞེས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིའི་ཕུང་པོ་ཡང་གཟུགས་ཕུང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕུང་པོ་སྤྱི་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་བསྡུས་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལུང་དེ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སྤྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཤེས་བྱེད་བྱེད་པ་རྒྱུས་མེད་ཀྱི་སྨྲན་རྫོ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་པ།

ཀུན་མཁྱེན་མདུན་དུ་ཀུན་དགའ་པོས་ཞུས་ནས། །
ཁམས་ལ་མཁས་ཚད་ཁམས་མང་སྤྱད་པའི་ཚུལ། །
མཁས་དབང་དབྱིག་གཉེན་མཁས་པའི་སློབ་བཅས་ཀྱི། །
ལེགས་བཤད་ཇི་བཞིན་ལེགས་པར་མ་འཁྲུལ་བཤད། །

ཐར་འདོད་ཐར་པའི་སྒོ་ཆེན་ལམ་དང་མིག །ཡིན་བསམ་ཡིན་ཚུལ་ཐ་སྙད་ཆོས་གསུམ་པོར། །བློ་གྲོས་བློ་གཏེར་ལྷ་བུར་གྱུར་ཀྱི་བར། །མ་ལྡོག་མ་ཆིམ་གནས་འདིར་ལན་འབུམ་དཔྱོད། །ཅེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། **མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི།། ནས། མཛེས་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱུང་ངོ་།** །ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། མིག་རྣ་བ་སྣ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས། (ཁམས་)བཅོ་བརྒྱད་ལས་མང་བ་ཁམས་ཉེར་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགྱུར་ཏེ། མིག་དང་ལ་སོགས་པས་རྣ་བ་དང་སྣ་དག་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་མོད་ཀྱང་མིག་གཉིས་མིག་ཏུ་རིགས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་[1]སྤྱོད་ཚུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་དང་། འབྲས་བུ་མིག་གཉིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་མཚུངས་པས་མིག་ཁམས་གཅིག་ཏུ་བཞག་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་སྣ་ལའང་ཁམས་རེ་རེར་བྱས་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་གསུམ་ཁམས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་གཅིག་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པས་དེ་ལྟ་བུ་སྤངས་དེ་ཉེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛེས་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་མཛེས་པའི་དོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །ཕྱི་བྲག་ཏུ

1 སྤག་ས། སྤྱོད་ཡུལ།

བཤད་པས་ཁ་ཅིག་མཛེས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱུང་ཟེར་བ་དང༌། གཞན་དག་གསལ་བའི་ཕྱིར་གཉིས་བྱུང་ཟེར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཤད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛེས་མི་མཛེས་དང་གསལ་མི་གསལ་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐོག་མེད་ནས་མཛེས་རྩོམ་གྱིས་དེ་འདོད་པའི་ལས་དབང་གིས་གཉིས་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས། ཞེས་པ་ནས། གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ། ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་དང༌། ཆོས་གསུམ་གསུངས་པའི་དགོས་པ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། **སྤུངས་དང་སྐྱེ་སྒོ་རིགས་ཀྱི་དོན། །ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ཁམས་རྣམས་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང༌། དཀའ་གནས་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕུང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པའམ་འདུས་པས་ན་ཕུང་པོར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅི་ཡང་[1]ཏུང་འདས་པའམ། མ་འོངས་བའམ། ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ། ཞེས་དང༌། དེའི་དོན་འཆད་པར་རང་འགྲེལ་ལས། སྤུངས་པའི་དོན་ནི། ཕུང་པོའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཕུང་པོར་མི་འགྱུར་བའི་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་ལ་ཕུང་པོའི་དོན་མེད་ཚུལ་དང་འགྲིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་སྐྱེ་བ་མཆེད་པ་སྟེ་རྒྱས་པའི་སྒོར་གྱུར་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པའི་ཚིག་ཏུ་ན་སེམས་དང་སེམས་

1 སྡག་ས། ཏུང་སྟེ་འདས་པའམ།

ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེ་བ་མཆེད་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཏེ། རྒྱས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པའི་སྐད་དོད་[1]བི་སྟླ་ར་རྒྱུན་ལ་ཡང་འཇུག་པས་རྒྱས་པ་སྟེ་རྒྱུན་གནས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྐྱེ་མཆེད་དེ་མཆེད་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དག་གི་དངོས་པོར་བྱེད་པ་རྒྱུན་དུ་གནས་པར་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁམས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འམ་རིགས་ཏེ་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རི་འགའ་ཞིག་ལ་གསེར་སོགས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ་རི་འདི་ལ་གསེར་སོགས་ཀྱི་ཁམས་རྣམས་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཀྱི་དོན་འབྱུང་གནས་དང་ས་བོན་ལ་ཡང་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་རི་འགའ་ཞིག་ལ་ལྕགས་དང་ཟངས་དང་དངུལ་དང་གསེར་ལ་སོགས་པ་རིགས་མང་པོ་དག་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་རྣམས་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན། ཞེས་དང་། གནད་སྒྲོན་ལས། རིགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཁམས་ཀྱི་དོན་ཏོ་རིགས་ཀྱང་འབྱུང་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། །གང་སྤེལ་ལས། རིགས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཡོད་པ་སྟེ་ས་བོན་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྤྱར་ཡང་[2]དོགས་པ་ལྟར་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་བཤད་ཙམ་མོ། །འདི་དག་གི་དཀའ་གནས་སྤྱི་དོན་གྱིས་བཀྲོལ་ན། ཕུང་པོའི་དོན་ལ་རྩོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མདོའི་དོན་ལ་གཉིས་དང་། སྤྱངས་པའི་དོན་ལ་བྱེ་མདོ་སེམས་ཙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་རྩོད་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྩོད་པའི་གཞི་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅིའང་རུང་སྟེ། འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། །ནང་གིའམ། ཕྱིའི་འམ། རགས་པའམ། ཕྲ་བའམ། ངན་པའམ། གྱ་ནོམ་པའམ། ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་

1 སྡག་ས། བིསྟ་ར།

2 སྡག་ས། དགོས་པ།

དང་། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོ །ཞེས་པ་ནས། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དག་གང་ཅི་འང་རུང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅི་འང་རུང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ནས། ཉེ་བ་ན་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་འགྲོའོ །ཞེས་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་ལ་རྩོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ལ་[1]འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས། འདས་པ་སོགས་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་དང་། ནང་དང་ཕྱི་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་དམ། ནང་དང་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་། ཕྲ་རགས་ནི་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད། ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྲ་རགས་དང་། ངན་པ་དང་གྱ་ནོམ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། ཉེ་རིང་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་དུས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བྱེད་ཅིང་ཕུང་པོར་ལྷག་མའང་དེ་བཞིན་ཡིན་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །བཙུན་པས། དུས་གསུམ་གྱི་རང་མིང་ལྟར་དང་། ཕྲ་རགས་ནི་ཡིད་དང་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་གཉིས་དང་། ངན་པ་དང་གྱ་ནོམ་ནི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བ་གཉིས་དང་། ཉེ་རིང་ནི་རང་གི་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། [2]ཡང་ན་ས་ལས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱུང་། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། [3]བཙུན་པ་ན་རེ། གཟུགས་རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔས་གཟུང་བར་བྱ་བ། ཞེས་པ་ནས། སྔ་མ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྐབས་ལྡན་ན་རེ། འདིའི་བཙུན་པ་ཡོད་དེ། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྐབས་ལྡན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་རེ། འདི་ནི་གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོབ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སློབ་དཔོན་རྒྱལ་སྲས་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཙུན་པ་ཙམ་ལས་མིང་གཞན་མ་བྱུང་བའི་

1 སྣག་ས། རྩོད་ཚུལ་གཉིས།

2 སྡེ་པར། ཡང་ན་ས་ལ་རིགས་པར་བྱའོ། །

3 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། བཙུན་པ་ན་རེ་ནི། གཟུགས་རགས་པ་ནི་དབང་པོ་ལྔས་བཟུང་བར་བྱའོ། །

ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་བཤད་པར་བཙུན་པ་མདོ་སྡེ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིང་། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་རང་མིང་གིས་བཤད་པས། འདིའི་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ལས་གཞན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཙུན་པ་(ལས)འདི་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལྟ་བ་ལ་འཆེལ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་ནང་དུ་བཙུན་པ་ན་རེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྲིས་སོ། །བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ཀྱང་བྱེ་བྲག་བཤད་པའི་ནང་དུ་བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ན་རེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་རང་མིང་ཕོ་ན་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེ་སྟོན་པ་གནས་བརྟན་ཆོས་སྐྱོབ་བོ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་རྒྱལ་སྲས་མ་ལྟར་འཐད་དེ། དེར་དཔྱད་པ་ཞིབ་གནང་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕུང་པོ་དང་སྤུངས་པའི་དོན་རྟོད་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ལྟར་ཕུང་པོ་ཡང་རྫས་སུ་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་དཔོན་གཟུགས་ཆོར་རེ་རེ་ནས་རྫས་སུ་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་ཕུང་སོགས་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས་གཟུགས་ཕུང་ལ་རྫས་བཏགས་འཛོག་ཚུལ་གཉིས་བཤད། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་དང་སེམས་ཙམ་པ་ཕུང་པོའི་[1]སྐད་དོད་སྐན་ན་ཐག་པ་ལ་འཇུག་པས་ཁུར་ཁྱེར་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ཕུང་པོའི་དོན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཡང་རྫས་ཡོད་དུ་མ་འདུས་པ་ཡིན་པས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རེ་རེ་ནས་རྫས་ཡོད་ཡིན་པ་ལྟར་འདུས་ན་ཡང་རྫས་ཡོད་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ལྟར་ཕུང་པོ་ཡང་རྫས་སུ་འདོད་ལ་སྤུངས་པ་ཡང་རྫས་དུ་མ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་རྫས་སུ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་བས་ཡུལ་གྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་དབང་ཡུལ་དང་། དབང་རྟེན་གྱི་

1 སྒྲ་སྟ། སྐད་དོད་སྐནྡ་ཐག་པ།

རྟུལ་ཕྲ་རབ་[1]རེ་རེ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་པུ་ཡང་ཕུང་པོར་བརྗོད་དེ། ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་གང་སྤེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟུལ་ཕྲ་རབ་རེ་རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ནི་སྤུངས་པ་བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་ཡོད་པ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ནི་སྤུངས་པ་བཞིན་དུ་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ནི་བསྒྲུབ་བྱའམ་དམ་བཅའི་མིང་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་སྨྲས་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་པུ་ཡང་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་གློས་མངོན་པར་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོར་འགྱུར་ཞེས་ཁས་བླངས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འོ་ན་སྤུངས་པའི་དོན་ཕུང་པོའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་པུ་ལ་སྤུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཅིའང་རུང་། [2]ཞེས་པ་དང་། གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལྟར་ན་གཅིག་པུ་ལ་སྤུངས་པ་ཉིད་མེད་པས་སྤུངས་པའི་དོན་ནི་ཕུང་པོའི་དོན་ཏོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཅིག་པུ་ལ་སྤུངས་པ་མེད་པ་མདོ་དོན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དང་། །འདིའི་དོན་ནི་རྫས་ཡོད་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟ་ནའང་མདོ་དང་འགལ་བ་ནི་གཅིག་པུ་ལ་ནི་སྤུངས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་དག་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ནའང་

1 སྣག་སོ། རེ་རེས་ཀྱང་དབང་ཤེས།
2 སྣག་སོ། ཞེས་པ་ནས།

ཕུང་པོ་ལ་རྫས་བཏགས་གཉིས་ཡོད་པའི་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཚེ་དེའི་སྒྲ་ཚོགས་པར་དངོས་མེད་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པ་གང་ཞིག །རྫས་ཡོད་ཀྱི་ཚེ་སྤྱི་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ཀར་དངོས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས། གལ་ཏེ་ཆོས་མངོན་པ་བ་ཞིག་ཕུང་པོ་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་ལྟ་ན་ནི་དེ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་ཕུང་པོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་ཅེས་པས་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་གནས་པར་བསྟན། ཕུང་པོ་གཅིག་གི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་ཕུང་པོ་ལྔའི་(ནང་ནས)གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཆ་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་བཏགས་པ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཏགས་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ལ་ནི་[1]ཕྱོགས་ཅན་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ཕྱོགས་ནི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་བོ། །ཕྱོགས་ཅན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པས། འོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི། དེ་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་དང་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཕུང་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་ཕྱོགས་མ་སྨོས་པས་དངོས་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་གཟུགས་འདུས་པ་གཟུགས་ཕུང་དུ་བཤད་ན། བཏགས་ཡོད་དང་ཚོགས་པ་ལ་དེའི་སྒྲ་དངོས་མེད་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་བཏགས་མེད་དང་། གཟུགས་ཉིད་ལ་ཕུང་པོར་བརྗོད་ན་རྫས་ཡོད་དང་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཕུང་གི་སྒྲ་དངོས་མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་ལ་རས་ཡུག་ཚིག་ཅེས་བརྗོད་ཆེ་དངོས་པོ་གཞན་ཡིན་པ་དང་མ་ཚིག་པ་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ལ་རས་ཡུག་རིལ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་ཚིག་པ་སོ་སོར་བརྗོད་འདོད་པའི་ཚེ་རས་ཡུག་ཚིག་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གལ་

1 སྣེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། ཕྱོགས་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲ་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པར་མི་འཇོག་གོ།

ཏེ་གཟུགས་ཉིད་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་ན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཟུགས་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཕྱིར་བཏགས་པའི་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ཐེ་ཐྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་དག་བཏགས་པའི་ཡོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་ཏོ། །སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོར་བྱ་བ་ནི་ཁུར་དང་ཁྱེར་བ་ནི་དེ་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་ཁུར་ཁྱེར་བ་ཕུང་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། བྱ་བའི་ཁུར་ཁྱེར་བའི་དོན་ནམ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། བྱ་བ་ཉིད་ཁུར་ཡིན་པ་ནི་བྱ་བའི་ཁུར་རོ། །ཁྱེར་བ་ནི་དེ་ལ་རག་ལས་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་ཞིག་གང་གི་ཁུར་ཡིན་པ་ཡོད་དེ་ཕུང་པོ་ལྔའི་ཁུར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཚོར་བའི་ཁུར་སྲེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཁུར་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁུར་མིང་གཟུགས་རེ་ཡོད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་གསུངས་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་ཞིག་གང་གི་ཁུར་ཡིན་ཞེ་ན་རེ་ཞིག་ཐུན་མོང་དུ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྔ་མ་སྔ་མའི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁུར་འཁྱེར་བས་ན། རྟུལ་ཕྲ་རབ་ལྟ་བུ་རྫས་རེ་རེའང་ཕུང་པོ་ཡིན་ལ་ཚོགས་པའི་ཡ་གྱལ་རེ་རེའང་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་གཟུགས་འདས་པའམ། ད་ལྟར་བའམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁོ་ན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། འདས་པ་སོགས་རེ་རེ་ནས་མདོ་དེས་ཕུང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་མི་རུང་བར་ཐལ། མདོ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་ཕུང་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རེ་རེ་ནས་ཕུང་པོར་འཇོག

ན་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་མི་གསུང་བར་དེ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ཞེས་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སོ་སོ་རེ་རེ་ཕུང་པོ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་བཤད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཅེ་ཞེ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོའོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་གོང་མས་གསུངས་པ་ལྟར་སླ་སར་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་མིན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་པཎ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཕྱང་ཙུག་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་བཤད་རིགས་ཀྱང་དེང་དུས་སྤྱིག་པར་མི་སྐྲག་པར་ཆོས་མང་བར་སྐྲག་དུས་སུ་སྣང་བས། དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་འགྲོལ་ངེས་བྱས་པར་བློ་ལྡན་རྣམས་ཡིད་རངས་པར་གྱིས་ཤིག །

གཉིས་པ་ལ། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། **རྨོངས་དབང་འདོད་རྣམས་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ།** །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་དང་ལ་སོགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཏེ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྨོངས་པ་གསུམ་བཟློག་པ་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཚིག་གི་སྤྲོས་པ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་འདོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྨོངས་པ་གསུམ་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོའམ་གཅིག་འཛིན་གྱི་རྨོངས་པ་བཟློག་ཆེད་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་གཅིག་གམ་རིལ་འཛིན་གྱི་རྨོངས་པ་བཟློག་ཕྱིར་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀར་གཅིག་གམ་རིལ་འཛིན་གྱི་རྨོངས་པ་བཟློག་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་རྨོངས་པ་གསུམ་བཟློག་ནུས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔའི་སྐབས་སུ་སེམས་བྱུང་གི་ཕུང་པོ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོའམ་གཅིག་འཛིན་བཟློག་པ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་ལ་བཅུར་ཕྱེ་བས་གཟུགས་ལ་རིལ་འཛིན་བཟློག་པ་དང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དུ་བཤད་པས་གཟུགས་སེམས་ལ་རིལ་

འཛིན་བཟློག་པའི་ཕྱིར། རིལ་འཛིན་བཟློག་པའི་བདག་འཛིན་གསུམ་ཡང་བཟློག་སྟེ། བདག་འཛིན་ནི་རིལ་འཛིན་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་རྣོ་འབྲིང་རྟུལ་གསུམ་དང་འདོད་པ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་གསུངས་ཏེ། དབང་རྣོན་མགོ་རྨོངས་པས་གོ་བ་དང་བསྡུས་པ་འདོད་པའི་ཆེད་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཅུང་ཟད་རྨོངས་པས་གོ་བ་དབང་འབྲིང་དང་། འབྲིང་འདོད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་། དབང་རྟུལ་དང་ཚིག་དོན་རྒྱས་པ་འདོད་པའི་ཆེད་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རྨོངས་པ་གསུམ་གྱི་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ཙམ་ལ་རྨོངས་པ་ནི་ཚོར་བ་དང་རིགས་མཐུན་ལ་རྨོངས་པས་ན་ཆུང་ངུ་དང་། གཟུགས་ཙམ་ལ་རྨོངས་པ་ནི་རགས་པ་དང་རིགས་མཐུན་ལ་རྨོངས་པས་ན་འབྲིང་དང་། གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀར་རྨོངས་པ་ནི་ཚོར་རགས་གཉིས་དང་རིགས་མཐུན་དང་རིགས་མི་མཐུན་ལའང་རྨོངས་པས་ན་རྨོངས་པ་ཆེན་པོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་དོགས་གཅོད་ནི། **རྩོད་པའི་**ནས། **མི་རུང་ཕྱིར་མ་བཤད། །**ཅེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཕུང་པོར་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་འདུ་གཉིས་རྩོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོའང་ཡིན་པ་དང་། འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རིམ་པ་གཉིས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་ཚོར་བའི་རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཁྲིམ་པ་རྣམས་རྩོད། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བ་རྣམས་རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་འདོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་། ཞིང་པ་ལ་ཞིང་པས་རྩོད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལྷན་ཅིག་རྩོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་བ་ཟག་བཅས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་སྲེད་པ་དང་ཡུལ་ལ་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་

ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པ་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚོར་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ཆེས་རགས་པ་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱུ་དང་ཟས་དང་ཚོད་མ་ལྟ་བུ་དང་དེ་དག་གིས་ཁམས་གཉིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་རྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དག་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ལས་[1]ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་མ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་ཡོད་དེ། གྲངས་ཀྱིས་ཕུང་པོར་མི་རུང་། དུས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕུང་པོར་མི་རུང་། ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཕུང་པོར་ཡང་མི་རུང་། རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕུང་པོར་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ལྔར་མི་རུང་ཞིང་དྲུག་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། [2]དུས་གསུམ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་སྟེ་རྒྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞིའི་སྒྲ་ནི་རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་གཞི་སྟེ་རྒྱུ་ནི་ལམ་བདེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

---

1 སྡེ་པར། ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཕུང་པོར་བྱས་སོ། །

2 སྣག་ས། དུས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ཕུང་སོགས་ངོ་བོ་རྫས་བཏགས་འོ་མ་ལྟ། །
གྲུབ་མཐའ་རྣམ་བཞིའི་འདོད་པ་མང་བསྲེས་པའི། །
རྣམ་དབྱེའི་དཀའ་གནད་འབྱེད་ཕྱིར་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་། །
དུས་ཀུན་མཉམ་པར་བཞག་པས་དཔྱད་དམ་སྙམ། །

ནྲན་དབང་བྱེ་བའི་ལུགས་མང་འདི་དཀའ་དཀའ། །ལེགས་པར་ཕྱེ་ཡང་བློ་དམན་སེམས་རྨོངས་རྨོངས། །དུས་མང་སྦྱངས་ཡང་ཤེས་བྱའི་མཐའ་རིང་རིང་། །གནད་རྣམས་གོ་ན་མི་རིང་རབ་ཉེ་ཉེ། །ཞེས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་གོ་རིམ་ལ། ཕུང་པོའི་གོ་རིམ་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་། ཞར་བྱུང་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། **རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་རྨོངས། །སྣོད་སོགས་འདོད་ཁམས་ཇི་བཞིན་ནོ།།** ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཏེ་རགས་ཕྲའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ངེས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ངེས། དཔེ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པས་ཀྱང་ངེས། ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པས་ཀྱང་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཐོགས་པས་ཐམས་ཅད་ལས་རགས། དེ་ནས་ཚོར་བ་རྒྱུ་བས་གཞན་གསུམ་ལས་རགས། འདུ་ཤེས་ནི་མཚན་མར་འཛིན་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་ལས་རགས། འདུ་བྱེད་ནི་འདུ་བྱེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལས་རགས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཕྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ནི་བལྟ་བར་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་དཀའ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་ཆེས་རགས་པ་དེ་སྔར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཐོག་མར་གཟུགས་ལ་དགའ། བདེ་བའི་ཚོར་བས་རོ་མྱང་བས་ཆགས། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན། དེ་ལས་

ཆགས་སྡང་ལ་སོགས་པའི་འདུ་བྱེད་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྐྱེས། དེས་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱང་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སྣོད་ལྟ་བུ། ཚོར་བ་ཟས་དང་། འདུ་ཤེས་ཚོད་མ་དང་། འདུ་བྱེད་བྱན་པོ་སྟེ་ལག་བདེ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཟ་བ་པོ་ལྟ་བུར་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཀྱིས་སྣོད་ལྟར་ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད། ཟས་ལྟར་ཚོར་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་བྱ་དང་། བྱ་ནས་ཟས་ཀྱི་རོ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གི་མཚན་མ་བཟུང་ནས་ཚོར་བ་སོ་སོར་གསལ་བར་བྱེད། བྱན་པོས་ཟས་འདྲེན་པ་ལྟར་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་འགྲུབ་པར་བྱས་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་གཏོད་པར་བྱེད། སྐྱེས་བུས་ཟས་ཟ་བ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བདེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཙ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་ལ་སྤྱོད་པས་ཕྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ལ་ཚོར་བ་བཞི་སྤྱོད་པས་གཟུགས་ཁམས་ཚོར་བས་ཕྱེ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཕྱེ། སྲིད་རྩེ་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཕྱེ་ཞིང་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་གནས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་མཚན་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལ་ལྔར་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་ལྔ་སྟེ་མི་ཉུང་མི་མང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྔ། །**ནས། **ཡང་ན་ཇི་ལྟར་གནས་རིམ་བཞིན།།** ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཡུལ་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཤིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་གོ་རིམ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཀྱང་རིམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་གཞན་སྒྲོན་

གཉིས་ལས། མིག་ལ་སོགས་པའི་[1]ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དག་གི་གོ་རིམ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དབང་ཉིད་ཀྱིས་ན་དེའི་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་དབང་པོ་དྲུག་ལས་དབང་པོ་ལྔ་སྔོན་དང་ཡིད་རྗེས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྔ་ཡུལ་ད་ལྟ་བ་ཁོ་ནར་འཇུག །ཡིད་དུས་གསུམ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྔ། །ཞེས་སོ། །དབང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་ལུས་དབང་རྗེས་སུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དང་པོ་བཞི་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་དོན་དང་། ལུས་དབང་ནི་ཡུལ་མ་ངེས་པ་རེས་འབྱུང་བ་དང་རེས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་དོན་ཕྱིར་བཞི། །ཞེས་སོ། །

དབང་པོ་དང་པོ་བཞིའི་མིག་རྣ་གཉིས་སྔར་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྒྱང་རིང་པོར་འཇུག་པས་སྣ་ལྕེ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་དང་རྣ་བ་ནི་ཡུལ་རྒྱང་རིང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པོ་དེ་དག་སྔར་སྨོས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་མིག་སྔར་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆུ་ཀླུང་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་མིག་གིས་མཐོང་ཡང་དེའི་ཚེ་རྣ་བས་ཆུ་སྒྲ་མི་ཐོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ནི་ཆེས་རིང་མྱུར་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་མིག་ནི་ཆེས་རྒྱང་རིང་པོ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྣ་ལྕེ་གཉིས་ལས་སྣ་སྔོན་ལ་སྨོས་རིགས་ཏེ། ཟས་ལྕེ་དང་མ་ཕྲད་པའི་གོང་ནས་སྣས་དྲི་ཚོར་བའི་ཕྱིར། གཞན་ནི་ཆེས་རང་མྱུར་འཇུག་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དབང་རྟེན་ལུས་ལ་གོ་རིམ་མཐོ་དམན་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་འཆད་པར། **བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར།** །ནས། **གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད།** །ཅེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྡུས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ག་

1 སྡེ་པར། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་གོ་རིམ།

ཡང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པས་མིག་གི་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པ་དང་། ཕྱུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་བཞིན་དུ་ཡིད་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་[1]སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཇི་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པར་བྱེ་བྲག་སོགས་བྱུང་། གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཅུ་ལས་མིག་གི་ཡུལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རིགས་ཏེ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་དང་གཙོ་བོའི་དོན་གསུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ག་སོ་སོ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་གྱི་བཅུ་ག་སྤྱི་འདུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མི་འཇོག་པར་རྟོགས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མིག་སོགས་གཟུགས་ཅན་བཅུའི་གཞན་དགུའི་མིང་མ་བཏགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་གང་རུང་གི་ཡུལ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཏགས་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་མི་རྟོགས་པས་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་རྣམས་སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན་མང་ངོ་། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཅུ་ཆར་ལ་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བརྗོད་ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་མ་རྟོགས་པས་ཀྱང་དེ་དག་སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སོར་སྐྱེ་མཆེད་ནི་སྐྱེ་མཆེད་སོ་སོར་ཞེས་པའོ། །གཙོ་བོའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཐོགས་པས་རེག་པ་དང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་ལ་གཟུགས་ཞེས་གྲགས་པ་གསུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་རྒྱུ་གསུམ་

1 སྣག་ས། སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་ཅེ་ན།

གྱིས་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལག་པས་རེག་ཏུ་རུང་བས་ཐོགས་བཅས་མི་འཐད་པར་ཐལ། རེག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྙམ། དེའི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་ལག་པ་སོགས་ཀྱིས་རེག་པས་དེ་ལ་རེག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་རྟེན་འབྱུང་བ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། གལ་ཏེ་རེག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་རེག་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཟུགས་སུ་རུང་བས་རེག་ནས་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། རང་གི་རྟེན་དང་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །ཞེས་པའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཡུལ་གཅིག་པུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། ཚོར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་འདིར་འདུས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་མྱང་འདས་རྣམས་ཀྱང་འདིར་འདུས་ལ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་དུ་མ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱེ་བྲག་དོན་དང་། ཞེས་དང་། ཆོས་མང་བ་དང་མཆོག་བསྡུས་ཕྱིར། །གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བརྗོད། །ཅེས་བྱུང་། སྐབས་འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་ཆེན་པོ་ནོར་ཏེ། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཅིག་ཁོ་ནར་བཤད་པ་དང་། གཟུགས་ཡིན་ལ་མིང་མེད་པ་ཞེས་པ་རགས་ཤོས་ནོར་བ་སོགས་སྣང་མོད་ཁོ་བོས་ཆེས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

སྨྲས་པ།

མཁས་མཁས་པཎ་ཆེན་བྲེ་བས་འཕྲུང་མོའི་ཡུལ། །
ཟབ་ཟབ་ཆོས་དོན་སྤྱུ་རིས་འབུམ་ལྡིའི་སྦྲང་། །
གསལ་གསལ་རྣམ་དཔྱོད་འདབ་མ་བརྒྱར་བཞད་པས། །
སྙན་སྙན་བློ་གསལ་ཕང་དྲུག་བྲེ་བ་ཚིམ། །

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཤེས་བྱའི་ཀུན་བཟོད་མར། །ཕུང་པོའི་རྒྱ་མཚོར་སྐྱེ་མཆེད་ཐ་རླབས་ཚོགས། །བཅོ་བརྒྱད་ཁམས་ཀྱི་ལྦུ་བ་མང་དཀྲིགས་པར། །ཆོས་མངོན་ནོར་བུས་གཙུག་མཛེས་ཀླུ་དབང་རྨད། །ཆེར་སྙིགས་ཁྲོད་དུ་དམ་པའི་མཛད་པ་སྟོང་། །སྦྱོར་བས་རྒྱུད་མྱུན་བསལ་ལ་ངོ་མཚར་ཅི། །རྟ་ལྗང་ཅན་གྱིས་འོད་སྟོང་སྤོན་སྦྱོར་པས། །སྐྱེ་དགུའི་མུན་སེལ་མཛད་པ་མཐོང་མིན་ནམ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་ལྷ་རྫས་མཎྜ་རའི། །ལྷག་བསམ་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་ཞིང་། །རྩོམ་པའི་མེ་ཏོག་འཆད་པའི་གོས་རྒྱན་འཕྱུང་། །ཟླ་མེད་མཆོག་འདིས་ཟླ་མ་ལྷུར་བཅས་མཆོད། །ཐུབ་གསུང་རྣམ་སད་རྫིང་བུ་ཆེས་བཀྲ་བར། །བསླབ་གསུམ་གོས་གྱོན་འཕགས་ནོར་རྒྱན་གྱིས་སྤྲས། །དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་གཙུག་མཛེས་ལྷ་ཐུན་བརྒྱུས། །བསམ་སྒོམ་རྩེད་འཛོ་བགྱིད་འདི་འང་མཆོད་སྤྲིན་བྱས། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་གྱིས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ་ལ། ཆོས་ཕུང་གིས་བསྡུས་ཚུལ་དང་། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་གཞན་བསྡུས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག** །ནས། **འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས།** །ཞེས་བྱུང་། ཕོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་དག་ལས་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཆེས་མང་དུ་[1]གསུངས་པ་དེ་དག་དེ་དག་ཏུ་འདུས་སམ་ཞེ་ན། དེ་དག་ཏུ་འདུས་ཏེ། ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་རྣམས་ཀུང་ཕུང་པོར་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྡུས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བས་ཚིག་གི་རང་བཞིན་གཟུགས་ཕུང་གིས་བསྡུས་པར་འདོད། བྱེ་སྨྲའི་སྡེ་པ་ཁ་ཆེ་བ་དང་མངོན་པ་བ་ལས་གཞན་པའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་མིང་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་མངོན་པ་བ་དག་གིས་ཆོས་ཕུང་གི་གཞི་ལྡོག་གཟུགས་དང་། སྤྱི་ལྡོག་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕུང་པོའི་མཚན་གཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོའི་དོན་མིན་ཚུལ་སྔར་ཕུང་པོའི་དོན་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་གང་དག་གི་ལྟར་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་[2]ལྟར་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་ཏེ། སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཚིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་

1 སྣག་ས། གསུངས་པ་དེ་དག་ཏུ་འདུས་སམ་ཞེ་ན།

2 སྡེ་པར། ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་ཏེ།

མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གཟུགས་སུ་བཤད་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཆར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་སྐབས་འདི་ལྟར་གཞན་ཡིན་ཅིང་ཚོགས་གསུམ་གྱི་ཕུང་པོ་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་དག་གི་ལྟར་ན་མིང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྡེ་པ་གཞན་དག་གི་ལྟར་ན་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་(ནི)འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་ཏེ། མིང་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་མིང་གི་ཚོགས་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མིང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་མིང་ནི་དཔེ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཚོས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། གང་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་[1]ཚོགས་རྣམས་གོ་རིམས་རྣམས་སུ་བཀོད་པ་དང་གོ་རིམས་སུ་བཞག་པ་དང་གོ་རིམས་སུ་ཡང་དག་པར་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་བ་[2]དེ་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བོ་དེ་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་བཤད་མི་ཤེས་པར། མདོ་སྡེ་པས་རྣ་བའི་ཡུལ་སྒྲ་དང་། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་མིང་ལ་འདོད་ཟེར་བ་སོགས་ནི་མདོ་དང་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་གང་དང་མི་མཐུན་པའི་བབ་ཅོལ་ཡིན་ནོ། །དེས་

1 སྣག་ས། ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་སུ་བཀོད་པ་དང་།

2 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བོ་དེ་དག

ན་གཞུང་གོང་འོག་དང་རྩ་འགྲེལ་བསྒྲིགས་ནས་བཤད་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་འཆད་པར། **ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཅེས་ཟེར།** །ནས། **ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས།** །ཞེས་བྱུང་། དོན་ནི། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་ཞེས་པའི་ཆོས་ཕུང་གི་ཚད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཕུང་གི་ཚད་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག །ཤཱ་རིའི་བུས་མཛད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་བསྟན་བཅོས་ཤོ་ལོ་ཀ་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དང་། གཞན་དག་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་རྣམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ནས། བྱང་ཕྱོགས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བར་གང་རུང་རེའི་གཏམ་རྒྱུད་ཚང་བ་རེ་ལ་ཆོས་ཕུང་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་ཕུང་སྤྱིའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་གྲངས་ཡོད་དེ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་སྤྱི་ལ་ཤོ་ལོ་ཀ་དུང་ཕྱུར་བཞི་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཆོས་ཕུང་གཅིག་གི་ཚད་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། གྲངས་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟེ་གྲངས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །བགྲང་བའི་ཚུལ་འདིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ནི་ཚིག་ལེ་ཨུར་བྱས་པའི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། འབུམ་ཕྲག་བཞི་བཅུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེའི་གཉེན་པོ་ཚང་བར་སྟོན་པ་ལ་ཆོས་ཕུང་རེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་བ་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་གྲངས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀོན་ཅོག་ཏཱ་ལ་ལས། འགྲོ་བ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་སྙེད་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ལ་རབ་ཞུགས་ཏེ། །དེ་དག་ཀུན་ཏུ་རྣམ་ཐར་སྒོ་དག་ནས། །བསམ་པ་ཇི་བཞིན་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདུལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མདོ་ལས་ནི་བདག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་མངོན་སུམ་དུ་ཆོས་

ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་བཟུང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །སྡེ་པ་གཞན་གྱི་[1]མདོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མདོ་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཟད་དུ་གནས་པར་བགྱི་ལེགས་སོ། །ནས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཟད་བདག་གིས་བཟུང་ངོ་གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་ནང་ཚན་དོན་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིག་འཛིན་སྡེ་སྣོད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡང་དག་པར་འཚལ་ཞིང་། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་མཐུན་པར་ཆོས་སྟོན་པར་བགྱིད་པ་འགའ་ཞིག་མཆིས་ལགས་སམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདྲེན་ཚུལ་དུག་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་དང་། དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པའི་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་རེ་རེ་ལ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་རེ་འདྲེན་པ་ལེགས་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་སོགས་དང་མཐུན་ཅིང་རྒྱལ་སྲས་མ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་ཞེ་སྡང་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་གཏི་མུག་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་སོགས་ཀྱིས་དུག་གསུམ་རེ་རེའི་སྤྱོད་པ་བསྟན་ཅིང་། ཡང་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་སྤྱོད་པ་ཡིན། ནས། [2]ཁ་ཅིག་ནི་ཞེ་སྡང་སྤངས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ལྟར་འཚོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་པར་སྤྱད་པ་བསྟན་ཅིང་། དེ་བཞི་གའི་གཉེན་པོར་གསུངས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཕུང་པོ་དང་

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། མདོ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ།

2 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ། ཁ་ཅིག་ནི་ཞེ་སྡང་སྤངས་ལ་འདོད་ཆགས་པ་ལྟར་འཚོས་པ་ཡིན། ཁ་ཅིག་ནི་འདོད་ཆགས་སྤངས་ལ་ཞེ་སྡང་བ་ལྟར་འཚོས་པ་ཡིན་ཏེ།

སྒོ་ལ་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཁྱད་ཆེ་མོད་འདི་ར་མ་སྦྱོར་ཧེ་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་གྱིས་བསྡུས་ཚུལ་ནི། **དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར།** །ནས། **རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན།** །ཞེས་པའི་བར་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཕུང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གསུམ་ཅི་རིགས་མདོ་དུ་མ་ལས་ཕུང་པོ་མང་པོ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ལྔ་བུའི་སྐྱེ་མཆེད་མང་པོ་དང་། ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས། ཁམས་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སམ་བཞི་བཅུ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདི་ནང་དུ་བསྡུས་པར་བྱ་སྟེ། ལེགས་པར་དཔྱད་ན་དེ་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་མི་འདུ་བའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོར་བཤད་པ་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྔར་ཅི་རིགས་པར་འདུ་བ་གང་ཞིག །སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཅི་རིགས་སུ་འདུ། ཁམས་མང་པོ་རྣམས་ཀྱང་བཅོ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔར་བཤད་པའི་དང་པོ་གཟུགས་ཕུང་ལྷག་མ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདུ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུའི་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟད་པར་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱད་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྒྲ་དང་ཡིད་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་ཡོད་དེ། བླ་མ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་ནས་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དགའ་བ་དང་ཤིན་སྦྱངས་དང་སེམས་བདེ་བ་དང་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་དང་། དགེ་སློང་སོགས་ཀྱིས་མ་བསྟན་ཀྱང་རང་གིས་ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་དང་གཟུང་བ་ལྟར་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་དུ་བྱས་

ཤིང་དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་མ་བསྟན་ལ། རང་གིས་ཐོས་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཧོན་ཀྱང་མི་བྱེད་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཤེས་པའི་ཆོས་གཞན་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་ཅིང་། ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལྟར་ཆོས་དེ་དག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་པ་དང་། གཞན་གྱིས་སྟོན་པ་ཡང་མི་བྱེད་ཅིང་དབྱངས་ཀྱིས་ཁ་ཏོན་ཡང་མི་བྱེད་གཞན་ལ་རྒྱས་པར་ཡང་མི་སྟོན་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་དང་ཤེས་པའི་དོན་ལ་སེམས་པ་དང་འཇལ་བ་དང་ཉེ་བར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་དོན་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་པ་དང་། དེ་བཞི་ལྟར་མི་བྱེད་ཅིང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་རྣམ་པར་བསྔོས་པ་སོགས་དགུ་གང་རུང་ལེགས་པར་བཟུང་ལེགས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད། ལེགས་པར་སྒོམ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་ལྟར་དོན་སོ་སོར་ཡང་དག་པའི་རིག་པ་ནས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འདི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱེ་མཆེད་ལྔ་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་རེ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་འདྲེན་པ་གང་ཞིག །རེ་གཉིས་ལས་བཅོ་བརྒྱད་དོར་བའི་ལྷག་མ་ཞེ་བཞི་པོ་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་ཅི་རིགས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་དྲུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག་དང་སུམ་ཚན་དྲུག་དང་། ཉིས་ཚན་གཉིས་ཏེ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སྨྲས་པ། ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་ས་ཆུ་མེ་རླུང་བཞི། །ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཏེ་དྲུག །འདོད་ཆགས་གནོད་སེམས་རྣམ་འཚེ་ངེས་འབྱུང་ཁམས། །གནོད་མེད་ཁམས་དང་མི་འཚེའི་ཁམས་ཏེ་དྲུག །སྡུག་བསྔལ་བདེ་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཁམས། །ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་མ་རིག་ཁམས་ཏེ་དྲུག །ཚོར་བ་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་རྣམ་ཤེས་བཞི། །འདོད་ཁམས་

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཏེ་གསུམ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་འགོག་པའི་ཁམས་ཀྱང་གསུམ། །འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཁམས་ཀྱང་གསུམ། དམན་པ་གྱ་ནོམ་བར་མའི་ཁམས་གཞན་གསུམ། །དགེ་དང་མི་དགེའི་ལུང་མ་བསྟན་ཁམས་གསུམ། །སློབ་དང་མི་སློབ་དེ་གཉིས་མིན་ཁམས་གསུམ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཁམས་གཉིས་འདུས་བྱས་ཁམས། །འདུས་མ་བྱས་ཁམས་གཉིས་ཏེ་རེ་གཉིས་འདོད། བཅོ་བརྒྱད་དྲུག་ཚན་གསུམ་དང་བཞི་ཚན་གཅིག །གསུམ་ཚན་དྲུག་དང་ཉིས་ཚན་གཉིས་བཅས་པས། །ཁམས་མང་རེ་གཉིས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན། །ཅ་ཧྲགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། [1]ལྷག་མ་ཞེ་བཞིའི་ནང་ནས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདུ་བ་འདོད་ཁམས་དང་དུས་གསུམ་དང་། དམན་སོགས་གསུམ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་དང་ཟག་བཅས་དང་འདུས་བྱས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་དང་། ཆོས་ཁམས་སུ་འདུ་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་འདོད་ཆགས་སོགས་དྲུག་དང་། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁམས་སོགས་དྲུག་དང་། ཚོར་འདུ་འདུ་བྱེད་གསུམ་དང་། འགོག་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཏེ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཆོས་དང་ཡིད་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་དུ་འདུ་བ། གཟུགས་(གཟུགས)མེད་གཉིས་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ལྔ་དང་། བཅུ་བཞིར་འདུ་བ་གཟུགས་ཁམས་ལན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཁམས་སྒྲའི་ཁམས་ཡིད་ཁམས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་ཆོས་ཁམས་བཅུར་འདུ་བ་དགེ་བའི་ཁམས་དང་མི་དགེ་བའི་ཁམས་གཉིས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འདུ་བ་དྲུག་ཚན་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་བཞི་ཚན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་གཉིས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་མང་པོ་བ་ལས་ཁམས་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་བསྡུ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཅི་རིགས་པར་བསྡུ་བར་རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་ཞིག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ནི་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་དག་ནི་འདི་དག་གིས་བསྡུས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྷག་མ་བཞིའི་ནང་ནས།

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་བཞི་བཅུ་རྩ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡོམས་སུ་སྨྲས་པ། བཅོ་བརྒྱད་འདུ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་། །ཆོས་ཁམས་ཡིན་པ་བཅོ་བརྒྱད་དེ། །ཆོས་ཡིན་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཡིན་ལྔ། །བཅུ་བཞིར་འདུ་བ་གཟུགས་ཁམས་གཉིས། །བཅུར་འདུ་དགེ་དང་མི་དགེ་གཉིས། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་གཉིས། །ཞེ་བཞི་བཅོ་བརྒྱད་འདུ་ཚུལ་དུ། །ཆོས་མངོན་མཐར་སོན་མཁས་པས་སྨྲས། །བར་སྐབས་ཀྱི་སྡོམ་ཚིག་གོ །

ཁམས་མང་པོ་དེ་དག་ལས་ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ། ནམ་མཁའ་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་མི་གཅིག་སྟེ། ནམ་མཁའ་མི་སྒྲིབ་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་མེད་ཡིན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ངོ་བོ་གཟུགས་དང་ཟག་བཅས་[1]ཕྱིའི་སྒོ་སོགས་དང་ནང་གི་ཁ་སྣ་ལྟ་བུའི་བུ་ག་གཅིག་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུ་ག་དེ་ཡང་སྣང་བ་དང་མུན་པ་གང་རུང་གི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བུ་ག་ནི་སྣང་བ་དང་མུན་པ་དག་ལས་གཞན་དུ་བཟུང་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཟུགས་དང་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་དེ། བུ་ག་དེ་ཡང་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། [2]དེ་དག་ནི་ཐོགས་པའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤྱངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་པ་བྱེ་སྨྲས་ནམ་མཁའི་ཁམས་གཟུགས་སུ་འདོད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་དཔོན་མ་རངས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལུགས་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་བཀག་ཙམ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར

1 སྔག་ས། ཕྱིའི་སྒྲ་སོགས་དང་།

2 སྔེ་པར། རང་འགྲེལ། དེ་ཉིད་ཐོགས་པའི་ཉེ་བའི་འཁོར་གྱི་གཟུགས་ཞེས་བྱ་སྟེ།

ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དེའི་ཉེ་འཁོར་རོ་ཞོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། [1]ཞོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་གཞུང་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ལུགས་ནི་ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྫས་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་བྱ་ག་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་བ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། འདི་ལ་གཟུགས་གཞན་མི་ཐོགས་པས་ཐོགས་མེད་དང་གཟུགས་གཞན་གྱི་ཉེ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གཟུགས་གཞན་མི་ཐོགས་པས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ནས། ཐོགས་མེད་ཉེ་འཁོར་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཚིག་གིས་བསྟུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་སྤྱེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་ལ་ནམ་མཁའ་ཡང་རྫས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། [2]ནམ་མཁའི་ཁམས་རྫས་སུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་ནམ་མཁའ་ཐ་དད་པ་སྐྱེ་འགག་བར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཕྱི་ནང་མི་རུང་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་ཕྱི་ནང་གཉིས་བཤད། ནམ་མཁའ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་སྤང་མི་རུང་ལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྤངས་པར་ཡང་བཤད། ས་སོགས་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གདགས་གཞིར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། །མདོ་ལས། །ནང་གི་ནམ་མཁའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན་ལུས་འདིའི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནང་ལ་བརྟེན་པ། ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་གང་ཞེ་ན། ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གང་ཞིག་ནམ་མཁར་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་མཁའ་ལས་ཐ་དད་དོ་ཞེའོ། །གང་ལས་ཞེ་ན་ནང་དང་ཕྱིའི་ནམ་མཁའ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་ནང་དམ་ཕྱི་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་

1 སྡེ་པར། ཞོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་ནི་ཕ་རོལ་པོའི་གཞུང་ལུགས་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི།

2 སྡེ་པར། གང་སྤྱེལ། ནམ་མཁའི་ཁམས་རྫས་སུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་སེམས་ཁམས་ལྔ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་ལྷག་མར་ལུས་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁམས་ལྔ་ནི་ས་ཆུ་མེ་རླུང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་ཟེར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ནམ་མཁའ་ནི་སྤངས་པར་བསྟན་པར་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ས་ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུར་གདགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔོན་གྱི་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བུ་ཆེན་ལ་ལའི་ཟིན་བྲིས་ལས། ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ནམ་མཁའ་དང་། མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་། བུ་ག་ནམ་མཁའ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གླིང་འདིའི་ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་སྔོན་པོ་དང་། བྱང་གི་སེར་པོ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བར་གྱི་སྣང་བ་སྐྱ་སེང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཁ་སྣའི་བུ་ག་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་བ་ནི། ཐོགས་རེག་བཀག་པའི་ཆ་ལྟ་བུ་ཟེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་གསུམ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་དང་ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་ནམ་མཁར་འཇོག་དགོས། །ཡང་ཁམས་དྲུག་ཙུའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་ཁམས་སུ་བཤད་པའི་ས་སོགས་ཁམས་དྲུག་གི་ནང་གི་ཁམས་ལ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་བྱེ་སྨྲས་འདོད་དེ། སྐབས་འདིའི། །ཁམས་དྲུག་གི་ཁམས་དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ས་བོན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་བཤད་གཞིའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་སྐྱེས་བུ་འདི་ནི་ཁམས་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཁམས་དྲུག་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་དུ་བུ་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི་དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་དེས་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ། སྐབས་འདིའི་ཁམས་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་ས་སོགས་

ཁམས་དྲུག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་མི་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཁམས་དྲུག་པོ་འདི་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་ནས་འཆི་བའི་སེམས་ཀྱི་བར་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་ནི་ཁམས་རེ་གཉིས་དྲུག་ཚན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་འཆད་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེར་གང་དག་སའི་ཁམས་དང་། ནས། དེ་ལས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེར་གང་དག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་དེར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁམས་མང་པོའི་མདོར་རོ། །གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་གཉིས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་མ་གོ་བ་སྔ་མ་མང་པོས་ལྷུན་ཇོ་མང་པོ་བྱས་སྣང་བས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཉི་མའི་འོད་སྟོང་སྤྲོས་སོ། །

སྨྲས་པ།

ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་ནམ་མཁའ་སོ་སོ་རུ། །
མ་བཞག་བྱེ་སྨྲའི་ཆོས་མངོན་བཤད་འདོད་ཁྱོད། །
སྙིང་གི་ནྭ་བའི་སྐྲང་ཆོས་མཁན་གྱུར་བཞིན། །
ཟག་བཅས་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ཁམས་འདོད་ནའང་། །

མཐོང་མཐོང་གླེགས་བམ་ཆ་ཀུན་གཅིག་བྱེད་པ། །མང་མང་སྨན་ཀུན་ཟ་བའི་ན་ལྡུན་པོ་བཞིན། །འཁྲིགས་འཁྲིགས་དོན་བྲལ་མཁས་དབང་མདུན་ས་རུ། །ཐོམ་ཐོམ་སྨྲ་བའི་ལྷགས་ཏེ་ཐུང་ངུར་འགྱུར། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། སུམ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་དང་། བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། གྲུབ་པ་གཟུགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། བྱུང་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། །ལྔ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་དྲུག་ལས། དང་པོ་ལ། བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཟུགས་གཅིག་སྟེ། །**ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ནས་བསྟན་ཡོད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཅིག་པུ་དང་། ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་བསྟན་མེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདིར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ལས་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྟན་དུ་ཡོད་པའོ་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བསྟན་དུ་མེད་པའོ་ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཟུགས་ཅན་བཅུ། །**ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ནས་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཐོགས་བཅས་དང་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཐོགས་མེད་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་བཅུ་སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་བཅས་དང་ལྷག་མ་བརྒྱད་སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན་དང་བ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་སོགས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལྔ་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་དང་། ཡང་། མདོ་ལས། དགེ་སློང་གཟུགས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་ཡོད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །དགེ་སློང་སྒྲ་ནི་ཕྱི། ཞེས་པ་ནས་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའོ་སོགས་ཀྱིས་རེག་བྱའི་བར་བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་ཅིང་། ཡང་། མདོ་

ལས། དགེ་སློང་ཡིད་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། དགེ་སློང་ཆོས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་མ་བསྡུས་པ་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བསྟན་དུ་ཡོད་མེད་དང་། ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་བསྟན་ཏོ། །དེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་གཅིག་གི་གོ་སར་རང་དུ་[1]གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཅན་ཕན་ཚུན་འབྱུང་བ་ལ་རྟགས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་པ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་པས་ཐོགས་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དང་པོ་ནི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བཅུ་དེ་ཡིན་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་ལྔ་སོགས་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་ཐྲད་པ་ལ་དེ་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབང་པོ་ཆུ་དང་ཐྲད་པ་ལ་ཐོགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་པ་ལས། ཆུ་ལ་ཐོགས་ལ་སྐམ་ལ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་ཡུལ་ཆུ་ལ་ཐོགས་པ་སྟེ། ཡུལ་ཆུ་དང་ཐྲད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ཆུ་ལ་ཐོགས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ཡུལ་ཆུ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྔ་ཡོད་ཅིང་། མིག་གཅིག་བུ་ལའང་དུ་མ་ཡོད་དེ། །ཆུ་ལ་ཐོགས་ལ་སྐམ་ལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། སྐམ་ལ་ཐོགས་ལ་ཆུ་ལ་མི་ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་དང་གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་དང་། མཚན་མོ་ཐོགས་ལ་ཉིན་མོ་མི་ཐོགས་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་དང་། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་སྟེ། སུ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཉའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། མི་ཕལ་ཆེར་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཆུ་སྲིན་བྱིས་པ་གསོད་དང་

1 སྔག་ས། གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན།

སྤྲུལ་བའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བཞི་པ་ནི། གཉིད་ལོག་པའི་དུས་ཀྱི་མིག་དང་། མངལ་དུ་འཆི་བའི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། ལྔ་པ་ནི། མི་ཕལ་ཆེར་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། དྲུག་པ་ནི། འུག་པ་དང་ཕ་ဖང་གི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་པ་ནི། །གླུ་དང་བྲོ་བ་དང་། ཁྲི་རྣ་ཕ་གསུམ་གྱི་མིག་ལྟ་བུ་དང་། བརྒྱད་པ་ནི། གཉིད་དང་སྙོམས་འཇུག་དུས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངལ་དུ་ངེས་པར་འཆི་བ་དང་དམིགས་པ་གཞན་ལ་སེམས་གཡེངས་པ་དང་། འགོག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དག་ཏུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ནི་གཉིས་ཀར་ཡང་མི་ཐོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ལ་ཐོགས་བཅས་དང་སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་བཅས་དོན་གཅིག་གམ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ལ། སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་མུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་། ཡུལ་ལ་ཐོགས་བཅས་མ་ཡིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཐོགས་བཅས་ཡུལ་ལྔ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དབང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ་དང་། ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་མིན་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཡུལ་ལ་ཐོགས་པ་དང་དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་དོན་གཅིག་གམ་ཞེ་ན་མུ་གསུམ་ཡོད་དེ། དམིགས་པར་ཐོགས་ལ་ཡུལ་ལ་མི་ཐོགས་པ་མེད་པས་མུ་གསུམ་ལས་མི་འོང་ལ། ཡུལ་ལ་ཐོགས་ལ་དམིགས་པར་མ་ཐོགས་པ་ནི་[1]དབང་པོ་ལྔ་བུ་དང་། གཉིས་ཀར་ཐོགས་པ་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་དང་། གཉིས་ཀར་མི་ཐོགས་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤྲོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་ཡུལ་དང་དམིགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དམིགས་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དབང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ་དང་།

ཁྱབ། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཤེས་པ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གང་རུང་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་དམིགས་པ་འཛིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཁོ་ནའི་རང་གི་དམིགས་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་གཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་ཅན་དེའི་འཇུག་ཡུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ན་བཟུང་ཡུལ་དང་དམིགས་ཡུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཟུང་ཡུལ་དང་དམིགས་ཡུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་ཡུལ་གཟུགས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཁམས་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཁྱོད་དེ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ཡུལ་དམིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་གི །དེའི་འཇུག་ཡུལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ན། དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་དབང་དང་། གངས་རི་སྔོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ནམ་མཁའི་སྐྲ་ཤད་དང་གངས་རི་སྔོན་པོ་དེར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་བའི་བཟུང་འཇུག་གི་ཡུལ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་དག་ཏུ་གསུངས་མོད། བོད་ཀྱི་རྟོག་གེ་བ་དག་གིས་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བཤད་པར་གཞན་སྡེའི་ཡུལ་བཀྲུས་སྐམ་ནས་ཚད་མ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ཆོས་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་བྱས་སྣང་

ནས་བདག་ཉིད་ལེགས་པར་འདོད་པའི་དཀྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་སྤྲངས་རིགས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། སྐབས་འདིའི་དམིགས་པ་དང་ཡུལ་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དམིགས་པའི་ཐ་སྙད་ཡུལ་ཅན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གིས་འཛིན་པ་ལ་ལྟོས་ཤིང་། ཡུལ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་དབང་པོ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པས་ཀྱང་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། [1]གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་དུང་སྤྱི་བྱ་མང་མོད་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །

གཉིས་པ་སྲུམ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། དགེ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཁམས་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་དང་སྒྲ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །གཟུགས་སྒྲ་མ་གཏོགས། ཞེས་སོ། །བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་མ་ཆགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དགེ་བ་དང་། ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་དགེ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བདུན་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཆོས་ཁམས་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་ལྔ། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་སོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླང་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་དང་འགོག་བདེན་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡང་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ།

ཡོད། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཁམས་ལ་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཆགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་། ཚོར་སོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པ་[1]ཀུན་སློང་གི་དེ་དང་། དེ་གཉིས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་བདུན་དང་། ཆོས་ཁམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་སྒྲ་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་ནི། ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དགེ་དང་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བྱ་ཡི་སྒྲིར་ལུང་ལས་མ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དགེ་བ་ནི་དགེ་བའི་སྒྲ་བཤད་ལས་ལོག་པས། །རྟོགས་སླ། མ་ཆགས་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཞེས་བརྗོད་དེ། དགེ་བའི་སྐད་དོད་ཀུ་ཤིའི་ཀུ་ངན་པའམ་སྡུད་པ་ཡིན་པས་ན་སྡུད་པ་ལས་འདས་ཤིང་སོང་ལ་ཀྲུལ་བས་ན་དགེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྡུད་པ་ལས་འདས་ཤིང་སོང་ལ་ཀྲུལ་བས་ན་དགེ་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ན་ཀུ་ནད་ངན་པ་དང་ཤ་སེལ་བ་སྟེ་ངན་པའི་ནད་སེལ་བར་སོན་པས་ན་དགེ་བ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་བ་ནི་ནད་དང་བྲལ་བ་སྟེ་སོན་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཀུན་ཤ་ལའི་ཤེས་རབ་ནི་ཀུ་ཤ་ལྷར་རྣོ་བས་ཀུ་ཤ་དང་། ལ་ནི་དེ་ལེན་ཞིང་ཀུན་ཏུ་ལེན་པས་ན་དགེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ།** །ནས། **ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས།** །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཁམས་གསུམ་ན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་འདོད་པའི་སྲེད་པའི་བདག་གིར་བྱས་པས་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་ཁམ་ཟས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དགོས་པས་ཡུལ་དྲི་རོ་མེད་ཅིང་ཡུལ་མེད་པས་

1 སྣག་ས། ཀུན་སློང་གི་དགེ་བ་དང་།

ཡུལ་ཅན་སྣ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་མེད་ལ་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདི་སྐད་དུ་ལུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་སྲིད་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པ་ས་དེ་ན་སྣ་ལྔའི་དབང་པོ་དག་ནི་ཡོད་ཅིང་དྲི་དང་རོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་ལས་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་དེར་སྐྱེ་བས་ན་གཟུགས་ཅན་བཅུ་མེད་ལ་རྟེན་དབང་པོ་ལྔ་དང་དམིགས་པ་ཡུལ་ལྔ་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། [1]རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། རྟོག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་། དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། **དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་དང་ཆོས་ཁམས་དེ་གསུམ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་ལམ་བདེན་དུ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་དང་མ་གཏོགས་པ་ཟག་བཅས་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ལམ་བདེན་དུ་གཏོགས་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཟག་མེད་དང་། འདུས་བྱས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་སྤྱོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། རྩོད་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི།** །ནས། **ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས།** །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཡང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྟོག་པ་དང་

1 སྔེ་པར། རང་འགྲེལ། དེ་དག་ལ་རྟེན་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྔ་ཡང་མེད་དོ། །

དཔྱོད་པ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་རྩིང་ཞིབ་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ནི་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་ས་མ་གསུམ་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོག་མེད་དཔྱོད་བཅས་དང་། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟོག་དཔྱོད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་མ་གསུམ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་བའི་ཁམས་ས་མ་གསུམ་ནི་དང་པོ་ཡིན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཁམས་[1]ས་མ་གསུམ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཁམས་ས་མ་གསུམ་དང་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངོ་བོ་རྟོག་པ་དང་བཅས་ཀྱང་རྟོག་བཅས་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་རྟོག་བཅས་མ་ཡིན་པར་[2]དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་བཅས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་དཔྱོད་པ་སོགས་ལ་རིགས་འགྲེ།

གཉིས་པ་རྩོད་སྤོང་འཆད་པར། **ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་དྲན་པའི། །ནས། ཡིད་ཀྱི་དྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད།** །ཞེས་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། སྐྱོན་དེ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། ངེས་རྟོག་གི་རྟོག་པ་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་ཡོད་པར་གྲགས་པ་ལས། འདི་ལྔ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ངེས་རྟོག་དང་རྗེས་དྲན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པས་མདོ་ལས་རྟོག་བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཧ་ཤང་པ་གཅིག་ལས་མེད་པས་ཤང་པའི་བུ་བ་མི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐ་མ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ།

2 སྦྲག་ས། དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།

ཤུས་པས་ཀྲང་མེད་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་རྟོག་པ་དང་མངོན་པར་བརྗོད་པ་མེད་པས་རྟོག་མེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། [1]རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན། རྟ་ཀྲང་པ་གཅིག་པ་ལ་ཀྲང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་གྲགས་ཞེས་པ་བྱེ་སྨྲ་འདོད་པ་དང་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གྲགས་དེའི་སྒྲ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཚིག་ཡིན་པར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་བསམ་པ་ནི། རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངེས་པར་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་གི་གྲོགས་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། གཡེང་བ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བ། ངོ་བོ་ཤེས་རབ་རང་ཡུལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པ་གཅིག་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དྲན་རྟོག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་ངོ་བོ་དྲན་ཤེས་ལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་གསུམ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་ཀྱང་འདོད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ནི། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁམས་གསུམ་པ། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དམིགས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པར། **དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནོ། །ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀྱང་**ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་བཅས་དང་དམིགས་མེད་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་ཚན་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་སེམས་བྱུང་དང་ཁམས་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་དམིགས་བཅས་དང་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་འདུས་མ་བྱས་དང་[2]ལྡན་མིན་རྣམས་ཏེ་ཁམས་ཕྱེད་དང་བཅུ་གཅིག་དམིགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། དེ་ལྟ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ།

2 སྣག་ས། ལྡན་མི་ལྡན་རྣམས་ཏེ།

བཞི་པ་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་། གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། **མ་ཟིན་དགུ། །བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །**ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ཆོས་ཁམས་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྒྲ་སྟེ་ཁམས་དགུ་ནི་དབང་པོས་མ་ཟིན་པས་ན་མ་ཟིན་པ་དང་། ལྷག་མ་དགུ་ལ་དབང་པོས་ཁྱབ་པས་ཟིན་པ་དགུ་དང་། དབང་པོས་མ་ཁྱབ་པ་མ་ཟིན་པ་དགུ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟིན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོས་ཁྱབ་པ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཕན་པ་དང་གནོད་པ་དག་གིས་ཕན་ཚུན་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་བཟུང་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་སེམས་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲས་གཞན་ཞིག་འདོད།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །**ནས། **ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་། །**ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་ཡིན་མིན་ཆ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀ་ཡོད། ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་དང་ནི་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱང་འབྱུང་འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བཞི་དང་འཇམ་རྩུབ་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ན་རེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ནི་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་གྲངས་དང་འགལ། ངོ་བོ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ནི་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཞི་ཉིད་དུ་ངེས་བཟུང་བྱས་པའི་འབྱུང་བ་བཅུར་འདོད་པ་ཁེགས་པའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ལ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བཞི་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བས་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་མི་རུང་བར་ཡང་འཕེན་ནོ། །གཞན་ཡང་། མིག་ལ་སོགས་དང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བཞི་ཡང་ཆོས་ཅན། སྲ་བ་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་སོགས་བཞིའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྱུང་བ་དང་སྲ་བ་སོགས་རེག་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ་[1]མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་དང་སྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་ཀྱང་རེག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་སོགས་འབྱུང་བཞི་ཡང་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོའི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སོགས་བཞི་གང་རུང་གིས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ས་ལ་སོགས་པ་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་དང་སྒྲའི་དང་དྲིའི་དང་རོའི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཡང་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་རིགས་པས་བསྒྲུབས་ནས་ལུང་གིས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་ཐལ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། [2]འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་བར་ལ་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་ལ། ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་གཟུགས་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དྲིའི་བར་དུ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ཀ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རེག་བྱ་རྣམས་ནི་ཕྱིའི་

1 སྡེ་པར། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཞི་ཉིད་དང་།

2 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ་གཟུགས་དང་བ་གཟུགས་ཅན་བསྟན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །

སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། མདོ་ལས། གང་མིག་གི་ཤའི་གོང་བུ་ལ་སྲ་བ་འགྲང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པའི་ཤའི་གོང་བུ་ལ་དེ་སྐད་བཤད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། **གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་བསགས་པའོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བཅུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་འདུས་པས་ན་བསགས་པ་དང་། སེམས་བདུན་ཆོས་ཁམས་དང་བརྒྱད་མ་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་ན། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫས་རྡུལ་དང་བསགས་རྡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྫས་རྡུལ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། བསགས་རྡུལ་དེ་ལས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཞེས་པའི་རྫས་བརྒྱད་པོ་དེ་རྡུལ་བརྒྱད་དུ་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། རྫས་རྡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྱུང་བཞི་རེ་རེའི་རྫས་ཙམ་གྱི་རྡུལ་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞི་རེ་རེ་ཙམ་གྱི་རྡུལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སའི་རྫས་ཁོ་ནའི་རྡུལ་ཆོས་ཅན། རིལ་རིལ་དུ་མི་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རིལ་པོར་སྤྱུད་པའི་ཆུའི་རྫས་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ལྷག་མ་གོ །གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་བས་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་འཆད་པར། **གཅོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད།** །ནས། **སྲེག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྨྲ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅོད་བྱེད་དང་གཅད་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཅོད་བྱེད་སྟ་རེ་དང་གཅད་བྱ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་འཇོག་པ་གང་ཞིག །ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་བཞི་ལ་གཅོད་བྱེད་

དང་གཙང་བྱ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསགས་པའི་རྒྱུན་འབྲེལ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་འབྲེལ་བ་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་བཅད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྲ་ལ་རྒྱུན་མེད་ཅིང་ཕྱི་རོལ་ཞེས་པས་ནང་གི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་དེ་དག་ལ་གཙོད་བྱེད་དང་གཙང་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་པོ་ལྔ་འོད་ལྟར་དྭངས་ཤིང་ཐོགས་མེད་བརྒྱད་ནི་བསགས་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། བཅོ་བརྒྱད་ལས་བསྲེག་བྱ་དང་གཞལ་བྱའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཙང་བྱ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ཁམས་བཞི་བཞག་པ་བཞིན་དུ་བསྲེག་བྱ་བུད་ཤིང་དང་འཇལ་བྱེད་སྲང་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། སྲེག་བྱེད་དང་འཇལ་བྱེད་ལ་མི་མཐུན་པར་སྨྲ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲེག་པར་བྱེད་པ་མེ་དང་རྩེ་དྲག་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཅིང་ཁམས་བཞི་པོ་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་བསྲེག་བྱ་ཡང་ཡིན་ལ་ལན་ཚ་སོགས་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ནི་སྲང་མགོ་དམའ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་ཉིད་སྲེག་བྱེད་ཡང་ཡིན་ལ་གཞལ་བྱ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཅིང་། ལ་ལ་ན་རེ། མེ་ཁོན་སྲེག་བྱེད་དང་ལྕི་བ་ཁོན་འཇལ་བྱེད་ཡིན་པར་སྨྲ་བའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་བྱུང་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་བྱུང་མ་བྱུང་གི་སྒོ་ནས་དང་། ཕྱི་ནང་གི་སྒོ་ནས་དང་། རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་སྒོ་ནས་དང་། སྤང་བྱ་ཡིན་མིན་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་བྱུང་བ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ས་མཚུངས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་དང་། རྒྱས་བྱུང་དང་། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྫས་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། སྐད་ཅིག་མའི་དབྱེ་བ་ལྔ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། **རྣམ་པར་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །ནང་གི་ལྔ། །**ཞེས་བྱུང་། མིག་སོགས་ནང་གི་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་ལྔ་ལྔ་རེ་ཡོད་དེ། ངན་འགྲོའི་ཁྱོད་ལྔ་ནི་མི་དགེའི་དང་། བདེ་འགྲོའི་ཁྱོད་ལྔ་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པས་ན་དེ་ལྟར་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་ལས་སྐྱེས་པས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **རྒྱུས་ལས་བྱུང་བ་ནང་གི་ལྔ།** །ཞེས་བྱུང་། མིག་སོགས་ལྔ་ཆོས་ཅན། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཟས་དང་ཁྲུས་སྐྲ་མཉེ་སོགས་ལེགས་སྦྱོད་དང་། གཉིད་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དག་གིས་ཚོད་རྒྱས། དེས་དབང་རྟེན་ཕོག་པ་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་ཡང་བྱུང་བ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། [1]རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ནི་མགུལ་བ་སོགས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ནི་རྒྱས་བྱུང་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྱུང་བ་དང་ཐ་མི་དད་པར་འདུག་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་མེད་དེ། འདོད་དགུར་སྒྲ་བྱུང་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། **རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ།** །ཞེས་བྱུང་། ཐོགས་མེད་རྣམ་ཤེས་བདུན་དང་སེམས་བྱུང་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་[2]རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་བཞི་ཆོས་ཅན། བྱུང་བ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། རྒྱས་བྱུང་གི་ཚོགས་པར་ཡོད་པ་རྒྱས་བྱུང་དང་། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚོགས་པར་ཡོད་པ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་རྣམས་རྒྱུ་མཐུན་ལས་

1 སྔེ་པར། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཚོགས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །

2 སྣག་ས། རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ།

བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། **རྫས་དང་ལྡན་ཅིག**ཅེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་གཅིག་པུ་ཆོས་ཅན། རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྫས་ལྡན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། བཅོ་བརྒྱད་ནང་ནས་ཁྱོད་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱི་ཁྱོད་ལས་གཞན་པའི་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་འདི་གཅིག་པུ་རྒྱུ་གསུམ་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་འདོད་པ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ནི་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་འཆད་པར། **ཐམ་གསུམ། །སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེ**ཞེས་བྱུང་། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་དང་ཆོས་ཁམས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཐམ་མ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཟག་མེད་གང་ཞིག །རང་གི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་ཁམས་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕུགས་ལ་ཁམས་ལྷག་མའི་འདུས་བྱས་ལ་རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་གཞན་ནི་རྒྱུ་མཐུན་ལས་མ་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཐོག་པ་མེད་བརྒྱད། ཅེས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པས། རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། [1]མ་བྱུང་བ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་དུ་ཞེས་བྱུང་བ་དང་མཐུན་པར་ས་བཅད་བྱས་པས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱིས།

1 སྡག་ས། མི་བྱུང་།

སྨྲས་པ།

དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཨ་མྲའི་ཚལ། །
སྲུང་བྱེད་རྒྱས་བྱུང་སྨིག་ཚེར་རྭ་བས་བསྐོར། །
རྒྱུ་མཐུན་སྨིན་དང་མ་སྨིན་སོ་སོའི་ཁམས། །
རང་རྒྱུའི་རྗེས་འགྲོའི་རོ་ཞུས་མྱུང་འདི་རྨད། །

ལས་འབྲས་ཞིབ་ཞིབ་ཕྱོགས་འགའ་འང་མ་མཐོང་ཡང་། །མིག་བསྒྲད་ཧུར་ཧུར་གཅེར་མཐོང་ནད་ཁམས་ཅན། །ལྐུན་པོ་ཧྲིག་ཧྲིག་མིག་ལྡན་ཅེ་རེ་ཡོང་། །ཁྱོད་ནི་ལྷབ་ལྷབ་དམྱལ་བར་སྲེག་དོགས་སྐྲག །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཐོབ་ཚུལ་འཆད་པར། **མིག་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད། །**ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་དང་མིག་ཤེས་ཐོབ་ཚུལ་དང་ལྡན་ཚུལ་ལ་བཞི་བཞི་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོབ་ཚུལ་བཞི་དང་ལྡན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཐོབ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་མིག་སྔར་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཐོབ་ལ་མིག་ཤེས་དེ་ལྟར་མིན་པ་དང་། མིག་ཤེས་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཐོབ་ལ་མིག་དེ་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་ཐོབ་པ་དང་ཡང་སྨྲས་དེ་གཉིས་མ་ཐོབ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་ན་རིམ་གྱིས་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ནས་འཕོས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཚེ་མིག་གི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་མིག་གི་ཁམས་ཁོ་ན་དང་མི་ལྡན་པ་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་ཁོ་ནས་ལྡན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དོ་ནས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་ནས་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་ཚེ་ལྟ་བུ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་མིག་ཤེས་གསར་ཐོབ་དང་མིག་ནི་སྔར་ནས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཚེ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཐོབ་ཀྱི་མིག་གི་ཁམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་ཁམས་དང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་བར་དོའི་དུས་མིག་དང་མིག་ཤེས་ལྡན་ཅིག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྡན་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། མིག་དང་ལྡན་ལ་མིག་ཤེས་མི་ལྡན་པ་དང་། མིག་མི་ལྡན་ལ་མིག་ཤེས་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མི་ལྡན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་ལ་མིག་ཤེས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་སུ་མིག་མ་ཐོབ་པ་དམུས་ལོང་ངམ་མེར་མེར་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ཉམས་པའི་མིའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་སྔར་བར་དོའི་དུས་ནས་ལྡན་ཟིན་ཅིང་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་གྱི་མིག་གི་ཁམས་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མིག་ཐོབ་པ་དང་མ་ཉམས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་སྔར་ལྟར་རོ། །མིག་དང་མིག་ཤེས་ཡུལ་གསུམ་ལ་ས་མཚུངས་སྔར་ནས་བཤད་དོ། །

གཉིས་(གསུམ)པ་ཕྱི་ནང་གི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། **ནང་གི་བཅུ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །མ་གཏོགས**་ཞེས་བྱུང་། བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཕྱི་ནང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ནང་གི་ཁམས་རྟེན་དབང་པོ་དྲུག་དང་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་དང་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཕྱིའི་ཁམས་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ་དེར་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བདག་མེད་ན་ཕྱི་ནང་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། ལས་

འབྲས་ལ་སྤྱོད་པའི་བདག་ཡོད་དེ། སེམས་ནི་ངར་འཛིན་གྱིས་ང་ཞེས་འཛིན་པའི་[1]དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ལ་བདག་གི་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མཁས་པ་བདག་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ནི། །དུལ་བའི་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འདྲེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ནི་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཅེས་ཉེ་བར་འདོགས་ཏེ། ཞེས་དང་། སེམས་བདག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ནི། **ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །རྟེན་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི། །དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད།** །ཅེས་བྱུང་། ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁམས་ནི་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་རྟེན་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་ཟིན་པའམ། སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཐའ་ཡས་པ་མ་སྐྱེས་པའམ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཆོས་ཁམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རང་གི་ལས་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་གང་ཞིག །རང་གི་ལས་བྱེད་པ་རྟེན་བཅས་དང་། དེ་གང་ཞིག་ལས་མི་བྱེད་པ་རྟེན་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ལས་བྱེད་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའམ་འཕྲད་པར་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དབང་པོ་མིག་གིས་ལྟ་བ་རྣ་བས་ཉན་པ་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་[2]ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡུལ་དུ་གཏོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོའི་བྱེད་པ་ལྟ་བ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་

1 སྣག་ས། དམིགས་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

2 སྣག་ས། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་གི་ཡུལ་གཏོགས་པ་ལྟ་བུ།

པ་དང་གཟུགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཆེ་བ་དང་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་མ་སྤྲོས་སོ། །

བཞི་པ་སྣང་བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་འཆད་པར། **བཅུ་ནི་སྒྲོམ་པའི་སྣང་བྱ་ཡིན། །ལྷ་ཡང་**ནས། **གཟུགས་མིན་དྲུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན། །**ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ཅན་བཅུ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་སྣང་ཡིན་ཏེ། སྣང་བྱ་གང་ཞིག །མཐོང་སྣང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལྔ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་བོ། །ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྲ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་རྗེས་འབྲང་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་མཐོང་སྣང་དང་། ཟག་བཅས་ལྷག་མ་སྒྲོམ་སྣང་དང་། ཟག་མེད་སྣང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནས་མ་བུ་བ་རྣམས་ན་རེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྣང་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལོག་པར་མི་ལྟུང་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྣང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ཅིང་། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་དེ་ཡོད་པས་དགེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངན་སོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་མཐོང་སྣང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པ་ལ་དངོས་བརྒྱུད་གང་གི་ཡང་ལོག་ཞུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་དང་དབང་ཤེས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་བྲལ་བ་དང་སྤངས་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དུས་སོགས་ཙུང་ཟད་ཅིག་བྲལ་བ་ནི་བྲལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྲལ་བ་ནི་སྤངས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་སོ། །

རྡུག་པ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ལྔ་བ་ཡིན་མིན་སྒོས་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཚུལ་གྱི་སྒོས་དང་། རྟག་མི་རྟག་གི་སྒོས་དང་། དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་ལྔ་བའི་དབྱེ་བ་དང་། མིག་ལྟ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། དབང་པོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད། །**ནས། **ལྟ་མ་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་དང་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་ལོག་ལྟ་གསུམ་དང་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་གཉིས་ཏེ་ལྔ་བ་ལྔ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་སློབ་པའི་ལྟ་བ་དང་མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་བདུན་པོ་རྣམས་ལྟ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་ཁོན་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཇོག་ཀྱང་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བློ་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ངེས་རྟོག་[1]མིང་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་རྟེན་བཅས། །**ནས། **གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །**ཞེས་བྱུང་། མིག་ཆོས་ཅན། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། །གཟུགས་ལ་ལྟ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་གཞན་དུ་ཞུགས་པའམ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་མིག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་ལ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རྟེན་བཅས་པོ་ནས་མཐོང་སྟེ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་གྲོགས་སུ་རྣམ་ཤེས་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་པོ་ནས་མཐོང་བར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་པོ་ནས་མཐོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་

1 སྔག་ས། མིང་དོན་མི་འཛིན་པའི།

གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟ་ན་རྣམ་ཤེས་ནི་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཡང་མཐོང་དགོས་པ་ལ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོ་ནི་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་ཏེ། མིག་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་མཐོང་ན་མཆིང་བུ་དང་ལྷང་ཚེར་དང་ཤེལ་དང་ཆུ་དག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོགས་བཅས་ཙམ་གྱིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་སྣང་ལ་གེགས་མེད་ན་བར་དུ་ཆོད་པ་དང་བསྒྲིབ་ཀྱང་མིག་ཤེས་སྐྱེ་ལ་གེགས་ཡོད་ན་མི་སྐྱེ་བས་མི་མཐོང་ཞེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲས་མིག་གིས་མཐོང་རྣ་བས་ཐོས་སྣས་ཚོར་བ་སོགས་འདོད། འོ་ན་ཡུལ་མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་ངམ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་ཞེ་ན། ཆོས་མངོན་པ་ན་རེ། དེ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཡུལ་དེ་ནི་མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར། གཅིག་གིས་བལྟས་པ་ལས་གཉིས་ཀྱིས་བལྟས་པ་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་དབང་པོ་སོ་སོར་ཆད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ། དབང་པོས་ཡུལ་སྤྱོད་ཚུལ་དང་། དབང་པོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་ཚུལ་དང་། ས་གར་གཏོགས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། **མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་གསུམ་གཞན་དུ། །**ནས། **ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད། །**ཅེས་བྱུང་། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་མ་ཕྲད་པར་འཛིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཐག་རིང་པོ་ནས་གཟུགས་མཐོང་། རྣ་བས་དེ་ལྟར་སྒྲ་ཐོས། ཡིད་ཀྱིས་དུས་གསུམ་ཀ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡུལ་དང་ཕྲད་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ནི་རང་དང་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པའི་ཡུལ་འཛིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྕེ་དབང་གིས་རང་གི་རྡུལ་དང་མཉམ་པའི་རོའི་རྡུལ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་རྣ་བའི་ཡུལ་ཆེ་ཆུང་མ་ངེས་ཏེ། རི་འགའ་ཆེ་བ་རི་སོགས་དང་། རེས་འགའ་སྐྲ་རྩེ་སོགས་འཛིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྔ་རྣམས་ཀྱི། །**ནས། **དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན།།** ཞེས་བྱུང་། ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་དུས་གསུམ་ག་མེད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་རང་དུས་ནས་འདས་པའི་ཡིད་ཀོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དུས་ན་འདས་པ་ཡོད་པར་མ་ཟད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་མིག་ཡིན་པ་ནས། ལུས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་ཡིན་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་སུ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀ་ལ་རག་ལས་ཀྱང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ལ་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྔ་གསལ་མི་གསལ་དུ་གྱུར་པས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡང་གསལ་མི་གསལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ལ་ཡུལ་ལྔའི་སྒོ་ནས་མིང་མི་འདོགས་པར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིག་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པ་ནས། ལུས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། [1]ཡུལ་དྲུག་གིས་ཐུན་མོང་བའི་བདག་རྐྱེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིག་གིས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྟེན་བྱེད་ལ་གཞན་ལྔའི་རྟེན་མི་བྱེད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་དོན་དང་། གཟུགས་ཁམས་ཀྱིས་མིག་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྐྱེན་བྱེད་པས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྐྱེན་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དབྱུག་གུས་བསྐྱུལ་ཀྱང་རྔ་གཙོ་བས་རྔའི་སྒྲ་དང་ས་ཆུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ཀྱང་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། **ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །**ནས། **རང་གི་ས་ཡིད་མ་ངེས་ཏེ།།** ཞེས་བྱུང་། ཡང་ལུས་གནས་ལ་གནས་ཏེ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་ལུས་དང་མིག་དང་

1 སྣག་ས། ཡུལ་དྲུག་གི་དེ་དག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི།

གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་[1]ས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་མིག་དང་གཟུགས་གསུམ་ལ་འདོད་ཁམས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་གྱི་སས་བསྡུས་རེ་ཡོད་པས། དེ་གསུམ་ས་ལྷ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། མིག་ཤེས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ནའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པས་ས་གཉིས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡན་ཆད་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། ལུས་དང་མིག་དང་གཟུགས་རྣམས་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་ས་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་དང་བྲལ་བའི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་སྟེ་ས་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ལུས་ལ་གནས་པ་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་ལུས་མིག་གཟུགས་གསུམ་ཡང་ས་མི་གཅིག་སྟེ། ལུས་གང་ལ་རང་ས་དང་གོང་སའི་མིག་བརྟེན་དུ་རུང་ཡང་འོག་མའི་མིག་མི་བརྟེན་པ་གང་ཞིག །མིག་གི་ཡུལ་ཡང་རང་ས་དང་འོག་སའི་གཟུགས་འཛིན་ཀྱང་གོང་སའི་གཟུགས་མི་འཛིན། གོང་སའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་འོག་མའི་མིག་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་འོག་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུས་གོང་སའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་སའི་དེ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུས་བྱུང་གི་རྒྱུ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་འོག་གི་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་ས་འོག་མའི་མིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་རིགས་ཏེ། ས་འོག་མའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུས་གོང་མའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ས་འོག་མའི་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལུས་གཅིག་ལའང་ས་ཐ་དད་པའི་མིག་ལྔའང་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། སྒོམས་འཇུག་དགུ་གྲུབ་པའི་མིའི་ལུས་ལ་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞིའི་མིག་བཞི་བརྟེན་ཚོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་

1 སྣག་སུ། ས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ།

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མིག་གིས་ལྷན་འདོད་པའི་གཟུགས་ནས་བཞི་པའི་གཟུགས་ཀྱི་བར་ལྔ་དང་གསུམ་པའི་མིག་གིས་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཡུལ་བཞི་དང་གཉིས་པའི་མིག་གིས་གསུམ་དང་དང་པོའི་མིག་གིས་གཉིས་ཡིན་ཅིང་། རྣམ་ཤེས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་[1]ཁམས་སུ་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ན་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། [2]བཞི་པའི་མིག་གིས་དེ་དག་གི་ས་པ་དང་ས་འོག་མ་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བའི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་འདྲ། འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་མདོ་སྔགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཐུན་ཅིང་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་དོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། [3]ས་འོག་མའི་ཁམས་རགས་ལ་དམན་པས་རགས་པའི་གཟུགས་མཐོང་ཡང་གོང་སའི་དྭངས་ལ་ཕྲ་བའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ས་འོག་མའི་མིག་ནི་ཡུལ་རགས་པ་ལ་འཚམ་པའི་ཕྱིར་ས་གོང་མའི་གཟུགས་ཕྲ་མོ་ལ་ལྟ་བའི་ནུས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལ་ལ་ན་རེ། མིག་གིས་གོང་འོག་རང་ས་གསུམ་གའི་གཟུགས་མཐོང་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་གོང་སའི་དེ་ནམ་ཡང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ས་གོང་མ་པའི་གཟུགས་ས་འོག་མ་པའི་མིག་གིས་མཐོང་བར་ནི་ནམ་ཡང་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དམིགས་ཡུལ་འདོད་པ་བཀག་གོ །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་རྟེན་དང་ལྡན་ཅིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་རྟེན་དང་ལྡན་ཅིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །འདིར་འབྲུལ་ནས་འོག་མའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མའི་གཟུགས་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པ་རང་གི་མིག་གིས་རང་གི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་ནི།

2 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། བཞི་པའི་ས་པའི་མིག་གིས།

3 སྣག་ས། ས་འོག་མའི་རགས་ལ་དམན་པས།

མི་མཐོང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གོང་འོག་རང་ས་གསུམ་ག་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་རང་དང་འོག་དང་གོང་མའི་ས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་དྲུ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དམིགས་བསལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིགས་མཐུན་བག་ཆགས་སད་པ་ཅན། །ཞེས་དང་། ཐེག་བསྡུས་ལས། དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ནི་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་མི་འདྲ་ཚུལ་དང་། ཐ་ཕྱང་གི་ཁ་རྒྱབ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་མིག་རྣ་དབང་པོ་གཅིག་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་བྱེ་ནས་བྲ་ཞིབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་ཚེ་མིག་ཤེས་དང་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱང་ས་མི་མཚུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྡུས་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གཟུགས་གོང་འོག་རང་ས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ལུས་ཀྱི་ཡང་ཡུལ་གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གོང་འོག་རང་ས་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ལ་རྣམ་ཤེས་རྟེན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྣ་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་རིགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་བ་མིན། །རྣ་བས་གོང་མའི་སྒྲ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་འང་དེའི་སྒྲ། །ལུས་ཀྱིའང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ལུས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་རང་གི་ས་པར་མཚུངས་ཏེ། ཡུལ་དང་ཐྲད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལ་དམིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན། ཡུལ་དབང་ལུས་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ན་ཡུལ་དྲི་རོ་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ལ་འོག་སར་གཏོགས་པ་ཡང་ཡོད་ལ་རང་སར་གཏོགས་པའང་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚེ་ནའང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ས་མཚུངས་མ་ངེས་ཏེ། གོང་འོག་རང་གསུམ་གྱི་ས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་ཡི་ལྔ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཡུལ་གང་རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱིའི་ཡུལ་ལྔ་ནི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱེད་ལ། ལྷག་མ་བཅུ་གསུམ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། **འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྟག་མི་རྟག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་རྟག་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཕྱེད་དང་བཅོ་བརྒྱད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་འཆད་པར། **ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་དང་གང་དག་ནི།** **།བཅུ་གཉིས་ནང་གིར་བཤད་དབང་པོ།།** ཞེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་མདོ་ལས་བཤད་པའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་དང་ཚོར་བདེ་སོགས་ལྔ་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་། [1]བཅུ་གཉིས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆ་རེ་སྟེ་བཅུ་བཞི་དང་། ནང་གི་ཁམས་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་དབང་པོ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་ཕྱིའི་ཁམས་ལྔ་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱེད་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་དང་པོ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་རྣམས་ཚིག་དོན་དང་སྤྱི་དོན་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཅུ་གཅིག

སྨྲས་པ།

ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་མང་འདྲེན་ལེགས་བཤད་ཁུར་ལྗི་གསེར་གྱི་ཤིང་རྟ་ཆེར། །
ལུང་རིགས་ནོར་བུ་སྣ་ཚོགས་སྒྲ་དོན་ཏ་རེའི་སྐུ་དཔར་བསྐྲར་བྱས་པས། །
དྲ་བའི་ཚོགས་མང་སྒྲ་སྙན་སིལ་སིལ་དྲིལ་འཁྲོལ་གཞི་ལྷུའི་རི་མོ་བཀྲ། །
གང་འདི་ཡོངས་ཤིག་དགའ་བདེའི་ནོར་དང་གཏན་འདུན་དོན་ཀུན་འགྲུབ། །

བློ་ཆུང་མ་སྦྱངས་ཟེར་སྒྲོས་པ་ཡི་སྒྲ། །ཅུང་ཟད་སྦྱངས་པའི་སྲིན་བུའི་དར་སྐུད་དང་། །ཆོས་མངོན་ལྷ་རྫས་རིན་ཆེན་སྐུད་པ་གསུམ། །གཅིག་ཏུ་མ་འཛིན་མཆོག་ཏུ་ཁྱད་ཆེ་ཀྱེ། །ནད་ལ་སྨན་དང་འཕོང་སློབ་འབེན་ཇི་བཞིན། །འགྲོ་བློ་དང་འཚམས་མང་མིན་ཉུང་མིན་དུ། །གཏན་ལ་འབེབས་དང་སྒོམ་དང་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས། །གཞི་ལྷུའི་རབ་དབྱེ་ཐུབ་དབང་གསུང་བཞིན་སྨྲས། །བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་ཆོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་དང་པོའི་དཀའ་གནས་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ། །

བཀྲ་ཤིས་རི་མོས་ཕྱག་མཛེས་ཐུབ་དབང་སོགས། །
ཐེག་གསུམ་འཕགས་ཚོགས་སྐྱེད་པའི་ཡབ་གཅིག་པུ། །
འཇམ་མགོན་ཐུགས་རྗེས་སྐྱོངས་ཤིག་ཁོ་བོས་འདིར། །
དབང་པོའི་རྣམ་བཞག་སྟོན་ལ་ཁྲིད་བཞིན་བགྱིད། །

གཉིས་པ་ཡུལ་ཅན་དབང་པོའི་རབ་དབྱེ་ལ། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུའི་འབྱུང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཐེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ངེས་ཚིག་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་དོན་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འདུས་བྱས་དེ། དབང་པོའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཉེར་གཉིས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ཀྱིས་བསྡུས་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་རང་གི་དོན་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཚོར་སོགས་ཀུན་ཉོན་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། དད་སོགས་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་

བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི། མིག་སོགས་ལྔ་དང་། དད་སོགས་ལྔ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་ཡུལ་ལ་མཆོག་ཏུ་དབང་བྱེད་པ་ལ་ཕྱུག་པའམ་བཙན་པའམ་ཆེ་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་ནི་དབང་ཕྱུག་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱིངས་མདོ་ལས། ཨི་དི་པ་ར་མཻ་ཤྭ་ཪྻེ་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་ཨི་དི་མཆོག་གི་དབང་ཕྱུག་ལ་བསྒྱུར་བ་དང་། རང་འགྲེལ་དུ་དབང་ཕྱུག་དམ་པར་བསྒྱུར་བ་འགྱུར་ཁྱད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། [1]ཨིནྡྲི་ཡ་ནི་ཨི་དི་པ་ར་མཻ་ཤྭ་ཪྻེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབང་ཆེ་བ་ལ་བྱ་བས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱིངས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྒྲ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པ་མིན་ནོ། །བྱིངས་མདོ་ལས། ཨི་དི་མཆོག་གི་དབང་ཕྱུག་ལའོ་ཞེས་པས་མཆོག་གི་དབང་ཕྱུག་གམ་དབང་ཕྱུག་དམ་པའི་སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ཨི་དི་བཞག་ཏའི་ཨི་ཕྱིས། དབྱངས་ཅན་མ་ལས། ཨུ་ཎ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟག་ཏུའོ་ཞེས་པའི་ཨུ་ཎའི་ནང་ཚན་དབྱངས་ཅན་མ་ལས་ཨི་དི་ཙི་དི་ཤ་ཀི་(ཀ)ཏུ་(ཏུ)དེ་རྣམས་ལས་རའོ་ཞེས་པས་ར་བྱིན། ཙནྡྲ་བར་ཨི་དིད་ཀྱི་ནུ་མ་མོ་ཞེས་པས་ནུ་མ་བྱིན། ཨུ་དང་མ་ཕྱིས། མཚམས་སྦྱར་ཨིནྡྲ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་སུ་བྱིན། ཨུ་ཕྱིས། ས་རྣམ་བཅད། ཨིནྡྲཿགྲུབ། དབང་ཕྱུག་གི་སྒྲའི་བྱིངས་ཨཱི་ཤ་བཞག །དབྱངས་ཅན་མ་ལས་ཨཱི་ཤ་སོགས་ལ་བ་རའོ། །ཞེས་དང་། ཙནྡྲ་པ་ལས། [2]སྠཱ་ཧྲི་ས་པི་ས་ཀ་ས་ལས་བ་ར་ཙའོ། ཞེས་པས། བ་ར་འམ། བ་ར་ཙ་བྱིན། ཙ་ཕྱིས། མཚམས་སྦྱར་བས། ཨཱི་ཤྭ་ར་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཆེ་བ་འམ་ཕྱུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྒྲ་སྦྱོར་བམ་གཉིས་ལས། སྤྱིར་དབང་ཆེ་ཞིང་ཕྱུག་བཙན་པ་ལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོའི་སྐད་དོད་ཨིནྡྲའི་དོན་སྤྱིར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཨིནྡྲ་དབང་པོའམ་དབང་བྱེད། པ་ར་མ་མཆོག་གམ་

1 ཕྲག་ས། ཨིཧྲ།

2 ཕྲག་ས། སྠཱ། ཧྲིས།

དམ་པ་སྟེ། དོན་དམ་གྱི་དམ་པ་འདི་ཡང་ཡིན་ལ། ཨི་ཤྭ་ར་བཤད་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་བརྗོད་བྱ་སྒྲ་ལས་འདི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་བརྟགས་པ་གནས་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་པ་འགོག་ཆེད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྔར་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བརྗོད་སྒྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སོགས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པའི་དབང་བྱེད་པ་རྟག་པ་བསལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དོན་དེ་དང་དེ་དག་ལ་དབང་བྱེད་པར་གསུར་པའི་ཕྱིར། དབང་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ན་དབང་པོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། གྲངས་ངེས་དང་། ངོ་བོ་དང་། རབ་དབྱེ་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་དང་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །**ནས། **ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །**ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། དེ་ལྟར་ལུས་སྲུང་བ་དང་། ལུས་མཛེས་པ་དང་། རང་འབྲས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པ་དང་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་གིས་གནོད་བྱེད་མཐོང་ནས་སྲུང་། རྣ་བས་དེ་ཐོས་ནས་སྲུང་། སྣ་ལྕེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་རང་གི་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་སྒོས་ལུས་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ་སྲུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་ཀྱིས་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་ཁམ་དུ་བྱེད་པས་ན་ཁམ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་མཛེས་ལ་མི་ལྡན་ན་མི་མཛེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་བདག་རྐྱེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྔ་པོ་དེས་རང་གི་ཡུལ་ལྔ་མཐོང་ཐོས་ཚོར་མྱོང་རེག་པ་ལྔ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྔ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །དབང་བྱེད། ཅེས་གསུངས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕོ་དབང་མོ་དབང་སྲོག་དབང་

དང་ཡིད་དབང་བཞི་རྣམས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཕོ་དབང་གིས་རང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཕོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་པ་དང་། སྐད་གཟེངས་མཐོ་བ་སོགས་ཁྱད་པར་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད། མོ་དབང་གིས་རང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་མཚོན་པ་དང་། སྐད་ཐྲ་བ་སོགས་ཁྱད་པར་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད། སྲོག་དབང་གིས་རིགས་འདྲ་སྐལ་ཕྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། སྲོག་འཛིན་པ་ལ་དབང་བྱེད། ཡིད་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་མཚམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཡིད་དབང་གིས་ལུས་ངག་གི་ལས་མཐུན་པར་འཇུག་པས་ན་དབང་པོའི་ངོ་བོ་དང་མཐུན་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོ་སློས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དབང་པོ་དགུའི་བཤད་ཚུལ་བྱེ་སྨྲ་ལ་མ་རངས་ཤིང་། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་ལྟར་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ལོའི་སྒྲ་ནི། རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་གྲངས་ཕྱི་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་རངས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། མིག་རྣམ་ལུས་སྲུང་བ་མིན་གྱི། དེ་གཉིས་[1]ཀྱིས་ཡང་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་མ་བརྟེན་པར་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་སྒྲ་ཐོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་སྲུངས་པའི་ཕྱིར། སོགས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་དང་དད་སོགས་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་བཞིན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་དེ། བདེ་བ་སོགས་ལྔས་ཆགས་སོགས་རྒྱས་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། དད་སོགས་བརྒྱད་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་པས་རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྔ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

---

1 སྣག་ས། ཀྱི།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ།** །ཞེས་པ་ནས། **དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ།** །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སོ་སོར་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་དོན་ཏེ་ཡུལ་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་ལྔ་ལ་སོ་སོར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་སོ་སོར་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དོན་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པས་དབང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། དེ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་དབང་པོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་[1]ནུག་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་དོན་རྣམས་ཀྱང་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་པར་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་ནི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱར་ཨི་ཏྲི་མཆོག་གི་དབང་ཕྱུག་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕོ་མོ་སོ་སོར་མཚོན་པའི་ལུས་དབང་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ནི་རེག་བྱའི་ཡུལ་ཅན་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ལས་མོ་དང་ཕོའི་དབང་པོ་དག་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཆ་འགའ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕོ་མོའི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་ཡོད་དེ། མོའི་ངོ་བོ་ནི་ང་རོ་ཞན་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་བསམ་པ་པོ་ལ་སེམས་པ་དག་ཡིན་ལ། ཕོའི་ངོ་བོ་ནི་ང་རོ་དྲག་པ་དང་སྤྱོད་པ་དང་བསམ་པ་མོ་ལ་སེམས་པ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མོ་ཉིད་ཕོ་ཉིད་ལ་དབང་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲོག་དབང་ཆོས་ཅན། དབང་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རིས་གནས། ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་

1 སྔག་ས། ནུག་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་དང་། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེ་བར་ཆགས་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་དང་། བཏང་སྙོམས་ལས་ནི་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྫ་བར། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། བདེ་བའི་ཚོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ། སྡུག་བསྔལ་ཡང་མིན་བདེ་བ་ཡང་མིན་པ་ལ་ནི་མ་རིག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་བསྒྲུས་པའི་དྲི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་དད་སོགས་ལྔས་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སོ་སོར་མགོ་གནོན་ཅིང་། ཆོས་མཆོག་སྐབས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ལམ་ཡང་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་སོ་སོར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་གནོན་ལ་ལམ་ཡང་འདྲེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དད་སོགས་ལྔ་པོ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བྱེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ལ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་འདིར་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་དབང་བྱེད་ཚུལ་ཟུར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་པོ་ན་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་ཀྱི། རྣམ་པར་བྱང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་ཡང་འདྲེན་ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དེ་གསུམ་བཤད་པར། མྱ་ངན་འདས་སོགས། ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གསུམ་དབང་པོར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་གཉིས་པ

གསུམ་པ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་བར་ཐོབ་པ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་དབང་བྱེད་པ་གང་ཞིག །སོགས་པས་དེར་མ་ཟད་དེ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་དང་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེར་གནས་པ་གསུམ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མྱ་ངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །འཐོབ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་དབང་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཛེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་དག་ལས། གོང་ནས་གོང་དུ་མྱང་འདས་འཐོབ། །སོགས་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །ཞེས་བསྒྱུར་ན་བདེ་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི། ནས། ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ནི་བསྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལ་དབང་བྱེད་དོ། །ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབང་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། གྲངས་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། ངག་ནས་འདོམས་ཀྱི་བར་ཡང་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱང་དབང་པོར་དགོས་ལ། ངག་གིས་སྨྲ་བ་སོགས་དང་། ལག་པས་ལེན། རྐང་པས་འགྲོ །རྐུབ་ཀྱིས་རྟུག་པ་དང་། འདོམས་ཀྱིས་གཅི་བ་འདོར་བ་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཚུལ་གྱིས་བྱེ་སྨྲས་ལན་མཛད་ཚུལ་སྟོན་པར། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། ནས། དེ་སྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཚུལ་གྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་ལན་སྟོན་པར། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །ནས། དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང་ལ། ཕྱི་མ་འདི་སློབ་དཔོན་ཡང་བཞེད་པར་

བྱ། གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ངག་སོགས་ཀྱིས་དབང་བྱེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངག་གིས་སྨྲ་བ་ལ་དབང་མི་བྱེད་པ་ནས། འདོམས་ཀྱིས་དགའ་བ་དང་གཅི་བ་ལ་དབང་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ངག་ནི་ཚིག་སྨྲ་བ་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚིག་སྨྲ་བ་སློང་བའི་ཁྱད་པར་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། རྐང་ལག་གཉིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་དང་ལེན་པ་ལ་དབང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་དེ་དག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྦྲུལ་དང་སོགས་པས་ཉ་སོགས་ལ་རྐང་ལག་མེད་ཀྱང་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྲུལ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོ། །རྐུབ་ཀྱང་རྟུག་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟུག་པ་འབྱུང་བ་ལྕིད་ཀྱིས་བྱེད་ཅིང་། དྲི་ངན་གྲོ་བ་རླུང་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕ་བང་གི་ཁ་ནས་ཀྱང་མི་གཙང་བ་འབྱུང་བས་ཁ་རྐུབ་ཀྱི་དབང་པོ་འཚོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཁ་ནས་ཀྱང་རྟུག་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཁ་དང་རྐུབ་རྐང་ལག་གི་དབང་པོ་འཚོལ་བར་ཐལ། ཁས་ཀྱང་ལག་པ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། རྟུག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་ལ་ལག་པས་ཀྱང་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཡོད་ཅིང་། རྐང་པས་ཀྱང་ལེན་པ་དང་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་ཅིང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་བྱ་བ་ལ་དབང་པོར་ཐལ་བ་འཕངས་པས་མ་རིག་པ་དང་ངག་སོགས་དབང་པོ་ཡིན་པ་བཀག་གོ །ཡང་ཁ་ཅིག །བྱེ་སྨྲ་ལྟར་ཕོ་མོའི་དབྱིབས་དང་བྱེ་བྲག་འབྱེད་པ་དང་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ལ་རག་ལས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷ་རྣམས་དང་འདོད་ལྷ་གོང་མ་བཞི་སོགས་ལ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་ཀྱང་ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་དང་བྱེ་བྲག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྐད་ཀྱི་གདངས་དང་ནུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་ཁྱད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། སྐད་གདངས་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་ལས། །དེ་ནི་སྨྲ་བར་མི་ནུས་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དེ་དག་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་བྱུང་། [1]མོ་ཚངས་པ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ། མོ་ཚངས་པ་ཉིད་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།

སྐབས་མེད་དོ། །ཕོ་གང་ཡིན་པ་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་མང་པོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱུན་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུན་ཞུགས་དང་། སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གཉིས་དག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་པོ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཁྱབ། དེ་གཉིས་པ་ལ་སྒོམ་ལམ་གྱིས་ཁྱབ །དེ་གསུམ་པ་ལ་མི་སློབ་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་ག་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་སློབ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་སྒྲ་དོན་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་བྱེ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཉིས་དང་པོ་འཆད་པར། **སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག** །ནས། **དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ།** །ཞེས་རྐང་པ་བཞི་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ངག་སོགས་དབང་པོ་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བཅུ་བཞི་དང་། རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྒྱད་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སེམས་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ནམ། གཞིའམ་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཕོ་མོ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཕོ་

མོའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་རྒྱུན་གནས་པར་དབང་བྱེད་པས་སྲོག་དབང་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་བཞི་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་དེའི་བྱེ་བྲག །གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་ཚོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་ཤིང་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པའི་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཚོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཇི་སྙེད་པ། །དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྙེད་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་གྲངས་ངེས་ཚུལ་འཆད་པར། རྩ་བར། **ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི།། ནས། གཞན་ཡིན་ནོ།** །ཞེས་རྐང་པ་བཞི་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ངག་སོགས་དབང་པོ་མ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཡང་ན་འཁོར་བར་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅུ་བཞི་དང་། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དབང་པོ་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་མིག་སོགས་དབང་པོ་དྲུག་གིས་བྱེད། འཁོར་བར་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་བཞག །རིས་མཐུན་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྲོག་དབང་དང་། བདེ་སྡུག་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚོར་བ་ལྔ་སྟེ་བཅུ་བཞི་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྤྱོད་ལས། བཅུ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། འཁོར་བ་ལས་ལྡོག་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་ལྔ་དང་། རྣམ་བྱང་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་དབང་བྱས་ནས་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། རྣམ་བྱང་ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་གནས་པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྡོག་པའི་རྟེན་ནི་དད་པ་

ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་នོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་དུ་འབྲུ་གཉེར་བ་མི་འཐད་དོ། །དེས་ན་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་དབང་པོའི་གོ་རིམ་ཡང་རྟེན་དང་སྐྱེ་གནས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རིམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཀྱང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ངོ་བོ་ལ་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ལྔ་བཤད་པ་དང་། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། **ལུས་ཚོར་མི་བ་མ་ཡིན་གང་།** །ནས། **བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་ཕྱིར།** །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། འདིར་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་ཚོར་བ་ལ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་དང་པོ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མི་བ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་གདུང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་པའི་ལུས་ཚོར་ཞིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུས་ཚོར་མི་བ་མ་ཡིན་གང་། །སྡུག་བསྔལ་དབང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས། ལུས་ཚོར་ཞེས་པས་ཡིད་ཚོར་སྡུག་བསྔལ་དེ་ཚོར་བ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པ་གཅོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལུས་ཚོར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཡིད་ཀྱི་བཟློག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྔར་ཕྱེ་བའི་གཉིས་པ་ཚོར་བ་བདེ་དབང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མི་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལུས་ཚོར་དང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་མི་བྱེད་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཐུར་དང་པོ་འཆད་པར། རྩ་བར། ལུས་ཚོར་མི་བ་ནི། བདེ་བའོ་ཞེས་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མི་བ་ནི། བདེ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་[1]ལུས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བར་

1 སྡེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་དང་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ།

སྒྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཚོར་ཞེས་པ་བདེ་སྡུག་དེ་གཉིས་ཐོག་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟླུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས་བཤད་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ཡང་ཚོར་བ་ལྔ་ར་ཕྱེ་བའི་བདེ་དབང་ཡིན་ལ་ལྔའི་ཡིད་བདེའི་དབང་པོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་མེད་པས་ལུས་ཚོར་ཡང་མེད་ལ་ཡིད་ཚོར་སིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བས་ལུས་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་ཕྱེ་པའི་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགའ་བདེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་ལུས་བདེ་ལ་འཇོག་ཅིང་། འདིར་དགའ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ལ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གསལ་བར་བཤད་བཞིན་དུ་ལ་ལས་ད་དུང་ཚོར་བ་ལྔའི་ཡིད་བདེ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་འཐད་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་གསུམ་པ་ཚོར་བ་ཡིད་བདེའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་པའི་སིམ་པ་ཉམས་མྱོང་གི་སེམས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་པ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་བཞི་པ་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མི་སིམ་པའམ་གདུང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སེམས་ཚོར་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་ཀྱི་སིམ་པ་མ་ཡིན་པ། །ཡིད་མི་བདེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ལྔ་པ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སིམ་གདུང་བར་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བཏང་སྙོམས་ནི། །བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དེ་ལུས་སེམས་

གང་རུང་ཞིག་གི་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཉིས་ཀའི། ཞེས་དང་། གནད་སྒྲོན་དང་རང་འགྲེལ་གཉིས་ལས། ཅི་ལུས་ཀྱི་འམ་སེམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ། ཞེ་ན། སྨྲས་པ་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། ཚོར་དབང་དྲུག་མི་བྱེད་པར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་གཅིག་བྱས་ནས་འདིར་ལྟར་ཅིའི་ཕྱིར་བསྡུས་ནས་བཤད་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་རང་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་དང་རང་གི་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སོ་སོར་བཞག་པ་གང་ཞིག །བཏང་སྙོམས་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བའི་རྒྱུ་དང་བྱེད་ལས་མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཚོར་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཕལ་ཆེར་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་ལ་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་རྣམ་རྟོག་གིས་མི་བསྐྱེད་ལ་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་སོ་སོའི་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཡུལ་སོགས་ཡང་མི་འདྲ་བས་ལུས་ཡིད་ཀྱི་དེ་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཡང་། གང་སྤེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ནི་ཉེ་ཚེ་བར་ཞུགས་པས་ལུས་དང་སེམས་དག་ལ་ཕན་འདོགས་པ་དང་གནོད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་དེ་ཕན་གནོད་དྲག་མགྱོགས་དང་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱིས་དུས་ཐུང་ཟད་ཕན་པའམ་གནོད་པར་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བར་ཡང་འདྲ་ཞིང་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ལུས་སེམས་སོ་སོ་ལ་ཕན་པ་སོ་སོར་མེད་པས་ལྟའི་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་རྟོག་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བས་དབང་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཏང་སྙོམས་ལ་ནི་བྱེ་བྲག་མེད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན་ཚོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གདུང་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ལུས་སེམས་གང་རུང་གི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། ལུས་ཚོར་སིམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །སྡུག་བསྔལ་དབང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་ཚོར་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་ཕྱིའི་ཚོར་བ་དང་དབང་པོའི་ཚོར་བ་གསུམ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་ནང་གི་ཚོར་བ་དང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འདོད་ཁམས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལ་ལུས་ཡིད་ཀྱི་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བ་ནི་ཡིད་ཚོར་བདེ་སྡུག་ཕལ་ཆེར་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་ཚོར་བདེ་སྡུག་ཕལ་ཆེར་རྣམ་རྟོག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱེད་པས་ན་གཉིས་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ནི་ཕལ་ཆེར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་སྐྱེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་དབང་པོ་ཉིད་དུ་ཐ་དད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་

རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཚོར་སིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚོར་བ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཚོར་སིམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ཡང་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཚོར་སིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཚོར་སིམ་པ་དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་མཛོད་གཞིར་བྱས་ནས་སེམས་ཚོར་སིམ་པ་དང་ཡིད་བདེ་དོན་གཅིག་ཟེར་བ་མང་ངོ་། །དེ་དག་ལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སེམས་ཚོར་སིམ་པ་ཆོས་ཅན། དགའ་བདེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོར་བ་ལ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླང་ལ་སོང་། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་བའི་ཡིད་བདེ་ལ་དགའ་བ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཁྱབ་པར་རྣམ་བསྒྱུར་ཀྱི་མདོ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་གནས་བརྒྱད་

པ་ལས། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་དེ། དེ་ལྟ་བས་ན་དགའ་བ་ཁོ་ན་ཡིད་བདེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐབས་འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡིད་བདེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉུགས་ལ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཚོར་སིམ་པ་དང་། དེ་མན་ཆད་ཀྱི་ཚོར་བ་དགའ་བདེ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་དོན་གཅིག་པར་མཚོན་ཏེ། དེ་མན་ཆད་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཚོར་བ་སིམ་པ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་དེ་དགའ་རྣམ་ཅན་དུ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་བསྒྱུར་གྱི་མདོའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཀའ་སྩལ་པ་ལས། འདིར་འདིའི་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྐྱེས་པ་མ་ལུས་པ་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དེ་ལྟའི་ཡིད་བདེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་བསྒྱུར་གྱི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་[1]བཞི་པ་དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་ཏེ་སྔར་ནས་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནུབ་པས་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པར་དེ་ལྟའི་བདེ་བ་གསར་དུ་འགག་པ་དང་གཞན་གསུམ་སྔར་ནས་འགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གསུམ་པའི་དེ་ལུས་ལ་གཙོ་བོར་ཕན་པ་སྐྱེད་པའི་ཚོར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལུས་ཚོར་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཤིང་། ཁྱབ་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ཀུན་ལས། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་མྱོང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་ནི་ཡིད་ཚོར་སིམ་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ལ་སིམ་པར་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མི་སྐྱེད་པར་ལུས་གཅིག་པུ་ལ་བདེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གསུམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་སས་བསྡུས་མི་འདྲའོ། །འདི་ལ་རྟོད་ཚུལ་མང་བས་འགྲེལ་

1 སྣག་ས། བཞི་པ་བ་དེ་བདེ་བ་ཡང་།

བ་ཤད་དག་དང་གསེར་འཕྲེང་ལྟར་ཡིན་པས་བྱུང་རྒྱལ་མ་སྨྲ་ཞིག །ཡང་ཁ་ཅིག །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་དེ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་ཤིང་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་ཀྱང་མཆིས། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་ལ་དགུ། །གསུམ་ཡིན་**ཞེས་གསུངས། ཐེག་པ་གསུམ་གའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྔར་མི་ཤེས་པ་ཀུན་གསར་ཤེས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད་དེ། ཁྲོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྔ་དང་། ཡིད་དབང་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གསུམ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་བཞི་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་སྒོམ་ལམ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སྔར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཟིན་སྒོམ་སྤང་སྤོང་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། བདེན་རྣམ་བཅུ་དྲུག་སྔོན་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་ཀུན་གསར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་གཙོ་བོར་མི་བྱེད་ཀྱང་ཕྲ་རྒྱས་ལྷག་མ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་མཚམས་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་མ་མཐོང་བ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་མེད་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་ལྷག་མ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀུན་

ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་སྔར་ལྟར་དགུ་ཡོད། ཟད་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་སོགས་མི་སློབ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ལ་ཡོད་པ་འམ་དེ་སྲུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེལ་ལས། དེ་འདི་ལ་ཡོད་པས་སམ། ཀུན་ཤེས་པ་སྲུང་བའི་ངང་ཚུལ་འདི་ལ་ཡོད་པས་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ལྡན་པའི་དོན་དང་དེའི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ས་མཚམས་དང་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ས་མཚམས་མི་སློབ་ལམ་ཁོ་ན་དང་། དབྱེ་ན་སྔར་ལྟར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགུ་རེ་ཡོད་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཁྱབ་པ་དང་དུས་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་གསུམ་དུས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གང་སྐྱེལ་ལས། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ཀྱི། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྙོམས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་སྲིད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

སྙན་སྙན་གླུ་དང་མཛེས་མཛེས་ཁ་དོག་བཀྲ། །མཐོ་མཐོའི་ཁྲི་དང་འཛིགས་འཛིགས་ཆེ་ཚུགས་ལ། །མང་མང་འཛིག་རྟེན་ལྷུན་ལྷུན་ཡ་མཚན་ན། འཛུམ་འཛུམ་རྒྱལ་བས་ཡང་ཡང་གདམས་འདི་སོམས། །ཏ་ཅང་སྙིགས་མ་ལྔ་བདོའི་འགྲོ་བ་ལ། །ཏ་ཅང་སྐྱོ་ནས་དབྱིག་གཉེན་བྱ་སྟོན་སོགས། །ཏ་ཅང་དགག་བཞག་རྒྱས་མིན་བཤད་པ་ལྟར། ཏ་ཅང་མ་སྦྱོར་ལུང་རིགས་རྗེ་གསལ་བྱས། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་འགྲོ་ལ་རྗེས་བརྩེ་བའི། །རྒྱལ་བ་རྒྱལ་སྲས་ཐེག་གསུམ་རིན་ཆེན་ལ། །སྒོ་གསུམ་དང་བའི་ལྷ་ཡི་དཔག་བསམ་ལྗོན། །ཀུན་བཟང་མཆོད་སྤྲིན་ཇི་བཞིན་བགྱིད་ལ་སྤྲོ། །འཁོར་འདས་སྐྱོན་དང་ཡོན་ཚོགས་ལྷ་རྫས་ཀྱི། །རི་མོ་བཞིན་དུ་ལེགས་མཐོང་སྟེ་སྟོད་གསུམ། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ཉིན་མཚན་དུས་འདའ་བའི། །སྡེ་འདིར་ལྷར་བཅས་འདུད་འོས་

སངས་རྒྱས་གསུངས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

བཞི་པ་དབང་པོའི་དབྱེ་བ་ལ། དབང་པོའི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། དབང་པོ་རྩེད་གཏོང་གི་ཚུལ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་འཐོབ་པ་དང་། དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལ། གཉིས་ཚན་གྱིས་དང་། གསུམ་ཚན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྣམ་སྨིན་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །གཟུགས་ཅན་སྲོག་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །ཟག་དང་བཅས་པ་དགུ་རྣམ་གཉིས།** །ཞེས་གསུངས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དྲི་མ་ནི་ཟག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས། མིག་ནས་ལུས་དབང་བར་ལྔ་དང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་སྟེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེལ་ལས། གཟུགས་ཅན་སྲོག་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །ཟག་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་གཟུང་སྟེ། ནས། ལམ་གྱི་བདེན་པས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་བཞི་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་དགུ་སོ་སོ་ནས་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ལམ་བདེན་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་བཅས་དང་། ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཟག་མེད་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེལ་ལས། དགུ་རྣམ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་སྟེ། ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འདི་ནི་བཞི་པོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་དགུ་ཆར་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། །ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ།། མ་གཏོགས་པ་སྟེ་**ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་དངོས་དང་། སྲོག་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ན་དང་། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དད་སོགས་ལྔ་དང་དྲི་མེད་གསུམ་སྟེ་ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་། ལྷག་མ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་ཚོར་བ་ལྔའི་ལྷག་མ་བཞི་དང་ཡིད་དབང་དང་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ངན་འགྲོ་བའི་སྲོག་ནི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་དང་། བདེ་འགྲོ་བའི་སྲོག་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། རེ་ཞིག་གཅིག་ཏུ་སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། སྲོག་ནི་རྣམ་སྨིན་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྲོག་གི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་གཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་། ཁྱབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཐ་མ་བརྒྱད་ནི་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་དང་མི་དགེ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡིག་སྤྲིབ་ལ་འགྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་མི་བདེ་དགེ་བ་དང་། ཟས་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་དང་བྲལ་བར་འགྱོད་པའི་དང་ཞེ་སྡང་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། [1]གང་སྤེལ་ལས། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིད་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་ཡིན་གྱི། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེས་ན་སྲོག་དང་ཐ་མ་དད་སོགས་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཅུའི་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་དེ། མིག་རྣ་སྣ་ལྕེ་ལུས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཟུགས་

1 སྔེ་པར། གང་སྤེལ་ལས། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་དགེ་བའང་མི་དགེ་བའི་ཡིན་གྱི།

ཅན་བདུན་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ལྷག་མ་བཞི་དང་ཡིད་དབང་དང་ལྔ་ལའང་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བདུན་རྒྱུ་བྱུང་རྣམས་ནི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་དེ་བདུན་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིག་ལ་སོགས་པ་བདུན་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྔའི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོ་བའི་གནས་དང་སྤྲུལ་པ་རྣམས་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་ལ། ལྷག་མའི་དེ་ལྔ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མིན་དགོས་ལ། འབད་པས་སྐྱེ་དགོས་པས་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་ལམ་པ་སོགས་གསུམ་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། ཡིད་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན་འབད་རྩོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྤྱོད་ལམ་པ་དང་བཟོའི་གནས་པ་དང་སྤྲུལ་བ་རྣམས་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་། འབད་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འདོད་ཚུལ་དང་། གཏོང་འཛིན་བྱེད་ཚུལ། གཏོང་འཛིན་གྱི་སྲོག་དང་ཚེའི་ཁྱད་པར། གཏོང་འཛིན་གྱི་དགོས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཚེའི་འདུ་བྱེད་འཛིན་པ་དེ་ཚེ་འདིའི་རྣམ་སྨིན་དུ་འདོད། ལ་ལ་ཚེ་སྔ་མའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལྷག་མ་སྨིན་པར་འདོད། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུ་བྱུང་དུ་འདོད། སློབ་དཔོན་

སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འཕེན་པས་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་སློང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་དགེ་འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་ལྷུང་བཟེད་སོགས་ཕུལ་ནས་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལངས་ཏེ་དེ་ཚེ་རྣམ་སྨིན་དུ་འགྱུར་བར་བསམ་བཞིན་བརྗོད་པས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པས་ན་ཚེ་འདིའི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ཞེས་བྱེ་སྨྲ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས། དེའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཚེའི་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་སྐྱེ་བ་ད་ལྟར་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུང་གིས་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཚེའི་འདིའི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེ་སྔ་མར་ལས་བྱས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལྷག་མ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་དྲང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ལྷག་མ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་བྱེད་དོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་ན་རེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ལུས་ལ་བསམ་གཏན་སས་བསྡུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཚེ་དང་མཐུན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མཐུས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཚེ་འཛོག་པ་དང་། ཚེ་ལ་འགལ་བའི་འབྱུང་བ་མངོན་དུ་བྱས་ན་ཚེ་གཏོང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་ན་རེ་ནི། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་རླབས་པའི་ཚེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱས་བྱུང་ཁོ་ན་དང་། སྲོག་ལྷག་མ་ལས་ལས་བྱུང་བ་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པས་ཆ་གཉིས་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། [1]རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཁོ་ན་སྟེ། ནས། སྲོག་གི་དབང་པོ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཙུན་པ་མཐའ་ཡས

1 སྡེ་པར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ནི། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཁོ་ན་སྟེ།

གོ་ཆ་ན་རེ། དེ་བཞི་ག་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཚེའི་རྣམ་པར་[1]སྨིན་པའི་ལས་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་ཡང་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། གསུམ་པ་ལྟར་ན་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་(འབྱུང་བ)ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་པ་ལས་གནོད་པ་མི་བྱེད་པས་གཏོང་འཛོག་དེ་མི་འཐད་ལ། བཞི་པ་ལྟར་ན་སྔོན་གྱི་ལས་ཟད་པས་སྲོག་སྟོན་མེད་སྐྱེས་པས་འཆི་འཕོ་བྱས་པར་[2]འགྱུར་བས་སྟོམ་པ་གཏོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྨྲས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། གང་སྤེལ་ལས། བཙུན་པ་མཐའ་ཡས་གོ་ཆ་ན་རེ། ཁྱད་པར་སྟོན་པ་དེ་དག་བཞི་ག་ཡང་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བྱེ་མདོས་ལན་བྱས་ཚུལ་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི། ཚེ་གཏོང་འཛོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་པའམ་དགེ་སློང་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཡོ་བྱད་ཕུལ་ནས་རབ་མཐའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཞུགས་ནས་ལངས་ཏེ་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཚེའི་རྣམ་སྨིན་དུ་འགྱུར་ན་བསམ་ཞིང་བརྗོད་ན་ཚེ་འཛོག་ཅིང་། ཡང་དེ་ལྟར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་བདག་གི་ཚེའི་རྣམ་སྨིན་ལོངས་སྤྱོད་དུ་གྱུར་ཅིག་སྙམ་ནས་བརྗོད་ན་ཚེ་གཏོང་བར་བྱེ་མདོ་ཕལ་ཆེར་འདོད་ལ་ལྷག་མའི་འདོད་ཚུལ་བཀོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་གང་ལ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་གཞན་ལ་དེ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྒོམ་པའི་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་ཞིག་གིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲོག་དང་ཚེའི་ཁྱད་པར་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་

1 སྣག་ས། སྨིན་པའི་ལས་མང་པོ་མཐོང་ཆོས།

2 སྣག་ས། འགྱུར་བས་སྟ་མ་དེ།

ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག །དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འདོད། ལ་ལ་སྨོན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཚེའི་འདུ་བྱེད་དང་། ད་ལྟར་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད། གཞན་དག་གིས་རིགས་མཐུན་གནས་པར་གྱུར་པ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་དང་། དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་འཚོ་བ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། མིང་ཐ་(མི)དད་པས་དོན་ཐ་དད་པ་འདོགས་པ་བྱས་ནས་འདྲི་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་ཚེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་རང་ལུགས་ཡིན་པར་སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན། ཞེས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་གཏོང་བ་དང་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་སོ་སོར་ཡོད་དེ། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་འཆི་བ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་དེ་གཏོང་བར་མཛད་ལ། ཚེ་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་ཟླ་བ་གསུམ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པར་བཞེད། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་ན་སྟོན་པ་བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་བ་གསུམ་ལས་ལྷག་པར་མི་མཛད་དེ། དེ་ཕྱིར་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བསྒོམས་པས་ངེས་བཞེད་ན་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་བ་ལས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དམ་བཅའ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཆི་བ་ལ་མངའ་བ་ཉིད་དུ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་དུ་སྲོད་ལ་ལྷའི་བུའི་བདུད་བཏུལ། ཐུན་གཉིས་པ་ལ་ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་ནས་ཐུན་གསུམ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཏུལ་བ་གང་ཞིག །ཕུང་པོའི་བདུད་བཏུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ལ། དེ་ནས་བྱིན་གྱིས་མ་བརླབས་ན་འགྲོངས་པར་འགྱུར་བས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཏུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་དུས་གཅིག་ཏུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་སྲོད་ལ་ལྷའི་བུའི་བདུད་

བཀུལ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕུང་པོ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྤེལ་ལས། ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཏང་ལ། བཏང་ན་འགྲོངས་པར་འགྱུར་བས་དེ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བོར་ཏེ། ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དག་བཏང་ངོ་། །དེ་དག་བཏང་ན་ནོངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྟོན་གྱི་ཊཱི་ཀ་བྱེད་དུ་མ་དང་བར་སྐབས་ཀྱི་དུ་མས། ཕུང་པོ་འཆི་བདག་གི་བདུད་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྐུ་ཚེ་གཏོང་འཇོག་གི་དུས་བྱས་པར་མི་འཐད་པར་ཡངས་པ་ཅན་དུ་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་ཀུན་ཡུལ་དུ་ལྷག་མེད་ཚེ་ཕུང་པོའི་བདུད་བཀུལ་བ་རིམ་པར་བྱས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡངས་པ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྲོག་གི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཚེའི་འདུ་བྱེད་དག་བོར་ཏེ། ཕུང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དག་བཏང་ངོ་། །ནས། འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྟོན་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། བདུད་བཞི་བཀུལ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ལྷག་མ་མེད་པའི་གང་ཟག་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་དགོས་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚེ་བཏང་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསོན་ཀྱང་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཆུང་བ་དང་། ལུས་ལ་ནད་ལ་སོགས་པའི་ གློས་གདུང་བར་མཐོང་ནས་ལྷག་མེད་ལ་དགའ་བས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་དང་དེ་དག་གིས་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཅོམ་སོགས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར་

དང་། བསྟན་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་རང་གི་ཚེ་ཟད་པར་མཐོང་ཞིང་གཞན་ལ་དེའི་ནུས་པ་མ་མཐོང་བས་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུའོ། །གཞན་ནི་བསྟན་པ་གནས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཡང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་འཆད་པར། **དེ་གཅིག་ནི། །རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་བཅུ་རྣམ་གཉིས། །ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །**ཞེས་གསུངས། ༼ས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉེར་གཉིས་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་ཡིན་མིན་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡིད་མི་བདེ་གཅིག་པུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་གཅིག་ནི། །རྣམ་པར་སྨིན་བཅས། ཞེས་གསུངས། ནའི་སྒྲ་ནི་ངེས་བཟུང་ངོ༌། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དང་དད་སོགས་ལྔ་ལ་རྣམ་སྨིན་བཅས་མ་བཅས་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དད་སོགས་ཟག་བཅས་རྣམ་སྨིན་དང་བཅས་པ་དང་། དད་སོགས་ཟག་མེད་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་དང་། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞི་དགེ་མི་དགེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་བཅས་དང་། གཞན་ལྡུ་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བཅུ་རྣམ་གཉིས། །ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དབང་པོ་ལྷག་མ་བཅུ་གཅིག་ནི་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲོག་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་མེད་ལ་དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་སྐོར་བཤད་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐོར་བཤད་པ་

དང་། མཐོང་སྤང་སོགས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག** །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཉེར་གཉིས་ལས་གཅིག་ཏུ་དགེ་བ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། དད་སོགས་ལྔ་དང་དྲི་མེད་གསུམ་སྟེ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱད་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། མ་ཆགས་པ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་བ་བརྒྱད། ཅེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དགེ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་ལ་དགེ་མི་དགེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་ན་མི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་ན་དགེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡིད་མི་བདེ་བ་རྣམ་གཉིས། ཞེས་སོ། ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་བཞི་ལ་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་ག་དང་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། །རྣམ་གསུམ། ཞེས་སོ། །དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་མིག་སོགས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་དབང་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་བརྒྱད་པ་སྲོག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲོས་བཤད་པར། **དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས།** །ནས། **གཟུགས་མེད་གཏོགས།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལས་འདོད་ཁམས་ན་བཅུ་དགུ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་བཅུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅུ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉེར་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་བཅུ་དགུ་ལས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཕོ་མོའི་དབང་དང་སྡུག་བསྔལ་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་དག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡུག་བསྔལ་གཉིས་མེད་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་སྒྲུབ་ལ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱང་མེད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ནི་འཁྲིག་པར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཡོད་ན་མི་མཛེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་ན་འཁྲིག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཟུགས་ཁམས་པ་ལ་ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་དང་འགལ་ཞིང་། ཕོ་མོའི་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནུ་མ་དབྱིབས་ང་རོ་སྒྲོད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་དེ་དག་ཕོ་ཞེས་བྱ། ཞེས་པ་ནས། ཕོའི་ངོ་བོ་གཞན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ནུ་མ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དང་ང་རོ་དང་[1]སྒྲོད་པ་ཞན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་སྡུག་བསྔལ་གཉིས་མེད་དེ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་མེད་པ་གང་ཞིག །ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཕན་ཚུན་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་ལུས་རགས་པ་[2]མེད་པར་ལུས་དྭངས་པའི་ཕྱིར་དང་དེའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པའི་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་དྭངས་

1 སྔེ་པར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྒྲོད་པ་གཞན་ཉིད་དེ།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མེད་ཅིང་། ལུས་དྭངས་པའི་ཕྱིར།

པའི་ཕྱིར་དང་མི་དགེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ནང་ན་རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་པ་དང་ཕྱིའི་གནོད་སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་ཞི་གནས་ཀྱིས་བརླན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེར་གཉིས་ལ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་གཏོགས་པའི་དབང་པོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་བདེ་མི་བདེ་བཞི་དང་དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་དད་སོགས་ལྔ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར་གཟུགས་ཅན་དང་། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་ཞིག་ལུས་ཤེ་ན་ཡིད་དང་སྲོག་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་དང་[1]དད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐོང་སྒོམ་སྤང་བྱའི་ཁྱད་པར་འཆད་པར། **ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ།། ནས། སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །**ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ལས། ཡིད་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་བཞི་ལ་མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་སྤང་བྱ་མིན་པ་གསུམ་གའི་ཆ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་མཐོང་སྤང་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་སྒོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་རྣམས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་གཉིས་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་མཐོང་སྤང་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡིད་མི་བདེ་སྒོམ་སྤང་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ

---

1 སྔེ་པར། རང་འགྲེལ་ལས། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ནི།

ལས། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ལྡན་པ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མཉམ་པར་བཞག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སྲོག་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དགུ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་སྤང་མིན་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགུ་ནི་སྒོམ་པས། ཞེས་སོ། །དད་སོགས་ལྔ་ཆོས་ཅན། སྒོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ལྔ་སྒོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་ལྔ་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྔ་པོ་ནི། སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་། །ཞེས་སོ། །དྲི་མེད་གསུམ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མིན་པ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་དང་ཉེས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གསུམ་མིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་མེད་པ་ནི་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

བདེ་དང་མི་བདེ་འཁོར་འདས་སོ་སོ་ལ། །དབང་བྱེད་དབང་པོའི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་རྣམས། །ཇི་བཞིན་རྟོགས་ཚེ་ཨེ་མ་བདེ་སྡུག་སོགས། །ཡུལ་གྱིས་མ་བྱས་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་བྱས། །སུམ་རྩེན་དགའ་ཚལ་གཟུགས་ཁམས་བསམ་གཏན་དང་། །དམྱལ་བའི་ཚ་གྲང་འདི་ཀུན་རང་རང་གི །ལས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུན་རྟུལ་ཕྲན་འང་མ་རྙེད་ན། །སྒོ་གསུམ་དབང་པོ་སྡོམས་ཤིག་ཤེས་ལྡན་རྣམས། །སྟོན་པ་འཇིག་རྟེན་འཁྲུལ་བའི་རིམས་ནད་ཀུན། །སེལ་མཛད་སྨན་པའི་བླ་མའི་བསླབ་གསུམ་སྨན། །བཀྲུང་མིན་ཞི་བྱེད་ཚོལ་བའི་ནླུན་པོ་དེ། །སྤྱོངས་ལ་བདུད་རྩི་བཞིན་དུ་ངོམས་མེད་འཐུངས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་དབང་པོ་རྟེན་གཏོང་ལ། དེ་རྟེན་ཚུལ་དང་། གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འདོད་པར་རྟེན་ཚུལ་དང་། གཟུགས་སུ་རྟེན་ཚུལ་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་རྟེན་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས། །རྟེན་དེ་**ཞེས་པ་ནས། **བརྒྱད། །**ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མངལ་སྐྱེས་སྒོང་སྐྱེས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་དང་པོར་ཏེ་ཐོག་མར་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་དུ་ཞིག་རྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་རྟེན་ཚུལ་སྔར་བཤད་པས་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པའི་བཅུ་གསུམ་ལས་ལུས་སྲོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཙམ་དུས་དང་པོར་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དང་སོགས་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་སོགས་རྟེན་ཀྱང་དེ་རྣམས་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་མིན་ནམ་ཞེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་གང་སྤེལ་ལས། དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ཚེ་རྟེན་མོད་ཀྱི་དེ་དག་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྫུས་སྐྱེས་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་མིག་སོགས་ལྔ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་། གནད་སྒྲོན་ལས། འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྨིན་གཉིས་རྟེན་དེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྲོག་གི་དབང་པོའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་གནས་སྐབས་དེ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་འདོད་པར་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པས་ནི་ལུས་སྲོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་ཁོ་ན་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟར་མཚན་གཉིས་ཀ་མེད་ན་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སོགས་ལྔ་སྲོག་དང་དྲུག་རྟེན་པ་གང་ཞིག །འདོད་ལྷ་ལྟ་བུ་མཚན་གཉིས་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སོགས་

དྲུག་དང་ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་དེ་དང་བདུན་ཐོབ། མཚན་གཉིས་པ་ངན་འགྲོ་གསུམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མིག་སོགས་དྲུག་དང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་བསྣན་ནས་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་ཡིས་དྲུག་གམ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་འདི་ལྟར་བསྐལ་པ་དང་པོ་བ་རྣམས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདུན་ནམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་མཚན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟེ་འདི་ལྟར་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དག་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྒྱད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གལ་ཏེ་མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའོ། །ཅི་བརྟུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཡང་མཚན་གཉིས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ངན་སོང་དག་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **གཟུགས་ན་དྲུག་གོ**་ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་དང་པོར་དབང་པོ་དྲུག་རྙེད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་སྲོག་དབང་དང་དྲུག་རྙེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀར་གཟུགས་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་འདི་ལ་གཟུགས་ཁམས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འདིའི་གཟུགས་དང་བ་དང་འོད་ཅན་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོའམ་མཆོག་དང་ལྡན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་གཟུགས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་རྣམས་ཤེས་བསྟན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། **གོང་མར་གཅིག** །ཅེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། གོང་མ་གཟུགས་མེད་དུ་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཅིག་གསར་དུ་རྙེད་དེ། དེར་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པ་སྲོག་དབང་གཅིག་པུ་དང་པོར་གསར་དུ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གོང་མར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པས་རིང་བ་དང་སྐྱེ་བས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པར། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ། །སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྙོམས་པར་འཇུག་པས་རིང་བའི་ཕྱིར་དང་སྐྱེ་བས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གོང་མ་སྟེ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གནོད་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གནོད་ཚུལ་དང་། དགེ་སེམས་ཅན་གྱི་གནོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁམས་གོང་མའི་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་གནོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཉིད།། འགགས་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད།།** ཅེས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་དུ་དབང་པོ་དུ་ཞིག་ཅིག་ཅར་གནོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བའི་ཚེ་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཅིག་ཆར་འགག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྲོག་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་ཉིད། །འགག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་སུ་དབང་པོ་ཅིག་ཅར་གནོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་དང་མིག་སོགས་ལྔ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་འགྲོ་རྫུས་སྐྱེས་ལ་དབང་པོ་ལྔ་མ་ཚང་བར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ཚང་བར་སྐྱེ་ཞིང་འཆིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཅིག་ཅར་འགག་པ་དང་དགེ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་འཆད་པར། **འདོད་པར་བཅུ་འམ་དགུ་འམ་བརྒྱད། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི།** །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཅིག་ཅར་འཆི་བ་དང་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་མཚན་གཉིས་ལྡན་པ་ཅིག་ཅར་འཆི་བའི་དབང་པོ་དུ་ཞིག་འགག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་ཅིག་ཅར་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། མཚན་གཉིས་པ་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དང་བཅུ་འགག་གོ །ཞེས་སོ། །མཚན་གཅིག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཅིག་ཅར་དུ་གནོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་ལྔ་དང་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་དེ་དང་དགུ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དགུའོ། །ཞེས་སོ། །བསྐལ་པ་དང་པོའི་

མི་ལྷ་བུའི་མཚན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དྲུ་ཅིག་ཅར་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིག་སོགས་ལྔ་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་གཏོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བརྒྱད་དེ། ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་གཅིག་ཅར་འགག་པའི་གཏོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིག་ཅར་འཆི་བ་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འདོད་ཁམས་པ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་དང་སྲོག་ཡིད་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་ཅིག་ཅར་གཏོང་སྟེ། ལུས་ཅན་འཆི་བའི་ཚེ་དེ་དག་སོ་སོར་ཐྲལ་ནས་འཆི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་འགག་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་ནི་སོ་སོར་འགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་གསལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ལོང་བའམ་འོན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དབང་པོ་དེ་དབྲི་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འཆི་ཚུལ་དང་དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། འཆི་སེམས་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འཆི་ཚེ་དེ་གཏོང་ཚུལ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཆི་སེམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་དགེ་སེམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བ་ལ་ནི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སེམས་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་དགེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགེ་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་གཏོང་ཚུལ་འཆད་པར། **དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྔ།** །ཞེས་བྱུང་། དགེ་སེམས་ལྡན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་དུ་དབང་པོ་ཅིག་ཅར་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ཅིག་ཅར་འཆི་བའི་དབང་པོ་དེ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་དད་སོགས་ལྔ་རེ་བསྣན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་དུ་བརྒྱད་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་བཅུ་གསུམ་དང་། འདོད་པར་མཚན་གཉིས་པས་བཅོ་ལྔ་དང་། མཚན་གཅིག་པས་བཅུ་བཞི་དང་།

བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་མཚན་མེད་ཀྱིས་བཙུ་གསུམ་དང་། རིམ་གྱིས་འཆི་ན་དབང་པོ་དགུ་གཏོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་བརྒྱད་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ན་ནི་བཅུ་གསུམ་མོ་ཞེས་རྒྱས་པར་བརྗོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་རྟེན་ཚུལ་རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དང་གཏོང་ཚུལ་དབང་པོ་སྤྱིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་དུ་གྱུར་པའི་གཏོང་ཚུལ་དང་། རྣམ་སྨིན་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྟེན་ཚུལ་ཡང་སྦྱར་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལེགས་སོ། །

སྡུས་པ།

དབང་པོ་རྟེན་དང་གཏོང་བས་སྲིད་པ་གསུམ། །བཤད་ཚེ་འཁོར་བའི་ཐོ་ཚུན་འཕྲུན་པའི་རྒྱུད། །སྐོར་བྱེད་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་དགྲར་ངོ་ཤེས། །འབྲུལ་གཞི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་རྗེ་ཤིང་ཙམ། །བདག་འཛིན་སྨྱུ་མ་མཁན་པོས་རིག་སྟགས་ཀྱིས། །ལུས་དབང་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་མང་སྤྲུལ་འདི། །སྨྱུ་མ་གཞོམ་པའི་བདག་མེད་སྟགས་ཀྱིས་ཤིགས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ་འཆད་པར། **འབྲས་བུ་ཐམ་གཉིས་དགུས་འཐོབ། །གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། །བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །ཁ་ཅིག་ཤིག་སྲིད་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་སྟེ། ལམ་རྗེས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྔ་དང་ཡིད་དབང་དང་བཏང་སྙོམས་དང་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་འདྲེན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་དེ་

ཐོབ་པའི་གཞི་འམ་རྟེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མི་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་གིས་ནི་ཆོམ་རྐུན་ཕྱིར་འབྱིན་པར་བྱེད་ཅིང་གཉིས་པས་དེ་ལ་སྒོ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོགས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། མི་སློབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་ས་དགུའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཙམ་པོ་དང་། གཉིས་པར་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྡོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བཞི་པ་དང་གཟུགས་མེད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་བཏང་སྙོམས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ནི་དགུ་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་དང་མི་ལྡོགས་མེད་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་ཞིབ་ཆ་གཅིག་དགོས་སོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དེ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་ཐམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བཞིའི་མཐའ་གཉིས་ན་ཡོད་པས་ཐམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཐམ་ན་འདུག་པས་ཐམ་དག་གོ །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། མཐའ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཐམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ཐོབ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས་ཐོབ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་

དགུས། །ཞེས་སོ། །ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས་ཐོབ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་རྣོ་རྟུལ་གང་ཡིན་ཀྱང་སྔོན་ཞི་གནས་ཕལ་ཆེར་སྒྲུབ་པ་སྔེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་དང་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་གང་ཞིག །མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་རྣོ་རྟུལ་གང་ཡིན་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་ཕལ་ཆེར་སྒྲུབ་པ་སྔེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་དད་སོགས་ལྔ་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཏེ་བདུན་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བརྒྱད་དང་སྒོམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལམ་རྗེས་ཤེས་དང་དགུས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གཉིས་གསུམ་སོགས་སྤངས་ཀྱང་དང་པོར་རྒྱུན་ཞུགས་ཐོབ་ནས་དེ་རྗེས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་ཞི་རགས་རྣམ་པ་ཅན་འཕགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་བདེན་མིན་པར་གཞུང་འདིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་མཐར་གྱིས་འཐོབ་ལ་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་ནི་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དབང་པོ་བདུན་དག་གིས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། མཐར་གྱིས་པ་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཞི་གནས་སྤྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གཅིག་ནས་དྲུག་པ་ཁོ་ནའི་བར་སྤང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་ཟིན་པས་འདས་ལམ་སྔེ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་ཅན་གྱིས་ཐོབ་ན་དད་སོགས་ལྔ་དང་མི་

ལྡོགས་པ་མེད་པའི་བཏང་སྙོམས་ཏེ་བདུན་དང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ན་ནི། དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དག་གིས་ཐོབ་སྟེ། བརྒྱད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་នོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ལྟར་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དགུས་ཐོབ་སྟེ་གང་དག་ཕོ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་འཐོབ་པ་ཕོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་འཐོབ་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རིམ་གྱིས་པའི་དེ་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རིམ་གྱིས་པའི་དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད། ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་དེ་ལ་དབང་པོ་དགུས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ན་དང་སོགས་ལྟ་ཡིད་དང་མི་ལྡོགས་མེད་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་དང་བདུན་གྱིས་ཕྱིར་འོང་ལྟར་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ན་ནི། དེ་དབང་པོ་བདུན་གྱིས་འཐོབ་སྟེ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་ལམ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ན་དང་སོགས་སྔ་མ་ལྟར་བདུན་དང་སྒོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་ཕྱིར་འོང་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ན་ནི་དེ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཐོབ་སྟེ་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གང་རུང་བྱེད་པ་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག །བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་བརྒྱད་དང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་བྱེད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་འཐོབ་པའི་ཚོར་བ་ལ་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ནས་ཁྱབ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་བྱེ་བྲག་གིས་ཚོར་བ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གསུམ་པར་བརྟེན་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། དང་པོ་དང་གཉིས་པར་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སོགས་ལ་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ན་ནི་དེ་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་ནི་དེ་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་མི་ལྕོགས་པ་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ན་ནི་དེ་ན་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་སླ།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐར་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པ་རྣམས་དབང་པོ་ཉོན་རྟུལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་བདུན་གྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། བཤད་ཚུལ་སྔ་མ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དབང་རྟུལ་མཐའ་དག་དང་དབང་ཉོན་ཡང་ཕལ་ཆེར་ལ་དབང་པོ་བདུན་དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག །དབང་ཉོན་འགའ་ཞིག་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་དད་སོགས་ལྔ་ཡིད་དང་བཏང་སྙོམས་བདུན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བརྒྱད་གྱིས་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉེར་སྡོགས་ཀྱི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ནས་དངོས་གཞིའི་ཡིད་བདེར་འཕོ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། [1]གང་སྤེལ་ལས། ཚོར་བ་སྤོང་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་དབང་པོ་རྣོ་ཡང་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་

1 སྔགས་ས། གང་སྤེལ་ལས། སྤོ་བ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་དང་།

པ་ལ་ཉེར་བསྡོགས་ནས་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་པར་ནུས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་འདིར་འདི་འདྲའི་ཞིབ་ཆ་མང་པོ་སྣང་ངོ་། །འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། །དབང་པོ་དུ་ཞིག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཐོབ་ཅེ་ན། སྨྲས་པ། བཅུ་གཅིག་གིས་འཐོབ་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཐོབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཐོབ་པའི་ཚེ་སེམས་རྟེན་དེ་ལ་དབང་པོ་སྔར་བཤད་པའི་དགུ་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱང་། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་ཉམས་ནས་འཐོབ་ཚེའི་སེམས་རྟེན་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ལ་སོ་སོར་རྟེན་པའི་གང་ཟག་གཅིག་སྲིད་པས་ན། ཆོས་མངོན་པ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཇི་ལྟར་དགུ་དག་གིས་འཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ནི་དགུ་ཁོ་ནས་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་ཞེས་བཤད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྲིད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་སྲིད་པ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་གསུམ་ག་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་སེམས་རྟེན་བྲུས་པ་གཅིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་གི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པའི་བཏང་སྙོམས་སོགས་དགུས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཚེ་བཏང་སྙོམས་དང་། ཡང་དེ་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ན་ཡིད་བདེ་དང་། ཡང་དེ་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་དང་མི་མཚུངས་པར་ཤེས་སླ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་སོ། །

བཞི་པ་ལྡན་ཚུལ་ལ། ངེས་ལྡན་དང་། སྲིད་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཕན་ཚུན་ངེས་ལྡན་དང་། དབང་པོ་གཞན་ངེས་ལྡན་གྱི་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **བཏང་སྙོམས་དང་ནི་སྲོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན།** །ཞེས་བྱུང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་སྲོག་དབང་དང་ཡིད་དབང་གསུམ་ཆོས་ཅན། ངེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་ངེས་ལྡན་ཡང་ཡིན་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ངེས་ལྡན་ཡང་ཡིན་ལ་དབང་པོ་གཞན་ལྡན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་གསུམ་གང་ཡང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ལ་གཞན་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དབང་པོ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་སོགས་ཐམས་ཅད་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །གང་སྤེལ་ལས། ས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ན་ཡང་མིག་རྣ་སྣ་ལྕེ་བཞི་དང་པོ་མོའི་དབང་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡོད། ལུས་དབང་གཟུགས་མེད་པ་དང་མི་ལྡན། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཁམས་པ་དང་མི་ལྡན། བདེ་དབང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་དང་མི་ལྡན། [1]ཡིད་མི་བདེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་འདོད་ཁམས་པ་དང་ཡང་མི་ལྡན། དད་སོགས་རྩ་ཆད་དང་མི་ལྡན། ཀུན་ཤེས་གསུམ་སོ་སྐྱེ་དང་མི་ལྡན། ཀུན་ཤེས་སོ་སྐྱེ་དང་མི་སློབ་པ་མཐོང་ལམ་པ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་ལ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་སོ་སྐྱེ་དང་སློབ་པ་དང་མི་ལྡན་ལ། ལྷག་མ་དང་དེ་དག་སོ་སོར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ན་མི་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷག་མ་རྣམས་དང་མ་ངེས་ཏེ། ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྣག་ས། བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་དབང་པོ་ཁམས་གོང་མ།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་མེད་སྙོམས་འཇུག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོག་དབང་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་དང་ཚོར་བ་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །**ནས། **བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང་། བདེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཞི་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་ཁྱོད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སོ་སོ་དང་ལྡན་ན་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་ལུས་དང་བཞིའི་སྟེང་མིག་སོགས་རང་རང་བསྣན་ནས་ལྔ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྔ་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་ནའང་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་ལྡན་གསུམ་དང་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་ལྡན་ན་སྲོག་ལུས་ཡིད་གསུམ་དང་ཚོར་བ་ལྷག་མ་བཞི་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྡུག་བསྔལ་ལྡན། །བདུན་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མོ་དབང་དང་སོགས་སྒྲས་ཕོ་དབང་ཡིད་མི་བདེ་དང་དད་སོགས་གང་རུང་སྟེ། དེ་བཞི་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ལའང་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ། ཡིད་མི་བདེ་ལའང་དེ་ལྟར་གང་ཞིག །དད་སོགས་གང་རུང་དང་ལྡན་ནའང་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན། །བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་གྱི་བདུན་དང་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་རེ་བསྣན་ནས་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་མི་བདེ་ལྡན་ན་སྔར་གྱི་

བདུན་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་བརྒྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་དང་ལྡན་ན་ངེས་ལྡན་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཅིང་སོགས་སྐྲས་དེ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སོགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་ཐོའི་དབང་པོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་གཟུང་སྟེ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་ནི་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་ཏེ། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་དང་སྲོག་དང་ཡིད་དང་དད་སོགས་ལྔ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་བཅུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་སྔ་མ་བཅུ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་བཅུ་གཅིག་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། །དབང་པོ་ལྡན་ལ་བཅུ་གཅིག་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་ལྡན་ན་བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་ཏེ། ཡིད་དང་སྲོག་དང་ལུས་དབང་དང་ཚོར་བའི་དབང་པོ་བཞི་དང་དད་སོགས་ལྔ་དང་བཅུ་གཉིས་དང་ཁྱོད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྲིད་ལྡན་ལ། ཉུང་ལྡན་དང་། མང་ལྡན་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **དགེ་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །ལུས་ཚོར་སྲོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན།** །ནས། **དགེ་རྣམས་དང་།** །ཞེས་སོ། །དགེ་རྩ་ཆད་ནས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་ནང་ནས་དབང་པོ་ཉུང་དུ་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། ཚོར་བ་ལྔ་དང་ལུས་དང་ཡིད་དང་སྲོག་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་མེད། ནས། བརྒྱད་དང་ལྡན། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་བྱིས་པའང་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། བཏང་སྙོམས་སྲོག་དང་ཡིད་དང་དད་སོགས་དགེ་བ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྙོམས་སྲོག་ཡིད་དགེ་རྣམས་དང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མང་པོར་ལྡན་ན་ནས། གཉིས་མ་གཏོགས།** །ཞེས་བྱུང་། དབང་པོ་ཚང་ལ་ཕོ་མོའི་མཚན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་དབང་པོ་མང་པོ་ཅན་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་ཏེ། དྲི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མང་པོར་ལྡན་ན་བཅུ་དགུ་སྟེ། །དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ། །མཚན་གཉིས། ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་དང་ཕྱིར་འོང་ལྟ་བུའི་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་བཅུ་དགུ་དང་ལྡན་ཏེ། དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་མཚན་མ་གཅིག་དང་དྲི་མེད་གཉིས་ཏེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་ཐོབ་གཏོང་སོ་སོ་དང་། །
མང་ཉུང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་པོར། །
མ་ཕྱིན་གདན་གཅིག་སྟེང་ནས་ཀུན་ཤེས་པའི། །
ཆོས་མངོན་འདི་ནི་སྲིད་ཞིའི་མིག་གམ་སྙམ། །

ཞེས་སྨྲས་སོ། །

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །**ནས། **དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྫས་བཅུ་འོ། །**ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། ཚིག་བྲག་གི་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཞི་ལྔས་བསྡུས་ཏེ། སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཞི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་གཞི། འཁོར་སེམས་བྱུང་གི་གཞི། མཚུངས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་གཞི་ལྔས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་གཟུགས་དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་དང་། སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལྔར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་བྱས་ནས་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལྔར་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པ་ལྔ་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་པ་དང་། སེམས་བྱུང་ཡང་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། ཐོབ་པ་སོགས་རྫས་གྲུབ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་རྫས་གྲུབ་མེད་དམ་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལྔ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྔར་བསྟན་ཅེ་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་གསལ་བར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྫས་ཡོད་ནི། གྲུབ་མཐའ་ཙམ་སྟེ་ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་འདོད་དོ། །དེའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་

ཅན་ལ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། ཚུར་ཤོས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། ཆོས་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་དང་། རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡང་གཉིས་ཡོད་དེ། བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། རྫས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་བསགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པས་འདི་བ་ལྟར་ཀྱི་འབྱུང་བ་རེ་རེ་བའི་ངོ་བོ་ཅན་གྱི་རྫས་རྡུལ་མི་འདོད་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད། རྫས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་ཀྱང་རྡུལ་ཡིན་མིན་དང་ཆ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱེ་མདོ་སོ་སོར་འདོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་རྫས་རྡུལ་མི་འདོད་པ་གང་ཞིག །བྱེ་སྨྲས་ཀྱང་རྫས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་བཅོམ་པ་དང་བློས་གཞིག་ཏུ་མེད་པའི་རྫས་ཡན་གར་བར་འདོད། བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་གཞིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་རྫས་རྡུལ་དང་འདྲ་ཡང་བློས་རྫས་སོ་སོར་དབྱེར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་རྫས་རྡུལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་ཅེས་པའི་རྫས་དེ་[1]འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་ནུས་པ་ལ་འདོད་ཅིང་ས་ཆུ་མཚན་ཉིད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་དག་ལས་དེ་དག་ས་བོན་གྱི་སྒྲོས་ཡོད་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དེ་ས་བོན་གྱི་སྒྲོས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་ནུས་པའི་སྒྲོས་ཏེ་མཐུའི་སྒྲོས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྫས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས། ས་བོན་གྱི་སྒྲོས་ཞེས་བྱ་བ་ནུས་པའི་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ས་བོན་རྣམས་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཀྱི་གསེར་ལ་སོགས་

1 སྣག་ས། འབྱུང་བའི་ཁམས།

པའི་ཁམས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤྱོད་ལས། དེ་ལ་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་ཐམས་ཅད་པས་ཕྲ་བ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། གང་ཞིག་གཟུགས་གཞན་ནམ་བློས་ཀྱང་རབ་ཏུ་[1]རྣམ་པར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱང་རྫས་རྡུལ་བརྒྱད་འདུས་ཡིན་ཀྱང་རྫས་རྡུལ་ལས་བོང་ཚོད་ཆེ་བ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆུང་ཤོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ནི་བསགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྱབ་སྟེ། འདིས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཐམས་ཅད་པས་ཕྲ་བའི་གཟུགས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་བསྟན་ལ་བསགས་རྫས་ཀྱི་ཕྲ་རབ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤྱོད་ལས། ཐམས་ཅད་པས་ཕྲ་བ་བསགས་པའི་གཟུགས་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནི་གཉིས་ཏེ་རྫས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་བསགས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསགས་རྫས་ཀྱི་ཕྲ་རབ་གཉིས་ལ་བོང་ཚོད་ཆེ་ཆུང་མེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་རྡུལ་དེ་རྫས་རྡུལ་བདུན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆེ་ཆུང་དེ་འདྲ་བརྒྱད་འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་པ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་ཚད་ལྡན་གྱི་ཆུ་ཐོར་གང་དང་དེ་ཙམ་གྱི་བྲེ་མ་ཐོར་གང་ཐོར་བ་གཅིག་པོ་དེར་མི་ཤོང་བར་ཐལ། ཚད་ཆེ་ཆུང་མཉམ་པའི་ཆུ་དང་བྱེ་མ་

1 བར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྣམ་པར་མི་ནུས་པའོ། །

གཉིས་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ལུང་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་ཀྱི་གོང་བུ་མ་བསྲེགས་པ་ལས་བསྲེག་པ་བོང་ཆེ་བར་ཐལ། ལྷགས་ཀྱི་གོང་བུ་རིལ་པོ་བསྲེགས་པའི་ཚེ་མེ་རྡུལ་དང་ས་རྡུལ་ཆེ་ཆུང་མཉམ་ལ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་རིམ་བཞིན་ཁས་སོ། །སྨྲོས་པས་ཆོག །རྫས་རྡུལ་ཁས་ལེན་པ་འདི་བྱེ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་དང་མཛོད་ཀྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་ཕྱེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་སྐྱེ་ཚེ་རྫས་བརྒྱད་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་སྟེ། བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྫས་ཅུང་བ་ཅན་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་ལ། རྫས་རྡུལ་བྱེ་སྨྲས་འདོད་ཀྱང་ཡན་གར་བའི་སྐྱེ་ཚུལ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །ནས། དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྫས་བཅུའོ། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་དབང་པོ་དང་སྒྲ་མེད་པའི་བསགས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བམ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་སྐྱེ་ན་རྫས་བརྒྱད་ལྡན་དུ་ངེས་པར་སྐྱེ་སྟེ། །འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་གི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་སྟེ་རྫས་བརྒྱད་ཡིན་ལ་དེ་གང་རུང་ཞིག་མེད་ནའང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫས་བརྒྱད་ནི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་དང་། རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་བཞི་སྟེ་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མེད་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྒྲ་མེད་ལ་དབང་པོ་དང་ལྡན་ན་རྫས་དགུ་དང་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྟེ། འདོད་པར་སྤྱི་མ་བརྒྱད་དང་ལུས་དབང་ཙམ་དང་ལྡན་པས་ན་རྫས་དགུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྫས་དགུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མིག་སོགས་ལྡན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་རྫས་བཅུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་སྟེ། སྤྱི་མ་དགུ་དང་མིག་གམ་རྣ་བའམ་སྣའམ་ལྕེ་གང་རུང་ཞིག་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དབང་པོ་

གཞན་ལྡན་རྫས་བཅུར་ཐོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་རྡུལ་ཕྲ་རབ་སྒྲ་བཅས་[1]དག་སྐྱེ་ན་རྫས་དགུ་དང་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་སྟེ། དབང་པོས་མ་ཟིན་པའི་སྒྲ་བཅས་ཀྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྫས་དགུ་དང་དེ་ལུས་དབང་དང་ལྡན་ན་རྫས་བཅུ་དང་། དེ་མིག་སོགས་དང་ལྡན་ན་རྫས་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྒྲ་མེད་ཕྲ་རབ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད། །ཅེས་པའི་ཤུགས་བསྟན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་དག་སྒྲ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་ན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྫས་དགུ་དང་བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དཀའ་བའི་གནས་ལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་དཔྱད་ན། འདོད་ཁམས་ན་སྒྲ་དང་དབང་པོ་མི་ལྡན་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལ་རྫས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་དུ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བཞི་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསགས་རྡུལ་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྒྲ་མེད་ཕྲ་རབ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སའི་ཁམས་སྲ་བ་དང་ཆུའི་ཁམས་གཤེར་བ་དང་མེའི་ཁམས་དྲོ་བ་དང་རླུང་གི་ཁམས་གཡོ་བ་སོགས་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་མི་དམིགས་པར་ཐལ། འབྱུང་བ་ཡིན་ན་འབྱུང་བཞིའི་ངོ་བོ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་བཞིའི་ངོ་བོ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་འཆད་པར། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་འབྱུང་བ་རྣམས་ཐ་མི་དད་པ་ལས། འདི་ན་འདུས་པ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་ནི་སྲ་བར་དམིགས་ལ་སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྟུགས་ལྷ་བུ་ལ་འབྱུང་བཞི་ཡོད་ཀྱང་ས་ཁམས་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་གཞན་གསུམ་ཤས་ཆུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁམས་གང་གི་མཐུ་ཤས་ཆེ་བ་དེ་དེར་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཁམས་གང་ཡོད་ཙམ་དེར་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 སྒྲག་ས། དགུ།

དཔེར་ན་ཁ་བ་དང་སྔོང་བུའི་རིགས་པ་དང་ཕྱེ་དང་ལན་ཚྭའི་རོ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གང་ལ་ཆེས་གསལ་ཞིང་མཐུའི་སྒོས་ཤས་ཆེ་བ་དེ་ནི་དེ་ན་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་དེར་དམིགས་ཀྱི་གཞན་དག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ཤས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ལྷ་བུ་ལ་ཁམས་ལྷག་མ་གསུམ་མེད་སྙམ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཁམས་བཞིའི་བྱེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཆུས་སྦྱད་པ་དང་སས་འཛིན་པ་དང་མེས་སྨིན་པ་དང་རླུང་གིས་གཡོ་བའི་ལས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྡོ་སོགས་སྲ་བ་ལྷ་བུ་ལ་ནི་སྦྱད་པ་དང་མེ་འབྱུང་བ་དང་འཕེལ་བས་ན་ཆུ་མེ་རླུང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། །ཆུ་ལྷ་བུ་གཤེར་བ་ལ་ཡང་གྲུ་སོགས་འཛིན་པ་དང་དྲོ་བ་དང་གཡོ་བས་ན་ས་མེ་རླུང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གང་ན་གང་གིས་ལས་དམིགས་པ་དེ་ན་དེ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས་འདོད་པའང་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དོགས་སློང་དང་ལན་དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤིང་སྐམ་ལྷ་བུ་ལ་ཁམས་ལྷག་མ་གསུམ་གྱི་ནུས་པ་དང་ཁམས་ཡོད་ཀྱི་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་དེ་བཞི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་ལ་ས་བོན་གྱི་སྒོས་ཡོད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་ངོ་བོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བསགས་རྡུལ་ལ་རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྫས་དེ་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་པའི་རང་མཚན་གྱི་ས་སོགས་ཀྱི་རྫས་མཚན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་བརྒྱད་སོགས་མི་རིགས་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་ལ་བྱེད་ན་ཡང་བརྒྱད་མི་

འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྫས་བརྒྱད་དང་དགུ་དང་བཅུ་ཞེས་པ་གྲངས་ཉུང་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསགས་རྫུལ་ཕྲ་རབ་ལ་ཡང་རྫས་བརྒྱད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་རྫས་ཀྱང་ཡོད་པས་དགུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟི་ཡང་གང་རུང་གི་རྫས་དང་འཇམ་རྩུབ་གང་རུང་གི་རྫས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའི་མཚན་ཉིད་ས་ལ་སོགས་པའི་རྫུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྫས་ལ། རྫས་སུ་བཟུང་ན་ནི་རྫས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་འདི་ཧ་ཅང་ཉུང་བར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་རྫས་ཁོན་རྫས་ཀྱི་སྨྲས་བཟུང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཧ་ཅང་ཉུང་བར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་ལ་བྱས་ན་བརྒྱད་སོགས་སྨྲས་པ་མང་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་གི་རྫས་བཞི་ཁོན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྱུང་བཞི་ནི་རེག་བྱས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་སྟེ་སྐྱེ་མཆེད་ལ་རྫས་སུ་བཟུང་ན་ནི་རྫས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཧ་ཅང་མང་བར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫས་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། འབྱུང་བ་ཇི་སྙེད་པ་དག་ཀྱང་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྫས་ཀྱི་སྒྲ་ཕྱོགས་རེར་བྱས་ན་སྐྱོན་དེ་འདྲ་འབྱུང་ཡང་སྐབས་འདིར་སྐྱོན་དེ་དག་མི་འཇུག་པར་ཐལ། རྫས་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་རྫས་དེ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་སྒོས་རང་མཚན་གྱི་རྫས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་གཉིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྱུང་བཞི་རང་མཚན་པའི་རྫས་བཞི་ཡང་འདོད། བརྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་གི་སྐྱེ་མཆེད་བཞིའི་རྫས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫས་དགུ་དང་བཅུ་སོགས་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དེ་དག་སྟེང་དུ་བསྣན་ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དབྱིབས་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདུ་ལ་ཡང་ལྟི་སོགས་ཀྱང་རེག་བྱ་ཡིན་པས་གྲངས་མང་ཉུང་གི་སྐྱོན་མ་ལུས་པར

སྤྱངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྫས་ཁོ་ན་ལ་རྫས་སུ་གཟུང་སྟེ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྫས་ལ་གཟུང་སྟེ་རྟེན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་བཞིའོ། །རྟེན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་པ་ནི་གཟུགས་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ །དེ་ལྟར་ན་དབྱེ་བས་ཀྱང་། ནས་ཏ་ཙང་མང་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་རྫས་བརྒྱད་སོགས་ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་གྲངས་ངེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསགས་པའི་རྡུལ་གཅིག་ལ་ཡང་ཁ་དོག་གི་རྟེན་འབྱུང་བཞི་དང་དྲི་རོ་རེག་གསུམ་གྱི་རྟེན་འབྱུང་བཞི་རྣམས་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་རྫས་རིགས་ཀྱི་སྒོས་བརྒྱད་སོགས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིའི་རྟེན་འབྱུང་བཞི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཞིར་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདིར་ནི་རིགས་ལ་རྫས་སུ་བཟུང་སྟེ་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་གཞན་དག་ཀྱང་རིགས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྡན་ཅིག །ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །ཐོབ་པའམ**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོ་སེམས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚེ་དེའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་མེད་པར་མི་སྐྱེ་ལ་སེམས་མེད་པར་ཡང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ན་འབྱུང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་དུ་ལུང་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །དེས་ན་དེ་དག་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་འགག་གནས་པ་མི་རྟག་པ་བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞི་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུས་བྱས་མེད་ལ་འདུས་མ་བྱས་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐམས་ཅད། སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཅུང་ཟད་སྐྱེ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའམ་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་ན་རང་གི་ལྡན་ཐོབ་དང་སྙེད་ཐོབ་གང་རུང་རེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཡང་། གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་རང་གི་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མ་ཁྱབ་ལ། རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཡི་གཞན་

ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་རང་གི་ཐོབ་པ་རང་དུས་ན་འདས་མ་འོངས་ལྡན་ཅིག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ལྷན་ཅིག་པའི་ལྡན་ཐོབ་རྐྱེན་ཐོབ་གཉིས་ཁོ་ན་འདིར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་དང་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཡི། དུས་སྔ་མ་དང་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་དང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཡི་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་པའི་རྐྱེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་བཤད། ལྷག་མས་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དེ་དག་འདིར་མི་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཐོབ་བྱ་ཁོ་ནའི་འབྲུ་གནོན་པ་རང་གི་བློ་གྲོས་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཟུར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཐོབ་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་དུ་གཏོགས་མ་གཏོགས་གཉིས་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ་སྒྲ་སྦྱོར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྦྱོར་སོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལ་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ། ཐོབ་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མའི་ཡང་དགོངས་པར་སྣང་ངོ་། །འདི་དག་ལ་ད་དུང་ཞིབ་ཆ་ཡོད། འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་མ་བཤད་དེ། ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། སེམས་བྱུང་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག །གཙོ་བོ་སེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འགྲོ་དཔྱད་པ། ཞར་ལ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་དང་། མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **སེམས་བྱུང་རྣམ་ལྔ་སྟེ། །ས་མང་ལ་སོགས་པ་དང་ཕྱིར།** །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། བྱེ་བྲག་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་

ཅན་བསྡུས་ན་གསུམ་དུ་ཡང་འདུ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བེམ་རིག་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྡུལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་གཟུགས་དང་ཆ་འདྲ་ཞིང་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་ཟིན། རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཡུལ་སྣང་བའི་བློ་དེ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཡོད། རང་གི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྔས་མཚུངས་པའི་རིག་པ་དེ་གཙོ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག གོ་ཐོབ་བྱས། དབྱེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད། སེམས་དང་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གཙོ་སེམས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་སོ། །སེམས་བྱུང་ལ་ཡང་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། གཙོ་འཁོར་གྱི་གོ་དོན་གསུམ་ལས། རང་གཙོ་བོ་སེམས་བྱུང་གང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་གཙོ་སེམས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་པའི་རིག་པ་དེ་སེམས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག །གོ་ཐོབ་བྱས། དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་ང་གཅིག་དང་། སྐབས་འདིའི་སྡེ་ཚན་ལྔས་བརྩིས་ན་ཞེ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ལྔ། ཡུལ་ངེས་ལྔ། དགེ་བ་བཅུ་གཅིག །རྩ་ཉོན་དྲུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ། གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་ལྔ་བཅུ་ང་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀུན་བཏུས་སུ་བཤད། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ་དྲུག །མི་དགེ་བའི་ས་བ་གཉིས། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་པ་བཅུ། འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྲོ་ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་བཞི་དང་རྟོག་དཔྱོད་སོགས་གཞན་འགྱུར་བཞི་དང་བརྒྱད་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གཙོ་འཁོར་གྱི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་རྣམས་ལ་རྟེན་དམིགས་པ་སོགས་ལྔ་རང་དབང་བ་ཡོད། སེམས་བྱུང་ལ་སེམས་ཀྱི་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པའི་དེ་ལྔ་རང་དབང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྟེན་གྱི་སྒྲོས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་བའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་བདུན་ཕྱེ་ལ་སེམས་བྱུང་ལ་ཟུར་དུ་མ་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྔ་རྣམས་ཀྱི། །སོགས་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ལྷ་བུ་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར་རང་གི་གྲུབ་

མཐའ་ཀུན་ཕལ་ཆེར་ལ་མཐུན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་དོན་ནི། སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཚན་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་། དགེ་བའི་ས་མང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་བ་སྟེ་སྤྱི་ཚན་ཐ་དད་པ་ལྔར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ས་བའི་གོ་དོན་ཡོད་དེ། དེ་དང་དེའི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལམ་གོ་སྐབས་ཅན་ལ་དེའི་ས་བ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གོ་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གོའམ་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། གོ་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཞེས་བྱའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ས་མང་འཆད་པར། **ཚོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །འདུན་དང་རེག་དང་བློ་གྲོས་དྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐའ་འདིའི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང་སེམས་ཡུལ་ལ་བསྐུལ་ནས་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། ཡུལ་དང་འདུས་ནས་ཤེས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཡུལ་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱེད་པའི་འདུན་པ་དང་། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཕྲད་ནས་སྐྱེས་པའི་རེག་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་དང་། དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་འདོད་པའི་མོས་པ་དང་། སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བཅུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ས་མང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་དང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བར་བྱེ་སྨྲ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་བཅུ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོགས་པར་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གྲགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་དང་རྒྱལ་སྲས་མ་

གཉིས་ཀ་ལྟར་ན་ས་མང་བ་ཅུའི་འབྱུང་ཚུལ་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་མ་རངས་པར་འདོད། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནི་འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་འདིའི་ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་དུ་ཞེས་སོགས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གྲགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བཏང་སྙོམས་མི་རྩོལ་བ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་འགལ་བས་མི་འདོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ས་མང་པོའི་ས་ལ་སེམས་དང་དེའི་སྐབས་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་ཡང་འདིའི་ས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལ་ས་མང་པོ་ཡོད་པས་ན་ས་མང་པོ་བ་རྣམས་ཏེ། གང་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ས་མང་པོ་བ་རྣམས་ཏེ། གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བའམ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་སྐྱེ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །བཏང་སྙོམས་ངོ་ཚ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད།། རྩ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཚེ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །**ཞེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་ཉོན་ལས་སེམས་དང་བར་བྱེད་པའི་དད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་པའི་བག་ཡོད་དང་། སེམས་ལས་རུང་གི་ཤིན་སྦྱངས་དང་། བྱིང་རྒོད་ཞི་བའི་སེམས་མཉམ་ཉིད་དུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྡང་མེད་པ་སྟེ་རྩ་བ་གཉིས་དང་། གཞན་ལ་རྣམ་པར་འཚོ་མི་འཚམས་པའི་རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་དང་། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་བྱུང་རེས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ན་རེ། དགེ་བའི་སེམས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བཅས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་རྩོལ་མེད་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཅིག་ཅར་

མི་འབྱུང་བར་ཐལ། སེམས་གཅིག་ལ་རྩོལ་བཅས་རྩོལ་མེད་འགལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་བཞིན། ཆེ་སྨྲན་རེ། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འགལ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྩོལ་བ་ཡང་དམིགས་པ་གཞན་གཅིག་ལ་རྩོལ། རྩོལ་མེད་འདུ་བྱེད་བཏང་སྙོམས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་པ་གཞན་གཅིག་ལ་རྩོལ་མེད་བྱེད་པས་འདིར་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ན་རེ། འོ་ན། མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པར་ཐལ། དགེ་སེམས་འཁོར་གྱི་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་གསུངས། ཆེ་སྨྲན་རེ། སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་དཔྱོད་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། སྐབས་འདིར་དགེ་རྩ་གསུམ་མེད་པར་ཐལ། རྩ་བ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིའི་དགག་སྒྲ་འགལ་ཟླ་གཞན་སྟོན་གྱི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན་པ་ལ་སྤྱོ་བ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་སྤྲོ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ལེ་ལོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལེ་ལོ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། །སྒྱིད་ལུག་བདག་ཉིད་བརྙས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་འཆད་པར། **རྨོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྨུགས་དང་རྒོད། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་།** །ཞེས་བྱུང་། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྨོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་དང་། བག་ཡོད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བག་མེད་དང་། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལེ་ལོ་དང་། དད་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་དད་པ་དང་། ཤིན་སྦྱངས་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྨུགས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བའི་རྒོད་པ་དང་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་ལ་སེམས་གཞན་གྱི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ལ་ཉོན་མོངས་

པའི་ས་མང་པོ་ཡོད་པས་འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དྲུག་བྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་ཁོ་ན་མ་བྱས་པར་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་བགྲང་ན་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ་བཅུ་སྟེ། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བརྗེད་ངེས་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་། བག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་རྨུགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་དེ་དྲུག་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྗེད་ངེས་དང་རྣམ་གཡེང་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་། ལོག་པར་མོས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་གཉིས་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་མང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཡིན་ལ་སྔ་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མུ་དང་པོ་ནི། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་སེམས་པ་དང་འདུན་པ་དང་རེག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི་མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་མ་རིག་པ་དང་རྒོད་པ་དང་བག་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔར་བཤད་པའི་བརྗེད་ངེས་སོགས་ལྔ་པོ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལྔ་ཊཱི་སྐད་བཤད་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བརྗེད་ངེས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལོག་པར་མོས་པ་ནི་ས་མང་བོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

པ་ནས། དྲན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་བརྗེད་ངེས་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ས་མང་འཆད་པར། **མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། །ངོ་ཚ་མེད་པའོ་**ཞེས་བྱུང་། ཁྲེལ་མེད་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཁོ་ནར་འབྱུང་ལ་སེམས་གཞན་ལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཆོས་འདི་གཉིས་ནི་མི་དགེ་བའི་ས་ཆེན་པོ་བ་དག་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་བ་འཆད་པར། **ཁྲོ་བ་དང་། །འཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི།། ཕྲག་དོག་འཚིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། །སྒྱུ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཚེ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་བ་རྣམས། །**ཞེས་བྱུང་། ཀུན་ནས་མནར་བར་སེམས་པའི་ཁྲོ་བ་དང་ཁ་གཉེར་བས་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་སེམས་བསྒྱུར་བའི་གཡོ་དང་གཞན་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཕྲག་དོག་དང་སྡིག་པ་ལ་ཞེན་པའི་འཚིག་པ་དང་ཉེས་པ་སྦེད་པའི་འཆབ་སེམས་དང་། སེར་སྣ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་སྒྱུ་དང་རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱགས་པ་དང་གཞན་ལ་འཚེ་འཚམས་པའི་རྣམ་འཚེ་བཅུ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ས་མང་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་ཆུང་། སྤང་བྱའི་སྒོམ་ཆུང་། བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཆུང་ངུར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཉོན་དྲུག་ལས་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་སྤང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་ངུའི་ས་བ་རྣམས་ཏེ། མ་རིག་པ་ཙམ་དང་སྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ་ཡང་ཤུགས་ལ་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་ངེས་པའི་མཚུངས་ལྡན་འཆད་པར། སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། རྟོག་

དང་དཔྱོད་དང་འགྱོད་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་དང་། ང་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་འགྱོད་གཉིད་གཉིས་ཁྲོ་ཆགས་གཉིས་ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་བྱུང་སྔ་ལྔ་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལྔར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པས། དང་པོ་འཆད་པར། **འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྣན།** །ཞེས་གསུངས། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉེར་གཉིས་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་ངེས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ལ་དག་ཏུ་ཉེར་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། སྡིག་པ་ལ་འགྱོད་པའི་དགེ་སེམས་ལྷ་བུ་ལ་སྔ་མ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དེ་བསྣན་ནས་ཉེར་གསུམ་འབྱུང་ལ་དགེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་འབྱུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྱོད་པར་ཡུལ་དང་གནས་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་བཏགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འགྱོད་པ་མེད་པས། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མི་དགེ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་།** །ཞེས་བྱུང་། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་མ་རིག་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་འདོད་པའི་སེམས་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་དང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་མང་དྲུག་དང་མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་དགེ་ལ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སེམས་གང་ལ་མ་རིག་པ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་མེད་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཆགས་སོགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ལྟ་བ་ཐམ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། མ་འདྲེས་པའི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །འོན་ལྟ་བ་དེ་དང་དེ་སྔར་བཤད་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཉེར་གཅིག་མི་འབྱུང་ངམ་སྙམ་ན་མི་འབྱུང་སྟེ་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རིགས་ཀྱི་ས་མང་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ནང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པས་དེ་ལས་ལྷག་པ་མི་བགྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་ས་མང་པོ་བ་པོ་ནའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། **ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །** ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལའང་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། མ་འདྲེས་པ་ལྟར་གྱི་ཉི་ཤུ་དང་ཆགས་སོགས་བཞི་གང་རུང་རེ་བསྣན་ནས་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཉི་ཤུ་གཅིག །ཅེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྲོ་བ་སོགས་ནས་རྣམ་འཚེའི་བར་གྱི་ཉེ་ཉོན་བཅུ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་དགེ་བའི་སེམས་ལའང་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་སྟེ། སྔ་མ་ཉི་ཤུ་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དང་དེ་བསྣན་ནས་ཉེར་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཁྲོ་སོགས་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །ཅེས་སོ། །སོགས་ཁོང་ནས་འཁོན་འཛིན་དང་འཚིག་པ་སོགས་སོ། །འགྱོད་པ་ལའང་དེ་དང་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། མི་དགེ་བའི་འགྱོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར། འགྱོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །ཅེས་སོ། །

བཞི་པ་འཆད་པར། **བསྒྲིབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད**་ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་

མ་བསྟན་གྱི་འཇིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འདོད་སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ སེམས་ཀྱི་ས་མང་བཅུ་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ས་བ་དྲུག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་སྔར་བཞིན།

ལྔ་པ་འཆད་པར། **ལུང་མ་བསྟན། །གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །གཉིས་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་ཕྱིར། །གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྣན་ནོ།** །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་འདོད་སེམས་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། ས་མང་བཅུ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་བྱུང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་གྲངས་སྔར་བཤད་པའི་སྟེང་དུ་གཉིད་བསྣན་པར་རིགས་ཏེ། གཉིད་ནི་འདོད་པའི་དེ་ཀུན་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་བྱུང་།

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་གི་དེ་འཆད་པར། **དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་འགྱོད་པ་དང་གཉིད་དང་མི་དགེ་བ་རྣམས་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་དེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གོང་མ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན་ནི་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་དག་མ་སྤངས་པར་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱོད་པ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྒྲའི་དོན་ཡོད་དེ། མི་དགེ་རྟོག་དཔྱོད་སོགས་མེད་པར་མ་ཟད་གཡོ་སྒྱུ་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་གཡོ་དང་སྒྱུ་ཡང་མེད་དོ། ལྷག་མ་

ནི་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་གཡོ་སྒྱུ་ཡང་མེད་དེ། གང་ན་གཙོ་འཁོར་ཡོད་པ་དེ་ན་གཙོ་བོས་འཁོར་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་གཡོ་སྒྱུ་ཡོད་ལ། དེ་ཡན་ཆད་དུ་གཙོ་འཁོར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚངས་པས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཧ་ཐུལ་ལ་གཏམ་ལྐུང་བསྐུར་བྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་བྱུང་འགའ་ཞིག་གི་ཁྱད་པར་ལ། སེམས་བྱུང་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཉིས། །དང་པོ་འཆད་པར། **མ་གུས་ངོ་ཚ་མེད་ཁྲེལ་མེད།། ནས། རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །**སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གདུགས་པའོ། །ཞེས་བྱུང་། སེམས་བྱུང་ནང་གི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བྱེ་སྨྲ་ལྟར་ན་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བ་ཁྲེལ་མེད་ཡིན། མདོ་སྡེ་པ་དང་། སློབ་དཔོན་རང་ལ་ལྟོས་ནས་མི་དགེ་བ་ལ་མི་འཛེམ་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འཛེམ་པ་ཁྲེལ་མེད་དང་དེ་གཉིས་ལས་བཟློག་པ་གཉིས་ནི་ངོ་ཚ་ཡོད་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མ་གུས་ངོ་ཚ་མེད། །ཅེས་དང་། ཁྲེལ་མེད། །ཁ་ན་མ་ཐོ་འཇིགས་མི་ལྟ། །ཞེས་གསུངས། འཇིགས་པ་ནི་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་བརྟད་ཚུལ་མང་ངོ་། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་ནི་བདག་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེས་པ་རྣམས་ལ་མི་འཛེམ་པ་ནི་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཁྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། བཟློག་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞིབ་ཆ་མང་ངོ་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགའ་བ་དང་གུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡུལ་ལ་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་དད་པ་དང་གུས་པ་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དགའ་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གུས་ཉིད་ངོ་ཚ་ཤེས། །ཞེས་སོ། །སྤྱིར་དགའ་བ་ཙམ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་བ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དད་པ་དང་། དགའ

བཅོན་མོངས་ཅན་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགའ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགའ་དད་ཡིན་མིན་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་ཡིན་ལ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དད་པ་ཡིན་ལ་དགའ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྟེ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཡོངས་སྤྱོད་དང་བུ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྡུག་ཀུན་དང་གཞན་གྱི་བླ་མ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པའང་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ཡོད་དེ། འགོག་ལམ་དང་རང་གི་བླ་མ་ལ་དགའ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བོ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་གཞན་ལ་དགའ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོ་ཅན། གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་བ་དང་གུས་པ་འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ན་གང་ཟག་རྣམས་ཕན་ཚུན་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་ནི་རྩིང་པ་དང་དཔྱོད་པ་ནི་སེམས་ཞིབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ག་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་རྩིང་ཞིབ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །འོན་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། སེམས་རྩིང་ཞིབ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ་སྐྱོན་དང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། སེམས་གཅིག་པུ་དེ་རྟོག་པས་ཏ་ཅང་མི་རྩིང་དཔྱོད་པས་ཏ་ཅང་ཞིབ་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མར་ཆུ་གྲང་ནང་དུ་བཙུག་པ་ཉི་མའི་འོད་ཐོག་པས་ཏ་ཅང་གྲང་བ་དང་ཞྲ་བར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ་སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་བརྗོད་པའི་ཚིག་གཉིས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་བློ་གཉིས་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པར་རིམ་པས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་སྨྲ་ཡི་རྣམ་པར་མ་བརྟགས་རྣམ་པར་མ་དཔྱད་པར་ཚིག་ཏུ་མི་སྨྲ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སེམས་ཁེངས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་

བྱུང་ཏེ་ང་རྒྱལ་དང་། རང་གི་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་རྒྱགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྒྱགས་པ་ནི། །རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྡོམས་པ།

ཧེ་ལྷ་ཧེ་སྟེད་དམིགས་པའི་རྟེག་ངོས་ལ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པའི་ཚོན་མང་གིས། །ཀུན་བྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་སྐྱེད་ཚལ་ཚོགས། །མ་འདྲེས་འབྱུང་བའི་འཁོར་འདས་གནད་ཀུན་རིག །བག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་རིང་། །ལེགས་བཤད་འབྲུག་སྒྲ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཆར་གྱིས། །ཆོས་མངོན་རིན་ཆེན་བྱུ་རུའི་ལྗོན་པ་དང་། །ཐེག་གསུམ་གསེར་གྱི་སྨྱུ་གུ་ཅི་ཡང་འཕྲུངས། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི།** །ནས། **མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྔ།** །ཞེས་བྱུང་། འདིས་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གྲངས། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུང་རབ་ལས། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་དུ་བཤད་ཀྱང་། དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། སེམས་དེ་ཉིད་ངེས་ཚིག་གིས་དགེ་མི་དགེ་འབྱེད་པས་ན་སེམས་དང་། བྱིངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་ཤེས་པས་ན་ཡིད་དང་། གཟུགས་སོགས་དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །དོན་གཅིག །ཅེས་སོ། །མདོ་སེམས་གཉིས་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གྲངས་ཐ་དད་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསགས་པས་ན་སེམས་དང་རྟེན་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡིད་དང་། ད་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ལྟོས་པས་ན་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་བཅས་

དང་དམིགས་བཅས་དང་རྣམ་བཅས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་ཐ་སྙད་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ་འདུག་སྟེ། ཁྱོད་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་བཅས་དང་། ཡུལ་འཛིན་པས་དམིགས་བཅས་དང་། དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་དུ་གཅོད་པས་རྣམ་བཅས་དང་། མཉམ་པར་ལྡན་པས་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡང་སྒྲའམ་འང་སྒྲས་དོན་གཅིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྒྲས་པ་ནི་དོན་གཅིག་དང་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། སེམས་དང་རང་གི་འཁོར་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ལྔས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཚུངས། དམིགས་པ་མཚུངས། རྣམ་པ་མཚུངས། དུས་མཚུངས། རྫས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། གཙོ་བོ་སེམས་རྟེན་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལ་འཁོར་ཚོར་སོགས་ཀྱང་བརྟེན་པ་དང་། དམིགས་པ་གང་ལས་སེམས་སྐྱེ་བ་དེ་ལས་འཁོར་ཚོར་སོགས་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་ན་འཁོར་ཚོར་སོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་གང་ལ་སྐྱེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཁོར་ཚོར་སོགས་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་རྫས་གཅིག་ལས་རིགས་མཐུན་གཉིས་མིན་པ་ལྟར་འཁོར་ཚོར་སོགས་ཀྱང་རེ་རེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ལྔ། ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་རྟེན་དང་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དང་དུས་དང་རྫས་མཚུངས་པ་དག་གིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྫས་མཚུངས་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྫས་མཚུངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ལྟར་སེམས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བློ་བརྟན་གྱི་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཞིབ་ཆ་སོགས་ཤེས་དགོས་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས།** །ནས། **མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་།** །ཞེས་བྱུང་། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། དེའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་དག་དང་། སྲོག་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་རྒ་གནས་པ་མི་རྟག་བཞི་རྣམས་དང་། མིང་གི་ཚོགས་དང་ལ་སོགས་པ་ཚིག་གམ་ངག་གི་ཚོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཚོགས་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་ལྡན་པ་ཡི། ནས། སོགས་པ་ཡང་། །ཞེས་སོ། །ཡང་སྒྲའི་དོན་ཡོད་དེ། སེམས་དང་མི་ལྡན་པར་མ་ཟད་སེམས་དང་རིགས་མཐུན་སེམས་བྱུང་ཡང་བསལ་ཞིང་དེ་ལྟ་བུའི་ལྡན་མིན་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་མདོར་བསྟན་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྨོས་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པའི་ལྡན་པ་མིན་པ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་གི་སྒྲ་ནི་ངེས་པར་བཟུང་བའི་དོན་དུ་སྟེ་གནས་པ་དང་། རྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཐོབ་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ། སྲོག་སོགས་ལྔ་བཤད་པ། མིང་སོགས་ཚོགས་གསུམ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ལ། ཐོབ་མ་ཐོབ་བཤད་པ། སྐལ་མཉམ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ཐོབ་པ་རྙེད་དང་ལྡན་པའོ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་གང་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐོབ་དང་། རང་རྒྱུད་དུ། གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གཉིས་

ཡོད་དེ། རྟེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐོབ་པ་རྟེན་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྟེན་ཐོབ་ཡོད་དེ། སྔར་མ་ཐོབ་པ་དང་སྔར་ཐོབ་ཀྱང་ཉམས་པ་སླར་གསར་དུ་རྟེན་པའི་རྫས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་མ་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཐོབ་ནི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ། ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་ནི་མིས་བསམ་གཟུགས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་གནད་སྒྲོན་ལས། མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྡན་ཐོབ་ཡོད་དེ། ཐོབ་ཟིན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་ལྡན་པའི་རྫས་དེ་ལྡན་ཐོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་གནད་སྒྲོན་གཉིས་ལས། ཐོབ་ནས་ལྡན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཐོབ་ཟིན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལྡན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་སྔར་མ་ཐོབ་པའམ་དེ་ཉམས་པ་གང་རུང་སླར་རྟེན་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་རྫས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་པ་མཐོང་ལམ་དང་མི་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་སྔར་མ་ཐོབ་པ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་། མིའི་མིག་ཉམས་པ་སླར་མིའི་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་རང་གི་འགལ་ཟླ་ཐོབ་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། བཟློག་པ་ནི་མ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུན་དུ་ལྡན་པའི་བཟློག་ཟླའི་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དེ་དག་ཇི་སྐད་དུ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཟློག་པ་ཕོ་ནས་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་སོར་མ་རྟེན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གསུམ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་

མ་ཐོབ་པ་ལ་དབྱེ་ན། མ་རྙེད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གཉིས་སྒྲ་ར་ཡང་ཚིག་སྟེ། ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་སྒྲ་ར་ཚིག་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་སྒོ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་འདི་དག་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་གཞན་ལ་ལྡན་པ་མེད་ལ་རྒྱུད་དུ་མ་གཏོགས་པ་དང་གང་ཟག་ལྡན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྡན་བྱའམ་ཐོབ་བྱ་ལ་འདུས་བྱས་ཁོ་ནར་མ་ངེས་ཏེ། འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྡན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་འཕགས་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འགོག་གཉིས་ཀྱི། །ཞེས་སོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། མཁས་པ་འགའ་ ཐོན་དང་ཕྱིའི ཞིག་ན་རེ། ཐོབ་པ་དང་རྙེད་པ་དང་ལྡན་པ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཐོབ་པ་དབྱེ་གཞི་དང་གཞན་གཉིས་ཡ་གྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ལས་རྙེད་པ་དང་། ཐོབ་ནས་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་མང་པོ་ན་རེ། གསར་རྙེད་ཡིན་ན་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྙེད་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་རྙེད་ཐོབ་དང་སོ་སོར་ཐོབ་པ་དང་གསར་ཐོབ་ཡིན་ན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ལྡན་ཐོབ་དང་ཀུན་ཏུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྙེད་པ་དང་སོ་སོར་རྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ །ལྡན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་རྙེད་པ་ཞེས་བཤད་ན་ཀུན་ཏུ་ལྡན་པ་མ་བསྡུས་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སོར་ཞེས་པ་དང་པོའམ་གསར་དུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རྙེད་ཐོབ་ལྡན་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་འདོད་ན་ནི་ཐོབ་པ་དང་སོ་སོར་རྙེད་པ་དང་

ཀུན་ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག་སྟེ་འདི་ལྟར་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་སོ་སོར་རྟེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་ལ་དེ་ཡང་ཀུན་ཏུ་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། རྒྱ་བར། ཀུན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །བཅུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། ཐོབ་པ་དང་རྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་དོན་གཅིག་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟེན་པ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

འཕགས་ཡུལ་སྔེ་བཞིའི་གོང་འོག་པཎ་ཆེན་རྣམས། །
ཉིན་མཚན་དཔྱད་ནས་བརྟད་ཚུལ་ལྷ་ཡི་གོས། །
ཐུ་ཞིབ་ལུང་གི་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་དང་། །
རིགས་པའི་རི་མོས་སྤྲས་པ་མང་མཐོང་ཆེ། །

དེ་དང་ཆ་འདྲ་བོད་ཀྱི་སྟོང་འཁྱུན་དུས། །རི་མོ་བཀྲ་ཡང་སེམས་ཀྱི་གུས་པ་ལྷོད། །འོན་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམས་ཐབས་སུ། །ཤེས་རབ་ཆེ་ཡང་སྨྲས་སྟམ་ཡུལ་སྐད་བཞིན། །མི་ཤེས་ བླུན་པོས་བྲིས་བཤུས་རེ་ལྡེ་དང་། །ཤེས་རློམ་རྟེང་བོའི་རགས་བཤད་གོས་རྒྱལ་དང་། མཚུངས་མིན་ཐུབ་གསུང་རྣམ་སད་ལྷའི་ལོངས་སྤྱོད། ལྷོངས་འདིར་སྐྱེས་ཀྱང་ལེགས་རོལ་མི་སྐྱེས་བཞིན། །བྱིངས་དང་ངེས་པའི་ཚིག་གི་མངོན་པའི་གཞུང་། །ལུང་བཞིན་གསེར་བཞིན་ཟབ་དང་དྲི་མེད་པ། །འཆད་པའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱང་སྟེགས་མའི་འགྲོ །སྐྲག་དང་རྨོངས་པའི་རྒྱུ་སྟམ་བཏང་སྙོམས་བྱས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་ཆོས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། །ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་མ་ཐོབ་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **དུས་**

གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ནས། **སྐྱང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད།** །ཀྱི་བར་ཚིགས་བཅད་ཕྱེད་དང་གཉིས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ནས་དུས་གསུམ་དང་དུས་རེ་རེ་ལ་ཡང་འདས་ཐོབ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡང་ཡོད། མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད། ད་ལྟར་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྡོམ་པ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་འགགས་པ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྔར་སྐྱེས་པ་ཐོབ་པ་འདས་པའི་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་འདས་པའི་མ་འོངས་པ་དང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ནི་ཐོབ་པ་འདས་པའི་ད་ལྟར་བར་འཇོག་པར་བྱེ་སྨྲ་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་སྔ་མ་ཁྱུ་མཆོག་ལྟར་སྔོན་ལ་ལྡིང་བའི་ཐོབ་པ་དང་། གཉིས་པ་བེ་འུ་ལྟར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཐོབ་པ་དང་། གསུམ་པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུའི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡང་ཡོད། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཐོབ་པ་ནི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་དེ་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་སྔར་སྐྱེས་པ་དེའི་འདས་པ་དང་། དེའི་ཕྱིས་སུ་སྐྱེ་བ་དེའི་མ་འོངས་པ་དང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དེའི་ད་ལྟར་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྡོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་ལ་མ་སྐྱེས་པ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་དང་དེའི་སྔར་སྐྱེས་པ་འདས་པ་དང་། ཕྱིས་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ད་ལྟར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སོ་སོར་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་དེ། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དགེ་བ་

དང་ལ་སོགས་པས་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་གཏོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཆོས་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་སས་བསྡུས་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རང་རང་གི་ཁམས་དེའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་མ་གཏོགས་པ་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་ལམ་བདེན་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་དང་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སར་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་གཏོགས་པ་གཉིས་ཡོད། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་གང་དུ་ཡང་མི་གཏོགས་པ་ཡང་ཡིན། བཞིའི་འཇུག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་ནི་ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའི་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། །ཟག་པ་མེད་པའང་ཡིན་ནོ། །ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་འཇུག་ཚུལ་འདི་ཁོ་ན་དགོས་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད་དོ། །

སློབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སློབ་པ་པོ་ནར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། སློབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེལ་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་སློབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་སློབ་པ་པོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་ཆོས་ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་མི་སློབ་པ་པོ་ནར་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། མི་སློབ་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སློབ་པ་ལྟར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་མི་སློབ་པ་རྣམས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། འདི་དག་ཀྱང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་པོ་ན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་གྱི་སློབ་པའི་ཆོས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་བཤད་ཡོད་དོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་སློབ་མི་སློབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་། སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་མི་སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་མ་བྱས་ནི་སློབ་མི་སློབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཟག་བཅས་རྣམས་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་སོ་སྐྱེས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་གསུམ་ནི་སློབ་མི་སློབ་[1]གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་ཉིད་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་མི་སློབ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པར་བཤད་པའི་ཆོས་ཡིན། སློབ་མི་སློབ་[2]གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་རུང་མ་ཡིན་པའི།

འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ནི་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཅེས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ཉིད་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡི་ནི་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཅེས་པར་བསྟེགས་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱའི་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་གི་ཐོབ་པ་སྒོམ་སྤང་དང་མཐོང་སྤང་གི་ཐོབ་པ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་སོ་སྐྱེས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་སྒོམ་སྤང་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་འཕགས་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་པས་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་སྐྱེ་ཞུགས་པས་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་འདོད་ཉོན་ལྔ་པའི་བར་སྤངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདོད་པར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདོད་པར་གཏོགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྒྲུར་བར་བྱ་བ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོན་མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་

བཞི། །ཞེས་པའི་བཞི་དེ་ལྟར་བཤད་རིགས་པར་ཐལ། [1]ཚིག་རྐང་སྔ་ཕྱི་དེ་ལྟར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། མ་གཏོགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་བཞིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་གཏོགས་དེ་ཟག་མེད་གང་ཞིག །དེའི་ཐོབ་པ་ལ་བཞིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྲིད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་མདོར་བསྡུ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་པའི་ཐོབ་པ་སློབ་པ་མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་གྱི་གསུམ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་ཐོབ་པ་གསུམ་ནི་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་དུ་མི་འདྲེན་པར་ཐལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། སློབ་དང་མི་སློབ་མིན་གྱི་གསུམ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་གང་ཟག་ལ་ཁས་བླང་ཞིང་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། སློབ་པའི་བྱེད་ཆོས་སློབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོ་སླ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་འཆད་པར། **ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ།** །ནས། **གཟུགས་ཀྱི་སྔར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད།** །ཅེས་པའི་རྐང་པ་གཅིག་བྱུང་། ཐོབ་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་རེ་རེ་ལ་ཡང་གསུམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་ཐོབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། འདོད་པ་འདིར་མཛོད་ཤེས་སྨྲ་བ་བཟོ་གནས་

1 སྔགས་ས། ཚིག་རྐང་ཕྱི་མ་དེ།

སྤྱོད་ལམ་པ་བཞི་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་བྱ་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སོ་སོ་ལ་དུས་གསུམ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་སྟོབས་ཆུང་བས་སྔ་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། དེའི་ཐོབ་པ་ལ་སྔར་སྐྱེས་ཕྱི་སྐྱེས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་གསུམ་ཡོད་པ་དང་སྔར་སྐྱེས་མེད་ལ་ཕྱི་སྐྱེས་དང་ད་ལྟར་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དང་སྤྲུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ལྷའི་བི་ཤྭ་ཀརྨ་དང་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་མ་ཡུའི་བཟོའི་གནས་ལྟ་བུ་དེ་དང་སྟོན་པ་དང་རྟ་ཐུལ་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལམ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྦྱོར་བའི་ཁྱད་པར་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མངོན་ཤེས་སྤྲུལ་པ་མ་གཏོགས་པ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་སྔར་དང་ཕྱིས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་སྡོམ་པ་སོགས་དགེ་མི་དགེའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་སྟོབས་ཆུང་བས་སྔར་སྐྱེས་མེད་ལ་ཕྱི་སྐྱེས་དང་ད་ལྟར་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་པ་ན། །གཟུགས་ཀྱི་སྔར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྔར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་དུས་ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་མ་ཟད་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དང་པོའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་ཡང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོབས་ཆུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསྒྲིབས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འང་སྒྲས་ལྷན་

ཅིག་སྐྱེ་བ་དང་དང་པོའི་སས་བསྡུས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། མ་ཐོབ་པ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཏོང་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན།** །ནས། **སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ་**ཞེས་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་ལྔ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐོབ་པ་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དགེ་སོགས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་ཆད་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱངས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མ་ཐོབ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་གང་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་ཡོད། འཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པའི་ཡང་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བ་གསུམ་ཡོད། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམས་གསུམ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་བྱའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་ན་མ་ཐོབ་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་མ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཐོབ་པ་འདོད་སོགས་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། [1]རྟེན་ས་གང་དུ་གཏོགས་པའི་སློས་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ས་དེར་གཏོགས་པར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་དང་དྲི་མེད་མ་ཐོབ་པ་དེ་འདོད་པར་གཏོགས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་དྲི་མེད་ཀྱི་འང་། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། མ་ཐོབ་པ་ནི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབང་

1 སྔག་ས། རྟེན་གང་དུ་གཏོགས།

གིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དྲི་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་དང་། ཡང་ལམ་བདེན་མ་ཐོབ་པ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་འདོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ། རྩ་བར། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ། །ཞེས་པའི་རྩ་བ་དང་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱོ་བྱ་མང་ཡང་དེར་ཞོག །

གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པ་གཏོང་ཚུལ་འཆད་པར། **དེ་ཐོབ་དང་། །ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་ཐོབ་པ་གཏོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་རྟོགས་པའི་རྒྱུས་གཏོང་། ས་དགུའི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དེ་དང་དེར་འཕོས་པའི་རྒྱུས་གཏོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོགས་ལམ་པས་[1]སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པའི་རྒྱུས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་ཤིང་། སོ་སྐྱེས་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པའི་རྒྱུས་འཕགས་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་རྣམས་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཐོབ་དང་། །རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ལམ་ཐོབ་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་གི་ཐོབ་པས་ཀྱང་། དེ་དག་གི་མ་ཐོབ་པ་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྙོམས་འཇུག་ཐོབ་ཆེ་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་མ་བཏང་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་ཚེ་ས་འཕོས་པས་འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་བཏང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་སོ་སོར་སྦྱོར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ས་འཕོས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ས་འཕོས་པ་ནི་ཁམས་དང་སར་སྐྱེས་པས་འཕོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དེ་དང་དེ་སྤངས་ཉམས་གཉིས་

---

1 སྣག་ས། སྦྱོར་ལམ་མ་ཐོབ་པའི།

ཀྱང་མི་གཅིག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དང་དེའི་མ་ཐོབ་པའི་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྨྲས་པ་གཉིས་པའི་ཡང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐལ་མཉམ་འཆད་པར། **སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྫས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་འདྲ་བའམ་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྫས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་མཉམ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་། ཐ་དད་པའི་སྐལ་མཉམ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་དུ་འདྲ་བའི་རྫས་ལྟ་བུ་དང་། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་དང་མི་དང་དགེ་ཚུལ་སོགས་པན་ཚུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་རྫས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་སོགས་གསུམ་བཤད་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་དེའི་སྙོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་བཤད་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་འཆད་པར། **འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འགོག་པའོ་རྣམ་སྨིན་དེ་འབྲས་ཆེ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྫས་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷར་སྐྱེ་བའི་གང་ཟག་གི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགོག་པའི་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདུ་ཤེས་མེད། །ནས། འགོག་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་འདྲའི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་རྫས་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་སྨིན། ཞེས་སོ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ཆེ་བར་གཏོགས་པའི་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་འབྲས་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་འདུ་ཤེས་རགས་པ་རྒྱུ་མི་རྒྱུའི་དུས་ཡོད་དེ། སྐྱེ་དུས་དང་འཆི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྔོན་འདོད་རྗེན་ལ་བསགས་བའི་འདོད་པའི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་སྙན་པའི་ལྷར་སྐྱེ་བ་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་བཞིན་នོ། །

གཉིས་པ་འཆད་བར། **དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག** །ནས། **འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཐོབ།** །ཅེས་བྱུང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲས་བུ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྙོམས་འཇུག །ཅེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསམ་གཏན་བཞི་བར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ཐ་མར་ཞེས་བྱུང་ཞིང་གང་སྤྱིལ་ལས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྙེ་ཐར་བར་འདོད་ནས་དེའི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་ལ་ལམ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འབྱུང་འདོད་པས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅེ་ན། འབྱུང་འདོད་པས། འདི་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་སེམས་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་ཐར་བར་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། འབྱུང་འདོད་ཅེས་པའི་དོན་ཐར་བར་འདོད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། དེ་དག་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལམ་དུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་ཐར་བར་འདུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྙོམས་འཇུག་དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྙོམས་འཇུག་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་ནས་སྨྱོང་འགྱུར་གྱི་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ཆོས་དང་ལན་གྲངས་སྨྱོང་འགྱུར་དང་མ་ངེས་བའི་དགེ་བ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་

སྙོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྐྱེས་ནས་སྦྱོང་འགྱུར་ཉིད། །ཅེས་སོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་སོ་སྐྱེ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་འདི་ལ་ངན་སོང་ལྟར་གཟིགས་པས་དེའི་རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་མི་སྐྱེད་ཅིང་། ངན་སོང་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་སོ་སོར་བརྟག་འགོག་ཐོབ་ལ། སོ་སྐྱེས་ཐར་པར་རློམས་ནས་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པའི་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དང་པོར་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ལྟར་སྔོན་མེད་པ་ཐོབ་པས་འདས་པ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད། སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་པ་ཡང་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དུས་གཅིག་འཐོབ། །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ཁོ་ན་འཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྙེད་ཚུལ་དང་ལྡན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། རྙེད་ཚུལ་དུས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལྡན་ཚུལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་མ་ལངས་བར་དུ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ཞིང་ལངས་པ་ན་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ལ། སེམས་མེད་པས་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ལ། མ་ལངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་ཡང་ངོ་། །ལངས་པ་ནི་འདས་པ་ཁོ་ན་དང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འགོག་སྙོམས་འཆད་པར། **འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད།** །ནས། **འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ།** །ཞེས་རྐང་པ་དགུ་བྱུང་། འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཅེས་པའང་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྟེན་སྲིད་རྩེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་མཐའ་དག་འགོག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྙོམས་འཇུག་ལྟ་བུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་པས་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདིས་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་འགོག་པས་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་ཏུ་བཤད་ལ་རྟེན་དང་ས་དང་སེམས་རྟེན་དང་དགོས་པ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། ཅེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

དེའི་ཀུན་སློང་དང་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཞི་བའི་ཡིད་བྱེད་འདི་ལ་གནས་ན་ཞི་བའོ་སྙམ་པའི་སྒོས་ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་དེ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདི་གནས་དོན་དུ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་རྟེན་དངོས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྲིད་རྩེར་གཏོགས་ཤིང་འབྲས་བུ་དེར་སྐྱེས་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྲིད་རྩེར་སྐྱེས། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོང་འགྱུར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་འགོག་སྙོམས་ཐོབ་ནས་ཚེ་ཕྱི་མ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་ནས་སྤྱོང་འགྱུར་གཅིག་དང་། དེ་འདོད་པར་ཐོབ་ནས་ཉམས་པ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་སྲིད་རྩེར་སྐྱེ་བས་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོང་འགྱུར་གཅིག་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་པའི་མ་ངེས་པ་གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཉིས་སུ་སྤྱོང་འགྱུར་དང་། མ་ངེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་འཕགས་པ་ཁོ་ནས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དེ། སོ་སྐྱེ་བདག་ཆད་དོགས་པའི་འཇིགས་ནས་འགོག་སྙོམས་སྐྱེད་མི་ནུས་ལ་འཕགས་ལམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པས། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་གཅིག་ཏུ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པས་ཐོབ་ཚུལ་ཡང་འདས་མ་འོངས་དང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པས་སྦྱོར་བ་ལ་འབད་པ་དང་བཅས་པས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྦྱོར་བས་འཐོབ། །ཅེས་སོ། །ཐུབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་དེ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐུབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །ཞེས་སོ། །

དེས་ན་ཐུབ་པས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་འབད་རྩོལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

ལས། དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་དག་གི་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ན་རེ། དང་པོ་བྱང་སེམས་སློབ་པའི་དུས་ཟེར། གནས་བརྟན་པའི་འགོག་སྙོམས་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་མཁྱེན་པར་མཛད་ཟེར་བ་ལྟར་ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་ངོ་། །དང་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་དང་སྲིད་རྩེའི་བར་གྱི་སྒོམ་སྤང་སྐོར་དགུའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་བར་མ་ཆད་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དང་པོ་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་འཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་སྙོམས་གཉིས་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་པ་སླར་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་དང་། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་ལྷ་འདུ་ཤེས་ཅན་སེམས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འགོག་སྙོམས་ནི་དང་པོར་འདོད་པའི་ཡང་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེད་ལ། ཕྱིས་ཉམས་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡང་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉམས་ཚུལ་དང་སྐྱེད་ཚུལ་འཆར་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་ཀུང་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར་འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འགྲེལ་ལས། དུས་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་གཉིས་སུ་ཞེས་པ་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་དུས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་དུས་གཉིས་ཀར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་གཉིས་ནི་སྔ་མ་

གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེས་ནས་སྨྲོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་སྨྲོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་དུས་གཉིས་སུ་སྨྲོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྷ་ཡིན་ན་འདུ་ཤེས་མངོན་གྱུར་པ་མི་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་འདུ་ཤེས་མངོན་གྱུར་ལྡན་པའི་ལྷ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་དུས་དང་འཆི་དུས་འདུ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་འཆི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་སྟེ་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་སྙོམས་གསར་སྐྱེའི་རྟེན་མི་ཁོ་ན་ཟེར་བ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་སྐྱེ་མེད་ཟེར་ན། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་སེམས་མེད་ཀྱི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་མ་ཉམས་པར་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འགོག་སྙོམས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འགོག་སྙོམས་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ཐོབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་པ།

དབང་པོའི་གྲོང་དུ་འཕྲུལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །
སྒྲེ་ཝུ་འཕྲུན་པས་འཕགས་པའང་ཐུགས་སུན་ནས། །
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་འདི། །
ཐོས་ཚེ་ཕུན་ཚོགས་ཕལ་ཆེར་སྡུག་བསྔལ་མེ། །

དུག་གསུམ་སྨྱོ་མའི་སྟགས་ཀྱིས་སྣྲགས་པ་ལས། །ཡུལ་སྣང་འགྲོ་དྲུག་སྤྱོད་བྱེ་སྣ་ཚོགས་འདི། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྙུང་རྨོངས་པའི་རྨོངས་པའི་འགྲོའི། །ངང་ཚུལ་བལྟས་ན་ངེས་འབྱུང་ཅི་ཡང་སྐྱེ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་སྲོག་སོགས་ལྷ་བཤད་པ་ལ། སྲོག་དབང་བཤད་པ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན་དྲོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ།།** ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྲོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་རིགས་འདྲ་གནས་པའི་ཚེ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྲོག་ནི་ཚེ་ཡིན། ཞེས་དང་། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། སྲོག་གི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྲོག་དང་ཚེའི་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་བྱེད། གཟུགས་མེད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་ནུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲོད་དང་ནི། །རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། མཚོད་སྦྱིན་མའི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་འདི་ས། །གང་ཚེ་ལུས་འདི་འདོར་བྱེད་ཅིང་། །བོར་ནས་དེ་ཚེ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ཇི་ལྟར་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱོད་ཅུང་ཟད་བྱས་ན། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚེ་ལ་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་ལྡན་མིན་གསུམ་འདོད་པ་དང་། ཚེའི་རྟེན་གང་ཡིན་བྱས་ན་བྱེ་སྨྲ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཚེའི་རྟེན་ཡིན་ཟེར

ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ཚེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྲེ་སྨྲ་ན་རེ། ལས་ཚེའི་རྟེན་ཡིན་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་ཤི་བར་དུ་རྣམ་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲོག་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་ཤི་བར་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་དང་དྲོད་ལོག་ལ་ཚེ་མ་ལོག་པ་དང་ཚེ་ལོག་ལ་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་གང་རུང་མ་ལོག་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཚེ་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ལ་དྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཚེའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྟག་ཏུ་ལྡོག་པ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སྲོག་ལ་གཟུགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་གཞན་འདོད་ཀྱང་འདིར་སྲོག་ལྡན་མིན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་རྩོད་ལན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གསུམ་པའི་ལས་ཀྱིས་རིས་མཐུན་པ་གནས་པའི་དུས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚེ་དང་རླུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱ་བར། སྲོག་གཅོད་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། སྲོག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ལུས་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རླུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གཅོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཏགས་པའོ། །འདིས་ལྷག་མ་གོ་ནུས་ལ་དཔྱད་བྱ་མང་དུ་སྣང་ངོ་། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །རྒ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །**ནས། **སྐྱེ་བའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བ་རྒ་བ་གནས་པ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དེ་འདུས་བྱས་སུ་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་བཞིའི་བྱེད་ལས་དང་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བས་ཆོས་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད། གནས་པས་ནི་གནས་པར་བྱེད། རྒ་བས་ནི་རྙིང་བར་བྱེད། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་བར། མཚན་ཉིད་དག་ནི། ནས། མི་རྟག་ཉིད། །ཅེས་སོ། །འོན་མདོ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

ཡིན་ནོ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་དང་གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མཚོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་རྒ་འཇིག་གསུམ་ལས་གཞན་པ་གནས་པ་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞེས་པས་གནས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་རྒ་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་རིམ་བཞིན་མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་ད་ལྟར་ཉམས་ཆུང་བ་དང་འཇིག་པ་གསུམ་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་ལ་གནས་པ་འདུ་བྱེད་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་འཇུག་པས་ཟུར་དུ་མ་བཤད་པར་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྗེས་མཐུན་དང་བཅས་ན་བརྒྱད་ཀྱང་ཡོད་དེ། རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་གནས་པའི་གནས་པ་རྒ་བའི་རྒ་བ་མི་རྟག་པའི་མི་རྟག་པ་སྟེ་རྗེས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་སོགས། །ཞེས་སོ། །སྐྱེ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བའི་ཚེ་རང་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱེ་སོགས་བརྒྱད་རང་དང་དགུ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བས་སྐྱེ་རྒ་གནས་སོགས་བརྒྱད་སྐྱེད་ལ། གནས་པས་ཀྱང་དེ་བརྒྱད་གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་པུ་ལ་འཇུག་པ་ནས་གནས་པའི་གནས་པ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་རེ་རེ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་སོ། །བར་འདིར་འཇིག་པའི་རྒྱུ་སློབ་དཔོན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་གོ །འོ་ན་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བས་བརྒྱད་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ཚོགས་པ་མེད་པར་ནི་དེ་དག་སྐྱེ་བ་པོ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་མེད་པར་ནི། །སྐྱེ་བའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་མིང་སོགས་གསུམ་འཆད་པར། **མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །མིང་དང་ངག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས། །འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །རྒྱུ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་**ཞེས་

བྱུང་། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་གིས་ནི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་དང་། གནད་སྒྲོན་དང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོ། །མིང་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མིང་བྱེད་པ་དང་མིང་བཏགས་པ་དོན་གཅིག་པས་འདིར་འདོགས་རྒྱུའི་མིང་གཅིག་དགོས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མིང་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་སྨྲ་བ་པོ་དག་ལྟས་སྤྱིན་ཞེས་བྱ་བ་འདིའི་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་གི་དོན་གོ་བའམ་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མིང་བརྡ་སྦྱོར་མཁན་གྱིས་དོན་སོ་སོར་མཚམས་སུ་བཅད་ནས་མིང་སོ་སོར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་གོ་ལྟ་བུ་དོན་དགུ་ལ་བཏགས་པས་དེ་དག་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྒྲ་དེ་ནི་དོན་དགུ་དག་ལ་མཚམས་བཅད་པ་ཡིན་ཏེ། ངག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །ཕྱུགས་དང་མིག་དང་རྡོ་རྗེ་དང་། །མཐོ་རིས་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་གོ་སྒྲ་ངེས་གཟུང་བྱ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱུགས་ནི་བ་གླང་དང་བྱིངས་སྒྲུབ་སྒོ་ནས་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་མངོན་པའི་ལུགས་ལ་སྤྱབ་ཀྱི་མཐའ་ཅན་ཁྱད་པར་མི་སྟོན་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་གསུམ་རྣམས་མིང་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །དབྱེ་ན་དངོས་མིང་བཏགས་མིང་གཉིས་དང་། རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་འདོད་རྒྱལ་དང་། རྒྱུ་མཚན་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་སོགས་ཡོད། ཚིག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ངག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡང་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་དང་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དོན་གྱི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འཚེད་དོ་འདོད་དོ་འགྲོའོ་ལྟ་བུ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ནག་པོ་དང་དཀར་ཤམ་དང་དམར་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འཚེད་དོ་དང་འཚེད་པར་འགྱུར་བ་དང་

བཙོས་སོ་ཞེས་པ་གསུམ་ལས་རིམ་གྱིས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་བའི་དོན་སྟོན་པ་ལྟ་བུའི་ངག་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནད་སྒྲོན་ལས། ངག་ནི་ཅི་ཙམ་གྱིས་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ངག་ནི་ཚིག་སྟེ། ནས། གང་གིས་ན་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་དུས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཁྱད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་འབྲེལ་བ་སྟོན་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མིང་ཚིག་གི་དོན་གོ་བའི་གཞི་བྱེད་པའི་སྒྲ་ཙམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་སྟེ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡི་གེ་ནི་ཡི་གེ་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ། འདིར་རམ་འདིས་མིང་དང་ཚིག་གསལ་བར་འགྱུར་བས་ན་ཡི་གེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡི་གེས་མིང་ཚིག་གི་དོན་གོ་བའམ་གསལ་བའི་གཞི་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབྱངས་སྒྲོག་ཏུ་ཞུགས་པས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཕྲུང་། གསལ་བྱེད་དུ་མ་འདུས་པས་དོན་ཙམ་སྟོན་པའི་མིང་ཀ་མ་ལྟ་བུ་དང་། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ས་ཙཎ་ལྟ་བུ་དག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཨ་ཨཱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དཔེར་ན་ཨ་ཨཱ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དེ་དག་གི་དེར་ཡི་གེ་ཀ་ལ་སོགས་པས་མིང་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །འདི་ལྟར་མ་གོ་བར་ཚོགས་གསུམ་གསལ་བར་དབྱངས་ལ་གསལ་བྱེད་བསྣུས་པ་བཀག་པ་སོགས་དང་རིགས་གནས་ཀུན་ཤེས་སུ་མིང་ལ་ཡི་གེ་འདུས་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། (1)ཨ་ཨཾ་ཨུ་ཧྣམས་ལྷ་རེ་རེའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྲིས་ནས་དབྱིག་གཉེན་དང་མངོན་པ་བཀག་པ་ནི་རང་གི་དེ་ཉིད་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དབྱངས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྒྲ་མངོན་གཉིས་ཀས་འདོད་ཅིང་རང་ཡང་འདོད་པས་དབྱངས་རྐྱང་པ་དང་གསལ་བྱེད་རི་མོ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི་བཟློག་པ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཨ་སོགས་དང་ཀ་སོགས་ཡི་གེ་རེ་རེ་དེ་དང་དེའི་མིང་བྱས་པ་ནི་མིང་

1 སྣག་ས། ཨ་ཨེ་ཨུ།

ཡིག་གི་ཐོག་མ་ལྷ་བུ་རེ་རེ་ལ་མིང་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱ་སྐད་ལའང་སླ་ག་རྡྷཉྫེས་པ། སླ་ཧྲྀ་དབུས་དང་། [1]ག་ཏ་འགྱུར་དང་། རླ་ར་འཆད་དམ་གཞི་སྟེ་མིང་གསུམ་གྱི་ཐོག་མ་བསྡུས་པ་དང་། བོད་སྐད་ལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་དང་ཉན་རང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྲོས་པས་ཆོག་གོ །འདི་དག་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ན་མཁས་པ་དང་ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་མགོ་བོ་འཁོར་བར་འགྱུར་བས་མ་སྨྲོས་སོ། །དེས་ན་མིང་སོགས་གསུམ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་མ་ཟད་མིང་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཀྱང་ཡོད། མིང་དུ་མ་འདུས་པ་མིང་གི་ཚོགས་ཡིན། ཚིག་དུ་མ་འདུས་པ་ཚིག་གི་ཚོགས་ཡིན་ཡི་གེ་དུ་མ་འདུས་པ་ཡི་གེའི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ །དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཚོགས་ནི་མིང་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་དག་ཡིན་ཏེ། མིང་མང་པོའི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིང་མང་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་མིང་ཐ་དད་པ་དུ་མ་དགོས་སམ་སྙམ་སྟེ། དཔེར་བརྗོད་པས་ཀྱང་མཚོན་ནས་གཞན་གཉིས་ལའང་དེ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚིག་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་དག་གོ །མྱ་ངན་འདས་པ་ནི་ཞི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡི་གེའི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་ཀ་ཁ་ག་ངང་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བོད་དག་གིས་མིང་དང་མིང་གི་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གཉིས་ལ་བྱས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་གང་སྤྱིལ་དང་རང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །བྱེ་མདོ་ཕྱི་གསུམ་གས་བཤད་ཚུལ་མང་དུ་སྣང་ཡང་མང་དོགས་ནས་མ་བྲིས།

ཚོགས་གསུམ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བྱེ་མདོའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་སྒྲ་ཡིན་པས་གཟུགས་སུ་འདོད། བྱེ་སྨྲས་རྟོག་གེའི་ཡུལ་མིན་པས་ན་མིང་གི་ཚོགས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་

1 སྤྲག་ས། ག་ཏ་འགྱུར།

ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀུང་དགག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དག་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན་ཞེས་སོ། །འདི་སྐར་ལྟར་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལྟར་གྱི་ཞིབ་ཆ་གྱིས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས། ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་གི་ཚོགས་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་ཁམས་གང་དུ་གཏོགས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡོད་ལ་གཟུགས་མེད་ན་སྒྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས། ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚོགས་གསུམ་ནི་བརྗོད་མཁན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་ཅན་སྟོན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱུང་བ་གསུམ་ལས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་དགུར་འབྱུང་བས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱང་མ་ཡིན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ན་རྒྱས་བྱུང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྒྱུ་མཐུན། །ཞེས་སོ།། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པས་དགེ་བ་མ་ཡིན། ཆགས་བྲལ་ལའང་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལུང་བསྟན་མིན། ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ཆོས་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། **དེ་བཞིན། །སྐལ་མཉམ་རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡིན།** །ནས། **མི་ལྡན་པ་དག་རྒྱུ་མཐུན་པ།** །ཞེས་བྱུང་། སྐལ་མཉམ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་གསུམ་ལྡན་དུ་མ་ཟད་ལྔ་ལྡན་འང་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བར་མ་ཟད་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བའང་ཡིན། ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ལྔ་པོ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ སེམས་ཅན་གྱི་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། གཉིས་པ་སླ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ལས་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་བཞིན། སྐལ་མཉམ། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་པར་སྨིན་པའང་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་ཆོས་དག་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མིག་སོགས་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས་སོ། །འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་ལའང་བྱུང་བ་གསུམ་ལས་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་རྒྱུ་མཐུན་སྐྱེས་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་དེ་བཞི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྐད་མཚན་ཉིད་རྣམས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེ་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་ཐོབ་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྨྲས་པ།

སྐྱེ་དགུའི་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་རིན་ཆེན་མ་ལུས་ཀྱི། །
འདོད་དགུའི་འབྱུང་གནས་ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོ་རླབ་གཅིག་གིས། །
བཀྲུང་ཡང་གདུགས་པའི་ཆུང་ཐུབ་བཞེས་མིན་དབྱིག་གཉེན་གྱི། །
ཞལ་ལུང་ལེགས་བཤད་གཏམ་ས་གསུམ་དྲི་ཀུན་བཀྲུས། །

རྣམ་དཔྱོད་མེས་པོའི་མེས་པོ་ཆེ་ཐོབ་ཅིང་། །ཐོབ་པའི་སྐལ་ཡང་འཕགས་བོད་མཁས་མང་གི །ཆོས་མངོན་དགོངས་འགྲེལ་ལམ་གསུམ་ལེགས་དྲངས་པའི། ཛམ་བུ་རཱ་ཐའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་མམ་

སྙམ། །རྣམ་དབྱོད་རལ་བར་ཐུབ་བསྟན་ཟླ་བ་ཚེས། །བསླབ་གསུམ་པདྨའི་སྣོད་དུ་ལེགས་པར་རོལ། །ཐུགས་རྗེའི་མཁྱེན་སྤྱོན་མཐུ་སྟོབས་ས་གསུམ་ལས། །རྒྱལ་བའི་འཕྲིན་བྱེད་བྱིན་ཟ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་འདོད་ཚུལ་ཕྱི་ནང་གི །རྟོག་གེའི་རི་མོ་བཀྲ་བའི་སྟོང་གསུམ་དང་། །ཆོས་མངོན་རྟུལ་ཕྲན་ནང་འདུག་མ་ཤེས་པའི། །བྱིས་རྣམས་མཚར་སྐྱེད་ལེགས་བཤད་འཛུམ་མོས་བཀྲོལ། །ཚངས་པ་དུས་ཀྱི་རྔན་དང་ང་ལས་ཉུ། །སྟོབས་འབྱོར་དཔུང་བས་སྟོང་འཕྲུན་དར་གྱིས་དང་། །ཉན་རང་ཞི་བདེས་རྒྱལ་སྲས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། །རྒྱན་དྲུག་བློས་རྔན་དེང་དུས་བློ་ལྡན་འང་སྙམ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ལ། རྒྱུ་འབྲས་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རྒྱུ་བཤད་པ། འབྲས་བུ་བཤད་པ། དེ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། **བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མཉམ་**ནས། **རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད། །**ཅེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་འདོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྡུ་བ། རྒྱུ་དྲུག་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུས་འདོད་དང་། རྒྱུ་དྲུག་འགལ་མི་འགལ་དཔྱད་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་ཆོས་དེའི་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྨོས་པས་བྱེད་རྒྱུ་བསྡུ་ཆེད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་ལྔ་དངོས་དང་དྲུག་དངོས་བཏགས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྡུ་ན་གཉིས་སུ་བསྡུ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་དེ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱུ་དྲུག་བྱེ་སྨྲ་ཁོ་ནས་འདོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་མི་འདོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་དང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་རྒྱུ་དྲུག་གི་རྣམ་བཞག་བྱུང་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་འདོད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འདོད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེས་སོགས་དུ་མ་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་འདི་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་མི་འདོད་ཀྱང་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་རྣམས་འདོད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་མི་འདོད་པས་འདི་ལྟར་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་སོགས་བཏགས་པར་འདོད་དེ། ཕན་

ཚུན་ཆད་བཏགས་ཙམ་ལ་རྒྱུར་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུ་དྲུག་མི་འགལ་ཏེ། གཞི་གྲུབ་ན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་བའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ན་འགལ་བ་མང་སྟེ། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་དེའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ན་སེམས་དེའི་མཚུངས་ལྡན་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ལ་སེམས་དེའི་དུས་སུ་འདས་པ་གཅིག་དགོས། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་སེམས་དེ་དང་དུས་མཉམ་པོ་ན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་གང་རུང་ལ་ཡང་སེམས་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། །གཞན་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་འདས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། **རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ།།** ཞེས་གསུངས། བྱེད་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཆོས་རང་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་ཅིང་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཆོས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། བྱེད་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། ནུས་ལྡན་དང་ནུས་མེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་ལྡན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཆོས་དེའི་རྒྱུ་རྣམས་ལྟ་བུ། ཆོས་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཆོས་གཞན་ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་ནུས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དཔེར་ན་[1]འདུས་བྱས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་འདུས་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་གཞན་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེད་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མིག་དང་གཟུགས་དག་དང་ལུས་ལ་ཟས་དང་སྨྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ལ་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་མི་

1 སྣག་ས། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་།

བསྒྲིབས་པའི་ངོ་བོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་བའི་བྱེད་པ་པོའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ནུས་མེད་ལྟོས་ས་ལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་བྱེད་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ནུས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་ལ་དེ་ལས་མིག་ཤེས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཡང་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ནུས་པ་ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེ་ལ་གནོད་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷུན་པར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ། **ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་འཆད་པར། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས། །ནས། འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ།** །ཞེས་རྐང་པ་བདུན་བྱུང་། འདིར་སྤྱིའི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་འཇུག་ཚུལ་དང་བཞི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་གནས་པའི་རྒྱུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་ཕན་ཚུན་འབྲས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་གཞི་དང་དབྱེ་ཡོད་དེ། ཚོགས་པ་གཅིག་ལ་གནས་པའི་འབྱུང་བཞི་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བརྒྱད་དང་སེམས་བཞིན་དང་། མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་དང་མཚན་གཞི་འདུ་བྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ངོས་བཟུང་དུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་སྟེ་སྡོམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་མཚན་ཉིད་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྡོམ་གཉིས་དང་། །སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག །ཅེས་གསུངས། བཞི་

པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དེ་དག་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞི་དང་། འབྲས་བུ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་། རྒྱུ་མཐུན་གསུམ་དང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སྟེ་བཅུ་པོ་དེ་དག་གང་ཡིན་པར་གཅིག་ཆར་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་བཅུས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་དང་སྐྱེ་འགག་གནས་སོགས་གཅིག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དུས་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཞེས་པས་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་བཤད་ཅིང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་གཉིས་ཏེ་གསུམ་གང་འབྱུང་བར་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འབྲས་སོགས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པས་ནི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་རྒྱུ་མཐུན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་ཞེས་པས་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འབྲས་བུ་སྨོས་པས་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་བསྡུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་རྣམ་སྨིན་དང་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལས་ཟུར་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ལ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། དུས་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། མི་སྐྱེས་བའི་བྲལ་འབྲས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་ཡོགས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྨོས་ཤེས་ན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ལྷན་ཅིག་དང་མཇུག་ཐོགས་དང་དུས་གཞན་དུ་སྐྱེས་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་དང་རྗེས་འཇུག་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གང་ཡིན་པར་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་བཅུས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། དུས་ལས་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ལས་གསུམ་དང་། དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་

ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སེམས་ཀྱི་ནང་ན་ཞུང་ལྡན་སེམས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཞུང་ལྡན་ལའང་ས་མང་བཅུ་དང་དེ་དག་གི་སྐྱེ་སོགས་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང་། སེམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་ཉེ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་ང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སེམས་ནང་ན་ཞུང་བ་ནི་ཆོས་ལྔ་བཅུ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་ཞུང་མཐའ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་ང་བཞི་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་ནི་དམན་པས་སེམས་ལ་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ནི་ཆོས་ལྔ་བཅུ་རྩ་བཞི་སྟེ། རང་གི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ལ། ངོ་བོ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ནང་ཚན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདྲ་བའོ།** །ཞེས་གསུངས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དེས་རང་དང་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དེ། དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་དགེ་བའི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་ལྔ་དགེ་བའི་[1]ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་ལྔའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ན། མདོ་ལས་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཞན་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་དགེ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་ཆད་པ་རྟུལ་དང་མཉམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཞེས་བྱ་བས་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་བསྟན་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **རང་རིས་ས་པའོ་སྔར་སྐྱེས་རྣམས།** །ཞེས་གསུངས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་དང་སྤང་བྱ་རིགས་གཅིག་པ། ས་གཅིག་པ།

1 སྣག་ས། ཕུང་པོ་ལྔ་པན་ཚུན་གྱི་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་དང་།

འབྲས་བུའི་སྟེར་སྐྱེས་པ་གསུམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་དུ་རིགས་གཅིག་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་སྒོམ་སྤང་དུ་རིགས་གཅིག་པ་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རང་རིས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་ནི་ལྔ་སྟེ་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ། ནས། སྒོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཀྱང་འདོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གིས་གོང་མའི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་གྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་ཁམས་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རང་རིས་ས་པའོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ས་ནི་དགུ་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་་གཟུགས་མེད་པ་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་སྟེར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྔར་སྐྱེས་རྣམས། །ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་གང་ཞེ་ན། ནས། དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་རྣམས་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འཆད་པར། **ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །སྦྱོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ།** །ཞེས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ས་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སམ། ཞེ་ན་ཟག་བཅས་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་ཀྱང་ཟག་མེད་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་དགུ་ཕན་ཚུན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེར་མ་ཟད་ས་དགུའི་ལམ་བདེན་ཕན་ཚུན་མཐོ་དམན་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་ཁྱད་པར་ས་གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སར་བསྡུས་མ་ཡིན་པས་ས་གཞན་གྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ས་དགུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་དུ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་ས་གཞན་པའི་རིགས་མཐུན་པའི་

སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆུང་དུའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མིན་ལ་མཐོ་དམན་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་བདེན་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ལའང་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་དམན་པའི་རྒྱུ་མི་བྱེད་པར་མཉམ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཐོས་བྱུང་གིས་ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གིས་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད། འདོད་པའི་བསམ་བྱུང་གིས་བསམ་བྱུང་ཁོ་ནའི་དེ་བྱེད་ལ། འདོད་པའི་སྒོམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཐོས་བྱུང་གིས་ཐོས་བྱུང་དང་སྒོམ་བྱུང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་ལ་བསམ་བྱུང་གི་མི་བྱེད་དེ། དེའི་བསམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྦྱོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །ཐོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་འཆད་པར། **མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་ནི་སེམས་དག་དང་། །སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་རྣམས་སོ།** །ཞེས་བྱུང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་མཚུངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དག་དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཕན་ཚུན་གཅིག་འབྱུང་བ་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མགྲོན་པོ་ཕན་ཚུན་ཟས་སོགས་ལ་སྤྱོད་པ་འདྲ་བར་སྤྱོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་མེད་ན་ཡང་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས། འདི་ནི་དེ་དག་གི་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་འཆད་པར། **ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱ་ཉོན་མོངས་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་རང་སའི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ།** །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་དང་རིགས་དང་

ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་སམ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་ས་དང་རིས་མི་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་སྔར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་གཞན་དག་གི་ཡང་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་མཐུས་ནི་རིས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དག་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཆེ་བས་གཞན་གཅིག་འདོད།དྲུག་པ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་འཆད་པར། **རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན།** །ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། འཇོག་བྱེད་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་གསུམ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་སྲེད་པའི་རླན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་བྲུང་པོ་རླན་ལྡན་བཞིན་ནོ། །ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲེད་པའི་རླན་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་རུལ་བ་རླན་ལྡན་བཞིན་ནོ། །དགེ་བ་ཟག་མེད་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཀྱང་སྲེད་པའི་རླན་དང་མ་བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ས་བོན་བྲུང་པོ་རླན་བྲལ་བཞིན་ནོ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཏེ་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བར་སྨིན་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་པར་ནི་རྒྱུ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་པར་རམ་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་པར་ཡང་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ནི་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། མི་འདྲ་བར་སྨིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་འཆད་པར། **ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། །**ཞེས་བྱུང་། ཀུན་འགྲོ་དང་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་ནི་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ཡོད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་མེད་དེ། མ་འོངས་པ་ལ་གོ་རིམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་མཚུངས་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མ་འོངས་པས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱུ་ལ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་རང་ཉིད་དུས་གྲོལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

རྒྱུ་དྲུག་ཁུངས་དང་གོང་འོག་དངོས་བཏགས་ཁྱད། །
སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་ཡན་ལག་དབྱེ་ས་བྱེན་པ། །
མ་འདྲེས་མ་འཁྲུལ་མཚམས་པར་འཆད་པ་པོ། །
ལྗོངས་འདིར་ལེགས་བཤད་སྤྲུན་སྟོང་གཡོ་བ་སུ། །

རྣམ་གཡེང་རྟུལ་ཚུབ་བཞིན་དང་ཚུ་གཉེར་བཞིན། །བྲེལ་ཀྱང་བློ་གྲོས་འོད་སྟོང་རབ་སྦྱོས་པས། །ཆོས་མངོན་ནམ་ལངས་ཐུབ་བསྟན་སྣང་ལྡན་འབུམ། བཞད་པའི་བློ་ལྡན་ཟང་དྲུག་ལྡན་རྣམས་དགའ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་མཚན་གཞི་དང་། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་དུ་ལས་སྐྱེས་དང་། འབྲས་བུ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། །འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །**ཅེས་བྱུང་། འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་འབྲས་བུ་དངོས་དང་། བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་བཏགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་

འགྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་དང་། བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཆོས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གང་ཡང་མི་སྲིད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྒྱུ་དྲུག་ཀྱང་མེད། འབྲས་བུ་ལྔ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་སླ། རྩ་བར། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་རྣམ་པ་དྲུག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ལྔ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་ནི། འགོག་བདེན་བྲལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་སུ་འདོད་མི་འདོད་བྱེ་མདོའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བྲལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་མེད་དེ། རྒྱུ་དྲུག་དང་འབྲས་བུ་ལྔ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བདེན་ཡང་བྲལ་བའི་བྱེད་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པ་དེ་དེའི་བྱེད་རྒྱུའི་དོན་གང་ཞིག །འགོག་བདེན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་གང་གི་འབྲས་བུ་དང་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་མི་བྱེད་པའི་ངོ་བོར་བཞག་པ་ཡིན་ན། འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྒྱུ་གང་གིས་འབྲས་བུ་ལྔ་གང་ཡིན་དང་། ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་ལྔ་གང་དུང་ཡིན་ཚུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་པས་ལམ་དེའི་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཞིག །དེས་ན་དེ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཇི་སྙེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། བྲལ་བ་ལ་ཅི་ཞེ་ན། ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། དེས་ན་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་འབྲས་བུ་མེད་དེ། དུས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པ་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་ལ་མི་བསྒྲིབས་པའི། ཞེས་པ་ནས། འཛིན་པ་དང་སྦྱིན་པའི་མཐུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་བྱེད་རྒྱུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། འདུས་མ་བྱས་

རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས་[1]ཤིང་མ་ཡིན་ཞེས་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། གཟུགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་། རྐྱེན་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་ག་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱེ་སྨྲས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་གང་དག་གཟུགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་མི་རྟག་ཅེས་གསུངས་པས་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱུར་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་གང་དག་ཡིན་པ་དང་རྐྱེན་གང་དག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་འདུས་མ་བྱས་དམིགས་རྐྱེན་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་འདུས་བྱས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་རྒྱུར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རྐྱེན་བཞི་སྟེ་ཞེས་པས་འདུས་མ་བྱས་དམིགས་རྐྱེན་དུ་གསུངས་ཀྱི་མ་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་བྱེ་སྨྲས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་མ་གསུངས་མོད་མིན་ཞེས་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་མདོ་སྡེ་པས་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་དམིགས་རྐྱེན་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི་མ་བསྡུས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ནི་མ་གསུངས། ཞེས་སོ། །

བྱེ་སྨྲས་ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་གསུངས་མོད་ཀྱི་བཀག་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ངོ་བོ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྟག་པ་དགེ་བ་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་དེ། རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པའི་འདུས་མ་བྱས་དང་ཉོན་མོངས་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མི་འཇིག་པའི་ཚོས་རྟག་པ་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ངོ་བོ་ཟུར་དུ་བཟུང་དུ་ཡོད་པས། རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ། རྟག་པ་དང་དགེ་བའི་རྫས་གཞན་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ནི་བརྗོད་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འགོག་བདེན་རྫས་སུ་མེད་དེ། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བཞིན་དུ་རྫས་གཞན་དུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤིང་ཡིན་ཞེས།

མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་རེག་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། ཟླ་རྒྱུས་དང་སྐྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་གཏན་མི་སྐྱེ་བ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་མིན་པར་རྐྱེན་མ་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡང་དགག་བྱ་དེ་མེད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་པ་ཁོ་ན་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར། མེད་དགག་འཛོག་མི་ཤེས་པས་ཡིན་ནོ། །འདོད་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གང་དག་འདུས་བྱས་ཀྱང་རུང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། དེ་དག་གི་མཆོག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་མེད་པ་ཡིན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་མེད་པ་ཡིན་པར་འོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ནི་ཁོ་བོས་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་མེད་དགག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྨྲ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སེལ་བའི་སྒྲ་རྟོག་ཙམ་གྱི་ངོར་སྣང་ནས་མེད་པའི་རི་བོང་རྭ་མེད་པ་ཡང་ཡོད། ཕྱིས་ནས་མེད་པ་མར་མེ་ཤི་ནས་མེད་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། མེད་པ་ཡོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་ཀྱང་མི་སྨྲ་བའི་དེ་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན། སྒྲ་ལ་སྔ་ནས་མེད་པ་ཡང་ཡོད་ཕྱི་ནས་མེད་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་མེད་པ་ནི་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པ་ལྟར། འདུས་མ་བྱས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་དགག་བྱ་མེད་ཙམ་དེ་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་བསྟགས་འོས་ཤིང་བསྟགས་པ་ཡོད་དེ།

གང་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་འདུན་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་གྱི་མཆོག་ཡིན་པར་བསྔགས་འོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྡུག་བསྔལ་གཞན་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མེད་པ། ལེན་པ་མེད་པ། འབྱུང་བ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་སྤྲངས་པ། སྲིད་པ་ཟད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་འདི་ནི་ཞི་བའོ། འདི་ནི་གྱ་ནོམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་འགོག་བདེན་མེད་དགག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མེད་པ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་བསྔགས་པ་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་མེད་དགག་ཡིན་པས་འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། རྫས་སུ་མེད་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་བདེན་པ་གསུམ་པར་མི་རུང་བ་ཐལ་བ་དང་། འདུས་མ་བྱས་མེད་དགག་ཡིན་ན་དེ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་དག་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན། འགོག་པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུས་མ་བྱས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། སྐྱོན་དང་པོ་མེད་དེ། འགོག་པ་བདེན་པའི་དོན་མེད་པ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ལ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞེས་གཉིས་ཀ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཟིགས་ན། འདི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཇུག་སྟེ། འཕགས་པའི་བདེན་པར་རྫས་ཡོད་མི་དགོས་པར་བཤད་

ཟིན་ཅིང་། གཉིས་པ་ཀུན་འབྱུང་གི་འོག་ཏུ་དེ་ཟད་པའམ་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་བསྟན་པས་ན་བདེན་པ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར། ནས། གཉིས་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་བསྟན་པས་ན་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐྱོན་གསུམ་པ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་རྫས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད། བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀྱང་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་ཆགས་པའམ་ཞེ་སྡང་འགོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟུར་དུ་རྫས་བཏགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཏག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་མེད་པས་དགག་པ་ཙམ་སྟེ་མེད་དགག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་གི་འགོག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏག་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་གེ་མོ་ཞིག་མེད་པའོ་དགག་པ་ཙམ་དུ་ནི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འགོག་བདེན་མེད་དགག་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཟད་ཙམ་དུ་འཛོག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལུང་ལས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པར་མཛད་དེ། འདི་སྐད་དུ། སྡུག་བསྔལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མར་མེ་ཟད་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་དང་ཆོས་མངོན་པའི་ལུང་དང་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་ལྟར། །དེ་ཡི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར། །ཞེས་དང་། ཆོས་མངོན་པ་ལས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དཔེ་འདི་ཡང་ལེགས་པར་དྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་མར་མེ་ཤི་བ་མེད་པ་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། ལུང་དེས་མི་གནོད་དེ། དེ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དགོངས་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོའི་རྣམ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། ལྡན་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་དཀྲིས་དང་། རྒྱུའི་དངོས་པོ་འདུས་བྱས་དང་། ཡོངས་བཟུང་གི་དངོས་པོ་ཞིང་ཁང་ཁྱིམ་ལྔའི་དེ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདིར་ནི་རྒྱུའི་དངོས་པོའི་སྒྲར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། **རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། །རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་དང་། གཞུང་གི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་དོགས་གཅོད་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཕན་གདགས་པར་བྱ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ། བྲལ་འབྲས། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ལྔ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པ་ལྟར་རོ། །ལྔ་པ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམས་འགལ་ལམ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་པ་བཞི་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་ན། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་བདག་འབྲས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། འབྲས་བུ་མཚན་ཉིད་པ་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་འབྲས་བུ་བཞི་ག་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་བཞི་པོ་གང་རུང་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ཐ་མ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་སྨིན་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་སྨིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱུ་དེའི་དབང་གི་འབྲས་བུའམ་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་

པོའི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པས། རྣམ་ཤེས་ལྔ་ལ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་དེའི་ལས་རྣམས་ལྔ་བུ་དེ་དག་གི་བྱེད་རྒྱུ་ཁོ་ན་དང་། རྣ་བ་སོགས་མིག་ཤེས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་དབང་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐོས་ནས་ལྔ་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྒྱུ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་བའི། །ཞེས་སོ། །སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་གཉིས་ལས་བྱུང་སྟེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའང་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔའི་རྒྱུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། **རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་།། རྒྱུ་མཐུན་རྒྱུ་དང་འདྲ་བའོ། །བྲལ་བ་བློ་ཡིས་ཟད་པའོ། །གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའི། འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་ལས་སྐྱེས། །སྔོན་བྱུང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི། །འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས།།** ཞེས་བྱུང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་ཡིན་དགོས་ཏེ། ངོ་བོ་མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པའི་གཞི་ལ་ཡོད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ། ལུང་བསྟན་གྱི་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ལས་ཕྱིས་ཏེ། དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་བ་གསུམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་དགེ་བ་མིན། དགེ་རྩ་ཆད་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པས་དགེ་བ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། མ་བསྒྲིབས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྨོས་པ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལུང་མ་བསྟན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་

མ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པ་སྨོས་པས་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོད་བྱར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། རྒྱུ་གང་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དང་འདྲ་བ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ནི་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་རི་སོགས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་གྱི་ཐུན་མོང་དུ་སྤྱོད་ཀྱང་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རི་སོགས་སེམས་ཅན་དེ་ཀུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱེད་པའི་བདག་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཐུན་མོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ནི་གཞན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་སྤྱད་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱོད་ཞེ་ན། ཐུན་མོང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཙ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུས་བྱུང་གི་འབྱུང་བ་ནི། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་ལུང་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་གཅིག་ཅར་དང་ས་ཐ་དད་ཡིན་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་རང་རྒྱུ་ལུང་བསྟན་ལས་དུས་ཕྱིས་ཁོ་ན་དང་ས་ཐ་དད་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སེལ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར། ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེས་ན་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདྲེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། འདྲེས་པ་མེད་དེ། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་དག་ནི་ས་ཐ་དད་

པ་ཉིད་དམ་དུས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་སེམས་ཡང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། ལུང་བསྟན་སྟོམས་འཇུག་ལས་བྱུང་བ་ཡང་རྣམ་སྨིན་མིན་ཏེ། ལུང་བསྟན་གྱི་དེ་མ་ཐག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་དེ་ལས་དུས་ཕྱི་མ་ལ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་ཏུ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དང་རིས་འདྲའི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་འདྲ་བ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་ཡང་ས་གཅིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལས་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཡིན་མིན་ཁྱད་པར་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཡིན་པ། ཀུན་འགྲོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་འདོད་ཆགས་དེ་རང་རིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་ཀུན་འགྲོ་མིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མུ་དང་པོ་ནི། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མིན་པ་ནི། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་སོགས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པས། རིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རིས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི། རིས་གཞན་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། རིས་གཞན་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་

བ་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་སོགས་དེ་རང་དང་རིས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རིས་གཅིག་པའི་དེའི་སྐལ་མཉམ་རྒྱུ་དང་། དེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་རིས་གཅིག་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རང་གི་རིས་གཅིག་པའི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་སེམས་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་བ་སྐྱེ་ན་དེའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། བློ་ཡིས་རབ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སྒྲུབ་བྱ་ཟད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བྲལ་བ་བློ་ཡིས་ཟད་པའོ། །ཞེས་སོ། །

སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐབས་འདིར་འགོག་བདེན་དངོས་སུ་མ་བཤད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན། གང་སྤེལ་ལྟར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྒྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ངའི་ནོར་སྐྱེས་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ནི་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐོབ་པ་དེ། རྩ་བར་གང་སྐྱེས་ཞེས་པའི་སྒྲས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་ངོ་། །ཇི་ལྟར་ན་དེ་འདིར་བཟུང་བ་ཡིན་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ངའི་ནོར་སྐྱེས་སོ་ཞེས་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྒྲར་བརྗོད་པ་མཐོང་སྟེ། བདག་གི་ནོར་ཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མ་བསྟན་པར་ཐལ་བ

དང་། སྐབས་འདིར་དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་མ་བསྡུས་པར་ཐལ་ལོ། །སྐབས་སུ་བབ་དུས་མ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི་རྟག་པའི་ཕྱིར། འདི་རྒྱུ་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེའི་ཕྱིར་ཚིག་ལེ་ཙུར་བྱས་པ་ལས་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་དང་སྐྱེ་བའི་སྐྲུས་ཐེན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་འགལ་བ་ལྟར་སྣང་བ་བདེན་ཡང་། ཡིན་པར་འདོད་དང་སྐྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་གཉིས་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོར་སྦྱར་ན་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་མི་འགལ་ཞིང་སྐྱོན་དུ་མ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡང་དངོས་བསྟན་ཡིན་པར་འདོད་མོད་རྒྱུ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བའི་ཞེས་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་རྩ་བའི་སྐྲུས་ཐེན་དུ་མ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་དུ་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འགལ་མི་འདོད་ན་གང་སྤྱིལ་ལེགས་པར་སྣང་སྟེ། ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབྱེ་ན་རང་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་ལ་ས་མི་གཅིག་པ་འོག་མས་གོང་མའི་སེམས་དང་རིས་མི་གཅིག་པ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ལམ་ཟག་མེད་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཤིང་དེ་དང་འདྲ་བའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་བཞི་ཡང་ཡོད་དོ། །

སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་ཡིན་མིན་ལའང་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བྲལ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་བྲལ་འབྲས་རྣམས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྲལ་འབྲས་མིན་ཡང་དེའི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་སྔོན་སོང་གི་ངེས་པ་ལ་འཇུག་པ་འམ་མཐོང་ལམ་ལ་འཇུག་དུས་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་བཟོད་པས་ཐ་རྒྱས་བཅུ་པོ་དག་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེས་གཞན་ལའང་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤྱིལ་ལས། དེ་ལ་བར་ཆད

མེད་ལམ་པའི་ལམ་གང་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་སྤངས་པ་སྟེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཞིབ་པར་དཔྱོད། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་དག་གིས་མ་འོངས་པར་སྤང་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྲལ་བ་འབའ་ཞིག་ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་སྤྱངས་ཚུལ་ལས་ཤེས་སོ། །དེས་ན་བྲལ་འབྲས་ལ་བདག་འབྲས་མེད་དེ། བདག་འབྲས་ལ་འདུས་བྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་དེའི་སྔོན་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་དེ། རྒྱུ་དེའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་འདུས་མ་བྱས་ལ་བདག་འབྲས་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། བདག་འབྲས་མིན་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བྲལ་འབྲས་ལྟ་བུ་དང་། བདག་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བྱེད་འབྲས་མ་ཡིན་པ་ནི། རྒྱུ་ཡལ་བར་འདུག་པ་དང་འབྲས་བུ་བར་དུ་ཆོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་འབྲས་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་རྒྱུ་བྱེད་པ་པོའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་བཤད་དོ། །འབྲས་བུའི་སྐོར་འདི་བོད་ཀྱི་སྨྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཡས་འཛོག་གཞན་འདུག་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་མ་འཁྲུལ་བར་ཤེས་པའི་ཐབས་སུ་གོ་ནས་ཡི་གེ་ལ་མ་ཆེགས་པར་ལུང་རིགས་ཉུང་ངུས་བཀྲལ་བ། ཆོས་མངོན་པར་ལྟ་བའི་མིག་ཏུ་གྱུར་ཅིག་གུ །

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ལ། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གྱི་ཁྱད་པར་

དང་། འབྲས་བུ་གང་རྒྱུ་དུ་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ལྔ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན།། གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད། །ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྱིན་པར་འགྱུར། །**ཞེས་གསུངས། རྒྱུ་དྲུག་ལས་རྒྱུ་གང་གིས་དུས་གང་ན་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྔ་འདས་པས་བཟུང་ཟིན་པས་ན་མི་འཛིན། མ་འོངས་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་མེད་པས་ན་འཛིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པས་དེ་ལྔ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནས་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་བཟུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལྔ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །ཞེས་སོ། །ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་དགོས་ཀྱི་ལྔ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་མི་རུང་། བྱེད་རྒྱུའི་འདུས་བྱས་ཡང་ད་ལྟར་བས་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་རྒྱུ་ལྔ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། ད་ལྟར་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་གཟུང་གི །ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་མོད་ཀྱི་ཞེས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །འབྲས་བུ་འཛིན་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དེ་འཕེན་པའམ། དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའམ་ས་བོན་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འབྲས་བུ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུ་འཕེན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་གཞན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྟེ་རྒྱུ་ད་ལྟར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དང་པོ་ནས་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ། འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཅིག་ཅར་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མཉམ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་ཏུ་ནི་མཉམ་པ་དང་དང་པོ་ལ་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས།

འདི་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྱིན་པ་ནི་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྒྱུའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ད་ལྟར་གྱི་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དང་། འདས་པའི་རྒྱུ་མཐུན་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་དེ་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་བར་ཆོད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ན་འདས་པའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་དུས་དེ་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་མ་བྱས་ན་མཇུག་དེ་མ་ཐག་འབྲས་བུ་བྱུང་ཟིན་པས་ཡང་རྒྱུ་མཐུན་དེ་འབྱིན་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་དག་གོ །རྒྱུ་མཐུན་པའི་ཇི་ལྟར་འབྱིན་ཞེ་ན། མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་གྲུབ་ན་ནི་དེ་དག་ཀྱང་འདས་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་བྱུང་ཟིན་པས་ཡང་དེ་ཉིད་མི་འབྱིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དེ་འདྲའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་དུས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བ་དེ་ནི་དེ་དག་གིས་འཛིན་པ་འབྱིན་པ་ཡིན་ལ། རྒྱུ་དུག་འགགས་ན་བཟུང་བ་དང་བྱུང་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་གང་འདས་པ་དག་རིགས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འཛིན་འབྱིན་རིམ་ཅན་ནོ། །འདིར་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་ལ་མུ་བཞི་ཚན་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དམིགས་མེད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེ་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བཞི་ལ་མུ་བཞི་སྦྱར་བ་དང་། དམིགས་བཅས་སེམས་སེམས་བྱུང་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བཞི་ལ་མུ་བཞི་སྦྱར་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་སྐལ་མཉམ་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་དགེ་རྩ་ཆད་ཁའི་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལྟ་བུ། དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་དང་པོའི་ཐོབ་པ་གང་

ཡིན་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དགེ་རྩ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་ལྟ་བུ། །བཞི་པ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་འཛིན་གཉིས་ཀ་མིན་པ་གོང་མའི་ཐོབ་པ་ཉམས་པ་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མའི་རྒྱུན་མེད་པས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྔ་དང་པོ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་ཀུན་ཏུ་སོགས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འབྱིན་པ་མིན་ཏེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ན་དགེ་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཐ་མའི། ཞེས་པ་ནས། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་ནི་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་འདི་འོག་གི་སྔ་དང་པོ་ཀུན་ལ་རིགས་བསྒྲེ་སྦྱོར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཐོག་མའི་དུས་དགེ་བའི་རྒྱུན་སྐྱེད་པས་ན་རྒྱུ་མཐུན་འབྱིན་ཀྱང་སྔར་བཟུང་ཟིན་པས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི། དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བས་སོགས་དང་། །གང་སྤེལ་ལས། འབྱིན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཟུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྔ་གཉིས་པ་ནི་འབྱིན་པར་བྱེད་ལ་འཛིན་པར་མི་བྱེད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔ་གཉིས་པ་འདི་ལ་སྐྱོན་ཆགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྔ་གཉིས་པ་བསྟན་པ་འདི་ནི་སྐྱོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་དོ། །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་འཛིན་པ་དང་སྐྱེད་པས་ན་འབྱིན་པ་དང་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་སུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་མ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་བཟུང་སྟེ། བདག་ཅག་ལ་

སོགས་པ་ལྔ་བུའི་ཐོབ་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སུ་གསུམ་པ་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཅ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་སྔར་བཟུང་ཟིན་པས་མི་འཛིན་ལ་ས་དེ་ལས་ཉམས་པ་ལས་དེའི་ཐོབ་པ་མེད་པས་ན་གོང་གི་རྒྱུ་མཐུན་ནམ་རྣམ་སྨིན་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་ཙ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པའི་གནས་སྐབས་ན་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དཔེར་ན། ས་གོང་མ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་དགེ་བའི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལ་འདུས་བཟང་གི་རྩོད་སྤོང་དང་མངོན་པའི་རང་གཞུང་བཟུང་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། དགེ་བ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་ཡ་མཚན་པར་བཤད་དོ། །

མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་ལའང་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པའི་མུ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པའི་མུ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་འདོད་ཆགས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ཐོབ་པ་དེས་ཆགས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་རིགས་རྒྱུན་མི་འབྱིན་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་མུ་དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོད་པའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཐོབ་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་པོ་ནའི་ཡིན་གྱི། འབྱིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དེ་མ་ཐག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཆགས་བྲལ་དེ་ཉམས་པའི་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས། ནས། དང་པོར་ཐོབ

པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་ཐོབ་པའི་མི་དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཟུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པར་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གསུམ་པ་ནི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་སུའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་དེ་ནི་འཛིན་པ་འབྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མི་དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་དེ་ནི་སྔོན་བཟུང་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཁ་མའི་སྙོམ་སྤྱང་ཉོན་མོངས་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུའི་ཐོབ་པ་དེ་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པའི་མུ་དང་། དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པའི་མུ་དང་། སྲིད་རྩེ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་གོང་གི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ་དང་། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དེའི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མུ་དང་པོ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་འདོད་

པའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཉིས་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྲིད་རྩེའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་ལྷག་མ་རྣམས་སུའོ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བཞི་པ་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཐོབ་པའི་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །བསྒྲིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་མུ་བཞིའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཚུལ་སོགས་ཞེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྨོས་པས་ནི་སྒོམ་པའི་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་མུ་བཞིའི་གསུམ་ཡོད་དེ། འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཕུང་པོ་ཐ་མ་རྣམས་ལྟ་བུ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པ་སླ་ལ། འབྱིན་ལ་མི་འཛིན་པ་མེད་དེ། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡོངས་སུ་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ཉེ་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཉོན་མོངས་ལ་སྦྱར་ཡང་ལྡན་མིན་གཙོ་ཆེ་སྟེ། ཐོབ་པ་དང་རྒྱུན་གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་བའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་རྒྱུན་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དམིགས་བཅས་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་འབྱིན་མུ་བཞི་བཞིར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འཛིན་ལ་མི་འབྱིན་པ་དགེ་སེམས་མཇུག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་ལུང་མ་བསྟན་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དགེ་བའི་སེམས་འབྱུང་བ་སོགས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། སྤྲོ་སླ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདས་པ་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འབྱུང་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྲིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ན་རེ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། རྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྣོད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟེན་པ་ནས་ས་གཞིས་རྩྭ་ཤིང་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོར་བའི་འབྲས་བུ་མི་སྡུག་པ་ནས། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་བར་ལྟ་བུ། ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་མིག་དང་རྣ་བས་མིག་ཤེས་སོགས་ལྟ་བུ། བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྣམས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཚུངས་ལྡན་རྒྱུ་དུ་ལས་བྱུང་དང་། མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་རྒྱུ་དུ་ལས་བྱུང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །**ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྐབས་འདིར་ཆོས་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་། ཟག་མེད་དང་པོ་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མའི་འདུ་བྱས་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་མཚུངས་སོགས་རྒྱུ་ལྔ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱུ་དྲུག་གི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཞེས་དང་། རྣམ་སྨིན། ཞེས་དང་། མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྔ་ལས་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་མཚུངས་སོགས་རྒྱུ་ལྔ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱུ་དྲུག་གི་ཀུན་འགྲོ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་ལྔ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས། །ཀུན་འགྲོ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་

ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་རྣམ་སྨིན་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་དང་ཟག་མེད་དང་པོ་མིན་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེའོ། །ཞེས་དང་། ཊཱི་ཀར། ལྷག་དང་། རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། [1]ལྷག་མ་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་དང་པོ་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཊཱི་ཀར། དང་པོ་འཕགས། དེ་གཉིས་དང་། །སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྐྱེས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་སོགས་སོ། །ཆོས་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འདུས་བྱས་སུ་མ་ཟད་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཊཱི་ཀར། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། **མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན།** །ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་སྡོམ་མིན་དང་དབང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཟུགས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྡན་མིན་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱུ་ལྷན་ཅིག་ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་པའི་བཞི་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱུ་སོགས་བཞི་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྷག་མ་ལ་ཡང་།

ཕྱིར། ཆོས་དེ་གསུམ་གྱི་ལྷག་མ་སོ་ཐར་དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པ་སོགས་གཟུགས་དགེ་བ་དག་དང་རྣམ་སྨིན་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱེད་རྒྱུ་སོགས་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུའི་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་དང་པོ་ཆོས་ཅན། [1]བྱེད་རྒྱུ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་རྒྱུ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་དང་། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་དང་པོ་ནི། གཉིས་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྣག་ས། རྒྱུ་བྱེད་རྒྱུ།

གཉིས་པ་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། རྐྱེན་གྱི་རྣམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། **རྐྱེན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས།** །ཞེས་བྱུང་། རང་འབྲས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་རྐྱེན་གྱི་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཆོས་དེ་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྐྱེན་དུ་འདུ་བ་ནི་རྐྱེན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རྐྱེན་ཉིད་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུའི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཉིད་དང་། བདག་པོའི་རྐྱེན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་མེད་དེ། མདོ་ལས། རྒྱུ་གཉིས་དང་རྐྱེན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སྐྱེད་དེ། གཞན་གྱི་སྒྲ་དང་ནང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་བསྟན་པ་སྟེ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ། **རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྔ་ཡིན། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། །བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད།** །ཅེས་བྱུང་། རྒྱུའི་རྐྱེན་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ལྔ་པོ་དེ་རྒྱུའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྔར་སྐྱེས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག །ཅེས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་ཐ་མའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐ་མ་མིན། ཞེས་སོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཞེས་བརྗོད་

པའི་དོན་ཡོད་དེ། རྐྱེན་འདི་ནི་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་གི་རྗེས་དེར་རིགས་མི་མཐུན་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པས་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྐྱེན་འདི་ནི་མཚུངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་ཡིན་པས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་འགའ་ཟག་བཅས་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་གྱུར་ན། འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མདུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་། རེ་འགར་ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་མངོན་དུ་གྱུར་ན་འདོད་པར་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་གྲངས་སམ་རྫས་འཚོལ་བ་སྙེ་མི་མཚུངས་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་ནི་འདོད་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་སེམས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་གཅིག་ཆར་མི་འབྱུང་བས་མི་འཚོལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ནི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ནི་འཚོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱི་མདུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅིག་ཆར་ནི་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་གཟུགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འཚོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱེ་སྨྲས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཕོ་ནའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འདོད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་སེམས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གསུམ་རིམ་ཅན་འབྱུང་བའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྔ་མ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཕྱི་མའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རིགས་མི་གཅིག་པས་བར་ཆོད་ཀྱང་རིགས་འདྲས་བར་མ་ཆོད་པས་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རིགས་ཕོ་ནའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱང་སེམས་ཕོ་ནའི་

ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བ་གཉིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ལས། སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་གང་ཞེ་ན། སེམས་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སམ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་སེམས་སྔ་མས་སེམས་སམ་སེམས་བྱུང་ཕྱི་མའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གིས་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་མ་བྱས་ན་གཞན་མེད་པས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ན། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གང་སྤེལ་ལས། དེ་སྐད་དུ་ནི་མི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་སེམས་བྱུང་མ་འོངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། འོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་ཚེ་གེ་མོ་ཞིག་གི་མ་འོངས་པ་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་མི་མཁྱེན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མཁྱེན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་གྱི་མཐའ་མ་མཁྱེན་པར་ཕྱི་མཐའ་མི་མཁྱེན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་དག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མ་འོངས་པ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མཚན་མ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡོད་པས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་གཟིགས་ནས་མ་འོངས་པ་མཁྱེན་ཟེར་ཏེ། །འབྲས་བུའི་མཚན་མར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་དུ་གྱུར་པས་རྟགས་མཚན་ཏེ། དེ་ནི་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནི་དེའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་གཟིགས་ནས་བསམ་གཏན་དང་མངོན་པར་མཁྱེན་པ་མངོན་དུ་མ་མཛད་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པ་མཁྱེན་པ་ཡིན་

གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མཆན་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་རང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པར་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་གསུངས་པ་བླུན་པོ་ཁ་ཅིག་ཅི་ཡང་མི་མཁྱེན་པའི་ཤེས་བྱེད་བྱེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་གིས་འབྲས་བུར་བཟུང་བ་ནི་སུས་ཀྱང་མི་བཟློག་སྟེ། དངོས་རྒྱུའི་དུས་འབྲས་བུ་མི་ཁེགས་པ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་པ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་ཆོས་གང་འབྲས་བུར་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དམ་སྒྲིག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་ལྟར་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་དགག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་ཟློག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནས་བཏུས་པའི་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་རིགས་པའི་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་ལ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ཀྱང་ངོ་། །གང་སེམས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ན་སེམས་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མུ་བཞི་ཡོད་དེ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་སེམས་དང་ལྡང་སེམས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ཡིན་ལ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་མིན་པ་ནི། སྙོམས་པར་འཇུག་སེམས་དང་སྙོམས་འཇུག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་འཇུག་སེམས་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་དང་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་སྙོམས་པར་འཇུག་སེམས་དང་། འགོག་སྙོམས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་རྐྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རུང་བ་དེ། དམིགས་རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྔའི་དམིགས་པ་སོ་

སོར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྫས་དང་སྐད་ཅིག་ལ་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་མཆེད་ངེས་པ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དམིགས་ཏེ་གཞན་མ་དམིགས་པ་དང་སྔོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིའང་སྔོན་པོ་དམིགས་ལ་སེར་པོ་སོགས་མ་དམིགས་པ་ནི། དམིགས་པའི་རྫས་ངེས་པ་དང་། སྔོན་པོ་ཡང་སྐད་ཅིག་གང་[1]དམིགས་པ་དེ་དམིགས་ལ་སྐད་ཅིག་གཞན་མ་དམིགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ངེས་པ་ཡིན་ལ། [2]དེ་རྣ་ཤེས་སོགས་ལའང་རིགས་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྫས་དང་སྐད་ཅིག་མ་ངེས་པས་དམིགས་པ་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བར་ངེས། ཞེས་སོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་རྐྱེན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དམིགས་པའི་རྐྱེན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་རྐྱེན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་བདག་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྐྱེན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་སྟེ་འདུ་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་ལྟར་རྒྱུ་དང་མཚུངས་པ་དང་དམིགས་རྐྱེན་དག་ནི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམིགས་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྐྱེན་འདི་ནི་ལྷག་པ་ཡིན་པས་བདག་པོའི་རྐྱེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ཇི་ལྟར་ལྷག་ཅེ་ན་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རྒྱུ་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་དང་དམིགས་པའི་རྐྱེན་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྐྱེན་ཅན་འབྲས་བུ་ལྷག་པ་སྐྱེ་མང་པོའི་རྐྱེན་ཡིན་པས་ན་བདག་རྐྱེན་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དམིགས་པ་དེ་སྐད་གཅིག་གཞན་མ་དམིགས་ལ་དམིགས་པ་སྐད་ཅིག་མ།

2 སྣག་ས། དེ་རྣམ་ཤེས།

ལས་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཡང་ན་ལྷག་པའི་རྐྱེན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྷག་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མང་པོའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཉིས་པ་ནི་རྐྱེན་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་རྐྱེན་གང་གིས་འབྲས་བུ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ། འབྲས་བུ་གང་རྐྱེན་གང་ལས་བྱུང་ཚུལ། འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **རྒྱུ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི།། རྐྱེན་དག་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་ལྔས་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་པ་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་མཚུངས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་དུས་མཉམ་པའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་ལ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྱིན་པ་དང་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་བྲལ་ནས་ཡུལ་འཛིན་པ་སོགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་དང་། ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་ཕྱོགས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱིས་རང་གི་འབྲས་བུ་འཕངས་པའི་དབང་གིས་རྗེས་སུ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསུམ་པོ་ནི། །སྐྱེ་ལའོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གསུམ་པོ་ནི་སྐྱེ་བ་ལའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱོགས་ལའོ། །ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕྱོགས་ནི། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་རྒྱུ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བཞིན་པ་ལ་བྱ་བ་

བྱེད་རིགས་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ལ་དེ་མི་རུང་བར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་རྒྱུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་བྱ་བ་ནི་ནུས་པ་ལ་བྱེད་པས་ན་ཡུན་རིང་པོ་ལའང་རུང་བའི་ཕྱིར། གང་སྤྱིལ་ལས། འདིར་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་ནུས་པ་ལ་བརྗོད་དེ། རྒྱུ་བསྐལ་བ་དུ་མས་ཆོད་པར་འགགས་ཀྱང་། དེའི་མཐུ་ཁོ་ནས། དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པར་ནུས་པ་ལ་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་རྒྱུའི་རྐྱེན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུའི་རྐྱེན་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྐྱེན་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན། དམིགས་རྐྱེན་བདག་རྐྱེན་གསུམ་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱུའི་རྐྱེན་ལྟ་པོ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེ་ལས་གོ་རིམ་བཟློགས་ནས་བྱེད་དེ། མཚུངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་འབྱེད་པས་སྐྱེ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། དམིགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བས་འཛིན་པས་འགག་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད། བདག་རྐྱེན་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། ཇི་བར། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །རྐྱེན་དག་དེ་ལས་བཟློག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྐྱེན་རྣམས་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། **བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་རྣམ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །**ཞེས་བྱུང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་བཞི་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །དམིགས་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་ལས་ཀྱང་སྐྱེ། བཞི་ག་མ་ཚང་བར་རྐྱེན་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་བར། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས། གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྙོམས་འཇུག་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། སྐལ་མཉམ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཐ་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བས

ན་རྒྱུའི་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སེམས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལས་སྐྱེ་བས་ན། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ། རང་གི་ངོ་བོ་གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་བྱས་ནས་སྐྱེ་ལ། དམིགས་རྐྱེན་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡའི་རྣམ་སྨིན་ཀུན་འགྲོ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་གསུམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྐྱེལ་ལས། འདི་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མི་སྲིད་དེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྡན་པ་མིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གཞན་གསུམ་སླ། ཆོས་གཞན་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ནི།རྐྱེན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུའི་རྐྱེན་དང་བདག་རྐྱེན་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་སོ། །

སྐབས་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་ཡོད་དེ། དབང་ཕྱུག་པས་སྟོད་བཙུད་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་གཅིག་པུའི་འདོད་པས་སྐྱེད་ཟེར། གྲངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་བོའམ་རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྟག་པ་གཅིག་པུས་སྐྱེད་ཟེར། རིག་བྱེད་པས་རྟག་པ་གཅིག་པུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པས་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་དང་། སོགས་སྨྲས་བྱེ་བྲག་པས་དུས་དང་། རྒྱང་ཕན་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཁ་ཅིག །རྡུལ་ཕྲན་རྟག་པས་སྐྱེད་པར་འདོད་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོད་བཙུད་སྔ་ཕྱིར་གྲུབ་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། དབང་ཕྱུག་སོགས་རྟག་པ་གཅིག་པུ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་པས་རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་དུས་དངོས་པོ་ངེས་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག །འགག་པར་གྱུར་ཅིག །འདི་ནི་ཕྱིས་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དབང་ཕྱུག་གི་འདོད་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་ཟེར་ན། ཧོ་ན་ཤཱཀྱའི་བུའི་རྒྱུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པས་ཐོག་མ་མེད་པའི་ལུགས་དེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་དག་ཐ་དད་པས་རྒྱུ་དུ་མ་སོགས་

དང་། སྤྱ་ཕྱིར་གྲུབ་པའི་སྣོད་བཅུད་སྤྱ་ཕྱིའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་ཡས་པ་ལྟར་རྒྱུ་འདོད་དགོས་པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་གཞན་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཐུག་པ་མེད་པར་ཐལ་བས། ཞེས་པ་ནས། ཤཱཀྱའི་སྲས་པོའི་ལུགས་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་འབྲུང་བས་འབྲུང་བ་གཞན་དང་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་རྒྱེན་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་དང་། འབྲུང་འགྱུར་གྱིས་འབྲུང་འགྱུར་གཞན་དང་འབྲུང་བའི་རྒྱེན་གཉིས་བྱེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **དེའི་རྒྱུ་འབྲུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །འབྲུང་ལས་འགྱུར་བའི་རྣམ་པ་ལྔ། །**ཞེས་གསུངས། འབྲུང་བས་འབྲུང་བ་དེའི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཉིས་བྱེད་དེ། འབྲུང་བས་རང་དང་དུས་མཉམ་བའི་འབྲུང་བ་གཞན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་དང་། འབྲུང་བ་སྔ་མས་འབྲུང་བ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཚ་བར། དེའི་རྒྱུ་འབྲུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱུ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འབྲུང་བས་ཀུན་འགྲོ་རྣམ་སྨིན་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་གསུམ་མི་བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱུ་མི་བྱེད། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན། བེམ་པོ་ཡིན་པས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་བྱེད་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལྔ་བྱེད་དེ། འབྲུང་འགྱུར་གྱི་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ། རྟེན་པའི་རྒྱུ། གནས་པའི་རྒྱུ། རྟོན་པའི་རྒྱུ། འཕེལ་བའི་རྒྱུ་སྟེ། བྱེད་རྒྱུ་དེ་ལྔ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལས་འབྲུང་འགྱུར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་གྲུབ་སྟེ། འབྲུང་འགྱུར་དེ་འབྲུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱིས་འཕེལ་འགྲིབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲུང་འགྱུར་དེ་འབྲུང་བ་དོན་གཞན་ལ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅིག་པ་ལ་རི་མོ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲུང་བས་འབྲུང་འགྱུར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲུང་བས་འབྲུང་འགྱུར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཚ་བར། འབྲུང་ལས་འགྱུར་བའི་རྣམ་

པ་ལྔ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེད་ཕྱིར་རྟེན་ཕྱིར་གནས་ཕྱིར་དང་། །རྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་འཕེལ་བྱེད་ཕྱིར། །དེ་ཡང་བྱེད་རྒྱུའི་རྒྱུ་ཁོ་ན། །རྣམ་ལྔ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་དེས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བྱེད་རྒྱུ་ཐ་དད་པ་ལྔ་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། **འབྱུང་འགྱུར་རྣམ་གསུམ་ཕན་ཚུན་དུ། །འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག** །ཅེས་བྱུང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱིས་འབྱུང་འགྱུར་གཞན་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་དང་སྐལ་མཉམ་དང་། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གསུམ་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྡོམ་པ་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པ་རྣམས་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་དང་། འབྱུང་འགྱུར་སྔ་མས་དེ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་དང་། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ལས་རིམ་བཞིན་ཕྱི་མའི་ངན་སོང་དང་མཐོ་རིས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འབྱུང་འགྱུར་རྣམ་གསུམ་ཕན་ཚུན་དུ། །ཞེས་སོ། །འབྱུང་འགྱུར་དེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་རྣམ་པ་གཅིག་པུ་བྱེད་དེ། ཚེ་འདིའི་ལུས་ངག་གི་དགེ་མི་དགེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་ཀྱི་མིག་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་ལྔ་པུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གཅིག །ཅེས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ། བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ལས་གང་གསར་དུ་སྐྱེད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། བཅུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྐྱེན་དང་རྐྱེན་ཅན་སྦྱར་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། །བསྒྲུབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲུབས་པ། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས།** །ཞེས་བྱུང་། སེམས་སམ་ཡིད་ཆོས་ཅན། བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ན་ཡིད་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། བསྒྲིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། མ་བསྒྲུབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ན། མི་དགེ་བ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གསུམ་གསུམ་དང་སློབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་དང་། མི་སློབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། བསྒྲིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྒྲིབས་པ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །མི་དགེ་ལས་གཞན། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཟག་མེད་གཉིས། །ཞེས་སོ། གཉིས་པ་ལ། འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། **འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ། །དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཤོན་ལས། །མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས། །དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྒྲིབས་དེ་བཞིན། །མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་ལྔ་དག་ལས། །དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ།** །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། ཚིག་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་སེམས་དུ་ཞིག་སེམས་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཞེ་ན། དེའི་འབྱུང་ཚུལ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་དུ་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཚེ་འམ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ནི། རིགས་རྒྱུན་གྱི་ཚེ། ས་མཚུངས་པའི་ཚེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ།

སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ། སྙོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། སྤྲུལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ། སྤྲུལ་པ་ལས་ལྡང་པའི་ཚེ་བརྒྱད་དང་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་འབྱུང་། གཉིས་པ་ནི། རིས་མི་གཅིག་པའི་སེམས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་ས་གཅིག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་། བཞི་པ་ནི། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་འོག་མའི་དགེ་བ་ལས་གོང་མའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སྐྱེ། ལྔ་པ་གོང་མའི་དགེ་བ་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་འབྱུང་། དྲུག་པ་ནི། གོང་མའི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལས་འོག་མའི་དགེ་བ་སྐྱེ། བདུན་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་བྱུང་། བརྒྱད་པ་ནི། འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དགེ་སེམས་ནི་སེམས་དྲུ་ལས་བྱུང་དང་། མི་དགེ་བ་ལས་སེམས་དྲུ་བྱུང་། སེམས་དྲུ་ལས་མི་དགེ་བ་འབྱུང་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲིབས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཟག་མེད་ལའང་ཅི་རིགས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་ཆེར་ཚིག་དོན་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་བའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་སྔོན་རང་སའི་བཞི། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་གོང་མའི་བསྒྲིབས་པ་གཉིས། སྙོམས་འཇུག་གི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་གཅིག་དང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ཟག་མེད་གཉིས་དང་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་གཅིག་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་ལྟ་བ་གང་རུང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་འདོད་པའི་སྤྱོད་ལམ་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དང་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་ས་པ་བཞི་དང་། ཞེས་སོ། །

འདི་དག་བཞིའམ་དགུ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྦྱིར་འབྱུང་བ་ཡོད་ཙམ་སྟེ་ཅིག་ཆར་གཉིས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་གཟུགས་སུ

སྐྱེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟེ། བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བསྒྲིབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དགེ་སེམས་ཉེར་བསྡོགས་དང་། དངོས་གཞི་གང་རུང་གི་སྦྱོར་བྱུང་གཅིག་པུ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་དགེ་བ་དང་། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འདོད་ཚུལ་མང་སྟེ་མི་ལྡོགས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཟེར། གཞན་དག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡང་ཟེར། ལ་ལས་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་ཟེར། བཙུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་ཟེར་ཚུལ་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་ཀྱང་། སྦྱོར་བྱུང་གི་གཅིག་ལ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་འགལ་བར་འཛིན་ནོ། །མ་སྦྲོས། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་འདོད་པའི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བའི་མཇུག་ཏུ་སློབ་པའི་སེམས་སེམས་ཟག་མེད་དོན་དམ་པའི་སློབ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་དགེ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་འབྱུང་བ་མེད་དེ། འདོད་པ་དང་དེ་གཉིས་རྟེན་དང་། རྣམ་པ་དང་། དམིགས་པ་དང་གཉེན་པོ་བཞིས་རིང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་རྟེན་གྱིས་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་ཆོས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་རྣམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་རྣམ་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པའི་རིང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ནི་དམིགས་

པ་ཡང་རིང་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་བཞིན་གཟུགས་མེད་དག་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ་རང་སའི་བཞི་དང་། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཅིག་དང་། སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །ཞེས་སོ། །མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་སའི་བཞི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གོང་མའི་དྲུག་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་དགེ་བ་ནི་བཅུ་དག་ལས། །ཞེས་སོ། །མི་དགེ་བ་ལས་བཞི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་སའི་བཞི་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་བཞི་སྟེ། ཞེས་སོ། །འདོད་པའི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་སེམས་བཅུ་ལས་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ལས་སེམས་བཞི་འབྱུང་བ་རྣམས་མི་དགེ་བ་དང་འདྲ་སྟེ། རྩ་བར། བསྒྲིབས་དེ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྔའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རང་སའི་བཞི་དང་སྤྲུལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་ལྔ་དག་ལས། །ཞེས་སོ། །འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ་རང་སའི་བཞི་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་གང་རུང་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གོང་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། སྤྲུལ་ལྡང་གི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དང་བདུན་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **གཟུགས་ན་དགེ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ །དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །བསྒྲིབས་པ་བརྒྱད་ལས་དེ་ལས་དྲུག །མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །དེ་ལས་དྲུག་སྟེ**ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་

ན་དགེ་སེམས་ལས་སེམས་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ། ལྡང་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་། སྐྱུལ་འཇུག་གི་ཚེ་འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་། དེའི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་ན་དགེ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་དགེ་སེམས་དེ་དགུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་སའི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་དང་ལྡང་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས། སྐྱུལ་བ་ལས་ལྡང་ཚེ་འདོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་པ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་སེམས་བརྒྱད་ལས་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གསུམ། འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་། དེའི་མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྒྲིབས་པ་བརྒྱད་ལས། ཞེས་སོ། །

དེ་ལས་སེམས་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིར་ཚེ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ཏེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་དྲུག་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་ནི་སེམས་གསུམ་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་སའི་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མ་བསྒྲིབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། རང་གི་ས་པའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྒྲིབས་ལ་ལུང་

མ་བསྟན་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་དྲུག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། **གཟུགས་མེད་པའང་། །དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་དགེ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ་དེ་དྲུག་གི །བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །**ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་པའང་གཟུགས་ཀྱི་དེའི་ཚུལ་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་སའི་དེ་གསུམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་དེ་ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་གཅིག་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་གསུམ་སྟེ་དྲུག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ས་འོག་མའི་དགེ་སོགས་མི་སྲིད་ལ་སློབ་མི་སློབ་དག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ན། རང་སའི་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་པའང་། །དེའི་ཚུལ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་གི་ས་པའི་གསུམ་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་རང་གི་ས་པའི་གསུམ་དང་ས་འོག་མ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་དྲུག་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་སེམས་དགུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་ཚེ་ཟག་མེད་གཉིས་དང་། ལྡང་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་དགུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་རིང་བ་བཞིས་རིང་བས་ལྡང་སེམས་ལའང་འདོད་སེམས་མི་འོང་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དགེ་བ་ལས། །སེམས་དགུ་དག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་སེམས་དྲུག་གི་མཇུག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་སའི་གསུམ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ། ལྡང་ཚེ་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དྲུག་གི །ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་

བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལས་སེམས་བདུན་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བསྒྲིབས་པ་ལས་བདུན། ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྒྲིབས་པའི་སེམས་དེ་སེམས་བདུན་གྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཚེ་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚེ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་དགེ་བ་གཉིས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་བདུན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ན་གཟུགས་མེད་དུ་མི་སྐྱེ་བས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་། སློབ་མི་སློབ་ལས་ལྡང་བ་ཡང་མེད་པས་སེམས་ལྔ་ལས་དེ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་དེ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། **སློབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལྔ། །མི་སློབ་པ་ནི་ལྔ་ལས་སོ། །དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ** །ཞེས་བྱུང་། སློབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་དེ་སེམས་བཞིའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་ཏེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སློབ་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་གི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་མ་གཏོགས་པའི་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་སེམས་བརྒྱད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སློབ་པ་བཞི་ལས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་དང་སློབ་པ་ལས་སོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་བ་སྨོས་པས་ནི་གཞན་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །སློབ་པའི་སེམས་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་ལྔ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། མཉམ་ལྡང་གི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་སློབ་པ་ལས་སློབ་པ་དང་སློབ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལས་མི་སློབ་པའི་ཟད་ཤེས་དང་ལྔ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལས་ལྔ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཞི་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་མི་སློབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་སེམས་དེ་ནི་སེམས་ལྔ་ལས་འབྱུང་སྟེ། སྙོམས་འཇུག་གི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་མི་སློབ་པ་ལས་དེ་ཕྱི་མ་དང་སློབ་པའི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལས་མི་སློབ་པའི་སེམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མི་སློབ་པ་ནི་ལྔ་ལས་སོ། །ཞེས་

དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་ཁམས་གསུམ་པའི་དགེ་བ་རྣམས་དང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཚེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཚེ་མི་སློབ་པ་དང་། སྙོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་ཚེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་སློབ་པའི་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སློབ་པ་ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཉམས་པའི་ཚེ་ཡང་ཉོན་མོངས་མ་སྐྱེས་བར་དུ་མི་ཉམས་ཤིང་དེའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སློབ་པ་དང་བར་དུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། མི་སློབ་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སློབ་པ་དེ་ནི་ནམ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བར་བཅད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི། **བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །གསུམ་དུ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །སྦྱོར་བྱུང་དགེ་རྣམས་གཉིས་ཕྱེ་ནས། །རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ། །བཟོ་ཡི་གནས་དང་སྤྲུལ་པ་དང་། །འདོད་ན་ལུང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར། །གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའོ།** །ཞེས་བྱུང་། བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ལ་སེམས་ཉི་ཤུར་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་དུ་དགེ་བ་ལ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་གི་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་དྲུག་དང་། འདོད་པ་ན་ལུང་བསྟན་མིན་པའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོའི་གནས། སྤྲུལ་པའི་སེམས་དང་བཞིར་ཕྱེ། གཟུགས་ན་བཟོ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་སྤྱོད་ལམ་པ། སྤྲུལ་སེམས་གསུམ་ཡོད་པས། འདོད་གཟུགས་ན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བདུན་དང་། གཟུགས་མེད་ན་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་རྣམ་སྨིན་གཅིག་པུ་དང་། །ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཅུ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །ནས། བཟོ་མ་

གཏོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ན་བཟོ་མེད་དེ། ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་ཤིང་གཞལ་མེད་ཁང་ཡང་ལས་ལས་སྐྱེ་ལ་སྐྱེས་བུས་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཉི་ཤུ་ལས་བཅུ་གཉིས་ཁྱབ་ཆེ་སྟེ། ཉི་ཤུའི་ལུང་མ་བསྟན་བཞིར་མ་འདུས་པའི་ཁམས་གསུམ་གའི་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལའང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉི་ཤུར་ཕྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ན་ཐོས་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་གྱི་གང་ཡོད་དང་། དགེ་སེམས་ཀྱི་འཆི་སེམས་བྱེད་ཆེ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྙོམས་པར་འཇུག་ལྷུང་སྦྱོར་བྱུང་གིས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་མི་གསལ་བས་མི་བྱེད་པ་དང་འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱེད་ཆེ། རྣམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པས་བྱེད་ཀྱི་བཟོའི་གནས་དང་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་གསལ་ཞིང་འཆི་སེམས་མི་གསལ་བ་གཉིད་འཐུག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཉི་ཤུར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྙེད་ཚུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། **ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དྲུག་དང་དྲུག་དང་གཉིས་རྙེད་དོ། །གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ །སློབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ།** །ཞེས་བྱུང་། སེམས་བཅུ་གཉིས་ལས་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་སེམས་དུ་ཞིག་གསར་དུ་རྙེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་སེམས་དྲུག་གསར་དུ་རྙེད་པ་གང་ཞིག །གཟུགས་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་སེམས་དྲུག་གསར་དུ་རྙེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་སེམས་གཉིས་རྙེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གོང་མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་ཆེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་འདོད་ཉོན་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཉམས་པའི་ཆེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་སློབ་པའི་སེམས་རྣམས་ཅིག་ཅར་མིན་ཀྱང་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན། །དྲུག་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།

གཟུགས་མེད་ནས། གཟུགས་སུ་སྐྱེས་ཚེ། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས། གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་ཚེ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སློབ་པའི་སེམས་རྣམས་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན། །དྲུག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དང་སློབ་པའི་སེམས་གཉིས་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཅན། །གཉིས་རྙེད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དགེ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ་སེམས་གསུམ་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་གསུམ་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ །ཞེས་སོ། །སློབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སེམས་བཞི་རྙེད་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་དང་པོའི་ཚེ་སློབ་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སེམས་གཉིས་དང་། དེས་གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་རྣམས་ཅིག་ཆར་མིན་ཀྱང་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་རྙེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སློབ་པ་ལ་བཞི། ཞེས་སོ། །དེ་དག་གི་ལྷག་མའི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་གཉིས་དང་མ་བསྒྲིབས་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྒྲིབས་པ་དང་མི་སློབ་པའི་སེམས་དང་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་རྙེད་པའི་ཚེ་རང་ཉིད་གཅིག་པུ་དེ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་དེ་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མི་སློབ་པའི་སེམས་དེ་གསར་དུ་རྙེད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷག་ལ་དེ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་གང་རྙེད་པར་མ་བཤད་པ་དེ་ལ་ནི། དེ་ཉིད་རྙེད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ཐུབ་དབང་རྡེ་རྗེའི་བདུད་རྩིས་རབ་རླན་པས། །
འཇམ་པའི་འོད་ཟེར་བྱེ་བ་སྤྲོས་མ་ཐག །
འགྲོ་སེམས་འཚིང་བ་གྲོལ་ཞིང་ལ་ལའི་བཞིན། །
པདྨ་ལྟར་མཛེས་བདུད་རྩིའང་གསར་པ་རྙེད། །

ཕལ་ཆེར་སེམས་ཀྱི་དྲི་བཀྲུས་གཞན་དག་ཕྱིར་མི་འོང་། །རིགས་བྲལ་དམན་ཡང་མངོན་མཐའི་ཟམ་པ་མི་འཆད་བསྐྲུན། །ཆེས་མང་རྫོགས་བྱང་སྐལ་ལྡན་རང་གི་སྲས་གྱུར་ལྷ་མིས་བསྔགས། །སྐྱེས་དགུ་དགའ་བས་མཁའ་ཡང་མེ་ཏོག་ཆར་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་། །དེ་ལྟར་གྱུར་ཚེ་གསུང་དབྱངས་དྲུག་ཅུ་ཡིས། །གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པའི། །བརྗོད་བྱ་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གྲངས་མེད་པའི། །ཤེས་རབ་བསླབ་པའི་ཕུང་པོ་སྤེལ་མཛད་པའི། །དབང་པོའི་དོན་འདི་མཁའ་ཁྱབ་མ་རྣམས་ཀྱི། །ཐར་ལམ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ལེགས་པར་བྱས། །ཞེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་གསལ་ལས་གནས་གཉིས་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

མङྒ་ལཾ་བྷ་ཝནྟུ། །དགེ་ལེགས་འཕེལ་གྱུར་ཅིག །

༄༅། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ བསྟན་བཅོས་ཐུབ་བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་ དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་བཞེད་དོན་ཀུན་ གསལ་ལས་གནས་གསུམ་པ་ བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་མཉྫུ་གྷོ་ཥ་ཡ།

རྣམ་འདྲེན་སྟོང་ལས་པད་དཀར་ལྷར་བསྔགས་ཉི་མའི་གཉེན། །
མཁྱེན་རབ་བྱེ་བའི་འོད་ཅན་རྒྱལ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་ལྷར། །
ཐུབ་བྱས་བརྟན་དང་གཡོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་རྣམས་ཀྱིས། །
བཀོད་པའི་རི་མོར་ངོ་མཚར་ཕྲེང་བ་རིང་དུ་སྤེལ། །

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཤེས་བྱ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། འཐོབ་བྱ་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ནང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྤྱིར་དབྱེ་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གནས་ཐབས་དང་། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་གནས་བཞིར

དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་བཤད་པ་གསུམ།

དང་པོ་འཆད་པར། **དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་།** །ནས། **དེ་ཉི་ཤུ།** །ཞེས་བྱུང་། དམྱལ་བ་ནས་འདོད་པའི་ལྷ་དྲུག་མན་ཆད་ཀྱི་བརྟེན་པ་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། རྟེན་ལྷུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྣོད་དང་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། འདོད་པར་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེས་ཤིང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དམྱལ་བ། ནས། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་དག་ནས་མནར་མེད་པའི་བར་གྱི་གནས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །སྣོད་དང་བཅས་པར་བཟུང་ན་ནི་ལྷུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བའི་རིགས་ཀྱིས་ཕྱེ་ན་ལྔ་ཡོད་དེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པའམ་སེམས་ཅན་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས་ཁྲིད་པས་ན་དམྱལ་བ་དང་། འདི་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པར་སོང་བས་སམ་སྐོམ་པས་ཡོངས་སུ་གདོན་པས་ན་ཡི་དྭགས། དུད་དེ་འགྲོ་བས་ན་དུད་འགྲོ། ཡིད་ཤས་ཆེ་བས་ན་མི་དང་། ཁྱིམ་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པས་སམ་རྩེ་བའམ་རོལ་པས་ན་ལྷ་དང་། ཁམས་དང་འཁྲིག་པའི་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ན། འདོད་ཁམས་དང་། འཁྲིག་པའི་འདོད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ལྷ་ཡིན་པས་འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་དོ། །འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་གནས་སམ་དབང་ཕྱུག་ཡོད་པས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་དང་། ལེགས་པར་བྱས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དག་གིས་དེར་སྐྱེས་པས་སམ། ཉེ་དབང་སོ་གཉིས་དང་དབང་པོ་གཅིག་སྟེ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་གནས་པས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱིས་སོང་བས་སམ་འཐབ་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བས་ན་མཐའ་བྲལ་དང་། དགའ་བ་མང་པོ་དང་ལྡན་པས་ན་དགའ་ལྡན་དང་། རང་གིས་བྱས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྲུལ་བ་ལ་དགའ་བས་ན་འཕྲུལ་དགའ་

དང་། གཞན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་དབང་སྒྱུར་བས་ན་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷ་དྲུག་དག །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷའི་རིས་དྲུག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ལ་གནས་རིགས་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་གནས་བརྒྱད་དང་། ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོའི་གནས་གཉིས་ཏེ་ངན་འགྲོའི་གནས་རིགས་བཅུ་དང་། མིའི་གནས་གླིང་བཞི་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་གནས་སྟེང་འོག་དྲུག་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དམྱལ་བ་དང་། །གླིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་བྱ་བ་སྨྲས་ཏེ་གནས་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ཚིག་གི་ལྷག་མ་དང་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉི་ཤུའི་གྲངས་གང་ཟག་ལ་སྦྱོར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གནས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གནས་ལ་སྦྱོར་བར་རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་པ་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་གནས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། འགྲེལ་བཤད་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གནས་ཉི་ཤུ་ལ་ཉི་ཤུའོ། །ཞེས་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷ་དྲུག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྟེན་པ་བཅུད་དང་། ཉི་ཤུ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་སྣོད་གཙོ་བོར་བཤད་ཅིང་། འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ཞེས་པས་དེ་གཉིས་འདོད་ཁམས་སུ་བསྡུན་ཀྱང་ཕལ་ཤུགས་གང་རུང་དུ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཉི་ཤུ་དང་འདོད་པ་སོ་དྲུག་སོགས་ཕྱེ་ནས་བཤད་ཚོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གྲང་དམྱལ་རྣམས་དང་ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་དང་གླིང་ཕྲན་རྣམས་འདོད་ཁམས་སུ་མི་གཏོགས་པར་ཐལ། འདོད་ཁམས་ལ་གྲངས་ཉི་ཤུར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གྲང་དམྱལ་རྣམས་ཚ་དམྱལ་གྱི་འཁོར་དང་། གླིང་ཕྲན་རྣམས་གླིང་བཞིའི་འཁོར་ཡིན་ལ། ཉི་ཚེ་བ་ལ་གནས་དང་ཚེ་ངེས

པ་མེད་པས་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མ་བགྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གྲང་བའི་དམྱལ་བ་བརྒྱད་ནི་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་བཞི་ན་དེ་དག་གི་འཁོར་ལྟ་བུར་གནས་ཏེ། དེས་ན་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲང་བའི་དམྱལ་བ་རྣམས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་ལ། ཉེ་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་དང་གྲངས་དང་ཚད་མ་ངེས་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་སྤེལ་གྱིས་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོས་བཞི་ན་གྲང་དམྱལ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པར་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་སོར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླིང་བཅུ་གཉིས་ན་མི་གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གླིང་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྐང་གཉིས་པ་ལ་མིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཛ་ཡབ་གླིང་ན་སྲིན་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཅིག་ན་སྲིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གཅིག་ན་སྲིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཛ་ཡབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ན་གནས་པའི་མི་ལུས་ཆུང་བ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ལ་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་ན་ཡང་མི་རྣམས་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམྱལ་བའི་སྒྲ་དོན་[1]ན་རག་ཞེས་པའི་ན་དགག་པ་ལ་བཤད་ནས། རག་ཞེས་པ་མི་སྐྱིད་པའི་དོན་ཡིན་པས་སྐབས་མི་སྐྱིད་པ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་མི་སྐྱིད་པ་དེ་དགག་སྒྲ་ནས་བཀག་པས་སྐྱིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི།** །ནས། **བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། འདིར་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཁམས་

1 ངག་སྒྲོན་འགྲེལ་བ་ན་རཀ་ཞེས་གསལ།

འདིའི་གོང་མ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་འོག་མིན་བར་བཅུ་བདུན་གྱི་རྟེན་ས་དང་བརྟེན་པ་གང་ཟག་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་མཐུན་གྱི་ལས་དང་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །གཟུགས་ཁམས་ཡིན། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་གནས་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་དང་དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་ཁམས་དེར་ནི་སྐྱེ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་སོ་སོའི་སྐོར་དབྱེ་ན་བཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཚངས་རིས་ཚངས་མདུན་ཚངས་ཆེན་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་འོད་ཆུང་ཚད་མེད་འོད་འོད་གསལ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དགེ་ཆུང་ཚད་མེད་དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་སོ་སོ་ཡི། །བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དག་ན་རེ་རེ་ཞིང་ས་གསུམ་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་པ་ལ་སྤྲིན་མེད་དང་བསོད་ནམས་སྐྱེས་དང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སྟེ་སོ་སྐྱེས་གནས་གསུམ་དང་མི་ཆེ་བ་དང་མི་གདུང་བ་དང་གྱ་ནོམ་སྣང་བ་དང་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་འོག་མིན་ཏེ་འཕགས་པའི་གནས་ལྔ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན་ལྷ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན་ལྷ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་

ཟག་ཡིན་ན། དེ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། རྩ་བར་འདོད་ན། ལྷ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། །ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དྲངས་པ་ལས། སྐྱེ་གནས་བཞིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་བསྡུས་ཀྱི། འགྲོ་བ་ལྔས་ནི་སྐྱེ་གནས་བཞི་མ་བསྡུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་བསྡུས་ཤེ་ན་སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཆད་པར། **གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ།** །ནས། **སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་གནས་མེད་དེ། ཁྱོད་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རྟེན་སྣོད་དང་། བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་དུ་ཤི་འཕོས་པ་དེར་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པས་བླ་འོག་གི་གནས་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐོ་དམན་གྱིས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྙོམས་འཇུག་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟེན་གཟུགས་མེད་པས་བརྟེན་པ་སེམས་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གཟུགས་ཅན་ལྟར་དེར་ནི་རིས་འདྲ་སྐལ་མཉམ་དང་སྲོག་ལ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ནི་རིས་དང་སྲོག་ལ་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་ལ། དངོས་དང་། དོགས་གཅོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། **དེར་ནི་དམྱལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ།** །ནས། **བར་སྲིད་མིན།** །ཞེས་བྱུང་། འདིར་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བའི་འགྲོ་བ་ལྔ་ཡོད་དེ། དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མིང་གིས་སྤར་བསྟན་པ་འདོད་པར་དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་ལྷའི་ཕྱེད་དང་ལྔ་དང་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ནི་ལྷའི་འགྲོ་བའི་ཕྱེད་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ནི་དམྱལ་སོགས། ཞེས་སོ། །འགྲོ་བ་ལྔ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ལྷ་མིན་ལྷ་དང་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་པའི་ལྷ་མིན་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྔ། །རང་གི་མིང་གིས་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་ཏེ། དབྲ་བཅོམ་པ་ཡང་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ། དེ་ལ་དགེ་རྩ་ཆད་པའང་ཡོད་པས་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་འགྲོ་བ་འཚོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་སྲིད་པ་བར་མའི་རང་བཞིན་དག་མིན་ཏེ། མངོན་པའི་ལུང་གཉིས་དང་མདོ་ལས་ཀྱང་། འགྲོ་བ་ལྔ་ལས་ཟུར་དུ་[1]གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གདགས་པ་དྲངས་ཟིན་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལས། མིག་གི་ཁམས་གང་ཞེ་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཟུགས་དང་བ་གང་ཡིན་པ།

དམྱལ་བའམ། དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཡུལ་ལམ། ལྷའམ། མིའམ། བསྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའམ། སྲིད་པ་བར་མའི་མིག་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས།

1 བར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདིའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་འགྲོ་བ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དམྱལ་བ་ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་དང་ལྷ་མིན་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འདོད་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཞན་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་བསྟན་ལ་དམྱལ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྷ་མིན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བརྟེན་པ་དང་རྟེན་སྣོད་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཁམས་གསུམ་རེ་རེའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དང་། འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲིད་པ་བར་མ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོར་གྲུབ་ཅིང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འགྲོ་བ་དང་སྣོད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་ན་དེ་དག་ཁམས་དག་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་འགྲོ་བ་ལ་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་དག་གཅིག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་ཁམས་རྣམས་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་སྣོད་དང་སྲིད་པ་བར་མའི་རང་བཞིན་དག་ཀྱང་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་བཤད། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་པ་དགུ་བཤད། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་།** །ནས། **དེ་འཛོམས་བྱེད་ལྡན**ཞེས་བྱུང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན། བདུན་ཡོད་དེ། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་དང་། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་གཅིག་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་

ཡིན་པའི་གནས་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ལྷ་མི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་དང་པོར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་གསུམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ལུས་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཐ་དད་ཅིང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་སོགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གོ །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་དང་པོར་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྦོམ་དང་འབྲུ་བ་གང་ཞིག །འདུ་ཤེས་ཚངས་ཆེན་གྱིས་བྲུས་སོ་སྙམ་པར་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་ལྷ་གང་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་དེ་དག་གོ །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ལུས་སུ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །འདུ་ཤེས་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་རེས་མོས་སུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཡང་རིགས་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་འོད་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་བདེ་བར་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་རྒྱས་མཆོན་པ་སྟེ་གསུམ་ག་འཛིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་རིམ་བཞིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ལྔ་པ་དང་

དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་གསུམ་དུ་འཇོག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་གང་དག་ཅེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་ལྔ་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་དྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ལྷ་དག་གོ །འདི་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་གྱི་ལྷག་མ་ངན་སོང་གསུམ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྲིད་རྩེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་ན་རྣམ་ཤེས་འཇོམས་བྱེད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངན་སོང་གསུམ་ན་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་འཇོམས། བསམ་གཏན་བཞི་པར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་འཇུག་གིས་འཇོམས། སྲིད་རྩེར་འགོག་སྙོམས་ཀྱིས་འཇོམས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ངན་སོང་དག་ན་ནི་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་ན་ནི་འགོག་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **སྲིད་རྩེ་དང་། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད། །མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དགུར་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་དང་། སྲིད་རྩེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་དགུ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རང་དགར་གནས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་ཏུ

སེམས་ཅན་རང་དགའ་བས་ཀུན་ཏུ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ངན་སོང་གསུམ་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེར་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་གནས་ཀྱང་དགའ་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། **གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ།** །ནས། **བསྡུ་ན་སུ་ནི་བཞི་ཡིན་ནོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཚིག་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་དག་ནི་བདུན་དུ་མ་ཟད་ཡང་བཞི་ཡོད་དེ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་བཞི་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། །ཟག་དང་བཅས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི། །ཞེས་སོ། །ཟག་བཅས་རང་གི་ས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ས་གཞན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དགའ་བའི་སྲེད་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རང་གི་ས་པ་ཉིད། ཅེས་སོ། །བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པར་རྣམ་ཤེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། གནས་པ་པོ་ལ་གནས་པར་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོའི་གདན་མིན་པ་བཞིན་དང་། ཡང་ན་འདིའི་གནས་དང་གནས་པ་ནི་གྲུ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུར་གནས་ནས་[1]འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་ན་རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། འོ་ན། མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟག་བཅས་ལ་[2]དགའ་བ་ཡང་ཡོད། འདོད་ཆགས་ཀྱང་ཡོད། གང་ལ་དགའ་བ་ཡང་ཡོད་ཅིང་འདོད་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མངོན་པ་བ་ན་རེ་མི་འགལ་ཏེ། ལུང་དེ་གཉིས་ནི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེས་ན་རྣམ་ཤེས་འབའ་

1 སྣག་ས། འགྲོ་བ་པོ་ཞིག

2 སྣག་ས། དགའ་བ་ཡོད།

ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཞིང་དང་། རྣམ་ཤེས་ས་བོན་དུ་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་གང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་འདིའི་ཞིང་གི་ངོ་བོར་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་ཉིད་འདིའི་གནས་པ་དག་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིད་སྨྲས་རྣམ་ཤེས་གཙོད་དོ། །རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྡུ་ཚུལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། བསྡུ་ན་བཞི་དང་བདུན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྡུས་ཚུལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། བདུན་གྱིས་བསྡུས་ལ་བཞིས་མ་བསྡུས་པ་དང་། བཞིས་བསྡུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྡུས་པ་དང་། གཉིས་ཀས་བསྡུས་པ། གཉིས་ཀས་མ་བསྡུས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་ནང་ཚན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་བ་རྣམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་རྩེའི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་པོ་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། ངན་སོང་བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་རྩེ་བ་དག་གི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་བུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ། གང་དུ་འཇུག་པ་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། གང་འཇུག་པ་བར་སྲིད་ཀྱི་རང་བཞིན། དེ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **དེར་ནི་སྒོང་ལས་སྐྱེས་སོགས།** **།སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ།** **།ནས།** **ཡི་དྭགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན།** **།**ཞེས་བྱུང་། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་བཞི་དག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་དང་སོགས་པས་མངལ་སྐྱེས་དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་རྫུས་སྐྱེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྒོང་འའི་ནང་ནས་མེར་མེར་ནུར་ནུར་སོགས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ངང་བ་ཁྲུང་ཁྲུང་རྨ་བྱ་ནེ་ཙོ་སོགས་ལྟ་བུ། གཉིས་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མངལ་ནས་མེར་མེར་ནུར་ནུར་ནས་སྐྱེ་མཆེད་རྫོགས་ནས་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་ཀྱི་མངལ་གྱི་ནང་ནས་བྱུང་ཙམ་ཡིན་ན་སྒོང་སྐྱེས་ཀུན་མངལ་སྐྱེས་སུ་འགྱུར་བས་སྐྱེ་གནས་གསུམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་གླང་རྟ་སོགས་ལྟ་བུ། གསུམ་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མངལ་སྒོང་གང་རུང་ལས་མ་ཡིན་པར་དྲོད་དང་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཅན་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་སྦྲུར་བ་དང་ཕྱེ་མ་ལེབ་སོགས་ལྟ་བུ། བཞི་པ་རྫུས་སྐྱེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་གཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་གཞི་ལྷ་རྣམས་ལྟ་བུ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་དེ། མི་ལ་བཞི་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དུད་འགྲོ་ལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལ་སྒོང་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད། མངལ་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད། རྫུས་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མི་སྒོང་སྐྱེས་ནི་གྲུ་ཞིག་པའི་ཚོང་བ་བྱ་ཁྲུང་ཁྲུང་མོ་དང་རྩེས་པས་སྒོང་ལས་སྐྱེས་པ་དགེ་སློང་གྲགས་དང་ཉེ་བའི་གྲགས་གཉིས་དང་། རི་དྭགས་འཛིན་གྱི་བུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་བུ་ལྔ་བརྒྱ་

ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སླ། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་ང་ལས་ནུ། ང་ལས་ནུའི་བརླ་གཡས་པ་ནས་མཛེས་པ་དང་། དེའི་བརླ་གཡོན་པ་ནས་ཉེ་མཛེས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་གྱི་བྲང་ལས་བུ་མོ་སྐྱེས་པ་ཐེ་བའི་ཕྲེང་ལྡན་མ་དང་། ཆུ་ཤིང་གི་སྡོང་ནང་ནས་བུ་མོ་སྐྱེས་པ་ཨ་མྲ་སྐྱོང་མ་ལྔ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇོད་གཤེར་སྐྱེས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ང་ལས་ནུ་དང་། མཛེས་པ་དང་། ཉེ་མཛེས་དང་། ཐེ་བའི་ཕྲེང་བ་ཅན་མ་དང་། ཨ་མྲ་སྐྱོང་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུ་དང་མཁའ་ལྡིང་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀླུ་མངལ་སྐྱེས་ནས་རྫུས་སྐྱེས་ཀྱི་བར་མཁའ་ལྡིང་སྐྱེ་གནས་བཞི་པས་ཟ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཀླུ་དང་འདབ་བཟང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྫུས་སྐྱེས་ལ་རོ་མེད་པས་ཟ་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མ་ཤི་བར་དུ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤི་བ་དེས་ཆིམ་པར་འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདིས་ཕྱར་མ་ཤི་བར་ཟོས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཤི་བའི་ཚེ་མི་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་དང་མཁའ་ལྡིང་ལ་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡོད་པར་ཐལ། མཁའ་ལྡིང་རྫུས་སྐྱེས་མཆོག་དང་ཇོད་གཤེར་སྐྱེས་ཉེ་མཆོག་དང་། མངལ་སྐྱེས་བར་མ་དང་སྒོང་སྐྱེས་ཐ་མ་ཡིན་ལ། །དེ་རྫུས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀླུ་བཞི་ག་ཟ། ཇོད་གཤེར་སྐྱེས་ཀྱིས་གསུམ་ཟ། མངལ་སྐྱེས་ཀྱིས་གཉིས་ཟ། སྒོང་སྐྱེས་ཀྱིས་སྒོང་སྐྱེས་ཁོ་ན་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཀླུ་དང་ནམ་མཁའ་ལྡིང་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་གི་མཆོག་ནི་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའོ། །ཉེ་མཆོག་ནི་ཇོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པའོ། །བར་མ་ནི་མངལ་ནས་སྐྱེས་པའོ། །ཐ་ཆད་ནི་སྒོང་ལས་སྐྱེས་པའོ། །དེ་ལ་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་ནམ་མཁའ་ལྡིང་གིས་ནི་ཇོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་ སྔ་མ་སྔ་མ་ཟོས་ནས་ཀླུ་ཐམས་ཅད་བཟའ་བའི་ཕྱིར་འབྱིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དམྱལ་བ་པ་རྣམས་དང་

ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པ་དག་ཀུང་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ཏེ། རྫུས་སྐྱེས་ལ་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཅན་དང་། ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་གཉིས་ཡོད། སྐྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་གནས་ནི་ཕུང་པོ་བཞི་དང་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་དྭགས་ནི་རྫུས་སྐྱེས་ཁོ་ན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡི་དྭགས་ཕལ་ཆེར་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ཀུང་མངལ་སྐྱེས་ཀུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་ལས། མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་ཡི་དྭགས་མོ་ན་རེ། བདག་གིས་མཚན་མོ་བུ་ལྔ་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིན་མོ་གཞན་ལྔ་དག །བསྐྱེད་ནས་དེ་དག་ཟ་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀུང་བདག་ནི་ཚིམ་པ་མེད། །ཅེས་སྨྲས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ནི་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་མངལ་ལས་སྐྱེས་པ་ཉིད་སྲྀད་པའི་ཕྱིར། ཚེ་དང་ལྡན་པ་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བུ་ཆེན་པོ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་བཞི་ལ་བཟང་ངན་ཡོད་དེ། རྫུས་སྐྱེས་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་མི་གནོད་པར་སྐྱེ་བས་རབ་དང་། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་གཞན་ལ་མི་གནོད་པར་སྐྱེ་བས་རབ་འོག་མ་དང་། མངལ་སྐྱེས་སྡུག་བསྔལ་ལན་ཅིག་སྡུག་བསྔལ་བས་འབྲིང་དང་། སྒོང་སྐྱེས་སྡུག་བསྔལ་ལན་གཉིས་མྱོང་བས་ཐ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་གནས་བཟང་བ་གཉིས་བཞག་ནས་མངལ་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་སྨྲོ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་ཉེ་དུ་ཆོས་ལ་དགོད་པ་དང་། སྐུ་སྟེགས་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་སྒྱུ་མ་མཁན་ནི་སྒྱུ་མས་འཇིག་རྟེན་ཟའོ། ཞེས་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་རྫུས་སྐྱེས་ལ་རོ་མེད་པས་རིང་བསྲེལ་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫུས་སྐྱེས་

བྱས་ཀྱང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རིང་བསྲེལ་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་མཛོད་ལ་མངའ་བརྙེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་གནས་བཞི་ལས་རྫུས་སྐྱེས་མང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫུས་སྐྱེས་ལ་འགྲོ་བ་ལྔའི་ལྷ་དང་དམྱལ་བ་རིལ་པོ་དང་། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་རེ་དང་། བར་སྲིད་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་གོང་མ་གཉིས་རིལ་པོ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཕལ་ཆེར་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བར་སྲིད་ལ། ངོ་བོ། སྒྲུབ་བྱེད། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པར། **འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །**ནས། **བྱུང་བ་མིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། བར་སྲིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་འདིར་གང་གི་སྔ་མའི་འཆི་སྲིད་དང་། ཕྱི་མའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །སྲིད་པའི་བར་དང་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་སོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དེ་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཀྱང་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། བྱུང་བ་ནི་བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་ཟིན་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཁྱོད་བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བགྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་སོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བར་དོ་བ་ཡིན་ན་བར་སྲིད་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱངས་པར་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཀྱི་བར་དོའི་རྟེན་ལ་སྒྱུར་འདས་ཐོབ་པའི་བར་དོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཁོར་བ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ན་སྐྱེ་སྲིད་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བར་སྲིད་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྒྱུར་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བར་དོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་བློ་ཡིན་ན། མངལ་སྐྱེས་ལྟར་ཆགས་སྡང་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྫས་སྐྱེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་ནུས་ཏེ། དེ་གནས་དོན་དུ་གཉེར་གྱི་འཁྲིག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་ན་དྲི་འདོད་པ་དང་བརྟས་ཏེ་སྐྱེས་ན་གནས་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མངལ་སྐྱེས་དང་རྫུས་སྐྱེས་ལ་འཁྲིག་ཆགས་དང་སྡང་བའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་འགྲུབ་ཀྱི་བར་དོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་བློ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ལ་མ་རྨོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་བར་སྲིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཤེས་ལ་འབྱུང་གནས་གཉིས་མི་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་དེས་འཇུག་གནས་ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་མི་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེས་གསུམ་ག་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སེམས་ཅན་ཕལ་བ་མངལ་འཇུག་ལ་ཆགས་སྡང་གི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པས་མ་ཁྱབ་པ་ཤེས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་ཀྱི་མངལ་དུ་འཇུག་ཁ་མའི་བར་དོ་བ་དེ་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པར་ཐལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་གང་ཞིག །དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། འཁོར་བསྒྱུར་ཡང་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་མཚན་དཔེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་ལྡོག་དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱིའི་བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་དེར་མི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གྲུབ་ནས་ཅེ་སྤྱང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགྲོ་བ་རིགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིའི་བར་སྲིད་ཡིན་ན་མིའི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་སྲིད་པ་དང་བར་སྲིད་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་།

དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བར་སྲིད་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་འགྱུར་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་དབང་པོ་སོགས་འདྲ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང་། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མ་ནིང་མཚན་མེད་དང་སྐྱེས་ཙམ་ནས་མིག་མེད་པའི་ལོང་བ་སོགས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་ཡང་དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་ནིང་མཚན་མེད་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་ཡང་ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་མངལ་དུ་ཞུགས་ནས་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཏེ་མ་ནིང་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་འདོད་ཆགས་གང་དང་ལྡན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །སྲིད་པ་བར་མ་ནི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་མ་ཚང་བ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་མོར་གྱུར་པ་དང་ཕོར་གྱུར་པ་ཞུགས་ནས་གནས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གནས་སོ། །ཕྱིས་ལུས་སྐྱེ་ཞིང་མ་ནིང་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ལ། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས། །དང་པོ་འཆད་པ། **འབྲུ་ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །**ནས། **རྒྱུན་མིན་ཕྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །**ཞེས་བྱུང་། ཐལ་ཆེན་སྡེ་པ་དང་ས་སྟོན་སྡེ་པ་ན་རེ། བར་སྲིད་མེད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་ནི་འཆི་སྲིད་དང་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་བློ་གྲོས་ནི་སློབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་དང་བཅས་ཏེ་རང་གི་སྡེ་པ་ལ་བློ་ཞེན་ཅིང་། སོགས་སོ། །ཕྱིས་འབྱུང་གི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བར་མའི་གཟུགས་སྔོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ལྡན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲུ་ནུབ་ནས་ཤར་དུ་དྲངས་པའི་རྒྱུན་གྱི་མ་བཞིན། བར་སྲིད་མེད་པར་འཆི་སྲིད་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འབྲུ་ཡི་རྒྱུན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །སྲིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་གཟུགས་ལ་སྦྱར་ནས་དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་གཟུགས་གང་

དང་འབྲལ་བ་དང་གང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་དག་གི་བར་མའི་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲུའི་རྒྱུན་ཕྱིས་འབྱུང་བའི་གཟུགས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དོ་སྒྲུབ་ན་འདི་ལྟར་དགོས་སོ། །འཆི་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བའམ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྲུ་ཡུལ་གཞན་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱུན་བཞིན་ཞེས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འདི་ཡང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་འཆི་སྲིད་ཆད་ཙམ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བ་ཁེགས་ཀྱང་བར་དོ་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ། །ཁ་ཅིག །ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་དང་མྱུ་གུ་ལས་འབྲུའི་རྒྱུན་འབྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་སྲིད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཙམ་ལས་བར་སྲིད་སྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་འཆི་ས་ནས་ས་གཞན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་འགྲུབ་པ་ལ་བར་དོ་དགོས་པ་འབྲུའི་རྒྱུན་གྲོང་གཅིག་ནས་གྲོང་གཞན་དུ་སྒོ་བ་ལྟ་བུར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་འབྲུའི་རྒྱུན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གང་གི་ཚེ་འབྲུ་གྲོང་ནས་གྲོང་གཞན་དུ་འཁྱེར་བ་ན་འབྲུ་དེ་གྲོང་སྤྱི་མར་འགག་ནས་གྲོང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མི་འབྱུང་བར་དཔག་ཚད་དུ་མས་བཅད་པས་གྲོང་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྒྲེལ་ལས། ཤིན་ཏུ་གསལ་ཡང་ལོག་པར་བཤད་སྣང་ངོ་། །

དེ་ལ་ཕལ་ཆེན་དང་ས་སྐྱོན་དག་ན་རེ། འཆི་སྲིད་རྒྱུན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བའི་དཔེ་ཡང་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་གི་ངོས་སོགས་དང་བྱད་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་བར་འགྱངས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེར་གཟུགས་བརྙན་འབྱུང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆད་ནས་འབྱུང་བར་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ནང་དུ་གཟུགས་ལས་གཟུགས་བརྙན་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དཔེ་དོན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །གལ་ཏེ་གྲུབ་ཀྱང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་ཁ་དོག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་དེ་ཁ་དོག་ཏུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་དེ་ན་མེ་ལོང་གི་ངོས་ཀྱང་སྣང་གཟུགས་བརྙན་ཡང་སྣང་ཡང་དེར་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་གོ་ས་གཅིག་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མེ་ལོང་གི་ངོས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པ་མིའི་ངོའི་ཤ་ཁྲག་གི་འབྱུང་བ་དང་མཁར་བའི་འབྱུང་བ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་བརྙན་མ་གྲུབ་ཕྱིར་བ་དང་། །ཞེས་དང་། གཅིག་ན་ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་ནི་ཚོགས་པ་དེའི་མཐུ་དེ་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུའི་བྱེ་བྲག་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་བྱད་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཡིན་པས་མི་འདྲ་ལ། གཟུགས་བརྙན་དེ་གཟུགས་དང་མེ་ལོང་སྟེ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་སྲིད་དེ་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་བར་འཆི་སྲིད་གཅིག་པུ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །རྒྱུན་མིན་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མི་འདྲའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །གཉིས་ལས་བྱུང་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་དྲི་ཟ། །ལྔར་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །**ཅེས་བྱུང་། བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་དེ། སྟོན་པས་མགུར་ནས་སྲིད་པ་བདུན་གསུངས་པས་ཁྱོད་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་སྲིད་པ་དང་། ལྷའི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར། མགུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད། ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་། བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། གནས་གསུམ་མངོན་དུ

གྱུར་ན་མའི་མངལ་དུ་འཆགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་ཟླ་མཚན་དང་ལྡན་པ་དང་། ཕ་མ་གཉིས་ཆགས་པར་གྱུར་ཅིང་ཕྲད་པ་དང་། དྲི་ཟ་ཡང་ཉེ་བར་གྱུར་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དྲི་ཟ་དེ་བར་སྲིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་དྲི་ཟ་ཞེས་མི་འདོན་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནའོ་ཞེས་འདོན་ཏོ་ཞེས་ཟེར། སློབ་དཔོན་ན་རེ། དྲི་ཟ་དེ་བར་དོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟ་ལེན་གྱི་བུའི་མདོ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་དྲི་ཟ་ཉེ་བར་གནས་པ་གང་ཡིན་པ་འདི། ནས། བྲང་ནས་འོངས་པ་ཞིག་ཤེས་སམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་ཞིག་པ་ནི་འོངས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲི་ཟ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་། བར་སྲིད་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་ལྔར་གསུངས་པའི་བར་འདའ་བ་དེ་བར་དོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་ལྔ་སྟེ། བར་མ་དོར་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྔ་གསུངས། ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཕལ་ཆེན་པ་ན་རེ། བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་ཅིང་བར་དོ་ཡོད་པའི་ལུང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཞོག་མའི་མེ་སྟག་དང་ལྕགས་ཀྱི་ཚ་ཚ་གཉིས་དང་གསུམ་དཔེར་བྱས་ནས་བར་འདའ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷ་ལ་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་ཐ་དད་པ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་རྟོག་བཟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བར་མ་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷ་ནི་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ལྟ་བུའི་མེད་པས་འདི་ནི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བར་སྲིད་ཡོད་ན་མདོ་ལས་བདུད་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱིས་འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མགུ་ཞེས་པའི་མགོ་ལ་རྡོའི་ཁུ་ཚུར་བསྣུན་པས་ཉན་ཐོས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་ཕྱུང་བ་དང་བདུད་སུན་འབྱིན་བྱེད་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་པའི་དམྱལ་བར་ལྷུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲངས་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེའི་དགོངས་པ་གསོན་པོ་ཁོ་ནར་དམྱལ་བའི་མེས་བསྐོར་ཏེ་ཤི་ནས་དམྱལ་བར་ལྷུང་ཞེས་པའི་

དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །འདི་ལ་སྔོན་གྱི་ སྔོན་གྱི་ཊཱི་ཀ་ཆེན། མང་པོ་དང་རང་རེའི་ སེ་རྙེ་ཐར། འགའ་ཞིག་གིས་འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་ཤི་བས་བདུད་དེ་ལྟར་བྱུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཉན་ཐོས་དེའི་མགོར་རྡོའི་ཁུ་ཚུར་བསྣུན་པས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རང་གི་ལུས་ཀྱིས། དམྱལ་བའི་མེ་སྤྱོད་བར་བཤད། གང་སྤེལ་ལས། བདུད་ཀྱི་རྡོའི་ཚལ་བ་ཞིག་གིས་འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མགུ་ཞེས་པའི་མགོ་བཅག་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མ་གཏོགས་ཤི་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྔོན་ལ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཁོ་རང་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེའི་ཚེ་བདུད་སྡུན་འབྱིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་གིས་ཀླད་དུ་ཁུ་ཚུར་གྱིས་བསྣུན་པས་དེས་མ་རངས་པའི་སྐད་ཕྱུང་བ་དང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པ་ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྲུང་གི་ཉན་ཐོས་མཁས་པ་མགུ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་བདུད་སྡུན་འབྱིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་གིས་རྡོའི་ཚལ་བ་ཞིག་གིས་དེའི་མགོ་བཅག་པར་གྱུར་ཏོ། །རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་ཤོད་ལ་མེད་པ་མ་ཤོད་ཅིག །

གསུམ་པ་འཆད་པར། **དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།** །ནས། **མི་ལྡོག་དེ་ནི་དྲི་ཟ་འོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་དོ་བའི་ཤ་ཚུགས་ཏེ་བྱད་དབྱིབས་ཡོད་དེ། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་བྱད་དབྱིབས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་འབྱུང་འགྱུར་གཉིས་ལས་ཀྱིས་འཕེན་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། །སྔོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །ཞེས་དང་། ཀུན་བཏུས་ལས། གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བྱད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་འགྲོ་བ་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་དེར་དུས་སྔ་མའི་སྲིད་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཤ་ཚུགས་ལྟ་བུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་སྔ་མའི་སྲིད་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འབྱུང་འགྱུར་འཆི་སྲིད་

སྔོན་ཡིན་པས་སྔོན་དུས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྗེས་ཡིན་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྐྱེལ་ལས། སྔོན་གྱི་དུས་སྨོས་པ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དོའི་ཁ་དོག་ཡོད་དེ། དམྱལ་བའི་བར་དོ་སྡོང་དུམ་མེས་ཚིག་པ་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགྲོའི་དུ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཆུ་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་བར་སྲིད་གསེར་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བོང་ཚོད་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་བར་སྲིད་བྱིས་པ་ལོ་ལྔའམ་དྲུག་ལོན་པ་ལྟ་བུ། གཟུགས་ཀྱི་བོང་ཚོད་རྫོགས་ཤིང་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་པས་གོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པར་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་མེད་པས་གཅེར་བུ་ཤས་ཆེ་ཞིང་། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་གྱིས་དགེ་སློང་མ་དཀར་མོ་སོགས་གོས་དང་བཅས་པ་དང་། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བར་སྲིད་ཡང་གཞོན་ནུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ་ན་བཟའ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གླང་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྤྱིལ་པའམ་ཡུམ་གྱི་རྨི་ལམ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྣམ་ཅན་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁྲི་མོའི་མངལ་ནས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ལྔའི་བར་སྲིད་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་ཁྲི་མོའི་མངལ་འཚིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁྲི་མོའི་མངལ་མི་འཚིག་སྟེ། ཚ་དམྱལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་དང་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་ཉེ་འཁོར་དང་བར་ན་འཕྱན་པ་སྟེ་འཁྲམས་པ་རྣམས་ཀྱང་མེ་མི་འབར་ན་དེའི་བར་སྲིད་རྟག་ཏུ་ག་ལ་འབར་ལ། འབར་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེའི་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་དྭངས་བས་ལྷ་མི་ཐལ་བས་མི་མཐོང་བ་ལྟར་དེའི་གཟུགས་ལ་མི་རེག་པའི་ཕྱིར་དང་། རེག་ཀྱང་མི་འཚིག་སྟེ། དེ་ཚིག་པ་དམྱལ་བའི་ལས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་བར་མས་མངལ་འཚིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པ་སྔ་མ་ལ་ཡང་དམྱལ་བ་བ་རྣམས་ལྷག་པ་དག་ན་འཕྱན་པ། ནས། ལས་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་འཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྲིད་པ་སྔ་མ་ནི་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷག་པ་དག་ན་ཞེས་པ་ཉེ་འཁོར་དག་ན་ཞེས་པའོ། །འདི་ཆུ་འབབ་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རིགས་མཐུན་བག་ཆགས་

སད་པར་བཤད་པ་ལ་མཁོའོ། །སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ནས་འཆི་སྲིད་ཀྱི་སྔོན་རོལ་ཚུན་ཆད་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་འཆི་བའི་སྔོན་རོལ་ཏེ། །སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་ཕན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིའི་བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷའི་བར་སྲིད་མི་མཐོང་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་མཐུན་རྣམས་མཐོང་ལ་མི་མཐུན་པ་མི་མཐོང་བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་མིའི་བར་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་མཐུན་མཐོང་། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་སྲིད་པ་མཐོང་བའི་མིག་ཡོད་དེ། ལྷའི་མིག་སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་ལ་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཤིན་ཏུ་དྭངས་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་མིག་གིས་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །

སྐྱོན་བཅུ་གཅིག་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྐྱོན་དེ་དག་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་དང་། ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྨུགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྒོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམ་དྲགས་པ་དང་། སེམས་ཡ་ཡ་བོ་དང་། བག་ཚ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་པ་དང་། སྨྲ་བ་མང་བ་དང་། ཧ་ཅང་སྒོམ་དྲགས་པ་ཉིད་དེ། མདོ་ལས་ཇི་སྐད་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷའི་བར་མས་གོང་མ་མིན་པའི་ཐམས་ཅད་མཐོང་བྱེར་བ་ཡང་ཡོད། བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་ཏེ། ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤུགས་དང་ལྡན་ཏེ། གང་བསམ་པའི་སར་སྐད་ཅིག་གིས་སླེབ་པའི་ལས་ཀྱི་ཤུགས་མྱུར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་བཟློག་དཀའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ཤུགས་དང་ལྡན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལྷ་ཆར་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་དབང་པོ་ལྷ་ཆར་ཚང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་ཏེ། གང་ལ་ཐོགས་པའམ། གཏུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡོ་རྗེས་ཀྱང་མི་བཟློག

པའི་ཕྱིར། ལྟུགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་ག་ཤགས་པའི་ནང་ནས་བྱུང་བའི་སྲིན་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐོགས་མེད་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་སྔོན་དུས་ཀྱི་དེ་འགྲུབ་པར་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་མིའི་དེ་གྲུབ་ནས་ཡང་དེ་མེད་པར་ལྷའི་བར་མའམ་གཞན་གྱི་དེ་གྲུབ་ནས་དེར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ཟློག །ཅེས་གསུངས། ཀུན་བཏུས་ལས་བཟློག་པར་བཤད་ཅིང་འདི་བའི་ལུགས་ལ་ཡང་བར་འདའ་བ་ཡོད་པས་མ་ངེས་སྣང་ངོ་། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ཀུང་ཟ་སྟེ། རེག་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲི་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དྲི་ཟའོ། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན་དབང་ཆེ་ཆུང་གིས་དྲི་ཞིམ་མི་ཞིམ་ཟ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་གྲགས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། ཞག་བདུན་རིང་མཐའ་དང་ཆགས་སྡང་གང་རུང་སྐྱེས་ན་འཆི་ལ། སྐྱེ་བའི་ཚོགས་པ་མ་རྙེད་ན་བདུན་ནས་ཤི་ནས་ཡང་དེར་སྐྱེས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚེ་ཚད་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དབྱིག་བཤེས་ཞག་བདུན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་རྙེད་ན་འཆི་འཕོ་བ་སོགས་སྨྲར་ལྟར་དང་། གཞན་དག་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཟེར། བྱེ་སྨྲན་རེ། སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ཡིན་པས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་དུ་སྦྱོར་བས་དུས་ཐུང་དུའོ། །ཞེས་ཟེར། མདོ་སྡུད་འདས་ལས་ལོ་གསུམ་པ་ཞིག་བཤད། མདོ་སྡེ་པའི་བཙུན་པ་ན་རེ། ངེས་པ་མེད་ཟེར། ཀུན་བཏུས་ལས་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ཏེ། དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་འཕོའོ། །ཞེས་དང་། སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་རྙེད་ན་བདུན་ཕྲག་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བོད་དག་གི་འོལ་ཚོད་དག་མ་བྲིས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ལྷོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས།** །ནས། **དམྱལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱི་ཙུ་ཚུགས་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། ཐལ་བའི་མངལ་དང་སྒོང་ང་ལས་སྐྱེས་པའི་བར་དོ་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་ཀུང་ལས་དབང་གིས་རང་གི་སྐྱེ་གནས་མཐོང་ནས་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆགས་པས་རྗེ་བའམ་དགའ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་སྣང་བས་ཤི་ནས་སྐྱེ་གནས་དེར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོ་ནི། ནས། ཡུལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དྲོད་གཤེར་སྐྱེས་དང་རྫུས་སྐྱེས་གཉིས་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་དྲི་འདོད་པས་དང་། ཕྱི་མས་གནས་ལ་མངོན་པར་འདོད་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་གནས་གཙང་མི་གཙང་གི་དྲི་འདོད་པས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་དམྱལ་བ་ལ་ཡང་རླུང་དམ་ཆར་བ་གྲང་མོས་བཏབ་པས་ཉེན་པ་ན། དམྱལ་བའི་མེ་མཐོང་ནས་དེར་དྲོ་བར་འདོད་ནས་ཚ་དམྱལ་དང་། ཡང་རླུང་དམ་ཉི་མའམ་མེས་གདུང་བས་དམྱལ་བའི་བསིལ་བ་མཐོང་ནས་འདོད་ཅིང་རྒྱུགས་པས་གྲང་དམྱལ་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་དོ་བའི་འགྲོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷའི་བར་དོ་སྟན་ནས་ལྡང་བ་བཞིན་དུ་གྱེན་དང་། མི་དང་དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་རིམ་བཞིན་མི་སོགས་བཞིན་ཐད་ཀ་དང་། དམྱལ་བའི་བར་དོ་བ་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་ཏེ་སྤྱི་ཙུ་ཚུགས་སུ་གཡང་ལ་ལྷུང་བ་ལྟར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དམྱལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱི་ཙུ་ཚུགས་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ** །ནས། **རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན།** །ཞེས་བྱུང་། ལྷོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་སམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མངལ་དུ་འཇུག་པ་

བཞི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ཤེས་བཞིན་མིན་པ་ཡང་ཡོད། གཞན་ནི་འཇུག་པར་མ་ཟད་གནས་པ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་ནི་འཇུག་གནས་གཉིས་སུ་མ་ཟད་འབྱུང་བ་ཡང་ཤེས་པ་ཡོད། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་ནི་འཇུག་གནས་འབྱུང་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལ་རྨོངས་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པར། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན། ནས། ཐམས་ཅད་རྨོངས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྔོང་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དོ་ནི་རང་རྒྱལ་གྱི་ཡིན་ཀྱང་རྨོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལྔ་ལེན་གྱི་བཙུན་མོ་ལ་སྔོང་ང་ལྔ་བརྒྱ་ལས་ཁྱེའུ་ལྔ་བརྒྱ་བྱུང་བ་རང་སངས་རྒྱས་སུ་བྱུང་ཡང་འདི་རྨོངས་པར་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོང་ང་ལས་སྐྱེས་རྟག་ཏུའོ། །ཞེས་སོ། །འདིར་བཤད་ཀྱང་སྔོ་ངར་སྐྱེ་འགྱུར་ལ་སྔོང་སྐྱེས་ཞེས་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་ཏེ། ནས། འཚེད་འགྱུར་ལ་ཐགས་འཐག་པ་ཅེས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །མངལ་དུ་བསམ་བཞིན་འཇུག་པ་གསུམ་རིམ་པས་ཡོད་དེ། འཁོར་བསྒྱུར་དང་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་གཉིས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བསྒྱུར་སོགས་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དག་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་དང་། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསེ་རུའི་རང་རྒྱལ་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་མང་བ་སོགས་བྱས་པས་འཇུག་གནས་གཉིས་ཀ་ཤེས་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་སམ་རང་བྱུང་། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་སྲིད་པ་ནི་ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པས་གསུམ་ག་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

སྡུས་པ།

འཆི་དང་སྐྱེ་བའི་ཆུ་བོའི་འགྲམ་རིང་པོ། །བར་གྱི་སྲིད་པ་ཕྲ་མོས་ཟམ་ལྟར་རྨས། །འཕུར་བའི་བྱ་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་འབྲེལ་ཡང་། །མ་ཤེས་སྡེ་འགས་རྗོལ་གཏམ་རླུང་བཞིན་བྱས། །ཐུབ་དབང་ཞལ་སྐྱིན་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། །ལུང་དང་རིགས་པ་ཉིན་བྱེད་ཤར་བ་བཞིན། །སྤེལ་ཡང་

ངན་ཞེན་མེ་ཁྱེར་མི་འདོད་ཆོ། །བསྙིང་ཚིག་འབྲུག་སྒྲས་བློ་གྲོས་མདོངས་བྲལ་ཚིམ། །བར་སྲིད་རྒྱུ་དང་ཐོག་མེད་འཁྲུམས་ཚུལ་འདི། །ལེགས་པར་བསམ་ན་བདག་མེད་གདེངས་ཚོལ་རན། །འཁོར་བར་རྫོངས་པས་དུར་ཁྲོད་སྐྱིད་ཚལ་འདི། །མ་བསམས་ཐར་པ་ཚོལ་བ་ལྷུན་པོའི་ལུགས། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དང་ལུས། །ཡང་ཡང་འདོར་ལེན་ཉོ་ཚོང་ལྟར་བྱས་པས། །ཤ་ཡི་རི་འདི་ད་སྡོངས་ཤེས་རབ་ཅན། །སྡོང་བྱེད་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཡིན་སྙིང་ལྟར་ཟུངས། །ཞེས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་སྲིད་པ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་དབྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། གྲུབ་པའི་འཁོར་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་གྱི་སྒོས་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འཁོར་བར་འཇུག་ཚུལ་དངོས་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱུན་ཐོག་མེད་དུ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **བདག་མེད་ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ།** །ནས། **མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཕྱི་རོལ་པ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་བདག་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོའོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་ནས་འདིར་འོངས་པ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འཕོ་བའམ་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་མེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒོལ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟག་བདག་མེད་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱིར་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་རུང་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྟག་པའི་བདག་མེད་ཀྱང་ཕུང་པོ་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་ཤིང་། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལས་ནི་ཡོད། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། གང་ཕུང་པོ་འདི་དག་འདོར་ཞིང་ཕུང་པོ་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་

རྟོགས་པ་ནང་གི་སྐྱེས་བུ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནང་གི་སྐྱེས་བུ་ཕུང་པོར་མ་གཏོགས་པའི་རྫས་ཡོད་བདག་ཙམ་བཀག་པས། ཁ་ཅིག་བདག་མེད་ན། ཞེས་དང་། སྲིད་པའི་ས་བོན་ཡོད་མེད་བཤད་པ་དག་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གཏན་མིན་ཏེ། དགག་པ་མ་སྤྲོས་སོ། །ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟར་རིགས་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཙམ་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་མཁྲ་མེད། སྐྱེ་བ་སྔ་མར་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཟག་བཅས་ལས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ལས་ཕུང་པོ་ཙམ་གྱི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་། དེས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུན་སྔ་ཕྱིས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་མ་མངལ་སོགས་སྐྱེ་གནས་བཞིར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུན་གྱིས་ན། །མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པར་བྱས་ན་སྔ་མ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། ཕྱི་མ་མི་རྟག་ཅིང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་ཚུལ་གྱི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **ཇི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱུན།** །ནས། **སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད།** །ཅེས་བྱུང་། སྲིད་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྐྱེ་བའམ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་འཁོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔོན་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། ལས་བསགས་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་འཁོར་ལ་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་མ་རིག་པ་དང་། ཚེ་སྔ་མའི་ལས་ཟག་བཅས་ཐ་དད་པ་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས་འདིར་ཇི་སྲིད་དུ་འཕངས་པ་ལྟར་ཐུར་ཐུར་མེར་མེར་ནར་ནར་འཁྲང་འགྱུར་དང་རྐང་ལག་འགྱུས་པ་དང་། སྐྲ་སྤུ་སེན་མོ་རྣམས་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་དང་མཚན་རིམ་གྱིས་རྒྱུབ། འདིར་སྐྱེས་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱིར་མར་འགྲོ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ལས་བསགས་པས་དེ་ཡང་ཕྱི་མའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཇི་ལྟར་

འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱུན། །སྐྱེས་ནས། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ །ཞེས་སོ། །

འདིར་གོང་འོག་ཏུ་མར་བཤད་པའི་མངལ་དུ་འཇུག་ཚུལ་ཙུང་ཟད་བཤད་ན། མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་བ་གཅིག་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་མ་ཚོགས་ན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྐྱེན་ཡང་ཡོད་དེ། ཕ་མ་ཆགས་ཤིང་ཐྲད་པ་དང་བར་སྲིད་སླེབས་པ་དང་། ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཁུ་ཁྲག་རུང་བར་གནས་པ་དང་སྔ་ཕྱི་མ་ཡིན་པར་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། མངལ་ཉེས་པ་དང་བྲལ་ཅིང་། དྲི་ཟས་དེ་ཕ་མར་བྱེད་པའི་ལས་བསགས་པ་རྣམས་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངལ་གྱི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། མངལ་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་དང་ཁྲག་གིས་འགགས་པ་དང་སྔགས་ཀྱིས་བསྒྲད་པ། མངལ་ནས་འཛག་པ་དང་། གྲོག་མའི་རྐེད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཛ་མོང་ཁ་ལྟ་བུ་དང་། ཤིང་རྟའི་ཚིགས་སམ་ཤིང་རྟའི་སྲོག་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། སྦྲ(ཛ)ལྟ་བུར་འཁྱིལ་བ་དང་། མངལ་གྱི་ནང་ན་ནས་ཀྱི་[1]གྲེ་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་སླ་ལ། དེས་ལས་བསགས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། ཕ་མ་ཚེ་རིགས་བཙུན་ལ་བསོད་ནམས་ཆེ་ལ། དྲི་ཟ་བསོད་ནམས་ཆུང་བ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལྡན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ཐྲད་པའི་ལས་མ་བསགས་ན་མངལ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མངལ་དུ་ལུས་གྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མངལ་དུ་ཡུན་ཞག་བདུན་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་སོང་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བདུན་ཚན་བཅུ་ཕྲག་སོ་སོར་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅུ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བརྒྱད་ཚན་ལ་གྲུབ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདུན་དང་པོ་ལ་མེར་མེར་དང་། བདུན་གཉིས་པར་ཀུན་ཏུ་སྡུད་པའི་རླུང་གིས་ནུར་ནུར་དང་། བདུན་གསུམ་པར་མཛོད་དཀའ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལྟར་ལྟར་དང་། དབྱིབས་ནི་སྣན་གྱི་གཏུན་བུ་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་བཞི་པར་རབ་འབྱེད་ཅེས་པའི་རླུང་གིས་འཁྲང་འགྱུར་དང་། དབྱིབས་མཆིག་གུ་ལྟ་བུ་དང་། བདུན་ལྔ་པར་ཡན་ལག་སྡུད་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ཡན་ལག་

1 སྦྲག་ས། སྲེ་མ།

འགྱུར་བར་བྱེད་ཚུལ་བརླ་གཉིས་དང་དཔུང་གཉིས་དང་མགོ་ཡན་ལག་ལྔ་མཉམ་པ་དང་། བདུན་དྲུག་པར་ཟམ་ཞེས་བྱ་བའི་རླུང་གིས་ལག་ངར་གཉིས་དང་རྗེ་ངར་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མ་སྐྱེད་པ་དང་། བདུན་བདུན་པར་ཡན་ལག་སྡུད་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལག་མཐིལ་གཉིས་དང་རྐང་མཐིལ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་མ་གྲུབ། བདུན་བརྒྱད་པར་ཟློག་ཅིང་སྒྱུར་བར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་རྐང་ལག་གི་སོར་མོ་ཉི་ཤུའི་མཚན་མ་འབྱུང་། བདུན་དགུ་པར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་མིག་རྣ་བ་སྣ་ཁ་བ་ཤང་གཅིའི་ལམ་གྱི་མཚན་མ་འབྱུང་། བདུན་བཅུ་བར་སྲ་བར་བྱེད་པའི་རླུང་གིས་ལུས་སྲ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་ཀུན་སྐྱོ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལུས་བུས་པས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདུན་བཅུ་གཅིག་པར་རྡོ་རྗེ་ཞེས་པའི་རླུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་བུ་ག་རྣམས་འབྱེད་ལ། རླུང་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་དེ་རེས་དགའ་མི་དགའ་བ་དང་མངལ་གྱི་བྱིས་པའི་ཁ་ནས་ཁྲག་ནག་པོ་དང་སྣ་ནས་ཆུ་འབྱུང་། བདུན་བཅུ་གཉིས་པར་ཡོན་པ་སྐྱོ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་རྩིབ་ལོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་ནང་ཁྲོལ་རྒྱུ་མ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་འབྱུང་། དེའི་ཚེ་རྒྱས་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ཚིགས་སུམ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་དང་ནད་བརྒྱ་རྩ་བཞི་ལུས་ལ་གནས་པར་བྱེད། བདུན་བཅུ་གསུམ་པར་བཀྲེས་ཤིང་སྐོམ་པར་བྱེད་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་དེ་ཉམས་ཚུང་ཞིང་བཀྲེས་སྐོམ་གྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་ལ་དེའི་ཚེ་མས་ཟོས་པ་དང་འཐུང་བ་རྣམས་དེ་ལ་ཕན་ནོ། །བདུན་བཅུ་བཞི་པར་སྐྱུད་པའི་སྐྱོ་ཞེས་བའི་རླུང་གིས་རྩ་རྒྱུས་དགུ་བརྒྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད། བདུན་བཅོ་ལྔ་པར་སྣད་ཅེས་པའི་རླུང་གིས་རྩ་རྒྱུས་པ་ཉི་ཤུ་བསྐྱེད་ནས་བཟའ་བཏུང་རོ་གང་ཡིན་པ་རྩ་འདིར་ཞུགས་ནས་ལུས་ལ་ཕན་པར་བྱེད། རྩ་ཉི་ཤུ་ཡང་ལུས་ཀྱི་མདུན་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལ་ལྔ་ལྔ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་བཅུ་བཞི་བཅུ། རྩ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཡན་ལག་བརྒྱད་བརྒྱད་ཡོད། ལུས་ཀྱི་མདུན་ན་ཡོད་པ་གསུམ་ནི་ས་ག་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱབ་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྟོབས་དང་། གཡོན་གྱི་གསུམ་ནི་བརྟན་པ། གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུམ་ནི་མཐུ་ལྡན་ཞེས་བྱ། དེ་ལྟར་རྩའི་ཡན་ལག་གི་དབྱེ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་ལ།

དེ་དག་ཀྱང་སྔོན་པོ་སེར་པོ་དམར་པོ་དཀར་པོ། མར་ཞོ་འབྲུ་མར་གྱི་ཁ་དོག་ཅན། བརྒྱད་ཁྲི་པོ་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩ་བ་རེ་རེ། རྩ་བ་རེ་རེ་ལ་ཡང་བུ་ག་སྣ་ཚོགས་ཡོད་དེ། བུ་ག་གཅིག་དང་གཉིས་དང་བདུན་གྱི་བར་དང་ལྡན་ཏེ། རེ་རེ་ཡང་སྤུའི་བུ་ག་དང་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ཏེ་སྐྱེད་དོ། །བདུན་བཅུ་དྲུག་པར་བདུད་རྩི་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་མིག་རྣ་བ་སྣ་ཁའི་སྒོ་དང་མིད་པ་དང་སྙིང་གི་སྙིང་པོའི་ཁོར་ཡུག་གི་བུ་ག་དགུ་བོ་དག་ཕྱེ་ནས་དབུགས་ཕྱི་དང་སྟེང་འོག་ཏུ་རྒྱུ་བ་དང་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ་དང་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད། བདུན་བཅུ་བདུན་པར་འཕྲིང་སྟོད་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་མིག་གཉིས་ཀུན་ཏུ་དྭངས་པ་དང་རྣ་བ་དང་སྣའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའང་རིམ་གྱིས་སྨིན་པར་བྱེད་དོ། །བདུན་བཅོ་བརྒྱད་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་དབང་པོ་རྣམས་མཐར་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྨིན་ཅིང་ཡོངས་སུ་གསལ་བ་དང་། ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་དོ། །བདུན་བཅུ་དགུ་པར་ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྕེའི་དབང་པོ་བཞི་སྨིན་པར་བྱེད། བདུན་ཅུ་ཤུ་བར་སྲ་བ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལུས་ཀྱི་རུས་པ་ཆེན་པོ་ཉིས་བརྒྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདུན་ཅུ་རེར་གཅིག་པར་སྐྱེད་པ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལུས་ཀྱི་ཤ་རྣམས་སྐྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་གཉིས་པར་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ཁྲག་སྐྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་གསུམ་པར་སྲིན་འཛིན་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་པགས་པ་སྐྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་བཞི་པར་ལས་ཀྱི་རླུང་གིས་ལག་པ་བརྐྱངས་བསྐུམས་དང་མདོག་དང་ལྡན་པར་བྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་ལྔ་པར་ལས་རླུང་གྲོང་ཁྱེར་འཛིན་པ་ཞེས་པས་ཤ་ཁྲག་འཕེལ་བར་བྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་དྲུག་པར་སྐྱེ་མ་ནོར་སྒྲུབ་ཅེས་པའི་རླུང་གིས་སྤུ་དང་སྐྲ་དང་སེན་མོ་རྣམས་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་རྩ་རྒྱུས་འབྲེལ་བར་བྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་བདུན་པར་སྣན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་མཛེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད། བདུན་ཅུ་རེར་བརྒྱད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མཚན་མ་འབྱུང་། བདུན་ཅུ་རེར་དགུ་པར་མེ་ཏོག་ཕྲེང་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་པགས་པའི་མདོག་དང་མཚན་མ་རྣམས་སྔར་ལས་ལྷག་པར་བྱེད།

བདུན་སུམ་ཅུ་པར་ལྟུགས་ཀྱི་སྒོ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་སྐྲ་དང་སྤུ་དང་སེན་མོ་རྣམས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བདུན་སོ་གཅིག་པ་ནས་སོ་ལྔ་པའི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཆེས་ཆེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། ཡན་ལག་རྣམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལ་ཡངས་པར་འགྱུར། བདུན་སོ་དྲུག་པར་མངལ་ནས་འབྱུང་འདོད་དང་། མངོན་པར་མི་དགའ་བ་སྐྱེ། བདུན་སོ་བདུན་པར་མི་གཙང་བ་དང་དྲི་མི་ཞིམ་པ་དང་བཙོན་རའི་འདུ་ཤེས་དང་མུན་ནག་གི་འདུ་ཤེས་དང་ཡོངས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འདུ་ཤེས་ལྔ་འབྱུང་། བདུན་ཕྲག་སོ་བརྒྱད་པར་ཐོག་མའི་རྐྱེན་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་ལུས་རབ་ཏུ་བསྒྱུར་བར་བྱེད། ཐུར་རྟ་ཞེས་པའི་རླུང་གིས་མགོ་ཐུར་དུ་བསྟན་ནས་ལག་པ་གཉིས་བརྐྱངས་ཏེ་རིམ་གྱིས་ཕྱིར་འབྱུང་ལ། སྐྱེས་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ན་སྲིན་བུའི་རིགས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་བཞི་སྐྱེས་ནས་ལུས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་བཀོད་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཡང་ཅུང་ཟད་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཀོད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ལ་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ལས་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལས་གཅིག་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐོག་མ་གཅིག་བརྟགས་ན་དེའི་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཡུལ་དུས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལས་མྱུ་གུ་སོགས་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐོག་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྫོགས་ཚུལ་དང་། བསྡུ་བ། འཁོར་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི།** །ནས། **ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ།།** ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན་དང་། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ། མ་རིག་པ།

འདུ་བྱེད། རྣམ་ཤེས། མིང་གཟུགས། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག །རེག་པ། ཚོར་བ། སྲེད་པ། ལེན་པ། སྲིད་པ། སྐྱེ་བ། རྒ་ཤིའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། །ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས། ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། སྔོན་དང་ཕྱི་མ་བར་གྱི་ཆ་གསུམ་སྟེ་མཐའ་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྔོན་གྱི་མཐའ་འམ་ཆ་དང་། སྐྱེ་རྒ་གཉིས་ཕྱི་མའི་མཐའ་འམ་ཆ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནས་སྲིད་པའི་བར་བརྒྱད་དབུས་ཀྱི་མཐའ་འམ་ཆར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཆ་གསུམ་མོ། །སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་གནས་གཞན་གསུམ་དང་བར་མ་དོར་འཆི་བ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་སྤྱོད་པ་ཡང་དེ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཚེ་གསུམ་ལ་ངེས་པར་རྫོགས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཚེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་ལུགས་ལ་ཡང་མིའི་རྟེན་ལ་འདོད་ལྷར་སྐྱེ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲེད་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་པས་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ་ནས་སྐྱེ་བ་རྗེས་མར་འདོད་ལྷར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ལྷར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་ནས་སྤྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་དང་ལྔ་རྒྱུ་དང་། གཞི་བདུན་འབྲས་བུར་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བདུན་པོ་ཉིད་འབྲས་བུར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ལྷག་པ་ལྔ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར། གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་པ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་

པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱེ་སྨྲས་དེ་ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་པར་ཐལ། མཛོད་རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ནི་ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྡས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་ལུང་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འཆད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱེ་སྨྲས་དེ་ལྟར་བཤད་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་དང་འགལ་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ན་ད་ལྟའི་དུས་ན། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འདས་པ་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་མ་འོངས་པར་བཤད། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་བརྒྱད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་ཡང་མདོ་དང་མི་འགལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་མིན་ནས་ཞེས་པའི་ལན་དུ། དེ་ཉིད་ལས། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ནི་ཚོད་ཡོད་ཀྱི་མདོ་སྡེ་དང་འགལ་ན་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཟག་གཅིག་གི་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་འདུས་པ་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉིས་ཏེ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ། གཉིས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དང་རྒ་ཤིའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་བརྒྱད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་སྲིད་པའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དང་འདི་མི་མཐུན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ལྟར་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པ་དང་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཉོན་མོངས་གཅིག་དང་ཚེ་སྔ་མར་བྱས་པ་དང་ཚེ་འདི་ལ་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་བ་དགོས། སྲིད་པ་ནི་ཚེ་འདིར་བྱས་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་སྨིན་རྒྱུ་དང་ཉོན་མོངས་[1]ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྐྱེན་ཅན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དང་ལེན་པའི་རྐྱེན་གྱིས་སྲིད་པ་ལ་ཐ་དད་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྨྲས་པ་སྔོན་གྱི་ཚེ་གཞན་ལ་ལས་གང་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་དང་། ལས་གང་གི་རྣམ་

1 སྔག་ས། ཐམས་ཅད་རྐྱེན་ཅན།

པར་སྨིན་པ་ཚེ་འདི་ལ་སྲིད་པ་རྟེན་པར་བྱེད་པ་དང་ལས་གང་གིས་སྐྱེ་བ་ན་རྣམ་སྨིན་སོ་སོར་མྱོང་བར་བྱེད་པའི་ལས་དེ་ཉོན་མོངས་གཅིག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་སྟེ། འདི་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སྡང་གཉིས་ལས་གཅིག་གིས་ཀུན་སློང་མི་དྲུང་བས་གཅིག་གིས་བྱེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་འདི་གཉིས་དཔྱད་ན་ལྟར་བ་མིན་དགོས་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་ཞིག་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་ཅིང་བསགས་པ་དང་ལས་གང་གི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མ་འོངས་པ་ནི་ཡིན་པས་ཕྱིས་སྲིད་པར་མཚམས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་གང་གིས་སྐྱེ་བ་ན་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཕྱིས་སོསོའི་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། ལེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྲིད་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་[1]པས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་བཤད་དོ། །

གཞན་ཡང་། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་སྔོན་མཐའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་འདས་པ་དང་འབྲས་བུ་བྱུང་ཟིན་པོ་ནར་མི་འཇོག་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྲས་བུ་བྱུང་མ་ཟིན་པ་དག་ནི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་སྡུད་ལ། འབྲས་བུ་ཕྱུང་ཟིན་པའི་དེ་གཉིས་སྔོན་མཐའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོར་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤྱིལ་ལས། འདིར་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་འབྲས་བུ་ཕྱུང་ཟིན་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། འབྲས་བུ་མ་ཕྱུང་བ་རྣམས་ལ་ནི་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ཕྱུང་ཟིན་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྔོན་གནས་སྐབས། །འདུ་བྱེད་དག

1 སྣག་ས། ག།

ནི་སྔོན་ལས་ཀྱི། །ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་སྔོན་ཞེས་འདས་ཟིན་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་དག་གིས་གྲུབ་མཐའི་ཁྱད་པར་འདི་ཙམ་ཡང་མ་ཕྱེ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་དང་མཛོད་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལ་བལྟས་ཏེ་རྗེའི་ཡང་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མདོའི་དགོངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བླངས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གནད་མ་ཤེས་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་། གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲ་ཇི་བཞིན་པར་བྱས་པས་མདོ་དང་དེའི་དགོངས་པ་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀྲལ་བ་གསལ་བར་མ་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྲོ་བྱ་མང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་(སྐྱེ་བ་དང་)རྒ་ཤི་གཉིས་མ་འོངས་པ་ཁོ་ནར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས་འདས་པ་ཁོ་ནར་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཆ་གསུམ་མོ། །ཞེས་པས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དུས་གསུམ་སོ་སོར་མ་བཤད་པར་ཐལ། ལྷུན་པོའི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། [1]ཆ་གསུམ་གྱི་སྔོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་དང་བར་དག་སྟེ། འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མ་རངས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོ་ཞེས་པ་བྱེ་སྨྲ་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྔར་ལྟར་བཤད་པ་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ། ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་ལུགས་གཞན་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཁ་ཅིག་ལོ་ཚིག་རྒྱུན་ཞེས་སྨྲས་པ་ཁེགས་སོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚང་བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་

1 སྣག་ས། ཆ་གསུམ་ནི་སྔོན་གྱི་མཐའ།

པར་ཐལ། དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་གཟུགས་མེད་གཉིས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། གཟུགས་མེད་པས་དེ་དག་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྤྲོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ན་མིང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ཟུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར། མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཕན་ཆད། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཙུན་ཆད་དོ། །སོགས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་དགོས་པས་རྫུས་སྐྱེས་ལ་དེ་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཅི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྨྲས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འདི་ལྟར། མིང་དང་གཟུགས་ནི་དེ་ཕན་ཆད། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཙུན་ཆད་དོ། །ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཁོ་ན་ཟེར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་སྐྱེ་སྲིད་དུས་ཀྱི་མིང་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལྔ་དང་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་མེད་ཟེར་ན། དེ་དག་ལ་འོན་སྐྱེ་བ་གསུམ་པའི་དུས་ཀྱི་སྔོན་མཐའ་ལ་ལྟོས་པ་ཟློག་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་སོ་སོ་ནས་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གསུམ་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡན་ལག་གསུམ་པའི་དུས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ཏེ་

འབྲས་བུ་ཕྱུང་མ་ཟིན་བར་དུ་དེ་གཉིས་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས། ཕྱུང་ཟིན་པ་ན་སྲོན་མཐའི་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སུ་འཇོག་པར་གང་སྐྱེལ་ལས་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་གཉིས་ལ་བྱེ་སྨྲས་མངོན་པ་སྡེ་བདུན་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་མངོན་པ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་དྲུག་བཤད་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་མངོན་པས་ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐབས་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་དང་རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་ཡུན་ལ་བཅུ་གཉིས་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཞེས་སོགས་ཁོ་ན་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྔོན་གནས་སྐབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་རྨོངས་པ་ཟློག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རང་གི་གྲོགས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྒྲགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཤེས་རབ་ངན་པའི་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཡན་ལག་གཞན་ལའང་འགྲེའོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྔོན་གནས་སྐབས།** །ཞེས་པ་ནས། **གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྡུགས།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་དེ། ཚེ་སྔ་མ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །རྩ་བར། མ་རིག་ཉོན་མོང་སྔོན་གནས་སྐབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་སྐབས་བཤད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཅེ་ན། ནས། མ་རིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་བྱས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚེ་སྔོན་མར་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསོད་ནམས་སོགས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྔོན་ལས་ཀྱི། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྔར་སྨིན་པའི་ལས་གཅིག་དགོས་ཏེ། ལས་གང་གིས་འདིར་རྣམ་པར་སྨིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཡོད་དེ། མངལ་སོགས་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་ཕུང་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡན་ལག་གསུམ་པ་དང་བཅུ་གཅིག་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་བཅུ་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་གཞན་དག་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་མང་པོ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མིང་གཟུགས་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དེ་ཕན་ཆད་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དོད་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མིང་དང་གཟུགས། ནས། ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་ནི་ཡོད་དེ། སྐྱེ་

མཆེད་དོན་ནས་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་རེག་པ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་མི་ནུས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རེག་པ། ནས། ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚོར་བ་ཡོད་དེ། ཚོར་བའི་རྒྱུ་ཤེས་པ་ནས་འཁྲིག་པ་མི་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཚོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད། ཅེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྲེད་པ་ཡོད་དེ། འདོད་ཡོན་དང་འཁྲིག་པའི་ཆགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཚོལ་བ་ལ་ཞུགས་ཤིང་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་མི་རྒྱུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྲེད་པ་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས་འཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དེ་ལྔ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །འཐོབ་པར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་རྒྱུག་པའི། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྲིད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྒྱུག་པ་ན་ཡང་སྲིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་སྲིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འགྱུར་བའི། །ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་ཆོས་ཅན། དེའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་དེ། ལས་དེས་ཡང་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཚེ་ཕྱི་མར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒ་ཤི་ཡོད་དེ། དེ་ཕན་ཆད་ནས་ཚོར་བའི་བར་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཚོར་བའི་བར་ནི་རྒ་ཤི་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

དེ་ཡང་ཚེ་འདིའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་བཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྔ་མ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་རྒ་ཤི་ཅི་རིགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་

གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་བསྡུ་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་མིང་དང་གཟུགས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་རེག་པ་དང་ཚོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འདི་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། གནས་སྐབས་པ་བཞི་ལས། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཞེས་སྨྲས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་པ་དང་སློབ་དཔོན། བྱེ་སྨྲ་དང་བསྟན་བཅོས་ལ་མ་རངས་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོ་སོར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་དང་དེ་གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་མིང་གིས་བསྙགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་བྱོན་པ་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱོན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཙོ་བོའི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྙགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུན་ཆགས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་དེ། རྒྱུན་དང་ལྡན་པའམ་རང་གི་དོན་ལ་འཕེལ་བ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུན་ཉིད་རྒྱུན་ཆགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་སྐལ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གནས་སྐབས་དང་སྐད་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་དང་རྒྱུན་ཆགས་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་། མདོ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སོགས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ནར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྔོན་མཐའ་དང་ཕྱི་མཐའ་དང་བར་མཐའ་གསུམ་ལ་རྨོངས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་སྔོན་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་སྙམ་པ་དང་། མ་འོངས་པར་འབྱུང་

ངམ་མི་འབྱུང་སྙམ་པ་དང་། ད་ལྟར་ཅི་ཡིན་དང་ཅི་ཡོད་ཅིར་འགྱུར་སྙམ་པའི་རྨོངས་པ་གསུམ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། **སྔོན་དང་ཕྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། །རྨོངས་པ་རྣམ་པར་བཟློག་ཕྱིར་རོ།** །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྡུ་བ་དང་། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་སུ་བསྡུ་བ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ཉོན་མོངས་**ནས། **འབྲས་བུ་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་དང་། ལས་དང་། གཞི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ལ་མ་རིག་པ་དང་སྲེད་ལེན་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དང་། ལས་ལ་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་དང་། གཞི་ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷག་མ་བདུན་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་གསུམ་མོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལས་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གཞི་བདུན། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་འཆད་པར། **དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན།** །ནས། **དཔག་པ་ལས།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བདུན་པོ་གཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུའི་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་ལྔ་ནི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་ཏེ་རྒྱུ་ལྔ་གཞི་བདུན་འབྲས་བུར་བཤད་ནས་རྒྱུ་ལྔ་སྨོན། འབྲས་བུ་བདུན་ཕྱི་མཐར་བསྡུས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྔ་ཕྱིའི་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྡུས་པ་ནི་བར་མའི་རྒྱུ་འབྲས་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་རྒྱས་པར་གོ་ནུས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་མདོར་བསྡུས་པ། །བར་མའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འཁོར་ཚུལ་ནི། **ཉོན་མོངས་པ་ལས་**ནས། **འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལུགས།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུ་དང་རྒ་ཤི་ལ་འབྲས་བུ་ཡོད་པས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་སྲེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་དང་། ཉོན་

མོངས་པ་ལེན་པ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་སྲིད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་འདུ་བྱེད་རྣམས་འབྱུང་བ་དང་། ལས་དེ་ལས་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལས་སྲིད་པ་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་མིང་གཟུགས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་རེག་ཚོར་བཞི་འབྱུང་། གཞི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་ག་ཤི་འབྱུང་བ་དང་། གཞི་ཚོར་བ་ལས་སྲེད་པ་འབྱུང་བ་སོགས་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་པ་ལས། ནས། ཡན་ལག་ལུགས། །ཞེས་སོ། འོ་ན། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁྱེད་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདིར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བྱུང་བ་ནི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འདི་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ནི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ རྩ་བར། བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་ན་གནས་སྐབས་པར་མ་བྱས་བར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་མི་ཤེས་པའི་ལྷ་མིན་གྱི་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཙམ་སྒྲས་རྟེན་འབྱུང་ལས་གཞན་པའི་བདག་བཀག་པས་བདག་མེད་པར་མི་ཤེས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་བསྟན་ནས། དེས་ངར་འཛིན་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ངེར་འཛིན་པས་ང་རྒྱལ་སོགས་དང་ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱིས་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཙམ་འདི་མི་ཤེས་པས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དངོས་སྨྲ་བའི། སོགས་བྱུང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། མཚུངས་ལྡན་སྒྲོས་འདྲེས་མ་འདྲེས་ཀྱི་མ་རིག

པ་གཉིས་དང་། ཡུལ་གྱི་སྒྲོས་སྦྱོན་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་ནི་མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན་སྔོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། བདག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་སྐྱེས་ཤིང་སྒོ་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལས་རྩོམ་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགེ་མི་དགེ་མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་ཡོད་དེ། །རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་རྩོམ་སྟེ། ནས། དེ་དག་ནི་འདིའི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འགྲོ་བར་འགྲོ་ཞིང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་ཀྱི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན། ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བ་དེ་དང་དེར་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་གོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། བར་སྲིད་སྤྱིར་[1]ན་དང་གཟུགས་ཅན་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ན་རྒྱུན་སྤྱིར་ན་ཏུང་ལ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཁོ་ན་བྱུས་ན་མི་ཏུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱེལ་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་བཤད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་པོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བས་གཞན་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་ཅན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་སྲིད་པ་བར་མར་ཉིང་མཚམས་

1 སྤྱག་ས། ནའང་གཟུགས་ཅན།

སྦྱོར་བའི་སེམས་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་བར་འདི་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དེ་ལྟར་བསྟུས་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ་ཚོགས་ལྔ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྔ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ནས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མིང་གཟུགས་སྨིན་པའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རྫོགས་པ་ཅི་རིགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་མིང་དང་གཟུགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་རྗེས་སུ་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པས་ཡུལ་བཅད་པའི་སེམས་བྱུང་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དྲུག་གམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། བདུན་པ་ཚོར་བའི་དེ་ཡོད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་བདེ་སོགས་གང་རུང་གི་རྣམ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་མྱོང་བ་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད། བརྒྱད་པ་སྲེད་པའི་དེའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་དེའི་རྗེས་སུ་ཡུལ་ཅི་རིགས་ལ་མི་འབྲལ་བའམ་འབྲལ་བར་སྲེད་པའི་ཡུལ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རྒྱུག་པའི་དགའ་བ་གཅིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲེད་པ་གསུམ། དགུ་པ་ལེན་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་ལ་སྲེད་པ་ལས་འདོད་པ་སོགས་ཡུལ་མ་ཐོབ་པ་ལ་འདུན་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་ཞེན་པ་ཅི་རིགས་པའི་འདུན་པ་གཅིག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་འདུན་པ་དང་། འདོད་ཆགས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱེ་ན་འདོད་པ་ལྔ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་ངན་རེ་གཉིས་སོགས་ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། བདག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལུས་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པ་ལས་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ལེན་པས་གསོས་བཏབ་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འགྲུབ་ངེས་ཀྱི་ལས་གཅིག་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོ་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྲིད་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་ཚུལ་གྱིས་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དུ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟེ་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པ་རྒ་ཤི་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་བའི་དབང་གིས་མགོ་སྐྲ་བ་ནས་འཁོགས་པའི་བར་ནི་རྒ་བ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་འདོར་བ་འཆི་བ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་ཅི་རིགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་རྒ་ཤི་འབྱུང་སྟེ། མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལྟར་གྱི་རྒ་ཤི་དེ་འདྲ་དགོས་པས། གང་ཟག་གཅིག་ལ་རྒ་བ་དེ་མ་བྱུང་བར་ཤི་བ་དང་ཁ་ཅིག་ལ་ཤི་བ་དེ་འདྲ་མི་འབྱུང་བས་དེ་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས། རྒ་བ་གང་ཞེ་ན་སྐྲ་ཐེར་དང་མགོ་སྐྲ་བ་ནས་འཁོགས་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་འདི་ནི་རྒ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། འཆི་བ་འདི་དང་སྔར་གྱི་རྒ་བ་འདི་གཉིས་ནི་རྒ་ཤི་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ་སྐབས་བབ་རྟེན་འབྲེལ་བཞིའི་རང་བཞིན་དང་། ལྷག་མ་བཤད་འཆད་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་དང་། མིང་དང་། རེག་པ་དང་། ཚོར་བའི་

རྟེན་འབྲེལ་བ་ཤད་པ་བཞི། དང་པོ་འཆད་པར། **རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །མ་རིག་མི་མཇའ་རྫུན་སོགས་བཞིན།** །ནས། **ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་རོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲའི་མ་དེ་མེད་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་ཡང་སྨད་སྒྲ་སོགས་ལ་མི་རུང་བས་འགལ་ཟླའི་ཆོས་གཞན་སྟོན་པའི་དགག་ཚིག་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མཇའ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་མི་མཇའ་བ་དང་བདེན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན་ཞིག་ལ་མི་བདེན་པ་དང་སོགས་སྒྲས་ཆོས་མིན་དང་དོན་མིན་དང་བྱ་མིན་སོགས་ཆོས་དོན་བྱ་བ་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཤིག་ལ་འཇོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཡིན་སོགས་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས། ཡི་གེ་མའི་དོན་དུ་མ་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་བ་ནི་མ་རིག་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། མ་རིག །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཡང་རིག་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཏུ་བསྟན་(བལྟ)པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གསུམ་པ་དཔེ་དོན་ཀུན་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མི་མཇའ་རྫུན་སོགས་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས། སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་མི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་མིན་པ་དང་[1]མི་མིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྡུའོ། །ཆོས་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆོས་དང་དོན་དང་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་དང་མི་ལ་སོགས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ཙམ་མིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 སྡེ་པར། གང་སྤྱིལ་ལས། མི་མ་ཡིན་པ་སོགས་བསྡུའོ། །

གཞན་ཡང་། མའི་དགག་སྒྲ་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། རེ་ཞིག་དེ་མེད་པ་ལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མ་རིག་པ་རྐྱེན་དང་ཀུན་སྦྱོར་དང་སོགས་པས་འཆིང་བ་དང་ཕྲ་རྒྱས་དང་ཆུ་བོ་དང་སྦྱོར་བར་གསུངས་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་རིག་པ་མེད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་དང་། མདོ་གཞན་ལས། མ་རིག་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ། ནས། མ་རིག་པའི་སྦྱོར་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཚིག་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །ཡང་གལ་ཏེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ལ་ན་རེ། འདིའི་དགག་སྒྲ་སྨད་པར་བྱས་ནས་བུ་ངན་པ་ལ་བུད་མེད་དམ་བུ་མིན་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ལ་མ་རིག་པ་ཟེར་ན་འང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གལ་ཏེ། །ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ་འཇིག་ལྟ་སོགས་ནི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྫས་གཉིས་བྱས་ན་མཚུངས་ལྡན་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། གཞན་ཡང་། ཤེས་རབ་གཅིག་མ་རིག་པར་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། མ་རིག་པས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པར་མི་འདོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་མ་རིག་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། ཇི་ལྟར་འདོད་ཆགས་ལ་རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་རིགས་ཐ་དད་པ་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་དེ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ནི་ཤེས་རབ་དགེ་བ་དང་ཕྱི་མ་ནི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་འདྲེས་ན་རྣམ་པར་མི་འདག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདྲེས་ཚུལ་ཡང་རེས་འཇོག་ཡིན་གྱི་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཡང་བཙུན་པ་དཔལ་ལེན་གསུམ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་རིག་པ་ཟེར་ཏེ། གསུམ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་གསུམ་པོ་ཆེ། རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཤིང་རབ་ཏུ་མི་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟ་བས་ན་

མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་རོ། །

སློབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐ་ཀྲུས་ནང་དུ་མ་རིག་པ་ཟུར་དུ་[1]བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། ལྟ་བ་སོགས་དང་[2]མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཙུན་པ་ཆོས་སྐྱོབ་ན་རེ། དའོ་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ལ་འཇུག་པ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བདག་གིས་དེ་ལྟར་ཤེས་དེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ། སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་ངར་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་དགེ་བར་མི་རུང་ལ། ཉོན་མོངས་གཞན་ལ་ཡང་བཪྗོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར། སློབ་དཔོན་ན་རེ། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་པ་ཞེས་པའི་ངའོ་སྐྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་ང་རྒྱལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། མདོ་འདི་ལས་ནི་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ཁོ་ན་རང་གི་སྒྲས་གསུངས་ཀྱི། ང་རྒྱལ་གཞན་མ་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྒྲས་ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་ལས་གཞན་པའི་ང་རྒྱལ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་མ་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན་དེ་ཡོད་དེ། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་གཉིས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མ་བཟུང་བས་མ་རྟོགས་པ་དང་། བདེན་བཞི་དཀོན་མཆོག་ལས་འབྲས་སོགས་ལ་མི་གསལ་བའི་མུན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཉོན་མོངས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཆོས་གཞན་ཞིག་ཡིན་ལ་ནི་རེག་ན་དེའི་རང་བཞིན་ཅི་ཡིན། བདེན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་དང་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་མི་གསལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རེག་ན་ནི་ཐད་ནའམ་ཐུག་ན་ཞེས་པའོ། །འདི་རང་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་ལམ་རིམ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མིང་འཆད་པར། **མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་ཕུང་པོ།** །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་ནི་རྒྱས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ་བའི།

པར་བཤད་ཟིན་ལ། མིང་གི་རྐྱེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕུང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མིང་དམ་ནཱ་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ནཱ་མ་འདུད་པའམ་གཞོལ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་ནཱ་ཡ་འཁྲིད་པ་དང་སྣ་ན་སེམས་པ་དང་འཛུལ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཁྱོད་དབང་པོ་དང་དོན་དང་འབོད་མིང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ལ་འདུད་པ་སྟེ་དམིགས་པར་འཛིན་པའམ་གཞོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་མིང་དང་དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་དབང་གིས་དོན་རྣམས་ལ་གཞོལ་བས་ན་མིང་ངོ་། །ཞེས་དང་གང་སྤེལ་ལས་མིང་དང་དབང་པོ་དང་དོན་དང་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དོན་རྣམས་ལ་གཞོལ་བས་མིང་སྟེ། དམིགས་པར་འཛིན་པ་འདུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གི་དབང་གིས་ཡུལ་གང་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། འབོད་མིང་གི་དབང་གིས་མངོན་ཀློག་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག །དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་དབང་གིས་མངོན་འགྱུར་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་མིང་གི་དབང་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་མངོན་སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་དག་ལའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དབང་པོ་དང་དོན་གྱི་དབང་གིས་ནི་མངོན་སུམ་པ་དག་ལ་གཞོལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་ནི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་པ་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་རེག་པའི་རྐྱེན་འབྲེལ་འཆད་པར། **རེག་དྲུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན།** །ནས། **བདེ་བ་སྡུག་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རེག་པའི་རྐྱེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཅོད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཆོས་གསུམ་པོ་

འདི་དག་འབྲེལ་ཅིང་འདུས་ལ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རིག་པའམ་འཕྲད་བའི་དོན་ཡོད་དེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གོ་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་འགགས་མ་ཐག་དང་ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་གསུམ་ཡུལ་ཡུལ་"ཅན་བྱས་པའི་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་འཕྲད་འདུས་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདུས་པའམ་འབྲེལ་བ་དེ་འདུས་པའི་དོན་བྱས་ཀྱང་རུང་། དེ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་གཅིག་པ་ཡང་འདུས་པའི་དོན་བྱས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ་རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འདུ་ཞེ་ན། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་དེ་དག་གི་འདུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་གཅིག་པའི་དོན་ནི་འདུས་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདག་འབྲས་མི་གཅིག་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཅིག་པ་མི་འགལ་ལོ། །རིག་པ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་སྒོས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་དང་། རྣ་བའི་དང་། སྣའི་དང་། ལྕེའི་དང་། ལུས་ཀྱི་དང་། ཡིད་ཀྱི་རིག་པ་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རིག་དྲུག །ཅེས་སོ། །

དེ་དག་གི་དང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཐོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོགས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྔ་ནི་ཐོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། ཚིག་བླ་དྭགས་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གམ་མིང་ལ་ལྷག་པར་དམིགས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲུག་པ་བླ་དྭགས་ཚིག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཚུངས་པར་ལྡན་གཞིའི་སྒོས་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། རིག་པའི་རིག་པ། མ་རིག་པའི་རིག་པ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རིག་དང་མ་

རིག་དང་གཞན་རིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ཡོད་དེ། དྲི་མེད་ཀྱི་རིག་པ་དང་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རིག་པ་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རིག་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རིག་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་མ། །ཞེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རིག་པ། གནོད་སེམས་ཀྱི་རིག་པ། རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གནོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག །ཅེས་དང་རང་འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པའི་རིག་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་སློས་པས་རིག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་སྒོས་གསུམ་ཡོད་དེ། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ། སྡུག་བསྔལ་མྱོང་འགྱུར་གྱི་དེ། བཏང་སྙོམས་མྱོང་འགྱུར་གྱི་རིག་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བདེ་བ་མྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཚོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །ལྔ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ་སེམས་ཀྱི་གཞན།** །ཞེས་བྱུང་། རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ཆོས་ཅན། བདག་རྐྱེན་གྱིས་དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད་དེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །ཅེས་སོ། །དང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཚོར་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྔ་ནི་ལུས་ཀྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་པ་ཚོར་བ་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་སེམས་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སེམས་ཀྱི་གཞན། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ། ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ངོ་བོའི་སྒོས་དོན་བསྡུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས། །རྣམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། །**ཅེས་བྱུང་། ཡིད་ཚོར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ལས་རྣམ་པ་དག་ནི་སྔར་བཤད་པར་མ་ཟད། ཡང་བཅོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དྲུག་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་དྲུག་དང་། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དྲུག་ལ་[1]དམིགས་པའི་ཡིད་ཚོར་བཏང་སྙོམས་དྲུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བཅོ་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་གོ །ཞེས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་སྨྲ་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གྲག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་སོགས་གཞན་དག་ན་རེ། ཡུལ་དག་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བའི་དབང་གིས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་དག་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྣམ་པར་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ལུས་ཚོར་རྟོག་མེད་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བར་མི་རུང་ལ། ཡིད་ཚོར་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་རྒྱུ་བར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་མི་རུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་དབང་ཚོར་ལྔ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། མིག་གིས་གཟུགས་དག་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བས་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱུ་བའི་གཞི་སྐྱབ་པ་ལ་དགོངས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 སྣག་ས། དམིགས་པའི་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས།

དཔེར་ན་དུར་ཁྲོད་དུ་མིག་གིས་བལྟས་ནས་སྒོམ་པའི་མི་སྡུག་པ་བཞིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་ལྔས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པར་ཟད་ཀྱི་འདི་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཡིད་འོང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་དང་ཡིད་མི་འོང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དང་། གཟུགས་བར་མ་ལས་ཡིད་ཚོར་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཚོར་བ་དྲུག་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཟུགས་ཡིད་འོང་ལས་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་དང་། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་མི་བསྐྱེད་པའི་[1]དམིགས་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཟུགས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཡིད་བདེ་མི་བདེ་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡིད་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཚོར་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པར་མ་ཟད། འདོད་པར་ཡང་གཉེན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་དགྲ་ཡི་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་གིས་ཚོར་བ་གསུམ་སོ་སོར་སྐྱེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒོས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་གཟུགས་གང་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། བཏང་སྙོམས་ཀྱི་གནས་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བར་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་རྒྱུད་ངེས་པ་ནི་ཡོད་ཀྱི། །དམིགས་པས་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས། དམིགས་པས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གི་ཡིད་བདེ་བའི་གནས་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གཞན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དོགས་གཅོད་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱང་མ་གོ་ནས་ལ་ལས་གཟུགས་གསུམ་ཚོར་བ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་སྦྱར་ནས་ངེས་ཁྱབ་བྱས་པ་ནོར་འཁྲུལ་ཆེན་པོར་སྣང་ཡང་མ་སྤྲོས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །

1 སྤག་ས། དམིགས་ཡུལ་ཡང་སོ་སོར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ། འདོད་པ། གཟུགས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །གོང་མ་གསུམ་གྱི་**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཡིད་ཆོར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་ཆོར་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཡུལ་རང་སའི་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན། འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་གོང་མ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་དྲི་རོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་དྲུག་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྤྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གོང་མ་གསུམ་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། **བསམ་གཏན་ནི། །གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད་གཟུགས་མེད་པ། །གཉིས་ཀྱི་**ཞེས་བྱུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ཆོར་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་གྲངས་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡིད་ཆོར་འདོད་པའི་ཡུལ་དྲུག་ལ་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་པའི་ཚེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། །རང་ས་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་བརྒྱད་ཡོད། གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཡིད་ཆོར་སྡུག་བསྔལ་དྲུག་གི་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསམ་གཏན་ནི། །གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་སའི་གཟུགས་

སྒྲ་རིག་བྱ་ཆོས་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཚོར་བདེ་བ་བཞི་དང་བཏང་སྙོམས་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད། ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཚོར་བདེ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་པ། །གཉིས་ཀྱི། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། **བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དྲུག །དྲུག་གིས་འདོད་པའོ་རང་ནི་བཞིའི། །གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །**ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་གཉིས་ན་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བཏང་སྙོམས་དྲུག་ལས་ལྷག་མ་བཅུ་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བསམ་གཏན་གཉིས་ན་དྲུག །ཅེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དྲུག་གིས་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་གྲངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པར་ཡུལ་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་དྲུག་ཡོད། རང་ས་ལ་ནི་ཡུལ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྙོམས་བཞི་ཡོད། །གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དྲུག་གིས་འདོད་པའོ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རང་ནི་བཞིའི། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་གཟུགས་མེད་ནི། **གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྡོགས་ན་བཞི། །གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོར་བའི་དམིགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ན་ཡིད་ཚོར་བཞི་ཡོད། དངོས་གཞི་ན་ཚོར་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཉེར་བསྡོགས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཡིན་ལ། དེ་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཚེ་བཞི་ཡོད། གོང་མ་གཟུགས་མེད་ལ་འགྲོ་ཞིང་དམིགས་ཚེ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཟུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྡོགས་ན་བཞི། །གཟུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །ཅེས་དང་། རང་

འགྲེལ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ནི་འདིར་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་འོག་ས་ལ་ཡང་མི་དམིགས་ལ་ཟག་མེད་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞིའི་དམིགས་པ་ནི་ཁམས་འོག་མ་མིན་នོ། །ཞེས་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ་རྩ་བར། གཟུགས་མེད་དངོས་གཞིའི་དགེ་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དོན་བསྡུ་བ་ནི། **བཅོ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས།།** ཞེས་བྱུང་། འདིར་བསྟན་པའི་ཡིད་ཚོར་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་མདོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་ཚུལ་བཤད་ནས་ལྡོག་གྱུར་པ་དང་ལྡན་ཚུལ་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དག་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཉེར་རྒྱུའི་དོན་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ལྟ་བུ་འདི་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་མདོའི་དོན་ནི་གཞན་དུ་སྣང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོའི་དོན་གཞན་དུ་གནས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བློ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཡུལ་དེ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་དགེ་བ་ཡིད་བདེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། [1]དཔེར་ན་བློ་དེས་ཡུལ་དེ་བཟུང་ཙམ་མིན་པས་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་གྱི་ཚོར་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡིད་ཚོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ཚུལ་ཡང་བདེ་བ་ལ་ཆགས། སྡུག་བསྔལ་ལ་སྡང་སོ་སོར

1 སྣག་ས། དེས་ན་བློ་དེས་ཡུལ་དེ།

མ་བརྟགས་པའམ་ཤེས་རབ་མེད་པ་ རྨོངས་པས་བཏང་སྙོམས་སུ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་དྲུག་ལ་རྒྱུ་ཚུལ་དྲུག་དྲུག་ཡོད་པའི་གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་[1]དྲུག་མདོར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། དེ་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། དྲན་པ་དང་ལྡན་ཅིང་ཤེས་བཞིན་དུ་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཀྱིས་ཆོས་མཐོང་ལ། ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རང་འགྲེལ་ལས། ངོན་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཡིད་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེ་རྒྱུ་སོ་དྲུག་ཡང་བཤད་དོ། །ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་འཆད་འགྱུར་ལ་ལྟོས་བར་སྟོན་པ་ནི། **བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཞི་པོ་ན་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་གཟུགས་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་ནི་ལས་སུ་བསྟན་པ་དང་སྲེད་ལེན་གཉིས་ཕྲ་རྒྱས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་ལན་བརྒྱར་ཉེར་ཕྱིན་ཀྱང་། །
བག་ལ་ཉལ་གྱི་སྲེད་རྨོངས་ཞགས་པ་འདིས། །
བདག་འཛིན་སྟོང་པོར་བཏགས་པས་འོག་མའི་སར། །
ཡང་ཡང་བཏབ་ཚུལ་བསམ་ན་སྐྱོ་བ་སྐྱེ། །

སྐྱོ་ཡང་བདག་འཛིན་སྟོད་ཕུར་མ་ཕུང་བར། །མཐུ་སྟོབས་ལང་ཚོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒེམས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དྲུག་གནས་བའི་ཕྱིར་ཏེ།

ཀྱང་། །མི་གྲོལ་དེ་བས་བདག་མེད་རིག་པའི་མཚོན། །བཙལ་ཏེ་སྲེད་པའི་དགྲ་དེ་གཞོམ་པར་གྱིས། །བློ་དང་ལྡན་ནམ་སྙིང་སྟོབས་ཡོད་དམ་མེད། །ཕྱུགས་དང་མཚུངས་མིན་གཏན་བདེ་སྒྲུབ་ཤེས་ལ། །ཕྱོགས་ཚུལ་ལན་འབུམ་བསམ་སྟེ་ནོར་བཟང་བཞིན། །ཐུབ་བསྟན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་བཅུད་བསྟེན་འཚལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་བློ་བྱུར་དགའ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ཉོན་མོངས་དཔེས་མཚོན་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དཔེ་ལྔས་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དཔེ་གསུམ་གྱིས་དང་། གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དཔེ་གཅིག་གིས་མཚོན་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **འདིར་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །ཀླུ་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྗོན་ཤིང་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཤུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །**ཅེས་བྱུང་། ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔེ་ལྔ་དང་མཚུངས་ཏེ། ས་བོན་དང་ཀླུ་དང་ཤིང་གི་རྩ་བ་དང་ལྗོན་ཤིང་དང་འབྲས་ཀྱི་ཤུན་ལྤགས་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་བོན་ལས་སྡོང་བུ་དང་ལོ་མ་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུ་གནས་པས་མཚོ་མི་སྐམ་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཀླུ་གནས་པས་སྐྱེ་བའི་མཚོ་ཡང་མི་སྐམ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ནགས་ཚལ་རྩ་བ་ནས་མ་ཕྱུང་བ་རྣམས་བཅད་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་རྩད་ནས་མ་སྤངས་ན་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་ལྗོན་པར་དུས་དུས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་ཀྱང་ལས་དང་གཞིའི་[1] རྒྱུ་དུས་དུས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤུན་ལྤགས་དང་བཅས་པས་འབྲས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ལ་ཤུན་ལྤགས་མེད་པའི་འབྲས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུན་ལྤགས་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞིའི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་ཉོན་མོངས་མེད་པས་སྐྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **ལས་ནི་ཤུན་བཅས་འབྲས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་སྨན་དང་མེ་ཏོག**

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྒྱུ་དུས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བཞིན། །ཞེས་བྱུང་། ལས་ཆོས་ཅན། དཔེ་གསུམ་དང་མཚུངས་ཏེ། ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་སྨན་དང་མེ་ཏོག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤུན་ལྤགས་དང་བཅས་པའི་འབྲས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་བཅུད་ཕྱུང་ཟིན་པའི་འབྲུ་དང་སྨན་གྱིས་སླར་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྨིན་ཕྱུང་ཟིན་པའི་ལས་ཀྱིས་ཀྱང་སླར་རྣམ་སྨིན་མི་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟར་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ས་གཞི་འབྱིན་པ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འཆད་པར། **གཞི་ནི་བཟའ་བཏུང་གྲུབ་པ་བཞིན།** །ཞེས་བྱུང་། གཞི་བདུན་ཆོས་ཅན། མཚོན་པའི་དཔེ་གཅིག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བཟའ་བཏུང་གཡོས་གྲུབ་པ་དེ་ལོངས་སྤྱད་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱང་རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་རྗེས་མའི་རྣམ་པར་སྨིན་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྲིད་པ་བཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཡང་རྒྱུན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འབྱུང་ཚེ་སྲིད་པ་བཞིའི་རང་བཞིན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཆི་བའི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། དུས་སྔ་མའི་སྲིད་པའམ་སྔོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་བཞི་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ཚེའི་རྒྱུན་དེ་དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ན། ནས། སྲིད་པ་བཞི་ལས་མི་འདའ་སྟེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དགེ་བ་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་མངོན་གྱུར་པ་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། **སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས།** **།སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན།** །ཞེས་སོ། །སྐྱེ་སྲིད་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་པ་གང་གིས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་འདིས་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞེས་བཀག་པ་མེད་པས་རང་སའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བར་ཆོས་མངོན་པ་བ་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། **རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན།** །ཅེས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་སྲིད་ནི་རང་སའི་རྩ་ཉོན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་

མཚམས་སྦྱོར་ལ། ཕྲག་དོག་སོགས་ཀུན་དཀྲིས་ཆེག་སྐྱུ་ཐུབ་པ་ལྡུས་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཉོན་དྲུག་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཁྲེལ་མེད་པ་རྨུགས་པ་དང་རྒོད་པ་དང་གཉིད་སོགས་ཀུན་དཀྲིས་རང་དབང་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱིལ་ལས། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་གཏི་མུག་དང་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ངོ་ཚ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དག་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དགག་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དེའི་ཚེ་དྲི་ཟ་ལ་སེམས་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མངོན་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པའམ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྲག་དོག་སོགས་ཆགས་སྡང་སོགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་ཀུན་དཀྲིས་ཆེག་སྐྱུ་ཐུབ་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་དག་གིས་ཉིང་མཚམས་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤྱིལ་ལས། མ་རིག་པ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པས་ན་ཆེག་སྐྱུ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཕྲག་དོག་དང་སེར་སྣ་དང་འགྱོད་པ་དང་ཁྲོ་བ་དང་འཆིག་པ་ལྷ་ལ་ཆེག་སྐྱུ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཁོ་ནས་སྦྱོར་གྱི། ཀུན་ནས་དཀྲིས་པ་ཆེག་སྐྱུ་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤྱིལ་ལས་ཀྱང་། རང་དབང་བ་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་དགག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་ལོག་ལྟ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྩ་བར། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ། །ཞེས་སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ལ་སེམས་ཞེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་

ཚེ་སེམས་ཞེན་ཀྱང་སྤོན་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཉོན་མོངས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བར་སྲིད་དུ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་ཀྱང་འདྲ་བར་བཤད་དོ། །སྲིད་པ་གཞན་གསུམ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཆར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། **གཞན་རྣམས་གསུམ་མོ་**ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་གཟུགས་ལ་དམིགས་ཀྱིས་མ་བསལ་བས་བཞི་ག་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ན་བར་སྲིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། **གཟུགས་མེད་གསུམ། །**ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་གནས་པའི་ཐབས་ལ། ཟས་ཀྱི་བྱེད་ལས་མདོར་བསྟན་པ། སོ་སོར་རྒྱས་པར་བཤད་པ། གྲངས་ངེས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན།།** ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགྲོ་བ་གཟུགས་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟས་ཡོད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཟས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་མཁྱེན་ཅིང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་གཅིག་བཀའ་བསྩལ་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་ཟས་ཀྱིས་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟས་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཁམ་གྱི་ཟས། རེག་པའི་ཟས། སེམས་པའི་ཟས། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཟས་ནི། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་རགས་པ་དང་ཕྲ་བའོ། །རེག་པ་ནི་གཉིས་པའོ། །ཡིད་ལ་སེམས་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་བཞི་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཟས་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་དང་། ཞར་བྱུང་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པར། **ཁམ་གྱི་ཟས་ནི**་ནས། **གྲོལ་ལ་མི་ཕན་ཕྱིར།** །ཞེས་བྱུང་། ཁམ་གྱི་ཟས་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། ཁམ་དུ་བཅད་ཅིང་མིད་པའི་ཟས་གཅིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྲ་བ་དང་རགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྲ་བ་ཡོད་དེ། བར་སྲིད་པ་དང་ལྷ་རྣམས་དང་བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཟས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་ཟས་བྱེ་མ་ལ་ཆུ་ཐིམ་པ་ལྟར་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་རྒྱུ་མ་ཐུན་གཤང་གཅི་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་སེམས་ཅན་ཕྲ་མོའི་ཟས་ཡིན་པས་ཀྱང་ཕྲ་མོའི་ཟས་ཞེས་ཟ་མཁན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གང་ན་ཡོད་དང་སྐྱེ་མཆེད་གང་ལ་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་དེ་གཉིས་ན་མེད་ཅིང་འདོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད། དྲི་

རོ་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཟས་འཛོག་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་གནས་ཀྱང་ཟས་ཀྱི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྐྱེ་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམ་ཟས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཟོས་ཀྱང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ལ་ཕན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་གྱི་སྣ་ལྗེ་ལུས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་ལ་མཐོང་ཡང་ཆགས་བྲལ་དང་གྲོལ་བ་དགྲ་བཅོམ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། །རང་དབང་གྲོལ་ལ་མི་ཕན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟ་རྒྱུ་མེད་ཟེར་མི་རུང་སྟེ། རྡུལ་རྫས་བརྒྱད་འདུས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཟས་མིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམ་དུ་བྱས་ནས་མིད་པར་ནི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ནས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་མིད་པའི་ཚེ་རང་གི་དབང་པོའམ་དེའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་ཕན་མི་འདོགས་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། །ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན།།** ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཟག་བཅས་གསུམ་ཡོད་དེ། སྲིད་པར་འགྲོ་བ་གནས་ཚུལ་ལ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ནི་ཁམ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པར་བཤད་ཟིན། རྟེན་པའམ་གནས་མཁན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་རེག་པས་བྱེད། སེམས་གནས་པ་དང་འཕེན་པ་སེམས་པས་བྱེད། མ་སྐྱེ་བ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་ཟིན་གནས་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚོར་འདུ་སོགས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་རེག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་རེག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཚོར་བའི་ཕུང་པོ་དང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རེག་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྨུ་གེའི་ཚེ་ཐལ་བའི་རྐྱལ་བ་རྩམ་པའི་རྐྱལ་བར་སེམས་པས་བུ་གཉིས་མ་ཤི་བ་དང་། གཅིག་གིས་ཁ་ཕྱེ་བས

ཐལ་བར་ཤེས་པས་དེ་མ་ཐག་ཤི་བ་དང་། རྒྱ་མཚོར་ཐང་དུ་ཤེས་ནས་སོང་བ་ཆུར་ཤེས་པ་དང་ཤི་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ལ་སེམས་པ་ཡང་འདིར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་སྣང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རེག་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གནས་པའི་ཟས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། བདེ་བ་སྨྱོང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འཕངས་ཟིན་པ་ནི་ལས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་ལས་མངོན་པར་འགྲུབ་པས་འདི་གཉིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྲིད་པ་སྐྱེད་པ་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་སྐྱེད་བྱེད་དང་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་ཟས་མིན་ལ་ཟག་བཅས་ཟས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འཆད་པར། **ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཚོལ་དང་། །དྲི་ཟ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །འགྲུབ་པའོ་**ཞེས་བྱུང་། བར་སྲིད་པ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ལས་བྱུང་བར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁུ་ཁྲག་སོགས་ལུས་རགས་པ་མེད་པར་ཡིད་ཙམ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡིད་ལས་བྱུང་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཚོལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲིད་པ་ཚོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྲིད་ཚོལ་དང་། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། དྲི་ཟ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟས་སུ་དྲི་ཙམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དྲི་ཟ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱས་སྟེ། སྔ་མའི་འཆི་སྲིད་དང་ཕྱི་མའི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འགྲུབ་པའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། གང་གིས་མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་སྤངས་ལ། སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་

མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་འཆད་པར། **འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །ཉེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི། །དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཟས་སུ་མ་བཤད་པར་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་བཤད་པར་དེ་ལྟར་བཞིར་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚེ་འདིའི་སྐྱེས་ཟིན་པའི་གནས་ཏེ་ལུས་དབང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་ཁམ་ཟས་དང་ཉེན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པའི་ཟས་ཏེ་དེ་གཉིས་མ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་པའི་ཟས་དང་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་བག་ཆགས་གསོ་བའི་དོན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟས་ཏེ་ཕྱི་མ་འདི་གཉིས་ནི་སྐྱེད་པའི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། འདི་ལ་གནས་དང་ནི། །ཉེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས། །ཞེས་པ་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྔ་མ་གཉིས་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྲིད་གཞན། སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམ་ཡིན་ན་ཟས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཁམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་འཚོ་བར་བྱེད་པ་དང་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་བར་ཐལ། ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་ཟག་པ་མེད་པ་དག་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མདོ་འདིའི་བྱུང་བ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་། སྲིད་པ་ཚོལ་བ་བར་དོ་བ་ཁོ་ནར་སྦྱོར་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་བྱུང་བ་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་།

སྲིད་པ་ཆོལ་བ་སྲིད་ལྡན་རྣམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བྱུང་བ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའོ། །སྲིད་པ་ཆོལ་བ་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམ་དུ་བྱེད་པའི་ཁམ་ཡིན་ན་ཟས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཁམ་ཆོས་ཅན། ཟས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁམ་དུ་བྱེད་པའི་ཁམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཁམ་དང་ཟས་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་ལྟ་བུ་དང་། ཟས་ཡིན་ལ་ཁམ་མིན་པ་ནི་རེག་པ་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ཁམ་ཟས་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚོར་བ་སོགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འཇིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁམ་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཟས་བཞི་ག་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་ལྔ་དང་སྐྱེ་གནས་བཞི་ག་ན་ཟས་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་ན་ཟས་བཞི་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཀྱང་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་ལྔ་དང་སྐྱེ་གནས་བཞི་ལ་ཟས་བཞི་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འགྲོ་བ་གང་ན་ཟས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་གནས་དག་ན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟས་ཡིན་ན་དབང་པོ་འཕེལ་རྣམ་ཤེས་རྒྱས་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དམྱལ་བའི་ཁམ་ཟས་ལྕགས་ཀྱི་ཐུ་ལུམ་དང་། ཟངས་ཞུན་བསྐོལ་བའི་ཟས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཟ་མཁན་ཉམས་བྱེད་དང་ཟས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཀྱང་སྔ་མས་བཀྲེས་པ་དང་ཕྱི་མས་སྐོམ་པ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཟས་ནི་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་ཟས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀྱང་བཀྲེས་པ་དང་སྐོམ་པ་དག་འཛོམས་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཟས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྔར་ཁམས་དང་ཟས་ལ་སྦྱ་བཞིར་བཤད་པ་དང༌། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། ཁམས་ཀྱི་ཟས་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བ་དང་འཚོ་བ་དང་ཉེ་བར་འཚོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཟས་ལ་དགོངས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཛམྦུའི་ཚལ་ན་འདུག་པའི་བྱང་སེམས་ནི་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཏོགས་སླ་བས་མ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་ལ། སེམས་གང་གིས་འཆི་བ་དང་། ཚོར་བ་གང་གིས་འཆི་བ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་དང་། གནད་གཅོད་ཀྱི་རྒྱུ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། **འཆད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས།། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད།** །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དགེ་རྩ་ཆད་པ་སོགས་དྲུག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་རིགས་ཏེ། ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། སླར་ཡང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའམ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་དགེ་རྩ་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་དང་ཁམས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་བཞག་དང་ཆགས་བྲལ་གྱི་མཉམ་བཞག་དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་སེམས་དྲུག་གི་མཉམ་གཞག་ལས་གཞན་ལྔ་ལ་རྟོག་པ་རེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་ལ་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། ལོག་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་རྟོག་པ་རེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་དགོས་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཡེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དགོས་པར་ཐལ། ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་འཆི་འཕོ་ལ་[1]ཡིད་ཤེས་དང་དེ་ཡང་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། འཆི་འཕོ་བའི་དབང་པོ་རྣམས་བསྡུས་ནས་འཆི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་ནས་འཆི་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་རྣམ་རྟོག་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆི་སེམས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འཆི་འཕོ་བ་ནི་དབང་པོ་ལྔའི་རྒྱུ་བ་བསྡུས་ཤིང་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་ལ་རྣམ་རྟོག་དགོས་པར་ཐལ། །དེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

1 སྤག་ས། ཡིད་ཤེས་དང་ཡང་རྣམ་རྟོག་

གཉིས་པ་ནི། **འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ། །རྩེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །མྱ་ངན་འདའ་ལའང་བསྙན་མིན་གཉིས།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཉིས་ལ་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་བཏང་སྙོམས་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་གསལ་བས་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་རྣམ་པ་མི་གསལ་བས་དེར་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གསལ་བས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཚོར་བ་གཞན་ནི་གསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསལ་བ་དག་གིས་ནི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚེ་སེམས་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཏང་སྙོམས་ལ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་གཉིས་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྡུག་བསྔལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་ལ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལའང་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་གཉིས་མེད་དེ། སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ལ་འཆི་འཕོ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཆི་འཕོ་བས་སེམས་ལ་གནོད་པར་བྱེད་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག[1]པ་སེམས་ལ་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩེ་གཅིག་ལ་དེ་མེད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ལ་འཆི་འཕོ་བའམ། སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་སྙོམས་ཀྱི་སེམས་མེད་གཉིས་ལའང་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་འཆི་འཕོ་མེད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་མི་འཆི་ཞིང་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཕྱིའི་རྐྱེན་གང་གིས་ཀྱང་གཞིག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས།

1 སྣག་ས། པས།

སེམས་མེད་པ་ལ་ནི་གནོད་པར་བྱ་བ་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལ་གསུམ་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐ་མའི་འཆི་སེམས་ལ་ནམ་སྨིན་སྐྱེས་དང་སྤྱོད་ལམ་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་མེད་དེ། དེའི་ཚེ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སེམས་འཆད་པ་ལ་དགེ་མི་དགེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྔར་བཤད་ཟིན། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ན་ནམ་སྨིན་བཏང་སྙོམས་པ་ཡོད་ན་དེ་ལ་དང་དེ་མེད་ན་སྤྱོད་ལམ་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མྱ་ངན་འདའ་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས། །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། **འོག་མི་ལྷར་འགྲོ་མིར་སྐྱེ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྐང་པ་དང་། །ལྟེ་བ་སྙིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ།** །ཞེས་བྱུང་། འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་སྟེ། ངན་འགྲོ་བར་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། རྐང་པར་ཡིད་འགག་སྟེ་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཆི་བའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་རྐང་པར་བསྡུས་ཏེ་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྡོ་ལེབ་སྲེག་པའི་ཐོག་ཏུ་ཆུས་བཏབ་པ་ཐིམ་པར་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཚེ་ལུས་དབང་རྐང་པར་བསྡུས་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འོག་འགྲོ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྐང་པ་དང་། །ཡིད་འཆི་འཕོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིའི་ནང་དུ་འགྲོ་བའི་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། ལྟེ་བར་རྣམ་ཤེས་འགག་པས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་ལྟེ་བར་བསྡུས་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྡོ་ལེབ་སྲེག་པའི་ཐོག་གི་ཆུ་བཞིན་དུ་དེའི་ལུས་དབང་དེར་ཐིམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མིར་འགྲོ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འཆི་ན། ལྟེ་བར་ཡིད་འཆི་འཕོ། ཞེས་སོ། །ལྷའི་ནང་དུ་འགྲོ་བ་རིམ་གྱིས་འཆི་བའི་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། སྙིང་གར་ཡིད་འགག་ནས་འཆི་འཕོ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་སྙིང་གར་བསྡུས་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྡོ་ལེབ་བསྲེག་པའི་ཐོག་གི་ཆུ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་སྙིང་གར་བསྡུས་ཏེ་འགག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྡོ་ཚའི་ཆུ་བཞིན་དུ་དེའི་ལུས་དབང་དེར་བསྡུས་ནས་ཐིམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷར་འགྲོ་རྣམས། རིམ་གྱིས་འཆི་ན། སྙིང་གར་ཡིད་འཆི་

འཕོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔར་འཁོར་བར་མི་སྐྱེ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་སྙིང་གར་འགགས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལུས་དབང་དེའི་ཚེ་སྙིང་གར་བསྡུས་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྗོ་ཚན་ལ་བཏབ་པའི་ཆུ་བཞིན་དུ་ལུས་དབང་དེར་བསྡུས་ནས་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མི་སྐྱེ་རྣམས། རིམ་གྱིས་འཆི་ན། སྙིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་མི་སྐྱེ་བས་ན་མི་སྐྱེ་བ་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་པ་དག་གོ་དེ་དག་གི །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་སྙིང་གར་འགག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྫུས་སྐྱེས་རྣམས་འཆི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡིད་དང་ལུས་དབང་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཅེ་ན་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་འགག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ལུས་དབང་འགག་པའི་སྒོས་དེ་འགག་པར་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་རུང་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་འདིར་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་འགག་པར་ངེས་པའི་སྒོས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། **གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱིས།** །ཞེས་བྱུང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་མི་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་གནད་ཡོད་དེ། གང་ཉམས་ན་འཆི་བར་བྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆའམ། ཕྱོགས་གཅིག་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་གནད་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཀྱི་གནད་གཅོད་བྱེད་དང་གཅོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཅོད་བྱེད་ཆུ་མེ་རླུང་གསུམ་གྱིས་བྱེད། གཅོད་ཚུལ་ཚོར་བ་དང་། བྱེད་པ་བཅད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆུས་བད་ཀན་དང་མེས་མཁྲིས་པ་དང་རླུང་གིས་རླུང་སྐྱེད་ནས་གཅོད་ཀྱི་སས་[1]རྐྱེན་ཟུར་བ་སྐྱེད་ནས་གཅོད་ཚུལ་ཟུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

1 སྣག་ས། སྐྱོན།

ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སའི་ཁམས་ཀྱིས་མིན་ཞེ་ན་སྐྱོན་བཞི་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོགས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་མཚོན་གྱིས་ལུས་དེ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་བ་ལུས་ཀྱི་ཆ་དེར་བསྐྱེད་པ་དེ་བཅད་པའི་དོན་གཅིག་དང་། ཤིང་བཅད་ན་མི་གཡོ་བ་ལྟར་ལུས་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བའམ་ལུས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་རྟེན་པའི་བྱེད་པ་བཅད་པ་དེ་བཅད་པའི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀུང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་གི་ཁམས་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་དྲག་ཏུ་འཁྲུག་པར་གྱུར་པ་[1]མཚོན་ཆས་བཏབ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཚོར་བ་མི་བཟད་པ་དག་གིས་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་ཤིང་གཅོད་པ་ལྟ་བུར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤིང་བཞིན་དུ་དུམ་བུར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་བཅད་པ་དང་འདྲ་བར་གཡོ་བ་མེད་པས་ན་བཅད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྷ་དག་ལ་གནད་གཅོད་མེད་དེ། གནད་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཆུ་མེ་རླུང་ཁྲུད་པར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་དག་གི་ནང་ན་ནི་གནད་འཆད་པར་མེད་མོད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་ལྷ་དེ་དག་ལ་འཆི་ལྟས་ལྔ་ཚན་གཉིས་ཡོད་དེ། མ་ངེས་པའི་ལྟས་ལྔ་དང་། ངེས་པའི་ལྟས་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། གོས་རྒྱན་ལས་སྒྲ་མི་སྙན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་འོད་ཆུང་བ་དང་། ལུས་ལ་ཁྲུས་ཆུ་ཆགས་པ་དང་། ཡུལ་གཅིག་ལ་བློ་གནས་པ་དང་། མི་ལྟར་མིག་འབྱེད་པ་ལྔ་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འོན་ཀྱང་ལྷའི་བུ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཉེ་བའི་འཆི་ལྟས་ལྔ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། གོས་ལ་དྲི་མ་ཆགས་པ་དང་། མེ་ཏོག་གིས་ཕྲེང་བ་རྙིང་བ་དང་། མཆན་ཁུང་དུ་རྔུལ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་ལ་དྲི་ང་བ་དང་། སྟན་ལ་མི་དགའ་བ་དང་ལྔ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་བཤེས་སྤྲིང་ལྟར་རོ། །

[1] སྔག་ས། མཚོན་ཆ་ཐམས་ཅད་བདར་བས་བཏབ་པ་དང་འདྲ་བས་ཚོར་བ།

ལྔ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་སྡུད་པ་ནི། **འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །**ཞེས་བྱུང་། འཕགས་པ་རྒྱུན་ཞུགས་སོགས་ཆོས་ཅན། ཚོགས་དང་པོ་ཡང་དག་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ཡང་དག་པ་ནི་དུག་གསུམ་ཟད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་གཏན་ནས་སྤངས་པ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་བྱེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གཉིས་པ་ལོག་པར་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བར་སྐྱེ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ལོག་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་ཡོད་ལ། དེར་སྐྱེ་བར་ངེས་པ་ནི་ལོག་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཏེ་འདི་ནི་ལོག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམྱལ་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། [1]ཉན་ས་ལས། ལས་ཀྱི་མཐའ་མ་ལོག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པའི་ལས་མཐའ་མ་ལོག་ཚུལ་ཡང་འདིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ལས་མེད་པས་ངན་འགྲོར་མི་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཚོགས་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཞུགས་པ་དང་མ་ཞུགས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་གསུམ་པ་མ་ངེས་པའི་ཚོགས་ཡིན་ཏེ། རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མ་ངེས་པ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པ་དག་ལས་གཞན་པ་ནི་མ་ངེས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

---

1 སྣག་ས། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དྲ། །

སྨྲས་པ།

ཀྱུན་བཤད་རྫོ་ཡི་ཡོལ་གོར་སྤྱུད་མིན་པ། །
ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་འཇལ་བའི་ཨ་སྨྲི་ཏ། །
ལེགས་བཤད་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་ཡོངས་གང་བ། །
འཇམ་དབྱངས་ཅོང་ཁ་པ་སོགས་ཡབ་སྲས་འབུལ། །

ནམ་དག་སྨོན་ལམ་ལས་ཉོན་སྐྱུ་མ་ཡིས། །དག་དང་མ་དག་སྣོད་བཅུད་སྐྱུ་འཕྲུལ་གར། །ནམ་རྟོག་རི་མོ་བཞིན་དུ་ཚད་བྲལ་ཡང་། །བློ་གྲོས་མེ་ལོང་ཕྱིས་དང་འདིར་བསྟན་བྱ། །ལ་ལས་གྲུབ་མཐའི་ལུས་བསྲེས་སྨུ་ཧྲོའི་ཕྱེ། །ཕལ་ཆེར་ཕྱོགས་རེའི་ཁབ་མིག་སྐད་གསང་སྟོད། །འགའ་ཞིག་ངེས་ངེས་སྤྲེའུ་ཤིག་ཐུ་ལོ། །སྣོད་དང་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་རིམ་དབྱིབས། །ཚད་གྲངས་རྟེན་དང་བརྟེན་བཀྲའི་ལྟ་རྫས་དར། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལྷ་མིའི་དཔལ་འདི་བསྒྲེངས། །ཞེས་བྱ་བའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་བཤད་པ་ལ། ཐེག་པ་གོང་འོག་བཞེད་ཚུལ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱིར་བཤད་པ། གཞུང་གི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་། གོང་འོག་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་དུ་མས་སྡེས་བཤད་ཚུལ། མཛོད་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་གོ་རིམ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་དང་། ཆུ་དཀྱིལ་སོགས་ཀྱི་ཚད་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ། རི་གླིང་གི་ཚད་དབྱིབས་ཆུ་བོ་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆར་སྤྲིན་སྟུག་པོ་སུམ་ཅུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ཁྱོན་ཁྱབ་ཅིང་ཡུན་ཚད་ཀྱང་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་བར་དུ་ཆར་བབས་པས་ཆུའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྫས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་བར་ཁྱབ་པ་སོགས་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་སོགས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཤད་ཚུལ་མང་། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕལ་ཆེན་སོགས་ནས་འཇིག་རྟེན་དབྱིབས་ཚད་མཐའ་ཡས་པ་བཤད་པ་དང་ཡབ་སྲས་འཇལ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཤད་ཚུལ་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར། དུས་འཁོར་གཅིག་པུ་མཛོད་དང་མི་མཐུན་སྙམ་ནས་རྫོངས་སྐད་སྣ་ཚོགས་མ་སྨྲ་ཞིག །

གཉིས་པ་ས་སྡེའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་ཀྱང་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡང་ཡོད་དེ། གཞན་དུ་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་སྨྲས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་མཛོད་ལུགས་འདིའི་ཆགས་པའི་གོ་རིམ་ཡང་ཡོད་དེ། འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་སྟོང་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་གཅིག་ཅར་དང་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཡས་ནས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་རླུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ལྡང་བ་ནས་སྟོང་བསྐལ་རྫོགས་པ་དང་ཆགས་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་མགོ་རྩོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དབང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་སྔ་ལྟས་སུ་གྱུར་པ་རླུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་ལྡང་སྟེ་དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཞིག་ནས་བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་ཉི་ཤུར་ཆགས་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནས་ཉེ་བར་འོངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་རྫོགས་པའི་དོན་གང་ཞིག །ཉེ་བར་འོངས་པ་མགོ་རྩོམ་པའམ་མགོ་ཟུག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཞེས་བྱུང་བའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནི་ཉེ་བར་འོངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཇུག་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ནི་ཉེ་བར་འོངས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་མགོ་ཟུག་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནས་ཆགས་པའི་མགོ་རྩོམ་པ་ཡང་སྣ་མ་མེས་འཇིག་རྗེས་སུ་སྣོད་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་དེའི་འོག་ཏུ་ཚངས་འདུན་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཚངས་རིས་ཀྱི་ཁང་པ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཡས་རིམ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་དང་། འཕྲུལ་དགའི་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་ཁང་པའི་བར་ཡས་རིམ་དང་། འཐབ་བྲལ་གྱི་སྣོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་རླུང་དཀྱིལ་ཆུ་དཀྱིལ་གསེར་དཀྱིལ་སོགས་ཆགས་པ་དང་སྣོད་ཆགས་པ་རྫོགས་པ་དང་བར་བསྐལ་གཅིག་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཚངས་པའི་ཁང་པ་དང་པོར་ཆགས་པ་གང་ཞིག །དེའི་འོག་ཏུ་ཚངས་འདུན་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་རིམ་ནས་ཆགས། དེའི་རྗེས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་དང་རི་རབ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། རི་རབ་ཆགས་པ་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྣོད་ཆགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་ཚེ་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྗེས་ལ་འཇིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱབ་སྟེ། སྔོན་ལ་ཆགས་པ་རྗེས་ལ་འཇིག་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དང་པོར་ནི་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་གི་ཚེ་འཆག་པར་རྩོམ་པ་ན་དང་

པོ་ཁོ་ནར་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ལུགས་ཀྱིས་ན་ཐ་མར་འཇིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོར་འཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་ནི་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བར་དུ་ཞེས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་འཐབ་བྲལ་བའི་བར་དུའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། བར་དུ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲས་ནི་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་ཏུ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་འཕྲུལ་དགའི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྡུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཐབ་བྲལ་གྱི་སྣོད་འཇིག་པའི་སྔོན་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་[1]གསུམ་སོགས་ས་དང་འབྲེལ་བའི་སྣོད་འཇིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྱབ་པ་ཡང་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བླུན་པོ་དག་གིས་རླུང་དཀྱིལ་སྣོད་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞེས་སྔོན་གྱི་མདོན་པ་བ་ནས་དེང་སང་བར་དུ་འཁྱུལ་བ་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡིག་རྟུལ་མང་པོ་བྲིས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཙམ་གྱིས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ་སྣོད་ཆགས་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ་སྣོད་འཆག་པས་ནི་སེམས་ཅན་འཆགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུད་ཆགས་ཚུལ་སླ་ཡང་ཆགས་པ་དང་གནས་པའི་དུས་དཀའ་བར་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད་པ། བརྟེན་པ་རི་མཚོ་གླིང་གསུམ་བཤད་པ། ཚ་གྲང་དམྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ། ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ་དང་ཚད་བཤད་པ།

1 སྣག་ས། གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲེལ།

ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ། སྟོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་ཚེ་ཚད་བཤད་པ། ཚད་དེ་གཞལ་ཐབས་བཤད་པ། སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་དགུ །

དང་པོ་ལ། རླུང་ཆུ་ས་དཀྱིལ་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། **དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི།། ནས། གྲངས་མེད་དོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ཡོད་པ་དེ་ལ་མི་མཇེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྣོད་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་རི་རབ་སོགས་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འོག་གཞི་ནམ་མཁར་བརྟེན་པའི་རླུང་དཀྱིལ་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་གནས་པར་འདོད་དེ། དང་པོར་བར་སྣང་སྟོང་པར་ཡོད་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཆགས་པའི་སྔ་ལྟས་སུ་རླུང་འཇམ་པོ་ལོ་དུ་མར་རིམ་གྱིས་འཁྲིགས་པ་ལས་འཐབ་བྲལ་གྱི་སྣོད་ཡན་ཆད་ཆགས་རྗེས་སུ་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རེག་བྱ་རྒྱ་དཔངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སྟེང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ལ་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི། །གནས་པར་འདོད་པ་འོག་དག་གི །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་འདི་ལྟར་གནས་པར་འདོད་དེ། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གླིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་གཅིག་ཆར་འཇིག་ཅིང་འཆག་ལ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེའི་གནས་པ་ནི་འདི་ལྟར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །འོག་གཞི་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རེག་བྱ་རྒྱ་དང་ཐམས་ཚད་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གང་སྤེལ་ལྟར་རླུང་འཇམ་པོ་རིམ་གྱིས་ཆེས་ཏེ་སོར་རམ་དྲུག་པར་སོང་རླུང་དཀྱིལ་སྲབ་ཚན་པོ་ཆེའི་རྡོ་རྗེས་ཀྱང་གཞིག་མི་ནུས་པའི་རེག་བྱ་དང་། རྒྱར་དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་གཅིག་དང་། ཐམས་སམ་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་སུ་ནི། །ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་གྲངས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། **ཆུ་ཐམས་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་། །སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་འོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རླུང་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་དུ་ཆུ་དཀྱིལ་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། རླུང་དཀྱིལ་གྱི་སྟེང་དུ་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་འདུས་ནས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་གཉའ་ཤིང་ཙམ་ལོ་དུ་མར་བབས་པ་ལས་ཆུ་དཀྱིལ་རྣམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཅིག་དང་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཆུའི་ཟིལ་པ་ལྟར་ཆགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྣ། བསྣུབས་ན་གསེར་འབྱུང་རྡུང་གི་ཆར་ནི་གསེར་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དག་གིས་སོགས་སོ། །ཆུ་དེ་དག་ཐད་ཀར་མི་འཕོ་བའི་རྒྱུ་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བཟའ་བཏུང་སྤྱད་པ་མ་ཞུ་བར་དུ་ལོང་ཀར་མི་ལྷུང་བ་བཞིན་ནོ་ཟེར། ས་སྡེ་དང་སྡེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ། རླུང་གིས་བང་བ་ལྟར་ཀུན་ནས་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་ཟེར།

གསུམ་པ་ནི། **ཕྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད།** །ནས། **ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ།།** ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གསེར་དཀྱིལ་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྔར་བཤད་པའི་ཆུ་དཀྱིལ་དེ་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གི་རླུང་གིས་བསྣུབས་པ་ལས་ཕྱིས་ནི་ཆུའི་རྣམས་སུ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་དུ་གྱུར་ནས། ལྷག་མ་སྙིང་གི་ཆ་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་དག་གསེར་དཀྱིལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཕྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད། །ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་གྱུར། །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལྷག་མ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། ཆུའི་སྙིང་རིམ་དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞིར་གྱུར་པ་དེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆུ་དང་གསེར་དཀྱིལ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དག་གི་རྒྱ་ཚད་དང་མཐའ་སྐོར་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཉིས་ཀའི་རྒྱ་ཚད་ཀྱི་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། ཁོར་ཡུག་གམ་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཟླུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་ཐད་ཀའི་སུམ་འགྱུར་ཡོད་པས་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དང་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། །ཐད་དཀར་

འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་། །སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ནི། །ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་ཏུ་རྩེ་ན་ནི་སུམ་འགྱུར་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔག་ཚད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་འབུམ་ཕྲག་དྲུག་དང་ཁྲི་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་གྱི་མཐའ་སྐོར་གྱི་ཚད་མི་མཉམ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་རླུང་དཀྱིལ་རྒྱར་དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་ཡོད་པ་དེའི་སྟེང་དུ་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཟླུམ་པོར་གནས་པའི་ཕྱིར།

ཟླུམ་པོའི་དབྱིབས་པ་ལྟ་བུ་དུམ་བུ་དུམ་བུར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤྱོལ་ལས། ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅུང་ཟད་མཐའ་དཔྱད་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྣོད་ཆགས་པའི་ཐོག་མ་རི་རབ་ཀྱི་འོག་གཞི་རླུང་དཀྱིལ་ཆགས་པ་ནས་འཛོག་ཟེར་ན། མི་འཇིག་གི་རྗེས་སུ་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །དེའི་ཐོག་མར་འདོད་པའི་རི་རབ་ཀྱི་འོག་གཞི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མེས་འཇིག་པའི་ཚེ་དེ་རྗེས་སུ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆགས་པའི་ཚེ་གཟུགས་ཁམས་སྔོན་དང་འདོད་ཁམས་རྗེས་སུ་དང་འཇིག་པའི་ཚེ་འདོད་ཁམས་སྔོན་དང་གཟུགས་ཁམས་རྗེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དང་པོར་ནི་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། གང་མཐུག་ཏུ་འཇིག་པ་དེ་དང་པོར་ཆགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཆགས་བསྐལ་དེ་དང་། དེའི་ཐོག་མར་ཆགས་རྒྱུའི་སྣོད་ལ་ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཆུ་འཇིག་རླུང་འཇིག་གཉིས་ཀྱིས་ཞིག་རྗེས་ཀྱི་ཆགས་བསྐལ་གྱི་ཐོག་མ་སྣ་མའི་ཚེ་ཚད་མེད་འོད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་། ཕྱི་མའི་ཚེ་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སྔོན་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྣོད་ཆགས་པའི་ཐོག་མར་རླུང་དཀྱིལ་ཡིན་ཟེར་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་ཚངས་རིས་ཀྱི་

སྣོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ཁང་པ་ནས། འཐབ་བྲལ་གྱི་ཁང་པའི་བར་སྔོན་ལ་ཆགས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་རླུང་དཀྱིལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་ཏུ་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །དེའི་འོག་ཏུ་འཕྲུལ་དགའི་གཞལ་མེད་ཁང་ངོ་། །ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འཐབ་བྲལ་གྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བ་བསྡུའོ། །འཐབ་བྲལ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་འབྱུང་བ་དེའི་འོག་ཏུ་ནི་རླུང་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྲུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཆག་པའི་ཐོག་མར་རླུང་དཀྱིལ་མ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག །དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དང་པོའི་རླུང་ལ་རླུང་དཀྱིལ་གྱིས་ཁྱབ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་དེའི་དང་པོའི་རླུང་ལ་རླུང་དཀྱིལ་རྫོམ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྫོམ་པའི་སྤུ་རིལ་གྱི་རླུང་འཇམ་པོ་ལྷུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རླུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་ཞེས་པའི་གློས་སྒྲ་དང་རིམ་གྱིས་ཞེས་པ་དང་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་སྤྱ་ལྟས་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླིང་བཞིའི་འོག་གཞིའི་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཚད་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང་སྟོང་གསུམ་དང་བརྒྱ་ཕྲག་ཕྱེད་ལྔ་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གླིང་དང་རིའི་ཞབས་སྐོར་བས་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་དང་ཚད་མཉམ་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་འོ་ན། ཕྱིའི་ལྕགས་རི་ཡན་ཆད་དུ་ཕྱོགས་གཡས་གཡོན་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔག་ཚད་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་རེ་ལྷག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་ཚུན་ཆད་དུ་མ་ཚང་བའི་དཔག་ཚད་དེ་སྙེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདིར་མ་ཚང་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཕྲག་གཞན་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ན་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལྟར་ན་དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུགས་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡང་ཆུ་དང་གསེར་དཀྱིལ་གྱི་ཕྱོགས་གཡས་གཡོན་གྱི་ལྷག་མ་བསྡོམས་ན་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་དང་ལྔ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཙམ་ལྷག་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕྱིའི་ལུགས་རི་དེས་གླིང་བཞིའི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་མ་བསྐོར་བར་ཐལ། ལུགས་རི་དེ་གསེར་དཀྱིལ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་སྟེང་གི་གླིང་བཞི་བསྐོར་བ་ཡིན་གྱི་ཆུ་དཀྱིལ་དང་གསེར་དཀྱིལ་བསྐོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེས་ནི་སྟེང་གི་ས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐོར་བ་ཡིན་གྱི་ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རི་དང་མཚོ་རྣམས་ཁ་གཉིད་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ན་ལྷག་ཚུལ་དེ་ལྟར་རུང་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རི་གླིང་རྣམས་འབྲུའི་ཕུང་པོ་ལྟར་ཞབས་སྦོམ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཚད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འོན་ཅི་ཞེ་ན་རི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་དུ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ལྷག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཞབས་སྦོམ་པ་ཙམ་ཁས་ལེན་ཀྱང་གསེར་དཀྱིལ་དང་མི་མཉམ་པར་བྱ། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ནི་མཛོད་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དག་ཐམས་སྲུབ་འཕངས་དང་མཉམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ལྟར་ན་ཚད་ངེས་བཟུང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། དེ་ལྟར་འདོད་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ལུགས་རི་ཕན་ཚུན་གྱི་བར་སྲུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གདགས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་བར་མཚམས་ཐམས་ཅད་དུ། །ཉི་ཟླ་དེ་བཞིན་སྐར་མ་དང་། །རྒྱ་སྐར་ཚོགས་ནི་རྒྱ་ཆེན་ཀུན། །ཁོར་ཡུག་མི་འདྲའ་འཇིག་རྟེན་གྱི། །བར་མཚམས་ཐམས་ཅད་སྲུན་པར་འདུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལས། རི་རབ་ལ་སོགས་པ་ཁོར་ཡུག་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་དག་ནི་ཆུའི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །ཞུབ་བོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་མེད་པར་

བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་བརྟགས་དཀའ་བར་ཕྲོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་རི་དགུ་རྒྱུ་དང་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་སྒོས་བཤད་པ། མཚོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཤད་པ། གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་དབྱིབས་བཤད་པ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཡོན་ཏན་ཁྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། **དེ་ལ་ལྷུན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན།** །ནས། **དེ་དག་ཛམས་སུ་འཕང་ས་དང་མཉམ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་དགུ་ཆགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁམས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་སྤྲིན་འཁྲིགས། དེ་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་གཉའ་ཤིང་དམ་མདོ་ལྟར་ན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་བབས་པས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དཔངས་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་ཆགས། དེ་ལ་རི་རབ་སོགས་སྐྱེད་པའི་མཐུ་ཅན་གྱི་རླུང་གིས་བསྲུབས་པས་ཁམས་རབ་ལས་རི་རྣམས་ཀྱི་དབུས་སུ་རི་གཞན་ལས་ལྷུན་ཅིང་སྟེ་སྡུག་ལ་བརྗིད་ཆགས་པའི་ལྷུན་པོ་ཆགས། ཡང་རླུང་གིས་དེ་ལྟར་བསྲུབས་པས་ཁམས་འབྲིང་ལས་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ཏེ། རི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། རི་གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། རི་སེང་ལྡེང་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་ན་སྡུག་རི་དང་། རི་རྟ་རྣ་དང་། རི་རྣམ་འདུད་དང་། རི་མུ་ཁྱུད་འཛིན་དང་བདུན་གྲུབ་བཞིར་བསྐོར་ནས་གནས་ཤིང་ཡང་རླུང་གིས་དེ་ལྟར་བསྲུབས་པས་ཁམས་ཐ་མ་ལས་རི་བདུན་གྱི་མུ་ཁྱུད་འཛིན་དེ་ནས་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང་བཅུ་གཉིས་རྣམས་ཡོད་ལ། གླིང་དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཆར་པའི་རྒྱུན་དག་བབས་ཏེ། ས་བོན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་ཆུ་དེ་དག་མཐུ་རྣམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་རླུང་དག་གིས་བཤིགས་པ་ན་རིགས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། ཡང་རླུང་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་

ཏུ་འཐས་ཤིང་སྲ་བར་བྱེད་དོ། །དེར་ཡང་ཁམས་བཟང་པོ་མཆོག་དང་གཙོ་བོ་དང་གྱི་ནོམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་རླུང་གིས་བསྲུབས་པའི་དབང་གིས་ནི་རི་རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ཆེན་པོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། རི་རབ་ནི་དབུས་ནའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་རི་རབ་ལ་བསྐོར་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། དེ་ལ་ཁམས་འབྲིང་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ནི་གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་བདུན་གྱི་ར་བས་བསྐོར་བ་དེའི་ཕྱི་རིམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ སུ་ཁྲུད་འཛིན་ནོ། །དེ་ནས་ནི་གླིང་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ན། དེས་ནི་གླིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། ཁམས་ངན་པ་རྣམས་ལས་ནི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞི་དང་གསེར་གྱི་རི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གླིང་བཞི་དང་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་དང་ཁོར་ཡུག་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞིའི་ཐད་ཀར་གསེར་རི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གླིང་དང་ལྷགས་རི་འགྲུབ་ཚུལ་ཡིན་གྱི་ངོས་བཞིའི་རྒྱུ་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རང་འགྲེལ་ལས། ས་བོན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཁོང་ན་ཡོད་པ། ཞེས་སྨོས་པའི་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསེར་དཀྱིལ་ཆགས་བྱེད་ཀྱི་ཆར་གསེར་ཁོ་ནའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ལ། འདི་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པས་གསེར་དངུལ་ནོར་བུ་ནས་ལྕགས་དང་ས་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཡིན། དེ་འདྲའི་སྙིང་པོ་སྣ་ཚོགས་པ་སྙེད་སོ་སོར་འགྲུབ་པའི་ལས་དང་སོ་སོར་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་མཐུ་ཅན་གྱི་རླུང་གིས་ཁམས་སོ་སོར་བྱས་ནས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ས་བོན་སྣ་ཚོགས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་གོང་གི་གསེར་གྱི་ས་བོན་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ནི་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་གསེར་དང་དངུལ་དང་ས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་སུ་ཐ་དད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་

ལས། ས་བོན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཁོང་ན་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནུས་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ལས་དང་མཐུ་དུ་མ་ཅན་གྱི་རླུང་གིས་སོ་སོར་བཤིགས་པ་ན་གསེར་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་སོ་སོར་ཡང་འགྱུར་ལ། རི་དང་གླིང་སོ་སོར་ཡང་འགོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐུ་རྣམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་རླུང་དག་གིས་བཤིགས་པ་ན་རིགས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། མཐུ་རྣམ་པ་དུ་མའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་རླུང་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་ནུས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་ཐ་དད་པ་དག་གིས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསེར་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་གསེར་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱི་མཐུས་བསྐྱེད་པའི་རླུང་དག་གིས་བསྡུས་ནས་ཕུང་པོར་བྱེད་དེ་དེ་དག་ནི་རི་དེ་དག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ལ་གླིང་རྣམས་སུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་སྒྲའི་དོན་ཡང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གསེར་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསེར་དང་དངུལ་དང་ནོར་བུ་དང་ས་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་གོ་ན་ཁམས་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་གྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་[1]ཤེས་བྱེད་འོང་། དེ་ལས་གཞན་གྲུབ་མཐའ་འདྲེས་པར་འགྱུར་བས་ཞིབ་ཆ་གྱིས། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉའ་ཤིང་འཛིན་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་རིའི་བར་གྱི་རི་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་ནང་མ་བདུན་གསེར་དང་ཕྱི་མ་ཁོར་ཡུག་གི་རི་དེ་ལྕགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྕགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུན་པོ་ཆོས་ཅན། རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཤར་དངུལ། ལྷོ་བཻ་ཌཱུརྻ། ནུབ་ཤེལ། བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གླིང་སོ་སོའི་ནམ་མཁའ་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་

1 སྣག་ས། ཤེས་བྱེད་ཡོད།

འཛམ་བུ་གླིང་བཻ་ཌཱུརྻའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ལྷུན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་གང་ཞིག །གང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་མཐུས་དེའི་ངོས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྣང་སྟེ་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ཀྱི་མདོག་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པར་ཡང་འདྲའོ། །གདགས་པ་ལས་ཤར་པདྨ་རཱ་ག་དང་། ནུབ་དྲུལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད། རི་དགུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སོ་སོའི་ཇམས་ཞེང་དང་དཔངས་ཚད་ཡོད་དེ། རི་རབ་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་རིའི་བར་གྱི་རི་དགུ་དང་གླིང་རྣམས་ཀྱང་གསེར་དཀྱིལ་ལ་ཐུག་པར་ཆུའི་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་ནུབ་པ་གང་ཞིག །རི་རབ་ནི་ཆུའི་སྟེང་དུ་ཡང་ཇམས་དང་དཔངས་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་ཡོད་ལ། གཉའ་ཤིང་འཛིན་སོགས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔངས་ཆུའི་སྟེང་དུ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྲི། དེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཇམས་ཚད་ཡང་རང་རང་གི་ཆུ་སྟེང་གི་འཕང་དང་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་རབ་ལ་སོགས་པ་ཁོར་ཡུག་ལ་ཐུག་པའི་རི་དེ་དག་ནི་ཆུའི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་ནུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རི་རབ་ལ་དཔག་ཚད་འབུམ་དང་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཆུའི་སྟེང་དུ་ཡང་། །དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རི་རབ་ནི་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་འབུམ་དྲུག་ཁྲིའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། [1]རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་ཡན་ཆད་མ་བྲི། [2]རི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྲི་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཚད་དང་པོ་ལ་བཞི་ཁྲི་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཉི་ཁྲི་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཆིག་ཁྲི་དང་། བཞི་པ་ལ་ལྔ་སྟོང་དང་། ལྔ་པ་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་། དྲུག་པ་ལ་ཆིག་སྟོང་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། བདུན་པ་ལ་དཔག་ཚད་དྲུག་བརྒྱ་ཉེར་

1 སྣག་ས། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཆུ་ཡན་ཆད་མ་བྲི།

2 སྣག་ས། རི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཕྱེད་ཕྱེད་བྲི་བ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

ལྔ་དང་། བརྒྱད་པ་ལྷུགས་རིའི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་དཔངས་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བརྒྱད་པོ་འཕང་དུ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྲི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་བརྒྱད་པར་ལྷུགས་རི་བགྲང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་སུ་ཁྲུད་འཛིན་གྱི་ཕྱེད་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བྱས་པ་མི་ལེགས་ཏེ། དོན་ལ་འཕང་གིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་བར། བརྒྱད་པོ་འཕང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་དཔངས་དང་ཛམས་སམ་ཞེང་མཉམ་པས་ལྷུགས་རི་བཞིན་དུ་བསྐོར་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དག་ཛམས་སུའང་འཕང་དང་མཉམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷག་མ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོས་རེ་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་ངོས་བསྡོམས་པས་དཀྱུས་ཚད་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་སྔ་མའི་མཚོའི་ངོས་ཚད་རེའི་སྟེང་དུ་རང་གི་ཛམས་ཚད་ཉིས་འགྱུར་རེ་ངོས་གཅིག་གི་ཚད་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་བཞི་འགྱུར་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རི་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མའི་དཀྱུས་ཚད་མཚོ་རང་གི་སྔ་མ་དང་རང་གི་ཞེང་ཚད་ཉིས་འགྱུར་རེས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། གཉའ་ཤིང་འཛིན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། དཔག་ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ངོས་གཅིག་གི་ཕྱི་ཟུར་ནས་ཕྱི་ཟུར་བར་གྱི་ཚད་དང་དེའི་བཞི་འགྱུར་རམ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་དང་བརྒྱད་ཁྲི་ཕྱིའི་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོལ་མཚོ་དང་པོའི་ཞེང་གི་སུམ་འགྱུར་དང་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེང་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཉིས་འགྱུར་ངོས་གཅིག་གི་ཚད་དང་ཚད་དེས་གྲུ་བཞིར་བསྐོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་འོག་མ་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ཤེས་སླ། གཉིས་པ་གཤོལ་མདའ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་བཞི་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་བདུན་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྔར་གྱི་རིགས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སེང་ལྡེང་ཅན་ཆོས་ཅན། ངོས་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་གྱི་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོས་

རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལྟ་ན་སྡུག་རི་ཆོས་ཅན། ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་[1]ལྔ་འབུམ་སུམ་ཁྲི་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་[2]ས་ཡ་གཉིས་དང་ཅིག་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་རི་རྟ་རྣ་ཆོས་ཅན། ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་བཞི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཅིག་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་རྣམ་འདུད་རི་ཆོས་ཅན། ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཅིག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་མུ་ཁྱུད་འཛིན་རི་ཆོས་ཅན། ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་ཡང་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་[3]ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་དང་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་སྔར་གྱི་དེའི་ཕྱིར། རི་བདུན་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། ཉི་ཟླ་འཆར་སའི་རྩེ་མོ་ན་བྲག་ཤིང་རྟའི་གཉའ་ཤིང་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། རྩེ་མོ་གསེར་གྱི་གཤོལ་མཐའ་ལྟ་བུར་ཡོད་པས་གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་། རྩེ་མོ་ན་སེང་ལྡེང་གི་ནགས་མཛེས་པ་ཡོད་པས་སེང་ལྡེང་ཅན་དང་། རྩེ་མོ་ལྟ་ན་སྡུག་པའི་མཛེས་པར་ཡོད་པས་ལྟ་ན་སྡུག་དང་། རྩེ་མོ་ན་རྟའི་རྣ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་རྟ་རྣ་དང་། རྩེ་དབུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འདུད་པར་ཡོད་པས་རྣམ་འདུད་དང་། རྩེ་མོ་འཁོར་ལོའི་མུ་ཁྱུད་ལྟར་ཡོད་པས་མུ་ཁྱུད་འཛིན་རི་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་བཞི་ཁྲི་དང་ཉིས་སྟོང་གི་ཐད་ནས་རྒྱུ་ཞེས་གསུངས་པས་གཉའ་ཤིང་འཛིན་དང་། ས་སྡེ་ལས། རི་དེ་དག་གི་མིང་ནི་དེ་དག་གི་རྩེ་མོའི་རྣམ་པ་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཆད་པར། **དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན།** །ཞེས་པ་ནས། **འབུམ་ཕྲག་གསུམ་**

1 སྣག་ས། ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་རེ་དང་།

2 སྣག་ས། ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཅིག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

3 སྣག་ས། ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཉི་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རོལ་མཚོ་བདུན་ཡོད་དེ། ལྷུན་པོ་ནས་སུ་ཁྱུད་འཛིན་ལ་ཐུག་པ་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བ་རོལ་མཚོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དག་བར་བདུན་རོལ་མཚོ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་བདུན་ནང་གི་རོལ་མཚོ་ཡིན་ལ། གླིང་བཞི་གནས་པའི་མཚོ་ནི་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་བདུན་ཆོས་ཅན། རོལ་མཚོར་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རྩེ་ཞིང་རོལ་པའམ་སྤྱོད་པའི་མཚོ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ས་སྡེ་ལས། གསེར་གྱི་རི་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་བར་གྱི་ཆུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་ཀླུ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོད་དེ། ཀླུའི་ནང་ན་ཀླུ་ཆེན་པོ་བསྐལ་པར་གནས་ཤིང་ས་འཛིན་པ་དགའ་བོ་དང་། ཉེ་དགའ་བོ་དང་། རྟའི་གཞི་དང་། བཏང་བཟུང་དང་། གཟི་ཅན་དང་། ཡུལ་འཁོར་སྲུང་དང་། ནག་པོ་ཆེན་པོ་དང་། ཨེ་ལའི་འདབ་དང་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་འཁོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཐད་ལ་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་དུ་མི་གསལ་ལོ། །

ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆུ་དེ་ནི་བསིལ་བ་དང་། ཞིམ་པ་དང་། ཡང་བ་དང་། འཇམ་པ་དང་། དང་བ་དང་། དྲི་ང་བ་མེད་པ་དང་། འཐུང་བ་ན་མགྲིན་པར་མི་གནོད་པ་དང་། འཐུང་ན་ལྟོ་ལ་མི་གནོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རོལ་མཚོ་བདུན་གྱི་གཏིང་ཚད་དང་། ཁ་ཞེང་གི་ཚད་དང་ངོས་རེའི་ཚད་དང་། མཐའ་བསྐོར་ཀྱི་ཚད་རྣམས་ཡོད་དེ། རོལ་མཚོ་བདུན་ག་གཏིང་ཚད་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲིར་མཚུངས་ཤིང་། རོལ་མཚོ་དང་པོ་རི་རབ་དང་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་མཚོའི་ཁ་ཞེང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་དང་ངོས་རེ་ལ་དེའི་སུམ་འགྱུར་རམ་གཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་ལ་ངོས་རེ་བཞི་འགྱུར་རམ་དགུ་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་མཚོ་བདུན་གྱི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །མཚོ་ལྷག་མའི་ཁ་ཞེང་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་དབྲི་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁ་ཞེང་ནི། རྩ་བར། དང་པོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་པོ། །དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ

ཡིན། །ཞེས་སོ། །ཕྱོགས་རེའི་ངོས་ཚད་ནི། རྒྱ་བར། དེ་ཡི་ངོས་ལ་སུམ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་བར། རོལ་མཚོ་གཞན་ནི་[1]ཕྱེད་ཕྱེད་དབྱེ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རོལ་མཚོ་གཉིས་པའི་ཁ་ཞེང་དང་ངོས་དང་མཐའ་བསྐོར་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། དེའི་ཁ་ཞེང་ལ་བཞི་ཁྲི་དང་ངོས་རེ་ལ་བཞི་འབུམ་རེ་དང་ཁོར་ཡུག་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་དྲུག་འབུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་སྔར་གྱི་རི་དང་འདྲ། དེ་ཆོས་ཅན། གསུམ་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ཉི་ཁྲི་དང་ངོས་རེ་ལ་བཞི་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་དང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དེ་བཞི་འགྱུར་རམ་ས་ཡ་གཅིག་དང་དགུ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བཞི་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ཆིག་ཁྲི་དང་ངོས་རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་རེ་དང་། མཐའ་བསྐོར་དུ་དེ་བཞི་འགྱུར་རམ་ས་ཡ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལྔ་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་ལྔ་སྟོང་དང་ངོས་རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་། ཁོར་ཡུག་ཏུ་དེའི་བཞི་འགྱུར་རམ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཆིག་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དྲུག་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། [2]ཁ་ཞེང་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་དང་ངོས་རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་རེ་དང་། ཁོར་ཡུག་ཏུ་དེའི་བཞི་འགྱུར་རམ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བདུན་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ཁ་ཞེང་ལ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་། ངོས་རེ་ལ་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་རེ་དང་། ཁོར་ཡུག་ཏུ་དེའི་བཞི་འགྱུར་རམ་ས་ཡ་གཉིས་དང་ཉིས་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ངོས་རེའི་ཚད་རྩེ་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ཧྲམས་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་ཅིང་ནང་གི་མཚོའི་ཁ་ཞེང་གི་བརྒྱད་ཁྲི་རེ་རི་རབ་ཀྱི་གཡས་གཡོན་ལ་བསྣན་ནས་སུམ་འགྱུར་ཡིན་པ་ལྟར་མཚོ་ཕྱི་མ་དེའི་སྔོན་གྱི་རི་དེའི་ངོས་ཚད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མཚོ་ཕྱི་མ་དེའི་ཁ་ཞེང་གི་ཚད་གཡས་གཡོན་དུ་རེ་རེ་བསྣན་པ་ནི་མཚོ་དེའི་ཕྱི་ཟུར་ནས་ཕྱི་ཟུར་

1 སྣག་ས། ཕྱེད་ཕྱེད་དོ། །

2 སྣག་ས། ཁ་ཞེང་ལ་ཕྱེད་དང་སུམ་སྟོང་དང་ངོས་རེ་ལ།

གྱི་ངོས་རེའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ངོས་རོལ་གྱི་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་དང་དེའི་ཕྱོགས་གཡས་གཡོན་གཞན་གཉིས་སུ་རོལ་མཚོ་དེ་འདལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བརྒྱད་ཁྲི་ཕྲག་གཞན་གཉིས་ཡོད་པས་བརྒྱད་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྐབས་པ།

རོལ་མཚོ་རང་རང་ཕྱི་མའི་རིའི། །
ངོས་ཚད་སྟེང་དུ་རང་རང་གི །
ཞེང་ཚད་གཉིས་བསྣན་ངོས་རེའི་ཚད། །
ངོས་ཚད་བཞི་འགྱུར་ཁོར་ཡུག་སྟེ། །

གྲུ་བཞིར་བསྐོར་ཞེས་གནད་དུ་གཅེས། །ཤེས་བྱ་འདི་ལ་མཐའ་མེད་ཅེས། །གྲགས་པའི་སྙེམས་པ་སྲིད་རྩེའི་བར། །ཕྱིན་ཀྱང་དེང་འདིར་མཁས་རྣམས་བློ། །མི་དཀའ་མཁའ་ངོས་འཇིག་རྟེན་བཞིན། །གནད་ཀྱི་སྨྲུལ་གཞི་མ་ཤེས་པས། །བྲིས་པ་མིང་བརྗོད་སྐྱུ་མའི་གླུས། །སྒོ་གསུམ་ངལ་བར་མ་མཛད་པར། །མ་བསླད་མིག་གིས་གནད་ལྟོས་གསལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

སུ་མྲུད་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆོས་ཅན། ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། མཚོ་བདུན་གྱི་ཕྱིའི་ལྷག་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཞེང་ཚད་ཡོད་དེ། སུ་མྲུད་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་རིའི་བར་གྱི་ཁ་ཞེང་གི་ཚད་ལ་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་རྣམས་ཚད་དབྱིབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པར། **དེ་ལ་ནི།། འཛམ་བུའི་གླིང་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ།** །ཞེས་པ་ནས། **གཡོ་ལྡན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ།** །ཞེས་བྱུང་། གླིང་བཞི་གླིང་ཕྲན་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གང་ལ་གནས་པ་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ངོས་བཞིར་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་དེ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལ་ནི། །ཞེས་སོ། །རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ན་གླིང་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛམ་བུའི་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་དང་དབྱིབས་ཚད་གསུམ་ཡོད་དེ། ཤིང་འཛམྦུའི་འབྲས་བུ་མཚོའི་ནང་དུ་ལྷུང་བ་ན། འཛམྦུ་ཞེས་པའི་སྒྲ་འབྱུང་བས་ན་འཛམྦུ་དང་འཛམྦུ་ཤིང་དེས་མཚོན་པའི་གླིང་ཡིན་པས་ན་འཛམྦུའི་གླིང་དང་། དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ལྟ་བུ་དང་། རི་རབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ངོས་དང་། གཡས་གཡོན་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གཉིས་དང་ངོས་གཅིག་ལྷོ་ངོས་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དབུས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོག་མར་སྐྱེད་པའི་གནས་རྡོ་རྗེ་གདན་མངོན་པར་གྲུབ་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྡེ་ལས་ཀྱང་། མཚོ་མ་དྲོས་པའི་གཡས་རོལ་ན་ཤིང་འཛམྦུ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། དེའི་མིང་གིས་འདི་འཛམྦུ་གླིང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བར། འཛམྦུ་གླིང་སྟེ། ནས། གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི། །ཞེས་སོ། །འཛམ་གླིང་འདི་ནས་བགྲང་བའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ཀྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་དང་དབྱིབས་ཚད་ཡོད་དེ། ལུས་འཛམ་གླིང་པ་ལས་ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཆེར་འཕགས་པས་ན་ལུས་འཕགས་དང་། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟར་མཐའ་ཆུས་བསྐོར་བས་ན་གླིང་དང་། དབྱིབས་ཟླ་གམ་ཁ་ནང་དུ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ནང་དང་གཡས་གཡོན་གྱི་ངོས་གསུམ་འཛམ་གླིང་འདི་དང་འདྲ་བར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ལྷགས་རིའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཟླ་གམ་འདྲ། །ངོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། །དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཡང་ལྷོ་གླིང་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།

འདི་ནས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རོལ་ན་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་གླིང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་ལ། རི་རབ་ཀྱི་ཤར་ཞེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རི་རབ་ལ་སྐྱོར་ཆེ་[1]བྱེ་བྲག་མདུན་ནས་སྟོན་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །

འདི་ནས་ནུབ་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ན་གནས་པའི་བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་གླིང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་དབྱིབས་ཚད་གསུམ་ཡོད་དེ། བ་ལང་དང་ནོར་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་བ་ལང་སྤྱོད་དང་མཐའ་ཆུས་བསྐོར་བས་གླིང་དང་། དབྱིབས་ཟླུམ་པོ་དང་མཐའ་བསྐོར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ལ། ཆུ་ཞེང་དམ་སྲིད་ཞེང་གཉིས་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བ་ལང་སྤྱོད་གླིང་ཟླུམ་པོ་སྟེ། །སྟོང་ཐྲག་ཕྱེད་དང་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཆུ་ཞེང་སྟོང་ཐྲག་ཕྱེད་དང་གསུམ། །ཞེས་སོ། །གླིང་འདིའི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་ཀྱི་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་གླིང་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་དབྱིབས་ཚད་གསུམ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་དུ་ཁྱེད་འཆིའོ་ཞེས་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་བས་ན་སྒྲ་མི་སྙན་དང་། དབྱིབས་ཁྲི་ལྷར་གྲུ་བཞི་དང་། ཚད་ངོས་བཞི་ག་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་རེ་ཡོད་པས་མཐའ་བསྐོར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐྲག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྒྲ་མི་སྙན་བརྒྱད་གྲུ་བཞིར་མཉམ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་གི་སྒྲ་དོན་དང་ཁྱད་པར་བཤད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གླིང་གང་གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་གདོང་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ་གླིང་དང་གླིང་ཕྲན་གྱི་མི་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྒྲ་དོན་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟར་མཐའ་ཆུས་བསྐོར་བས་ན་གླིང་དང་། ཡུལ་དེར་ཆུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པས་ན་གླིང་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་གཞིའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་སོ་སོ་ཆེ་ཆུང་ཁ་དོག་སོ་སོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གངས་རི་དང་འབིགས་བྱེད་ཀྱི་རི་ཁྲོད་པ་རིམ་བཞིན་དུ་དཀར་ཤམ་དང་སྔོ་བསང་དུ་འདུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་

1 སྔག་ས། སྔྲུབ་བདུན།

ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གླིང་གང་གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་བ་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་དང་གང་སྤེལ་གཉིས་ལས། ས་གཞིའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལས་ངན་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་ནི་ལུས་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གླིང་གཙོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་ལས་ཤུགས་སྟོབས་ངན་པ་དང་བརྗོད་དོ་ཞེས་པས་བཤད་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གླིང་གི་སྐད་དོད་དྭི་པ་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཡུལ་དེར་ཆུ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གྱུར་པས་ན་གླིང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་གླིང་གཡོག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། གཡོན་བསྐོར་དུ་ཤར་དུ་ལུས་དང་ལུས་འཕགས་གཉིས་དང་། བྱང་དུ་སྒྲ་མི་སྙན་དང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་ཟླ་གཉིས་དང་། ནུབ་ཏུ་གཡོ་ལྡན་དང་ལམ་མཆོག་འགྲོ་གཉིས་དང་། ལྷོར་ཛ་ཡབ་དང་ཛ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། གླིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་མིའི་ཚེ་ཆུང་གི་རིགས་པས་གླིང་གཙོ་བོ་ལས་ཕྱེད་ཀྱིས་ཆུང་བ་དང་དབྱིབས་རང་རང་གླིང་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་དག་བར་གྱི་གླིང་བརྒྱད་ནི། །སོགས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་ལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་རང་འགྲེལ་ལྟར་ན་ཛ་ཡབ་གླིང་ན་སྲིན་པོ་ཡང་གནས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་ན་སྲིན་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། གཅིག་ནི་སྲིན་མོའི་གླིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། གཅིག་ན་སྲིན་པོ་དག་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཛ་ཡབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །

བཞི་པ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཡོན་ཏན་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་པར། **འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ།** །ནས། **མཚུ་ཞེང་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཚོ།** །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བཤད་ཚུལ་རེ་རེ་ལའང་

མ་འདྲེས་པར་བཀོད་ན། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛམ་གླིང་འདི་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གདན་འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་འདས་ནས་ཡང་གསུམ་དང་ཡང་གསུམ་སྟེ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ན་གངས་རི་ཆེན་པོ་ཏི་སེ་ཞེས་བྱ་བ་རྫུ་འཕྲུལ་མ་ཐོབ་པས་བགྲོད་མི་ནུས། དེར་ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་འགྲེལ་པར་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོའི་གནས་ཡོད་པར་བཤད། ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས་ཐུབ་པའི་དགེ་འདུན་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་གནས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །གངས་རི་དེ་ནས་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ན་སྤོས་ངད་ལྡང་བའི་རི་ཡོད། སྤོས་ངད་ལྡང་བ་ནས་དཔག་ཚད་བཅུའི་ཚུལ་རོལ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་གནས་པའི་མཚོ་མ་དྲོས་ཞེས་པ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ཆུ་ཞེང་གཉིས་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་རེ་ཡོད་པ་མཐའ་བསྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བའི་ཁྱད་པར་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་དག་འདས་ནས་ཡང་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་གསུམ་ཡོད་དེ། རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ན་གངས་རི་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གྲགས་ཆེ་ལ། ལུང་སྨན་གྱི་གཞི་ལས་ཀྱང་། གནོད་སྦྱིན་གཏུམ་པོ་མི་ཟད་གནས་པ་ཡིད་འོང་ཞིང་། །མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཤིང་གིས་རྣམ་པར་མཛེས་བྱས་པ། །[1]ཞེས་དང་། ལུང་སྨན་གཞི་ལས། མཚོ་མ་དྲོས་པར་སངས་རྒྱས་སྟོང་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ལུང་སྟོན་པའི་ཆོས་གསུངས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཐོབ་པ། །མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་མི་བགྲོད་པ། །དེར་ནི་ཐུབ་པ་དགེ་འདུན་བཅས་པར་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཞེས་པ་རི་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། གངས་རི་དེའི་ཕ་རོལ་ན་རི་སྤོས་ཀྱི་ངད་ལྡང་བའི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མཚོ་དེ་ལ་ཀླུ་མ་དྲོས་པ་གནས་ཤིང་ཡན་ལག་ཚད་དབྱིབས་བཤད་མ་ཐག་པ་

1 སྣག་ས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་རྫུ་འཕྲུལ་སྟོབས་ཐོབ་པ།

ལྷ་བུ་དང་། དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་དངུལ་གྱི་བྲག་གླིང་པོ་ཆེའི་ཁ་འབྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་གང་གཱ་དངུལ་གྱི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། དེའི་ལྷོར་གསེར་གྱི་བྲག་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་འབྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སིནྡྷུ་ཞེས་བྱ་བས་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། དེའི་ནུབ་ནས་བཻཌཱུརྻའི་བྲག་རྟའི་ཁ་འབྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་བཀྵུ་ཞེས་པ་བཻཌཱུརྻའི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་དང་། དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ནས་རྡོ་རྗེའི་བྲག་སེང་གེའི་ཁ་འབྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་རྡོ་རྗེའི་བྱེ་མ་འདྲེན་པ་སྟེ། དེ་བཞི་རེ་རེ་ཡང་ཆུ་ཕྲན་ལྔ་བརྒྱ་དང་བཅས་ནས་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་བསྐོར་ལན་བདུན་བྱས་ནས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་འབབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྤོས་ངད་ལྡང་བའི་ཚུལ་རོལ་ན་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་གངྒཱ་དང་སིནྡྷུ་དང་སི་ཏ་དང་བཀྵུ་འབབ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གངྒཱ་དང་སིནྡྷུ་དང་བཀྵུ་དང་སི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཆུ་བོ་བཞི་རྣམས་ཀྱི་ཆུ་ལ་བཀྲུས་བ་དང་འཐུང་བ་དང་དེའི་ནང་དུ་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ཆུ་ལ་སྡིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མ་དྲོས་པའི་མདོ་ལས། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པ་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་པར་གྱུར་ཏེ། དེའི་སྨོན་ལམ་ནི་གང་སྡིག་ཆགས་གང་གིས་བདག་གི་མཚོ་འདི་ལས་འབབ་པར་གྱུར་པའི་ཆུ་རྣམས་ལ་བཀྲུས་པ་དང་ཞུགས་ནས་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་རྣམས་ལ་དེ་དག་ཉིད་དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིམ་གྱིས་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དགོད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་རྣམས་གྲུབ་སྟེ། གདགས་པ་ལས། ཆུ་ཀླུང་གངྒཱ་སིནྡྷུ་བཀྵུ་དང་། །སི་ཏ་རྦ་རླབས་ལྡུ་བའི་ཕྲེང་བ་ཅན། །འབབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡིན་ཏེ། །ཕྱོགས་བཞིའི་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་དག་ནས་བྱུང་། །གངྒཱ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་སྟེ། །སིནྡྷུ་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ཡིན། །བཀྵུ་ཡང་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་

འགྲོ། །དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོར་སི་ཏ་འགྲོ །མཆོག་ཏུ་བཟང་ཞིང་སོ་སོར་འབབ་པ་སྟེ། །རེ་རེ་ཞིང་ཡང་ལྔ་བརྒྱར་ཁྱེར་ནས་ནི། །ཆུ་ཡི་རྒྱུན་ཡང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ །ཞེས་དང་། ལུང་སྣན་གྱི་གཞི་ལས། དེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་དྲུག་ཅན་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཕྱོགས་བཞིར་འབབ། །གང྄་སི་ནྡྷུ་དེ་བཞིན་བ་ཀྵུ་དང་། །སི་ཏ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་དྲུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། འཛམ་གླིང་གི་ཆུ་ཀླུང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་ནགས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དང་རྒྱ་མཚོའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཀླུ་རྒྱལ་མ་དྲོས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡུད་པ་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་ཆུ་ཀླུང་ཇི་སྙེད་ཅིག་འབབ་ཅིང་། །མེ་ཏོག་འབྲས་ཅན་སྨན་དང་ནགས་ཚལ་སྐྱེད་བྱེད་པ། །མ་དྲོས་གནས་པའི་ཀླུ་དབང་ཀླུ་བདག་བརྟེན་ནས་བྱུང་། །དེ་ནི་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་མཐུ་དཔལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གླིང་འདི་ཆོས་ཅན། རི་བོ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་དང་། འབིགས་བྱེད་དང་། མཆྭར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ཡོད་དེ། མ་དྲོས་པའི་གཡས་ཀྱི་རྩ་བ་ན་འཛམ་བུའི་ཤིང་འབྲས་བུ་ཆུར་ལྷུང་བ་གསེར་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མཚོ་དེའི་གཡོན་ན་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་རྒྱང་གྲགས་དྲུ་མ་དང་ལྡན་པ་ལ་མཁའ་ལྡིང་རིགས་བཞི་གནས་པ་དང་། རི་གངས་ཅན་གྱི་ཉེ་འཁོར་རི་སྤོས་ངད་ལྡང་བའི་བྱང་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་ཤིང་སཱ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བ་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ། སཱ་ལའི་ཕྲེང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྩ་བ་འདོམ་བཅུ་གསུམ་ཟུག་པ་ནས་བདུན་པའི་རྩ་བ་འདོམ་བདུན་གྱི་བར་ཟུག་པ། སཱ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་ཡལ་འདབ་ཀྱིས་སཱ་ལའི་ཕྲེང་བ་དང་པོའི་ཡལ་འདབ་ལ་རེག་པ་ནས་ཕྲེང་བ་བདུན་པའི་ཡལ་འདབ་ལ་རེག་པས་ནམ་མཁའ་ཁྱབ་པ་ལྔ་བུ་གླང་པོ་ཆེ་གཡུལ་ངོར་བརྟན་པས་སྤྱོད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་དྲུང་ན་གང་ལ་འབྲས་བུ་མངར་བ་དག་ཡོད་པ་ཤིང་འཛམ་བུ་ཞེས

བྱ་བ་མངོན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་དབུས་ན་ཡང་ཡོད་པར་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པར་གཞོན་ནུ་གྲིབ་བསིལ་ལ་བཞུགས་པར་བཤད་པས་སོ། །འོད་ལྡན་གྱི་སྐར་མའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་ན་རྩེ་མོ་མཐོ་བར་མངོན་པས། ཁ་ཅིག་གིས་ཆེན་པོ་མེད་ཟེར་བ་འཁྲུལ་བར་མངོན་ལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་གླིང་འདིའི་བྱང་ན་འཛམ་བུའི་ཤིང་བ་སོགས་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས། དེའི་བྱང་ཕྱོགས་ན་ཤིང་ཤལ་མ་ལི་རྩེ་མོ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྡིང་བཞི་པོ་དག་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་སྡེ་ལས། དེ་ན་ཤིང་གི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཏ་ལའི་ཤིང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ལ། གདགས་པ་ལྟར་རོ། །འཛམ་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྤོས་ངད་ལྡང་བ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ལྷམ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་རེ་དང་། མཐའ་བསྐོར་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་པ་མཛེས་ཤིང་ལྟ་ན་སྡུག་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་ན་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད་ལ། དེའི་བྱང་དུ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་ཤིང་སཱ་ལ་རབ་བརྟན་དང་། ཤིང་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་འདས་པ་ན་རྫིང་བུ་དལ་འབབ་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱ་ཁྱོན་མ་དྲོས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཁོར་དུ་རྫིང་བུ་བརྒྱ་སྟོང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཏོག་སྡོང་བུ་གཤོལ་མདའ་ཙམ་དང་། མེ་ཏོག་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་ལོ་མ་བ་ལང་གི་ཀོ་བ་ཙམ་རྩ་བ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་བརླ་ཙམ་སོགས་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ས་སྡེ་ལས། རིའི་རྒྱལ་པོ་གངས་རིའི་ཉེ་འཁོར་ན་གསེར་གྱི་བྲག་བྱ་སྐྱིབས་སུ་འདུག་པ་ལྷམ་ཡིན་གྱི་ངོས་ཞེས་བྱ་བ་ཆུར་ཡང་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཞེང་དུ་ཡང་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་དང་། གདགས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ས་སྡེ་ལས། རྫིང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་ཞེས་བྱ་བ་རྫིང་བུ་ལྔ་བརྒྱས་བསྐོར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གདགས་པ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་གསུམ་ལ་

ཡོངས་སྐྱོད་མཁན་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཉེ་འཁོར་ན་ལྷ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་གཡུལ་ངོར་སྐྱོད་པའི་གླང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ལུས་དཀར་ཞིང་མགོ་སྔོན་པོའི་དབུས་དམར་བ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་སྲིད་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་དང་། ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་གཅིག་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པ་འཁོར་གླང་པོ་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་པ་དགུན་ཟླ་བ་བཞིར་བྲག་གསེར་གྱི་བྲ་སྐྱིབས་སུ་གནས། དཔྱིད་ཟླ་བཞིར་ས་ལ་རབ་བརྟན་དུ་གནས། དབྱར་ཟླ་བ་བཞིར་རྫིང་བུ་དལ་འབབ་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་སྐྱེ་དང་གདགས་པ་གཙོ།

གཞན་ཡང་། འཛམ་གླིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡོད། དབུས་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་རྡོ་རྗེ་གདན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དང་བཅས་པ། ཤར་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་གནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ། ལྷོ་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་པོ་ཏ་ལའམ་གྲུ་འཛིན། ནུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གསང་མཛོད་ཨོ་རྒྱན་དང་། བྱང་ན་ཆོས་རྒྱལ་རིགས་ལྡན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་(གསུམ)ཀྱི་གནས་ཤམ་བྷ་ལ་རྣམས་དང་ལྡན་པར་གྲགས་ཆེ་བ་དང་མི་ཆེ་བའི་ཁྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གླིང་འདི་ལ་རང་གི་གླིང་གཡོག་ལྔ་བརྒྱས་བསྐོར་བ་དང་། གླིང་འདི་ལ་ཡུལ་ཕྲན་རྒྱས་པར་ཕྱེ་ན་སྟོང་དང་། བསྡུས་ན་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལྟར་ན་བཅོ་བརྒྱད་དང་། གནས་འཇོག་གི་མདོ་དང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལྟར་ན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། ཡུལ་ལྗོངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་མམ་དྲུག་དང་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་སོགས་དང་དེར་གནས་པའི་ཚད་དབྱིབས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་གླིང་ལྔ་བརྒྱས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་གྱི་གཞི་ལྡན་སོགས་གླིང་གཙོ་བོ་རྣམས་ལ་ལྷའམ་མི་འམ་དྲི་ཟའམ་གྲུབ་པའམ་གསང་བ་པ་སོགས་རྐང་གཉིས་གནས་ལ་དབང་ཆེན་གྱི་རི་ལས་[1]འདས་པའི་ལྷོ་གླིང་དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་རྐང་གཅིག་དང་

1 སྣག་ས། འདས་པའི་གླིང་ལ་ལྷོ་གླིང་།

བྱུང་མེད་ཁྲི་གདོང་མ་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གླིང་ཕལ་བ་ལ་མི་སྣ་ཚོགས་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་ན་ཡོད་པའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་རྣམས་དཔེར་བྱས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། གསེར་གྱི་གཞི་དང་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྣམས་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐང་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པས་གླིང་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་གླིང་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཀ་ཤ་དང་། བ་ཏུ་བ་དང་། ཐོ་གར་ཡུལ་དང་། ཡ་བ་ན་དང་། ཀམ་པོ་ཛ་སོགས་ཡུལ་སྟོང་གིས་གང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་ཏེ། ཡུལ་ཀ་ཤ་དང་། བ་ཏུ་བ་དང་། ཐོ་གར་ཡུལ་དང་། ཡ་བ་ན་དང་། ཀམ་པོ་ཛ་དང་། [1]ཁ་ཤ་དང་། ཏུ་ན་དང་། རྒྱ་ཡུལ་དང་། དར་ད་དང་། ཤུ་ར་ཤ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྤལ་ཁ་དང་། ཁྲི་གདོང་དང་། ལྷ་གདོང་དང་། གྲི་བ་ཤིའི་གདོང་དང་། སྤྲི་ཧུ་ཚུགས་པ་དང་། གནམ་གདོང་པོ་དང་། ཕྱི་ཕྱོགས་གདོང་དང་། བྱང་འཚམས་གདོང་དང་། རྗེས་སུ་[2]རྒྱུགས་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཁོལ་བ་དང་། ཡུལ་མཐའ་གཏུགས་པ་དང་། ཨང་ཀུ་ར་དང་། མང་ཀུ་ར་དང་། སྣ་མེད་དང་། [3]གློ་བཀྲ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་གཅེར་བུ་དང་། གཤོག་ཐོགས་གཅེར་བུ་དང་། [4]དགུ་སྟེ་འགྲོ་བ་དང་། རྗོགས་བྱེད་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་སྟོང་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཀྱང་འཇུག་པར་བཤད་པས་ཐེག་ཆེན་འདི་ལྟར་ན་རུང་ངོ་། །འདིའི་ཡུལ་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་སྣང་ངོ་། །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡུལ་ལྗོངས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་གྱུར་ན་ནི་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡིན་ནོ། །ཇི་

1 སྣག་ས། བ་ཤ་དང་། ཏུ་ན།
2 སྣག་ས། རྒྱུགས།
3 སྣག་ས། གོ་ཀ་དང་།
4 སྣག་ས། དགུ་སྟེ།

ལྟར་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཡུལ་ལྗོངས་བཅོ་བརྒྱད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གསང་བའི་མདོ་ལས། གང་ཡུལ་ཆེན་པོ་བཙུ་དྲུག་ཏུ་བསྡུ་བས་བསྡུས་པའི་ཡུལ་སྟོང་གིས་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ་གང་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་ཀྱང་གཞན། བརྡའ་ཡང་ཐ་དད་པ་དེར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྐད་ཀྱི་འཇུག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མིང་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དག་ལ་རྣམ་པར་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ཐུན་ཚོགས་ལས། མཉན་ཡོད། སེར་སྐྱ། ཡངས་པ་ཅན། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་། ཝ་ར་ཎ་སི་དང་། ཙམ་པ་ཀ་དྲུག་བཤད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་ན་ཀ་ཤི་དང་། ཀོ་ཤ་ལ་དང་། མ་ག་དྷ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དྲུག་པ་གྲོང་ཁྱེར་དེ་ལྟར་ཡང་བཤད་དེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འཛམ་བུའི་གླིང་ན། པཱ་ཊ་ལི་བུ་ཏྲས་མགོ་དྲངས་པར་གྱུར་པའི་གྲོང་ཁྱེར་གསུམ་གྱིས་ལྷག་པའི་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་འདི་སོགས་ལྟ་བ་ནད་ལྟ་གངས་ཏི་སེར་གྲགས་པ་འདི་གླིང་འདིའི་རི་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་གངས་ཅན་དང་ཏི་སེ་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་མང་པོ་བྱུང་བ་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་རི་བཞིའི་ཚད་དང་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ཡང་འགལ། གྲངས་དང་ཡང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གངས་ཅན་དང་ཏི་སེ་གཉིས་བྱུང་གི་རི་དང་འཕགས་བྱེད་དང་སྣ་ལ་ཡ་གཉིས་ལྗོངས་རི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གངས་ཅན་དང་ཏི་སེ་གཉིས་ལས་གངས་ཅན་ལ་རྩེ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་པ་ཚད་དཔག་ཚད་སྟོང་དང་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སྐྱེས་པ་ཉམས་དགའ་བ་དེ་ལ་མི་འམ་ཅི་གནོད་སྦྱིན་དཀའ་ཐུབ་ཅན་དང་གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་རྒྱུ་བ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་རི་དེ་ནས་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་རི་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ཅེས་བྱ་བ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བ་ཐུག་སྟོང་དང་ལྡན་པ་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་འདས་པར་ཚུ་ཀླུང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བས་བསྐོར་བ་ཡོད། དེ་ནས་རིང་དུ་འདས་པར་ཏི་སེ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་བ་མདོག་དཀར་བ་དངུལ་གྱི་རང་བཞིན་ནྭ་ལྔ་ཡོད་པའི་གསུམ་དངུལ་དང་གཉིས་ཤེལ་དང་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ན་རི་གང་དག་ཡོད་ཅེ་ན། ནས། གངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རི་རྩེ་མོ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གངས་ཅན་གྱི་རི་ནས་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ན། ཞེས་པ་ནས། རི་གཞན་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ཅེས་བྱ་བ་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བ་སྟེ་ཕྱུག་སྟོང་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལས་རིང་དུ་འདས་པར་གྱུར་པ་ནས་བར་སྣང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཐམ་པར་ཡང་ཆུ་ཀླུང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལས་རིང་དུ་འདས་པ་ན། ཏི་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་བར་གྱུར་པ། མདོག་དཀར་བ་དངུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསེར་གྱི་ར་བས་ཡོངས་སུ་གང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཕགས་སྐྱེས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རབ་ཏུ་གནས་སོ། །དེ་ལ་པདྨའི་མཚེའུ་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་འབིགས་བྱེད་དང་མ་ལ་ཡའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་དེ། འབིགས་བྱེད་རིའི་ཉེ་འཁོར་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས་ཆུ་ཀླུང་ནར་མ་དཱ་དང་། རླབས་ལྡན་དང་། ཤུགས་ལྡན་དང་། ནག་པོ་འཁྱིལ་བ་བཞི་འབབ། རི་མ་ལ་ཡ་ནི་ཙན་དན་གྱི་ནགས་ཚལ་གྱི་རང་བཞིན་རིང་བའམ་སྲིད་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་དང་འཕང་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས་རླབས་ཆེན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆུ་ཀླུང་དང་བེ་ཏྲ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཆུ་ཀླུང་འབབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་འབིགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་རིའི་ཉེ་འཁོར་དུ་[1]དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས་ཞེས་སོགས་བྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་འཆད་པར། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རི་མ་ལ་ཡ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཙན་དན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རིང་བར་[2]གྱུར་པའི་ངོར་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡིན་ལ་འཕང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སོ། །མདོ་འདི་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་གཅིག་ཏུ

1 སྣག་མ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པ་ལས།

2 སྣག་མ། གྱུར་པའི་ངོ་བོར་ནི།

མི་ཏུང་ངོ་། །གཉིས་པ་གྲངས་དང་ཡང་འགལ་བར་ཐལ། རི་བཞིར་བཤད་པའི་དང་པོ་དང་བཞི་པ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཏི་རྩེ་ལ་ཀེ་ལ་པ་ཞེས་ཀྱང་མདོ་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དཔེར་ན་འཛམ་བུའི་གླིང་རི་བཞིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཅན་དང་འབིགས་བྱེད་དང་མ་ལ་ཡ་དང་ཏི་རྩེའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་འཛམ་བུའི་གླིང་ན་རི་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟ་སྟེ་གངས་ཅན་དང་། འབིགས་བྱེད་དང་། མ་ལ་ཡ་དང་། ཀེ་ལ་པ་རྣམས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདི་ལྟར་ན་ཏི་རྩེ་ཤམ་ཐ་ལའི་གངས་རི་དང་འགྲིགས་པར་སྣང་། ཕྱིར་མདོ་རྒྱུད་དེ་དག་རང་རང་གི་གངས་ཅན་དང་གངས་རིའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བས་ཀུན་གཅིག་མ་བྱེད་ཅིག །

སྡོམས་པ།

མདོ་རྒྱུད་སོ་སོའི་བཤད་སྲོལ་ལྟ་རྫས་ཀྱི། །ལུགས་མང་བགྲ་བའི་རི་མོ་མི་ཤེས་པར། །རི་གླིང་མིང་ཙམ་བྲིས་པའི་ཆོས་མངོན་པ། །བཤད་དང་ཤེས་པར་རློམ་པ་གཉིད་ན་མཛེས། །བྱེ་མདོའི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པར། །མདོ་རྒྱུད་དཀའ་གནས་མཐོང་ཚད་བཤད་འདོད་པའི། །བླུན་སྒོམ་རྫོམ་པ་སྨྲོན་པའི་བློས་གར་དེ། །གཅིག་མིན་བོད་འདིར་ལུང་བ་འགའ་འགར་ཡོད། །སྤོན་ཆེ་ཐུབ་དབང་སྤྱན་སྔར་ཁས་བླངས་པའི། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་དང་ལྷ་ཀླུ་དྲི་ཟའི་བར། །ཉོངས་སམ་གཟིམ་མམ་ཐུབ་བསྟན་སྲུང་སྐྱོང་གསུམ། །ལེགས་བཤད་ལྷ་ཡི་ཌ་དེ་ད་རྟུངས་ཤིག །རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀུན་གྱིས་པད་དཀར་ལྟར། །བསྔགས་པ་དོན་ལྡན་འགྲོ་བའི་གཉེན་གཅིག་གྱི། །གསང་གསུམ་སྤྲུལ་བའི་བཀོད་པ་བྱེ་བ་ཡིས། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཕྱོགས་བཅུར་བསྒྲེང་བར་མཛོད། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཡིད་ལ་བརྣག་པའི་གླུར་སྨྲས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚ་གྲང་དམྱལ་བའི་གནས་འཆད་པར། **འདི་འོག་སྟོང་ཐག་ཉི་ཤུ་ན།** །ནས། **ཚ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཛམ་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་

སྡོང་ཐྲག་ཉི་ཤུ་ན་དམྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་ཡས་སྟེང་ཡོད་དེ། དེ་ནས་ཐུར་ལ་དེའི་ཧྲམས་དཔངས་དང་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐྲག་ཉི་ཤུ་དེ་ཙམ་རེ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ཉི་ཁྲི་ན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་ཡོད་དེ། ཞེས་སོགས་བྱུང་། འདིའི་འོག་ཅེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་དོན་ཡོད་དེ། མཛོད་ལྟར་ན་གླིང་འདི་ལས་གཞན་གྱི་འོག་ན་ཡོད་པ་གཅོད་པ་གང་ཞིག །ས་སྡེ་ལྟར་ན་མ་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཛམ་གླིང་གི་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཐྲག་[1]གསུམ་རེ་དང་གཅིག་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡིན་ཀྱང་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཉེ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དང་དེའི་ཕ་རོལ་ཏུ་གྲང་དམྱལ་སོགས་ཡོད་པ་ནི་གླིང་ཞབས་རྒྱ་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འབྲུའི་ཕུང་པོ་བཞིན། རང་འགྲེལ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཙམ་གྱི་འོག་ན་མནར་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་ཅེ་ན་གླིང་རྣམས་ནི་འབྲུའི་ཕུང་པོ་བཞིན་དུ་ཞབས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་མཚོ་ལ་ཞིབ་ཆ་རེ་དང་གླིང་འདི་ན་ལས་རྩུབ་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འཛམ་བུའི་གླིང་པ་ནི་ལས་ངན་པ་ཀུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚོན་ཆར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣོན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ས་ལས། གང་ས་རི་ནི་མ་ངེས་པའི་ཉེ་འཁོར་ན་ཡོད་དོ། །དེའི་འོག་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་དང་གྲང་པའི་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། ཉེ་འཁོར་གྱི་དམྱལ་བ་རྣམས་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་ཁ་ཅིག་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་འགལ་

---

1 སྡུག་ས། གཉིས་རེ།

མི་དགོས། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་[1]བར་ཆད་མེད་པས་ན་མནར་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་པས་ན་ཟེར་བ་སོགས་ཡོད། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྟེང་ན་ཚ་དམྱལ་བདུན་ཡོད་དེ། མནར་མེད་དེའི་སྟེང་ན་བུམ་པའི་ནང་དུ་འཚེད་པ་ལྟར་ཞིན་ཏུ་ཚ་བས་རབ་ཚ་དང་། ལྕགས་ཁང་མེ་འབར་བའི་ནང་དུ་སྲེག་པས་ཚ་བ་དང་། སྲེག་པའི་སྡུག་བསྔལ་རབ་ཏུ་ཆེ་བས་ཚོ་དེ་འདེབས་པས་ན་ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། བསྲེགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྐྲག་པས་ང་རོ་འབྱིན་པས་ངུ་འབོད་དང་དམྱལ་སྲུང་རྣམས་ཀྱིས་རི་ར་ལུག་སོགས་སུ་བསྡུས་ནས་འཇོམས་པས་ན་བསྡུས་འཇོམས་དང་། ལུས་ལ་དམྱལ་སྲུང་གིས་ཐིག་ནག་པོ་བཏབ་ནས་སོག་ལེས་གཤགས་པས་ན་ཐིག་ནག་དང་། ཕན་ཚུན་མཚོན་གྱིས་བཏབ་སྟེ་བརྒྱལ་ཞིང་འཁྱིལ་བ་ན་རླུང་གིས་བཏབ་པས་སམ་ནམ་མཁའ་ནས་ཡང་སོས་པར་གྲུར་ཅིག་གི་སྒྲ་འབྱུང་བས་ན་ཡང་སོས་ཏེ་བདུན་པོ་གོང་ནས་གོང་དུ་མས་རིམ་ནས་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། མནར་མེད་པའི་གློ་ན་གནས་པར་འདོད་མཁན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མནར་མེད་པ་དེའི་སྟེང་ན་དམྱལ་བ་བདུན་པོ་ནས། གོང་ནས་གོང་དུ་གནས་སོ། །གཞན་དག་མནར་མེད་པའི་གློ་དག་ན་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་པོ་རེ་རེ་ལའང་ལྷག་མ་འཁོར་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ངོས་བཞི་པོ་རེ་རེ་ན་མེ་མ་མུར་གྱི་འོབས་དང་། རོ་མྱགས་ཀྱི་འདམ་དང་། སྤུ་གྲིས་གཏམས་པའི་ལམ་སོགས་དང་། [2]ཐལ་ཆེན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་དེ་བཞི་བཞི་ལ་ལྕགས་རིས་བསྐོར་བ་སྒོའི་ཐད་དུ་རིམ་ཆད་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོགས་སྒྲས་བསྡུས་པ་རལ་གྲི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་དང་། ལྕགས་ཀྱི་ཤལ་མ་ལིའི་སྡོང་པོ་དང་། ཁྱི་སྣེ་བོ་ལྕགས་ཀྱི་མཆེ་བ་ཅན་དང་། བྱ་ཁ་ཏ་ལྕགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་དང་། བཞི་གཙོད་པར་འདྲ་བས་གྲངས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལ་ལྷག

1 སྣག་ས། བར་མཚམས་མེད་པས།

2 སྣག་ས། ཐལ་ཚན་གྱི།

བཅུ་དྲུག །ཅེས་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷག་བཅུ་དྲུག །ཅིག་པ་བཞི་དང་སྒོ་བཞི་སྟེ། །རྣམ་ཕྱེ་རིས་སུ་ཆད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །ལྷག་པའི་དོན་གྲངས་སམ་ཟླ་ལྷག་གི་དོན་ཡིན་གྱི་གནོད་པ་ཆེར་ལྷག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དམྱལ་བ་ཕྱི་མ་ལས་མི་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས། ལྷག་པའི་སྒྲ་ནི་ཟླ་ལྷག་པའི་དོན་ནོ། །འདི་དག་ཏུ་ལྷག་པར་འབྱིངས་པ་ལྷག་པ་ཡིན་གྱི་ལྷག་པར་གནོད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚ་དམྱལ་ལས་གཞན་གྲང་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱང་ཚ་དམྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐད་ཀ་ན་ཡོད་དེ། གྲང་བས་ཉེན་པས་ལུས་ཆུ་བུར་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆུ་བུར་རྡོལ་བ་ཅན་དང་། སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། ཀྱི་ཧུད་ཟེར་བ་དང་། ལུས་གྲང་བས་ཨུཏྤལ་གྱི་འདབ་མ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨའི་འདབ་མ་ལྟར་ཆེར་གས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཛ་བས། ཆུ་བུར་ཅན་སོགས་གྲང་བརྒྱད་གཞན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཀ་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱ་མཚོ་དང་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་ལྷུགས་རིའི་ངོས་གཅིག་ན་[1] མུན་པར་གནས་པའི་ལུགས་གཅིག་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་དོ། །དམྱལ་སྣང་ལ་འདོད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཐིག་ནག་པོ་འདེབས་མཁན་སོགས་མདོ་སྡེ་པས་འབྱུང་བཞིའི་ཁྱད་པར་ལ་འདོད། བྱེ་སྨྲས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་དབུ་སེམས་ཀྱང་འདོད་ལ། དམྱལ་བའི་གཤིན་རྗེ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་ཅིག་གཤིན་རྗེ་ཡང་འབྱུང་བཞི་དང་འཁྲུལ་སྣང་དུ་འདོད་པ་ནི་མ་རིག་པས་ནོངས་སོ། །ཤེས་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཡོད་དེ། ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས། སྡུག་བསྔལ་ལ་དགའ་དེ་དག་ནི། །གཤིན་རྗེ་སྲིན་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གཤིན་རྗེ་སྲིན་པོ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་གང་དག་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ས་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་བདག་པོར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་རྣམས་ན་གཤིན་

1 སྣག་ས། མཐུན་པར་གནས་པའི།

ཛྷེའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་སྲུང་མ་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉི་ཚེ་བའི་དམྱལ་བའི་གནས་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཉེ་བར་ཡང་ཡོད་ལ། མིའི་ཡུལ་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་སོགས་ནའང་ལུང་དང་རྣ་བ་བྱེ་བ་རིའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡི་དྭགས་ཀྱི་གནས་ཡོད་དེ། གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱ་ཡོད། དེ་ལས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཞེས་བྱ་བ་ན་གཤིན་རྗེའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་འཁོར་ཡི་དྭགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་གིས་བསྐོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུའི་གླིང་འདིའི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱས་བཅད་པ་ན་ཡོད་དེ། །ཞེས་དང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ལྟོ་གུག་ཁ་ཁབ་ལྟར་ཕྲ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་དང་ཡི་དྭགས་གཞན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཁང་པ་སོགས་ལྷའི་དཔལ་འབྱོར་ལྟ་བུ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རྩ་བའི་གནས་ཡིན་ལ་དེར་མ་ཟད་དྲན་ཉེ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཉེ་བ་ན་ཡང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཤིན་རྗེའི་སྲིད་པ་གསེར་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁང་པ་རྟ་བབས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། རྒྱར་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཉི་མ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་མུན་པས་མི་བསྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་ཡི་དྭགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ནི་ལྷའི་དཔལ་ལྟ་བུ་ཡང་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལས་འདས་པར་གྱུར་ནས་ནི་དགའ་བར་གྱུར་པའི་གཤིན་རྗེའི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་རྫས་ཀྱི་འཛམ་བུའི་ཆུ་བོའི་གསེར་དྲི་མ་མེད་པའི་ཁང་པ་དང་རྟ་བབས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས་མཛེས་པ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱར་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཉི་མ་གཉིས་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་འཐོར་བ་མིའི་ཡུལ་ནའང་ཡོད་དེ། ལུང་གཞི་ལས། བདག་ཅག་ངག་རྟུབ་ཁྲོ་ལྡན་

ཞིང་། །བདག་ཅག་སེར་སྣས་འཛུངས་པས་ན། །སྤྲིན་པ་ཅུང་ཟད་མ་བཏང་དེས། །བདག་ཅག་ཡི་དྭགས་འཇིག་རྟེན་ལྷག །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དུད་འགྲོའི་གནས་ཡོད་དེ། རྩ་བའི་གནས་ཕྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ན་ཚང་གི་སྒང་མ་ལྟར་གནས་ཤིང་། ཁ་འཐོར་བ་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དུད་འགྲོ་ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྤྱོད་ཡུལ་དག་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ནི་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་ཡང་ཡོད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ཀྱི་ཁོང་སེང་ན་[1]གཙོ་བོར་གནས་ལ། ཁ་འཐོར་བ་ནི་དྲན་ཉེ་ལྟར་ན་འཛམ་གླིང་འདིའི་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ན་གནས་པའི་དབང་ཆེན་རི་ལ་རྐང་གཅིག་པ་དང་། བུད་མེད་ཁྲི་གདོང་ཅན་སོགས་དང་། དེའི་ཕ་རོལ་རྒྱ་མཚོར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་བརྐྱལ་བ་ན་ཏཱ་ལའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པའི་རི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་རིང་ཐུང་ལ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་དང་འཕང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་དངུལ་གྱི་ཉྭ་བཅོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཅན་རྣམས་གནས་ཤིང་། ལྷའི་བུ་མོ་རི་དེ་ལ་རྩེ་བ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱིས་མཐོ་འཚམས་བྱེད་པས་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་འཁྲུག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། ཏཱ་ལའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་ཤེལ་དང་བཻཌཱུརྻ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་འདོད་པར་གྱུར་པའི་སྒྲ་དང་རེག་བྱ་དང་རོ་དང་དྲི་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ཞིང་རྩེ་བར་བྱེད་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་བྱེད་དོ། །རི་འདིའི་རིང་བར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ནི་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ལྔར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ནས། དེ་ལ་ནི་ལྷའི་བུ་མོ་རྣམས་རྩེ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དེ་ཡང་ཆུ་མཚམས་མན་ཆད་ལ་དེ་གནས་ཚུལ་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལྟར་ན་ཆུ་མཚམས་ནས་དཔག་ཚད་ཁྲི་དང་ཆིག་སྟོང་འདས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་འོད་ཅན་ན་ལྷ་མིན་གྱི་སྒྲ་གཅན་དང་། དེ་ནས་དེ་ཙམ་འདས་པར་སྐར་འཕྲེང་ན་མགུལ་ཕྲེང་དང་བརྟན་པ་གཉིས་གནས། དེའི་དབུས་སུ་རྒྱ་མཚོ་ཀུན་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ལྷ་དང་ལྷ་མིན་

1 སྡག་ས། གཙོ་འཁོར་གནས་ལ།

རྒྱལ་ཕམ་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་འཆར་བ་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཚད་སྟོང་ལྷར་འདས་པ་ན་ཟབ་པའི་གྲོང་ན་མེ་ཏོག་ཐྲེང་དང་། དེ་ནས་དཔག་ཚད་དེ་ལྟར་འདས་པ་ན་གྲོང་ཁྱེར་གསེར་ལྡན་ན་ལྷ་མིན་གྱི་དབང་པོ་ཐག་བཟང་རིས་གནས་ཤིང་། གྲོང་ཁྱེར་དེ་རྣམས་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་སྟོང་རེ་ཡོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྟར་སྲུང་མ་དང་། ལྟ་ན་སྡུག་གི་དོད་དུ་གསེར་ལྡན་དང་། ཤིང་དང་འོབས་དང་། ཟམ་པ་དང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་དོད་དུ་ཕོ་བྲང་གཏམ་པ་ཅན་དང་། ཤིང་ཡོངས་འདུའི་དོད་དུ་ཤིང་ཙི་ཏ་བ་ལི་དང་ཆོས་བཟང་གི་དོད་དུ་ནོར་བཟང་དང་། རྡོ་ལེབ་དཀར་པོའི་དོད་རྡོ་ལེབ་བཟང་པོ་དང་། ཚལ་བཞིའི་དོད་ཀུན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དགའ་བ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ས་གཞི་བཞིའི་དོད་ས་གཞི་ཀུན་ཏུ་དགའ་མ་དང་། རབ་དགའ་མ་དང་། དགའ་མ་དང་། ཀུན་ཏུ་རབ་དགའ་མ་སྟེ་བཞི་དང་། གླང་ཆེན་གཡུལ་ངོར་སྐྱོད་པའི་དོད་གླང་ཆེན་བཟོད་དཀའ་དང་། སྐྱེད་མོས་ཏི་སའི་དོད་གངས་བརྩེགས་མ་དང་། རྟའི་དོད་རྟའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་འཛིགས་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་འགྲན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་པ་ལས། སྲུང་མ་ལྷ་ཡི་གྲོང་ཁྱེར་ཤིང་དང་རྣམ་རྒྱལ་བྱེད། །ཆོས་བཟང་རྒྱུ་བའི་ལམ་དང་འོབས་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ། །ས་གཞི་དང་ནི་ཡོངས་འདུ་ས་བརྗོལ་གླང་ཆེན་རྣམས། །ལྷ་མིན་རྣམས་ཀྱི་སའང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད། །ཅེས་སོ། །

སྨྲས་པ།

འཕགས་ཡུལ་མ་བགྲོད་རྒྱན་དྲུག་སློབ་བཅས་ལུགས། །
མ་འབྲེལ་མདོ་རྒྱུད་མེ་ལོང་ནང་བཞིན་དུ། །
སྐད་ཅིག་འཆར་བའི་ལེགས་བཤད་ཀུན་གསལ་མ། །
ཉི་མས་གསལ་ལམ་འོད་སྟོང་སྤྲོ་དེ་སུ། །

གངས་ལྗོངས་མཁས་དབང་དྲང་སྲོང་བརྒྱ་ཕྲག་གིས། །མ་ཐོན་ཆོས་མངོན་སྟོད་བཅུད་རླབས་ཀྱི་ཐིང་། །མ་འདྲེས་དྲེགས་སྒྲོགས་གནྒྲའི་རྒྱུན་ཆེན་པོ། །ལེགས་པར་དྲངས་སོ་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སྨྲན་པའི་མ་རྒྱུ་རའོ། །

བཞི་པ་ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། དུས་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པར། **ཉི་ཟླ་ལྡན་པོའི་ཕྱེད་ནའོ།** །ནས། **ཉི་མ་ཕྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག** །ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉི་ཟླའི་འཆར་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉི་ཟླའི་རྟེན་གྱི་དང་། མཐོ་དམན་གྱི་དང་། ཚད་ཀྱི་དང་། ངོ་བོ་དང་། བྱེད་ལས་དང་། གླིང་བཞིར་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཏེ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་རླུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བར་སྣང་ལ་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་འཕྲུལ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་དག་གྲུབ་སྟེ་རླུང་དེ་དག་གིས་རི་རབ་ལ་སྐོར་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དུས་འཁོར་གྱི་གོ་ལར་འབྲུལ་ནས་རླུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་མི་རུང་སྟེ། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གྱི་བཞོན་པའི་རླུང་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མགྱོགས་བུལ་དང་ལྷོ་བྱང་གི་བགྲོད་པ་མི་གཅིག་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཡང་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འདི་དག་ཅི་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན་རླུང་ལ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བར་སྣང་ལ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་སྐར་མ་རྣམས་འཕྲུལ་བར་བྱེད་པའི་རླུང་དག་གྲུབ་སྟེ་རི་རབ་ལ་རླུང་[1]གི་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རླུང་དག་ཅེས་པས་གཅིག་མ་ཡིན་པར་བཤད་ལ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འཕྲུལ་བྱེད་རེ་རེ་དང་སྐར་མ་ཕལ་ཆེར་གོ་ལའི་རླུང་གཅིག་གིས་འཕྲུལ་བར་རགས་བཤད་ལ་འདིར་རུང་བའི་ཕྱིར། དྲན་པ་ཉེ་བཞག་ལས། རྟ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་བདུན་དུ་འཆར་བས་ཉི་མ་དྲངས་པར་བཤད། རྒྱས་པར་མཐའ་དཔྱོད་དུ་འཆད། ཁྱད་པར་གཉིས་པ་འཆར་སའི་མཐོ་དམན་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལྷུན་པོའི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཕྱེད་རི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རྩེ་མོ་དང་མཉམ་པ་ནས་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་

1 ཕྱག་ས། རླུང་བཞིན་དུ།

འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་རྩེ་མོ་དང་མཉམ་པ་ནས་རྒྱུ་འོ། །ཞེས་སོ། །ལྷོ་བྱང་བགྲོད་དུས་ཀྱི་གླིང་སོ་སོ་ལ་མཐོ་དམན་མི་མཉམ་སྟེ། བྱང་ཤིང་གྲིབ་མས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷོ་བགྲོད་དམའ་ལ་བྱང་བགྲོད་མཐོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚད་ཡོད་དེ། ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་དང་། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཚད་དཔག་ཚད་ང་གཅིག་དང་གཉིས་ཀའི་མཐའ་བསྐོར་ནི་སུམ་འགྱུར་དང་། གཉིས་ཀའི་ཇམས་སུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ངོ་བོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉི་མ་ནི་འོག་ངོས་ཀྱི་རྒྱུ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་ཟླ་བའི་འོག་ངོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀའི་སྟེང་ན་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་པས་བསྐོར་བ་དེ་ལ་རྩིག་སྐྱིབས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་འོག་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་གིས་བཀྲ་བ་དང་རིན་པོ་ཆེ་ལས་གྲུབ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྐྱེད་མོས་ཚལ་དང་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་མེ་ཏོག་མཛྷ་ར་བ་སོགས་དང་བཅས་པར་ལྷའི་བུ་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་གཉིས་འཁོར་བཅས་སོ་སོར་གནས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེལ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། མེ་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཤེལ་ནི་མེ་ཤེལ་དང་། ཆུ་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའི་ཤེལ་ནི་ཆུ་ཤེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉི་མའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་འོག་གི་ཕྱི་རོལ་ནི་མེ་ཤེལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཚ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྣང་བར་བྱེད་པ་མངོན་པར་གྲུབ་བོ། །ཟླ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་ཆུ་ཤེལ་བསིལ་བར་བྱེད་པ། ཞེས་དང་། གང་སྤྲེལ་ལས། ཤེལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། མེའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཆུའི་ཁམས་ཤས་ཆེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པར་བོད་རྒན་རྣམས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་བརྟགས་པར་ཤེལ་དཀར་དམར་དང་། ཉི་མར་བསྟན་ནས་མེ་འབྱུང་བ་མེ་ཤེལ་དང་། ཟླ་བར་བསྟན་ནས་ཆུ་འབྱུང་བ་ཆུ་ཤེལ་དུ་འདོད་པ་ཤིན་ཏུ་ནོར་རོ། །དེ་དག་ལ་མེ་ཆུ་འབྱུང་བ་ཉི་ཟླའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་འཆར་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཁམས་

ཀྱི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐར་མའི་ཚད་དང་གྲངས་ཡོད་དེ། གདགས་པ་ལས། ཆེ་བ་རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་དང་འབྲིང་རྒྱང་གྲགས་བཅུ་ནས་བཅུ་གཉིས་བར་དང་ཆུང་བ་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་ལ། རྒྱ་ཚུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་སྟེང་འདྲ། གྲངས་གླིང་བཞི་གཅིག་ལ་སྐར་མ་དུང་ཕྱུར་གཉིས་དང་བྱེ་བ་བརྒྱད་ས་ཡ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཉི་མས་ཚ་བ་དང་། མིག་ལ་གནོད་པ་དང་། ཟླ་བས་བསིལ་བ་དང་མིག་ལ་ཕན་པ་དང་། གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ལུས་དང་འབྲས་བུ་དང་མེ་ཏོག་དང་ལོ་ཏོག་དང་སྨན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་པ་ཅི་རིགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་ལུས་སོགས་ལ་ཕན་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་འགྲེལ་བཤད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅི་རིགས་པར་མིག་དང་ལུས། ཞེས་སོགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ཅི་རིགས་པར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་གཉིས་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་མཐུན་པར་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དང་གནོད་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ། དྲུག་པ་བྱ་བ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་གཅིག་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཉི་མ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་གླིང་བཞིར་ཉི་མས་བྱ་བ་གཅིག་ཅར་མི་བྱེད་དེ། སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ནམ་ཕྱེད་པ་དེའི་ཚེ་ལུས་འཕགས་ལ་ཉི་མ་ནུབ་པ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་དུ་ཉི་མ་ཕྱེད་པ་དང་བ་ལང་སྤྱོད་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་བཞི་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ནམ་ཕྱེད། སོགས་སོ། །དེས་ན་དུ་མས་ཉི་མས་གླིང་བཞིར་བྱ་བ་གཅིག་ཅར་བྱེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གླིང་བཞི་པོ་དག་ཏུ་ཉི་མས་གཅིག་ཅར་བྱ་བ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་མས་སྔུན་པ་ནང་མཚན་མོ་བྱེད་པར་འདོད་པ་ཉིན་བྱེད་ཅེས་པའི་མིང་དོན་མ་གོ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་ཀུན་པོ་ལས་ཀྱང་རྫོངས་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། **དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི།** །ནས། **རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིབ་པར་**

སྣང་། །ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དུས་ཚིགས་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དབྱར་ཟླ་དང་པོ་གྲོ་ཞུན་གྱི་ཟླ་བ་དང་། དབྱར་ཟླ་གཉིས་པ་ཁྲིམས་ཟླ་བའི་ཕྱོགས་ཐ་མ་ཡར་ངོའི་ཚེས་བདུན་ནས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ལས་དགུ་ནས་ཉི་མཚན་རིང་ཐུང་གོ་ལྡོག་ནས་ཐང་གཅིག་རེས་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཟླ་བ་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུའམ་ཡུད་ཙམ་རེ་མཚན་མོ་འཕེལ་ཏེ་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་འཕེལ་བ་དང་། དགུན་ཉིའི་བགྲོད་པ་ལྡོག་ཅིང་དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཟླ་བ་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུའམ་ཡུད་ཙམ་རེས་ཉིན་མོ་རིང་དུ་སོང་བ་དང་མཚན་མོ་ཐུང་དུ་གྱུར་པ་ལས་དགུན་ཉི་མ་ལོག་པའི་དུས་དེ་ནས་ཟླ་བ་ཕྱེད་གཉིས་འདས་པ་དུས་ཚིགས་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགུན་གྱི་མགོ་རྒྱལ་མཆུ་དབོའི་ཟླ་བ་བཞིའི་ཟླ་བ་བཞི་པ་དབོ་ཟླའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་བྱུང་ནས་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་མོ་ཐང་གཅིག་རེས་ཐུང་དུ་དང་ཉིན་མོ་ཐང་གཅིག་རེས་རིང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཟླ་བ་རེ་ལ་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་རེ་བྲི། ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་རེ་འཕེལ་བས་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉི་མ་བྱང་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་དང་དབྱར་ཉི་ལྡོག་དུས་གསུམ་ཞག་གཅིག་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མའི་འགྲོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས། འདི་ན་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་རྣམས་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞི་པའི་ཚེས་དགུ་ནས་ཐུང་དུར་ཞེས་བྱ་བར་སྦྱར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཛོད་རྩ་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་འདི་ལྟར་ན་སྟོན་ཟླའི་ཚེས་བརྒྱད་དབྱར་ཉི་ལྡོག་པ། དཔྱིད་ར་བ་དབོ་ཟླའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དཔྱིད་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱར་ཉི་ལྡོག་དུས་དེ་ལྟར་གང་ཞིག །དཔྱིད་མཉམ་ཡང་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔྱིད་རའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དཔྱིད་མཉམ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དགུན་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །ཐུང་དུར་འགྱུར་རོས་གྲུབ། ཁྱབ་སྟེ། དཔྱིད་མཉམ་བྱུང་བའི་ཞག་དེའི་ཕྱི་ཉིན་ནས་ཉིན་ཞག་དགུ་བཅུ་ལོན་པ

ན་དབྱར་ཉི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་གསུམ་འཕེལ་དགོས་ཡུད་ཙམ་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ཡོད་ཅིང་། ཞག་རེ་ལ་ཐང་གཅིག་རེས་ཉིན་མཚན་[1]སྐྱེ་བྲི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ །ཞེས་དང་། དྲུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ །ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགུན་ཟླ་ར་བ་མགོ་ཟླའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་དགུན་ཉི་ལྡོག་བགྲོད་མཐར་ཐུག་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་ར་ཁྲུམས་ཟླའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་སྟོན་མཉམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཐ་མའི་ཚེས་དགུ་ནས་མཚན་རིང་། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཉིན་མོའམ་མཚན་མོ་རིང་བ་དང་ཐུང་བར་ཞག་རེ་ལ་ཐང་ཅིག་རེ་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐང་གཅིག་གི་ཚད་ཞག་གཅིག་ལ་ཆ་དགུ་བརྒྱར་བགོས་པའི་ཆ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉིན་མཚན་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་དང་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉི་མ་ལྷོར་འགྲོ་ཚེ་མཚན་རིང་ཉིན་མོ་ཐུང་། བྱང་དུ་འགྲོ་ཚེ་ཉིན་མོ་རིང་མཚན་མོ་ཐུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོར་བགྲོད་ཚེ་འཛམ་བུའི་གླིང་ལས་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ནས་འཆར་བ་དེའི་ཚེ་བགྲོད་པ་དམའ་བའི་དབང་གིས་འཆར་འཕྱི་ལ་ནུབ་སྔ་བས་ཉིན་མོ་ཐུང་མཚན་མོ་རིང་ལ། བྱང་བགྲོད་ཀྱི་ཚེ་བགྲོད་པ་མཐོར་སོང་བའི་དབང་གིས་འཆར་སྔ་ལ་ནུབ་འཕྱི་བའི་དབང་གིས་ཉིན་མོ་རིང་ལ་མཚན་མོ་ཐུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉི་མ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་སུ་འཁོར་བ་ན་མཚན་མོ་རིང་ངོ་། །བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་ན་ཉིན་མོ་རིང་ངོ་། །ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཚེས་གསུམ་ལ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་ཉེ་བ་ལས་ཉི་འོད་ཟླ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་

1 སྡག་ས། སྐྱེ་བྲི།

ལ་བབས་པ་ན་ཕ་རོལ་ཕྱི་ངོས་སུ་ཟླ་བ་རང་གི་གྲིབ་མ་བབས་པས་འགྲིབ་པར་སྣང་བར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཚན་མོ་ཀ་བ་ལ་མར་མེའི་འོད་ཉེ་བ་ན་རང་གི་གྲིབ་མས་བསྒྲིབས་པས་ཉུང་ཟད་འགྱུར། ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་ན་རང་གི་གྲིབ་མས་མི་སྣང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མང་པོས་སྨ་ཚོགས་བཤད་པ་མཐོང་ཡང་མ་སྤྲོས། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་ཕལ་ཆེར་དེ་ཙམ་མོ། ཟླ་བའི་ངོས་ཀྱི་ར་རིའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བཤད་དེ། ས་སྟེར་རྒྱ་མཚོ་ན་སྲོག་ཆགས་གནས་པ་སྣང་བར་བཤད་པ་དང་། མདོ་ལས་བྱང་སེམས་རི་བོང་དུ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལྷའི་དབང་པོས་མི་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཟླ་བར་བྲིས་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ། དུས་ཚིགས་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། བྱེད་པོ་ཡོད་མེད་དང་། དུས་ཚིགས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གནས་བསྐལ་རྫོགས་པའི་དུས་ཙམ་ན་ཤེད་བུ་དང་ཤེད་ལས་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་སའི་ཞག་ཟོས་པས་ལུས་ཀྱི་འོད་ཉམས་ཏེ་མུན་པ་བྱུང་བས་དེའི་ཚེ་ཉི་ཟླ་གཉིས་དང་དེ་ནས་སྐར་མ་རྣམས་འགྲོ་བ་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་བྱུང་སྟེ། གདགས་པ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཁམ་གྱི་ཟས་ཟོས་པ་དེས་ན་དེ་དག་གི་ལུས་ལ་མཐྲང་བ་དང་ལྗི་བ་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏེ། འོད་དང་ཁ་དོག་གི་མདོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ན་འཇིག་རྟེན་དུ་མུན་པ་བྱུང་བ་ན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་འདི་གཉིས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །རྒྱུ་སྐར་རྣམས་དང་མཚན་མོ་དང་ཉིན་མོ་རྣམས་དང་། དུས་ཚིགས་རྣམས་དང་། སྐད་ཅིག་དང་ཐང་ཅིག་དང་ཡུད་ཙམ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་ཟླ་ཉིའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་དུས་ཚིགས་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་སོགས་དེའི་སྔོན་ནས་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེ་གོལ་གྱི་ཚ་རེ་ལྟ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་མར་ཞག་ཟླ་ཚེས་གྲངས་ཟླ་སྐར་གྱི་གོ་རིམ་བྱེད་པོ་ཡོད་དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་སྐུ་ཚེ་སྔ་མ་ཞིག་ལ་དྲང་སྲོང་ཛ་བོང་དུ་གྱུར་དུས་ལོ་

དྲུག་ཁྲིར་དཀའ་ཐུབ་བསྒྲུབས་པས་སྲིད་པ་གསུམ་ན་མཐུ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཉི་ཟླ་སྐར་མ་ཐམས་ཅད་[1]རིས་ལྷན་ཅིག་སོགས་ངེས་མེད་རྒྱུ་བ་ལ་སྦྱར་འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་ལྟར་ཚངས་སོགས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྒྱུ་བར་ཞུས་པའི་དོན་རྒྱུ་སྐར་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་མཛད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། ལོ་ནི་དྲུག་ཁྲི་ཐམ་པར་ཡང་། །རྐང་པ་གཅིག་གིས་དཀའ་ཐུབ་གནས། །ཞེས་པ་ནས། རེ་ཞིག་དང་པོར་སྨིན་དྲུག་ཅེས། །རྒྱུ་སྐར་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལ། །[2]ནངས་ཀྱི་དང་པོར་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་སོགས་སོ། །དུས་འཁོར་ལས་སྐྱེས་སྐར་སྔོས་བཤད།

གསུམ་པ་ནི། དུས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་གཅིག་གི་མིག་འཛུམ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་མཐར་གནས་གཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་གཅིག་དང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་བཅོ་ལྔ་ལ་ཕྱོགས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་ཟླ་བ་གཅིག །དེ་གཉིས་ལ་ཚིགས་པ་གཅིག །དེ་གསུམ་ལ་བགྲོད་པ་གཅིག །དེ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། མིག་འཛུམ་བཅོ་བརྒྱད་མཐར་གནས་ལ། །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་སྐད་ཅིག་བགྲང་། །དེ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡུད་ཙམ་ཡིན། །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག །དེ་དག་བཅོ་ལྔ་ཕྱོགས་སུ་གྲགས། །སྔ་ཕྱིའི་ཕྱོགས་ནི་དཀར་ནག་གཉིས། །དེ་གཉིས་བསྡོམས་པ་འཇལ་བྱེད་དོ། །མཆུ་ཟླ་ལ་སོགས་གཉིས་གཉིས་ལ། །དེ་ཚིགས་དེ་གསུམ་བགྲོད་པ་གཅིག །ལྷོ་བྱང་བགྲོད་པ་གཉིས་ལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ལོ་ལ་མིང་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡོངས་བགྲང་། བགྲང་གཞི །རང་སྐྱོབ། འདོར་བྱེད། ལོ། ཟླ་ཕྲེང་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཨ་མར་ཀོ་ཥ་ལས། ཡོངས་བགྲང་བགྲང་གཞི་རང་སྐྱོབ་དང་། །འདོར་བྱེད་ཅེས་བྱ་ལོ་ཡི་མིང་། །ཞེས་དང་། མུ་ཏིག་ཕྲེང་བ་ལས། བགྲང་བྱ་འགྲོ་འོང་འདོར་བྱེད་ལོ། །དུས་ཀྱི་གནས་དང་ཟླ་བའི་ཕྲེང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལོ་ལ་རྣམ་གྲངས་ཀྱིས་དབྱེ་ན

1 སྤྲག་ས། རེས།

2 སྤྲག་ས། ནང་གི་དང་པོར།

ཚེས་ལོ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ཁྱིམ་ལོ་གསུམ་དང་། རྩི་གཞི་རྩི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དང་། འགྲོ་བས་ཕྱེ་ན་འགྲོ་བ་ལྔའི་འམ། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་བདེ་འགྲོའམ། །ངན་འགྲོ་རེ་རེ་ལའང་ལོ་ཚིགས་རང་རང་གི་དབུགས་ཀྱིས་རྩི་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ལོ་གསུམ་དང་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁྱིམ་ལོ་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས། ཁྱིམ་ལོའི་མཚན་ཉིད། ཉི་མས་སྐར་ཁྱིམ་ལ་རང་འགྲོས་རྫོགས་པར་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་བགྲོད་པ་གཉིས་རྫོགས་པའི་ལོ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཡུན་ཚད་ཡོད་དེ། ཁྱིམ་རེ་རེ་ལ་རྒྱུ་སྐར་གཉིས་ཀྱི་སྐར་ཁྱིམ་དང་སྐར་ཆང་རེ་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་ཆང་པ་དང་བཅས་པའི་སྐར་མ་གཉིས་ཏེ། ཁྱིམ་སོ་སོའི་ཁྱིམ་རྣམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཙུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་དེ། ཉིན་ཞག་གིས་ཁྱིམ་ཞག་གི་དོད་མི་ཐུབ་པས་ཁྱིམ་ལོ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་ལྔ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་སྟེང་དུ་བསྣན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདིག་རྟེན་ཁམས་ལེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཉི་མ་བགྲོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁྱིམ་གྱིས་འཁོར་བས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དྲུག་ཙུ་རྩ་ལྔ་ལྷག་པའི་སུམ་བརྒྱའི་གྲངས་ཀྱིས་ཉི་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཟའ་རྣམས་ཀྱིས་སྐར་ཁྱིམ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉི་ཟླ་ཕུར་བུ་སོགས་ཀྱིས་རི་རབ་ལ་རླུང་འགྲོས་དང་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ཚུལ་གྱིས་གཡས་བསྐོར་དང་། རང་འགྲོས་ཀྱིས་གཡོན་བསྐོར་བྱེད། སྤྲ་གཅན་གྱིས་རླུང་འགྲོས་རང་འགྲོས་གཉིས་ཀས་རི་རབ་ལ་གཡས་བསྐོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐར་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་རླུང་གིས་རི་རབ་ལ་གཡས་སུ་འཁོར་ཡང་ཉི་ཟླ་སོགས་གཟའ་རྣམས་སྐར་ཁྱིམ་ལ་གཡོན་སྐོར་གྱིས་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་འབྲི་འགྱུར་ལས། འདི་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ནི་གཡས་བསྐོར་གྱིས་འཁོར་ཏེ། གཟའ་རྣམས་ནི་ཁྱིམ་དག་ལ་གཡས་མིན་གྱིས་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཁ་ཤར་དུ་བལྟས་ཏེ་སྐར་ཁྱིམ་ལ་གཡོན་སྐོར

དུ་སྤྱོད་ཅིང་། ལྷུན་པོ་ལའང་རང་འགྲོས་ཁྱིམ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་གཡོན་སྐོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནྭ་འགྱུར་ལས། གཟའ་གཞན་རྣམས་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱོགས་པས་རི་རབ་ལ་གཡས་བསྐོར་མིན་པ་བྱེད་དེ། ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་འཕོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། འབྲོ་འགྱུར་ལས། ཤར་དུ་ཕྱོགས་པའི་གཟའ་རྣམས་ནི་ལྷུན་པོ་ལ་གཡས་མིན་དུ་བསྐོར་བ་བྱེད་ཅིང་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་ཡང་དག་པར་བགྲོད་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་གཅན་ནི་ཁ་ནུབ་ཏུ་ཕྱོགས་ནས་རི་རབ་ལ་འགྲོས་གཉིས་ཀས་གཡས་བསྐོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ནྭ་འགྱུར་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཅན་ཡང་ནུབ་ཏུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ནས་རི་རབ་ལ་གཡས་བསྐོར་བྱེད་ཅིང་ཡང་དག་པར་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱིམ་ལོ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ལས་ཞག་ལྔ་རེ་ལྷག་དགོས་ཏེ། ཁྱིམ་ཟླ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ཟླ་བའི་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཆད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་གི་བགྲོད་པ་ནས་བྱང་གི་བགྲོད་པའི་བར་དུ་ཉི་མ་ལྔ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ལས་ཆད་པར་གྱུར་ཅིང་ཟླ་བ་རེ་རེར་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནམ་དང་ས་ལ་ཉི་མའི་དབང་གིས་ཁྱིམ་གཉིས་འཁོར་ལུགས་མི་གཅིག་སྟེ། གནམ་ལ་ཉི་མས་རང་འགྲོས་གཡོན་བསྐོར་དུ་འཁོར་ཚུལ་བཤད་མ་ཐག་གིས་གྲུབ་ལ། ས་ལ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་དང་དུས་བཞི་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་གཡས་བསྐོར་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གནམ་ལ་ཉི་མ་ལུག་གི་སྐར་ཁྱིམ་གཅིག་དང་ས་ལ་ཡང་ལུག་ཁྱིམ་གཅིག་ པུ་ན་གནས་པའི་ཞག་གཅིག་ལ་དུམ་བུ་གཞན་དུ་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་གཉིས་རེ་ལ་མཚམས་བྱས་པའི་མཚམས་དྲུག་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ཟླ་ཕྱེད་ཉེར་བཞི་རྣམས་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །ཁྱིམ་འཕོ་ཚེ་ལྷོ་གླིང་དབུས་མར་གནས་པའི་ཁྱིམ་བདེན་བྲལ་གྱི་ཕྱེད་སྤྱི་མར་འཕོ། །བདེན་བྲལ་གྱི་ཕྱེད་སྤྱི་མའི་ཁྱིམ་དེའི་ཕྱེད་ཕྱི་མར་འཕོ། །དེའི་ཕྱི་མར་གནས་པའི་ཁྱིམ་བ་ལང་སྤྱོད་དུ་འཕོ་བ་ནས། དབང་ལྡན་གྱི་ཕྱེད་ཕྱི་མའི་ཁྱིམ་ཤར་ལུས་འཕགས་སུ་འཕོ་བའི་

བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལེའུ་བསྡུས་རྒྱུད་ལས། ཁྱིམ་གཅིག་ལ་ཉི་མས་མཚམས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དག་ཟླ་བ་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་རྣམས་འབྱེད་དེ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ལུག་ལ་སོགས་པ་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་དང་གང་ཁྱིམ་གཅིག་ཏུ་ནི་ཉི་མ་གནས་པ་ལ་མཚམས་དྲུག་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་འབྱེད་པ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་གིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལེའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་དུམ་བུར་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ནི་འདིར་ཁྱིམ་གང་དང་གང་དུ་འཕོ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མའི་འཕོ་བ་དེར་ནི་གཡས་ཕྱོགས་བདེན་བྲལ་གྱི་མཚམས་སུ་འགྲོའོ། །བདེན་བྲལ་གྱི་མཚམས་ཕྱེད་ན་གནས་པ་ཕྱི་མའི་མཚམས་ཕྱེད་དུ་འགྲོའོ། །ཕྱི་མའི་མཚམསས་ཕྱེད་ན་གནས་པ་ལྷུན་པོའི་བ་ལང་སྤྱོད་དུ་འགྲོའོ། །བ་ལང་སྤྱོད་ན་གནས་པ་རླུང་གི་མཚམས་ཕྱེད་དུ་འགྲོའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་ན་གནས་པ་དབང་ལྡན་གྱི་མཚམས་ཕྱེད་དུ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ས་ལ་དེ་དག་འགྲོ་ཚུལ་ཡང་འཁོར་ལོ་ལྟར་གཡས་བསྐོར་དུ་འཁོར་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་མཚམས་དྲུག་པོ་རྣམས་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་རྣམས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་རྣམས་སུ་འཁོར་ལོ་རྣམ་པ་ལྟར་འཁོར་བར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་པའོ། །ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་ཉི་ལྡོག་སྔ་རན་དཔྱད་རྒྱུ་ཡོད་མོད། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་སྔ་མ་མང་པོས་དུས་བཞི་ཟླ་བ་རྣམས་གཡོན་བསྐོར་བྱས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས། སའི་ཁྱིམ་ལྟར་གནམ་ལའང་བྱས་པ་དག་འོག་ཏུ་འགོག་གོ །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚེས་ལོ་དང་ཉི་ཞག་གི་ལོའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་ཆ་རེ་ལ་ཚེས་ཞག་དང་ནམ་ལངས་ནས་ནམ་ལངས་བར་ལ་ཉིན་ཞག་དང་དེ་རེ་རེའི་སུམ་ཅུ་ལ་རང་རང་གི་ཟླ་བ་དང་དེ་བཅུ་གཉིས་རེ་ལ་རང་རང་གི་ལོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ལོ་དེ་ལ་མིང་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱ་ནག་པ་རྣམས། བྱི་གླིང་སྟག་ཡོས་འབྲུག་སྦྲུལ་རྟ། །ལུག་སྤྲེལ་བྱ་ཁྱི་ཕག་

བཅུ་གཉིས། །ཞེས་པ་ལྟར་ལོ་སྐོར་བཅུ་གཉིས་དང་། དེ་ལ་ཤིང་མེ་ས་ལྕགས་ཆུ་ལྔས་རིམ་གྱིས་ཕྱེ་ནས་ས་ཕོ་བྱི་བ་དང་ས་མོ་གླང་སོགས་ལོ་རྒྱན་དྲུག་ཅུར་བྱེད། བྱང་ཤམ་ཐ་ལའི་ལུགས་ལྟར་ན། བདེ་མཆོག་བསྡོད་འགྲེལ་ལས། རབ་བྱུང་རྣམ་བྱུང་དཀར་པོ་དང་། །རབ་སྨྱོས་སྐྱེས་བདག་ཨང་གི་ར། །ནས། མིག་དམར་ཁྲོ་བོ་ཟ་བྱེད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ལོ་མགོ་མི་གཅིག་ཀྱང་རབ་བྱུང་གི་ལོ་དང་མེ་ཡོས་གཅིག །རྣམ་བྱུང་གི་ལོ་དང་ས་འབྲུག་གཅིག །དཀར་པོའི་ལོ་དང་ས་སྦྲུལ་གཅིག་པ་ནས་ཟད་བྱེད་ཀྱི་ལོ་དང་མེ་སྟག་གཅིག་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆ་དབྱེ་ན་ཁྱིམ་དང་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་རེ་རེ་ཡོད་དེ། ལུག་གླང་འཁྲིག་པ་ཀརྐ་ཊ། སེང་གེའི་བུ་མོ་སྲང་དང་སྡིག །གཞུ་དང་ཆུ་སྲིན་བུམ་པ་ཉ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་དང་། མགོ །རྒྱལ། མཆུ། དབོ། ནག་པ། ས་ག །སྣྲོན། ཆུ་སྟོད། གྲོ་ཞུན། ཁྲུམས། ཐ་སྐར། སྨིན་དྲུག་ཟླ་བ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལོ་མགོ་འཛིན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྤྱལ་ཏེ་དང་། ཀར་ལུགས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡིན་ཁུལ་རྫུས་མར་བརྟེན་ནས་ལོ་མགོ་དང་དགུན་དང་པོ་ཧོར་ཟླ་བརྒྱད་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། གཙང་དབུས་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོ་མགོ་དགུན་དུས་ཀྱི་དང་པོ་ཧོར་ཟླ་དགུ་པ་ནས་འཛིན་པ་དང་། ས་དགེའི་མཁས་མང་སྤྱི་དང་འདུལ་འཛིན་ཡོངས་གྲགས་ཀྱིས་ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་མར་ངོ་ནས་ལོ་མགོ་དང་དགུན་གྱི་དང་པོ་འཛིན། ཧོར་དང་རྒྱའི་རྒྱལ་པོས་དབོ་ཟླ་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་དང་། དུས་འཁོར་ལྟར་ན་ཡར་ངོ་སྔོན་འགྲོའི་ནག་ཟླ་དང་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་བྱེད་ན་ས་ག་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་དང་། གསེར་འོད་ལྟར་ན་དབྱར་ཟླ་ར་བ་སྟོན་ཟླ་བ་ནས་ལོ་མགོ་འཛིན་པ་དང་། གདན་བཞི་དང་རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོ་སོགས་ལས་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་རྒྱལ་ཟླ་ནས་ལོ་མགོ་དང་། ནག་རྩིས་སོ་མ་ཛ་ལྟར་ན་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ་ལ་ལོ་མགོ་དང་། གཙང་དབུས་ཀྱི་ནག་རྩིས་པལ་ཆེར་གྱིས་ཧོར་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར་ལོ་མགོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ལོ་དེ་ལ་དུས་ཚིགས་འབྱེད་ཚུལ་དུ་མ་

ཡོད་དེ། གསུམ་བཞི་ལྔ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་དྲུག་གི་སོས་ཀ་ཚ་བས་དཔྱིད་དུ་བསྡུས། དགུན་སྟོད་གྲང་བས་དགུན་དུ་བསྡུས། [1]སྟོན་ནི་ཆར་འབབ་པར་འདྲ་བས་དབྱར་དུ་བསྡུས་ནས་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་གསུམ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གསལ་ལས། གསུང་རབ་ལས་དུས་གསུམ་པོ་ན་ཡིན་གྱི། འཇིག་རྟེན་པ་ལྟ་བུར་དྲུག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དགུན་སྟོད་ནི་གྲང་བར་འདྲ་བས་དགུན་དུ་སྡུད་དོ། །སོས་ཀ་ནི་ཚ་བར་འདྲ་བས་དཔྱིད་དུ་བཤད་དོ། །སྟོན་ནི་ཆར་བ་འབབ་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དབྱར་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་នོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་སོ་སོར་ཡིན་དེ། མགོ་རྒྱལ་མཆུ་དབོ་ཟླ་བ་བཞི་དང་པོ། ནག་པ་ས་ག་སྣྲོན་ཆུ་སྟོད་ཀྱི་ཟླ་བ་བཞི་གཉིས་པ་དང་། གྲོ་ཞུན་ཁྲུམས་ཐ་སྐར་སྨིན་དྲུག་བཞི་གསུམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་བཞིར་སྤྱད་པའི་གོས་དེ་ཕྱག་དར་ཁྲིད་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ག་ལྟས། ཟླ་བཞི་ལ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་པའི། །གོས་དེ་སྟོམ་བརྩོན་གྱིས་རྟོགས་ན། །ཞེས་དང་། བཞིར་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དུས་མི་འཆུག་པའི་གཟེར་བཞི་དང་བྱ་བ་བཞིར་སོ་སོར་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པའི་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་བཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལས་འགྱུར་བའི་སྒྲུང་འདས་ལས། ཟླ་བ་གསུམ་ནི་དཔྱིད་ཀྱི་དུས། །ཟླ་བ་གསུམ་ནི་དབྱར་གྱི་དུས། །ཟླ་བ་གསུམ་ནི་སྟོན་གྱི་ཕྱོགས། །ཟླ་བ་གསུམ་ནི་དགུན་ཞེས་བྱ། །ཞེས་དང་། གསེར་འོད་ལས། ཟླ་གསུམ་དབྱར་ཏེ་ཟླ་གསུམ་སྟོན་དུ་ཤེས། །གསུམ་ནི་དགུན་དང་གསུམ་ནི་དཔྱིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་གར་ན་དཔྱད་གཞི་སོགས་སུ་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་སྟོན་བཞིའི་ཐ་སྙད་གསུང་རབ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་། རབ་འབྱུང་ཐ་ཚུང་གི་ཐ་སྙད་དམ་སྐད་དོད་མེད་དེ། །དུས་དེ་བཞི་རེ་རེ་ལ་ཟླ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དགུན་ཟླ་ར་བ་ལྟ་བུ་ལ་མགོ་ཅན་ཟླ་བ་དང་དགུན་འབྲིང་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱལ་ཅན་ཟླ་བ་སོགས་ཉ་སྐར

---

1 སྤྲག་ས། སྟོན་སྐད་ནི།

གྱི་མིང་འདོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དཔེར་དཀྱུས་ཟླ་ར་བ་ལ་སྣཀྵ་ཤི་རྐ་མ་སི་དང་། དཀྱུས་འབྲིང་ཟླ་བ་ལ་སོ་ཊ་མླ་སེ་ཞེས་བྱུང་བའི་སྣཀྵ་རི་དྭགས་ཤི་རྐ་མགོ་མླ་སེ་ཟླ་བ་སོ་ཊི་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། རྒྱལ་དང་ལྡན་པའི་ཟླ་བ་ཉ། །རྒྱལ་གྱི་ཟླ་བ་གང་ཡིན་དེ། །མིང་ནི་རྒྱལ་ཡིན་མཆུ་ལ་སོགས། །དེ་བཞིན་གཞན་ནི་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་སོ། །

དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ར་འབྲིང་ཐ་ཆུང་དང་བསྟུན་ཟེར་བ་མི་ལེགས་སོ། །ཡང་དུས་གོའི་སྐབས་སུ་དཀྱུན་དཔྱིད་དབྱར་དབྱར་ཐུང་དུ་དབྱར་རིང་པོ་ལྔར་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དབྱར་ཐུང་དུའི་ཞག་གཅིག་པོ་དབྱར་ཕྱི་མ་ཁས་ལེན་གྱི་དུས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ཞག་གཅིག་སྟེ་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་གོ །ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་ལྔ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་མགོ་སོགས་བཞི་དང་། གཉིས་པ་ནི་ནག་པ་སོགས་བཞི་དང་། གསུམ་པ་ནི། གྲོ་ཞུན་ཟླ་བ་གཅིག་དང་། བཞི་པ་ནི་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་དང་། ལྔ་པ་ནི་ཚེས་བཅུ་དྲུག་དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྟོན་ཟླ་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས། དུས་ཚོད་ནི་ལྔ་སྟེ། དཀྱུན་གྱི་དུས་དང་། དཔྱིད་ཀྱི་དུས་དང་། དབྱར་གྱི་དུས་དང་། དབྱར་ཐུང་དུའི་དུས་དང་། དབྱར་རིང་པོའི་དུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དུས་ཚིགས་དྲུག་ཡོད་དེ། མདོ་སྡུད་འདས་ལས། གཉིས་གཉིས་དུས་ཚིགས་གཅིག་བྱས་ན། །ལོ་གཅིག་དུས་ཚིགས་དྲུག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞག་མི་ཐུབ་དང་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་དྲི་བ་ལས། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་ཅན། ཆུ་སྟོད་ཁྲུམས་སྨྲད་སྨིན་དྲུག་ཅན། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དཀྱུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ཤིང་། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུལ་མཛོན་ལུགས་ལ་ཞིབ་རྩིས་རྒྱལ་པོ་ལྔར་དང་རགས་རྩིས་དངོས་བསྟན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རགས་རྩིས་

ཀྱི་ཤོལ་ལམ་ལྷག་འདོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚེས་ཞག་ལས་ཉིན་ཞག་ཡུད་ཙམ་ཕྱེད་ཀྱིས་རིང་བས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ན་ཉིན་ཞག་རེ་མི་ཐུབ་པས་དུས་དྲུག་གི་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་པ་ན་ཞག་མི་ཐུབ་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་འོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་འོང་བ་མར་ངོ་ནས་བརྩིས་པའི་མར་ངོ་གཉིས་བྱུང་བའི་རྗེས་མ་ལ་ཞག་མི་ཐུབ་པ་བཏོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་འདུལ་མདོན་གྱིས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ལོ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་རེ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་རེ་ལ་བྱས་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་པོ་དེས་ཀྱང་མི་ཚོག་པར་ཞག་མི་ཐུབ་ཀྱི་ཞག་ཤོལ་ལམ་ཞག་ལྷག་དྲུག་དང་བཅས་ཏེ་ཉིན་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་རེ་དྲུག་རེ་ལ་ཞིབ་རྩིས་སམ་ཁྱིམ་ལོ་རེ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཚང་བ་རེ་ཡིན་པས་དེའི་སྟེང་དུ་ཁྱིམ་ལོ་རེ་ལ་ཞག་དྲུག་རེ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། [1]དེ་ལྟར་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོ་གཅིག །ལོ་ལ་ནི་ཞག་གི་ཤོལ་དྲུག་དོར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཞག་དྲུག་དྲུག་ལྷག་པ་བསགས་པས་ལོ་ལྔ་ལྔན་ཟླ་བའི་ཤོལ་ལྔ་དྲུག་སུམ་ཅུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱིས་ཞག་ཆད་མི་འདོན་པ་ལོ་དང་ཟླ་ཕྱེད་ལ་བཏོན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རིམ་པས་འཕྲུ་ནས་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ན་ཞག་ལྷག་འདོན་པར་མཛད་པ་དང་། ཟླ་ཤོལ་མ་བཏོན་པ་དང་ལོ་རེ་བཞིན་བཏོན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་རིམ་པས་འཕྲུ་ནས། ལུང་ལས། གསོལ་བས་དེ་ག་ཡུལ་གྱི་ལོ་དྲུག་དྲུག་ཅིང་ཤོལ་བོར་ཅིག་དྲུག་ལྔ་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཞག་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་པོ་དང་པོ་དང་ལོར་བསྙེས་ན་མཉམ་པས་ཀྱ་སྟེགས་ཅན་གྱིས་ཕྱགས་མི་རྟེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལས། ཟླ་བའི་ཤོལ་འདོར་བ་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་

1 སྨག་ས། དེ་དག་ཟླ་བ།

བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཕགས་ཡུལ་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱི་ཤོལ་དོར་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆེས་ཞག་སུམ་ཅུའི་དུས་སུ་ད་དུང་ཉི་མས་ཁྱིམ་གཅིག་ནས་འཕོ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་ཆེས་ཟླ་ཕྱེད་དང་སོ་གསུམ་ནས་ཟླ་བ་ཤོལ་འདོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་ལུག་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ནས་གླང་ཁྱིམ་དུ་འཕོ་བའི་བར་ལ་རགས་རྩིས་སུ་ཆེས་ཞག་སུམ་ཅུ་རྩ་གཅིག་དང་། ཞིབ་ཏུ་རྩིས་ན་ཆེས་ཞག་སུམ་ཅུ་ཆུ་ཚོད་གཅིག་ཆུ་སྲང་ལྔ་བཅུ་དབུགས་བཞི་འདོད་ཆ་བརྒྱད་རྫོགས་པ་ན་ཁྱིམ་དེ་འཕོ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྩིས་ན་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་དང་ཆེས་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དོན་གཅིག་ཡུན་ཚད་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་ཆེས་ཟླ་ཕྱེད་དང་སོ་གསུམ་ན་ཟླ་བ་རེ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདིར་ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་བཅས་པའི་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ན་ལྷག་པའི་ཟླ་བར་འགྱུར་ཏེ། གནམ་སྟོང་ལ་ཉི་མའི་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལོངས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་ལྟར་གྱི་ཤོལ་ཡོད་དེ། ལོ་གསུམ་གསུམ་ན་ཟླ་ཤོལ་དང་ཟླ་བ་སོ་དྲུག་སོགས་ཅི་རིགས་རེ་འདས་པ་ན་ཟླ་ཤོལ་འདོན་པའི་ཕྱིར། ལོ་ཡང་སྟག་སྦྲུལ་སྤྲེལ་ཕག་བཞིའི་རང་རང་གི་ཟླ་བ་སྟག་གི་ལོ་ལ་སྟག་ཟླ་ལྷག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་རྩེ་ཞུ་ལན་དུ། དུག་པ་ཅན་གྱི་ལོ་དག་ལ། །དུག་པ་ཅན་གྱི་ཟླ་བ་འདོན། །ཞེས་སོ། །ཞིབ་པར་བཤད་ན་ཤོལ་བཞི་ཡོད་དེ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་གཞི་དབུགས་ཀྱི་ཤོལ། །དེ་བསགས་པས་ཞག་ཤོལ། །དེ་བསགས་པས་ཆེས་ཟླའི་ཤོལ། དེ་བསགས་པས་ཆེས་ལོའི་ཤོལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ལེ་ལས། སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་རོ་བརྒྱ་ལྔན་པ་དག་ལས་སོ་ཡི་ཆ་ཡིས་ངེས་པར་བྱུང་གྱུར་པས། །ལུས་ལ་དབུགས་ལྷག་གང་དག་ཉིན་ཞག་སོ་སོའི་དུས་སུ་འབྱུང་བ་རེ་དང་དུས་རྣམས་དག་གི་གྲངས། །སྟོང་ཕྲག་སུམ་ཅུ་རྩ་དྲུག་དག་གིས་བསྐྱུར་བ་རྣམས་ཀྱང་ལོ་བརྒྱའི་ཚད་དུ་རབ་ཏུ་གྲགས་པ་སྟེ། །སྟོང་དུས་མེ་ཡིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྣམས་ནི་ཆུ་ཚོད་དུ་འགྱུར་དྲུག་ཅུའི་ཆ་ཡི་ཉིན་ཞག་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་

རྒྱས་པར་བཤད་ན་མང་འགྲོ་བས། བསྡུས་ན་འདིར་དབུགས་ཆུ་ཚོད་ཞག་ལྷག་ཚུལ་ཡིན་ཀྱང་། དོན་དྲིལ་ན་རགས་པ་འཕོ་རླུང་སུམ་ཅུ། འབྲིང་སོ་གཉིས་དང་། ཕྲ་བ་ཕྱེད་བཅས་སོ་གསུམ་ན། དབུགས་ཤོལ་འདོན། དེ་བཞིན་དུ་ཞག་ཟླ་ལོ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རགས་འབྲིང་ཕྲ་གསུམ་གྱི་དབང་གི་རང་རང་གི་སུམ་ཅུ་དང་། སོ་གཉིས་དང་། ཕྱེད་དང་སོ་གསུམ་ལ་རང་རང་གི་ཤོལ་འདོན་པའི་ཕྱིར། ནང་གི་གླིང་འདིའི་མིའི་རོ་རྐྱང་དབུ་མ་གསུམ་ལ་ཆད་ལྷག་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཕྱིའི་ཟླ་བའི་དཀར་ཆ་དམར་ཆ་འཕེལ་འགྲིབ་འབྱུང་བས་དབུགས་ཆད་ལྷག་ཇི་ཚུལ་དེ་ཡིན་ནོ། །གཞན་སླ། ཟླ་བ་སུམ་བཅུ་དོན་གསུམ་མམ་ཁྲིམ་ལོ་སོ་གཉིས་ན་ཚེས་ལོ་ལྷག་པ་རེ་འདོན་པ་ཡུན་མཉམ་ཡང་ལོ་བཤོལ་འདོན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཟླ་ཤོལ་འདོན་པ་དུས་བཞིའི་གཟེར་མི་འཆུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་དེ་བཏོན་པས་དུས་ཚོད་འགྲིགས་ཤིང་ལོ་ཤོལ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོ་ཤོལ་ལ་དེ་འདྲའི་དགོས་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ལུང་རིགས་མང་ལ་རྒྱས་པར་པད་དཀར་ཞལ་ལུང་དང་དྲིས་ལན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་སོགས་ལ་ལྟོས། །ལྷག་མ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚེས་ནི་ཉིན་ཞག་དང་། གླིང་དང་ལྷོ་བྱང་གི་བགྲོད་པ་དང་ཟླ་བའི་ངོ་གང་ལའང་ཉིན་ཞག་ལས་ཐུང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉིན་ཞག་ལས་ཚེས་ཞག་ཐུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དྲིས་ལན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ལས། ཚེས་ཞག་གིས་ཉིན་ཞག་གི་དོད་མི་ཐུབ་ཉིན་ཞག་གིས་ཁྲིམ་ཞག་གི་དོད་མི་ཐུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤྱིར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཚེས་འཕེལ་དུས་ཆུ་ཚོད་རེ་བཞིའི་བར་འབྱུང་ཡང་། གཙོ་བོ་དང་འགྲིབ་དུས་ཆུ་ཚོད་ང་བཞིའི་བར་དུ་འོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཟླ་བའི་སྤྱི་རྐང་ལུགས་འབྱུང་དུས་ཚེས་འཕེལ་དུས་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུལ་བ་དང་། ཕྱི་རྐང་ལུགས་མིན་དུས་སུ་ཚེས་འགྲིབ་དུས་ཡིན་པས་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་མགྱོགས་པ་ཡིན་པས་ཚེས་ཡུན་ཐུང་བའི་ཕྱིར། དྲིས་ལན་ཉིན་བྱེད་དབང་པོ་ལས། ཚེས་འཕེལ་དུས་ཆུ་ཚོད་རེ་བཞིའི་བར་དུ་འབྱུང་ཡང་ཚེས་

འགྲིབ་དུས་ཆུ་ཚོད་ང་བཞིའི་བར་དུ་འོང་བས་རྐང་པ་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྤྱོད་དུས་ཚེས་འཕེལ་བས་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུལ་ལ། རྐང་པ་ལུགས་ལྡོག་གི་དུས་སུ་ཚེས་འགྲིབ་པས་འཕེལ་འགྲིབ་མགྱོགས་པའི་དོན་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཕལ་ཆེར་གླིང་བཞིར་ལྷོ་བགྲོད་སོགས་མཉམ་པའི་ལུགས་སམ་དཔྱད།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཉིན་ཞག་ལའང་རིང་ཐུང་ཡོད་པར་ཐལ། ཚེས་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ལྐུག་པའི་རིགས་འགྲེ་ཡིན་པས་གཏན་ནས་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་ལ་ལྷོ་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་དབང་གིས་རིང་ཐུང་འབྱུང་ཡང་ཉིན་ཞག་ལ་དུས་ཀུན་ཏུ་ཆུ་ཚོད་དྲུག་ཅུའམ་ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུ་བྱུང་བ་མཛོད་སོགས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡུན་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །ཞེས་དང་། བསྡུས་རྒྱུད་ལས། སྔོང་དུས་མེ་ཡིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྣམས་ནི་ཆུ་ཚོད་དུ་འགྱུར་དྲུག་ཅུའི་ཆ་ཡིས་ཉིན་ཞག་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་མཐུན་པས་གྲངས་ལ་མི་མཐུན་པ་སྲི་བ་ཤུ་ཧྲོའི་ཕྱེ་དང་འདྲའོ། །དེས་ཁྱིམ་ཞག་ལའང་རིང་ཐུང་མེད་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །ཡང་འདིའི་ཚེས་ཁྱིམ་ཉིན་གསུམ་གྱི་ཞག་ཟླ་ལོ་གསུམ་གང་གཙོ་ཟེར་ན་ལ་ལས་ཁྱིམ་གྱི་ཞག་ཟླ་ལོ་གསུམ་གཙོ། ལ་ལས་ཉི་མའི་དེ་གསུམ་གཙོ་ཟེར། ལ་ལས་ཚེས་ཀྱི་ཞག་ཟླ་ལོ་གསུམ་གཙོ་ཟེར། མང་པོས་ཞག་ལྷག་གི་རྒྱུ་མཚན་མ་གོ་ཞིང་ཅང་མི་སྨྲོའོ། །དོན་མ་གོ་ན་ལུང་དྲངས་ཀྱང་ནེ་ཙོས་སྨྲས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་ག་ཧ་ཅང་ལེགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་བའམ་ཕྱོགས་གཅིག་མ་ལོངས་བར་དུ་ཉིན་ཞག་ཤུགས་ཆེ་ཟླ་བར་རམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལོངས་ན་ཚེས་ཞག་ཤུགས་ཆེ་ལོ་ལ་ཁྱིམ་ཞག་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་ཕྱེད་མ་ལོངས་བར་དུ་ནམ་ལངས་ནས་ནམ་ལངས་བར་དུ་ཞག་ཏུ་མཁས་རྫོངས་གཉིས་ཀས་འཛོག་སྙམ། ཚེས་ཞག་དང་ཁྱིམ་ཞག་གི་མཚམས་ཟིན་པ་མཁས་པས་ཀྱང་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཟླ་ཕྱེད་དམ་ཟླ་བ་གང་རུང་དུ་ལོངས་ནས་ཉ་གང་བ་དམར་ཆ་རྫོགས་ཚར་ན་ཉིན་ཞག་གི་གྲངས་བཅོ་ལྔའམ་སུམ་ཅུ་མ་ཚང་ཡང་ཟླ་ཕྱེད་དམ་ཟླ་བར་

འཇོག་དགོས་པ་མཚན་མས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་གསོ་སྦྱོང་ཡང་དེ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་དཀར་ཆ་དང་དམར་ཆ་རྫོགས་པ་ལ་ཟླ་ཕྱེད་དང་ཉ་གང་བ་ནས་ཉ་གང་བར་ལ་ཟླ་བར་མཁས་ཀླུན་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཟླ་བ་དཀར་དང་ནག་པོ་དག །སྔ་མ་ཕྱི་མའི་ཕྱོགས་ཡིན་នོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉིན་ཞག་དང་ཆེས་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལོངས་ཀྱང་ཁྱིམ་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་མ་ཚང་ན་དབྱར་དགུན་སྟོན་དཔྱིད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཇི་བཞིན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་ཤོལ་སྣར་ལྷར་འཇོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཙམ་ཞག་ཤོལ་དང་ཞག་ཟླ་ལོ་གསུམ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མདོ་ལས་ཞིབ་པར་རྒྱལ་པོའི་རྩིས་པ་ཞེས་པའི་གནད་མདོ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མཁས་ཆེན་ཁ་ཅིག་རྒྱ་གར་གྱི་ལུགས་ལ། ཧ་བྲ་ཁྲི་བ་ཡོས་ལ་ཤོལ། །སྟོན་དགུན་དཔྱིད་དབྱར་འབྲིང་པོ་གཉིས། །ཞེས་ཧ་ལོ་སྟོན་ཟླ་འབྲིང་པོ་བྲ་ལོ་དགུན་འབྲིང་། ཁྲི་བ་དཔྱིད་འབྲིང་། ཡོས་ལོ་དབྱར་འབྲིང་རྣམས་ལ་ཤོལ་འདོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཟླ་བ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ཤོལ་འོངས་དགོས་ལ། དེ་ནི་འདུལ་མངོན་གྱི་རིགས་རྩིས་དང་ཡང་མི་མཐུན། དུས་འཁོར་སོགས་དཀར་རྩིས་ཀྱི་རིགས་འབྲིང་ཞིབ་གསུམ་གྱི་རྩི་ཚུལ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཧ་ཅང་ཤོལ་ཉེ་དྲག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དུས་བཞི་གླིང་བཞིར་ཅིག་ཅར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གླིང་བཞིར་དབྱར་ཡོད་པར་བྱས་ཀྱང་རིམ་ཅར་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་འཛམ་གླིང་ལས་ཀྱི་ས་པ་ཟླ་བའི་འཕེལ་འགྲིབ་རྟགས་མཚན་ཐམས་ཅད་ལ་གླིང་འདི་གཙོ་བོས་འདིར་དབྱར་ཉི་རིང་བ་མཐར་ཐུག་གི་ཟླ་བ་གྲུབ་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་སྒྲ་མི་སྙན་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ཟླ་བ་དེའི་ཞག་གི་དང་པོར་གྲུབ་པ་དང་སྒྲ་མི་སྙན་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཤིན་ཏུ་སླ། གཞན་ཡང་། འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དུས་མཚན་མོ་འང་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་

པར་ཐལ། འདིར་ཉི་མ་དེ་ལྷར་ཡོད་དུས་སྒྲ་མི་སྙན་ལའང་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཉིན་མོའི་དུས་སུ་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་མཚན་དུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གདགས་པ་ལས། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་དང་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན་དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཡར་གྱི་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། ཅེས་དང་། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། ཟླ་བ་རང་ལ་གྲོ་ཞུན་ནོ། །བདག་དབྱར་ཟླ་བའི་རིམ་བརྗོད་བྱ། །ཉིན་པར་བཅོ་བརྒྱད་ཐོབ་ནས་ཀྱང་། །མཚན་མོ་བཅུ་གཉིས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་ཉིན་མོ་ཡུད་ཚད་དང་སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་མཚན་མོའི་ཡུད་ཚད་མཉམ་པར་ཐལ། འདིར་ཉིན་མོའི་དུས་སུ་དེར་མཚན་མོ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཟླ་བ་རང་དུས་གྲོ་ཞུན་ཞེས་པ་ནི་ཟླ་བ་རྫོགས་དུས་གྲོ་ཞུན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། གླིང་འདིར་དགུན་ཉི་ཐུང་བ་མཐར་ཐུག་གིས་དུས་སུ་སྒྲ་མི་སྙན་དུའང་དགུན་ཉི་ཐུང་བ་མཐར་ཐུག་ཞག་དེར་འབྱུང་བར་ཐལ། དབྱར་ཉི་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་དུས་སུ་ཉིན་མོའང་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དུས་སྒྲ་མི་སྙན་ནའང་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ཉིན་མོའི་གུང་ཡིན་དུས་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་མཚན་མོའི་གུང་གི་དུས་ཡིན་གྱི་ཉིན་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གླིང་བཞི་གར་ཉིན་དུས་ཡིན་པར་ཐལ། འཛམ་གླིང་དུ་ཉིན་གུང་དུས་སྒྲ་མི་སྙན་དུ་ཡང་ཉིན་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ཉི་མའི་སྙིང་པོ་ལས། མཆུ་ནི་ཟླ་བར་རབ་རྫོགས་བྱེད། །དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་རང་བཞིན་ཡིན། །མཚན་མོ་བཅོ་བརྒྱད་ཤེས་པར་གྱིས། །ཉིན་པར་ཡང་ནི་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་དང་། གདགས་པ་ལས། ལོ་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། དགུན་ཟླ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་མཚན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་མོ་ཡུད་ཙམ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། ཅེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཟླ་བའི་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱས་ནས་སང་ཉིན་ཚེས་གཅིག་མི་བྱེད་པར་གནམ་སྟོང་དང་གནངས་ཉིན་ཚེས་གཅིག་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིན་ནས་བགྲང་བའི་ཉི་ཞག་བཅོ་ལྔ་པ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཅུ་བཞི་པའི་རྗེས་ཀྱི་དུས་འབྲེལ་གྱི་ཡར་ངོའི་གསོ་སྦྱོང་སྔ་མ་ལ་ཉིན་ཞག་བཅུ་དྲུག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། ཤོལ་ཟླ་མེད་པའི་ལོ་གཅིག་ལ་དུས་འབྲེལ་གྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་དྲུག་དང་། བཅོ་ལྔ་པ་བཅོ་བརྒྱད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་བཅུ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ་ཉིན་ཞག་གིས་འཇོག་ལ་ཚེས་ཞག་གིས་ཉེར་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བཅོ་ལྔ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་འོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དུས་ཚིགས་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ། ཟླ་བ་ཕྱེད་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་ལ། ཕྱེད་དང་པོ་གཉིས་དང་ཐ་མ་དང་གསུམ་ལ་ནི་ཞག་བཅོ་ལྔ་བཅོ་ལྔ་ཐུབ་པར་རྩིའོ། །ཕྱེད་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞག་རེ་རེ་ཆད་ཅིང་བཅོ་ལྔ་མི་ཐུབ་པར་བཅུ་བཞི་ཐུབ་པར་བརྩི་སྟེ། དེ་དག་ནི་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ་ཡིན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ལ་ལས་མཛུབ་མོས་སྡུག་བསྔལ་སྦྱོང་ཡང་རི་མོའི་དོན་མ་སྦྱོང་། །
འགའ་ཞིག་ཚིག་གི་ལོ་མ་མཐོང་ཡང་དོན་གྱི་རོ་མི་ཤེས། །
ཕལ་ཆེར་ཕྱོགས་འཁྲིས་སྐྱ་རེངས་ཙམ་ལ་དོན་རིག་ཉིན་མ་ལོ། །
དེ་ལྟར་རྟོགས་ནས་མདོ་སྔགས་ཞག་ཟླ་ལོ་ཁྱད་བདུད་རྩིས་ངོམས། །

ཨེ་མ་རབ་དཀར་གངས་རིའི་ཡུལ་གྱི་ལུགས། །སྣ་ཚོགས་དཔྱད་ཆེ་ལོ་ནི་ཉི་ཟླས་འཛོག །ཀུན་མཁྱེན་རྩོམ་འགས་གནམ་ཟླ་ཁོ་ན་ཟེར། །ཀླུན་པོ་མཁས་རྩོམ་ཁྱིམ་ཟླ་འབའ་ཞིག་འདོད། །མཁྱེན་ལྡན་འགས་ཀྱང་རེས་གཟའ་འདས་འདོད་ལོ། །སོམ་ཉིའི་དྲ་བ་མཁས་རྩོམ་ད་ལྟར་འདས། །དུས་བཞི་

གཡོན་དང་སྐྲ་རེངས་ཉིན་དུས་དང་། །རང་འགྲོས་ལྷུང་འགྲོས་གོ་ལ་རགས་པ་ཡང་། །མི་ཤེས་དུས་འཁོར་མངོན་འདུལ་དུས་ཚིགས་མཁན། །ཁྱེད་རྣམས་སྨད་བྱུང་ངོ་མཚར་ཅན་ནོ་ཞེས། །ཀུན་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་དེ་ཡང་ཡ་མཚན་སྨྲ། །འདི་ནི་རློམ་བྲལ་ལུང་གི་ཚིག་ཙམ་ཞིག །བྲིས་སོ་རང་བཟོས་སྒྲུར་བ་ག་ལ་སྲིད། །སྐར་རྩིས་འདུལ་མངོན་ལོ་ཟླ་ཞག་གསུམ་གྱི། །རགས་འབྲིང་ཕྲ་སོགས་དེ་ལྟར་ལུང་ལས་སོ། །ཞེས་པ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བསྡོམས་སུ་བྱས་སོ། །

ལྷ་པ་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གནས་བཤད་པ་ལ། ས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་དང་། མ་འབྲེལ་བའི་གནས་དང་། སེམས་ཅན་ཁྱད་ཆོས་དང་། གོང་འོག་བར་གྱི་ཐག་ཚད་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། **འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ།** །ནས། **རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་།** །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རི་རབ་ཀྱི་ཆུ་མཚམས་ཡན་ཆད་འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་རེ་རེའི་བར་ཐག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ། ནས། སྟོང་ཕྲག་བཅུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཆུ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཕྱེད་ཁེབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་རི་རབ་ཀྱི་ཕྱེད་མན་ཆད་དུ་ཕྱིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བང་རིམ་བཞི་པོ་དེ་རི་རབ་ལས་ཕྱིར་འཕགས་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། བང་རིམ་དང་པོ་རི་རབ་ལས་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་དང་། གཉིས་པ་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་དང་། གསུམ་པ་ཕྱིར་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་བཞི་དང་། བཞི་པ་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་འཕགས་པའི་ཕྱིར། འདི་འོག་ནས་བརྩེས་པར་མངོན་ཞིང་ལྷ་གང་གནས་པ་ཡོད་དེ། བང་རིམ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དང་པོ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། གཉིས་པར་ཕྲེང་ཐོགས་དང་། གསུམ་པར་རྟག་མྱོས་དང་། བཞི་པར་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་བརྒྱད་སྟོང་གིས་སྐོར་བའི་ཕོ་བྲང་བཞི་ཡོད་པའི་ཤར་ན་ཡུལ་འཁོར་སྲུང་། ལྷོར་འཕགས་སྐྱེས་པོ། ནུབ་ཏུ་མིག་མི་བཟང་དང་། བྱང་ན་ལྟུང་ལོ་ཅན་གྱི་ཕོ་བྲང་ན་རྣམ་སྲས་འཁོར་

བཅས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་ཕྱོགས་བཞིར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱས་དེ་དང་རི་བདུན་ལ་གནས་པར་མ་ཟད་ལྷུགས་རི་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རི་བྲག་ལའང་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞིའི་འཁོར་གནས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། །ནས། རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། **ལྷུན་པོའི་རྩེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ།** །ནས། **དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་འོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཀུན་བཏུས་དང་ཊཱི་ཀ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཐུན་མོང་བ་ལྟར་ན་གཙོ་བོ་ནོར་ལྷ་བརྒྱད། དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག །ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། [1]ཐ་སྐར་གྱི་བུ། དབང་པོའམ་གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མམ། བརྒྱ་བྱིན་དྲག་པོ་ཉེ་དབང་སྐྱེ་ལྷའི་གཙོ་བོ་གསུམ་རྩེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན་སུམ་རྩེ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་ཡོད་དེ། ལྷུན་པོའི་རྩེ་ན་གནས་པའི་ཕྱིར། ལྷུན་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩེ་མོའི་རྒྱ་ཚད་ཡོད་དེ། རི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་མཚམས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཟམས་དཔངས་མཉམ་པས་ན་ཁྱོད་ཀྱང་རྩེ་ནས་ཚུ་བར་དང་རྩེ་དེའི་ངོས་རེའི་རྒྱ་ཚད་གཉིས་ཀ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཁྲི་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷུན་པོ་ལ་མ་བྱས་པར་གནས་ཀྱི་ཚད་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷུན་པོ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ལྷུན་པོའི་རྩེ་མོ་ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་སྐྲ་ལྷུན་པོ་སྨོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལས། གནས་དང་། ཚལ་དང་། ས་གཞི་དང་། ཤིང་དང་། འདུན་ས་བཤད་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། **ཕྱོགས་མཚམས་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི།** །ནས། **ངོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའོ།** །ཞེས་བྱུང་། ལྷུན་པོའི་རྩེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚམས་སམ་གྲྭ་བཞི་ན་ཁང་བརྩེགས་བཞི་ཡོད་ལ་དེ་ན་གནས་པའི་ལྷ་ཡོད་དེ། ལྷ་རྣམས་བག་མེད་པའི་གནས་ལས་སྲུང་བར་བྱེད་པས་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཁྱོན་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཉིས་ཤུ་རྩ་ལྔ་རེ་དང་དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔངས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མི་

1 སྣག་ས། ཐ་སྐར་བུ་གཉིས།

འཐད་ལ། གདགས་པ་ལས། དཔག་ཚད་ཕྱེད་ལྔ་པར་བཤད། རྩ་བར། ཕྱོགས་མཚམས་བརྩེགས་པ་བཞི་ལ་ནི། །ལག་ན་རྡོ་རྗེ་གནས། ཞེས་དང་། ས་སྡེ་ལས་ཀྱང་། རི་རབ་ཀྱི་སྟེང་གི་གཞིའི་གྲྭ་བཞི་ན་རྩེ་མོ་བཞི་ཡོད་དེ། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གནོད་སྦྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ཐོགས་པ་རྣམས་གནས་སོ། །ཞེས་སོ། །རི་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབུས་ན་གནས་ཡོད་དེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་རེ་དང་མཐའ་བསྐོར་དུ་ཁྲི་དང་། འཕང་དུ་ཚད་ཕྱེད་དང་གཉིས་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ། འདིའི་འོག་གི་ས་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་ཐག་གཅིག་གིས་བཀྲ་བར་བྱས་པ། ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་བཞིན་དུ་རེག་ན་འཇམ་པ་དང་། རྐང་པ་བཞག་ན་ནེམ་ནེམ་པ་དང་། བཏེགས་ན་སྤར་བར་བྱེད་པས་མཉེན་པ་སྒོ་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བ་དག་ཡོད་ཅིང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཀ་བ་དྲུག་ཁྲི་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་གསུམ་པས་བསྐོར་བ་ཡོད་པ་དང་། ར་བ་དེ་ལ་གསེར་དངུལ་བཻཌཱུརྱ་ཤེལ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་རྩིག་སྐྱིབས་དང་མདའ་ཡབ་དང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞིའི་ཟམ་པ་རྒྱུད་མ་བཞི་དང་དུས་དུས་སུ་ས་གཞི་ལ་རླུང་གིས་མེ་ཏོག་མནྡཱ་ར་སྙིང་བ་གཏོར་ཞིང་གསར་པ་ཕུས་མོ་ནུབ་ཙམ་དུ་འཁྲིམས་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅི་རིགས་ནས་བླངས་སོ། །ཤིས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲོང་ཁྱེར་དེའི་དབུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་གནས་ཤིང་དེའི་ཚད་སོགས་ཡོད་དེ། དེའི་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བ། མཐའ་བསྐོར་དུ་དཔག་ཚད་སྟོང་ལྔ་ན་སྡུག་ལས་ཀྱིན་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་ལྔ་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ས་སྡེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་དང་བ་གམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཁང་བ་བརྩེགས་པ་བརྒྱ་བརྒྱ་དང་། ཁང་བརྩེགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཁང་མིག་བདུན་བདུན། ཁང་མིག་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྷའི་བུ་མོ་བདུན་བདུན། བུ་མོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན། ཕྱོགས་བཞི་ན་སྒོ་བཞི

སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་སྟེ་ལས། དེ་ལ་བ་གམ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག །སོགས་སོ། །དེར་མ་ཟད་འདོད་ལྷ་དག་གི་ཁང་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དག་རིན་པོ་ཆེ་བཞི་ལས་གྲུབ་པ་བཞི་དང་། ཁང་བརྩེགས་དང་བ་གམ་དང་བསིལ་ཁང་ཉམས་དགའ་བ་དག་དང་དེ་དག་གི་སྐྱེགས་བུ་དང་སྐར་ཁུང་དྲ་བ་ཅན་ནོར་བུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་ཤིང་སྣང་བ་ཀུན་ཏུ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་སྟེ་ལས། དེ་དག་གི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡང་གསེར་ལས་གྲུབ་པ་དང་། དངུལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་དང་། བཻཌཱུརྱ་ལས་གྲུབ་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་འཆད་པར། རྩ་བར། **ཕྱི་རོལ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་དང་། །རྩུབ་འགྱུར་འདྲེས་ཚལ་དགའ་བས་བསྐྱུན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་ན་སྡུག་དེའི་ཕྱོགས་བཞི་ན་ལྷའི་ཚལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཤར་ན་ཤིང་རྟའི་རྫིང་བུ་ལོ་མ་སྣ་ཚོགས་དགོད་པའི་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཚལ་དང་། ལྷོ་ན་རྫིང་བུ་ལོ་མ་སོགས་སླེབ་པ་ཙམ་གྱི་ཤེས་པ་རྩུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཚལ་དང་། ནུབ་ན་ལྷའི་བུ་ཕོ་མོ་འདྲེས་ནས་འདོད་ཡོན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚལ་དང་། བྱང་ན་རྫིང་བུ་དང་ཤིང་སོགས་ཡིད་དགའ་བའི་ཚལ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཚལ་ན་གླང་ཆེན་ས་སྲུང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཚད་དང་འཕྲུལ་ཡོད་དེ། ལུས་དཀར་ལ་ཡན་ལག་བདུན་ལེགས་པར་གནས་པ་མགོ་དམར་བ་མཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་སྲིད་དཔག་ཚད་དང་། ཁོར་ཡུག་ཏུ་དཔག་ཚད་བདུན་ཡོད་པ་འཁོར་གླང་ཆེན་བརྒྱ་སྟོང་དང་ལྡན་པ། མགོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་སྤྲུལ་ཞིང་མགོ་རེ་རེ་ལ་མཆེ་བ་དྲུག་དྲུག་དང་མཆེ་བ་རེ་རེ་ལ་རྫིང་བུ་བདུན་བདུན་དང་། རྫིང་བུ་རེ་ལ་པད་སྟོང་བདུན་བདུན། པདྨ་རེ་ལ་བཀྲ་ཤིས་ལྷ་མོ་བདུན་བདུན། དེ་རེ་རེ་ལ་གཡོག་མོ་བདུན་བདུན་གྱིས་དབང་པོ་ལ་ཤིས་བརྗོད་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་སིལ་སྙན་འཁྲོལ་བ་བདུན་བདུན་དང་། མགོ་གཙོ་བོ་ལ་དབང་པོ་དང་། གཞན་སོ་གཉིས་ལ་ཉེ་དབང་ཞོན། འཁོར་རྣམས་གླང་པོ་གཞན་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དགོན་ཅིག་ཏླ་ལ་ལས་སོ། །དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། དབྱིབས་ཚད་ཡོད་དེ། དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ། ཚད་ངོས་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་མཐའ་སྐོར་སྟོང་ཡོད་པ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག

ཚད་རེ་ཡོད་པས་བསྐོར་བ་རྩིག་སྐྱི་བས་སོགས་ལྟན་སྟུག་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། **དེ་དག་གི་ནི་**སོགས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཚད་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བཅད་པ་ན་ལྷ་རྣམས་རྩེ་བའི་གནས་ཚལ་སོ་སོ་དང་མིང་མཐུན་པ་ཚད་མཉམ་པའི་ས་གཞི་བཟང་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་སྡེ་ལས། དེ་དག་གི་ཕ་རོལ་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་བཟང་ཞིང་ལྟ་བ་སྡུག་ལ་མཛེས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་དག་ཕྱོགས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། **བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྐྱེ།** །ཞེས་བྱུང་། ལྟན་སྡུག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ཡོད་དེ། དེའི་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག་པ། བརྒྱ་གྱེན་དུ་འཕགས་པ། ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་དང་ལོ་མ་དག་གིས་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ཁྱབ་པ་མེ་ཏོག་རྒྱས་པའི་དྲི་བཟང་པོ་རྗེང་ཕྱོགས་སུ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་དང་རྗེང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ལྡང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་སོགས་བལྟས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བཤད་པ་ལས་མཛོད་ལུགས་ལ་རྩ་བ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཐུར་དུ་མི་འཕད་ཀྱང་། ས་སྡེ་ལས། དེའི་རྩ་བ་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ཐུར་དུ་ཟུག་གོ །འཕང་དུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡོད་དོ། །ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་གཞོན་ཤུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཅུར་ཁྱབ་པར་འདུག་གོ །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷག་མ་མཐུན། ས་སྡེ་ལས། དེའི་དྲུང་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་དབྱར་ཟླ་བ་བཞིར་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔ་པོ་དག་གིས་རྩེ་ཞིང་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཟའ་བ་འབྱུང་བའི་ལྗོན་ཤིང་ལས་བདུད་རྩིའི་ཟས་སྔོན་པོ་དང་སེར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོ་བཞི་འབྱུང་། བཏུང་བ་འབྱུང་བའི་དེ་ལས་སྦྲང་རྩི་སྦྲང་ཆང་དང་། བགོན་པ་འབྱུང་བའི་དེ་ལས་ཤིང་ རྟ་དང་ཕྲོགས་དང་ཕྲོགས་གཡོག་དང་གོས་འབྱུང་བ་དང་རྒྱན་འབྱུང་བ་དང་གླུ་འབྱུང་བ་དང་བཞད་གད་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་པས་འབྱུང་ཞིང་གོས་རྒྱན་སོགས་ཡལ་ག་[1]དུད་ནས་སྟེར་ལ། སྲ་མི་སྣན་ལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་ལེན་དགོས་པར་ས་སྡེར་བཤད་དོ། །

1 སྟག་ས། འདུད།

ལྔ་པ་ནི། རྩ་བར། **ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ངོ་།** །ཞེས་བྱུང་། གྲོང་ཁྱེར་ལྷན་སྐྱུག་གི་ཕྱི་རོལ་ལྷོ་ནུབ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ལྷའི་འདུན་ས་ཡོད་དོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཚད་དང་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་དེ། ཚད་ཆུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལྷན་སྐྱུག་ལས་ཁྱེན་དུ་འཕགས་འོག་གཞི་དང་ཡང་ཐོག་དང་སྐྱི་འདུས་ཀྱི་གདུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ། དབུས་ན་ཀ་བ་ཟུར་བརྒྱད་པ་སྐྱི་འདུས་ཀྱི་གདུང་ལ་སྐྲའི་རྩེ་མོ་ཙམ་ཞིག་མ་རེག་པ་དེའི་དྲུང་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གསེར་ཁྲི་དང་། དེའི་མཐར་ཉེ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་བཤམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྷ་དང་མིའི་དོན་སེམས་ཤིང་། འདི་ནི་བྱ་བའོ་འདི་ནི་མི་བྱ་བའོ་ཞེས་བགྲོ་བ་མཛད་དེ། ཚེས་བརྒྱད་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་ལ་འཛམ་གླིང་དུ་ཉུལ་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ཡང་ཉུལ་ནས་དེའི་ཚེ་ཕ་མ་དང་དགེ་སློང་དང་རིགས་ཀྱི་རྒན་རབས་ལ་ཆེན་པོར་འཛིན་ན་ཆོས་བཟང་དུ་བསྔགས་པས་དགའ་བ་དང་བཟློག་ན་མི་དགའ་བ་སོགས་དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །གཞན་ཡང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་གཡུལ་ངོར་སྐྱོད་པའི་གླང་ཆེན་རབ་བརྟན་དང་། སྐྱིད་མོས་ཚལ་དུ་སྐྱོད་པའི་ས་སྲུང་གི་བུ་གཉིས་དང་། རྟའི་རྒྱལ་པོ་སྤྲིན་གྱི་ཤུགས་ཅན་རྟ་གཡོག་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་པ་ནུབ་ཕྱོགས་གླིང་ཕྲན་ཁམ་བུ་ཅན་ན་གནས་པ་མདོ་གཞན་ནས་བཤད་པ་འདིར་མི་གསལ། ལྷའི་ཛ་བོ་ཆེ་ཡང་མདོ་དང་རྒྱུད་ཟླ་སོགས་ནས་བཤད་དོ། །

སྨྲས་པ།

ལྷ་ཡུལ་མ་ཕྱིན་རྒྱལ་ཁམས་བསྐོར་མིན་ཀྱང་། །མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་ངོར། །བཀྲ་བའི་སྣོད་བཅུད་རི་མོ་ཤེས་མཐོང་རྣམས། །རྣམ་རྟོག་རྒྱུ་བའི་གྲངས་བཞིན་སུས་བརྗོད་ནུས། །ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་འཇོག་ཚུལ་ཐེམ་སྐས་དང་། །ལས་འབྲས་མི་ཤེས་ལོང་བས་དབུ་མའི་ལྟ། །བགྲོད་འདོད་རྨོངས་པ་ཆེར་འགྱུར་སུམ་རྩེན་གྱི། །གཤོག་བྲལ་གཉིས་སྐྱེས་ཕྲུང་པོ་བཞིན་ནོ་གསུངས། །སྟོན་པ་མཉམ་མེད་འཛམ་གསུངས་བདུད་རྩི་དེ། །སྙིང་ལ་ལྟི་བས་མདོ་སྔགས་གང་ཡིན་

ཀྱང་། །ཐབས་ཤེས་ཉི་ཚེ་མི་བྱ་ཟླུང་འབྲེལ་དུ། །སྐྱེ་དགུ་ཡོངས་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བར་འཚལ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ནི། རྩ་བར། **དེ་སྟེང་ལྷ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ། དེའི་སྟེང་ན་འཐབ་བྲལ་ལམ་མཚེ་མ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དེ་འདོད་ལྷ་བཞི། །ཚངས་རིས་ནས་འོག་མིན་བར་གྱི་གནས་བཅུ་དྲུག་གམ་བཅུ་བདུན་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་ན་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདོད་ལྷ་དཀར་དམར་སེར་གསུམ་ཡོད་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་ཡང་ཆེད་དུ་བྱས་མ་བྱས་ཅི་རིགས་ཡོད་ལ་ཚད་ལུས་ཀྱིས་དཔག་དགོས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་འབྲེལ་ནས་ཆགས་ལ་བཞི་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུར་སོ་སོར་ཆགས་པར་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ། འདོད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། འདོད་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **འདོད་པ་**ནས། **དགོད་དང་བལྟས་བས་འཁྲིག་པ་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། གཞལ་མེད་ཁང་གི་ལྷའི་རིས་དེ་ལྟར་ཉེར་གཉིས་ལས་དྲུག་གི་འདོད་པ་སྤྱོད་ལ་ལྷག་མས་མི་སྤྱོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་བར་གྱི་འདོད་ལྷས་འདོད་པ་སྤྱོད་ལ། ལྷག་མ་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་བཅུ་དྲུག་གིས་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འདོད་པ་སྤྱོད་པ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྷ་དྲུག་གིས་འདོད་པ་སྤྱོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། འོག་མ་གཉིས་མི་ལྟར་དབང་པོ་གཉིས་སྤྲད་ནས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་ཀྱང་ལུས་ལ་མི་གཙང་བ་དང་རྩ་རྒྱུ་མ་མངལ་རྣམས་མེད་པས་ཁུ་ཁྲག་མི་འོང་ལ་མཇུག་ཏུ་རླུང་ཉི་ཚེ་འོང་། འཐབ་བྲལ་བ་རྣམས་འཁྱུད་ཙམ་གྱིས་འཁྲིག་བདེ་སྤྱོད། དགའ་ལྡན་པ་རྣམས་ལག་པ་བཅིངས་ཙམ་གྱིས་དེ་སྤྱོད། འཕྲུལ་དགའ་བ་རྣམས་དགོད་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྤྱོད། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཕན་ཚུན་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཉིས་གཉིས་འཁྱུད་དང་ལག་བཅིངས་

དང་། །དགོད་དང་བལྟས་པས་འཁྲིག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་ཁུ་ཆུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རླུང་བཏང་བས་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་དང་འབྲལ་ལོ། །ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། དེ་མེད་པ་དང་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཟས་ལ་རྒྱུ་མ་ཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས།** །ནས། **ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད།།** ཞེས་བྱུང་། འདི་ལ་འདོད་ལྷ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེ་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་སྤྱོད་པས་བུ་སྐྱེ་ན་དེ་དེའི་བུ་ཇི་ལྟར་སྙམ་ན། དེ་དག་རྫུས་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་ཕ་མའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷ་ཕོ་མོ་གང་གི་བང་བར་ལྷའི་བུའམ་བུ་མོ་བྱུང་བ་དེ་དེའི་བུའམ་བུ་མོར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྐྱེས་པའི་བོང་ཚོད་རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་པ་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ལྟ་བུ་ནས། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པ་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་འདོད་ལྷ་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས། །ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར། །དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས། ཞེས་སོ། །འདོད་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་བྱིན་རྫོགས་པར་སྐྱེ་ཞིང་སྦྱར་བས་སྤྲ་ཕྱི་བརྫེས་པ་དབང་མོ་ཤ་ཙཱི་མ་མ་ཡིན་པས་ལྷ་གཞན་གྱིས་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེས་མ་ཐག་ནས་ལུས་ཀྱི་བོང་ཚོད་ཀུན་རྫོགས་ཤིང་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་པས་གོས་དང་བཅས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་ཅན་རྣམས། །ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། **འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི།** །ནས། **བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་དགུ་ཡིན།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་བཅས་པ་ལ་དེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། མི་དང་ལྷའི་རིས་འོག་མ་བཞི་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་ལྔ་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་སྤྲུལ་ནས་དེ་ལ་ལོངས་

སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ལྷ་དྲུག་པ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་བདག་གིས་སྤྲུལ་པ་དང་གཞན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་ལ་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས། བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུར་ཕྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དགུ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་བཞག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཡོད་པས་དབེན་པ་ལས་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འཇོག །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གསུམ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བར་འཇོག །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་གསུམ་ནི་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ནི་འདོད་པ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་བདེ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་དགའ་བདེ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་རྟོག་དཔྱོད་དང་བྲལ་བའི་དགའ་བདེ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཡིད་བདེ་དང་ཡང་བྲལ་བས་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་ལྷུར་གནས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་བར་གྱི་ཐག་རིང་ཐུང་ནི། རྩ་བར། **གནས་ནས་གནས་འོག་ཇི་སྲིད་པར། །དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་སྲིད། །**ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་འོག་མ་འཛམ་གླིང་ནས་གོང་མ་འོག་མིན་བར་གྱི་ཐག་ཚད་བགྲང་དཀའ་ཡང་གཞལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོག་མའི་རྟེ་གཞི་འཛམ་གླིང་བྱས། འཛམ་གླིང་ནས་གནས་གོང་མ་ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རང་རང་གི་འོག་གི་བར་ཐག་གི་ཚད་དེ་རང་རང་གི་གོང་མའི་གནས་ཀྱི་བར་ཐག་གི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་ནས་འོག་མ་འཛམ་གླིང་བར་ལ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡོད་པས་ན། རྒྱལ་ཆེན་སྡེ་བཞི་ནས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བར་ལ་དཔག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ནས་འཛམ་གླིང་བར་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པས་ན། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དང་འཐབ་བྲལ་བར་ལའང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད། འཐབ་བྲལ་

ནས་འཛམ་གླིང་བར་ལ་དེ་ཁྲི་ཚོ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་ལྟར་འཐབ་བྲལ་ནས་དགའ་ལྡན་བར་ལ་དེ་ཁྲི་ཚོ་བཅུ་དྲུག་དང་། དགའ་ལྡན་ནས་འཛམ་གླིང་བར་ལ་དེ་ཁྲི་ཚོ་སོ་གཉིས་ལྟར་དེའི་གོང་མ་འཕྲུལ་དགའ་ལའང་སོ་གཉིས་ཡོད་འཕྲུལ་དགའ་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁྲི་ཕྲག་རེ་བཞི་ཡོད་པ་ལྟར་དེའི་གོང་གཞན་འཕྲུལ་ལ་རེ་བཞི་ཡོད། གཞན་འཕྲུལ་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁྲི་ཁྲག་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་ནས་དེའི་གོང་མ་ཚངས་རིས་ལ་ཁྲི་ཕྲག་བརྒྱ་དང་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པ་སོགས་འོག་མིན་པར་དུ་རིགས་བསྒྲེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྨོས་ནི། རྒྱལ་ཆེན་རིས་ནས་དེར་བཞི་ཁྲི། །སུམ་རྩེན་གནས་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་ལྟར། །འཐབ་བྲལ་ཁྲི་ཕྲག་བཅུ་དྲུག་གིས། །དགའ་ལྡན་སོ་གཉིས་འཕྲུལ་དགའ་ནས། །རེ་བཞི་གཞན་འཕྲུལ་ཉེར་བརྒྱད་བརྒྱས། །ཚངས་རིས་ཉིས་བརྒྱ་ང་བརྒྱད་ཀྱིས། །ཚངས་མདུན་ལྔ་བརྒྱ་བཅུ་དྲུག་གིས། །ཚངས་ཆེན་སྟོང་དང་སོ་གཉིས་ཀྱིས། །འོད་ཆུང་ཉིས་སྟོང་རེ་བཞི་ཡིས། །བཞི་སྟོང་ཉེར་བརྒྱད་བརྒྱས་ཚང་མེད། །དེ་སོགས་གོང་མིའི་འཛམ་གླིང་ཚད། །དེ་ཡི་གོང་མས་འཛམ་གླིང་བར། །ཉིས་འགྱུར་གྱིས་ཤིག་བློ་ལྡན་ཀྱི། །ཉེར་བཞིའི་གནས་ཀྱི་བར་ཚད་སྨོས། །རྩི་གཞི་དཔག་ཚད་ཁྲི་ཕྲག་བྱས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འདི་རང་འགྲེལ་གྱིས་དཀའ་གསུངས་ཀྱང་སྲུས་མ་བཤད་པས་ལེགས་པར་བཀྲལ་ལོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་འོག་མར་སྐྱེས་པས་གོང་མའི་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་བགྲོད་མཐོང་མི་ནུས་ཏེ། གོང་མ་གཞན་གྱིས་དེར་འཁྲིད་པ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་རང་གིས་གོང་ས་(མ)དེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མ་གོང་མའི་གཟུགས་དང་ས་དང་འབྲས་བུ་དང་ཁམས་དང་ས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གོང་འོག་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་དང་འབྲས་བུ་དང་ཁམས་དང་ས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྣང་མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མིན་ལྟ་བུའོ། །

དྲུག་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་ནི། རྩ་བར། **གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་། །**ནས། **མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །**ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང་། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གསུམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་པའི་ནང་ཚན་གྱི་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཡོད་དེ། གླིང་བཞི་རེ་རེ་ལ་སྟོང་། དེ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་སྟོང་། ཟླ་བ་སྟོང་། རི་རབ་སྟོང་། འདོད་ལྷ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་སྟོང་དང་། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་སྟོང་སྤྱི་ཕུད་དང་། སྟོང་དང་པོ་དང་། སྟོང་ཆུང་དུར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཆུང་དུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཅི་ཞེ་ན་ཞེས་དང་། དེའི་ལན་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་དང་ནས། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་འདི་ནི། སྟོང་སྤྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་སྟོང་དང་པོ་རེ་རེ་ལ་ལྕགས་རི་རེ་རེས་བསྐོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡོད་དེ། སྟོང་དང་པོ་དེ་སྟོང་ལ་སྟོང་གཉིས་པ་དང་སྟོང་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཆུང་དུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་སྟོང་ནི་སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་འདི་ཡང་སྟོང་དང་པོ་ལྕགས་རི་ཅན་སྟོང་རེ་ལ་ལྕགས་རི་རེས་བསྐོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། སྟོང་བར་མའི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཞེས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་སྟོང་ནི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་འདི་ཡང་ལྕགས་རི་གཅིག་གིས་བསྐོར་བ་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་སྟོང་ཆེན་པོ་ལ་སྟོང་དང་པོའི་གླིང་བཞིའི་ལྕགས་རི་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་སྟོང་གཉིས་པའི་ལྕགས་རི་འབུམ་ཕྲག་བཅུ

དང་སྟོང་དང་པོ་ལྷུགས་རི་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གོར་ལེ་གོར་ལེ་དོང་ཅེ་ལྔ་བུར་ཡོད་དགོས་སོ། །ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་སྟེ། དེ་དག་མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་འབྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་ཆགས་པ་དང་འཇིག་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ཆགས་པ་དང་ནི་ཞེས་སོགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚེའི་ཚད་ལ། ལུས་ཚད་དང་། ཚེ་ཚད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མིའི་དང་། ལྷའི་ལུས་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **འཛམ་བུའི་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད།** །ནས། **གཉིས་འགྱུར་སྐྱེད།** །ཅེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་བཞིའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་མི་ཕལ་ཆེར་ཁྲུ་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ལ་ཁྲུ་བཞི་དང་། གླིང་གཞན་གསུམ་ལ་ཀུན་ཏུ་ཤར་གྱི་མི་ཁྲུ་བརྒྱད། བ་ལང་སྤྱོད་ཀྱི་མི་ཁྲུ་བཅུ་དྲུག །སྒྲ་མི་སྙན་གྱི་མི་ཁྲུ་སོ་གཉིས་ཏེ། སྔ་མ་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་རིམ་པས་ཉིས་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྷའི་ལུས་ཚད་ལ། འདོད་ལྷའི་ཚད་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྷ་ཡི་ལུས།** །ནས། **ཕྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེད།** །ཅེས་རྐང་པ་གསུམ་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྷའི་ལུས་ཚད་ཡོད་དེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་ཀྱི་བཞི་ཆ་དང་། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་བཞི་ཆ་གཉིས་དང་། འཐབ་བྲལ་བ་བཞི་ཆ་གསུམ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་། འཕྲུལ་དགའ་བ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་བཞི་ཆ་གཅིག །གཞན་འཕྲུལ་བ་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཚད་ཕྱེད།** ། ནས། **སྤྲིན་མེད་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་རོ།** །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་རྐང་པ་གཅིག་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཚད་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་ཚངས་རིས་པའི་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་དང་། ཚངས་རིས་པའི་གོང་མ་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་ཕྱེད་ཕྱེད་བསྐྱེད་པས་མདུན་ན་འདོན་དཔག་ཚད་གཅིག །ཚངས་ཆེན་ལ་ཕྱེད་དང་གཉིས། འོད་ཆུང་ལ་དཔག་ཚད་གཉིས་དང་། འོད་ཆུང་གི་ལྷག་སྟེ་གོང་མ་རྣམས་ཉིས་འགྱུར་དུ་བྱས་པས་ཚད་མེད་འོད་ཀྱི་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་བཞི། འོད་གསལ་བ་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད། དགེ་ཆུང་བ་ལ་བཅུ་དྲུག །ཚད་མེད་དགེ་ལ་སོ་གཉིས། །དགེ་

རྒྱས་པ་ལ་རེ་བཞི། །སྲིན་མེད་ལ་ཉིས་འགྱུར་ལས་དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་བས་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་དང་། བསོད་ནམས་སྐྱེས་ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལ་ལྔ་བརྒྱ། མི་ཆེ་བ་ལ་སྟོང་། མི་གདུང་བ་ལ་ཉིས་སྟོང་། གྱ་ནོམ་སྣང་བ་ལ་བཞི་སྟོང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་ལ་བརྒྱད་སྟོང་། འོག་མིན་པའི་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ཚེ་ཚད་ལ། བདེ་འགྲོའི་ཚེ་ཚད། ངན་འགྲོའི་ཚེ་ཚད། མ་ངེས་པའི་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་མིའི་ཚེ་ཚད་དང་། ལྷའི་ཚེ་ཚད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **སྒྲ་མི་སྙན་** ནས། **དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད།** །ཅེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གླིང་བཞིའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། སྒྲ་མི་སྙན་ན་ཚེ་ལོ་སྟོང་དང་། ནུབ་དང་ཤར་གཉིས་ན་དེའི་ཕྱེད་ཕྱེད[1]སྤངས་པ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཕྱེད་དང་སུམ་བརྒྱ་དང་། འཛམ་བུའི་གླིང་འདིར་མ་ངེས་པ་སྟེ་ཐ་མར་ལོ་བཅུ་དང་བསྐལ་བ་དང་པོའི་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོར་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཚེ་ལོ་སྟོང་སོགས་ཀྱིས་བགྲང་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་བ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཚད་བཟུང་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ཚེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ།** །ནས། **གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་རོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་ལ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་འོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ཉིན་ཞག་དང་། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་གོང་མ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ཞག་དང་ལོ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་བྱས་པས། མི་ལོ་བརྒྱ་ལ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ཞག་གཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་

1 སྣག་ས། སྤངས་པ་སྟེ་ལྔ་བརྒྱ། ཕྱེད་དང་སུམ།

ལྷ་བ་དང་། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་སྟོང་ཕྲུབ་པ་ནས། མི་ལོ་སྟོང་དང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གི་བར་ཕྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གནའ་ཤིང་འཛིན་ཡན་ཆད་ན་ཉི་ཟླའི་བྱ་བ་མེད་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་དང་སྣང་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཀུ་མུ་ཏ་ཁ་ཕྱེ་དུས་དང་པདྨ་འཛུམ་དུས་གཉིད་བྲོ་བ་དང་བྱ་སྐད་མི་འབྱིན་པ་དག་མཚན་དང་། དེ་བཟློག་པ་ཉིན་མོར་འཇོག་ལ། རང་ལུས་འོད་ཀྱིས་སྒྲོན་མེ་ལྟར་སྣང་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གནའ་ཤིང་འཛིན་ཡན་ཆད་ན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མན་ཆད་ཅེས་མ་མཐའ་འཛིན་པ་མཛོད་ལུགས་ལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། གཟུགས་ཅན་ཉིན་མཚན་མེད་ཚེ་ནི། །རང་ལུས་གཞལ་བས་བསྐལ་བ་ཡིས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཁམས་ན་ཉི་ཟླ་མེད་ཀྱང་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། ཚེ་ཚད་ནི་རང་ལུས་ཀྱི་ཚད་གཞལ་བའི་དཔག་ཚད་གྲངས་ཀྱི་བར་བསྐལ་མ་ཡིན་པའི་བསྐལ་བར་བགྲང་བས་རྩི་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚངས་རིས་པའི་ཚེ་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐལ་བ་ཕྱེད་དང་། མདུན་ན་འདོན་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐལ་པ་གཅིག །ཚངས་ཆེན་པ་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བ་གཅིག་བྱས་པའི་བསྐལ་བ་ཕྱེད་གཉིས་སམ་བར་བསྐལ་དྲུག་ཅུ་དང་། འོད་ཆུང་ཡན་ཆད་བསྐལ་ཆེན་ཡིན་པས་འོད་ཆུང་བ་བསྐལ་ཆེན་གཉིས་སོགས་ནས་འོག་མིན་པ་བསྐལ་ཆེན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ཡོད་པས་ལུས་ཚད་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔོམ་དུ་བྱས་ན། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྐལ་བ་ཕྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་སྐྱེད། །འོད་ཆུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །ཚེ་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །སྤྲིན་མེད་བསྐལ་ཆེན་གསུམ་དོར་རོ། །འོད་ཆུང་ཡན་ཆད་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། །འོག་མ་གསུམ་ནི་དེ་ཕྱེད་སོགས། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་ནི། རྩ་བར། **གཟུགས་མེད་བསྐལ་བ་སྟོང་ཕྲག་ནི། །ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན། །འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ།** །ཞེས་བྱུང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཚེ་ཚད་

ཡོད་དེ། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལ། དེའི་གོང་མ་གསུམ་རིམ་པས་བསྐལ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་རེ་ལྷག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐལ་ཆེན་བཞི་ཁྲི། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་པ་བསྐལ་ཆེན་དྲུག་ཁྲི། སྲིད་རྩེ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་བ་དེ་དག་བར་བསྐལ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་སྟེ་སྲིད་རྩེའི་བར་བསྐལ་ཆེན་གྱིས་རྩི་ལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མ་ཚངས་རིས་ནས་བསྐལ་ཆེན་དེའི་ཕྱེད་ལ་བསྐལ་བར་བྱས་པ་དེས་རྩིས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བར། འོད་ཆུང་ནས་བཟུང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ། །དེ་ཡི་འོག་མ་ཕྱེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚངས་ཆེན་པའི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཕྱེད་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཚད་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བར་བྱས་པ་དེ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཚེ་ཚད་བར་གྱི་བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུའམ་བར་བསྐལ་བཞི་བཅུ་ལ་བསྐལ་བར་བྱས་པའི་བསྐལ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་གྱི་བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐལ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རིགས་པས་དང་པོར་ཚངས་ཆེན་གྱི་སྣོད་གཞལ་མེད་ཁང་འོག་གཞི་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཚངས་ཆེན་བྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཚངས་མདུན་གྱི་སྣོད་བཅུད་རིམ་པས་ཆགས་པ་ནས། འདོད་པའི་མིའི་སྣོད་བཅུད་རིམ་པས་ཆགས་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། ཆགས་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡང་ཚངས་པའི་ཚེ་ལ་འཇོག །འཇིག་བསྐལ་གྱི་འདོད་པའི་སྣོད་ཞིག་དུས་ཡང་ད་དུང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བཅུད་ཀྱང་མ་ཞིག་ན་ཚངས་ཆེན་མི་འཇིག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་ཆགས་པ་དང་གང་ཡང་ཆགས་ནས་བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་འདུག་པ་དང་། གང་ཡང་བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་འཇིག་པ་དང་། བར་གྱི་བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་ལ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་བསྐལ་བ་ཕྱེད་པ་དང་གཉིས་སུ་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་འཁྲུལ་ནས་མཁས་རློམ་ཁ་ཅིག །བསྐལ་ཆེན་ཕྱེད་གཉིས་ཚངས་པའི་ཚེར་བཤད་སྐམ་ནས་དབྱིག

གཉེན་འགོག་མཁན་ཡང་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་ལངས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། ངོ་ན་སྣོད་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་དང་། བཅུད་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུར་བཤད་པ་དང་། འཇིག་པ་ལའང་སྣོད་ལ་གཅིག་དང་བཅུད་ལ་བཅུ་དགུར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྣོད་མ་ཆགས་གོང་ནས་ཚངས་ཆེན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡུན་ཚད་བསྟན་གྱི་བསྐལ་པ་སྔ་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁམས་གོང་འོག་གི་བཅུད་གཉིས་ཅིག་ཆར་སྟོང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཁམས་འོག་མ་སྟོང་རྗེས་སུ་ཁམས་གོང་མ་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་ཆེ་དང་པོར་ཁམས་གོང་མའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཆགས་དེ་རྗེས་འོག་མའི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཆགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མང་པོ་ཞིག་སྐབས་འདིར་འཁྲུམས་སོ། །དགག་པ་མ་སྤྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་དེན་འགྲོ་བའི་ཚེ་ཚད་ལ། ཚ་དམྱལ་བའི་ཚེ། དུད་འགྲོའི་ཚེ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ། གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **ཡང་སོས་ལ་སོགས་དྲུག་རིམ་བཞིན།** །ནས། **བར་གྱི་བསྐལ་བའོ་**ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གཉིས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། ཡང་སོས་དང་། སོགས་པས་ཐིག་ནག་དང་། བསྡུས་འཇོམས་དང་། ངུ་འབོད་དང་། ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ཚ་བ་དྲུག་གི་ཚེ་ཚད་དང་ལོའི་རྩེ་ཚུལ་འདོད་ལྷ་དྲུག་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་པ་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ནས་གཞན་འཕྲུལ་བ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལ་འཇོག་པ་ལྟར་ཡང་སོས་པ་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ། ཐིག་ནག་པ་རང་ལོ་སྟོང་། བསྡུས་འཇོམས་པ་གཉིས་སྟོང་། ངུ་འབོད་པ་བཞི་སྟོང་། ངུ་འབོད་ཆེན་པོ་བ་བརྒྱད་སྟོང་། ཚ་བ་རང་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལ་འཇོག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ། །འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རང་ལོའི་གྲངས་འདྲ་ཡང་རིང་ཐུང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། རྒྱལ་ཆེན་པའི་ཚེ་ཚད་དེ་ཡང་སོས་པའི་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ཚེ་ཚད་དང་ཐིག་ནག་པའི་ཞག་མཉམ། འཐབ་བྲལ་བའི་ཚེ་ཚད་དང་བསྡུས་འཇོམས་ཀྱི་ཞག་དང་།

དགའ་ལྡན་པའི་ཚེ་ཚད་དང་དུ་འབོད་པའི་ཞག་དང་། འཕྲུལ་དགའི་ཚེ་དང་དུ་འབོད་ཆེན་པོའི་ཞག་དང་། གཞན་འཕྲུལ་པའི་ཚེ་དང་ཚ་བའི་ཞག་གཅིག་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡང་སོས་ལ་སོགས་ཐུག་རིམ་བཞིན། །འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །ཞེས་སོ། །རབ་ཚ་དང་མནར་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། སྔ་མ་བར་བསྐལ་ཕྱེད་དང་། ཕྱི་མའི་ཚེ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རབ་ཏུ་ཚ་ཕྱེད་མནར་མེད་ནི། །བར་གྱི་བསྐལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་ལོ་ཅི་ཙམ་གྱི་གྲངས་ཤེས་འདོད་ན་རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟར་ལྟོས།

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **དུད་འགྲོ་རྣམས། །མཆོག་རིང་བསྐལ་པའོ་**ཞེས་བྱུང་། །དུད་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། ཐུང་བ་མ་ངེས་ལ་རིང་མཐའ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ཀླུ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་ཀླུ་ཆེན་པོ་སྟེ་བསྐལ་བར་གནས་པས་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། **ཡི་དྭགས་རྣམས། །ཟླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྔ་བརྒྱ། །**ཞེས་བྱུང་། ཡི་དྭགས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། མིའི་ཟླ་བ་གཅིག་གི་ཡུན་ཚད་ལ་ཞག་གཅིག །དེ་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་མིན་རྣམས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པ་དང་མཉམ་པར་ཐུབ་བོ། །བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། **ཉིལ་སྦྲུངས་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །**ནས། **གཞན་གྱི་ཚེ་ནི་ཉི་ཤུར་བསྒྲུར། །**ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང་། གྲང་དམྱལ་གྱི་ཚེ་ཚད་ཡོད་དེ། ཉིལ་སྦྲུང་དམ་བང་བ་མ་ག་དྷའི་བྲེ་བོ་ཆེའི་ཁལ་བརྒྱད་ཙམ་གང་བའི་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ཞིང་ཉིལ་རེ་རེ་ཕྱུང་བས་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ཡུན་ཚད་དང་། ཆུ་བུར་ཅན་གྱི་ཚེ་ཡུན་ཚད་མཉམ་ལ། དེ་ཉི་ཤུ་ཆུ་བུར་རྡོལ་བའི་ཚེ་ཚད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སོ་ཐམ་ཐམ་པ་དང་། ཨ་ཆུ་བ་དང་། ཀྱི་ཧུད་པ་དང་། ཨུཏྤལ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨ་ལྟར་གས་པ་དང་། པདྨ་ཆེན་པོ་ལྟར་གས་པ་ཐུག་སྔ་མ་ཉི་ཤུར་བསྒྲུར་བ་ཕྱི་མ་རེའི་ཚེ་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚེ་མཐའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་དཔེར་ན་འདི་ན་ཡུལ་མ་ག་དྷའི་ཉིལ་གྱི་སྦྲུང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེར་མ་ཟད་སྔར་གྱི་ཚེ་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཚེ་མཐའི་མདོ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ངེས་མ་ངེས་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ནི། རྩ་བར། **སྒྲ་མི་སྙན་མ་གཏོགས་པར་འཆི། །**ཞེས་བྱུང་། སྒྲ་མི་སྙན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མ་གཏོགས་ཞེས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཚེ་མ་རྫོགས་པར་མི་འཆི་ལ་ལྷ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྷག་མ་དྲུག་ལ་ཚེ་ཚད་བཤད་པ་མ་རྫོགས་པར་མི་འཆི་བའི་ངེས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འཛམ་གླིང་བ་སོགས་ལ་ཚེ་མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྒྲ་མི་སྙན་པ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་ཀྱང་དེ་མིན་པ་ལ་ཚེ་ངེས་པའི་ལྷ་དང་མི་དུ་མ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་དགའ་ལྡན་ན་བཞུགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཉན་རང་རྣམས་དང་། རྒྱལ་བས་ཚེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་མདུན་སར་བཏང་བའི་ཕོ་ཉ་དང་། མཐོང་ལམ་པ་ཞུགས་པ་དད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དག་དང་། བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་དང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་མངལ་ན་གནས་པའི་ཡུམ་གཉིས་སོགས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་པ།

ཤིན་ཏུ་གནག་དཀའི་ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་འདི། །
ཡང་ཡང་སོམས་ལ་མི་དགེའི་ལམ་རྣམས་སྤོངས། །
ལྷ་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་གདན་ཏུ་མི་བདེའི་རྒྱུ། །
ངར་འཛིན་མ་རིག་[1]ཚང་དེ་འཇིག་རེ་རན། །

ལས་ཉོན་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ཕྱི་ནང་གི །ཆོས་བྱེད་ཉོན་མོངས་སྤོང་བྱེད་ལ་འབྲེལ་ནས། །ལྟག་སྤྱོད་བཞིན་འཁྲུམས་དེ་བས་གནད་དམ་པ། །བདག་མེད་བསྒོམ་ལ་དེ་ཉིད་ཐབས་དང་སྦྲེལ། །བདག་མེད་མཐོང་དང་སྒོམ་ལ་ས་གསུམ་གྱི། །བདུད་རྣམས་བྱེ་བས་བཅལ་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀུན། །བསྐལ་བའི་མེ་དང་ཐྲད་པའི་བྱེ་སྤྲུ་བཞིན། །མི་རིང་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་དགྲ་བཅོམ་འགྱུར། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པས་གདམས་པའི་དོན་གླུར་བླངས་པའོ། །

1 སྡུག་ས། མཚང་དེས་འཇིག

བརྒྱད་པ་ཚད་དེ་གཞལ་ཐབས་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་དང་། བརྩམས་པའི་འཇལ་བྱེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྡུལ་ཡིག་དང་། །སྐད་ཅིག**་ཅེས་བྱུང་། ཡུལ་གྱི་ཚད་དང་དུས་ཀྱི་ཚད་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། མིང་གི་ཐུང་མཐའ་དང་། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་གསུམ་བཤད་དགོས་ཏེ། ཡུལ་གྱི་ཚད་འཇལ་བྱེད་རྩོམ་གཞི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། དུས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་སྐད་ཅིག་མ་དང་། དེ་གཉིས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇོག་པ་ཡང་མིང་ལ་རག་ལས་པས་མིང་གི་རྩོམ་གཞི་དང་ཐུང་མཐའ་[1]ཡི་གེས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་མིང་ཡིན་པས་དེའི་མཐའ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་པོའི་རིམ་པ་བརྩོམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་དང་། མིང་དང་། དུས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་ཡོད་དེ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆུང་མཐའ་དང་། ཡི་གེ་ག་ལྟ་བུ་བ་ལང་གི་མིང་ཡང་རྟུང་བས་མིང་གི་ཐུང་མཐའ་དང་། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཟུགས་མིང་། སོགས་སོ། །གཞན་སྣ། བར་པ་གྲུབ་སྟེ། ག་(གོ)་ནི་དྲི་དང་བ་ལང་སོགས་དུ་མ་ལ་འཇུག་པར་མངོན་བརྗོད་ཡི་གེ་གཅིག་མ་སོགས་དུ་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བོད་དག་གིས་བོད་སྐད་ཀྱི་བ་གླང་ཞེས་པ་མིང་གི་ཐུང་མཐར་འདོད་པ་དང་། [2]གཽ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་སོགས་འཁྲུལ་ལོ། །སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་ཡོད་དེ། རྐྱེན་རྣམས་ཚང་ན་ཆོས་དེ་གྲུབ་པའམ། ཆོས་འགྲོ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཅིག་ཟླ་འོག་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་སྐད་ཅིག་མའི་ཚད་

1 སྣག་ས། ཡི་གེར།

2 སྣག་ས། གོ་བོ་ཁོ་ནར།

ཅི་ཙམ་ཞེ་ན། རྒྱེན་རྣམས་ཚོགས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ་པའམ། [1]ཆོས་འགྲོ་བ་ན་ཇི་སྲིད་དུ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ནས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྡུལ་གཅིག་སྤྲིལ་དུས་ཆུང་བ་ཡི། །མཐར་ཐུག་དུས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཡུལ་གྱི་ཚད་དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **ཕྲ་རབ་རྡུལ་དང་ནི།** །ནས། **དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ།** །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་དང་རྐང་པ་ཕྱེད་དང་གསུམ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པས་རྒྱང་གྲགས་སོགས་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྫོམ་བྱེད་དང་པོ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་དང་། དེ་བདུན་སྤྲིལ་བས་རྡུལ་ཕྲན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྕགས་རྡུལ་དང་། ཆུ་རྡུལ་དང་། རི་བོང་གི་རྡུལ་དང་། ལུག་རྡུལ་དང་། གླང་རྡུལ་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རྡུལ་དང་། སྲོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ཤིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་། ཚེ་ལོ་བརྒྱ་པའི་མིའི་སོར་ཚིག་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་འགྱུར་དུ་བྱས་པའི་སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་ཁྲུ་གང་། ཁྲུ་བཞི་ལ་གཞུ་འདོམ་གང་། གཞུ་འདོམ་དེ་དག་ལྔ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་། ཚད་དེ་ཙམ་གྱིས་གྲོང་ལས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་གཅིག་འཇོག་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ལ། ལོ་བཤད་པ་དང་། བསྐལ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ།** །ནས། **ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག** །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་རྐང་པ་གསུམ་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐང་ཅིག་གི་རྫོམ་གཞི་དེ་རྩེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་དག་དྲུག་ཅུའི་ཡུན་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །དེ་ཡི་སྐད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། །དྲུག་ཅུ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག

1 སྔེ་པར། ཆོས་འགྲོ་བན་ཇི་སྲིད་དུ།

གོ །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡུད་ཙམ་དང་ཉིན་ཞག་དང་ཟླ་བ་གསུམ་རིམ་པས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ཡུད་ཙམ་གཅིག་འཛིན། །ཡུད་ཙམ་སུམ་ཅུ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་འཛིན། །ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐང་ཅིག་སུམ་ཅུ་ལ་ནི་ཡུད་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་[1]གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་ཟླ་གསུམ་ནི། །གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་ཅུར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོ་ཡོད་དེ། ཆེས་ཞག་དབང་གིས་གསོ་སྦྱོང་དུས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དྲུག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་དང་བཅས་པའི་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ཉིན་ཞག་གི་ལོར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཞག་དྲུག་ཆེས་གང་བ་དང་སྟོང་བའི་དབང་གིས་དོར་དགོས་ཀྱང་ལོར་རྩིས་དུས་ཞག་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་མ་རྩིས་ན་ཉིན་ཞག་སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་མ་ཚང་བས་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ཡང་མ་ཚང་ན་ཁྱིམ་ལོ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟླ་བ་ཉ་བ་དང་གསོ་སྦྱོང་དུས་ཞག་ཆད་པ་བྱེད་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གི་ལོར་ལོངས་པ་ལ་ཆད་པ་དྲུག་ཀྱང་རྩི་དགོས། དེ་མ་རྩིས་པར་བཞག་པའི་ཞག་ལྷག་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་ཟླ་ཤོལ་བཏོན་པས་ཉི་མ་དང་ཆེས་ཀྱི་ཞག་ཟླ་ཕྱེད་དང་ལོའི་བར་འཕྲིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལོ་ལ་ནི་ཞག་གི་ཤོལ་དྲུག་དོར་ཏེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དགུན་དང་དཔྱིད་དང་དབྱར་རྣམས་ཀྱི། །ཟླ་བ་ཕྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས། །ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ལུས་པ་ན། །མཁས་པས་ཞག་མི་ཐུབ་པ་དོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོ་དྲི་བར། རྒྱལ་དང་དབོ་དང་ས་ག་དང་། །ཆུ་སྟོད་ཁྲུམས་སྨད་སྨིན་དྲུག་དང་། །འདི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ནག་པོའི་ཕྱོགས། །ཟླ་ཕྱེད་གསོ་སྦྱོང་བཅུ་བཞི་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །ཅེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཞག་མི་ཐུབ་དང་བཅས་པ་ལ་ལོ་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་དག་གི་བཤད་གཞི་ཞག་ལྷག་བཏོན་ཚུལ་ལུང་

1 སྣག་ས། གསུམ་ག

ལས་བཤད་ཚུལ། གླིང་འབུམ་ལས། ཁྱིམ་པས་དེ་རིང་ཚེས་དུ་བཅོ་ལྔོ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་བཅུ་བཞིར་བྱེད་ན། ཁྱེད་ཅག་བཅོ་ལྔར་བྱེད། ཁྱེད་ཅག་ཞག་བཟླུམ་པར་མི་བྱེད་དམ། མི་བྱེད་དོ། །དེ་གསོལ་བས་ཞག་ཟླུམ་པར་གྱིས་ཤིག །ཟླ་བ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཅིང་ཞག་ཟླུམ་པར་བྱས་པས་དེ་རིང་བཅུ་བཞིའོ། །གཞན་བཅོ་ལྔ་བྱེད་ན། ཁྱེད་ཟླ་བ་ཕྱེད་ཅིང་ཞག་ཟླུམ་པར་བྱེད་དམ་བྱེད་དོ། །གསོལ་བས། ཉིན་ཞག་གཅིག་གིས་མི་ཚོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། ཉིན་ཞག་གིས་མི་ཚོག་པར་བྱའོ། །དུས་ཚིགས་རྣམས་ཀྱི་ཟླ་བ་ཕྱེད་ལུས་པ་ཉིད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཚེས་ཞག་ཉིན་ཞག་མཉམ་པའི་ཆེད་དུ་ཞག་རེ་ཆད་ཚུལ་དེ་བཤད་པ་མིན་གྱི་ཞག་ལྷག་པ་དྲུག་བརྟོན་པས་འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཞག་བསྟུན་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བ་དང་བསྟུན་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པས་འདིར་དགོས་སུ་མིན་ནོ། །རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ། གླིང་འབུམ་ལས། ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལྷག་ནས་ཟླ་བ་འདི་གང་། དབྱར་ཐ་ཆུང་ངོ་། །གཞན་རྣམས་འབྲིང་པོར་བྱེད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ཐ་ཆུང་། ཤོལ་མ་བོར་རམ། མ་བོར་རོ། །གསོལ་བས། བོར་ཤིག །ལོ་རེ་བཞིན་བོར་བས། ཟླ་བ་འདི་གང་། དབྱར་ཟླ་འབྲིང་པོའོ། །གཞན་གྱི་ཐ་ཆུང་ན་ལོ་རེ་བཞིན་ཤོལ་འབོར་རམ། འབོར་རོ། །གསོལ་བས། [1]དེ་ཀ་འཕྲུ་བ་ཡུས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་ལྔ་ན་ཤོལ་བོར་ཅིག །དྲུག་ལྔ་སུམ་ཅུ་སྟེ་ཞག་དང་ཟླ་བ་ཕྱེད་པོ་དང་ལོར་བསྒྲིས་ན་མཉམ་པས་ཀླུ་སྐྱེགས་ཅན་གྱིས་གླགས་མི་རྙེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལྟར་བྱས་པའི་ཉིན་ཞག་གི་ལོ་ཟླ་དང་། ཚེས་ཀྱི་ལོ་ཟླ་མཉམ་པ་ཡོང་[2]ཀྱང་ཚེས་ཞག་དང་ཁྱིམ་ཞག་མི་མཉམ་པའི་དབང་གིས་དུས་བཞི་ཇི་བཞིན་པ་དེའི་བར་མི་འོང་བས་འདུལ་མངོན་པས་ཀྱང་ལོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་རགས་འབྲིང་ཕྲ་ཞིབ་ཀྱི་དབང་གིས་ཟླ་བ་སུམ་ཅུ་འམ། ཟླ་བ་སོ་གཉིས་སམ།

1 སྣག་ས། དེ་ཀ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ལོ།

2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་།

ཕྱེད་བཅས་སོ་གསུམ་ན་ཟླ་ལྷག་འདོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ་གླེང་འབུམ་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང་རྒྱལ་པོའི་ལུགས་ཀྱིས་གསུམ་ནས་འདོར་བས་བློན་པོ་རྣམས་འཕྱ་བ་གསོལ་བས། ཟླ་ཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་རྩ་ལས་ཀྱང་། ཟླ་ཤོལ་དོར་བ་ནི་རྒྱལ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཞག་དང་ཁྱིམ་ཞག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཟླ་ཤོལ་འདོར་བ་ཡིན་ལ་འདུལ་མདོན་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལུགས་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་ཀྱང་། ཁོ་བོ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པ་དེ་ངེས་ཀྱང་ཁས་ལེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་འདི་ལྟར་རྩི་མི་དགོས་ཟེར་བའི་འདུལ་མདོན་པ་སྙིང་མཁྲེགས་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་བཟང་བས་སྐྱོན་མེད་པའི་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྣང་། ད་དུང་དེར་མ་ཟད་ཟླ་བ་སུམ་ཅུའི་བར་དུ་བརྩིས་ནས་ཞག་ལྷག་གིས་ཟླ་ཤོལ་བརྟེན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་པར་ཐལ། དེ་ཙམ་བྱས་ཀྱང་སྐར་མ་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་དང་མཐུན་ཆེད་དུ་ཟླ་བས་སྤྱ་རྐང་ངམ་གཡས་བསྐོར་ཏུ་ཅི་ཙམ་སྤྱོད་དང་། ཕྱི་རྐང་ངམ་གཡོན་བསྐོར་ཏུ་རང་འགྲོས་སུ་རྒྱུ་སྐར་ལ་ཞག་རེ་རེ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་ཤེས་པར་ཟླ་བ་སྐར་མ་མགོ་དང་འཕྲད་ཀྱང་ཁོ་བོའི་ལུགས་ལ་སྨིན་དྲུག་ཡིན་སྙམ་པ་དེང་དུས་ཀྱི་གཟའ་དང་སྐར་མ་འདས་པར་སྨྲ་བ་སོགས་གཟའ་དང་སྐར་མ་དེ་མིན་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་བསྙོན་འདིངས་པ་བླུན་པོ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཆོས་འཕེལ་དུས་ལྷག་པ་བརྒྱད་མར་དང་ཆེས་འགྲིབ་དུས་ཞག་ཆད་པ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ། གླེང་འབུམ་ལས། སྐར་མ་མི་མཐུན་པར་རྒྱུ་སྟེ། དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟར་མི་སྦྱོར་བ་དང་། སྐར་རྩིས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་འཕྱ་ནས་གསོལ་བས་རྒྱུ་སྐར་རྣམས་སྐར་མཁན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་རྩ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་དག་ནི་ཁོ་བོ་རྗེ་ཡབ་སྲས་རྒྱན་དྲུག་སོགས་མཁས་མང་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གྲུ་བོ་ཆེར་

ཞུགས་པའི་དམ་པའི་དེད་དཔོན་མགོན་དུ་བྱས་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་དང་མདོ་སྔགས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པའི་ལེགས་བཤད་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཕྲེང་མཛེས་བྱིན་པ་ཡིན་པས་མཆིང་བུ་དང་མཉམ་པར་མི་བྱེད་པར་བློ་གསལ་མཐའ་དག་གིས་མགུལ་རྒྱན་བླ་ན་མེད་པར་ཟུངས་ཤིག །

སྨྲས་པ།

ཉི་ཟེར་ཐ་ཡང་དངོས་པོ་ཆེས་གསལ་ལྟར། །
ཚིག་ཚོགས་ཆུང་ཡང་ཐུབ་དབང་དགོངས་པ་ཀུན། །
འདི་ལ་འདི་བཞིན་འཆད་པ་གཞན་སུ་ཀྱེ། །
དཔག་བསམ་ཤིང་ལའང་ཡོངས་འདུ་གཉིས་མཐོང་ངམ། །

བློ་གྲོས་ཐ་ཡང་བླ་མ་ལྷའི་དྲིན་ལས། །སྐྱུ་བཞིའི་དབང་གི་རྒྱལ་པོའང་ཐོབ་ནུས་ན། །ཐོས་བསམ་བློ་གྲོས་ཅམ་ལ་ངོ་མཚར་ཅི། །ཐང་ཤིང་ལ་བརྟེན་དབྱི་མོ་མཁའ་ལ་སྙེགས། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **བསྐལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ། །**ཞེས་བྱུང་། བསྐལ་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བཤད་དེ། བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དང་། སྟོང་བའི་བསྐལ་པ་དང་། ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། གནས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་འཇིག་བསྐལ་དང་། ཆགས་བསྐལ་དང་། གནས་བསྐལ་དང་། ཞིག་ནས་འདུག་པའི་བསྐལ་པ་དང་། བསྐལ་ཆེན་བཤད་པ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དམྱལ་བ་ཡི། །སྲིད་པ་མེད་ནས་སྣོད་ཟད་པ། །**ཞེས་བྱུང་། དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་བསྐལ་ཡོད་དེ། མནར་

མེད་པའི་དམྱལ་བའི་སྲིད་པར་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གང་འཇིག་རྒྱུའི་སྣོད་དེ་ཟད་ཀྱི་བར་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། འགྲོ་བ་ལྔའི་འཇིག་ཚུལ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་འཇིག་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཁམས་གཅིག་ལའང་སེམས་ཅན་འཇིག་པ་དང་སྣོད་འཇིག་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ངན་སོང་གསུམ་སྟོང་པ་ན་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་། གླིང་བཞིའི་བཙུད་སྟོང་བ་ན་འགྲོ་བ་ལྔའི་གཅིག་ལས་མ་ལུས་ལ་དེའི་ཚེ་ནང་གི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལས་གཅིག་སྟོང་ཞིང་། འདོད་སྣོད་ཞིག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **ཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །དམྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འོ། །**ཞེས་བྱུང་། ཆགས་བསྐལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཆགས་པར་རྩོམ་པའི་དང་པོར་རླུང་འཇམ་བུ་འཇམ་བུ་ཁད་ཀྱིས་ལྡང་བ་དེ་ནས་ནི་བརྩམས་ཏེ། དམྱལ་བ་དགའ་ན་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་བར་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་སྔ་མ་རླུང་གིས་ཞིག་ན་གསུམ་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྩོམ་པའི་རླུང་ནས་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་རིམ། ཆུས་ཞིག་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྩོམ་བྱེད་ཀྱི་རླུང་ནས་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་རིམ་དང་། མེས་ཞིག་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་རྩོམ་པའི་རླུང་ནས་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་འཐབ་བྲལ་བར་ཡས་རིམ་གྱིས་ཆགས། དེའི་རྗེས་སུ་རླུང་ཡུན་རིང་དུ་བསགས་ཤིང་མཁྲེགས་པ་དང་ཤུགས་ཆེ་བར་སོང་བས་འོག་གཞིའི་རླུང་དང་ཆུ་དང་གསེར་དཀྱིལ་ལྷུན་པོ་སོགས་དང་ནང་གི་འཇིག་རྟེན་ཡང་སྔར་ལྟར་ཆགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆགས་བསྐལ་གྱི་མགོ་སྔར་མང་པོས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གཞན་མེད་ཁང་ངམ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ངམ། ཚངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་ནས་འཛིན་པ་དང་། སྔོན་གྱི་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཊཱི་ཀ་བྱེད་མང་པོས་ཀྱང་རླུང་དཀྱིལ་ནས་འཛིན་པ་རྣམས་མི་ལེགས་ཏེ། སྣོད་སྟོང་བ་ལ་ཁང་པ་མ་བྱུང་བའི་སྔོན་རླུང་ལྡང་བ་དེ་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཆགས་པ་དང་པོའི་རླུང་ནས་ནི། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དང་པོའི་རླུང་ནས་བཟུང་སྟེ། དམྱལ་བ་དགའ་ན་སེམས་ཅན་སྲིད་པའི་བར་ཏེ། ཞེས་

དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ནི་གང་གི་ཚེ་ནམ་མཁའ་ལ་རླུང་འཇམ་པོ་འཇམ་པོ་དག་ལྡང་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བར་བསྐལ་གྱི་ཚད་ཡ་ཐོག་བཤད་པ། བར་གྱི་ཁྱུགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་བཤད་པ། མཐའི་མ་ཐོག་བཤད་པ་དང་། ཡར་འཕེལ་བཅུ་དགུའི་མཚམས་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་གནས་བསྐལ་དུ་བཤད་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། བར་གྱི་བསྐལ་པ། སོགས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐལ་གྱི་ཡ་ཐོག་དང་དེའི་བར་བསྐལ་དང་པོ་ཡོད་དེ། ཚེ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་པའི་མཚམས་ཅིག་ནས། ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་ཚད་དེ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་འགྲིབ་པ་ན་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཆགས་ནས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་བ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ནས་ཡར་སྐྱེས་མར་བྲི་བའི། །བསྐལ་པ་གཞན་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་བྱུང་། བར་གྱི་ཁྱུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་དེ་ནས་ཡར་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་སྐྱེ་བའམ་འཕེལ་བ་དང་། ཡང་མར་བཅུ་པའི་བར་བྲི་བ་རེ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་རེ་དང་བར་གྱི་ཁྱུག་པ་རེ་རེ་བྱས་པའི་དེ་འདྲ་ཁྱུགས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་ཡ་ཐོག་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་བྲི་བ་གཞན་བཅོ་བརྒྱད་དེ་བར་གྱི་བསྐལ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་བྱུང་། མཐའི་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཡོད་དེ། ཁྱུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྗེས་དེར་ཚེ་ལོ་བཅུ་ནས་བརྒྱ་ཁྲིའི་བར་དུ་འཕེལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་མར་མི་བྲི་བ་དེ་གནས་བསྐལ་གྱི་བསྐལ་པ་ཐ་མ་དང་མ་ཐོག་ཏུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདི་དེ་ཡན་ཆད་ལའང་མི་འཕེལ་མར་ཡང་མི་བྲི་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་ཐོག་གི་བརྒྱད་ཁྲིར་སླེབ་པ་དང་འཛིག་བསྐལ་གྱི་མགོ་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལྷག་མ་འཕེལ་ཡང་བསྐལ་བ་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུ་པ་གཅིག་ནི་ཡར་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་མར་བྲི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་དག་ཚེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །ཞེས་བྱུང་། ཡར་འཕེལ་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་འཕེལ་རྣམས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་འཕེལ་གྱི་དེ་ཡན་ཆད་དུ་མི་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོག་མཐའ་གཉིས་རྒུད་པ་དང་བར་པ་རྣམས་ཁུག་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡུན་ཚད་མི་མཉམ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྒུད་པ་རེ་ལའང་ཁུག་པ་རེའི་ཡུན་ཚད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒུད་པ་གཉིས་བྱུལ་ལ་ཁུག་པ་རྣམས་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། གང་སྤྱིལ་ལས། མགྱོགས་པ་དང་མགྱོགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ལས་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐའི་བསྐལ་བ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགྲོ་ལ། བར་མ་བཅོ་བརྒྱད་མགྱོགས་པར་འགྲོ་བས་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །ལྔ་པ་ནི། རྩ་བར། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཉི་ཤུར་གནས། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གནས་བསྐལ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཟིན་པ་འདི་བར་བསྐལ་ཡ་ཐོག་དང་ཁུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་མ་ཐོག་དང་བཅས་པའི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུར་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་སྟེའི་ལུགས་ལ་གནས་པའི་བར་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཁུག་པ་ཡིན། ཀུན་བཏུས་དང་ཕལ་ཆེན་འདྲ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་གནས་བསྐལ་གྱི་མགོ་འཛིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་དུས་ཆགས་བསྐལ་གྱི་དུས་ཀོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཆགས་པ་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་བཅུ་དགུ་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སའི་དངོས་གཞི་ལྟར་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་འཛིན་ཟེར་ན། དེ་ཆ་གཅིག་ལ་མཛོད་རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་གང་སྤྱིལ་གཞིར་བཞག་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚེ་དཔག་མེད་འབྲིབ་ནས་ཚེ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་སོགས་པར་བསྐལ་ཐུབ་ཀྱི་བར་གྱི་མི་ཤི་ནས་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆགས་བསྐལ་སོགས་རྫོགས་ནས་གནས་བསྐལ་གྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་འབྲིབ་པ་ན་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཆགས་ནས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་པ་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིར་ཚེ་དཔག་མེད་

འགྲིབ་མ་ཐག་དང་དམྱལ་བ་ཆགས་ཟིན་པ་[1]མི་མཉམ་ཡང་། འདིའི་འགྲིབ་དུས་དང་དེ་གཉིས་མཉམ་ལ། དེ་ཡང་གླིང་འདིའི་གཅིག་དེར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚེ་འགྲིབ་མ་ཐག་དང་མི་དགེ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལན་གྲངས་གཞན་ཟེར་ན་མ་གཏོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཉིད་ནས་འགྲིབ་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམྱལ་བའི་སྲིད་པ་ནས་བརྩམས་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་གོང་མ་གོང་མ་ནས་མར་བབས་ཚུལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་། གང་གི་ཚེ་ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་ཤི་སྟེ་དམྱལ་བ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་རྩོལ། །དེ་ལྟར་ན་འདི་ནས་ཆགས་ནས་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་གྱི་བསྐལ་བ་དང་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུན་པོ་མི་ཤེས་པ་ལ་ལ་བརྒྱད་ཁྲིའི་དུས་གནས་བསྐལ་གྱི་ཐོག་མར་འདོད་པས་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་བྱིན་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་བར་དུ་བསྟོད་བར་བཤད་པས་དེ་ལ་མི་ལོ་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག་ས་སྟེ་དང་མ་བསྲེ་ཤིག །

ཡང་ཁ་ཅིག །ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཟྲི་བ་དེ་མི་ལོ་བྱེ་བ་ལ་འདོད་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཟྲི་བ་དེ་བརྒྱད་ཁྲིའི་དུས་སུ་འདོད་པ་མཛོད་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མི་རུང་བར་ཐལ། ཚེ་དཔག་མེད་ཀྱི་མི་སྔོན་མ་དག །གཟུགས་ཚེ་སོགས་གཟུགས་ཁམས་པ་ཚངས་རིས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། མི་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ལྔ་བཅུ་སོགས་དང་། འདོད་ལྷའི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་པས་དམྱལ་བའི་ཚེ་ཚད་ཀྱི་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་དགྲིགས་ཐག་དགུ་ཡོད། །བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འབྲུག་ཐག་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁྱེད་ཅག་གི་ལུགས་དེ་མི་འཐད་པའོ། །རྩ་བའི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སྣར་བྱུང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། བསྐལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མི་མཉམ་པ་ཡང་།

པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། དེའི་ཤེས་བྱེད། མདོ་ལས། དེ་དག་ནི་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་ཡིད་ལས་བྱུང་བ། ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ། ནས། རང་གི་འོད་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ཟས་སུ་དགའ་བ་ཟ་བ། ཚེ་རིང་བ། யུན་རིང་པོར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚེ་རིང་བ་ཡུན་རིང་བ་གཟུགས་ཅན་དང་མཚུངས་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ལུང་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །

བཞི་པ་སྟོང་བསྐལ་ནི། རྩ་བར། **ཆགས་པ་དང་ནི་འཇིག་པ་དང་། །ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་ཆགས་པའི་བསྐལ་པ་དང་ནི་གནས་པའི་བསྐལ་པ་དང་། འཇིག་པའི་བསྐལ་པ་དང་ཞིག་ནས་སྟོང་བར་འདུག་པའི་བསྐལ་པ་བཞིའི་ཚད་མཉམ། [(1)]དེ་བཞི་ག་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྣོད་ཆགས་འཇིག་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་རེ་རེ་དང་། བཅུད་ཆགས་འཇིག་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་རེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ལ་བསྐལ་ཆེན་ངོས་བཟུང་བ་དང་། ཞར་བྱུང་སངས་རྒྱས་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་བསྐལ་ཆེན།** །ཞེས་བྱུང་། བསྐལ་ཆེན་གྱི་ཚད་ཡོད་དེ། བར་བསྐལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུའི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་འཇོག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། སངས་རྒྱས། རང་སངས་རྒྱས། འཁོར་བསྒྱུར་འབྱུང་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་ངོ་མར་ནི་འཕྲིབ་པ་ཡི། །བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་།།** ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་ལས་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གྲངས་མེད་དེ་ནི་གྲངས་གཏན་མེད་མིན་ཏེ། གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུག་ཅུར་བགྲང་དུ་མེད་པས་གྲངས་མེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་གྲངས་མེད་ཇི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུང་སིལ་བུ་ལྟར་གྱི་སྡོམ་ཚིག་ལས། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་ཁྲི་འབུམ་དང་། ས་

1 སྣག་ས། དེ་བཞི་ཀ་ལ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ།

ཡ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་རྣམས། །རྒྱང་པའི་གྲངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཆེན་པོའི་ཟླ་དང་བཅས་པ་ནི། །ཐེར་འབུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་དང་། །གཏན་དཀྲིགས་མི་འཁྲུག་ཁྱད་ཕྱིན་དང་། །པང་སྐྱེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་སྣང་དང་། །རྒྱུ་རིག་འོད་མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་ཕྱིན་རྟོགས་འགྲོ་བྱེད་རྟུལ་དང་། །རྒྱུ་རྟགས་སྟོབས་འཁོར་བརྡ་ཤེས་དང་། །རྣམ་འབྱུང་སྟོབས་མིག་ཉི་ཤུ་གཅིག །བར་དུ་བརྒྱད་ནི་མ་རྙེད་པས། །རང་གི་མིང་གང་རུང་བ་གཞུགས། །གྲངས་མེད་བར་དུ་བཅུ་འགྱུར་བསྒྲེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་གྲངས་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་ཕྱག་ལེན་ལ་སྟོབས་མིག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བཞིའམ་ཚད་མེད་གང་རུང་ཆེན་པོའི་ཟླར་བཅས་ནས་འདྲེན་པར་སྣང་། འདིར་བློ་རབ་རྣམས་ལ་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཀོད་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་དང་། ཕལ་ཆེན་ལས་བྱུང་བས་གྲངས་ཀྱི་གནས་བརྒྱ་དང་ཉེར་གསུམ་དང་། སྟོང་པོ་བཀོད་པས་དེ་མ་ཡིན་པའི་གྲངས་ཀྱི་གནས་བཞི་བཅུ་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་གྲངས་ཀྱི་གནས་བརྒྱ་དང་ལྔ་དང་། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པའི་བརྒྱ་ཕྲིས་དང་། ཆོས་མངོན་པའི་གྲངས་ཀྱི་མིང་སྐྱེ་ཕྲེ་ཚུལ་ལྔ། སྔོན་གྱི་ལོ་པཎ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ལེན་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། ཕལ་ཆེན་གྱི་གྲངས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་ལ། བརྒྱ། སྟོང་། བྱེ་བ། ཐེར་འབུམ། ཁྲག་ཁྲིག །དཀྲིགས་པ། གཏམ། ཡིད་ཡལ། མཆོག་ཡས། བན་བུན། ཕྱར་ཕྱུར། ཕྱད་ཕྱོད། འཚམས་ཡས། ཟམ་ཟིམ། ཕྱལ་ཕྱོལ། རིག་སྟོམ། ཟར་ཟེར། ཁྲམ་ཁྲིམ། །བསྐྱུར་ཡས། ཡང་ཡས། འཕྲོས་ཡས། ནབ་ཉུབ། ཟབ་ཟིབ། རྒྱུད་ཡས། [1]ཁྱད་བྱིན། བཀྲ་ཡར། གྲགས་ཡས། གཞལ་བགྲང་། གཞལ་དཔག །ཡལ་ཡོལ། ཁྱོལ་ཡས། འཕགས་པ། རྣམ་དཔྱོད། རྒྱལ་ཡས། བགོད་ཡས། སྤོ་ཡས། ཟངས་ཡག །བསྟན་ཡས། སྟོབས་ཡས། འཕྲོག་ཡས། འབྲུག་ཡས། རྨོངས་ཡས། མཐིང་ཡུག །ཤུགས་འགྲོ། འཐང་ཡས། ཕྱིན་ཆོད། གཟུང་བྱིན། བཟོད་ཡས། ཐལ་ཡས། ཚད་ཡས། རྟོགས་ཡས། དཔག་ཡས། ཚད་འདས། གཞལ་འགྲོ། གཞལ་ཐིམ།

1 སྣག་ས། ཁྱུང་བྱིན།

གཞལ་འཁོར། གཞལ་འགྲོ །གཞལ་མེད། གར་གཞལ། གཞལ་སང་། གཞལ་ཐག །གཞལ་ཕྱུལ། ཡལ། དུས་སླབས། ཉར་ཉེར། ཕྲུག་ཕྲིག །ཟལ་ཟུལ། གཏའ་ཡས། སལ་སལ། ཡང་ཡོད། ཕྱོལ་ལས། ཕྲང་ཡས། བརྗོད་པ། ཞེས་པ་ནས། བསམས་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འགྲེས་པ། བརྗོད་དུ་མེད། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་འགྲེས་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་འགྲེས་པར་བསྟན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། སྟོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་གྲངས། གཅིག །བཅུ། བརྒྱ། སྟོང་། བྱེ་བ། ཐེར་འབུམ། ཞེས་པ་ནས། དཔག་ཏུ་མེད་པ། བསྐྱད་དུ་མེད་པ། དཔག་ཡས། གཞལ་དུ་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་གྲངས་ཀྱི་མིང་ལ། གཅིག །བཅུ། བརྒྱ། སྟོང་། ཁྲི། འབུམ། ས་ཡ། བྱེ་བ། དུང་ཕྱུར། ཐེར་འབུམ། [1]ཤུ་སྙོགས། མཆོག་ཉལ། ཞེས་པ་ནས། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་བསྒྲེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། རྒྱ་ཆེན་རོལ་པ་ནས་བྱུང་བའི་གྲངས་དང་རྩིས་ལ། བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་ཐེར་འབུམ། ཞེས་བྱའོ། །ཐེར་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་ཁྲག་ཁྲིག་ཅེས་བྱའོ། །ནས། རྣམ་བྱུང་ཕྲག་བརྒྱ་ནི་དེའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྩིས་ཀྱིས་ནི་རིའི་རྒྱལ་པོ་རི་རབ་རྩེ་གཞིར་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པར་རུང་ངོ་། །དེའི་གོང་ན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོའི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་ཡོད། རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྩེ་མོ་ངེས་པར་སྒྲོགས་པ་ཞེས་དེད་འདྲེན་ཞེས་གདགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕལ་ཆེར་མཛོད་དང་འདྲ། རྩ་རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་གྲངས་ཀྱི་མིང་ལ། གཅིག །བཅུ། བརྒྱ། སྟོང་། ཁྲི། འབུམ། ས་ཡ། བྱེ་བ། དུང་ཕྱུར། ཐེར་འབུམ། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ། ནས། སྟོབས་མིག །སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ། །གྲངས་མེད། ཚད་མེད་པ། དཔག་ཏུ་མེད་པ། བསྐྱད་དུ་མེད་པ། དཔག་ཡས། གཞལ་དུ་མེད་པ། གཞལ་མེད། བསམ་གྱིས་མི་

1 སྦྲག་ས། ཤུ་རྟོགས།

ཁྲིབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་ལ་སེམས་ཅན་སྐྱོ་ཤས་ཆུང་བས་མི་འགྲོན། མར་འགྲིབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཁྲི་ནས་བརྒྱའི་བར་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་སྙིགས་མ་ལྔའི་དབང་གིས་ཆོས་བཞིན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་སངས་རྒྱས་འབྱུང་དུས་ཡོད་དེ། ཡར་འཕེལ་དང་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་གཉིས་ཡོད་དེ། འཁོར་དང་ལྷན་ཅིག་ཚོགས་ཤིང་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་སྤྱོད་པའི་ཚོགས་སྤྱོད་པ་དང་། རི་དྭགས་བསེ་རུ་ལྟར་རང་གཅིག་པུར་སྤྱོད་པའི་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་འཁོར་དང་ཚོགས་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་དོ། །རང་རྒྱལ་རིགས་ངེས་ལ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགོས་སོ། །རང་རྒྱལ་དེ་དག་ལས་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསྐལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། **བསེ་རུ་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས།** །ཞེས་སོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་འབྱུང་ཚུལ་ལ། ཚིག་དོན། སྤྱི་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ་འབྱུང་དུས། དབྱེ་བ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་ཚུལ། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་བཞི། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འཕྲི།** །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་ལོ་བསྒྱུར་བ་འབྱུང་དུས་ཡོད་དེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བས་ཐུང་བའི་ཚེ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་སྣོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོས་སྐྱེ་བོ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་

ཡིན་པས་འཁོར་བསྒྱུར་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན།** །ནས། **ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན།** །ཞེས་བྱུང་། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཆོས་ཅན། མཆོག་ཉེ་མཆོག་འབྲིང་ཐ་མ་བཞི་ཡོད་དེ། གང་ལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་བསྒྱུར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དངུལ་གྱི་འཁོར་བསྒྱུར་དང་། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་བསྒྱུར་དང་། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་བསྒྱུར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མཆོག །གཉིས་པ་ཉེ་མཆོག །གསུམ་པ་འབྲིང་། བཞི་པ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གླིང་བཞིའི་བདག་པོ་དང་། གཉིས་པ་བྱང་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་དང་། གསུམ་པ་ལྷོ་དང་ཤར་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། ཐ་མ་གླིང་འདི་གཅིག་པུའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་གླིང་གཅིག་གླིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན། །ཞེས་པའི་མས་རིམ་ནི་ཚིགས་བཅད་འདིས་སོ། །འདི་དག་གང་ནས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱའོ། །མདོ་ལས་ནི། གཙོ་བོ་སྨོས་པའི་ཕྱིར་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཁོ་ན་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་གདགས་པ་ལས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྤེལ་ལས། འདི་ནི་གདགས་པ་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོས་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བསྒྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་གླིང་གཅིག་ལ་ལྷན་ཅིག་གམ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཉིས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཞིན། མདོ་ལས། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྔ་ཕྱི་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་དེ། འདི་ནི་གནས་མེད་ཀྱི་གཅིག་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གནས་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཇི་ལྟ་བར་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་གང་ཡིན་ལ་དཔྱད་པ་མང་།

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། **ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །མཚོན་བརྩམས་པས་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད། །**ཅེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བསྒྱུར་བཞིས་ས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། གསེར་གྱི་འཁོར་བསྒྱུར་ལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཁོར་བཅས་རྣམས་ཀྱི་འདིར་འབྱོར་བ་རྒྱས་པ་བདེ་བ་ལོ་ལེགས་པ་དང་མིས་བལྟམས་པའི་ལྗོངས་འདི་ལྷའི་ལགས་ལ་བདག་ཅག་ཞམ་འབྲིང་བྱེད་ཅིང་རྗེས་སུ་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་པས་ནས་བསུས་ནས་རྒྱལ་པོར་བྱེད། དངུལ་གྱི་འཁོར་བསྒྱུར་གྱིས་རང་ཉིད་དེར་སོང་བ་ན་ཕྱིས་འདུད་དེ་རྒྱལ་པོར་བྱེད། ཟངས་ཀྱི་འཁོར་བསྒྱུར་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་གཡུལ་བཤམས་པ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར། ལྕགས་ཀྱི་འཁོར་བསྒྱུར་གྱིས་མཚོན་འདེབས་པར་བརྩམ་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་རང་ཉིད་རྒྱལ་བ་དང་། འཁོར་འབངས་དགེ་བཅུའི་ལམ་ལ་འཛུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕལ་ཆེར་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕས་བསུ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམ་དང་། །མཚོན་བརྩམས་པས་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད། །ཅེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། **ཐུབ་མཚན་**སོགས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བསྒྱུར་ལ་དེར་མ་ཟད་ཡོན་ཏན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་སྤྲས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་བཞིན། སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་མཚན་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་འཁོར་ལོ་སོགས་གནས་འགྲུས་པར་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། འོད་ཆགས་སམ་ཟུར་ཕྱིན་པས་གསལ་བ་དང་རྫིབས་དང་སུ་ཁྱུད་སོགས་ཚང་བས་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ་འཁོར་བསྒྱུར་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཐུབ་མཚན། སོགས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་ཕོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་ལ། རྒྱུ། དུས། འབྱུང་ཚུལ། དེའི་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། འབྱུང་བའི་དགོས་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་དང་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་དང་བྱམས་པ་སྒོམ་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། སྲོག་ཆགས་ཀུན་ལ་ཕན་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་མཆོད་རྟེན་ལ། །སུ་ཞིག་བསྐོར་བ་བྱེད་པ་ནི། །ཆེ་རབས་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་པ་ནས། རིས་བསྐོར་རྒྱ་མཚོ་ཚུན་ཆད་ཀྱི། །གླིང་བཞི་དག་ནི་དབང་ཕྱུག་ལྡ། །རྒྱལ་པོ་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེ། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟ་བུ་མང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུས་ཡོད་དེ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་བརྒྱད་ཁྲི་ཚུན་ལ་མི་འབྱུང་ལ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པ་རྒྱ་བོད་ཧོར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དུ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ས་བདག་རྟོག་པ་པོ་རྣམས་བློ་གྲོས་འབྲུལ། །རྟོད་པའི་དུས་ན་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་མི་འབྱུང་། །བསོད་ནམས་མཆོག་གི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འདི་ནི། །ཉེས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ནས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་ཆེས་བཅོ་ལྔའི་དུས་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་པ་ལ། ས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་ཡོད་པ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྐྱེར། དེ་དང་མཉམ་དུ་རིན་ཆེན་བདུན་པོ་གཞན་རང་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། འཁོར་ལོ་དེའི་ནུས་པས་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་མིང་དང་རིན་ཆེན་གྱི་འང་མིང་འབྱུང་བ་མདོ་དུ་མས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཆེ་རོལ་བ་ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་རིགས་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐུར་བ་གསོ་སྦྱོང་གི་ཉི་མ་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ལ་མགོ་ཁྲུས་བྱས་ཏེ། དབུ་གཟུངས་སུ་གནས་ཤིང་སྟེང་

གི་ཁྲིམས་ན་བུད་མེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྐོར་ཞིང་འདུག་པའི་ཚེ། ཤར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ལྷའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་རྩིབས་སྟོང་ཡོད་པ་སྨུ་ཁྱུད་དང་ལྡན་པ་ལྟེ་བ་དང་བཅས་པ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། མཁར་བས་མ་བྱས་པ་འཕང་དུ་ཤིང་ཏཱ་ལ་བདུན་ཙམ་ནས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་འབྱོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྱོར་བའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྲིད་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་དང་། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་དང་། ཡོ་བྱད་རིན་ཆེན་བདུན་རྣམས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་རོལ་ལས། གཞོན་ནུ་འདི་ནི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཚེ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་བཞི་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཆོས་དང་ལྡན་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། གླང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཁྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་རྒྱས་པར་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་དང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་དང་། རྫེའི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོ་མ་དང་། རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཡིན་ལ། རིན་ཆེན་གཞན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཐོགས་མི་ཐོགས་འཁོར་ལོ་ལ་ལྟོས་པར་མདོ་དུ་མས་བཤད་དོ། །འཁོར་ལ་ནོར་བུ་གླང་པོ་རྟ་བཞི་ནི། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྩེར་བར་བཤད། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་ལ་དམག་དཔོན་མི་འདྲེན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དུས་ན་དམག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཕས་བསུ་རང་འགྲོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟངས་ལྕགས་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་ལ་བློན་པོའམ་དམག་དཔོན་འདྲེན་རིགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་ལ་མི་འཚེ་ཡང་གཡུལ་ཤོམ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གཡུལ་བཤམས་དང་། མཚོན་བརྩམས་པས་རྒྱལ་གནོད་པ་མེད། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་འདྲར་དགོངས་ནས་དཔག་བསམ་ཁྲི་ཤིང་ལས། དེ་ནས་དེའི་རིན་ཆེན་བདུན། །དེ་ཚེ་འབྱུང་འགྱུར་འཁོར་ལོ་ཧྲ། །ནོར་བུ་གླང་པོ་བུད་མེད་དང་། །ཁྱིམ་བདག་དམག་དཔོན་སྔོན་འགྲོའོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། རལ་གྲི་རིན་པོ་ཆེ་འཕྲུར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་འདུད། པགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཆུར་དཔག་ཚད་བཅུ་ལ། ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བ། ཆར་གྱིས་མི་རླན། རླུང་གིས་མི་གཡོ། གྲང་དུས་དྲོ། ཚ་དུས་བསིལ་བ། བུད་མེད་མི་སྡུག་པ་མི་མཐོང་ལ། ཉི་ཟླའི་འོད་སྣང་བཀྲ་བའི་ཀླུའི་པགས་པ་དང་། ཁྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། མཆུར་དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་བདུན། རིན་པོ་ཆེ་དང་ཟླ་བ་དང་རྒྱ་སྐར་ལྟ་འདོད་ན་ཁྱིམ་དེར་འོངས་པ་གྲང་དྲོ་སྙོམ་ལྟ་བུ་ལ། དེར་ལྷ་མོ་འོངས་ནས་རོལ་མོ་བྱེད་པ། གོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་འཛམ་ལ་གྲང་དྲོ་སྙོམ་ལྟ་བུ་བཀྲེས་སྐོམ་ངལ་དུབ་ཀྱིས་མི་གནོད་པ། མེས་མི་འཚིག་མཚོན་གྱིས་མི་ཆོད་པའོ། །ནགས་ཚལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དེར་ཕྱིན་པ་དང་ནགས་ཚལ་གྱི་མཐུས་ལྷའི་བུ་བུ་མོ་བྱ་སོགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་འོངས་པའོ། །མལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བསམ་གཏན་བྱེད་ན་གྲོལ་ཞིང་བློ་གསལ་བ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། ལྷམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གྱོན་ན་ཆུ་ལ་མི་འབྱིང་འགྲོ་ན་ཡུད་ཙམ་གྱི་དཔག་ཚད་བརྒྱར་སླེབ་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་སོ། །སྡོམ་ནི། རལ་གྲི་པགས་པ་ཁང་བ་དང་། །གོས་དང་ནགས་ཚལ་མལ་ཆ་ལྷམ། །ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་དུ་འདོད། །ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ཡོ་བྱད་ཀྱི་རིན་ཆེན་བདུན་ཡོད་དེ། བརྒྱད་སྟོང་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཤུན་སེལ་གར་བ་བཻ་ཌཱུརྱ། །དངུལ་དང་ཤེལ་དང་གསེར་དང་ནི། །མུ་ཏིག་དམར་བཅས་རྫོ་སྙིང་རྣམས། །ཀུན་ལ་གཙོ་ཕྱིར་རིན་ཆེན་བདུན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྔ་པ་འབྱུང་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་ཆེན་པོ་རྣམས་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ་དགེ་བ་བཅུ་ལ་འགོད་པའི་ཆེད་དུ་འབྱུང་བར་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཀུན་འདོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་ནི། །ཁྱིམ་པ་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྣམས་སུ། །གྱུར་ནས་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྩ་བར། གཉིས་སློབ་རིགས་ལས་ལོག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། དྲི་བར་གྱུར་པ་དང་རྩེ་མོ་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་

ལས་བཟློགས་ནས་ཡང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པ་ནི་སྲིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ངན་སོང་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངན་སོང་དུ་ཡང་འགྲོའོ་ཞེས་གྲག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བསྐྱུར་ལ་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་སྐྱེ་མི་དགོས་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྔོན་སངས་རྒྱས་དང་འཕྲད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཐུས་བསོད་ནམས་དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འམ་གསུང་ངམ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའམ་དགེ་འདུན་ལ་འཚོ་བ་ཕུལ་བ་ཅི་རིགས་བྱས་པས་དེ་དང་ཚངས་སོགས་ཀྱི་གོ་འཕང་གྲངས་མེད་ཐོབ་པ་ཐེག་པ་གོང་འོག་ཀུན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ཉིད་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ན་ཡང་(1)བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །སོགས་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལས་ཀྱང་། ལྷའི་འཇིག་རྟེན་དུ་གྱུར་བའམ། དུད་འགྲོའི་འཇིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའམ། ཡི་དྭགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སམ། སྟེང་དུ་གྱུར་པའམ། འོག་མའམ། ཕྱོགས་རྣམས་སམ་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་ན་གང་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་ཤི་བའམ་འཆི་མ་འཕོས་པའམ། སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པའམ། ཞེས་པ་ནས། འབྲལ་བར་མ་བྱས་པར་གྱུར་པ་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་ན་སེན་མོའི་ཚ་ཙམ་མ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕལ་བས་ཀྱང་དགེ་བ་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སླམ་ནས་མཆོད་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོད་ན་ལྷ་མིའི་དབང་པོ་ཐོབ་ཅིང་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་པར་ཡང་བཤད་དེ། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་མཆོད་རྟེན་ཐལ་སྦྱར་ཕྱག་འཚལ་བ། །མཐོ་རིས་གནས་ཤིང་ཚངས་དང་ལྷ་དབང་འགྱུར། །མིར་གྱུར་ན་ཡང་མི་ཡི་རྒྱལ་པོར་འོང་། །དེ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

1 སྣག་ས། ཐྲེན།

སྨྲས་པ།

བགྲང་བས་ནམ་ཡང་མི་ཟད་ཡོན་ཏན་རྨད། །
ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་མཐོང་ཙེ་མཆོད་རྟེན་ཀྱང་། །
མཆོད་པས་ལྷ་མིའི་དབང་པོ་ཉི་མ་བཞིན། །
ཡང་དང་ཡང་འབྱུང་འདི་ལས་ངོ་མཚར་གང་། །

ཁྲིན་བཟང་ཚུ་བཞིན་སྤྱད་ཀྱང་མི་འཛད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མཆེ་ཞུ་འདི་ཉིད་ལ། །ཉོན་མོངས་སྐྲོམ་པས་གདུང་ན་ད་འཐུང་ཞེས། །རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་འདོམས། ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

དགུ་པ་སྡོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལ་དངོས་དང་། འཇིག་བསྐལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། བསྐལ་བ་དང་པོའི་ཁྱད་པར། དེ་ལས་འགྲིབ་ཚུལ་དང་། འགྲིབ་པའི་མཐར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། **སྔར་བྱུང་སེམས་ཅན**ཞེས་རྐང་པ་གཅིག་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། [1]སྔར་རམ་དང་པོ་བསྐལ་བ་ཆགས་དུས་ཀྱི་མི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་དང་འདྲ་སྟེ། གཟུགས་མཛེས་པ་ཡིད་ཙམ་ལས་བརྫུས་ཏེ་སྐྱེ་བས་ཡིད་ལས་བྱུང་བ། ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་རང་གི་འོད་ཅན་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ། དགའ་བ་ཟ་བ་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ཐུབ་པར་མདོ་ལས་སྔར་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ལོ་དཔག་མེད་ནི་གྲངས་མེད་བརྒྱར་མངོན་ཏེ། གྲངས་མེད། ཚད་མེད། དཔག་མེད་གསུམ་རིམ་པས་གནས་གསུམ་དང་བཅེ་ཚུལ་བཅུ་འགྱུར་དུ་བསྒྲེ་བའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་གྲངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། བྱེ་བྲག་རྟོགས་བྱེད་ལས། སྟོབས་མིག །སྟོབས་མིག་ཆེན་པོ། གྲངས་

1 སྦྲག་ས། སྔར་རམ་བསྐལ་བ།

མེད། ཚད་མེད་པ། དཔག་ཏུ་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གྲངས་མེད་ཡིན་ན་གྲངས་ཀྱི་གནས་དྲུ་མ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་མདོའི་ལུགས་གཉིས་ཀར་ཡོད་པར་སྣང་བ་ཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས།** །ནས། **ཚེ་ཐུང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ།** །ཞེས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་དང་རྐང་པ་གཅིག་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འགྲིབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་འདྲ་བའི་མི་དེ་འགྲིབ་པར་རྩོམ་པ་ན་སའི་རོ་སྦྲང་རྩིའི་རོ་ཅན་བྱུང་བ་མྱང་བས་ལུས་ལ་ལྗི་བ་ཞུགས་ཤིང་འོད་མེད་པར་གྱུར་པས་མུ་དན་བྱེད་པ་ན་སྤྱི་མཐུན་ལས་ཉི་མ་དང་ཉིན་མོའི་ཐ་སྙད་བྱུང་། ཡང་དེ་ནུབ་པས་མཚན་མོ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་བྱུང་། དེ་ནས་ཟླ་བ་བྱུང་བས་ཚེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཡང་བྱུང་བར་མངོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཡང་འགྲིབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་མང་དུ་ཟོས་པ་མདོག་ངན་ཅིང་བ་ཟོས་པ་མདོག་བཟང་བས་བཟང་ངན་ལས་བརྙས་ཤིང་ང་རྒྱལ་བས་རོ་དེ་ནུབ་ལ། ཡང་སའི་བཅུད་ཁ་དོག་དོང་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུའི་སེར་བོ་རོ་སྦྲང་རྩི་མ་བསྐོལ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ལའང་སྔར་བཞིན་བྱས་པས་ནུབ། ཡང་མྱུ་གུའི་ཚལ་བཏབ་པ་མི་མངོན་པ[1]ཁ་དོག་ཀ་དམ་པུ་ཀའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ལ་རོ་སྦྲང་རྩི་ལྟ་བུ་ལ་སྔར་བཞིན་བྱས་པས་ནུབ་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཀྱང་འགྲིབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ནས་འབྲས་ས་ལུ་ཁ་དོག་དྲི་རོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སོར་བཞི་ཙམ་པ་བཏབ་པ་ནངས་ནུབ་ཏུ་སྨིན་པ་ཟོས་པས་ཟས་དེ་རགས་པ་དང་ལས་ཀྱིས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་བྱུང་བས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱུང་། དེ་ནས་བག་ཆགས་གོམས་པའི་ངན་པ་འགའ་ཞིག་ཕན་ཚུན་གྱི་མཚན་མ་ལ་བལྟས་པས་གཅིག་གིས་ཆགས་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པས་ལོག་གཡེམ་ཀྱང་བྱུང་སྟེ་འདི་བཟང་སྲིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ལ་གཞན་གྱིས་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ས་རྡོ་འཐོར་བས། དེ་སྐྱོབ་ཕྱིར་དུ་ཁང་བ་བརྩིགས་པས་ཁྱིམ་གྱི་དང་པོ་བྱུང་། དེའི་ཚེ་ལེ་ལོ་ཅན་གཅིག་གིས་ཞག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ས་ལུ་བླངས་པ་གསོག་འཇོག་བྱས་པས་བཏབ་པ་སླར་མི་སྐྱེ་བས་གཅིག་གིས་

1 སྨག་ས། ཁ་དོག་ཀ་དམ་ཡུ་ཀའི།

རང་གི་ས་ལུ་ཟད་པས་གཞན་གྱི་དེ་ནླངས་པས་མ་བྱིན་ལེན་ཀྱང་བྱུང་ལ་དེ་ནོར་ཅན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་བཤད། དེ་ནས་ཀུན་འདུས་ནས་མི་རྒྱུད་བཟང་བ་ཅིག་ལ་ཞིང་རྣམས་བསྲུང་བའི་དཔོན་པོར་བསྐོས། ཀུན་གྱིས་ཞིང་གི་དྲུག་ཆ་རེ་བསྟབ་པར་བྱས་པ་དེ་ནས་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། མང་པོས་བཀུར་བས་མང་བཀུར་བར་གྲགས་པ་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །ལོ་ཐོས་གསོག་འཇོག་བྱས་ནས་ནི། །འཇོན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྟབས། །ཞེས་སོ། །

དེ་ནས་རིགས་ལྷག་མ་དང་ལས་ལམ་བྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེའི་ཚེ་མི་པོ་ཁྱིམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པར་ནགས་ཁྲོད་དུ་རྩ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཟ་བ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དེ་དག་ལས་བྲམ་ཟེའམ་ཚངས་པ་བྱུང་། དེ་ནས་རྐུ་སོགས་མི་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་པ་ལ་རྗེ་བོ་ཞེས་བཀུར་བས་རྗེ་རིགས་དང་རྐུ་བ་དང་གསོད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་དམངས་པོ་ཞེས་བརྗོད་པས་དམངས་རིགས་བྱུང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྐུས་ཀྱང་མ་བརྐུས་ཞེས་རྫུན་དང་དེ་ལ་ཁྲིམས་བཅད་པ་སོགས་མི་དགེ་བཅུའི་ལས་ལམ་ལྷག་པས་ཚེ་རིམ་གྱིས་བྲི་ནས་ཚེ་ཐུང་ལོ་བཅུ་བའི་བར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྷག་པས། །ཚེ་ཐུང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ཕྱུང་ཁྲོལ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བའི་སྐྱེ་གནས་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་ལོ་གཉིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཕྱུང་ཁྲོལ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བའི་སྐྱེ་གནས་ནི་ཆོས་གཉིས་ཏེ་རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་ལོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སྤྲངས་པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། **བསྐལ་བ་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི། །མུ་གེ་དག་གིས་ཚར་ཕྱིན་ཏོ། །ཞག་རྣམས་དང་ནི་ཟླ་བ་དང་། །ལོ་བདུན་དག་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྙིགས་མཐར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡས་ཀྱི་བསྐལ་བ་ནས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་དུས་སུ་མཚོན་དང་ནད་དང་མུ་གེ་གསུམ་གྱིས་ཚར་ཕྱིན་པ་སྟེ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། བར་གྱི་བསྐལ་

བ་ནི་མཚོན་དང་ནད་དང་མུ་གེ་དང་གསུམ་གྱིས་ཆར་ཕྱིན་ཏོ། །བར་གྱི་བསྐལ་བ་ཆར་ཕྱིན་པའི་ཚེ་མི་རྣམས་ཚེ་ལོ་བཅུ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ཆར་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་གསུམ་ལ་བསྐལ་བའི་མིང་བཏགས་པའང་ཡོད་དེ། ས་སྡེ་ལས། བསྐལ་པ་བར་མ་ནི་གསུམ་སྟེ་མུ་གེའི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་། ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་བར་མ་དང་། མཚོན་གྱི་བསྐལ་པ་བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་པ་གོང་འོག་གི་དུས་མི་འདྲ་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཡུན་ཚད་ཡོད་དེ། མཚོན་བསྐལ་ཞག་བདུན་ལ་གཅིག་གིས་གཅིག་མཐོང་ན་རི་དྭགས་ལ་རྔོན་པ་ལྟར་གསོད་འདོད་སྐྱེས་པས་ལག་ཏུ་བོང་བ་སོགས་སླེབ་པས་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོར་གྱུར་ནས་ཕན་ཚུན་གསོད་པར་བྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ནད་ཀྱི་བསྐལ་པ་ཞག་བདུན་དང་ཟླ་བ་བདུན་དུ་འབྱུང་། དེའི་རྗེས་སུ་ས་བོན་ཀབ་རྩེའི་ནང་དུ་སྦེད་པས་ཀ་བ་ཆེ་བ་རུས་གོང་དཀར་པོ་བསྐུས་ཏེ་བསྐོལ་ནས་འཐུང་བས་རུས་གོང་དཀར་པོ་བ་དང་། ཐུར་མས་ནས་འབྲུ་རེ་འབྲུ་བ་དང་། ཐུར་ཤིང་གིས་གསུམ་རེས་བགོས་པས་ཐུར་མ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མུ་གེའི་བསྐལ་བ་ལོ་བདུན་ཟླ་བ་བདུན་ཞག་བདུན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མཚོན་ཆས་གསོད་པ་ཞག་བདུན་འབྱུང་ངོ་། །ནད་ནི་ཟླ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དུའོ། །མུ་གེ་ནི་ལོ་བདུན་དང་ཟླ་བ་བདུན་དང་ཞག་བདུན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སྤོང་བའི་ཐབས་ཡང་ཡོད་དེ། ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ལ་སྲོག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྡོམ་པ་བསྲུངས་པས་མཚོན་བསྐལ་དུ་མི་སྐྱེ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་འདུན་ལ་ཨ་རུ་ར་སོགས་སྨན་ཕུལ་བས་ནད་བསྐལ་དུ་མི་སྐྱེ། དགེ་འདུན་ལ་བསོད་སྙོམས་སྨན་འགའ་ཞིག་གྲུས་པས་ཕུལ་ན་མུ་གེའི་བསྐལ་བར་མི་སྐྱེ་བར་རང་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཇིག་བསྐལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འཇིག་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་དང་། འཇིག་བྱ་གང་ཡིན། འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཇི་ལྟར་འཇིག་པའི་ཚུལ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། མེ་དང་ཆུ་དང་རླུང་དག་གིས། །འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྣོད་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་

རྐྱེན་གསུམ་ཡོད་དེ། ད་ལྟའི་ཉི་མ་ལས་རེག་བྱ་བཞི་འགྱུར་གྱིས་ཚ་བའི་ཉི་མ་འདི་དང་གཞན་དྲུག་དང་བདུན་བྱུང་ནས་མེས་སྲེག་པ་དང་། ཆར་འབབ་པས་ཆུས་འཇིག་པ་དང་། རླུང་དྲག་པོས་རབ་ཏུ་འཇིག་པ་གསུམ་གྱིས་སྣོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ཡང་སྦྲས་མུ་སྟེགས་པས་རྡུལ་ཕྲ་རབ་མི་འཇིག་པར་འདོད་ཀྱང་། འཇིག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་སྣོད་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཡང་མི་ལུས་པར་བྱེད་དོ། །འདི་ལ་མུ་སྟེགས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་དེ་དག་ལུས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆ་ཤས་ཕྲ་མོ་ཞེས་པས་དེ་བཀག་གོ །

གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། **བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །དེ་དག་གི་རྩེ་མོ་རིམ་བཞིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་གསུམ་གྱིས་འཇིག་བྱ་དང་། འཇིག་པའི་རྩེ་མོར་ལུས་པ་སོ་སོར་ཡོད་དེ། མེ་འཇིག་གིས་འཇིག་བྱ་ལ་རང་གིས་བསྲེག་བྱའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད། ཆུས་འཇིག་བྱ་ལ་རང་གིས་འཇིག་བྱའི་གཉིས་པ་མན་ཆད། རླུང་གིས་འཇིག་བྱ་ལ་འཇིག་བྱའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་འཇོམ་ཅིང་། མེ་འཇིག་གི་རྩེ་མོར་ལུས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། ཆུ་འཇིག་གི་རྩེ་མོར་ལུས་པ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། རླུང་འཇིག་གི་རྩེ་མོར་ལུས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ཞེས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། **དེ་ཡི་སྐྱོན་དང་ཆོས་མཐུན་ཕྱིར། །བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཇིག་ཕྱིར། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་གསུམ་གྱིས་དེ་ལྟར་འཇིག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཇིག་བྱེད་མེ་ཆུ་རླུང་གསུམ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱོན་གསུམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་རྟོག་དཔྱོད་མེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་མེས་འཇིག །བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱོན་དགའ་བདེ་ཆུ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེ་ཆུས་འཇིག །གསུམ་པ་ན་བསམ་གཏན་གྱི་

སྐྱོན་དབུགས་འབྱུང་རྔུབ་ཀྱི་རླུང་རང་ཉིད་ཡོད་པས་དེ་རླུང་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱིས་ཡིད་གདུང་བ་མེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་དགའ་བས་ལུས་མཉེན་པ་ཆུས་བརླན་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། [1]རླུང་ཡིན་པ་སླ་ལ་དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་ལ་སྐྱོན་སྐྱེད་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དེ་ཡང་ཕྱིའི་[2]རྐྱེན་དེ་དག་གིས་འཇིག་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་གང་ན་ནང་གི་སྐྱོན་ཅི་ལྟ་བར་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དེ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འཇིག་པ་དེ་དག་མེད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྐྱོན་དེ་དག་གིས་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེ་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་དེའི་གཞལ་མེད་ཁང་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྟག་པའང་མིན་ལ་དང་པོ་བཅུད་སྟོང་དེ་ནས་སྣོད་སྟོང་བ་སོགས་དང་མི་མཐུན་ལ་སྐར་མ་ལྟར་མ་འབྲེལ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་འོག་མ་གསུམ་[3]འོག་གཞི་འབྲེལ་བར་ཤུགས་ལ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། རྩ་བར། **མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །དེ་ལྟར་ཆུ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་། །མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་དེ་ནས་ནི། །མཇུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན། །**ཞེས་བྱུང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འཇིག་པ་གསུམ་གྱིས་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྣོད་སྔ་མ་སྟོང་བའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དེ་ཐལ་ནས་མེས་འཇིག་པ་དེ་འདྲ་བདུན་འབྱུང་། དེ་ནས་ཆགས་པ་དེ་ཆུས་འཇིག་པས། མེས་བདུན་ཞིག་པའི་རྗེས་སུ་ཆུས་ལན་གཅིག་འཇིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཆུས་འཇིག་བྱ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཚེ་

1 སྡག་ས། རླུང་ཡིན་པ་སྲོལ་དེ་དག

2 སྡག་ས། སྐྱོན།

3 སྡག་ས། འོག་གཞིའི་ས་འབྲེལ་བར།

ཚད་མ་རྗོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། མེ་ཡིས་བདུན་ནོ་ཆུ་ཡིས་གཅིག །ཅེས་སོ། །མེས་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཅུད་སྟོང་པ་ནང་ལྷའི་ཉི་མ་འདིས་རྩེ་ཤིང་གཞན་རྣམས་བསྐམས་ནས་བསྲེག །བསྲེག་བྱ་ལྷག་མ་ལྟེང་ཀ་དང་། ཆུ་བོ་དང་། མཚོ་མ་དྲོས་པ་དང་། རྒྱ་མཚོ་དང་། རི་རབ་སྐྱེ་བསྲེག་བྱ་དྲུག་པོ་འཇིག་པའི་ཉི་མ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་བཞི་འགྱུར་གྱི་རེག་བྱ་ཚ་བའི་ཉི་མ་དྲུག་གིས་བསྲེག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མ་གཉིས་པས་ལྟེང་ཀ་ཆེ་ཆུང་གསུམ་པས་ཆུ་བོ་ཆེ་ཆུང་དང་། བཞི་པས་མ་དྲོས་པ་དང་། ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་ཤར་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་དང་། དྲུག་པ་དང་བདུན་པས་རི་རབ་བསྲེགས་ནས་ཐལ་ཙམ་དང་དུ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ལས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་འཇིག་པར་འགྱུར་བའི་ཆེས་ཆེན་པོ་འདི་མེས་འཚིག་པའམ། ཆུས་བཤིག་པའམ། རླུང་གིས་གཏོར་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཡོད་དེ། དེ་མེས་འཚིག་ན་ནི་དུ་བ་ཡང་མི་མངོན་ལ། ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆུས་འཇིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཆར་བབས་པས་ཆུས་རི་སོགས་ལན་ཚྭ་ལྟར་ཆུར་ཞུ་ནས་སྣོད་དང་གཉིས་ཀ་ལྷག་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུང་ལས། ཆུས་བཤིག་པའི་ཚེ་ཡང་ལྷག་མ་ཅི་ཡང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རླུང་གིས་དེ་ཡོད་དེ། རླུང་གིས་རི་སོགས་ཐམས་ཅད་བཤིག་ནས་བྱེ་འུ་འཐོར་རླུང་གིས་བཤིག་པ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ལྷག་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུང་ལས། རླུང་གིས་གཏོར་བའི་ཚེ་ཡང་ལྷག་མ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངོན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། ས་སྡེ་ལས། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་རླུང་གིས་ལུས་སྐམ་པ་བཞིན་དུ་མེད་པར་བྱེད་དོ། །རླུང་དེ་ཡང་དེ་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རླུང་འཇིག་འབྱུང་བའི་དུས་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་མེ་འཇིག་[1]བདུན་རེའི་རྗེས་སུ་ཆུ་འཇིག་རེ་བྱུས་པའི་ཆུ་འཇིག་བདུན་བདུན་ཐལ་བའམ་སོང་རྗེས་སུ་མེ་འཇིག་བདུན་བྱུང་། དེ་ནས་སྣོད་ཆགས་པ་དེ་ལ་མཇུག་ཏུ་རླུང་གིས་འཇིག་པ་འབྱུང་བའི་

1 སྣག་ས། བདུན་དེའི་རྗེས་སུ།

ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཇིག་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་ལ་ཡུན་རིང་ཐུང་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མེ་འཇིག་ནིབསམ་གཏན་དང་པོའི་ཚངས་པ་ཆེན་པོའི་ཚེ་བར་བསྐལ་དྲུག་ཅུ་ཡོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་འབྱུང་། ཆུ་འཇིག་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འོད་གསལ་བའི་ཚེ་ཚད་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་པ་དང་མཐུན་པར་འབྱུང་། རླུང་འཇིག་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དགེ་རྒྱས་པ་བསྐལ་ཆེན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིར་བཤད་པ་དང་བསྟུན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་ག་གྲུབ་སྟེ། ནང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་གྱིས་བཅུད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་སྣོད་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེའི་སྐྱོན་དང་། སོགས་དང་། སྐབས་འདིའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་ན་གདགས་པའི་བཤད་པ་དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་བསྐལ་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་དྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པའི་ལུས་དག་གནས་པ་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ལུས་དག་གནས་པའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་བར་སྣོད་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་གང་སྤེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ན་ཆུས་འཇིག་ལ། དེ་ནས་ཀྱང་ཆེས་རིང་བ་ན་རླུང་གིས་འཇིག་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་སྨོས་ཏེ། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་སོ། །

སྨྲས་པ།

དགེ་དང་མི་དགེ་ཉིང་འཛིན་སོ་སོ་ལ། །
འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཉིས་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད། །
སོ་སོའི་སྣོད་དང་བཅུད་ཀྱི་དབང་པོ་སོགས། །
ཡོད་མེད་ལེགས་པར་འགྲུབ་ཚུལ་འདི་རྟོགས་ན། །

སྐྱིད་སྡུག་ན་འཆིའི་བྱེད་པོ་ལྷ་འདྲེ་དགྲ། །གཟབ་སྐད་[1]གྲོགས་རྣམས་མིན་པར་ད་གདོད་འཁྲུམས། །དེ་ལྟར་མ་ཤེས་མཁས་དང་ནུས་ལྡན་དུ། །རློམ་ནས་ཆགས་སྡང་སྤྱོད་པ་ཁྱོད་རེ་ལྷུན། །མ་རིག་པ་ལ་སྲུམ་ཅུ་སོགས་བཤད་པ། །སེལ་བྱེད་རིག་པ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི། །སྒོ་ནས་བདུན་བཤད་གནད་དེ་ཤེས་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ལས་ཐོས་པ་ཞིབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། །ཐོས་བསམ་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་ལེགས་པར་འགྲུབ། །ཅེས་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་གནས་གསུམ་པ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

1 སྒྲག་ས། གྲགས།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབ་ཀླུང་། །
ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྨུབ་ཀྱི་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་ཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྩལ་ཐན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་ཆེ་གྲུ་གྲུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདེའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྫོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྦར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སླད་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ན་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

༄༅། །ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པར་སྐྲུན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་བྱུང་ཁག

མཚན།	སྒོར	མཚན།	སྒོར
བསམ་བློ་ཞི་བ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ནས།	༥,༠༠༠	མངའ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དབྱིན་གཉེན་ནས།	༧,༠༠༠
མངའ་དགེ་བཤེས་སྨྲི་ན་པ་བསོད་ནམས་ནས།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་པ་རྒྱ་མེའི་ཆེད།	༡༥,༠༠༠
ཆེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་མགོ་དམར་གྱི་ཆེད་དུ།	༨,༠༠༠	དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་ནས།	༣༠༠
སློ་མི་བློ་བཟང་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ནས་པ་མའི་དགེ་རྒྱར།	༢༠,༥༥༥	ཆེ་འདས་དགེ་སློང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད།	༥༠,༠༠༠
གླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་པ་མའི་དགེ་རྒྱར།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་ཆེད།	༡,༠༠༠
བསམ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ནས།	༡༥,༠༠༠	ཆེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད།	༡,༠༠༠
ཆེ་འདས་བསོད་སྒྲོན་ཆེད།	༣,༥༠༠	གུང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྟོབས་རྒྱས་ནས།	༣,༢༠༠
དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༣,༠༠༠	དད་ལྡན་གླུ་དགེ་བཤེས་བློ་བསྟན།	༥,༠༠༠
ཆེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད།	༡,༠༠༠	ཆེ་འདས་པ་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ཆེད།	༡,༠༠༠
སོག་ཡུལ་གནས་བཞུགས་བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༣,༨༤,༤༩༩	དད་ལྡན་མ་གླུ་མོ་ནང་མིའི་ཆེད།	༡༩,༩༩༩
རེབ་ཅ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༡,༥༠༠	དད་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཐར་ནང་མིའི་ཆེད།	༥༠༠
ཆེ་འདས་རྡོ་རྗེ་མཁར་གྱི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠	དད་ལྡན་ཧ་མགྲིན་རྡོ་རྗེ་ནང་མིའི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠
ཆེ་འདས་དབང་ཆེན་ཚེ་རིང་གི་ཆེད།	༦,༠༠༠	ཆེ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་ནང་མིའི་ཆེད།	༡,༠༠༠
གུང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས།	༥,༠༠༠	ཆེ་འདས་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་མོའི་ཆེད།	༡,༠༠༠
ཉི་ཧོང་གནས་བཞུགས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཟའ་ཟླ་གཉིས་ནས།	༡༦,༥༠༠	ཆེ་འདས་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བརྟོན་འགྲུས་ཆེད།	༣,༧༠༠
ཆེ་འདས་སྒྲོ་རྒྱའི་ཆེད།	༡,༧༥༠	ཆེ་འདས་པ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠
དད་ལྡན་ལོ་རྗེ་ནང་མི་ཡོངས་ནས།	༢༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་པ་བཀྲ་ཀོ་དང་མ་པ་ཀོ་ཆེད།	༨,༥༠༠
ཆེ་འདས་མཐར་ཕྱིན་དང་གནས་མཚོ་ཆེད།	༨,༥༠༠	ཆེ་འདས་ཁྲིང་རྟིག་ཆེད།	༡,༠༠༠
ཆེ་འདས་འཇམ་སྐྱིའི་ཆེད།	༡༣,༢༠༠	ཆེ་འདས་ལྷ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་ཆེད།	༣,༢༠༠
དད་ལྡན་པག་སྐོར་སོ་མའི་སྟག་ལྷ་ཐར་ནང་མི་ནས།	༡༠,༠༠༠	ཆེ་འདས་དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་འོད་ཟེར་ཆེད།	༨,༧༥༠

ཀླུ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ནས།	༡,༠༠༠	གཞུང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ནས།	༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཆེད།	༡༠,༠༠༠	ཚེ་འདས་མགོན་པོ་ཚེ་རིང་ཆེད།	༢,༥༠༠
༢༠༡༣ ལོའི་གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན། ཆབ་རིས་འགག་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་དང་། རེབ་ཅ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བཅས་ནས་སྐྱབས་རྟེན་སོགས་ལས།			༥,༠༢,༡༠༠
ཚེ་འདས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད།	༢,༠༠༠	དད་ལྡན་ཨོ་རྒྱ་དང་བདུད་འདུལ་གཉིས་ནས།	༣,༠༠༠
ཚེ་འདས་ཟླ་འབུམ་གྱི་ཆེད།	༡,༠༠༠	ཚེ་འདས་བློ་བཟང་གི་ཆེད།	༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དགེ་སློང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད།	༡,༠༠༠	ཚེ་འདས་ལྷ་ཏ་བྱམས་དང་མཁར་བྱམས་ཀྱི་ཆེད།	༧༡༩
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེད།	༡༠༠	ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ་ཆེད།	༡༠༠
ཀན་སྐལ་བཟང་འཕེལ་རྒྱས་ནས།	༡༠༠	ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་དར་ནས།	༥༠༠
ཚེ་འདས་ས་རའི་ཆེད།	༥༠༠	ཚེ་འདས་བདེ་ལྷའི་ཆེད།	༥༥༠
ཚེ་འདས་རིན་ཆེན་ཚེ་དབང་ཆེད།	༥༠༠	དད་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༥༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ནས།	༢༥༠	དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་རྒྱས་ནས།	༣༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན།	༥༠༠	ཚེ་འདས་ཚེ་རིང་སྒྲིད་ཐར་ཆེད།	༦༠༠
ཚེ་འདས་ཕུར་བའི་ཆེད།	༨༧༥	ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཆེད།	༥༠༠
ཏར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བློ་བཟང་།	༢༠༠	གུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ནས།	༡,༡༨༨
བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ནས།			༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་རྫོང་པོ་དཔོན་པོ་ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་དཔོན་ཕྱུག་ལྷ་སྐྱབས་གཉིས། ཛ་རྒྱའི་རྒྱན་པོ། རྫོང་པོ་ལོ་རྒྱལ་དང་བྲི་རྒྱལ་པ་བུ་གཉིས། དད་ལྡན་རྫོང་པོ་དཔོན་སྐོར་ཁྱིམ་ཁ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད།			༡,༣༡,༩༢༠
བྲ་ཉེ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད་ནས།			༡༥,༥༥༥

བསྔོ་སྨོན།

འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང་། །
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཕྱིར། །
དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྔོ། །
དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །
བསྔོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་དེས། །
བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་ཀྱང་། །
བཟང་པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བགྱི། །

དཔར་སྐྲུན་རྒྱུ་སྦྱོར་བ།

ཨ་རི་ཨ་མ་སེན་ཊེ་ནྲ། Ama-Sandra Esner

དཔེ་སྐྲུན་བྱེད་པོ་དང་བདག་དབང་།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།

ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཕེལ།

འགན་འཛིན་གཞོན་པ།

ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས།

གློག་ཀླད་པར་ཆ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།

གུང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།

གློག་ཀླད་ཡིག་འཇུག་པ།

ཧར་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཧར་དགེ་ལེགས་གྲགས་པ། བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།

ཧར་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ། ཀླུ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་།

པར་ཆ་ཞིབ་སྡུར་བ།

ཧར་དགེ་བཤེས་ཆུང་བདག ཀླུ་དམ་ཆོས་བློ་གསལ། བྲ་ཉེ་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད།

འགྲེམས་སྤེལ་བ།

བྱ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཀླུ་རྨ་མཁུར་བྱམས་པ།

ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ།

གླེགས་བམ་བཅུ་པ།

༢༠༡༥ ལོའི་ ༦ ཚེས་ ༢༡ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༢ བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥

༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་ཁྲུ་སྟོན་ཉིན་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཚད་ཨང་། 17.3x24 CM

མ་ཉི་པལ་དཔར་ཁང་ཏུ་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༡༠༠༠ དཔར་དུ་བསྐྲུན།